KAZAKH-ENGLISH DICTIONARY

by

BORIS N. SHNITNIKOV

With a preface by

NICHOLAS POPPE

INDIANA UNIVERSITY PUBLICATIONS
URALIC AND ALTAIC SERIES, VOL. 28

1966
MOUTON & CO
LONDON · THE HAGUE · PARIS

AMERICAN COUNCIL OF LEARNED SOCIETIES

Research and Studies in Uralic and Altaic Languages

Project No. 65

KAZAKH-ENGLISH DICTIONARY

by

Boris N. Shnitnikov

With a preface by

Nicholas Poppe

The research reported herein was performed pursuant to a contract between the United States Office of Education, Department of Health, Education, and Welfare and the American Council of Learned Societies.

December, 1960

KAZAKH-ENGLISH DICTIONARY

AMERICAN COUNCIL OF LEARNED SOCIETIES

Research and Studies in Uralic and Altaic Languages

Project No. 65

KAZAKH-ENGLISH DICTIONARY

by

Boris N. Shnitnikov

With a preface by

Nicholas Poppe

The research reported herein was performed pursuant to a contract between the United States Office of Education, Department of Health, Education, and Welfare and the American Council of Learned Societies.

December, 1960

© Copyright 1966 Mouton & Co., Publishers, The Hague, The Netherlands.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means, without written permission of the publishers.

5223

کتابخانه فرهنگستان زبان ایران

494.3

S 558

LIBRARY OF CONGRESS CATALOG CARD NUMBER: 63-63705

R

PL

65

.K44S4

1966

Printed in The Netherlands by Mouton & Co., Printers, The Hague.

FOREWORD

The present Kazakh dictionary is the most complete ever compiled. It is much larger than the Kazakh-Russian dictionary by Kh. Makhmudov and G. Musabayev (Alma-Ata 1954) and is the first to be compiled outside the USSR.

The author was not a professional scholar and worked on his dictionary only in his free time. He achieved, however, remarkable results, and his work ranks with that of authors of other well-known dictionaries of Turkic languages.

Boris Nikolayevich Shnitnikov was born on October 4, 1886, in St. Petersburgh, Russia. His father was a well-known lawyer and his mother was a niece of Otto Böhtlingk, a scholar of world renown and author of the famous Sanskrit dictionary and of the first scholarly work on Yakut, one of the Turkic languages.

After graduation from the Tenisheff high school, a privately-owned educational establishment in St. Petersburgh, Shnitnikov studied at the Department of Economics of the Polytechnical Institute in the same city. In 1912, while still an undergraduate, he participated in an expedition sent by the Ministry of Agriculture to the Kirgiz and Kazakh regions. There he became interested in the language and customs of the Kazakh, the most numerous nomad people in Central Asia, and decided to devote the subsequent years of his life to their study.

After completing his training at the Polytechnical Institute, Shnitnikov worked in the main office of the Russian Merchant Fleet (the so-called Voluntary Fleet) in St. Petersburgh and, later on, in Vladivostok.

Subsequent to the outbreak of revolution in Russia Shnitnikov lived, in 1918, in Hongkong and in 1919-20 in London, where he worked as a representative of the Russian Merchant Fleet. In 1921 he moved to Paris, and finally emigrated in 1925 to the United States.

Shnitnikov never abandoned the idea of devoting himself to the study of the Kazakh language, and over the years collected materials for a Kazakh dictionary and grammar. He exhausted all the old dictionaries and collected a large number of words taken from various Kazakh books. To complete his work, however, he needed more free time than his full-time position in the Army Map Service allowed him. He obtained, with the help of Professor L. E. Dostert, a grant from the Georgetown University, Washington, D.C., and was given a room in the building of the Institute of Languages and Linguistics in which he could keep his books and

boxes of word slips. By 1959 his work had progressed far enough for part of it to be put in the form of a manuscript ready for publication. This was the first volume (A–M) of the dictionary.

During many years of collecting material for his dictionary, and the subsequent time of preparation of the final draft of the manuscript, Shnitnikov had the privilege of conducting his work under the supervision and guidance of Professor Karl H. Menges of Columbia University. In this connection, the undersigned wishes to thank Professor Menges in the name of the deceased.

Shnitnikov's health had never been good, and in 1958 he fell gravely ill. He never recovered completely and died on the 30th of April, 1961. His work remained unfinished, the second half of the dictionary represented by a number of boxes filled with word slips not arranged in any particular order.

The author of this foreword, who had known the deceased for many years and counted him among his dearest friends, once promised him to take care of his dictionary in the event that Shnitnikov himself could not complete it. This promise was kept, thanks to a grant from the American Council of Learned Societies. The second half of the dictionary (from N to the end of the Kazakh alphabet) was completed by Mr. Raymond J. Hebert, a candidate for the Ph.D. degree in Turcology and Linguistics in the Far Eastern and Slavic Department of the University of Washington, Seattle, Washington. Mr. Hebert arranged Shnitnikov's word slips according to the latter's system and prepared the manuscript of the remaining part of the work. Shnitnikov's system was preserved without any changes in order to maintain uniformity, so that it would not be obvious where his work ended and Hebert's started. Mr. Hebert, in the capacity of co-author of the final draft of the second part of the manuscript, and the writer of these lines, as the person responsible for the completion of the project, wished also to present this work exactly in the form which it would have taken if Shnitnikov had succeeded in completing it.

It is hardly necessary to stress that preparation of the deceased author's manuscript entailed solving some problems. Most of the inconsistencies, omissions and sometimes errors, which the author no doubt would have eliminated, have been removed, but some of them have remained. For instance, the author did not always give the correct form of some verbal stems, omitting the final ы or i, believing them to be connective vowels, although they belong to the stems in question. In most cases in which these errors were noticed, corrections were made.

There is little to be said about the rôle of the undersigned in the completion of this dictionary. He was consulted from time to time by the author, some of his suggestions were incorporated in the work, and after Shnitnikov's death he supervised Mr. Hebert in his research.

It should also be mentioned that Prof. John R. Krueger and Dr. Talat Tekin, of

Indiana University, spent much time reading the proofs of the dictionary, making corrections and contributing to the improvement of this publication.

In concluding this foreword, it should be mentioned that Professor L. E. Dostert, Director of the Machine Translation Research and Language Projects, Georgetown University, Washington, D.C., put the final draft of the first volume of the dictionary and all the materials belonging to Mr. Shnitnikov, which had been kept at Georgetown University, at the disposal of the undersigned in the most generous manner. Last, but not least, the American Council of Learned Societies is to be thanked for the grant which made possible the completion of this work.

Seattle, Washington, July 1, 1965 NICHOLAS POPPE

CONTENTS

Foreword 1

Sources 7

The Kazakh Alphabet 9

Abbreviations 10

Dictionary 13

SOURCES

Арзымбетов, С., Русско-казахский сельско-хозяйственный словарь с основными терминами биологии (Алма-Ата, Второе дополненное издание, 1955).

Базарбаев, М., Бейсов, Т., Сахаріев, В., Қазақ совет әдебиеті (Алматы, 1955).

Балақаев, М. Б., Емле сөздігі (Алматы, 1948).

——, Основные типы словосочетаний в казахском языке (Алма-Ата, 1957).

——, Современный казахский язык, синтаксис (Алма-Ата, 1959).

Балақаев, М., Исқаков, А., Қазіргі Қазақ тілі (Алматы, 1954).

Баскаков, Н. А., Каракалпакский язык, ч. I–II (Москва, 1952).

Баскаков, Н. А., Бекназаров, С. Б., Кожуров, У. Н., Русско-каракалпакский словарь, под редакцией Н. А. Баскакова (Москва, 1947).

Бегалиев, Г., Краткий русско-казахский словарь (Алма-Ата, 1945).

Бегалиев, Г., Махмудов, Х., Мусабаев, Г., Краткий казахско-русский словарь, под редакцией Г. Мусабаева (Алма-Ата, 1959).

Вопросы истории и диалектологии казахского языка, Вып. I (Алма-Ата, 1958).

Габдуллін, М., Қазақ әдебиеті, I бөлім (Алматы, 1955).

Доскараев, Ж., Қазақ тілінің жергілікті ерекшеліктері (лексика), II бөлім (Алматы, 1955).

Жиенбаев, С., Сауранбаев, Н., с участием Акулова, Т., Русско-казахский словарь для начальной школы, под редакцией М. Балакаева (Алма-Ата, 1942).

Исенгалиева, В. А., Служебные имена и послелоги в казахском языке (Алма-Ата, 1957).

——, Русские предлоги и их эквиваленты в казахском языке (Алма-Ата, 1959).

Қабдолов, З., Қыйрабаев, С., Нұркатов, А., Қазақ әдебиеті, орта мектептің 9-класына арналған оқулық, II бөлім (Алматы, 1955).

Каракалпакско-русский словарь, под редакцией проф. Н. А. Баскакова (Москва, 1958).

Кенесбаев, С., Жанұзақов, Т., Лингвистикалық терминдердің қысқаша орысша-қазақша сөздігі (Алматы, 1956).

Кенесбаев, С., Искаков, А., Аханов, К., Қазақ тілі грамматикасы, I бөлім, Фонетика мен морфология (Алматы, 1955).

Махмудов, Х., Мусабаев, Г., Казахско-русский словарь, ответственный редактор Г. Мусабаев (Алма-Ата, 1954).

Мусабаев, Г. Г., Современный казахский язык, I, Лексика (Алма-Ата, 1959).

Мусабаев, Г., Цунвазо, Н., Адайханов, К., Русско-казахский военный словарь, под редакцией С. Аманжолова (Алма-Ата, 1942).

Русско-казахский словарь, под общей редакцией доктора филологических наук проф. Н. Т. Сауранбаева (Москва, 1954).

Русско-казахский словарь, т. I–II, под редакцией М. Балакаева, С. Жиенбаева, С. Кенесбаева, Н. Сауранбаева (Алма-Ата, 1946).

Русско-казахский терминологический словарь, т. I–II (Алма-Ата, 1959).

Саин, Ж., Жылдар (Алматы, 1954).

Самурзіна, М., Қазақ әдебиеті, Хрестоматия, III бөлім (Алматы, 1955).

Сарыбаев, Ш. Ш., Библиографический указатель по казахскому языкознанию (Алма-Ата, 1956).

Сауранбаев, Н. Т., Акчулаков, К., Русско-казахский словарь для начальной школы (Алма-Ата, 1939).

Хасенова, А., Қазақ тіліндегі туынды түбір етістіктер (Алматы, 1959).

SOURCES

Шерипов, Е., Қазақ әдебиеті, Хрестоматия, II бөлім (Алматы, 1955).
Menges, K. H., Qaraqalpaq Grammar, Part One: Phonology (New York, King's Crown Press, 1947).
Wurm, S., "The Karakalpak Language", Anthropos, XLVI (1951), pp. 487–610.

THE KAZAKH ALPHABET

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ё ё
Ж ж	З з	И и	Й й	К к	Л л	М м
Н н	О о	П п	Р р	С с	Т т	У у
Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ	Ъ ъ
Ы ы	Ь ь	Э э	Ю ю	Я я	І і	Қ қ
Ң ң	Ғ ғ	Ү ү	Ұ ұ	Ө ө	Ә ә	Һ һ

ABBREVIATIONS

abbr. – abbreviated
abl. – ablative
acc. – accusative
adj. – adjective
adv. – adverb, adverbial
aff. – affectionate, affectionately
agr. – agriculture, agricultural
anat. – anatomy
astr. – astronomy
av. – aviation

bank. – banking
bas. – basic case, basic form
bot. – botany

cards – card game
caress. – caressive, see aff.
caus. – causative
chem. – chemistry, chemical
coll. – collective noun
comm. – commercial
conj. – conjunction
constr. – construction
cont. – contemptuous
conv. – conversational
cul. – culinary

dat.-dir. – dative-directive
d.-caus. – double causative form
descr. – as a descriptive verb
dim. – diminutive
dir. – direct meaning
disd. – disdainful

econ. – economics
esp. – especially

fig. – figurative
fig. expr. – figurative expression
fin. – financial
folkl. – word used in folklore

gen. – general meaning
genit. – genitive, possessive case
geogr. – geography
geol. – geology
geom. – geometry
ger. – gerund
ger. pr. ac. – gerund of preceding action
ger. sim. ac. – gerund of simultaneous action
gram. – grammar, grammatical

hist. – historical

idiom. – idiomatic expression
interj. – interjection
intr. – intransitive
iron. – ironical

leg. – legal
ling. – linguistics
lit. – literary, literature
loc. – locative case
local – local expression

mach. – machinery
mar. – maritime
math. – mathematics, mathematical
med. – medical
met. – metallurgy
meteor. – meteorology
mil. – military
min. – mining
mus. – music, musical
myth. – mythology, mythological

n. – noun
n. act. – noun of action
nav. – naval, navigation
naut. – nautical

obs. – obsolete
ornith. – ornithology

p. – postposition
par. – parenthetic word
part. – participle
pass. – passive

past p. – past participle
phil. – philosophy
phys. – physics
pol. – political
post. – postal term
prerev. – prerevolutionary expression
print. – printer's term, printing
pr. p. – present participle
prof. – professional
pron. – pronoun
prov. – proverb

recipr. – reciprocal
refl. – reflexive
rel. – religious term, religion
r.r. – railroad term

Russ. – Russian word, borrowed from or through Russian

scorn. – scornful
s. n. – service noun
spec. – special, specially
sport. – sport
syn. – synonym

tech. – technical
text. – textile
tr. – transitive

vet. – veterinary

zool. – zoology

А

А ah? eh? what?
АБАЖАДАЙ 1) spacious, roomy; 2) too big.
АБАЙ БОЛ- to be cautious, attentive; to beware.
АБАЙЛА- see АБАЙ БОЛ-.
АБАЙЛАМАУШЫЛЫҚ recklessness, imprudence.
АБАЙЛАП carefully, cautiously.
АБАЙЛАУШЫ watchful, attentive.
АБАЙСЫЗ reckless, imprudent, careless.
АБАЙСЫЗДА unexpectedly, unawares, suddenly, inadvertently.
АБАЙСЫЗДЫҚ 1) carelessness, imprudence; 2) /leg./ inadvertent, unintentional.
АБАЛАТ- 1) to bother, trouble, harass, tease; 2) to set (a dog) on.
АБАҚТЫ prison, jail, reformatory; /mil./ guardroom; АБАҚТЫҒА ТҮС- to find oneself in prison; АБАҚТЫҒА САЛ- to put into prison.
АБДЫРА- to become perplexed, confused; to be taken aback.
АБДЫРАУЫҚ easily confused; unresourceful.
АБЖАУҚЫН /local SE/ meager (of food).
АБЗАЛЫ 1) the very best, best of all; 2) perhaps, probably.
АБИССИН Abyssinian, Ethiopian.
АБЛАҢҚЫ /local W/ early born yeanling.
АБРОЙ 1) conscience, honor; 2) authority, prestige; 3) reputation; АБРОЙЫ ТӨГІЛ- to disgrace oneself.
АБРОЙЛЫ respected, esteemed, authoritative.
АБРОЙЛЫЛЫҚ authoritativeness.
АБРОЙСЫЗ 1) inglorious, ignominious, infamous; 2) incompetent; 3) of dubious reputation.
АБРОЙСЫЗДАН- 1) to disgrace oneself; 2) to lose authority or self-esteem.
АБРОЙСЫЗДЫҚ 1) infamy, ignominy; 2) incompetence.
АБСОЛЮТ absolute.
АБСОЛЮТИЗМ absolutism.
АБСТРАКТ abstract.
АБСУРД absurd.
АБЫРЖЫ- 1) to be anxious, uneasy, agitated, disturbed; 2) to become confused; 3) to bustle.
АБЫР-ЖАБЫР noise, racket.
АБЫРЖУ anxiety, agitation.
АБЫРЖЫМАСТАН quietly, calmly.
АБЫРЖЫТ- to confuse, embarass, disturb, alarm.
АБЫРЖЫҒАН excited, agitated.
АБЫР-ЖҰБЫР bustle, fuss, running about, turmoil.
АБЫР-САБЫР see АБЫР-ЖҰБЫР.
АБЫСЫН sister-in-law (wife of elder brother in relation to wife of younger brother).
АБЫСЫН-АЖЫН wives of members of the same family in relation to each other.
АВАНГАРД advance guard.
АВАНПОСТ outpost.
АВАНС advance; payment on account.
АВАНСЫЛА- to advance (money).
АВАНТЮРА adventure, venture.
АВАНТЮРИСТ adventurer.
АВИАБАЗА airbase.
АВИАМЕКТЕП school of aviation.
АВИАНОСЕЦ aircraft carrier.
АВИАТОР airman, aviator.
АВИАЦИЯ aviation, aircraft; АЗАМАТТЫҚ ... civil aviation; ЖОЙҒЫШ ... pursuit aviation; БОМБАЛАУ АВИАЦИЯСЫ bombing aviation; СОҒЫС ... military aviation.
АВИАЦИЯШЫ aviator, pilot.
АВИАҚҰРЫЛЫС airplane construction.
АВСТРАЛИЯЛЫҚ Australian.
АВСТРИЯЛЫҚ Austrian.
АВТОАРА automatic saw.
АВТОАЯЛ /r.r./ automatic brake.
АВТОБУС autobus.
АВТОБӨЛШЕКТЕР automobile parts.
АВТОГЕНДІК /tech./ autogenous.
АВТОЖАРЫС automobile race.
АВТОЖОЛ /adj./ pertaining to highways.
АВТОМАТ 1) automatic machine, automaton;

2) /mil./ sub-machine gun; machine carbine.
АВТОМАТ МЫЛТЫҚ automatic rifle.
АВТОМАТТАНДЫРУ automation, mechanization.
АВТОМАТШЫ /mil./ sub-machine gunner.
АВТОМОБИЛЬ automobile; ... КӨЛІК motor transport.
АВТОМОБИЛЬШІ motorist.
АВТОНАУА automatically operated cattle-watering trough.
АВТОНОМИЯ autonomy.
АВТОР author.
АВТОСУАРУ watering cattle by the means of an АВТОНАУА (see).
АВТОТРАНСПОРТ motor transport.
АВТОТІРКЕУ /r.r./ automatic coupling.
АВТОҚАЛАМ fountain pen.
АВТОҚАТЫНАС motor communication.
АВТОҚОСПА motor fuel.
АГЕНТ agent.
АГЕНТТІК agency.
АГРАР agrarian; pertaining to land utilization.
АГРЕГАТ aggregate.
АГРЕССИЯ aggression.
АГРОНОМИЯ agronomy.
АДА end, termination, completion.
АДА-ГҮДЕ irrevocably.
АДА-ЖҮДЕ or АДА-ЖҮДА finally, completely.
АДАЛ 1) clean, clear, fit for consumption; 2) /fig./ just, honest, devoted; ... ДҮНИЕ acquired, purchased property; ... НИЕТТІ disinterested person; ... НИЕТТІЛІК disinterestedness.
АДАЛДА- 1) to justify; 2) to compensate; 3) to clear (a debt) by working.
АДАЛДЫҚ 1) cleanliness, purity; 2) honesty.
АДАЛСЫН- to pretend to be honest or just.
АДАМ man, person; ...АЙТҚЫСЫЗ uncommon, incomparable; ... БАЛАСЫ mankind, humanity; ...ЖИІРКЕНГЕНДЕЙ disgusting, repulsive; ... СЫЯҚТЫ humanly; ... ТӘРІЗДІ anthropomorphous; ... ҰРПАСЫ mankind, human race.
АДАМГЕРШІЛІК 1) love of mankind, humaneness; 2) nobleness; 3) morals.
АДАМГЕРШІЛІККЕ ЖАТ amoral.
АДАМГЕРШІЛІКСІЗ 1) inhuman, brutal; 2) immoral, dissolute.
АДАМГЕРШІЛІКСІЗДІК 1) inhumanity, brutality; 2) immorality, dissoluteness.
АДАМГЕРШІЛІКТІ humane.
АДАМДЫҚ 1) humaneness; 2) human attributes.
АДАМЗАТ humanity, mankind, people.
АДАМКҮНІ man-hours, man-day.
АДАМША humanly.
АДАМШЫЛЫҚ see АДАМДЫҚ.
АДАМШЫЛЫҚТЫ human, humane.
АДАНАС /local W/ relative.
АДАРҒЫ stretcher of a native loom.
АДАС namesake.
АДАС- 1) to err, be mistaken; 2) to lose one's way, to get lost.
АДАСТЫР- to mislead, deceive; to fool.
АДАСУ 1) error, fallacy, delusion; 2) wandering, roaming, straying.
АДАСУШЫЛЫҚ see АДАСУ.
АДАСҚАН gone astray, lost.
АДАСҚЫШ one, who easily loses his way.
АДАТ see ӘДЕТ.
АДАҚ /local WC/ end, result.
АДАҚТА- to complete, finish off.
АДАҒЫНДА finally, after all, as a result.
АДМИРАЛ admiral.
АДРЕС address.
АДРЕС СТОЛЫ address bureau.
АДРЕСТЕ- to address.
АДРЕСІНЕ ЖІБЕР- see АДРЕСТЕ-.
АДУЫН 1) impetuous, pushing; 2) playful.
АДЫМ step, pace; ҚАРҒА ... ЖЕР short distance.
АДЫМДА- to step, walk, pace.
АДЫМДАП at a walking pace; ... ӨЛШЕ- to pace (measure by paces).
АДЫР 1) mound, hillock; hilly, rugged country; 2) /geogr./ elevation; ... АДАМ rude, crude, careless person.
АДЫРАЙ- to stare.
АДЫРАСПАН /bot./ harmel, wild rue (Peganum harmala).
АДЫРАҚ КӨЗ goggle-eyed; /med./ exophtalmos.
АДЫРАНДА- to fume; to be excited, agitated.
АДЫР-БҰДЫР uneven, rough; ... ЖЕР hilly, rugged country.
АДЫР-БҰДЫРЛЫ or АДЫРЛЫ hilly, uneven.
АДЫРСЫМАҚ undulating, somewhat hilly.
АЖАЙЫП notable, remarkable, rare; see also ҒАЖАЙЫП.
АЖАЛ death; hour of death.
АЖАЛДЫ mortal, deadly; ... АДАМ one condemned to death.
АЖАЛСЫЗ immortal.

АЖАП marvellous, wonderful; see also ҒАЖАП.
АЖАР 1) color, coloring; 2) air, appearance, look; 3) complexion.
АЖАРЛА- to decorate, adorn, beautify.
АЖАРЛАН- to look attractive (of objects); to look healthy (of face); to have a fresh complexion.
АЖАРЛЫ 1) attractive (of objects); 2) pretty (of face); 3) well-fed (of cattle).
АЖАРСЫЗ uncomely, plain, ugly.
АЖДАһА /myth./ dragon.
АЖУА joke, gibe.
АЖУАЛА- to gibe, banter.
АЖУАСЫЗ seriously.
АЖЫМ wrinkle.
АЖЫМДЫ wrinkled.
АЖЫРА- to part, separate /intr./; to lose.
АЖЫРАС 1) to break a connection, to sever relations; 2) to divorce.
АЖЫРАТ- 1) to disjoint, take apart; 2) to separate (fighters).
АЖЫРАТПАЙ undividedly, completely.
АЖЫРҒЫ /local E/ see КЕСКЕК.
АЗ little, not much.
АЗ- 1) to grow thin, to become emaciated; 2) to deteriorate, rot, spoil; 3) to lose one's way, to go astray.
АЗАБЫ АРЫМАЛҒАН eternal wretch.
АЗ-АЗДАП little-by-little, gradually, a little at a time.
АЗАЙ- to diminish, decrease /intr./.
АЗАЙТ- to diminish, decrease /tr./.
АЗАЙТҚЫШ /math./ subtrahend.
АЗАЙҒЫШ /math./ minuend.
АЗАЛА- to be in mourning; to express sorrow; to present condolences.
АЗАЛЫ mourning, grieving.
АЗАМАТ 1) citizen; 2) fine fellow; see ЕР ...; ... СОҒЫСЫ civil war.
АЗАМАТТЫҚ 1) citizenship; 2) display of courage; bravado.
АЗАМАТША citizen (woman).
АЗАМАТШЫЛЫҚ see АЗАМАТТЫҚ 2.
АЗАН or АЗАН ШАҚЫРУ ringing of church bells.
АЗАНДА early in the morning.
АЗАН-ҚАЗАН noise, shouting.
АЗАП 1) torment, torture; 2) bother, trouble.
АЗАП АРҚАЛА- to take troubles upon oneself.
АЗАП КӨР- 1) to suffer, feel torment; 2) to consider as burdensome.
АЗАП ШЕК- to suffer, endure; to grieve.
АЗАППЕН ЖЕТ- to gain through much suffering.
АЗАПТА- to torture, torment, harass.
АЗАПТАН- to worry, feel unhappy, torment oneself.
АЗАПТАНДЫР- see АЗАПТА-.
АЗАПТЫ unbearable, agonizing.
АЗАР 1) offence, reproach; 2) hardly, scarcely.
АЗАР-АЗАР hardly, scarcely.
АЗАРЛА- to reproach, upbraid.
АЗАР-МАЗАР haphazard, pell-mell.
АЗАТ free; ... ЕТУШІ liberator; ... ЕТІЛГЕН /adj./ free, liberated, released; ... ЖОЛ /print./ indentation; ... ОЙЛЫЛЫҚ free thinking.
АЗАТ БОЛ- to get free, make oneself free; to be freed.
АЗАТ ЕТ- to liberate, set free, release.
АЗАТТЫҚ freedom, liberty, independence.
АЗБА-КӨППЕ more or less; a certain quantity; any amount.
АЗБАН castrated animal.
АЗБАР /local W & SW/ enclosure, sheepfold.
АЗДАН КЕЙІН some time later, after a while.
АЗДАН СОҢ a little later.
АЗДАП little by little, partly; somewhat less.
АЗДАУ not quite enough.
АЗДЫ-КӨПТІ a little, more or less, as much as due.
АЗДЫР- to neglect (as a wound); to reduce to exhaustion, depletion; to lead astray, to seduce.
АЗДЫРУШЫ seducer.
АЗДЫРУШЫЛЫҚ seduction.
АЗДЫҚ 1) trifle, insufficiency; 2) poverty, scarcity.
АЗИЯ or АЗИЯЛЫҚ Asian, Asiatic.
АЗ-МАЗ a little, a bit.
АЗНА /local W, naut./ thwart.
АЗОТ nitrogen; nitric, nitrogeneous.
АЗОТТЫ nitric, nitrous, nitrogenous.
АЗСЫН- to consider insufficient, inadequate; to be dissatisfied (with amount or quantity).
АЗУ 1) molar tooth (of man); 2) canine tooth, fang, tusk (animals).
АЗУ БАС- to wear off (of teeth).
АЗУЛЫ fanged, having fangs; /fig./ sharp-tongued, strong.
АЗУСЫЗ /fig./ weak, powerless.
АЗУЫН БАСҚАН АТ old horse.
АЗШЫЛЫҚ minority.
АЗЫНА- to howl (of wind); to neigh (of a stallion).

АЗЫН-АУЛАҚ a little; slightly; insignificantly.
АЗЫНДА at least.
АЗЫП-ТОЗЫП ЖҮР- to behave carelessly, negligently.
АЗЫП-ТОЗЫП КЕТ- to sink, fall, go down, degenerate.
АЗЫРАҚ somewhat less, not quite enough.
АЗЫҚ provisions, rations, supplies.
АЗЫҚТАН- to nourish oneself, to feed (on), to live (on).
АЗЫҚ-ТҮЛІК provisions; ... САЛЫҒЫ tax in kind.
АЗҒАЛ deep ravine formed by floods.
АЗҒАН corrupted, depraved, unruly, dissipated.
АЗҒАНА or АЗҒАНТАЙ a little, very little.
АЗҒЫН 1) degenerate; 2) demoralized, unstable; ... МАЛ poor cattle.
АЗҒЫНДАН- to be corrupted; to become dishonest.
АЗҒЫНДАУ degeneration.
АЗҒЫНДЫҚ degeneration, corruption.
АЗҒЫР- to lead astray; to corrupt; to instigate.
АЗҒЫРУШЫ seducer, instigator.
АЗҒЫРҒЫШ seducer, tempter.
АЙ hallo! look here!
АЙ 1) moon; 2) month; ... БАСЫ new moon (beginning of the month); ... САЙЫН monthly; ... ТОЛҒАН full moon; ... ТҰТЫЛУ lunar eclipse.
АЙБАЛТА halberd, hatchet.
АЙБАРЛЫ awesome, formidable, impressive; /fig./ sprightly.
АЙБАРСЫЗ not awe-inspiring; /fig./ weak, soft.
АЙБАТ 1) impressiveness, awesome appearance; 2) /local E/ good, well.
АЙБАТ ШЕК- to threaten, menace; to oppose.
АЙБАТТЫ see АЙБАРЛЫ.
АЙБЫН grandeur, impressiveness.
АЙБЫНДЫ stately, majestic, impressive.
АЙБЫНДЫЛЫҚ grandeur, sublimity.
АЙВА quince (fruit and tree).
АЙДА- 1) to drive (cattle, etc.); 2) to cultivate, till, plough (the land); 3) /fig./ to twist someone round a finger.
АЙДАЛ- to be under cultivation.
АЙДАЛА wide, open steppe.
АЙДАЛҒАН ЖЕР field; arable land.
АЙДАП БАР- to drive, chase.
АЙДАП ЖІБЕР- to drive out, turn out.
АЙДАП КЕЛ- to drive home.
АЙДАП КЕТ- to drive away.
АЙДАП КІРГІЗ- to drive into (as a nail).
АЙДАП ШЫҚ- to drive out, to expel.
АЙДАР forelock, tress, braid, tuft (of hair).
АЙДАУ tillage, plowing.
АЙДАУШЫ driver (of cattle, etc.); ЖЕР ... plowman.
АЙДАХАР see АЖДАһА.
АЙДЫН mirror-like surface (of water); large body of water; ... ШАЛҚАР КӨЛ large lake.
АЙДЫҢ ЖАНАСЫ new moon.
АЙЛА 1) cunning, slyness, adroitness, dexterity; 2) way out, outlet, trick, subterfuge.
АЙЛАКЕР sly, cunning one.
АЙЛАКЕРЛІК slyness, cunning.
АЙЛАЛА- to contrive to, manage to.
АЙЛАЛЫ adroit, resourceful.
АЙЛАСЫЗ artless, unsophisticated.
АЙЛАҚ harbor, haven.
АЙЛЫ /adj./ moonlight, moonlit.
АЙЛЫҚ monthly; monthly wages; ... МЕРЗІМ period of one month.
АЙМАЛА- to embrace.
АЙМАЛАҚ see КӨЗДІҢ АЙМАЛАҒЫ.
АЙМАҚ 1) region, territory, land, neighborhood; 2) province (in Mongolia); АУЫЛ-... the whole village.
АЙМАҚТАН- to be surrounded, encircled.
АЙМАҚТАНУ surroundings; encirclement.
АЙМАҚТЫҚ regional.
АЙНА mirror, glass.
АЙНАГӨЗ /local W/ small fish of bream genus.
АЙНАДАЙ like a mirror, smooth.
АЙНАДАЙ ТАЗА clear as glass.
АЙНАЛ- 1) to turn around, whirl, rotate; 2) /mil./ to face about; 3) to turn into, change into, be converted; 4) to linger.
АЙНАЛА around; ... КӨПІЛДЕС mutual guarantee, mutual responsibility; ... ТӨҢІРЕК around.
АЙНАЛАДА around.
АЙНАЛАДАҒЫ nearby, neighboring.
АЙНАЛАЙЫН /caress./ my dear.
АЙНАЛАСЫНДА see АЙНАЛАДА.
АЙНАЛАҚТАП /fig./ beating around the bush.
АЙНАЛДЫР- 1) to turn, twirl /tr./; 2) to go around, to surround, enclose; 3) to turn inside out; 4) to convert; 5) to entice.
АЙНАЛДЫРА see АЙНАЛАДА.
АЙНАЛДЫРУ rotation, turning around.
АЙНАЛМА 1) turn, bend; 2) /tech./ rotating object, runner; 3) /med./ avertin (a

disease of sheep); 4) turning, rotating, rotary.
АЙНАЛМАЛЫ 1) rotating, repetitive, rotary; 2) winding, twisted, spiral; 3) telephone dial; ... КАПИТАЛ working capital.
АЙНАЛПАС see АЙНАЛМА 3.
АЙНАЛУ /comm./ transaction; /med./ prolapsus.
АЙНАЛЫМ 1) coil, loop; 2) track, course (races); 3) turnover, circulation.
АЙНАЛЫП ШЫҚ- to whirl.
АЙНАЛЫС /adj./ circuitous, bypass; ... ЖОЛ circuit road.
АЙНАЛЫС- to undertake something; to chose an occupation.
АЙНУШЫЛЫҚ see ЖҮРЕК АЙНУШЫЛЫҚ.
АЙНЫ- 1) to feel nauseated; 2) to spoil /intr./, lose flavor (of koumiss); 3) to retract, repudiate one's words.
АЙНЫМАЙТЫН devoted, loyal, faithful.
АЙНЫМАЛ 1) unstable, inconstant, changeable; 2) spoilt, having lost flavor (of koumiss).
АЙНЫМАС СЕРТ sacred vow.
АЙНЫП ҚАЛ- to retract one's words; to beat a retreat.
АЙНЫТ- to dissuade.
АЙНЫТАТЫН see ЖҮРЕК АЙНЫТАТЫН.
АЙНЫҒЫШ inconstant, changeable (person).
АЙРАН sour milk; ҚОЮ ... boiled sour milk.
АЙРЫЛ- see АЙЫРЫЛ-.
АЙРЫЛЫС see АЙЫРЫЛЫС.
АЙРЫЛЫСУ see АЙЫРЫЛЫСУ.
АЙРЫМ see АЙЫРЫМ.
АЙРЫМ-АЙРЫМ separately, apart, without coordination.
АЙРЫС- see АЙЫРЫС-.
АЙРЫҚ see СУ АЙРЫҚ.
АЙРЫҚША particular, especial.
АЙСЫЗ moonless.
АЙТ- to speak, talk, say, tell, express.
АЙТА БАР- to transmit to someone other people's words.
АЙТАРЛЫҚ something serious, interesting, worthy of mention or attention.
АЙТАРЛЫҚТАЙ see АЙТАРЛЫҚ.
АЙТАҚ shout, cry (setting dogs upon someone).
АЙТАҚТА- to set (dogs) on, to loose (dogs) upon; /fig./ to incite, instigate, urge on.
АЙТАҚТАУШЫ instigator, incitor.
АЙТПАҚШЫ probably, most likely; by the way.
АЙТУ pronunciation.
АЙТУЛЫ well-known, famous, celebrated, worthy.
АЙТУШЫ speaker, spokesman; one who says something.
АЙТ-ШУ /cry of caravan driver/.
АЙТЫЛ- to be said, spoken, told.
АЙТЫЛУ pronunciation, expression (action).
АЙТЫЛҒАНДАР expressed opinions.
АЙТЫП БЕР- to speak, talk, say.
АЙТЫП БІТІР- to finish speaking.
АЙТЫП ЖАЗДЫР- to dictate.
АЙТЫП ЖІБЕР- to utter; to prompt to.
АЙТЫП САЛ- to blurt out.
АЙТЫП ШЫҚ- to speak out; to give a piece of one's mind.
АЙТЫП ҚОЙ- to blab.
АЙТЫС 1) song contest; 2) debate, discussion; ... СӨЗ debate, public speeches.
АЙТЫС- 1) to take part in a song contest; 2) to debate, discuss.
АЙТЫС-ТАРТЫС lawsuit.
АЙТЫСТЫР- 1) to organize a song contest; 2) to give an opportunity to sides for discussion of their views.
АЙТҚАНДАЙ neither more nor less.
АЙТҚАНДАЙ АҚ by the way.
АЙТҚЫЗ- 1) to compel, force, cause to speak; 2) to talk into; ШЫНЫН ... to compel to tell the truth.
АЙТҚЫШ 1) orator, public speaker, storyteller; narrator of folk tales; 2) sharp, daring in speech; ӨЛЕҢ ... singer; ӨСЕК ... gossiper.
АЙУАН animal, beast.
АЙУАНДЫҚ rapaciousness, predatoriness.
АЙШЫЛЫҚ ЖОЛ distance that can be traversed on horseback in a month.
АЙШЫЛЫҚ АЛЫС ЖЕР /fig./ a long distance.
АЙШЫҚ 1) design in shape of half-moon or ring; 2) /local W/ earring; 3) /local W/ bit (of bridle).
АЙШЫҒЫ-АУҒАН 1) unsettled; 2) physically exhausted, worn out.
АЙЫЛ saddle-girth.
АЙЫЛБАС buckle, clasp.
АЙЫП 1) fault, guilt, offence; 2) defect, deficiency; 3) /hist./ fine.
АЙЫП ТАРТҚЫЗ- to fine.
АЙЫП ТАҚ- to accuse, charge.
АЙЫП ТӨЛЕ- to pay a fine.
АЙЫПКЕР the accused; defendant.
АЙЫПКЕРЛІК guilt.

АЙЫПСЫЗ innocent, guiltless.
АЙЫПСЫЗДЫҚ innocence, guiltlessness.
АЙЫПТА- 1) to accuse; 2) to convict.
АЙЫПТАЛ- to be accused.
АЙЫПТАЛУШЫ see АЙЫПКЕР.
АЙЫПТАУ charge, accusation.
АЙЫПТАУШЫ accuser; /leg./ prosecutor.
АЙЫП-ТОҒЫЗ /hist./ fine provided for by ancient Kazakh common law; comprised nine objects (usually heads of cattle).
АЙЫПТЫ guilty.
АЙЫПТЫЛЫҚ guilt, culpability.
АЙЫР 1) pitchfork; /tech./ fork; 2) branched, forked, bifurcated; ...ТАРМАҒЫ prong; ... ТҮЙЕ Bactrian camel; ...ТҰЯҚ /zool./ artiodactyl.
АЙЫР- 1) to divide, separate /tr./; 2) to part (fighters); 3) to tear, break /tr./; 4) to cease, discontinue; 5) to deprive; 6) to wean; 7) to distill; 8) to change (money).
АЙЫРБАС exchange; ... САУДА barter trade.
АЙЫРБАСТА- to barter, exchange.
АЙЫРБАСТАЛ- to be exchanged.
АЙЫРБАСҚА in exchange for; in return for.
АЙЫРЛА-: ПІШЕН АЙЫРЛА- to pile up or load hay with pitchforks.
АЙЫРМА difference, distinction.
АЙЫРМАШЫЛЫҚ or АЙЫРМАШЫҚ distinction.
АЙЫРУ distillation, analysis.
АЙЫРЫЛ- 1) to be deprived, to lose; 2) to part /intr./.
АЙЫРЫЛМАС АДАМ importunate man.
АЙЫРЫЛЫП ҚАЛ- to miss; to let go; to escape.
АЙЫРЫЛЫС 1) separation, parting; 2) branching.
АЙЫРЫЛЫС- to part /intr./.
АЙЫРЫЛЫСУ divorce.
АЙЫРЫМ particular, especial, separate.
АЙЫРЫП АЛ- to separate /tr./.
АЙЫРЫП ЖІБЕР- to separate, part /tr./.
АЙЫРЫП ТАН- to distinguish, discern.
АЙЫРҚҰЙРЫҚ /zool./ earwig.
АЙЫҚ 1) clear (weather); 2) sober (man).
АЙЫҚ- 1) to clear, clear up (weather); 2) to recover, convalesce; 3) to heal /intr./ (wound); 4) to sober.
АЙЫҚПАЙТЫН intemperate (of drunkard).
АЙЫҚТЫР- to sober /tr./.
АЙЫҚТЫҚ sobriety.
АЙЫҒУ sobering.
АЙҚАЙ shout, cry, yell, scream, noise.
АЙҚАЙ САЛ- see АЙҚАЙЛА-.
АЙҚАЙЛА- to shout loudly; to raise an alarm.
АЙҚАЙЛАП ЖІБЕР- to exclaim, cry.
АЙҚАЙ-ШУ howling, wailing.
АЙҚАЙШЫ 1) herald; 2) yes-man, henchman; 3) initiator, pioneer.
АЙҚАЙ-ҰЙҚАЙ hubbub, din.
АЙҚАРА across; КІИМДІ ... ЖАМЫЛ- to cover oneself with a blanket crosswise.
АЙҚАС struggle, collision, conflict.
АЙҚАС- to cross /intr./, to be laid criss-cross, crosswise.
АЙҚАСҚАН ҰРЫС hand-to-hand fighting.
АЙҚЫН 1) clear, distinct; 2) evident, obvious, visible, noticeable; 3) expressive; 4) flagrant, glaring.
АЙҚЫНДА- 1) to bring to light, clear up; 2) to make more precise, exact.
АЙҚЫНДАЛ- to stand out, become noticeable, evident.
АЙҚЫНДАН- to spread /intr./, expand, extend.
АЙҚЫНДАП БІЛ- to reveal, bring to light.
АЙҚЫНДАУЫШ /gram./ explanatory word.
АЙҚЫНДЫҚ expressiveness.
АЙҚЫРА see АЙҚАРА.
АЙҚЫШ-ҰЙҚЫШ criss-cross, crosswise.
АЙҚЫШТА- to lay criss-cross, crosswise.
АЙҒАЙ noise.
АЙҒАЙ КӨТЕР- to make a disturbance.
АЙҒАЙЛА- to shout; to bark at somebody; БАР ДАУЫСЫМЕН ... to shout at the top of one's voice.
АЙҒАЙ-ҰЙҒАЙ row, disturbance.
АЙҒАҚ 1) witness; 2) evidence, proof.
АЙҒАҚСЫЗ unsubstantiated, unproved.
АЙҒАҚСЫЗДЫҚ unsubstantiatedness.
АЙҒАҚТЫ /leg., adj./ material; ... ЗАТ material evidence.
АЙҒЫЗ dirty, muddy.
АЙҒЫЗ-АЙҒЫЗ filthy, very dirty.
АЙҒЫЗДА- to soil, dirty, smear, stain.
АЙҒЫЗДАН- to be dirty, soiled.
АЙҒЫР stallion; ... ТАУЫҚ cock, rooster; ... ҮЙІР ЖЫЛҚЫ herd of horses.
АКАДЕМИЯ academy.
АКАДЕМИЯЛЫҚ /adj./ academy, academic.
АКВАРИУМ aquarium.
АККОМПАНИМЕНТ /mus./ accompaniment.
АККОРД /mus./ chord.
АККРЕДИТИВ /fin./ letter of credit.

АККУМУЛЯТОР /tech./ accumulator.
АКРОБАТ acrobat.
АКСИОМА axiom.
АКТЕР actor, artist (of the stage).
АКТ act, decree, document; /school/ commencement.
АКТИВ 1) /fin./ assets; 2) the most active members of a communist party organization.
АКТИВТЕН- to become an active member of a communist party organization.
АКТИВТІК activity.
АКТУАЛЬДІ actual, present, current; of current importance.
АКТІЛЕ- to draw up an official report.
АКУСТИКА acoustics.
АКУСТИКАЛЫҚ acoustic, auditory.
АКУШЕРКА midwife.
АКЦЕНТ accent.
АЛ and, but, well, so, thus; ... ЕНДІ but, but now, and now.
АЛ- to take, receive; to buy, to collect, levy (taxes); /math./ to substract, deduct; /descr./ 1) after gerund in -ЫП, ІП, -П of the main verb signifies that the action expressed by the latter is directed towards the subject of the sentence or undertaken for him or in his interests; 2) after gerund in -А, -Е, -Й indicates that the main verb stands in possibilitative aspect (positive or negative).
АЛА 1) discord, dissent, dissention; injustice, dishonesty; 2) multi-colored, variegated, motley; 3) different; ... БҮЙІ /zool./ garden spider; ... ТЫШҚАН /zool./ chipmunk; ... ҚОЛ poor worker, bungler.
АЛА beginning with; during, throughout.
АЛАБАЖАҚ СИСА gay-colored chintz.
АЛАБОТА /bot./ goosefoot (Chenopodium).
АЛАБҰҒА /zool./ perch.
АЛАГЕҮІМДЕ or АЛАГӨБЕ early in the morning.
АЛАЖАУЛЫ different, uneven, variegated.
АЛАЙДА but, however, nevertheless, all the same, just the same, still.
АЛАЙ-ДҮЛЕЙ or АЛАЙ-ТҮЛЕЙ heavy, violent storm; whirlwind.
АЛАКӨЛЕҢКЕ period before dawn; predawn twilight.
АЛАЛА- to show or give preference to someone.
АЛАЛАМАЙТЫН impartial, unbiased, unprejudiced.
АЛАЛАН- to become variegated, striped, streaked, speckled.
АЛАЛЫ numerous (of horses in herd).
АЛАЛЫҚ disagreement, discord.
АЛАМАН /local N/ kind of field mouse; see САРАЛА ТЫШҚАН.
АЛАП 1) valley; 2) river bed, channel; 3) expanse of water; 4) zone; 5) /local/ side of a cart.
АЛАПЕС leprosy.
АЛАПТЫ vast, extensive, spacious.
АЛАР- 1) to look about fearfully, timidly; 2) to lose luster, to become lifeless (of eyes).
АЛАРМАН one who wishes to take something.
АЛАРТ- to stare; КӨЗ ... to frighten, threaten (by looking).
АЛАСА low, short (in height); ... БОЙЛЫ short in height.
АЛАСАЛАУ rather low, short; ... ТАУ ТІЗБЕГІ ridge of low hills.
АЛАСАР- to fall, sink; to become lower.
АЛАСАРАҚ lower, shorter (in height).
АЛАСАРТ- to lower, reduce.
АЛАСТА- /fig./ to drive out, to banish; to stigmatize, ostracize.
АЛАСЫ debt.
АЛАСҰР- to rush about; to be confused.
АЛАСҰРУ /fig./ agony.
АЛАТҰЯҚ worldly-wise man; /fig./ old fox.
АЛАУ-ЖАЛАУ one in tatters; ragamuffin; disarranged, dishevelled; ... БОЛУ acute pain in stomach.
АЛАУЫЗ disunited, not in accord; hostile to one another.
АЛАУЫЗДЫҚ enmity, hostility, quarrel.
АЛАША homespun rug.
АЛАШАБЫРТ БҰЛТ fleecy or cirrous clouds.
АЛАШАҚ see АЛАСЫ.
АЛАЯҚ knave, rogue, swindler.
АЛАЯҚТЫҚ speculation, swindling.
АЛАҚ-ЖҰЛАҚ ҚАРА- to look about fearfully.
АЛАҚАЙ /a cry of joy or delight/.
АЛАҚАЙЛА- to shout loudly.
АЛАҚАН palm (of hand); ҚҰР ... with empty hands.
АЛАҚАН ЖАЙ- to beg; to go about begging.
АЛАҚАН СОҚ- to clasp one's hands.
АЛАҚАНДА- to take in palm (of hand).
АЛАҚАНДАЙ insignificant, slight.
АЛАҚАННЫҢ АЯСЫНДАЙ ЖЕР scrap, patch of land.
АЛАҚОЛ dishonest.
АЛАҚТА- to look about fearfully, in perplexity.
АЛА-ҚҰЛА spotted, mottled, speckled, multi-colored.

АЛАҢ 1) place, area, square (in town); 2) playground; 3) arena (of circus, etc.); 4) clearing (in woods).
АЛАҢ БОЛ- to be worried, distracted.
АЛАҢ ҚЫЛ- to distract, disturb, disquiet.
АЛАҢДА- to be distracted, disturbed, worried.
АЛАҢДАУ worry, anxiety, alarm.
АЛАҢҚЫ 1) clearing; 2) different, unequal, irregular, uneven.
АЛАҢҒАСАР 1) inattentive, absent-minded; 2) light-minded, thoughtless; 3) reckless, daredevil.
АЛАҢҒАСАРЛАН- to become inattentive, absent-minded.
АЛАҢҒАСАРЛЫҚ 1) inattentiveness, carelessness, thoughtlessness, absent-mindedness; 2) recklessness; 3) foolhardiness.
АЛАҒАНШЫҚ БОРАН intermittently intensifying and calming down snowstorm.
АЛАӨКПЕ /vet./ lung disease of cattle.
АЛБА-ЖҰЛБА torn, ragged (clothes).
АЛБАН Albanian.
АЛБАТЫ /local SE/ 1) appearance, look; 2) idle, idly, to no purpose, aimless.
АЛБЫРА- to redden (face).
АЛБЫРТ 1) impetuous, assertive, pushing; 2) reckless; 3) /local E/ disease of horses.
АЛБЫРТТЫҚ 1) impetuosity, assertiveness; 2) recklessness, imprudence.
АЛБЫТ see АЛБЫРТ (1) & (2).
АЛБЫТТЫҚ see АЛБЫРТТЫҚ.
АЛГЕБРА algebra.
АЛГЕБРАЛЫҚ algebraic.
АЛД front, fore-part.
АЛДА 1) God; 2) in front, in the future, at the head of, ahead; ... ЖАДЫ devil.
АЛДА- to deceive, cheat.
АЛДА-ЖАЛДА 1) as a last resort, in an emergency; 2) if by chance; 3) at the worst.
АЛДАМШЫ deceiver, cheater, imposter.
АЛДАН beforehand, in advance, in front, at first.
АЛДАН- 1) to be deceived, cheated; 2) to amuse oneself, to have a good time.
АЛДАН ЖҮРУШІ leader.
АЛДАН СОҚҚАН ЖЕЛ head wind.
АЛДАНДЫР- to amuse, entertain.
АЛДАНДЫРУШЫ one who amuses, entertains.
АЛДАНЫШ amusement; consolation.
АЛДАП АРБА- to cheat; to get round someone.
АЛДАП КЕТ- to deceive.
АЛДАП СУЛА- 1) to amuse; 2) to quiet, console.
АЛДАРАҚ a little ahead, in front.
АЛДАТ- see АЛДА-.
АЛДАУ deception, fraud.
АЛДАУШЫ or АЛДАУЫШ see АЛДАМШЫ.
АЛДАУЫШТЫҚ trickery, imposture, swindle.
АЛДАҚАШАН long ago; very long ago.
АЛДАҒЫ 1) /adj./ front, fore; 2) forthcoming, imminent; 3) /mil./ advance guard; ... ЖАҚТА in front, before, ahead, in the future.
АЛДАҒЫНЫ БОЛЖА- to foresee.
АЛДЫ 1) front part, fore part; 2) beginning; 3) best; 4) in front, before; 5) beforehand, in advance.
АЛДЫ-АЛДЫНА КЕТ- to disperse /intr./.
АЛДЫ-АРТЫН БАЙҚАМАЙ rashly, thoughtlessly.
АЛДЫ-АРТЫН ОЙЛАМАЙ recklessly.
АЛДЫМЕН 1) first, in advance; 2) firstly, at first, first of all.
АЛДЫН АЛА 1) early, in advance, beforehand, ahead of; 2) across (the path or course), at a tangent.
АЛДЫН КЕСІП across (the path or course), at a tangent.
АЛДЫН ОЙЛАМАЙТЫН /fig./ near-sighted.
АЛДЫНА КЕЛТІР- to avenge, take revenge.
АЛДЫНАН before, in front; ... БІЛДІР- to forewarn; ... ШЫҚ- to meet; ... ӨТ- to forestall.
АЛДЫНДА 1) to, towards; 2) before, in front of.
АЛДЫР- 1) to bring, deliver; 2) to disclose (a secret); 3) to find oneself robbed; 4) to subscribe.
АЛДЫРУШЫ subscriber.
АЛДЫҢҒЫ preceding, former, previous; ... ЖОЛДА for the first time; ... ЖЫЛЫ year before last; ... КҮНІ day before yesterday; ... АЯҚТАР forelegs; ... ДӨҢГЕЛЕК front wheel; ... ОТРЯД /mil./ advance guard, vanguard; ... ШӨП /mil./ advance post, outpost; ... ҚАТАРДА in the first row.
АЛЖ- to be in one's dotage.
АЛЖАПҚЫШ apron.
АЛЖАС- 1) to err, be mistaken; 2) to be confused; 3) to find fault with; 4) /local W/ to quarrel.

АЛЖАСУ aberration.
АЛЛА God, Allah.
АЛМА apple; ... МОЙЫН having a beautiful neck (of women).
АЛМАКЕЗЕК alternately, in turns, by turns.
АЛМАЛЫ abounding in apples.
АЛМАЛЫ-САЛМАЛЫ artificial (tooth, etc.).
АЛМАС diamond.
АЛМАС- 1) to exchange, swape; 2) to be confused; 3) /ling./ to alternate, interchange.
АЛМАС ӨРКЕШ ТҮЙЕ camel with humps inclined in different directions.
АЛМАСПАЙ continuously, without a break.
АЛМАСПАЙТЫН continuous, permanent.
АЛМАСТЫР- 1) to exchange /tr./, replace; 2) to move /tr./, rearrange.
АЛМАСТЫРЫП in turn, by turns.
АЛМАСЫП alternately.
АЛМАҚ see АЛАСЫ.
АЛМҰРТ pear (fruit and tree).
АЛПАРЫС- to fight.
АЛПЫС sixty.
АЛПЫСЫНШЫ sixtieth.
АЛСЫН after-grass.
АЛТАЙЛЫҚ Altaian.
АЛТАЙЫ ҚЫЗЫЛ ТҮЛКІ /zool./ Altaic red fox.
АЛТАТАР see АЛТЫАТАР.
АЛТАУ (group of) six.
АЛТАУЛАП six together.
АЛТЫ six.
АЛТЫАТАР revolver.
АЛТЫБАҚАН swings made from six poles.
АЛТЫБҰРЫШ /math./ hexagon.
АЛТЫКҮНДІК (period of) six days.
АЛТЫЛЫҚ six (in cards).
АЛТЫН gold; ... ЖАЛАТҚАН gilded, gold-plated.
АЛТЫНДА- to gild; to cover with gold.
АЛТЫНДАТ- see АЛТЫНДА-.
АЛТЫНДЫ gilded, decorated with gold.
АЛТЫНШЫ sixth.
АЛУ recruiting; /math./ subtraction.
АЛУАН-АЛУАН 1) a great many; large number (of); 2) various, diverse.
АЛУШЫ buyer, customer, recipient.
АЛФАВИТ alphabet.
АЛША wild plum, sloe.
АЛШАЙ- 1) to straddle; 2) /fig./ to cool off /intr./; to sever connection.
АЛШАҚ 1) far, distant; 2) drawn apart, wide open.
АЛШАҚТА- 1) to put on airs; 2) to feel at ease, unconstrained.
АЛШАҚТЫҚ break, breach.
АЛШАҢДА- see АЛШАҚТА-.
АЛШАҒЫШ /local E/ apron.
АЛШЫ a position of the die in knucklebone game.
АЛЫМ 1) power, strength, might; 2) /hist./ tribute; 3) trick (in cards); 4) prize in "nine pellets" game; 5) /math./ numerator.
АЛЫМДЫ powerful, strong; fast (horse).
АЛЫМСАҚ buyer, customer, consumer.
АЛЫМСЫЗ duty-free.
АЛЫН- 1) to be taken, gathered, collected; 2) to move or slide in and out; 3) to be raised, levied; 4) to be deducted, subtracted.
АЛЫП giant, athlete.
АЛЫП /gerund of the verb АЛ-/.
АЛЫП БАР- to take to, take away, lead away, lead aside.
АЛЫП БЕР- to give; to buy for someone else.
АЛЫП ЖҮР- to carry with.
АЛЫП КЕЛ- to bring; to deliver.
АЛЫП КЕТ- to take away, drive away, lead away.
АЛЫП ТАСТА- 1) to exclude, 2) to turn off, switch off; 3) to throw out; ТЕЛЕФОНДЫ ... to cut off the telephone; ТІЗІМНЕН ... to strike off the list.
АЛЫП ШЫҚ- 1) to lead out; 2) to rescue.
АЛЫП ШЫҒУ removal, carrying out (from), taking out (from).
АЛЫП ҚАЛ- to take and keep for oneself, reserve for oneself.
АЛЫП ҚАЛУ deduction.
АЛЫП ҚОЙ- to take (from).
АЛЫПСАТАР second-hand dealer, speculator, profiteer.
АЛЫПТЫҚ /hist., lit./ Herculean, athletic.
АЛЫПҚАШ ХАБАР rumor, idle talk.
АЛЫПҚАШПА АТ fiery horse.
АЛЫС 1) distant place; 2) far, distant, remote, far from; 3) /fig./ unrelated, not kin; 4) battle, struggle.
АЛЫС- 1) to fight, wrestle; 2) to exchange; 3) to maintain contact; to correspond, to be in correspondence.
АЛЫС-БЕРІС mutual credit; ... БАЙЛАНАСЫ business connection.
АЛЫСПАҚ 1) duel, single combat; 2) skirmish, hand-to-hand, man-to-man fight.
АЛЫСТА in the distance, far off.
АЛЫСТА- 1) to move off or away /intr./; 2) to keep away from /intr./; to avoid.

АЛЫСТАН from afar, from a distance; ... КӨРГІШ /КӨЗ/ far-sighted (eyes); ... КӨРМЕЙТІН near-sighted, myopic.
АЛЫСТАТ- to remove.
АЛЫСТЫР- /fig./ to set (on), urge on, incite.
АЛЫСТЫҚ distant place, a long distance.
АЛЫСЫП БЕРІС- 1) /chess/ to exchange pawns; 2) to exchange presents, gifts (to be on friendly terms).
АЛЫСЫРАҚ further, farther.
АЛЫСҚА into the distance, into space.
АЛЬПЫ Alpine.
АЛҚА 1) circle of seated people; 2) board, council; 3) large ceremonial gathering; 4) necklace, beads; 5) /local W/ padlock.
АЛҚАЛЫҚ principle of collective management or leadership.
АЛҚА-САЛҚА careless, negligent.
АЛҚЫЗЫЛ scarlet.
АЛҚЫЗЫЛДАН- to become scarlet.
АЛҚЫЛДА- to bulge out, protrude.
АЛҚЫМ 1) throat; 2) instep (of shoe); ... ІСУІ /med./ goitre, wen.
АЛҚЫМДА- to seize by the throat.
АЛҚЫН- 1) to be out of breath; to puff and pant; 2) to get excited; 3) to exert oneself.
АЛҚЫНДЫР- /fig./ to complete, accomplish; 2) to catch up (with); to overtake.
АЛҒА forward!
АЛҒА БАР- to progress, to move forward, ahead.
АЛҒА БАС- 1) to develop, grow /intr./; 2) to rise (in social or professional field); 3) to prosper, thrive, flourish.
АЛҒАМ РЕТ for the first time.
АЛҒАШ at first, firstly.
АЛҒАШҚЫ initial, introductory, first.
АЛҒЫ 1) first; 2) front, fore; ... СӨЗ foreword.
АЛҒЫ-БЕРГІ mutual account.
АЛҒЫР 1) fast and bold (of hunting birds); 2) /fig./ clever, brisk, smart; experienced, resourceful, enterprising; receptive, susceptible, successful; ... АҚЫЛ versatile mind.
АЛҒЫРЛЫҚ 1) grasp, grip, clutching; 2) smartness, briskness; 3) resourcefullness, enterprise; 4) receptivity, susceptibility.
АЛҒЫС gratitude, thanks, thankfulness.
АЛҒЫС АЙТ- or АЛҒЫС ЖАРИЯЛА- to express gratitude, appreciation; to thank.
АМАЛ 1) act, action, affair, business, matter; 2) way, method, means; 3) cunning, craft; ... ТАБУ way out; ...ТАПҚЫШ resourceful, cunning, crafty.
АМАЛ ТАП- to find a way out.
АМАЛ ІЗДЕ- to seek a way out of a difficulty.
АМАЛДА- 1) to contrive, manage; 2) to find a way out.
АМАЛДАП КӨР- to try to find a way.
АМАЛДАС participator, accomplice, partner.
АМАЛСЫЗ /adj./ 1) forced, compelled; 2) hopeless, desperate; 3) willy-nilly, against one's will, volens-nolens, from necessity.
АМАЛСЫЗДАН see АМАЛСЫЗ 3.
АМАЛСЫЗДЫҚ hopelessness, helplessness.
АМАЛСЫЗДЫҢ КҮНІ one placed in a difficult situation.
АМАЛШЫЛ resourceful, adroit, clever.
АМАН healthy, well, happy, unharmed, safe.
АМАН БА or АМАНСЫЗ БА, АМАНБЫСЫҢ or АМАНБЫСЫЗ how are you?
АМАН АЛЫП ҚАЛ- to save, rescue.
АМАН ҚАЛ- to survive.
АМАНАТ pledge, security; /hist./ hostage.
АМАНГЕРЛІК levirate.
АМАНДАС- to greet, visit; to see each other.
АМАНДЫҚ prosperity, well-being.
АМАН-ЕСЕН well, safe.
АМАН-ЕСЕНДІК prosperity, well-being.
АМАН-САУ well, safe.
АМАНШЫЛЫҚ see АМАНДЫҚ.
АМ-БАМ /bot./ snowdrop (Galanthus).
АМБАР barn, granary.
АМБРАЗУРА /mil./ embrasure, gun-port.
АМБУЛАТОРИЯ dispensary.
АМЕРИКАЛЫҚ or АМЕРИКАН American.
АМЕРИКАШЫЛДЫҚ Americanism.
АМНИСТИЯ amnesty, pardon.
АМНИСТИЯЛА- to grant amnesty, to pardon.
АМОРТИЗАЦИЯ amortization.
АНА mother; ... ТІЛІ native language.
АНА that; ... БІРЕУ that one there; ... ЖАҚТА on the other side; ... ЖЕРДЕ over there.
АНАДАЙ 1) such, like this; 2) so, thus.
АНАДАЙДАН from such a distance.
АНАЙЫ simple, ordinary; ... ТҮР /grammatical name for the familiar form of address – thou/.
АНАЛАР those.
АНАЛИЗ analysis.
АНАЛИЗ ЖАСА- or АНАЛИЗДА- to analyze.
АНАЛОГИЯ analogy.
АНАЛЫҚ motherhood, maternity; ... МАХАБАТ mother love; ... СӨЗІМ maternal feeling.
АНА-МЫНА this and that.

АНАНЫ-МАНАНЫ of this and that.
АНАР /bot./ pomegranate.
АНАРДАЙ crimson.
АНАРХИЗМ anarchism.
АНАРХИСТ anarchist.
АНАРХИЯ anarchy.
АНАРХИЯЛЫҚ anarchistic.
АНАТОМДА- to perform an autopsy.
АНАТОМИЯ anatomy.
АНАУ that; ... ДА too, as well, also.
АНАУ-МЫНАУ 1) this and that; 2) some, any; ... ЕМЕС not ordinary, unusual, peculiar.
АНДА there.
АНДА- 1) to rush; 2) to pour out /intr./; 3) to come together.
АНДА-МҰНДА here and there, hither and thither.
АНДАП КЕТ- to gather, assemble in large numbers.
АНДА-САНДА 1) rare; 2) now and then, from time to time.
АНДАТ- to show, expose in large numbers.
АНДУА /local E/ trowel, spatula.
АНДЫЗ 1) /bot./ elecampane /Inula helenium/; 2) /med., obs./ twine of horsehair passed through abcess for outflow of pus.
АНЕКДОТ anecdote.
АНЖЫ see АНДЫЗ 1.
АНЖІР see ІНЖІР.
АНИС anise; ... МАЙЫ anise oil.
АНКЕТ questionnaire.
АННЕКСИЯ annexation.
АННЕКСИЯЛА- to annex.
АННОТАЦИЯ annotation.
АНОМАЛ anomalous.
АНОНИМ anonymous letter; anonymous work.
АНОНС announcement.
АНОРГАНИКАЛЫҚ inorganic.
АНСАМБЛЬ ensemble, company.
АНТ oath, vow; ... АТҚАН cursed, accursed, damned.
АНТЫНА ЖЕТ- to keep one's oath.
АНТЫНАН ЖАҢЫЛ- to break one's oath.
АНТАГОНИЗМ antagonism.
АНТАГОНИСТ antagonist.
АНТАГОНИСТІК antagonistic.
АНТАЛА- to press, surround, encircle.
АНТЕК see ӘНТЕК.
АНТЕННА antenna.
АНТИКВАР dealer in antique objects.
АНТИТЕЗА antithesis.
АНТОЛОГИЯ anthology.
АНТРАКТ /theatre/ intermission.
АНТТАС bound by oath; confidential friend.
АНТТАС- to swear, vow.
АНТҰРҒАН cursed, accursed, damned.
АНЫҚ 1) clear, obvious, certain, authentic; 2) visible, noticeable; 3) audible, distinct; ... ЕСТІЛЕТІН audible, distinct; ... КӨРІНЕРЛІК conspicuous, visible.
АНЫҚ ЖАЗ- to write legibly.
АНЫҚТА- 1) to elucidate, clarify; 2) to define; 3) to specify.
АНЫҚТАЛ- to come to light; to be revealed.
АНЫҚТАМА definition.
АНЫҚТАН- 1) to become clearer; 2) to become more precise.
АНЫҚТАП АЛ- to make more precise.
АНЫҚТАУ elucidation, clearing up.
АНЫҚТАУЫШ /gram./ attribute.
АНЫҚТЫҚ clarity, exactness, authenticity.
АНЫҒЫН АЙТ- to express one's opinion.
АНЫҒЫРАҚ clearer, more precise.
АП 1) /intensifying particle, prefixed to adjectives beginning with "a"/; АП-АЙҚЫН АҚЫЙҚАТ truism, self-evident truth; АП-АЛЫС very far; АП-АНЫҚ very clear; 2) /exclamation when lifting heavy objects/.
АПА 1) elder sister; 2) mother (form of address); ... СІҢЛІ sisters.
АПАЙ 1) elder sister (form of address); 2) /local E/ steppe, sloping plain.
АПАЙТЕС broad-chested.
АПАЛАҚТА- to be at a loss; to be confused.
АПАЛАҢ-ТОПАЛАҢ confusion, disorder.
АПАН 1) pit; 2) caved-in well; 3) den, lair.
АПАР- 1) to carry; 2) to take to, deliver to; 3) to accompany, escort; 4) to lead (of a road).
АПАРЫП БЕР- to deliver, take to, home delivery.
АПАРЫП ТАПСЫР- to deliver.
АПАРЫП ТАСТА- to lead to.
АПАРЫП БЕРУ home delivery.
АПАТ 1) calamity, disaster, accident, wreck; 2) epidemic, plague; 3) calamitous disastrous; ... СИГНАЛЫ distress signal, SOS call.
АПАТ БОЛ- to perish.
АПАТАЙ elder sister (affectionate form of address).
АПАТТЫ disastrous, destructive, fatal; ... ЗАРДАП disastrous results.
АПЕЛЛЯЦИЯ appeal /law/.
АПЕЛЬСИН orange.
АПОРТ /kind of apple grown in Kazakhstan/.

АПОСТРОФ apostrophe.
АППАРАТ 1) equipment, instrument, device; 2) machinery of the Soviet state.
АППАҚ or АППАҚ-ҚАРДАЙ snow-white.
АППЕНДИЦИТ appendicitis.
АПРЕЛЬ April.
АПРИОРИ a priori.
АПРИОРЛЫҚ unfounded, presumptive; unfoundedness, presumption.
АПРОБАЦИЯ approbation.
АПТА week; ... САЙЫН weekly.
АПТАП sultriness, intense heat.
АПТАСЫНДА in a week; per week.
АПТЕК pharmacy, drug store.
АПТЫҚ- to hurry, be out of breath; to stutter; to stumble over one's words.
АПТЫҚПА hot-tempered, hasty; ... АДАМ one always in a hurry or stumbling over one's words; ... АТ fiery horse.
АПУ or ҒАПУ apology, excuse, pardon.
АПШЫ- 1) to shorten, contract, shrink /intr./; 2) /fig./ to take offense, resent.
АПЫЙЫН opium; ... МАЙЫ poppy-seed oil.
АПЫРАЙ or АПЫРЫМ-АЙ /exclamation or expression of surprise/.
АР conscience, honor, shame.
АР КӨР- to consider shameful (for oneself).
АРА 1) saw; 2) bee, wasp, bumble-bee; ... АСЫРУШЫ or ... БАҒУШЫ bee-keeper, apiarist; ... ШАРУАШЫЛЫҒЫ bee-keeping, apiculture; 3) interval of space or time; distance; 4) between, among; ЕКЕУ АРА between the two; for two.
АРА-АРАСЫНДА meanwhile, during the interval.
АРАБ Arab, Arabic, Arabian.
АРАҒІДІК /local SE/ sometimes.
АРАЗ on bad terms (with).
АРАЗДАС- to quarrel.
АРАЗДЫҚ quarrel, hostility, animosity.
АРАЛ island.
АРАЛА /local SE/ a medicine (for colds).
АРАЛА- 1) to saw; 2) to walk among.
АРАЛАС mixture, agglomeration.
АРАЛАС- 1) to merge, blend /intr./; 2) to interfere, intervene; 3) to mingle with.
АРАЛАСПАУ or АРАЛАСПАУШЫЛЫҚ indifference, apathy.
АРАЛАССЫЗ indifferent, apathetic.
АРАЛАСТЫР- 1) to stir, toss /tr./, shake up; 2) to mix up, implicate.
АРАЛАСТЫРЫП or АРАЛАСЫП pellmell.
АРАЛАТ- to walk among; to inspect.
АРАЛАТҚЫЗ- to cause to walk among; to cause to inspect.
АРАЛЫҚ 1) distance, interval; 2) boundary; 3) /local W/ wedge; ... АДАМ mediator; ... МЕМЛЕКЕТ buffer state; ... СОТ court of arbitration; ... СЫЗЫҚ boundary, frontier; ... СӨЗ mediation.
АРАМ 1) muck, filth; 2) unclean, foul, vile; 3) dishonest, dishonorable; ... ЖОЛМЕН dishonestly, dishonorably; ... ЗАДА child born out of wedlock; ... ОЙ evil design, malicious intent; ... ШӨП weeds; ... КЫЛЫҚ vile act, dirty trick, scurvy; ІШІ ... secretive, having ill intentions.
АРАМДАН- to become unclean, foul.
АРАМДЫҚ 1) dishonesty, evil intent; 2) vile act, dirty trick, scurvy.
АРАМДЫҚ ЖАСА- to act dishonestly.
АРАМЗА perfidious, treacherous.
АРАМЗАЛЫҚ perfidy, treachery.
АРАМСЫН- to consider foul, unclean.
АРАМТАМАҚ parasite.
АРАМТАМАҚТАР /fig./ carrion crows, crows and ravens.
АРАМТЕР БОЛ- to toil in vain.
АРАН 1) enclosure, corral; 2) contrivance of pointed stakes (usually made from reeds) for catching antelopes; 3) mouth (of animals); 4) /iron/ good appetite.
АРАНДА- /dir. & fig./ to fall into a trap.
АРАНДАТ- to provoke, instigate.
АРАНДАТУШЫ instigator; stool-pigeon.
АРАСАЛМАҚ correlation.
АРАСАН mineral spring.
АРАСЫНДА between, among.
АРА-ТҰРА from time to time.
АРАША separation, parting (of fighters).
АРАШАЛА- to separate, part (fighters).
АРАШАШЫ 1) one who separates, parts (fighters); 2) mediator.
АРАШЫ bee-keeper, apiarist.
АРАҚ vodka, wine; ... ҚАЙНАТУ distillation (of alcoholic beverages).
АРАҚ-ШАРАП САУДАСЫ wine trade.
АРБА 1) cart, vehicle, carriage; 2) cartload; ... ТҰРМАНЫ cart appurtenances; ... ІЗІ track (of a cart, etc.).
АРБА- 1) to entice, deceive, lure; 2) hypnotize; 3) to persuade, convince.
АРБАКЕШ /obs./ driver, coachman.
АРБАЛА- or АРБАЛАП ТАС- to convey by cart.
АРБАНЫҢ АТ draught-horse.

АРБАУ hypnosis; ... ІЛІМІ the science of hypnosis.
АРБАУШЫ hypnotizer.
АРБАШЫ cart-maker.
АРБАҒЫШ see АРБАУШЫ.
АРБИТР arbitrator.
АРБИТРАЖ arbitration.
АРБУЗ watermelon.
АРБЫЙҒАН clumsy, awkward.
АРГУМЕНТ argument, reason.
АРГУМЕНТТЕ- to argue; to put forward arguments.
АРДА /local E/ river bed.
АРДА БАСПАҚ yearling (suckling) calf.
АРДА ЕМГЕН 1–2 year (suckling) colt or filly.
АРДАГЕР beloved, favorite.
АРДАҚТА- to respect, honor.
АРДАҚТЫ honored, respected.
АРЕНА arena.
АРЕНДА lease, rent.
АРЕНДАТОР tenant, leaseholder.
АРЖА /local NW/ box or chest with thin sides.
АРЖАҚ the other side of a river, (etc.).
АРЖАҚ-БЕРЖАҚ both sides; АРЖАҚ-БЕРЖАҒЫН through.
АРЖАҚТА on the other side, across.
АРЖАҚТАҒЫ (located) on the other side.
АРЖАҒЫНДА beyond, behind; ҮЙДІҢ ... at the back of the house.
АРЗАН cheap.
АРЗАНДА- to become cheap.
АРЗАНДАТ- to make cheaper; to lower the price.
АРЗАНДАТЫЛ- to be reduced (of prices).
АРЗАНШЫЛЫҚ cheapness, low prices.
АРЗАНЫРАҚ cheaper; rather cheap.
АРЗЫ /local W/ diligence; strong wish.
АРИСТОКРАТ aristocrat.
АРИСТОКРАТИЯ aristocracy.
АРИФМЕТИКА arithmetic.
АРИФМЕТИКАЛЫҚ arithmetical.
АРКА arch.
АРЛАН male (of predatory animals).
АРЛАН- 1) to be ashamed; 2) to consider something beneath one's dignity; 3) to take offence, be irritated.
АРЛАНҒЫШ quick to take offence.
АРЛЫ conscientious, bashful, diffident.
АРМАН hope, aim, goal, ideal; ЕЖЕЛГІ ... cherished hope.
АРМАН ЕТ- to cherish hopes; to aim at something.
АРМАНШЫЛ dreamer.
АРМАНЫНА ЖЕТ- to attain one's goal.
АРМИЯ army.
АРМИЯЛЫҚ /adj./ army.
АРМЯН Armenian.
АРНА 1) river bed; 2) direction.
АРНА- to intend for, destine for; to dedicate, devote.
АРНАЛ- to be intended for, destined for; to be dedicated to, devoted to.
АРНАЛУ predestination.
АРНАУЛЫ 1) destined for, intended for; 2) dedicated to, devoted to; 3) invited; ... ЖҰМЫС КИІМ working clothes, overall; ... ҚОНАҚ invited guest.
АРПА barley; ... ЖАРМАСЫ pearl barley; ... ТАЛҚАНЫ fineground barley.
АРПАЛЫС fuss; collision.
АРПАЛЫС- to fuss, rush around; to collide; ЖАУМЕН ... to struggle against an enemy.
АРПЫЛ-ТАРПЫЛ ЖҮР- to shuffle one's feet.
АРПЫЛ-ТАРПЫЛ МІНЕЗ rude; crude behavior.
АРС ЕТ- to give one bark; /fig./ to behave rudely.
АРСА-АРСА protruding (of ribs).
АРСАЛАҢДА- to be in good humor; to grin.
АРСЫЗ 1) unrestrained, impudent, shameless; 2) unscrupulous, barefaced.
АРСЫЗДАН- to become impudent, insolent.
АРСЫЗДЫҚ 1) shamelessness, insolence; 2) unscrupulousness.
АРСЫЛДА- to bark.
АРТ 1) hind part, back; 2) concluding part; 3) gorge, mountain pass; ... ЖАҚТА at the back; ... ЖАҚҚА towards the back, backwards; ... ЖАҒЫ, ЖАҒЫНА behind; ... ЖАҒЫНАН from behind.
АРТ- 1) to rise, grow /intr./, increase, augment /intr./; 2) to exceed; 3) to load (pack animals); 4) to charge with, entrust with; 5) to impose a duty upon, to hold responsible for.
АРТЕЗИАН ҚҰДЫҚ artesian well.
АРТЕЛЬ artel, workmen's association.
АРТИЛЛЕРИЯ artillery.
АРТИСТ artist, actor.
АРТИСТІК artistic.
АРТИСТІКПЕН or АРТИСШЕ artistically.
АРТТА behind.
АРТТА ҚАЛ- to lag behind.
АРТТАН from behind; ... СОҚҚАН ЖЕЛ fair wind.
АРТТЫР- to enlarge, widen, expand /tr./.

АРТЫЛ- 1) to increase, enlarge, extend /intr./; 2) to be in excess.
АРТЫН АЛА behind, beyond, at the rear of.
АРТЫНА ТАСТАП КЕТ- to leave behind, to overtake.
АРТЫНА ҚАРА- to look behind.
АРТЫНАН after, following, from behind; in pursuit of.
АРТЫНДА behind, at the back, in the rear of.
АРТЫНША after, following, then.
АРТЫНЫП-ТАРТЫНЫП ЖАТ- to be preparing (to depart); to be ready (to depart).
АРТЫҚ 1) surplus, excess; 2) superflous; 3) beyond, more, over, above; 4) higher, better.
АРТЫҚ БОЛ- 1) to overcome, prevail; 2) to shine, be conspicuous.
АРТЫҚ КӨР- to prefer.
АРТЫҚ СҰРА- to charge too much; to ask an exorbitant price.
АРТЫҚ ТӨЛЕ- to overpay.
АРТЫҚ ІСТЕ- to work in excess.
АРТЫҚ-КЕМІ ЖОҚ neither more nor less.
АРТЫҚШЫЛЫҚ advantage, superiority.
АРТЫҚШЫЛЫҚ ІСТЕ- to affront, offend.
АРТЫҒЫМЕН a little more than.
АРТЫҒЫРАҚ somewhat better, somewhat more.
АРТҚА backwards, to the rear.
АРТҚЫ /adj./ back, rear, last.
АРУ /folkl./ a beautiful woman.
АРУАНА 1) female dromedary; 2) /local WC/ device used as a substitute for camel's saddle.
АРХАИЗМ archaism.
АРХАИЗМДІ archaic.
АРХЕОЛОГ archeologist.
АРХЕОЛОГИЯ archeology.
АРХИВ archives.
АРХИВШІ archivist.
АРХИТЕКТОР architect.
АРХИТЕКТУРА architecture.
АРША /bot./ juniper (Juniperus).
АРШЫ- to clean.
АРШЫЛ- to be cleaned.
АРШЫН arshine (measure of length, 28 inches).
АРШЫНДА- to measure in arshines.
АРЫ the other side.
АРЫ- to become tired, exhausted; to weaken.
АРЫЗ application, petition, complaint, declaration, statement; ... ИЕСІ applicant, complainant, plaintiff.
АРЫЗ БЕР- 1) to present a petition; 2) to bring a suit against someone.
АРЫЗДАС- to bid good-bye (to a dying person).
АРЫЗШЫЛ one fond of complaining, intriguer.
АРЫЛ- 1) to free oneself (of), to get rid (of); 2) to disperse /intr./, break off (a meeting, etc.); 3) to pay off.
АРЫЛМАЙ-ТАЛМАЙ tirelessly.
АРЫН obstinacy, stubborness, restiveness, capriciousness.
АРЫН ТӨК- to disgrace, dishonor.
АРЫН ШЫҒАР- to become obstinate, restive (of horse); to break one's word (of man).
АРЫНДА- to become obstinate, restive (of horse).
АРЫНШЫЛ obstinate, restive (horse).
АРЫНЫ БАР АТ restive, capricious horse.
АРЫП-ТАЛ- to be completely exhausted, tired out.
АРЫС 1) rye; 2) body, frame (of a cart); 3) husband and wife, married pair, couple; 4) /obs./ largest tribal subdivision.
АРЫСТАН lion.
АРЫТ- to tire out /tr./, to cause to become exhausted.
АРЫҚ 1) irrigation canal or ditch; 2) thin, meager, poor, lean; ... АТ jaded horse.
АРЫҚСЫН- to consider meager, poor.
АРЫҚТА- to become thin, emaciated.
АРЫҚТАТ- to reduce (cattle) to emaciation.
АРЫҚТАУ rather thin, meager.
АРЫҚТЫҚ leanness, emaciation.
АРЫҚ-ТҰРАҚ МАЛ emaciated cattle.
АРЫҚШЫ supervisor of irrigation.
АРЬЕРГАРД rear-guard.
АРҚА 1) back, rear; 2) /anat./ spinal column, backbone; 3) mountain range, ridge; БІРЕУГЕ ... СҮЙЕ- to stand behind someone's back; БІРЕУГЕ ... ТАҢ- to depend upon someone for protection.
АРҚАЛА- to carry on one's back.
АРҚАЛАН- to lean upon someone.
АРҚАЛАТ- to load on someone's back.
АРҚАЛЫ ҚОЙ a fat sheep.
АРҚАЛЫҚ 1) rafters, roofing; 2) mountain range, chain of mountains.
АРҚАН cord, rope, lasso; ҚАУҒА ... rope for pulling out buckets with water from a well; ҚЫЛ ... rope or lasso made of horse hair.
АРҚАНДА- to tie, bind with a rope; АТ ...

to lasso a horse; ҮЙ ... to fasten a yurt with a rope.

АРҚАСЫЗ spineless.

АРҚАСЫНЫН ҚАҚ- to tap on the back.

АРҚАСЫНДА 1) thanks to, owing to; 2) since, seeing that, considering that.

АРҚАР wild sheep.

АРҚАУ weft, woof (of fabric).

АРҚЫЛЫ 1) by, through, across; 2) by means of, with the help of.

АРҚЫРА- to neigh loudly (of a stallion).

АРҒЫ 1) far, distant; 2) opposite; 3) antique; ... АТА or ... БАБА great-grandfather, ancestor; ... АТА-БАБАДАР ancestors, forefathers; ...КҮН day after tomorrow.

АРҒЫ-БЕРГІ everything, all.

АРҒЫМАҚ pure-blooded horse of a Central Asia breed.

АС 1) food; 2) course (of dinner, etc.); 3) /obs./ funeral banquet; ... ЖАУЛЫҚТАР table linen; ... ПІСІРУШІ cook; ... СІҢІРУ digestion; ... ҮЙ kitchen; /prov./ ...ҚАДІРІН ТОҚ БІЛМЕЙДІ the satiated does not appreciate food.

АС- 1) to prepare food; 2) to hang /tr./; 3) to cross, pass by, through; to go past; ТАУДАН ... to cross a mountain; 4) to overflow (river); 5) to surpass; ІСКЕ ... or ЖҮЗЕГЕ ... to come true, to be realized, to materialize.

АСА or АСА ТАЯҚ staff, walking-stick.

АСА 1) very, extremely; 2) over, above; ... КӨП very much, a great deal; ... СҮЙКІМДІ very likable, attractive; ... ТИІМДІ highly efficient; ... ҚЫЗБА АДАМ fiery, passionate person.

АСАМ piece, bit, lump.

АСАМУСА /bot./ (Abelia corymbosa).

АСАР help to neighbors in harvest time.

АСАУ wild, untamed, undomesticated; ... АТ restive, fiery horse; БАС ... АДАМ obstinate, unyielding person.

АСАУЛАУ a horse little trained for riding.

АСАУЛЫҚ lack of training, breaking (horse).

АСБАСШЫ distributor, dispenser of food and refreshments at feasts and banquets.

АСПА 1) hanging, pendant, suspended; ... КӨПІР suspension bridge; ... ШАМ hanging lamp; ... ҚҰЛЫП padlock; 2) /local/ abundance of water.

АСПАЗ or АСПАЗШЫ cook.

АСПАЛЫ see АСПА (1); ... БАЛҒА /tech./ drop weight.

АСПАН sky, heaven; ... ЗЕРТТЕЙТІН ҒЫЛЫМ astronomy; ... ЗЕҢБІРЕГІ anti-aircraft gun.

АСПАНДА- to rise up, ascend.

АСПАНДАП up, upwards.

АСПАНДАТ- to lift high, raise high.

АСПАНКЕЗ aviator.

АСПАП instrument, tool, implement, device.

АСПАПТАН- to be equipped with tools, implements.

АСПАПТАНДЫР- to supply with tools, implements.

АСПЕКТ aspect, point of view.

АСПИРАНТ graduate student; research student.

АСРА- see АСЫРА-.

АСРАНТЫ see АСЫРАНДЫ.

АССАМБЛЕЯ assembly.

АССИМИЛЯЦИЯ assimilation.

АССИМИЛЯЦИЯЛА- to assimilate.

АССИСТЕНТ assistant.

АССОРТИМЕНТ assortment.

АССОЦИАЦИЯ association.

АС-СУ food; sustenance.

АСТ bottom, lower part.

АСТА below, downstairs, at the bottom.

АСТАМ above, over, beyond; ЖҮЗДЕН ... АДАМ over one hundred men.

АСТАМШЫЛЫҚ arrogance, conceit.

АСТАН from below, from the bottom.

АСТАНА 1) capital, metropolis; 2) /local SE/ threshold.

АСТАН-КЕСТЕН commotion, alarm, flurry, disorder.

АСТАР 1) lining; 2) /fig./ real state of affairs (behind the scene).

АСТАРЛА- to line; to put in a lining.

АСТАРЛАП fancifully; ... СӨЙЛЕ- to speak allegorically.

АСТАРЛЫ 1) lined, having a lining; 2) intricate, complex, allegorical; 3) bizarre, fanciful; ... СӨЗ figurative words.

АСТАРЛЫЛЫҚ fancifullness, pretentiousness.

АСТАРЛЫҚ /adj./ lining; lining material.

АСТАРЫ БАР СӨЗ allegory.

АСТАС accomplice, partner, confederate.

АСТАС- to establish secret contact; to act secretly together (of thieves).

АСТАУ trough.

АСТАУША small trough; pan.

АСТЫ bottom, lower part.

АСТЫН АЛА in front, before, ahead of, across (path of course), at a tangent.

АСТЫНА under.

АСТЫНАН from under.
АСТЫНДА below, beneath, downstairs; under, underneath.
АСТЫРТЫН secretly.
АСТЫРЫП-САСТЫР- to startle, rouse.
АСТЫҚ grain, corn.
АСТЫҚ ШЫҚПАЙ ҚАЛУ or АСТЫҚСЫЗДЫҚ bad crops.
АСТЫҚТЫ /adj./ grain, harvest.
АСТЫ-ҮСТІНЕ КЕЛ- to be put into complete disorder.
АСТЫ-ҮСТІНЕ ТҮСІП СЫЙЛА- to overdo in regaling someone with food.
АСУ mountain pass.
АСУЛЫ 1) anything that is hanging; 2) /adj./ mountain pass; 3) having reached (a certain age or period).
АСУСЫЗ inert, passive; inaccessible (mountain).
АСФАЛЬТ asphalt.
АСФАЛЬТТА- to asphalt.
АСХАНА dining-room.
АСЫ /local E/ elevation, height.
АСЫЛ 1) noble; 2) precious, valuable, high-quality; 3) thoroughbred, pure-blooded (of cattle, horses).
АСЫЛ- 1) to be hanged; to hang oneself; 2) to hang on; to cling to someone's neck; 3) to be fixed on fireplace (as kettle).
АСЫЛАТЫН hanged man.
АСЫЛДАН- to improve /intr./ (as cattle breed).
АСЫЛДАНДЫРУ improvement; МАЛ ТҰҚЫМЫН ... improvement of cattle breed.
АСЫЛЫН- to hang; to be suspended.
АСЫЛЫНДА as a matter of fact.
АСЫЛЫП ТҰР- to hang; to be hanging.
АСЫЛҒАН 1) hanged man; 2) /chem./ suspended.
АСЫН- to hang (something) on oneself.
АСЫП ҚОЙ- to hang something.
АСЫП ӨЛТІР- to hang (execute).
АСЫП-САС- to be startled.
АСЫП-САСЫП hastily, hurriedly.
АСЫР- 1) to drive off; 2) to drive through; 3) to overfulfill; ЖҰЗЕГЕ ... to carry out, bring about, accomplish.
АСЫР САЛЫП ОЙНА- to play merrily.
АСЫРА over, above, beyond.
АСЫРА- 1) to feed; 2) to keep, support, maintain; 3) to rear, raise, bring up; БАЛА ... to bring up a child; МАЛ ... to raise cattle.
АСЫРА БАҒАЛА- to overestimate; ... СІЛТЕ- to exaggerate, to commit excesses.
АСЫРАНДЫ 1) adopted child, foster-child; 2) /adj./ domestic; ... ҚҰС domestic fowl.
АСЫРАП БАҚ- or АСЫРАП ӨСІР- to rear; to bring up.
АСЫРАУ rearing.
АСЫРАУШЫ patron, supporter, benefactor.
АСЫР-ТҰСЫР running about, stamping.
АСЫҚ 1) ankle; 2) pastern; 3) ankle bone; 4) knucklebone, dice; ... ОЙНА- to play knucklebones.
АСЫҚ- to hurry /intr./, be in a hurry; АСЫҚҚАН АСҚА ПІСКЕН /prov./ the hasty burns his lips.
АСЫҚПАЙ without haste.
АСЫҚТЫР- to hurry, hasten.
АСЫҚҚЫШ one who is in a hurry.
АСЫҒЫП-ҮСІГІП hastily, in a hurry.
АСЫҒЫС 1) hurry, haste; 2) urgent, urgently, hurriedly; ...ЖҰМЫС pressing, urgent work.
АСЫҒЫСТА hastily, in a hurry.
АСЫҒЫСТАУ somewhat hurriedly; rather hastily.
АСЫҒЫС-ҮСІГІС hurriedly, superficially.
АСҚА БАПШЫЛ culinary specialist; expert cook.
АСҚА ТАМАН or АСҚА ҚАРАЙ down, downwards.
АСҚАБАҚ /bot./ pumpkin, squash, gourd (Cucurbita).
АСҚАЗАН 1) digestion; 2) stomach.
АСҚАН greatest, largest; ... ШЕБЕР virtuoso.
АСҚАР 1) high, inaccessible; 2) /fig./ support, protection; ... ТАУ high, inaccessible mountain; ... ТАУЫМ my support, my protection, my defence.
АСҚАҚ haughty, conceited, self-satisfied, arrogant.
АСҚАҚТА- to display haughtiness, presumption, arrogance.
АСҚАҚТАУШЫЛЫҚ arrogance, haughtiness.
АСҚЫ ЖОЛМЕН /adv./ by or along the lower end or side (of a hill, etc.).
АСҚЫН- 1) to be neglected; 2) to have complications.
АСҚЫНДА- to exceed bounds (in one's actions).
АСҚЫНДАУ revelry, debauche.
АСҚЫНДЫР- to neglect; to complicate.
АСҚЫНҒАН АУРУ neglected illness.
АТ 1) horse (of any kind, or, specifically, a

gelding); ... АЛЫПСАТАРЫ or ... САУДАГЕРІ horse-dealer, horse trader; ... БАПШЫ or ... БЕГІ riding master; ... БАҒУШЫ or ... КҮТҮШІ horse-herdsman, groom, stable-man; ... ЖАБУ horse blanket; ... ЖАЛМАН /zool./ hamster; ... ТАРАҚ curry-comb; ... ТАҒАЛАУ shoeing of horses; ... ТҰРМАНЫ harness; ... ҚОРАСЫ stable; ... ҚОЮ /mil./ attack; ... ҚҰЙРЫҒЫНА БАЙЛАУ /hist./ execution by tying to the tail of a wild horse; ... ҚҰЛАҚ /bot./ sorrel, dock (Rumex acetosa); ...ҮСТІНЕН /fig./ superficially, haphazard; АЛЫМЫ ЗОР ... powerful horse; ҚОС ... relay horse.

АТ 2) name; /fig./ fame, renown.

АТ- 1) to shoot, fire; 2) to splash; 3) /local NC/ to winnow; ТАҢ ... to dawn.

АТ ЖАЛ narrow strip; ... ЖЕР narrow strip of land; ...БИДАЙ strip of wheat passed in mowing.

АТ САЛЫС- to help, give support.

АТ ТӨБЕЛІНДЕЙ /fig./ scanty, not numerous.

АТ ҚОЙ- 1) to give a horse its head; to give a horse full rein; /mil./ to attack, to charge, to be on the offensive; 2) to give a name (to a child).

АТА father.

АТА- to call by name; to mention.

АТА-АНА relatives, kinsmen.

АТА-БАБА forefathers.

АТАБАСТА- /local NW/ to weed.

АТАЙМАН /local NW & NC/ 1) very; 2) strong, solid.

АТАКА /mil./ attack; БЕТПЕ-БЕТ ... frontal attack; ЖАЛПЫ ... general attack; ӘУЕДЕГІ ... air raid.

АТАЛ- to be named, called, mentioned.

АТАЛА /local SE/ skilly.

АТАЛА- to say the word 'father'; to call one's father; to call one father.

АТАЛАС 1) relatives, relations, kinsmen; 2) of the same tribe.

АТАЛЫ weighty.

АТАЛЫН- to be called; to be named.

АТАЛЫҚ 1) father's, paternal; ... АҚЫ paternal right; ... СӨЗ true, weighty words; 2) /bot./ stamen.

АТАЛҒАН mentioned; ЖОҒАРЫДА ... the above-mentioned.

АТАМ ЗАМАНДА long ago.

АТАМ ЗАМАННАН from time immemorial.

АТАМ ЗАМАНҒЫ the remote past; ancient.

АТАН gelded camel.

АТАН- see АТАЛ-.

АТАП АЙТҚАНДА namely, specifically.

АТАП БАҒАЙЛА- to stress.

АТАП-АТАП by name.

АТ-АРБА ТРАНСПОРТЫ transport by cart, cartage.

АТАСЫ БАСҚА of another clan.

АТА-ТЕК see АТА-БАБА.

АТАУ /local W/ islet.

АТАУ СЕПТІК /gram./ nominative case.

АТАУЛЫ САН /math./ concrete number.

АТАҚ 1) reputation, fame; 2) rank, title; ... ҚҰМАР vain, vainglorious, ambitious.

АТАҚ БЕР- to give a reference.

АТАҚСЫЗ unknown, unpopular.

АТАҚСЫЗДЫҚ obscurity; absence of fame, unpopularity.

АТАҚТАН- to be popular; to obtain fame, be renowned.

АТАҚТЫ well-known, illustrious, distinguished; a great man, an outstanding figure.

АТАҚТЫЛЫҚ fame, distinction, popularity.

АТАҒЫ ЖАЙЫЛМАҒАН obscure, unknown.

АТЖАЛМАН see АТ ЖАЛМАН.

АТЖАҚТЫ АДАМ person with an oval face.

АТЖҮРГІШ /local SE/ whip, riding crop, lash.

АТКҮРКЕ /local SE/ small corral for horses.

АТЛАС 1) satin; 2) atlas.

АТМОСФЕРА atmosphere.

АТОЙ БЕР- /mil./ to appear in front of the enemy (in cavalry maneuvers).

АТОМ atom, atomic; ... САЛМАҒЫ atomic weight; ... ҚУАТЫ atomic energy; ... ҚҰРАЛДАРЫ atomic weapons.

АТОМДЫ ЖАРУ atomic fission.

АТОМДЫҚ 1) atomicity, valency, valence; 2) atomic; ... ТЕОРИЯ atomistic theory.

АТПАЗ 1) horse-herdsman; groom, stable-man; 2) /local NW/ race-horse trainer.

АТПАҚЫЛ a game with knucklebones.

АТПЫРАШ /local SE/ expert in horses.

АТСЕЙІС /local W/ see АТПАЗ.

АТСЫЗ 1) horseless; 2) nameless, anonymous; ... САН /math./ abstract number.

АТТА- 1) to stop over; 2) to ignore, disregard; ІЛГЕРІ ... to stride forward.

АТТА ОЙНАУ /sport./ vaulting.

АТТАЙ 1) exactly, just; 2) /adj./ select, choice; ... ОН ЖІГІТ ten crack horsemen.

АТТАМ /measure of length/ one pace.

АТТАМАЛЫ ЖЕР rugged terrain.

АТТАН- 1) to set out; 2) /mil./ to set out an expedition, march, campaign.
АТТАН САЛ- to sound an alarm.
АТТАНДЫР- 1) to equip for a march, campaign; 2) to set off a departing horseman; ҚОНАҚТЫ ... to see a guest off.
АТТАНУ departure, setting-out; ... ЖӨНІНДЕГІ БҰЙРЫҚ /mil./ marching orders.
АТТАНЫС setting out (on a campaign); setting out, departure on a journey.
АТТАНЫС- to set out together.
АТТАС namesake.
АТТАШЕ attaché; ӘСКЕРІ ... military attaché.
АТТЕСТАТ certificate, diploma; КӘМЕЛЕТТІК ... high school diploma.
АТТЫ 1) rider, horseman; ... ӘСКЕР cavalryman, trooper; cavalry; 2) named, by the name of, so-called.
АТТЫЛЫ /adj./ horse, riding.
АТТЫР- 1) to give the order to shoot; 2) to allow (a hunter) to approach (of wild beasts, birds).
АТУ 1) shooting; 2) /local W/ soft boots.
АТШАБАР 1) jockey; 2) courier; 3) /mil./ orderly.
АТШАЛМАН /local NC/ hamster.
АТШОҚАЙ /local C/ a plant growing on the shores of rivers and lakes.
АТШЫ horse-herdsman, groom, stable-man.
АТЫ ШЫҚҚАН АДАМ a renowned man.
АТЫЗ bed (garden).
АТЫЛ- 1) to fire a shot; 2) to be shot (down); 3) to jump over, across; to step over; 4) to jump out, rush out; 5) to spring up.
АТЫЛМАЙТЫН ҚАРУ /mil./ side-arms.
АТЫЛҒАН /adj./ slaughtered, killed.
АТЫМ: БІР АТЫМ ДӘРІ amount of powder for one charge.
АТЫП ЖІБЕР- to shoot, kill.
АТЫП ТҰР- to jump out, leap out.
АТЫП ШЫҚ- to fly out.
АТЫП ӨЛТІРУ shooting, execution.
АТЫРАП neighborhood, environs.
АТЫРАУ overgrown coastal sand-bar.
АТЫС 1) /mil./ shooting, shot; fire, exchange of fire; 2) /adj./ fire; ... АЛАҢЫ shooting ground, shooting range; ... ДАЛДАСЫ curtain of fire; ...ОРНЫ weapon emplacement; ... ТОЛҚАНЫ barrage; ... ШЕБІ firing line; БОРАҒАН ... a hurricane of fire.
АТЫС- /mil. & sport./ to exchange fire, to compete in shooting; ЖЕКПЕ-ЖЕК ... to fight a duel.
АТҚАН ОҚТАЙ headlong.
АТҚАР- to fulfill, execute, carry out.
АТҚАРУ КОМИТЕТІ executive committee.
АТҚАРУШЫ executor.
АТҚАРЫЛ- to be fulfilled, carried out.
АТҚЫЗ- see АТТЫР-.
АТҚЫЛА- 1) to shoot intermittently, 2) to spout, jet.
АТҚЫР see АТҚЫШ.
АТҚЫШТАР БАТАЛЬОНЫ /mil./ infantry battalion.
АТҚҰЛАҚ mushroom(s) (edible).
АТҮСТІ 1) hastily, hurriedly; 2) in passing, casually.
АУ /interj./ hello!
АУ net, seine, snare; ... ҚҰСЫ hunting bird.
АУ- 1) to fall, fall down; to overturn /intr./; 2) to stoop, bend; 3) to be past (of time, age); 4) to pass on to (as to the enemy's side).
АУ ДЕ- to halloo.
АУ ДЕЛІН- to halloo to each other.
АУ САЛ- or АУ ҚҰР- to set a net, seine, or snare.
АУА 1) air, atmosphere; ... ЖОЛЫ air route, airway; ... РАЙЫ weather, climate; ... ФЛОТЫ air force; ... ҮРГІШ /tech./ blower, blast engine; СЕЛДІР ... /phys./ liquid air; ҚЫСЫЛҒАН ... /phys./ compressed air; 2) /fig./ situation; 3) /local W/ strike, insurrection, revolt.
АУА ЖАЙЫЛ- to be separated, broken off.
АУА ЖІБЕР- to blow in(to), to inject (air).
АУАЛАН- to be absorbed in (a man's mind); to have great interest in.
АУАЛАНДЫР- to entice, involve, lure.
АУАЛАНУ 1) disturbance, riot; 2) /local NW/ zeal, ardor.
АУАН simpleton, unsophisticated.
АУАСЫЗ airless; ... КЕҢІСТІК vacuum.
АУАТЫН unsteady.
АУ-АУЛА- to halloo.
АУДАН 1) region; 2) district; ... ОРТАЛЫҒЫ administrative center of a district; МАҚТАЛЫ ... cotton growing region.
АУДАНДА- to divide (a province) into districts.
АУДАНДЫ occupying a large area.
АУДАНДЫҚ /adj./ district, regional; ... ОҚУ БӨЛІМІ district office of people's education.
АУДАР- 1) to throw down, pull down, unload;

to throw out, dump; ПІШЕНДІ ... to unload hay from the cart; 2) to turn /tr./; 3) to overturn; 4) /sport./ to pull (the adversary) from a horse (in competition); 5) to translate; 6) to turn over pages, to leaf through (a book); 7) /fig./ to put the blame on; БЕТІН ... to distract from something; КӨҢІЛ ... to call, draw (someone's) attention.

АУДАРА САЛ- to put the blame on.

АУДАРМА translation, in translation.

АУДАРУ translation; ЖЕР ... expulsion.

АУДАРУШЫ translator, interpreter.

АУДАРЫЛ- to turn /intr./.

АУДАРЫСТЫР- to turn over; to mix, stir.

АУДИЕНЦИЯ audience.

АУДИТОРИЯ lecture-hall; audience.

АУЖАЙ 1) situation; 2) attitude, intention.

АУЖАР energetic, assertive, rough, unbalanced.

АУЗ see АУЫЗ.

АУЛА farmstead.

АУЛА- to hunt; to seine, to catch (fish, etc.).

АУЛАП АЛ- or АУЛАП ҰСТА- to catch; to fish out; to trap.

АУЛАУ hunt, hunting, catching.

АУЛАҚ 1) away, out of, outside; 2) solitary, secluded, far-away (of a place); 3) as far as possible; farther.

АУЛАҚТАН- to become separated, isolated, secluded; to break off /intr./.

АУЛАҚҚА into the distance; into space.

АУЛАҒЫШ: АҢ АУЛАҒЫШ experienced hunter.

АУМА inconsistancy, instability, unsteadiness.

АУМАЙТЫН loyal, faithful, true, devoted.

АУМАЛЫ unstable, shaky, unreliable, changeable.

АУМАЛЫЛЫҚ unreliability.

АУМАҚ size, dimensions, extent (of an area).

АУМАҒАН the very image of; БАЛА ӘКЕСІНЕН ... the child is the very image of his father.

АУНА- to turn /intr./, roll /intr./, roll about, wallow /intr./; to turn from side to side.

АУНАП ЖАТ- to roll /intr./.

АУНАП-ҚҰНА- /fig./ to rest, to luxuriate.

АУНАТ- 1) to drag in, drag along; 2) /fig./ to do somebody a bad turn.

АУНАҚШЫ 1) to turn /intr./; 2) to lie down frequently (of sick animals).

АУР- or АУРУ- to be sick, ill.

АУРУ 1) illness, disease; 2) sick person; ... БЕЛГІСІ a symptom of illness; ЖҰҚПАЛЫ ... infectious disease.

АУРУДАН ЖАЗЫЛ- to recover.

АУРУДАН ЖАЗЫЛУ or АУРУДАН САУЫҒУ recovery.

АУРУДЫ ҚАРАТ- to receive treatment.

АУРУЛЫ sickly; in poor health.

АУРУСЫЗ painless.

АУРУСЫЗДЫҚ painlessness.

АУРУХАНА hospital.

АУРУҒА ШАЛДЫҚ- to catch a disease.

АУСАР unstable (person); easily diverted, thoughtless.

АУСАРЛЫҚ whimsy.

АУСЫЛ /vet./ hoof-and-mouth disease.

АУШЫ fisherman, hunter, trapper.

АУЫЗ or АУЗ mouth (human); mouth, jaws (of animals); mouth (of vessel); neck (of bottle); hole, opening, aperture; ... БАСТЫРЫҚ /obs./ hush-money, bribe; ... БІРЛІК unity, union, cohesion; ... ОМЫРТҚА cervical vertebra; ... СУ drinking water; ... СӨЗ spoken word; ... ҮЙ entrance hall; ... ӘДЕБИЕТІ oral literature; ОЙМАҚ ... small mouth; ҚЫЙСЫҚ ... wry-mouthed.

АУЫЗ АШЫП ҚАРАП ҚАЛ- to open the mouth wide; to be gullible.

АУЫЗ БАЙЛЫҚ ЖАСА- to promise a great deal.

АУЫЗ БІРІКТІР- to act jointly; to make common cause.

АУЫЗ ЖАЛАС- to be on intimate terms; to hob-nob (with).

АУЫЗ ТИ- to taste, try (food).

АУЫЗ ТОЛТЫРЫП СӨЙЛЕ- to speak confidently; to brag, boast.

АУЫЗ ШАЙҚА- to rinse one's mouth.

АУЫЗБА-АУЫЗ tete-a-tete; confidently.

АУЫЗДАН- to get accustomed to suckle one's mother's breast; /fig./ to fall into the habit of doing something.

АУЫЗДАН-АУЫЗҒА by word of mouth.

АУЫЗДАНДЫР- to train to suckle one's mother's breast; /fig./ to train to do something.

АУЫЗДАП ЖІБЕР- /local W/ to sing; to start singing.

АУЫЗДЫҚ 1) bit (of bridle); 2) skin infection at corners of mouth.

АУЫЗДЫҚСЫЗ without a bit (of bridle); /fig./ unrestrained, unchecked.

АУЫЗДЫҚТА- to bridle (a horse); /fig./ to

curb, restrain, control, keep in check; to compel to observe order, discipline.

АУЫЗЕКІ directly, first-hand, personally.

АУЫЗ-МҰРНЫ ҚЫЙСАЙМАЙ without blinking an eye, dissembling, hypocritically.

АУЫЗША orally, verbally; ... ЖАУАП verbal reply; ... СӨЗ spoken word.

АУЫЗҒА АЛ- to recall; to consider; to pay attention.

АУЫЗҒА ҚАРАТ- /fig./ to speak interestingly; to compel attention; to command respect.

АУЫЛ group of yourts, nomad's camp; ... АҒАСЫ the elder of an АУЫЛ; ... ШАРУАШЫЛЫҚ agricultural; ... ШАРУАШЫЛЫҒЫ agriculture.

АУЫЛ-АЙМАҚ see АЙМАҚ.

АУЫЛДАС resident(s) of the same АУЫЛ.

АУЫЛДЫҚ rural; of an АУЫЛ.

АУЫР 1) heavy; 2) hard, difficult, distressing; 3) calamitous, disastrous; 4) painful; ... ЖАҒДАЙ difficult situation; ... КЕЗ hard times; ... МІНЕЗДІ balanced, self-possessed (man); ... МӘСЕЛЕ difficult problem, complex question; ... САЛМАҚТЫ /sport./ heavy-weight; ... ХАЛ calamitous situation, disastrous position; ... ӨНЕРКӘСІП heavy industry; АЯҒЫ ... ӘЙЕЛ pregnant woman.

АУЫР БОЛ- to weigh /intr./.

АУЫР ТАРТ- to weigh /intr./.

АУЫРЛА- 1) to become heavy, clumsy, sluggish; 2) to become unbearable, oppressive; 3) /fig./ to be offended, to resent.

АУЫРЛАН- 1) to become heavier; 2) to become awkward, slow, obese.

АУЫРЛАТ- 1) to make heavier; 2) to overload; 3) to aggravate; 4) to complicate (as the exposition of an idea).

АУЫРЛАУ rather heavy.

АУЫРЛЫҚ 1) weight; 2) difficulty; 3) ponderability.

АУЫРМАЛЫҚ see АУЫРТПАЛЫҚ.

АУЫРСЫН- 1) to be burdensome, troublesome to one; 2) to feel pain; 3) to be offended, to take offense, to resent.

АУЫРТ- to cause pain.

АУЫРТПАЙ painless.

АУЫРТПАЛЫҚ 1) load, burden; 2) adversity, hardship; 3) natural calamity.

АУЫРТПАЛЫҚСЫЗ painless.

АУЫРТПАУШЫЛЫҚ painlessness.

АУЫРТПАҚ /local SE/ 1) narrow strip of land; 2) weight (stone) used for stretching the twine in a mat-weaving loom.

АУЫРТТЫРМА- /med./ to anesthetize.

АУЫРТТЫРМАЙТЫН anesthetic.

АУЫРТЫП АЛ- to irritate.

АУЫРТҚЫЗБАЙТЫН see АУЫРТТЫРМАЙТЫН.

АУЫРТҚЫЗБАУШЫЛЫҚ /med./ anesthesia.

АУЫРТҚЫЗДЫРМА- see АУЫРТТЫРМА-.

АУЫРУ pain.

АУЫРЫРАҚ heavier, harder, more difficult.

АУЫС- 1) to move, pass /intr./; 2) to be moved, shifted; 3) to get in the wrong place; 4) (of nomads) to move to another place.

АУЫСПАЛЫ 1) variable, transitory, transient, changing; ... ЕГІС crop rotation; ... МАҒНА figurative meaning; ... СУММАЛАР /fin./ carry-overs; ... ТОҚ /tech./ alternate current; ... ШАМА /math./ variable (quantity); ... ҚЫЗЫЛ ТУ challenge (red) banner; 2) /gram./ name of two tenses: ... ОСЫ ШАҚ present-future; ... ӨТКЕН ШАҚ customary past.

АУЫСПАСТАН without change.

АУЫСТЫП in turn; by turns, in shifts.

АУЫСТЫР- 1) to exchange; 2) to move, shift /tr./; to transfer elsewhere /tr./; ЕКІНШІ ҚЫЗМЕТКЕ ... to transfer to other work.

АУЫСТЫРУ transposition, rearrangement.

АУЫСТЫРЫП see АУЫСТЫП.

АУЫСТЫРЫП ҚОЮ see АУЫСТЫРУ.

АУЫС-ТҮЙІС mutual exchange; mutual accounts.

АУЫСҚАН АДАМ madman, lunatic.

АУЫТ 1) camel saddle; /spec., local SW/ dromedary pack-saddle; 2) /local WC/ place where a noria is installed.

АУЫТҚЫ- to reel, stagger, turn from side to side /intr./; to fluctuate, waver, hesitate.

АУЫТҚУ /astr./ perturbation, disturbance; /fig./ aberration.

АУЫТҚУЛЫҚ anomaly.

АУЫТҚЫШ unsteady, wavering.

АУЫҚ a little; just a bit.

АУЫҚ-АУЫҚ from time to time, now and then.

АУҚАТ 1) food, dish; АУҚАТ ӘЗІР dinner is ready; 2) property, possessions, fortune; 3) position, condition.

АУҚАТТАН- 1) to have a meal; 2) to become prosperous.
АУҚАТТЫ prosperous, well-to-do.
АУҒА ШЫҚ- to go hunting.
АУҒАН Afghan.
АУҒЫН immigrant; fugitive, refugee.
АУҒЫШ shaky.
АФЕРИСТ swindler, rogue.
АФИША bill, poster, placard.
АФОРИЗМ aphorism.
АФРИКАН African.
АФФИКС affix.
АХ ah! oh!
АХ ҰР- to grieve deeply, sigh heavily.
АХИҚАТ see АҚЫЙҚАТ.
АШ hungry; ... КӨЗДІЛІК greediness, avidity; ... ӨЗЕККЕ or ... ҚАРЫНҒА on an empty stomach.
АШ- to open, reveal, unlock, uncover, discover; to ferment (of wine, etc.); ЖОЛ ... to open a path, road; to break a trail; КӨҢІЛ ... to amuse oneself, to have a good time; САУАТ ... to liquidate (abolish, eliminate) illiteracy; ҰЙҚЫ ... to drive away sleep.
АША 1) pitchfork; 2) bifurcated; ... БҰТАҚТЫ forked.
АШАЛЫ bifurcated, forked.
АШАМАЙ 1) pad underlining the pack-saddle for oxen and camels; 2) child's saddle.
АШАРШЫЛЫҚ hunger, famine.
АШАТҰЯҚ /zool./ artiodactyl.
АШКӨЗ greedy, avid.
АШКӨЗДІК greed, greediness, avidity, insatiability.
АШКӨК /local SE/ vegetables.
АШНА friend, acquaintance (person).
АШНАЛЫҚ acquaintance (relation).
АШПАЗ see АСПАЗ.
АШПАЛЫ opening; one which opens; ... ТЕРЕЗЕ French window.
АШТАН caused by hunger; ... ӨЛУ starvation.
АШТЫ-ТОҚТЫ half-starving.
АШТЫҚ 1) famine, hunger; 2) poor harvest, crop failure.
АШУ 1) opening, discovery; ҒЫЛМИ ... scientific discovery; 2) anger, indignation; ... КЕРНЕГЕН furious, raging; ... САҚТАМАЙТЫН kindly, amiable.
АШУ БАС- to restrain one's anger.
АШУАТ /local WC/ a grass growing on solonchaks.
АШУДАС /chem./ alum, silver nitrate.
АШУЛАН- to be angry, irritated.
АШУЛАНЫП ҚАЛ- to flare up, blaze up.
АШУЛЫ violently, severely.
АШУМЕН in a fit of anger.
АШУШАҢ hot-tempered, choleric.
АШУШАҢДЫҚ hot temper.
АШЫЛ- 1) to open /intr./; to unlock oneself; to be opened, unlocked; 2) to clear, brighten; 3) to be disclosed, exposed; 4) to be bared, uncovered; 5) to come to light, be revealed; 6) to break, burst (as an abscess); 7) /fig./ to become experienced, to develop, to grow.
АШЫЛМАС cheerless, gloomy, joyless.
АШЫНА godparent (form of address).
АШЫНҒАН indignant, disturbed.
АШЫТ- 1) to itch; to gnaw (of caustics); 2) to acidify, make sour, ferment; ҚЫМЫЗ ... to make koumiss (by fermentation); ҚАМЫР ... to leaven dough; БАЛ ... to ferment honey.
АШЫТАТЫН fermenting, fermentative.
АШЫТЫЛМАҒАН ҚАМЫР unleavened dough.
АШЫТЫЛУ see АШЫТАТЫН.
АШЫТҚАН turned sour (fermented).
АШЫТҚЫ leaven.
АШЫҚ 1) open, uncovered; 2) clear, bright, light (of color); 3) evident, obvious, unambiguous, undisguised; 4) distinct, legible; 5) audible; 6) colorful, expressive; 7) bare, naked, unprotected; 8) noticeable, visible, conspicuous; 9) public, accessible; 10) /fig./ cloudless; АУАҒА ... into the open; ... ВАГОН flatcar; ... ЖҮЗБЕН affably, cordially; ... ЖҮЗДІ affable, amiable, cordial; cheerful, jovial; ... КҮН clear weather; ...ПІКІРЛІ intelligent; ...СОТ public trial; ... ХАТ postcard; ...ҚОРА enclosure for cattle; ... ҚЫЗЫЛ reddish purple; КӨЗІ ... well-informed; ҚОЛЫ ... generous, liberal.
АШЫҚ- 1) to famish, starve; 2) to get hungry.
АШЫҚАУЫЗ idler, gawk, loafer, gaper.
АШЫҚАУЫЗДЫҚ loafing, gaping about.
АШЫҚ-МАМЫҚ /local W/ hinge, joint.
АШЫҚТАН-АШЫҚ open, plain, definite, evident; visible, obvious.
АШЫҚТЫҚ cloudlessness; brightness (of color).
АШЫҒУ 1) famine; 2) hunger-strike.
АШҚАРАҚ greedy, avid.
АШҚАРАҚТЫҚ greed, greediness, avidity.
АШҚЫШ /local NW/ key.
АШЫ acid, sour; ... ТАС alum; ... ШӨП

/bot./ wood-sorrel (Oxalis); ... ІШЕК small intestine.
АШЫЛАУ sourish.
АЭРОДРОМ airport, airfield.
АЭРОПЛАН airplane; ... ТАСЫМАЛЫ air transport.
АЭРОПОРТ airport.
АЭРОШАНА aerosleigh.
АЮ bear; ... БАДАМ /bot./ elder (Sambucus).
АЮАН /local SE/ porch.
АЯ- to spare, take care of, have mercy on, take pity on, be sorry for.
АЯДАЙ ЖЕР patch (plot) of land.
АЯЗ 1) frost; УСКІРІК ... hard frost; 2) clear.
АЯЗДЫ КҮН frosty day.
АЯЛ delay; rest, respite, halt.
АЯЛА- to cherish.
АЯЛДА- to wait, delay, stop.
АЯЛДАУ halt, rest.
АЯМАЙ merciless, ruthless.
АЯМАЙТЫН pitiless, ruthless.
АЯН clear, evident, well-known.
АЯН- to spare oneself; to take care of oneself.
АЯНБАЙ fully.
АЯНБАЙ ІСТЕ- to work hard.
АЯНЫШ pity; pitifully.
АЯНЫШТЫ pitiful.
АЯТ-ХАДИС /rel./ dogma.
АЯУ pity.
АЯУЛЫ dear, valuable, irreplaceable; ... АТ good (thoroughbred) horse.
АЯУСЫЗ merciless, ruthless; ... КИІМ working clothes.
АЯУСЫЗДЫҚ mercilessness, ruthlessness.
АЯУШЫЛЫҚ sympathy, pity, mercy.
АЯУШЫЛЫҚ ҚЫЛ- to be sorry for; to take pity (compassion) on.
АЯҚ 1) foot, leg; ... БЕТІ instep; ... САУСАҒЫ toe; ... ӨТКЕЛ ford; 2) bowl, cup, dish; 3) end, consequence, result; 4) last, latter.
АЯҚ БАС- to visit.
АЯҚ СОЗ- 1) to stretch one's legs; 2) /fig./ to die.
АЯҚ ТІРЕ- /fig./ to resist, oppose.
АЯҚАСТЫ passageway, thoroughfare.
АЯҚАСТЫ ЕТ- /fig./ to trample on, to defy, flout, scorn.
АЯҚКИІЗ /local NW/ narrow felt strip covering the lower part of КЕРЕГЕ (see).
АЯҚКИІМ foot-wear, shoes, boots.
АЯҚСЫ- 1) to remain without results; 2) to feel worse (of sick person).
АЯҚСЫЗ 1) legless; 2) without result, futile, ineffectual, unsuccessful.
АЯҚСЫЗ ҚАЛДЫР- to leave, abandon without result.
АЯҚТА- to complete, finish; to bring to a conclusion.
АЯҚТАБАҚ table ware; dishes, plates.
АЯҚТАЛ- to be completed, finished.
АЯҚТАЛМАЙТЫН endless, perpetual, everlasting.
АЯҚТАЛУ completeness.
АЯҚТАЛҒАН finished, completed.
АЯҚТАН- to rise, stand up (of lambs, colts, etc.).
АЯҚТАН ШАЛ- to act quietly, stealthily; to injure (someone) by cunning.
АЯҚТАП ШЫҚ- to complete.
АЯҚТАС contemporary; nearly equal in age.
АЯҚТАУ completion, conclusion.
АЯҚТАУШЫ /fig./ boss.
АЯҚ-ТОҒЫЗ /hist./ fine for minor offenses provided for by ancient Kazakh common law.
АЯҚШЫ person serving koumiss to guests.
АЯҚҚА БАС- 1) to rise, get up; to get to one's feet; 2) to recover, convalesce; 3) to reestablish one's position; 4) to become economically stronger.
АЯҚҚА БАСТЫР- to put one on his feet; to restore.
АЯҚҚА БАСЫЛ- to be trampled upon; to be crushed.
АЯҢ БҮЛКІЛ horse's pace, faster than walk, slower than trot.
АЯҢДАП at a walking pace.
АЯҒЫ АСПАННАН КЕЛ- to be broken to pieces; to be smashed.
АЯҒЫ АУЫРЛЫҚ pregnancy.
АЯҒЫ ЖОҚ legless.
АЯҒЫНА ЖЫҒЫЛ- to fall at someone's feet; /fig./ to entreat; to apologize.
АЯҒЫНА ШЕЙІН to the end; till the end.
АЯҒЫНДА 1) later, afterwards, subsequently; 2) beneath, below, downstairs; АҚЫР ... finally, in the end, after all.
АҚ 1) white; 2) honest, pure (irreproachable); innocent, guiltless; 3) /med./ wall-eye, cataract; 4) milk, dairy products; 5) egg white; ... АЛТЫН "white gold": 1) cotton, 2) platinum; ... АНДЫЗ /bot./ elecampane (Inula); ... БАЙШЕШЕК /bot./ (Anemona nemorosa); ... БАЛЫҚ /zool./ 1) beluga, large white sturgeon (Acipenser husa); 2) white salmon; ... БАЛШЫҚ white clay,

kaolin; ... БОЗ see АҚБОЗ; ... БОРАН snow storm; ... ЖЫМТАУ /bot./ daisy, chamomile (Matricaria); ... ЖҮЗДІ white-faced, fair-skinned; ... КӨБЕЛЕК /zool./ cabbage butterfly; ... КӨМІР hydro-electric power; ... КӨҢІЛ see АҚКӨҢІЛ; ... МАЛ horses (collectively); ... МАЯ ЖОЛЫ /astr./ Milky Way; ... ОРЫС Byelorussian; ... ОТ meadow grass; ... ПАТША /hist./ majesty (tsar's title); ... САРЫ see АҚСАРЫ; ... СЕЛЕУ see АҚСЕЛЕУ; ... СЫР whiting, whitewash; ... СҮЙЕК see АҚСҮЙЕК; ... ТАЛ white willow (Salix alba); ... ТЫШҚАН ermine, stoat; ... ШЫҚҚАНДА at the time when dairy products become available (spring); ... ІРІМШІК pot cheese; ... ҚОТ /zool./ white tail eagle (Haliaetus albicilla); ... ҚҰРАЙ /bot./ a plant of Umbelliferae family.

АҚ- 1) to flow, stream, run; 2) to leak, percolate; 3) to run out, pour out.

АҚАБА /local SE/ 1) branch of an irrigation canal; 2) irrigated field.

АҚАУ spoilage, refuse, scrap.

АҚБАЙТАЛ /local WC/ snowdrift.

АҚБАС 1) /local SW/ a kind of arenicolous grass; 2) /local SE/ a hoof disease of horses.

АҚБАС ТОЛҚЫН billow, roller.

АҚБЕЙІЛ open-hearted, indulgent, without guile.

АҚБЕЙІЛДІ open-hearted, good, natured.

АҚБОЗ 1) light gray; 2) light bluish gray (color of horses); ... ҮЙ yurt covered with new white felt.

АҚБОЗАТ /astr./ name of two stars in Ursa Minor.

АҚБӨКЕН /zool./ Saiga Tatarica (a species of antelope).

АҚГВАРДИЯ White Guards (Russian counterrevolutionary army).

АҚЖАЛ bay (color of horse).

АҚЖАРҚЫН jovial, gay, cheerful person.

АҚЖЕМ ЕТ white meat (poultry, veal, etc.).

АҚЖҮРЕК 1) good, kind, good-natured, well-disposed; 2) /local E/ a medicinal herb.

АҚИЫҚ 1) /zool./ a species of golden eagle; 2) experienced, worldly-wise, strong.

АҚКӨЙЛЕК /local E/ inner white coat of wheat seed.

АҚКӨҢІЛ open-hearted, candid, frank, upright, honest; magnanimous, generous.

АҚКӨҢІЛДЕН- to play at being generous.

АҚКӨҢІЛДІК magnanimity, generosity.

АҚМАҚ fool, blockhead. dunderhead, dolt, stupid, foolish; ... БАС АЯҚҚА ТЫНЫШТЫҚ БЕРМЕС /prov./ a foolish head gives the legs no rest.

АҚМАҚТАН- to be foolish, stupid.

АҚМАҚТАНА foolishly.

АҚМАҚТЫҚ foolishness, folly, stupidity.

АҚМАҚШЫЛЫҚ see АҚМАҚТЫҚ

АҚНАБАТ /local E/ sort of mellow, white, melon.

АҚПА or АҚПА АУ /local E/ kind of seine used on large rivers.

АҚПА ҚҰЛАҚ inattentive, absent-minded, forgetful.

АҚПАН /obs./ January.

АҚПАР /local E/ large tea cup.

АҚПАЯ /local W/ field under grain culture.

АҚСА- to limp; /fig./ to lag behind (in work).

АҚСАЙ ТҮС- to limp, hobble.

АҚСАРЫ 1) blond(e); white-faced; 2) light bay (color of horse); 3) /zool./ hen-harrier.

АҚСАТ- to reduce to lameness; /fig./ to cause damage (to work).

АҚСАУСАҚ /iron./ fine gentleman.

АҚСАҚ lame.

АҚСАҚАЛ 1) respected person, elder, senior; 2) /hist./ head of a clan.

АҚСАҚТЫҚ lameness, limping.

АҚСЕЛЕУ /bot./ feather-grass (Stipa pennata).

АҚСЫЙТ- to grin; to show one's teeth.

АҚСЫРА- to feel a longing for dairy food.

АҚСЫРҒАҚ /bot./ white hellebore (Veratrum album).

АҚСҮЙЕК 1) aristocracy; 2) a kind of game.

АҚСҮЙЕКТІК aristocratic; aristocracy, nobility.

АҚТА 1) castrated; ... АТ gelding (horse); ... ТАЙЫНША gelded bull-calf; 2) /local S/ shepherd's meal.

АҚТА- 1) to bleach, whiten, whitewash; 2) to clean (grain); 3) to justify, excuse, acquit.

АҚТАБАН-ШҰБРЫНДЫ /hist./ "Great Calamity" – the invasion of Kazakh steppes in 1723–1726 by the Kalmyks.

АҚТАЙТЫН bleaching, whitening.

АҚТАЛ- 1) to be bleached, whitened, whitewashed; 2) to be justified, acquitted; 3) to be compensated, repaid; to pay for itself.

АҚТАЛУ whitewashing.

АҚТАЛЫП ШЫҚ- to be acquitted (in court).

АҚТАР- 1) to look for something; 2) to

ransack, rummage, dig (into); 3) to take out; 4) to pour out, empty, overturn.
АҚТАРЫН- to dig (into); to ransack.
АҚТАРЫП БІТІР- to have ransacked, rummaged.
АҚТАРЫП ШЫҚ- 1) see АҚТАРЫП БІТІР-; 2) to have looked through (a book).
АҚТАРЫП ТАСТА- to throw about, pull about.
АҚТАРЫП ШЫҒАР- to pick out, pluck out.
АҚТАУ justification, acquittal.
АҚТАУШЫ (house, sign) painter; /fig./ protector, defender.
АҚТЫЛ whitish.
АҚТЫЛЫ ҚОЙ large flock of sheep (predominantly white).
АҚТЫРАН /local W/ a kind of fish.
АҚТЫРНАҚ see АҚСАУСАҚ.
АҚТЫҚ 1) whiteness; 2) rightness, innocence; 3) last, latter, final, terminal.
АҚТЫҒЫНДА in conclusion, finally.
АҚША money, coin; ... КАПИТАЛЫ financial capital; ... САЛУ deposit, investment; ... СОҒАТЫН ҮЙ mint; 2) whitish; ... БЕТ white-faced; ... ҚАР first snow, new-fallen snow.
АҚШАЛАЙ АЙЫП fine, assessment.
АҚШАЛАЙ ТӨЛЕ- to pay in cash.
АҚШАЛАН- to receive money; to have money; to grow rich, wealthy.
АҚШАЛЫ (person) with means, having much money.
АҚШАМ twilight, dusk.
АҚШАСЫЗ 1) penniless, poor, impecunious; 2) free (of charge).
АҚШАСЫЗДЫҚ lack, shortage of money.
АҚШАҒА МҰҚТАЖ impecunious.
АҚШЫЛ whitish; ... КӨК lilac, violet (color); ... САРЫ cream-colored, light yellow; ... ҚАН /med./ leucemia.
АҚШЫЛДАУ whitish.
АҚЫ pay, payment; ... ТӨЛЕУ reward, compensation.
АҚЫЙ КӨЗ with protruding eyes, lobster-eyed, exophtalmic.
АҚЫЙЛАН- to stare; to open the eyes wide.
АҚЫЙҚАТ 1) truth, fact, verity; 2) right, correctly; ... ШЫНДЫҚ absolute truth.
АҚЫЛ mind, intellect, reason, sense, understanding; ... ИЕСІ wise, judicious, clever; ... КІРМЕГЕН foolish, stupid, unexperienced; ... ТІС wisdom tooth.
АҚЫЛ АЙТ- to give advice; to make listen to reason, to bring to one's senses.
АҚЫЛ БЕР- to give advice, counsel.
АҚЫЛ ЖЕТ- to understand; to conjecture rightly.
АҚЫЛ КІР- to come to one's senses; to come to see reason.
АҚЫЛ СҰРА- to ask, seek advice or counsel.
АҚЫЛ ҮЙРЕТ- to give advice, counsel.
АҚЫЛГӨЙ adviser, counsellor; director, instructor.
АҚЫЛДАН АДАСҚАН unbalanced, extravagant.
АҚЫЛДАН ЖАЗ- to lose one's mind.
АҚЫЛДАН ЖАЗҒАН mad, crazy, crazed, insane; unbalanced.
АҚЫЛДАС well-wisher.
АҚЫЛДАС- to consult one another; to take counsel together.
АҚЫЛДЫ clever, intelligent, wise; prudent, sensible, reasonable.
АҚЫЛДЫЛЫҚ prudence, wisdom.
АҚЫЛДЫСЫН- to consider oneself wiser than others; to show off one's knowledge.
АҚЫЛСЫЗ madman, lunatic, brainless.
АҚЫЛСЫЗДАН- to go mad; to lose one's senses, reason.
АҚЫЛСЫЗДЫҚ madness, insanity, extreme foolishness; folly, lack of sense.
АҚЫЛШЫ see АҚЫЛГӨЙ.
АҚЫЛЫ paying, requiring payment; ... ІС /legal/ civil suit; ... ІСТЕР ЗАҢЫ civil code.
АҚЫЛЫ ТАЙЫЗ short-witted.
АҚЫЛЫНАН АДАС- to go mad, to lose one's reason, to go out of one's mind.
АҚЫЛҒА КЕЛ- to come to one's senses.
АҚЫЛҒА СЫЙМАЙТЫН foolish, absurd, unreasonable, unwise.
АҚЫМ /local SE/ niche in grave in which the body of the dead is placed.
АҚЫН poet, bard.
АҚЫНДЫҚ poetry, poetic skill; /adj./ poetic.
АҚЫР 1) result, consequence, end of something; 2) /obs./ manger, feeding rack for cattle; 3) /local W/ enclosure for cattle; 4) /local NC/ glade, clearing, leeside.
АҚЫР- to shout; to raise the voice.
АҚЫР АЯҒЫ completely, absolutely, entirely, totally, wholly.
АҚЫР АЯҒЫНДА or АҚЫР СОҢЫНДА finally, after all, as a result, in the end.
АҚЫРАЙ- to stare (at).
АҚЫРАП /obs./ October.
АҚЫР-АЯҒЫ see АҚЫР АЯҒЫ.

АҚЫРЫН slow quiet; quietly, gently; ... ҒАНА quietly, without a word, gradually.
АҚЫРЫНДА later, afterwards, subsequently; ЕҢ ... finally, after all, in the end.
АҚЫРЫНДА- to slow down, calm down, linger; to come to a standstill.
АҚЫРЫНДАП quietly, gently; by easy stages, gradually.
АҚЫРЫНДЫҚ slowness, sluggishness.
АҚЫРЫНЫРАҚ quieter, slower.
АҚЫРЫП БАҚЫР- to shout; to howl loudly.
АҚЫРЫП ЖІБЕР- to begin to shout; to utter a shout.
АҚЫРЫП СӨЙЛЕ- to raise one's voice.
АҚЫРЫП ҚОЙ- to rate; to scold loudly.
АҚЫРҒЫ last, final, conclusive.
АҚЫСЫЗ free of charge; gratis.
АҚЫҚ ТАС agate.
АҚЭМИГРАНТ "White" emigré.
АҚҚА ЖАЗ- to make a clean copy.
АҚҚАЛА 1) wall of snow; 2) children's play with snow-balls.
АҚҚУ swan.
АҚҚҰБА blond, fair-haired.
АҚҚҰБАША ҚЫЗ fair-faced girl.
АҚҚҰЛА 1) bay (color of horse); 2) in vain, to no purpose; 3) particularly.
АҚҚҰМАН tea-kettle.
АҢ 1) consciousness, mind, intelligence; intellect; 2) wild animal; ... ИТІ hunting dog; ... ТЕРІСІ skins, hides, furs; ЖЫРТҚЫШ ... beast of prey; 3) /local S/ tract of land dissected by small gullies; tract of tilled land.
АҢ АУЛА- to hunt wild beasts.
АҢДА- to understand, to guess.
АҢДАТ- to let know, explain, elucidate.
АҢДАУСЫЗ by chance, accidentally, inadvertently, unexpectedly.
АҢДАУСЫЗДА suddenly, unexpectedly.
АҢДЫ- to be on the watch for; to lie in wait for; to be in pursuit of.
АҢДЫП ЖҮР- to have detected an animal (in hunting).
АҢДЫП ОТЫР- or АҢДЫП ТҰР- to wait for; to lie in wait for; to be on the watch for.
АҢДЫҒАН expectant, waiting, marking time.
АҢСА- to thirst for, yearn for; to burn with desire.
АҢСАП-САҒЫНЫП ОТЫР- to be impatient (for), to wait with impatience.
АҢСАУШЫЛЫЛЫҚ thirst, craving, strong desire.
АҢСЫЗ dull, stupid, obtuse, brainless; backward, ignorant; reckless, foolhardy.
АҢСЫЗДА accidentally, by chance, inadvertently, unexpectedly.
АҢСЫЗДЫҚ inattention, carelessness, thoughtlessness; rashness, recklessness, foolhardiness, folly.
АҢСЫРА- see АҢСА-.
АҢТАРЫЛ- 1) to be disturbed, tormented by expectation; 2) to be at a loss; to be disconcerted.
АҢТАРЫЛЫП ҚАЛ- to be at a loss, disconcerted.
АҢ-ТАҢ БОЛ- to be puzzled, perplexed; to wonder.
АҢШЫ 1) hunter; 2) /adj./ hunt, hunting.
АҢШЫЛ ardent hunter; lover of the chase.
АҢШЫЛЫҚ hunt, hunting.
АҢШЫЛЫҚ ҚОРЖЫН game bag; fowling bag.
АҢЫЗАҚ dry wind.
АҢЫР- 1) to stop for a while /intr./; to cease doing something.
АҢЫРАП ҚАЛ- to become deserted, desolate, depopulated.
АҢЫРЫП ҚАЛ- to be taken aback.
АҢЫРЫП ҚАРАП ҚАЛ- to gaze in perplexity.
АҢҚА mouth, throat, larynx.
АҢҚА КЕП- to feel great thirst.
АҢҚАУ 1) simpleton, duffer; 2) simple, artless, guileless, unsophisticated.
АҢҚАУЛЫҚ artlessness, simplicity, naiveté.
АҢҚЫ- to spread /intr./, pervade (of an odor).
АҢҚЫЙ- to be wide open; to yawn, gape.
АҢҚЫЙЫП ТҰРЫП ҚАЛ- to pause in perplexity.
АҢҚЫЛДА- to speak loudly, distinctly, clearly.
АҢҚЫЛДАҚ open-hearted, candid, frank.
АҢҚЫП ЕС- to blow pleasantly (of wind).
АҢҚЫП ЖАЙЫЛ- see АҢҚЫ-.
АҢҚЫТ- to emit, exhale (an odor); ӨЛЕҢДІ ... /fig./ to sing loudly.
АҢҒАЛ imprudent, careless.
АҢҒАЛАҚ /local W/ eye orbits.
АҢҒАЛ-САҢҒАЛ АДАМ careless person.
АҢҒАЛДЫҚ lack of order, of system; disorderliness, negligence, carelessness.
АҢҒАР valley.
АҢҒАР- to understand, surmise, gather.
АҢҒАРТ- 1) to give to understand; to imply,

hint; 2) to warn, let know in advance.
АҢҒАРҒЫШ clever, quick-witted, intelligent.
АҢҒЫРТ careless, imprudent, hasty.
АҢҒЫРТТАН- to display carelessness, imprudence, hastiness.
АҢҒЫРТТЫҚ carelessness, imprudence, hastiness.
АҒА 1) uncle; 2) elder brother; 3) elder, eldest, senior; ... ҒЫЛМИ ҚЫЗМЕТКЕР senior scientific worker; 4) form of address to an older man; 5) /fig./ large, great, the greater part.
АҒА-ЕКЕ /form of address/ old man, old chap, my boy.
АҒАЙ /form of address/ uncle.
АҒАЙЫН brother, relative, kinsman, kinsfolk.
АҒАЙЫНДЫ АДАМДАР brothers by blood.
АҒАЙЫНДЫҚ relationship, kinship, brotherhood.
АҒАЙЫНШЫЛ adherent of the system of nepotism.
АҒАЙЫНШЫЛЫҚ nepotism; indulgent behavior to relatives.
АҒАЛАП ШЫҚ- to overcome, conquer, master all and everybody.
АҒАЛЫҚ seniority.
АҒАЛЫҚ ЕТ- 1) to have odds in one's favor; 2) to enjoy the right of seniority.
АҒАР- 1) to grow white; 2) to whiten one's face; 3) to turn gray, become gray (of hair); 4) to become clear, clean, pure; 5) to dawn, to grow light.
АҒАРАНДА- to appear white; to dawn; to glimmer.
АҒАРАНДАҒАН whitish.
АҒАРТ- to whiten /tr./, whitewash, bleach; /fig./ to enlighten, educate.
АҒАРТУ enlightenment, education; ... ЖҰМЫСЫ educational work; ХАЛЫҚ ... ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ educators; workers in the educational field.
АҒАРТУШЫ 1) whitewasher (painter); 2) instructor, teacher.
АҒАРТЫЛҒАН /text./ bleached.
АҒАРЫП КӨРІН- to look white; to show white.
АҒАРЫП ОҢУ /text./ whitening, bleaching.
АҒАРЫҢҚЫ pale, whitish.
АҒАРҒАН pale; /text./ bleached.
АҒАТ thoughtless, hasty; hastily, ill-considered.
АҒАТАЙ /affectionate form of address to one's uncle or to an elder/.
АҒАТТЫҚ hastiness, rashness; irregularity, inaccuracy.
АҒАШ tree, wood, timber; ... АУЫЗ dull, obtuse, slow-witted (unable to talk coherently; ... АҒЫЗУ timber floating; ... ДАЙЫНДАУ lumbering, lugging; ... ЕГУ planting of trees, afforestation; ... КЕСУШІ lumberjack, wood cutter; ... КӨМІР charcoal; ... МАЙЫ lamp-oil, lowgrade olive oil; ... ТІЛГІШ sawmill; ... ШАЙЫРЫ wood resin, gum; ... ШЕБЕРІ carpenter; ... ҰСТАЛЫҚ ӨНЕРІ carpentry; ... ҰСТАСЫ see ... ШЕБЕРІ; ... ӨСІРУШІ cultivator of woods, sylviculturist; КЕМЕЛІ ... ship timber.
АҒАШТАР /constr./ scaffolding; ЕГІЛГЕН ... forest plantations.
АҒАШТЫ wooded.
АҒАШШЫ carpenter.
АҒЗАМ /obs./ highness (title).
АҒЛӨП /local C/ thill.
АҒРЫМШЫҚ see АҚ ІРІМШІК.
АҒУ stream, current, flow, course; leak.
АҒЫЗ- 1) to conduct, let through (e.g. water); 2) to extract by distillation; КӨЗДІҢ ЖАСЫН ... to shed tears.
АҒЫЗУ distillation.
АҒЫЛ- to pour out, rush out /intr./; to appear in multitudes, throngs.
АҒЫЛ-ТЕГІЛ plenty; in abundance.
АҒЫЛШЫН English, Englishman.
АҒЫЛШЫНДЫҚТЫ СҮЮШІ Anglophile.
АҒЫМ flow, course, current (of rivers); ... ЕКПІНІ jet, spray, stream; /fig./ trend, tendency; /pol./ trend, tendency, inclination; ӘДЕБИЕТТІ ... trend in literature.
АҒЫМДАҒЫ /adj./ current, present-day.
АҒЫН flow (of water), current, stream; ... СУ running water.
АҒЫНДЫ rapid, swift, headlong, fast-flowing.
АҒЫНЫ ҚҮШТІ АТ a very fast horse.
АҒЫП БІТ- to have flowed out.
АҒЫП КЕТ- to flow out.
АҒЫП КІР- to flow in; to discharge into.
АҒЫП ТАУСЫЛ- to have flowed out, poured out.
АҒЫП ТҰРҒАН ШЕШЕН excellent orator.
АҒЫП ШЫҚ- to flow out; to have its source (of rivers).
АҒЫП ҚҰЙЫЛ- to discharge into (of rivers).
АҒЫС see АҒЫН.

АҒЫТ- 1) to undo. unfasten; 2) to unharness; 3) to let go; to loosen, release.

Аһ ah!; ... ДЕ-, ... ҰР- to exclaim "ah".

АһА 1) aha!; 2) /affirmative/.

АһЛА- to exclaim "ah".

АһЫЛАУ moaning.

Б

БА /interrogative particle/; see also БЕ, ПА, ПЕ, МА, МЕ.
БА ЕКЕН? really? is that so?
БАБА great-grandfather; БАБАЛАРМЫЗ our ancestors.
БАБАУ ҚАҚ- or БАБАУЛА- to moan, groan; to be restless from pain.
БАБЫН sleek horse.
БАБЫНА КЕЛГЕН aged, matured (of wine, etc.).
БАБЫНДА in time, on time, opportunely.
БАГАЖ luggage, baggage.
БАДА /local S/ large herd of cattle.
БАДАЛҒЫР damn you!
БАДАМ almond.
БАДАМ БОЛ- /local/ to be subordinate.
БАДАНА 1) /hist./ coat of mail, chain armor; 2) /bot./ lentil.
БАДАНАДАЙ large (of cereal grain).
БАДРАН /local S/ cucumber.
БАДЫРАЙ- 1) to be wide-open (of eyes); 2) to appear large (of eyes); 3) to stand out sharply, to be notable (in respect to size); 4) /fig./ to become clear, evident.
БАДЫРАҚ or БАДЫРАҢ large-eyed, goggle-eyed.
БАЖ duty, tax.
БАЖ ЕТ- to cry out, to shout.
БАЖА brother-in-law (husband of wife's sister).
БАЖАЛАҚТА- or БАЖАЛАҢДА- to shout; to set up a howl.
БАЖ-БАЖ repeated sharp yell, cry, shout.
БАЖ-ХАНА custom-house.
БАЖЫЛДА- to grumble, growl; to make noise.
БАЖЫЛДАҚ peevish, grumbling; bawler, noisy person, grumbler.
БАЖЫР motley, variegated, parti-colored (of textiles).
БАЖЫРАЙ- to be large, bulging (of eyes).
БАЖЫРАЙЫП ҚАРА- to look with wide-open eyes.
БАЖЫРАҢДА- to stare and make noise.
БАЗ cellar, vault.
БАЗ БІРЕУ somebody; some, certain (people).
БАЗ КЕШ- 1) to lose hope; 2) to have an aversion.
БАЗА base, foundation.
БАЗАР market.
БАЗАРЛА- to go to market.
БАЗАРЛЫ /adj./ 1) market; 2) (of a place, locality) with a market, having a market; 3) well-fed (of cattle); 4) /fig./ attractive, nice-looking.
БАЗАРЛЫҚ gift, present.
БАЗАРСЫЗ ЖЕР marketless locality.
БАЗАРСЫЗ МАЛ cattle of inferior quality.
БАЗАРШЫ one who goes to or returns from the market.
БАЗДАН- to deteriorate.
БАЗДАНЫП КЕТКЕН ЕТ rotten meat.
БАЗЕД АУРУЫ /med./ exophthalmic goiter.
БАЗИС basis.
БАЗНА /obs./ display of excessive familiarity to a relative or friend.
БАЙ 1) /adj./ rich, wealthy; 2) /fig./ abundant; 3) the rich, the wealthy; 4) /Soviet term/ kulak; 5) /obs./ master, landlord; 6) /conv./ husband (in this sense used only with possessive affix).
БАЙ ТЕРЕК /bot./ aspen (Populus tremola).
БАЙ-БАЙ oh! ah! (interjection expressing displeasure).
БАЙБАЙЛА- to shout, yell; to express displeasure.
БАЙБАЙШЫЛ grumbling, peevish.
БАЙБАЛАМ fault-finding or noise to distract attention.
БАЙБАЛАМДА- to make noise to distract attention.
БАЙБАТША /obs./ master; /iron./ fine gentleman.
БАЙБАТШАДАЙ ТҰР- to live in luxury.
БАЙБЫНА БАР- to see into, go into; to penetrate.
БАЙБІШЕ see БӘЙБІШЕ.
БАЙДЕРБІС /local S/ kind of millet.

БАЙЛА- 1) to bind, tie, tie up, attach; 2) to weave, twist; 3) to dress (a wound); 4) to train (horses); 5) to fatten (cattle) /tr./; 6) to separate (mares) for milking; 7) to aim (rifles, etc.); 8) to create obstacles, to hinder; ҚОЛ ... /fig./ to tie hand and foot; УӘДЕ ... to negotiate; БЕЛ ... to make up one's mind.

БАЙЛАМ 1) bunch (of flowers, etc.), bouquet; 2) conclusion, inference, deduction.

БАЙЛАН- to be attached; КӨЗ ... to become dark; ТІЛ ... to mumble.

БАЙЛАНАСТЫР- to tie, bind, fasten together; to cement.

БАЙЛАНШАҚ captious, faultfinding.

БАЙЛАНШАҚТЫҚ captiousness, obtuseness.

БАЙЛАНЫС connection, relation; ... ОРҒАНДАРЫ liaison agencies, communication agencies; ... ҚҰРАЛДАРЫ means of communication.

БАЙЛАНЫС- 1) to associate (with); to be in contact (with); to be in correspondence, to exchange letters; 2) to cavil, find fault; to bother.

БАЙЛАНЫССЫЗ 1) unrelated, disconnected, without connection, incoherent; 2) lack of connection, of contact; ... СӨЙЛЕМ /gram./ disconnected, incoherent sentence.

БАЙЛАНЫССЫЗДЫҚ lack of connection, incoherence.

БАЙЛАНЫСТЫ 1) connected, related; 2) in connection with.

БАЙЛАС-: БЕЛ БАЙЛАС- to act or decide jointly, in concert.

БАЙЛАП БЕР- /local W/ to take something in addition (to a thing bought); to take something into the bargain.

БАЙЛАУ 1) binding, tying; 2) string, tie, lace; 3) tether; 4) packing (action); 5) result, consequence; 6) state of being bound by word.

БАЙЛАУЛЫ 1) attached, tied to, tied up, bound up; 2) exact in fulfilling promise, true to one's word.

БАЙЛАУСЫЗ 1) free, unbound, untied; 2) inconstant, unsteady, irresolute, wavering.

БАЙЛАУЫШ /local E/ kerchief.

БАЙЛЫҚ wealth, fortune, abundance, good; /proverb/ ДЕН САУЛЫҚ - ЗОР БАЙЛЫҚ health is the greatest wealth.

БАЙНАЛА- to clarify, ascertain, look into, investigate.

БАЙПАҚ felt boots, felt stockings; /adj./ felt.

БАЙПАҚТЫ ЕТІК winter boots worn over felt stockings.

БАЙПАҢ: ... ЖОРҒА good ambler, pacer (horse); ... МІНЕЗ quiet, courteous character; ... СӨЗ courteous, polite word.

БАЙПАҢДА- to pace, amble.

БАЙРАҚ /local W/ 1) banner, standard; 2) prize on races.

БАЙСАЛ peace, calm, quiet; ... ТАП- to quiet down.

БАЙСАЛДЫ quiet, even-tempered, self-restrained, self-possessed.

БАЙСАЛДЫҚ composure, self-control.

БАЙТАБА foot-cloths.

БАЙТАЛ three-year-old filly.

БАЙТАҚ 1) wide, spacious, vast; 2) a large amount; very much, many.

БАЙТЕСЕ /local SE/ large hoe, mattock.

БАЙШЫЛ ideologist of the bourgeoisie.

БАЙЫ- 1) to grow rich; 2) to set (of sun).

БАЙЫБЫНА БАР- see БАЙБЫНА БАР-.

БАЙЫЗ ТАП- to quiet down /intr./; to enjoy oneself; to be happy.

БАЙЫМ reason, intellect, sense.

БАЙЫМДА- to explain, interpret.

БАЙЫМДЫ intelligent, sensible.

БАЙЫМДЫЛЫҚ intelligence, intelligibility, pithiness.

БАЙЫП see БАЙЫМ.

БАЙЫПСЫЗ unintelligent, senseless, unaccountable.

БАЙЫПСЫЗДЫҚ insensibility, apathy, indifference.

БАЙЫПТЫЛЫҚ see БАЙЫМДЫЛЫҚ.

БАЙЫР see БАЙЫРҒЫ.

БАЙЫРҒЫ indigenous, native, aboriginal; ... ЖЕРГІЛІКТІ old resident, old-timer; ... МАЛ home-bred cattle.

БАЙЫТ- to enrich; /met./ to concentrate /tr./.

БАЙЫТУ ФАБРИКАСЫ concentrating mill, dressing plant.

БАЙҚА- 1) to watch, observe; 2) to notice; 3) to be cautious, watchful; 4) to pay attention; 5) to test, try (strength or abilities).

БАЙҚАЙ АЛМАЙ ҚАЛ- to pay no attention; to fail to notice.

БАЙҚАЛ- to be found, met with, encountered.

БАЙҚАМАСТАН inadvertently, accidentally.

БАЙҚАП ҚАЛ- to notice.

БАЙҚАУ observation, inspection, examination, survey.

БАЙҚАУСЫЗДА inadvertently, unawares, through negligence.

БАЙҚАУСЫЗДЫҚ lack of watchfulness; carelessness, inattention.
БАЙҚАУШЫ observer.
БАЙҚАУҒА БОЛ- to be visible.
БАЙҚАҒЫШ observant, watchful, careful, cautious.
БАЙҚАҒЫШТЫҚ watchfulness, keenness of observation, prudence.
БАЙҒА see БӘЙГЕ.
БАЙҒАМБАР see ПАЙҒАМБАР.
БАЙҒЫЗ /zool./ barn owl.
БАЙҒҰС poor devil; helpless person.
БАКАЛЕЯ groceries.
БАКЛАЖАН eggplant.
БАКТЕРИОЛОГ bacteriologist.
БАКТЕРИОЛОГИЯ bacteriology.
БАКТЕРИОЛОГИЯЛЫҚ bacteriological.
БАКТЕРИЯ bacterium.
БАКТЕРИЯСЫЗ sterile, aseptic.
БАКТЕРИЯСЫЗДАНДЫРУ sterilization.
БАЛ 1) honey; ... АШУ sorcery, fortune-telling; ... БАУЫРСАҚ sweet native patty; ... ҚАРАҒАЙ /bot./ cedar pine (Pinus sibirica); 2) ball, dance; 3) /local W/ small irrigation ditch.
БАЛ АШ- to tell fortunes.
БАЛ АШЫТ- to brew mead.
БАЛА child, infant, little boy; ... БАҒУШЫ child's nurse; ... ЖАСТАН since childhood; ... ҚАРАУШЫ see ... БАҒУШЫ; ҚОЛ ... adopted child; ӨГЕЙ ... foster child; ЕГІЗ ... twins; СӘБІ ... baby.
БАЛА- 1) to evaluate, estimate; 2) to equate, adjust, compare; 3) /local E/ to lose one's strength.
БАЛА БАҚ- or БАЛА ҚАРА- to take care of a child; to look after a child.
БАЛА ҚЫЛЫП АЛ- to adopt a child.
БАЛАЛА- to propagate, multiply /intr./; to sprout /intr./ (of plants).
БАЛАЛАР БАҚШАСЫ kindergarten.
БАЛАЛАУ ЖІГІТ youngster, youth, teen-age boy.
БАЛАЛЫ with child, with children; /proverb/ БАЛАЛЫ ҮЙ БАЗАР, БАЛАСЫЗ ҮЙ МАЗАР "large family – a fair, childless family – a grave."
БАЛАЛЫҚ 1) childhood; 2) childishness, naiveté.
БАЛАМА equivalency, equivalent.
БАЛАНС /fin./ balance.
БАЛАНС ЖАСА- /fin./ to balance.
БАЛАПАН nestling, fledgeling; brood, hatch.
БАЛАПАНЫМ /aff./ my child.
БАЛАСЫЗ childless.
БАЛАСЫЗДЫҚ childlessness.
БАЛАСЫН- to consider a child; to treat as a child.
БАЛАУСА /bot./ a kind of succulent coastal grass.
БАЛАУЫЗ wax; ... ШАМ wax candle.
БАЛАУЫЗДА- to wax; to polish with wax.
БАЛАУЫЗДАЛҒАН wax paper; oil cloth.
БАЛАУЫЗДЫ waxed.
БАЛАША childishly.
БАЛА-ШАНЫ children.
БАЛА-ШАҒА children; family.
БАЛАШЫҚ 1) loop of a hobble; 2) /local E/ saplings of coniferous trees.
БАЛАҚ 1) trouser (one leg of trousers); 2) loop, noose; 3) leaf of a grassy plant; 4) leg (of a bird); ШЫНЖЫР ... /fig./ blood-sucker, exploiter; ҚАНДЫ ... executioner.
БАЛАҚЛАР breeches, wide trousers.
БАЛАҚПАН /local NW/ rattle for keeping away birds and small animals.
БАЛАҒАТ scolding, abusive.
БАЛАҒАТТА- to scold, abuse, criticize.
БАЛАҒАТШЫЛ quarrelsome (man).
БАЛБЫРА- 1) to perspire intensely; to languish from heat; 2) to become damp (of plants, hay).
БАЛГЕР fortune teller; sorceress.
БАЛГЕРЛІК sorcery; ... ЕТ- to tell fortunes.
БАЛДАЙ СӨЗ courteous speech.
БАЛДАҚ 1) crutch; 2) saberhilt; 3) (finger) ring; 4) /local SE/ large knife.
БАЛДЫ 1) honey-producing, melliferous; 2) /fig./ sweet, fresh (of water, etc.); ... БАРМАҚ thrifty hostess; ... БҰЛАҚ spring with clear (drinking) water.
БАЛДЫЗ 1) younger sister or younger sister-in-law (wife's sister); 2) brother-in-law (wife's brother).
БАЛДЫР slime, sludge, ooze, mud; /bot./ algae.
БАЛДЫРАҚ КӨЗ big-eyed.
БАЛДЫР-БАТПАҚ balderdash, nonsense.
БАЛДЫРЛА- to talk inarticulately; to mumble, mutter.
БАЛДЫРЛЫ overgrown with algae and water plants.
БАЛДЫРҒАН /bot./ a plant with succulent, sweet stem.
БАЛДЫРҒАН ЖАС /fig./ fine-looking youngsters.
БАЛЕТ ballet.

БАЛКОН balcony, porch.
БАЛЛАДА ballad.
БАЛЛОН carboy, cylinder (for acids, gases).
БАЛПАҚ /zool./ suslik (spermophile); European and Asiatic ground squirrel.
БАЛПАҢ /prerev./ young squire.
БАЛПАҢ-БАЛПАҢ БАС- or БАЛПАҢДА- to walk heavily, clumsily, awkwardly.
БАЛПЫЛДА- to mumble; to grumble.
БАЛТА 1) axe; 2) knave, jack (at cards); ... ЖЕЛКЕСІ head of an axe.
БАЛТАЛА- to hew, chop with an axe.
БАЛТАЛАС- /fig./ to fight.
БАЛТАМТАП national Kazakh game ("look for an axe").
БАЛТАСАП axe-handle.
БАЛТАШЫ 1) axe-maker; 2) carpenter.
БАЛТЫР calf of the leg.
БАЛТЫРЛЫ 1) having thick calves; 2) strong.
БАЛТЫҚ Baltic.
БАЛУАН athlete, wrestler; ТҮЙЕ ... strongest wrestler.
БАЛШЕБЕК see БОЛЬШЕВИК.
БАЛШЫҚ clay, dirt; ... ҮЙ mud-hut, earth-hut.
БАЛШЫҚТА- 1) to soil, make dirty; 2) to trample down; 3) to daub with clay, dirt.
БАЛШЫҚТАН САЛҒАН ҮЙ adobe house.
БАЛШЫҚШЫ /zool./ sand-snipe, sandpiper.
БАЛЫҚ fish; ... АУЛА- to fish, angle; ... АУЫ casting net, seine; ... МАЙ fish oil; ... ҰСТАУ fishing, angling; ... ҰСТАУШЫ fisherman.
БАЛЫҚКӨЗ /bot./ forget-me-not (Myosotis palustris).
БАЛЫҚТА- to fish, angle.
БАЛЫҚШЫ fisherman.
БАЛЫҚШЫЛЫҚ fishing.
БАЛҚАЙМАҚ boiled sour cream.
БАЛҚАШ 1) marshland; 2) well fed.
БАЛҚОРҒАСЫН /local SE, bot./ a reed-like plant.
БАЛҚЫ- 1) to melt, grow soft; 2) to shine, beam (of face); 3) to be delicately colored (of face).
БАЛҚЫТ- to soften, melt /tr./.
БАЛҚЫҒЫШ fusible, low-melting, easily melted (of metals).
БАЛҚҰРАЙ /bot./ a reed-like plant.
БАЛҒА hammer; АСПАЛЫ ... drop weight; ШОЙ ... blacksmith's hammer.
БАЛҒАСАП hammer-handle.
БАЛҒАШЫ hammerer, hammerman.
БАЛҒЫН well cared for; well-groomed; carefully tended; ... ЖАС fine-looking youngsters; ... ШӨП green grass.
БАЛҒЫР see БАЛГЕР.
БАМ-БАМ /bot./ dandelion (Taraxacum).
БАМБУК bamboo.
БАНА see МАНА.
БАНДЕРОЛЬ /post./ wrapper for printed matter.
БАНК bank.
БАНКЕТ banquet.
БАНКИР banker.
БАНКНОТ bank note.
БАНКРОТ bankrupt.
БАНКРОТТЫҚ bankruptcy.
БАП 1) care (of someone or something); 2) training (a horse, hunting bird, etc.); 3) in time, on time; 4) suitable conditions.
БАПТА- 1) to fatten /tr./ (cattle); 2) to train (a horse, hunting bird, etc.); 3) to cook skillfully.
БАПТАН- to keep oneself well-groomed.
БАПТАП СӨЙЛЕ- to talk ceremoniously.
БАПТЫ 1) fattened (cattle); 2) trained (horse, racer); 3) well-prepared (food); 4) well-tuned (musical instrument).
БАПШЫЛ 1) one who tends well (a horse, etc.); 2) one who cooks well.
БАР 1) is, there is; 2) that which is on hand; existing, available; 3) all, the whole of.
БАР- to go; to ride.
БАР БОЛ- to be; to exist.
БАР БОЛҒАНЫ but; in all.
БАР КҮШІМЕН with all power; with all one's might.
БАРАБАН drum; ... СОҚ-, ... ҚАҚ- to beat the drum.
БАРАБАНШЫ drummer.
БАРАБАР adequate.
БАРА-БАРА 1) a little later; 2) continuing to walk.
БАРАК shack, hut.
БАРАН black (color of horse).
БАРАҚ a breed of dog.
БАРБАРЛА- to drive on, spur on (a horse).
БАРДАМ /local E/ rich, wealthy.
БАРЕКЕЛДЕ good! fine!
БАРЖА barge.
БАРЖЫЙ- to become stout, heavy.
БАРЖЫҚ stout, fleshy, heavy.
БАРИТОН baritone.
БАРЛА- 1) to check, verify; 2) to ascertain, clarify; 3) to find out, make inquiries; 4) /mil./ to reconnoiter.
БАРЛАП БІЛ- to find out; to worm out.

БАРЛАУ reconnaissance, intelligence.
БАРЛАУШЫ scout, reconnoiterer.
БАРЛЫ-ЖОҚТЫ insufficient; insignificant.
БАРЛЫҚ 1) all, everything, everyone; 2) property, belongings; 3) of every kind; all and every; ... ЖАҒЫНАН thorough, all-round, comprehensive; ... ЖЕРДЕ everywhere.
БАРЛЫҚ- to become winded, to get the heaves (of horses).
БАРЛЫҒЫ 1) gross, total; 2) in all, altogether.
БАРМАН /obs./ order, command; decree, edict.
БАРМАҚ finger, toe.
БАРМАҚТАЙ small; size of a finger.
БАРМАҒЫН ТІСТЕ- /fig./ to regret, be sorry.
БАРРИКАДА barricade.
БАРРИКАДАЛА- to barricade.
БАРТЫЛДА- to make a knocking noise.
БАРХАН barchane.
БАРША all, everything; ... ЕЛ the whole population.
БАРЫЛДА- to shout loudly; to scold loudly.
БАРЫМТА plunder, foray, raid; /esp./ driving away another clan's cattle in an intertribal feud.
БАРЫМТАЛА- to plunder; /esp./ to drive away other clan's cattle in an intertribal feud.
БАРЫМТАЛАС РУЛАР /hist./ feuding clans.
БАРЫМТАШЫ one engaged in БАРЫМТА raids, brigand, robber.
БАРЫН АЯМА- to share one's belongings with those in need.
БАРЫНША 1) as much as possible, by all means, in every way possible; 2) fully, in plenty, in abundance; 3) of full length (of man's stature).
БАРЫНША ЖҮГІР- to run as fast as one can.
БАРЫП ЖЕТ- to reach, catch up, overtake.
БАРЫП КЕЛ- to take a short walk; to take a short ride, to go and return.
БАРЫП КІР- to drop in, visit; to drive (into), to enter.
БАРЫП СҰРА- to address oneself (to).
БАРЫП ТҰРҒАН highly, extremely ... КУ genuine scoundrel.
БАРЫП ШЫҚ- to drop in on the way; to call, visit.
БАРЫП ҚАЙТ- to take a short walk; to take a short ride; to go and return.
БАРЫС 1) /zool./ snow leopard; 2) direction, destination, terminal; ... СЕПТІК /gram./ dative-directional case.
БАРЬЕР barrier.
БАРҚЫЛДА- to shout or scold loudly.
БАРҚЫЛДАҚ noisy person; bawler.
БАРҚЫН sand-bank, shallow.
БАРҚЫРА- to roar, howl; to shout loudly.
БАРҚЫРАУЫҚ see БАРҚЫЛДАҚ.
БАРҚЫТ velvet.
БАРҚЫТТАЙ velvety.
БАРҒАН САЙЫН farther and farther.
БАС 1) head; 2) chief, head, senior; 3) head (of cattle), loaf (of sugar); 4) head (e.g. of match); 5) beginning (e.g. of year); 6) end (e.g. of street); 7) upper part, top (of mountain, etc.); 8) /geogr./ a. height, elevation; b. riverhead, upper reaches (of river); 9) foreword, preface, introduction; 10) /mus./ bass, basso; 11) /adj./ chief, senior, principal, first, general; ... АЙНАЛУ giddiness, dizziness; ... АЗАТТЫҒЫ personal freedom; ... АРЫҚ main irrigation ditch; ... БАЛУАН strongest wrestler, very strong wrestler; ...БАРМАҚ thumb; ... БӘЙГЕ first prize; ... ЖАҒЫ /geogr./ upper; upper reaches, riverhead; ... ЖОҚ blindly; ... КАНТ sugar-loaf; ... КИІМ headgear; ... КІЛТІ /mus./ bass clef; ... КӨТЕРГЕН adult person, grown man; ... СЕКРЕТАРЬ secretary general; ... СҮЙЕГІ skull, cranium; ... ТОҒЫЗ /hist./ fine for grave crimes provided for by ancient Kazakh common law; comprised nine heads of cattle, including a camel; ... ШТАБ general staff; ... ШУДА wool from head of camel; ... ҚОЛБАСШЫ commander-in-chief; ... ӘКІМДЕР highest authorities.
БАС- 1) to suppress, restrain; 2) to crush, run over; 3) to step, stride; 4) to tread upon, step on; 5) to stand up; 6) to become covered (as by rust, etc.); 7) to become dirty, soiled; 8) to become clouded; 9) to outweigh, exceed in weight; 10) to rub, plunder; 11) to knead (dough and clay); 12) to become overgrown (with weeds); 13) to hatch (eggs); 14) to flood (with water); 15) to put, lay, set, affix, attach (as a seal); 16) to print, type; 17) to full (felt).
БАС АЛ- /bot./ to have formed ears, spikes.
БАС АЛДЫРМА- to give no rest; to give no respite.
БАС БОЛ- to dominate, to be at the head.
БАС ЖЕ- to be an honored guest.

БАС И- to bow one's head; to submit; to obey an order.
БАС САЛ- to throw something at each other.
БАС ТАРТ- 1) /bot./ to form ears, spikes; 2) to avoid, evade, elude.
БАС ҚОС- to confer, consult.
БАСА АЙТ- to mark out, stress, underline.
БАСАЛАМАНДЫҚ anarchy; /fig./ disorder, confusion.
БАСАЛҚА instruction, advice.
БАСАТ /local W/ wide sea bay.
БАС-АЯҚ or БАС-АЯҒЫ 1) alpha and omega, a and z; 2) as a whole, wholly; /fig./ logical connection.
БАСБІЛГІ АТ trained horse.
БАСБҰЗАРЛЫҚ disorder, outrage.
БАС-КӨЗ БОЛ- to look after, keep an eye on.
БАСМА hair dye.
БАСМАҚАЛА leading article, editorial.
БАСПА 1) stairs, staircase, stairway; 2) publishing house; 3) /local WC/ footboard and handrail of a hay-binding machine; 4) /local SE/ hook, bolt, gate valve.
БАСПА ҚҰЛАҚ СУ /local E/ cluster of irrigation ditches watering the same field.
БАСПАЛА- to climb the stairs.
БАСПАЛАТ- 1) to advance, be on the offensive; 2) to give no respite.
БАСПАЛДАҚ 1) step of stairs; 2) staircase, stairway, ladder; stairs.
БАСПАЛДАҚТА- to climb the stairs.
БАСПАНА refuge, shelter, sanctuary.
БАСПАНАЛА- to take shelter from bad weather.
БАСПАНАСЫЗ without shelter, homeless (of men).
БАСПАСӨЗ press, printed word.
БАСПАХАНА printing house.
БАСПАШЫ bandit; political terrorist.
БАСПАШЫЛЫҚ banditry; political terrorism.
БАСПАҚ calf yearling (5–12 months old).
БАССАЛ- to surprise, take unawares.
БАССАЛУ attack, assault.
БАССЕЙН 1) reservoir; 2) /geogr./ river drainage basin; drainage area; 3) coalfields.
БАССЫЗ headless; /fig./ foolish, absent-minded, forgetful; disorderly, undisciplined.
БАССЫЗ ҮЙ fatherless family.
БАССЫЗДЫҚ /fug./ anarchy, disorder, confusion.
БАСТА at first, in the beginning, at the outset.
БАСТА- 1) to start, begin /tr./; 2) to establish, venture, undertake; 3) to lead, be the leader; to lead an army; 4) to enter into, begin (a conversation; БОЛА ... to set in /intr./, be established; to ascend the throne.
БАСТАЛ- to begin, start, set in /intr./.
БАСТАЛУ emergence, formation, origin.
БАСТАМА beginning, undertaking; ... ЕТІК shoes with new vamps.
БАСТАН firstly, from the beginning.
БАСТАН-АЯҚ wholly; from beginning to end.
БАСТАН КЕШІР- to endure, bear.
БАСТАП from; beginning with.
БАСТАП ЖЫРЛАУШЫ first singer of a choir.
БАСТАП ЖІБЕР- to begin, start, establish, found /tr./.
БАСТАП ЖІБЕРУШІ pioneer, initiator.
БАСТАП ЖҮРУШІ leader, boss; initiator, pioneer, trail-blazer.
БАСТАПҚЫ initial, primary, original; former, previous.
БАСТАРТ- to refuse, decline, evade, avoid, elude.
БАСТАС 1) contemporary; 2) person of like mind.
БАСТАСТЫҚ 1) contemporaneousness; 2) agreement of opinion.
БАСТАУ 1) source (of a river); 2) /local SE/ spring.
БАСТАУШЫ 1) leader (person); 2) leader (animal, in a herd).
БАСТАУЫ riverhead, upper reaches.
БАСТАУЫШ 1) elementary, initial, primary; ... МЕКТЕП elementary school; 2) /gram./ subject.
БАСТАҢҒЫ /obs./ party arranged by a young hostess for her contemporaries on the occasion of the departure of one of the elders.
БАСТИОН bastion.
БАСТЫ 1) basic, principal, chief, main, paramount, leading; 2) cunning, artful; old fox.
БАСТЫЛЫҚ supremacy, domination, priority.
БАСТЫР-: АСТЫҚТЫ БАСТЫР- to thresh.
БАСТЫРМА 1) button of overcoat; 2) fastening of leather belt; 3) shed, hangar.
БАСТЫРМАЛАТ- to overtake, catch up, reach.
БАСТЫРЫҚ pole, rod for holding hay on a cart; /fig./ bribe.
БАСТЫҚ leader, chieftain; chief, director.
БАСТЫҚ- to become accustomed.

БАСТЫҚСЫЗДЫҚ anarchy.
БАСТЫҚТЫР- 1) to train, school, habituate; 2) to break (a horse).
БАСТЫҒЫРЫЛУ nightmare.
БАСШЫ chief, leader, chieftain; leader (herd animal); ... ОТРЯД advance guard, vanguard.
БАСШЫЛАР top circles, ruling circles, upper strata (of society), leadership.
БАСШЫЛЫҚ leadership; ... ЕТ- to head, lead.
БАСШЫСЫЗДЫҚ anarchy.
БАСЫ АШЫҚ something beyond doubt.
БАСЫ БОС free, unwanted (of man).
БАСЫБАЙЛЫ one's own; personally owned.
БАСЫБҮТІН irretrievably, irrevocably.
БАСЫЛ- 1) to calm down, quiet down, subside, abate, die away, settle down; 2) to hush, become silent; АЯҚҚА ... to be trampled down.
БАСЫМ 1) paramount, chief, main; absolute; 2) stronger, greater, more; ... БОЛ- to overcome, prevail; to dominate, predominate (over), be at the head; ... КӨПШІЛІК overwhelming majority.
БАСЫМДЫЛЫҚ preponderance, domination, supremacy.
БАСЫМДЫҚ preeminence, supremacy.
БАСЫМЕН irretrievably, irrevocably.
БАСЫМЕН БЕРІЛГЕН irretrievable, irrevocable.
БАСЫН- to neglect, disregard, ignore.
БАСЫНАН АЯҒЫНА ДЕЙІН from "a" to "z".
БАСЫНДА 1) at, on, near; 2) at first, at the beginning; 3) in advance, beforehand.
БАСЫНДЫР- to loosen discipline.
БАСЫП АЛ- 1) to master, possess, own; 2) to seize by force, take away, capture, occupy, conquer.
БАСЫП АЛУ /mil./ occupation.
БАСЫП АЛУШЫ invader, aggressor, usurper.
БАСЫП ЕНУ invasion, intrusion.
БАСЫП КЕТ- to tread upon inadvertently.
БАСЫП КІР- to invade, intrude.
БАСЫП ОЗ- to overtake, outdistance.
БАСЫП ШЫҒАР- 1) to print, publish (a book, etc.); 2) to hatch (chickens) /tr./.
БАСЫП ІСТЕЙТІН /tech./ fulling, felting.
БАСЫР БОЛУ purulent inflammation of eyes.
БАСЫҢҚЫ chief, dominant, prevalent; ... СӨЙЛЕМ /gram./ principal clause.
БАСҚА 1) other, strange, foreign, alien; 2) besides, except, save, apart, separately, with the exception.
БАСҚА КҮН ТУ- to be overtaken by misfortune.
БАСҚА-БАСҚА separately, apart.
БАСҚАЛА- to separate /tr./; to shun; to keep away (from).
БАСҚАЛАН- to be separated, detached; to keep oneself away (from others).
БАСҚАЛДАҚ see БАСПАЛДАҚ.
БАСҚАМ egoism; selfishness.
БАСҚАМЫН КӨЗДЕ- to pursue only mersenary objectives.
БАСҚАР- 1) to possess, own; 2) to manage, control, direct, administer, govern; 3) to dominate, take the lead.
БАСҚАРУ governing, administering, managing.
БАСҚАРУСЫЗДЫҚ anarchy.
БАСҚАРУШЫ administrator, manager; authorities; ... ӘКІМДЕР administration (personnel).
БАСҚАРУЫНА БЕР- to entrust.
БАСҚАРУЫНДАҒЫ entrusted (to).
БАСҚАСЫН- to avoid, shun, keep away (from).
БАСҚАТЫР- to importune, plague, annoy.
БАСҚАТЫРҒЫШ importunate, plaguing.
БАСҚАША otherwise, differently, unusually; ... АЙТҚАНДА in other words.
БАСҚАҚ sheep's illness caused by dearth of fodder.
БАСҚЫ initial, first, chief, principal; ... БӘЙГЕ first prize; ... БУЫН /gram./ initial syllable; ... КЕЗДЕ at first, in the beginning.
БАСҚЫН /mil./ occupation.
БАСҚЫНШЫ aggressor, invader, plunderer.
БАСҚЫНШЫЛЫҚ aggression, plundering, pillage; ... САЯСАТ policy of aggression, expansion.
БАСҚЫШ see БАСПАЛДАҚ.
БАСҚЫШТЫ stepped; having steps.
БАСҚҰР home-spun woolen tape tying together yurt framework.
БАТ- 1) to sink submerge, drown, be immersed; 2) to fall (into), lapse (into), sink (into); 3) to stick, sink (in mud); 4) to be digested (food); 5) to perturb, disturb, depress; 6) to set /intr./ (of sun, moon, stars); 7) to die out, go out, become dim; 8) to exert influence (used in negative only); 9) to dare, risk; ЖАНҒА ... to hurt badly;

ОЙҒА... to be plunged in thought; ОЛЖАҒА ... to be satisfied with loot, prey; ҚЫЗЫҚҚА ... to enjoy oneself for one's heart's content.

БАТА 1) first chapter of Koran; 2) blessing, benediction; ... АЛҒАН blessed; ... БЕРУ blessing, parting words.

БАТА БЕР- to bless; to approve, to give consent.

БАТАЛАС- to give each other a solemn promise of mutual assistance.

БАТАЛЬОН /mil./ battalion; АТҚЫШТАР ... rifle battalion; БАЙЛАНЫС ... communication battalion.

БАТАРЕЯ /mil. & techn./ battery.

БАТАС /local SE/ place overgrown with prickly bushes.

БАТАСЫН БЕР- to wish well to a departing person.

БАТАҒА /local W/ fishery (place).

БАТЕС see БӘТЕС.

БАТОН long loaf of white bread.

БАТПА /local SW/ a species of sand-lizard.

БАТПАН old measure of weight.

БАТПАНДАЙ very heavy.

БАТПАНСЫ- to be conceited.

БАТПАҚ swamp, marsh, bog, mire, quagmire; mud.

БАТПАҚТА- to stick, sink in mud; /fig./ to become entangled, confused.

БАТПАҚТАН- to become bogged down.

БАТПАҚТЫ boggy, swampy, muddy.

БАТПАҚҚА ТӨСЕМ corduroy road.

БАТРАҚ hired man, laborer.

БАТСАЙЫ striped silk fabric.

БАТТАМА /local NE/ dry dung used for fuel.

БАТТАС- 1) to stick together, to be glued together (of sheets of paper, etc.); 2) to thicken (porridge, etc.).

БАТЫЛ brave, courageous, valiant, bold, daring; fearless.

БАТЫЛДАН- 1) to dare; 2) to pretend to be brave.

БАТЫЛДЫҚ courage, audacity, bravery, valor, daring.

БАТЫЛСЫН- to display courage.

БАТЫР hero; a chivalrous knight of Kazakh epics.

БАТЫР- 1) to submerge, immerse, sink /tr./; 2) to thrust, plunge /tr./; 3) to dig into, drive into (with teeth, claws).

БАТЫРДЫҢ СЕМСЕРІ hero's sword.

БАТЫРЛАР ЖЫРЫ heroic epic.

БАТЫРЛЫҚ 1) heroism, courage; 2) /adj./ hero's, heroic.

БАТЫРСЫН- to swagger; to play the hero.

БАТЫРЫЛ- to be submerged, sunk.

БАТЫРЫП АЛ- to dip, plunge /tr./.

БАТЫС west, occident; ... ЕВРОПАЛЫҚ western European (person or country).

БАТЫСТАҒЫ western.

БАТЫСТЫҚ relating to Western Europe.

БАТЫСШЫЛ pro-western.

БАТЫҢҚЫ concave.

БАТЫҢҚЫЛЫҚ concavity.

БАТҚАН hollow, dent.

БАУ 1) string, lace, tape, ribbon; 2) sheaf; 3) garden, orchard; ... БАЙЛАЙТЫН МАШИНА sheaf-binder; ... КӘСІБІ МАМАНЫ gardener, horticulturist; ҚАМЫТ ... tugs.

БАУ БАЙЛА- to bind sheaves.

БАУАРЫҚ /local S/ small irrigation ditch.

БАУ-БАҚША garden, vegetable garden; farmstead.

БАУКЕСПЕ ҰРЫ habitual criminal; recidivist.

БАУЛА- to bind (sheaves).

БАУЛУ- 1) to train; to bring up; 2) train a hunting bird.

БАУЛЫҚ ЖІП rope for binding sheaves.

БАУРА- 1) to assimilate, master; to make oneself familiar with; 2) to exert influence on someone.

БАУРАП ӘКЕТ- to become familiar with; to get to know.

БАУРАЙ slope, sloping, declivity, foothill(s), foot, base (of hill, mountain).

БАУШЫ sheaf-binder; gardener, horticulturist.

БАУШЫЛЫҚ horticulture, gardening.

БАУЫЗДА- to slaughter (cattle, etc.); to cut the throat.

БАУЫЗДАУ throat; ... ҚҰДА father-in-law and brothers-in-law; closest relatives of bride or bridegroom.

БАУЫЗДАУЫНАН ҚЫС- to catch, take by the throat.

БАУЫР 1) liver; 2) blood relative(s), brothers and sisters; 3) slope, foothill, base of mountain; ... КИІЗ piece of felt under girth of pack camel; ... ҚҰРТ intestinal worms (in cattle); ҚАРА ... callous, cruel man.

БАУЫР БАС- to become accustomed, to make oneself familiar with.

БАУЫР ЖАЗ- to gallop at full speed.

БАУЫР ТАРТ- to have pity, to sympathize.

БАУЫРДАҚ 1) /local W/ metal heelplate; 2) /local WC/ breast-girth of a saddle; 3) /local SE/ decorative strap on the handle of a whip.
БАУЫРЛА- /untranslatable verb signifying strong, intensive action/; АТТЫ ... to drive on (a horse) lashing.
БАУЫРЛАП ҚАТ- to freeze through; to freeze to the bottom (of lake or river).
БАУЫРЛАП ҮШУ /av./ low-level flight; hedge-hopping.
БАУЫРЛАС blood relative.
БАУЫРЛАС- 1) to become related; to become intimate with; 2) to fraternize.
БАУРЛАСТЫҚ blood relationship; fraternity, brotherhood.
БАУЫРМАЛ courteous; kind, sympathetic.
БАУЫРМАЛДЫҚ kindness, sympathy; courtesy.
БАУЫРСАҚ patties fried in suet.
БАУЫРЫНАН ЖАРА- to be well trained (of horses).
БАХЫТ see БАҚЫТ.
БАШАЙ toes.
БАШАЙЛА- to determine, clarify, investigate thoroughly, elucidate.
БАШАҚ /local W/ watermelon seeds.
БАШПАЙ see БАШАЙ.
БАШЫР-БҰШЫР with a crackling sound (as at ripping).
БАШҚҰРТ Bashkir.
БАЮ sunset.
БАЯ 1) /local C/ stem (of sunflower, etc.); 2) /local W/ grumbler, restless man.
БАЯЛЫШ /bot./ coltsfoot (Tussilago or Petasites).
БАЯНДА- to tell, state, narrate, set forth, report.
БАЯНДАМА report, address, lecture.
БАЯНДАМАШЫ speaker, lecturer.
БАЯНДАУ ХАТ memorandum, report.
БАЯНДАУШЫ one giving a report, explanations.
БАЯНДАУЫШ /gram./ predicate.
БАЯНДЫ constant, continuous, unchanging, stable.
БАЯНСЫЗ unstable, inconstant, variable.
БАЯУ 1) slow, quiet, still; 2) depressed, dispirited, joyless.
БАЯУЛА- to slow down, slacken, abate /intr./.
БАЯУЛАН- see БАЯУЛА-.
БАЯУЛАТ- 1) to slow down, retard, delay /tr./; 2) to lower (one's voice).
БАЯУЛЫҚ slowing down, retardation, delay.
БАЯУСЫ- 1) to slow down, slacken /intr./; 2) to become silent, grow quiet.
БАЯУСЫТ- 1) to slow down /tr./ slightly; 2) to lower slightly one's voice.
БАЯҒЫ past, bygone; long ago, in remote times.
БАЯҒЫДА in bygone days; in days of yore.
БАЯҒЫДАЙ as before, without change.
БАЯҒЫДАН of yore, since old days.
БАЯҒЫСЫНДАЙ see БАЯҒЫДАЙ.
БАЯҒЫСЫНША see БАЯҒЫДАЙ.
БАҚ 1) luck, good fortune, happiness; 2) garden, vegetable garden.
БАҚ- 1) to look; 2) to scrutinize; 3) to care for, tend, bring up (children); 4) to raise (cattle); 5) to look after, keep an eye on, watch over; 6) to watch for, lie in wait for.
БАҚ ЕТ- to roar, bellow, shout (from fright, blow, etc.).
БАҚ ТАЛАСТЫР- to compete.
БАҚА frog.
БАҚА БАС short, short-necked (person).
БАҚАДАЙ ШУЛА- to make an uproar, din, noise.
БАҚАЙ 1) ankle-bone, talus of horse; 2) /local E/ spoke (of a wheel).
БАҚАЙШЫҚ pastern.
БАҚАЙҚҰРТ hoof disease (of sheep and goats).
БАҚАЛ /local WC/ short (of man).
БАҚАЛТАҚ see БАҚАЛ.
БАҚАЛШАҚ /dim./ ankle-bone, talus of horse.
БАҚАН pole used for lifting felt roof-sections in setting up a yurt.
БАҚАНДАЙ ЖІГІТ strong young man.
БАҚАНША short pole.
БАҚАУЫЗ /local SE/ mantle of kerosene lamp.
БАҚ-БАҚ /bot./ dandelion (Taraxacum).
БАҚПА /local SE/ kindergarten.
БАҚСЫ sorcerer, quack, shaman.
БАҚСЫ-БАЛГЕР sorcerer, sorceress, quack, fortune-teller.
БАҚСЫЛЫҚ sorcery, quackery, fortune-telling.
БАҚТАЛАС rival, competitor.
БАҚТАШЫ herdsman, shepherd.
БАҚША garden orchard, vegetable garden, melon-field; ... ДАҚЫЛДАРЫ cultivation of cucurbitaceous plants; ... ЖЕМІС garden fruits.
БАҚШАЛЫҚ garden district; locality rich in gardens.

БАҚШАШЫ gardener, market-gardener, truck-farmer.
БАҚШАШЫЛЫҚ gardening, vegetable raising, cultivation of cucurbitaceous plants.
БАҚ-ШАҚ uproar, din, hubbub.
БАҚШЫЙ- to stare, to look attentively, fixedly.
БАҚЫЛА- to observe, check, inspect.
БАҚЫЛАУ observation.
БАҚЫЛАУСЫЗ unchecked, uncontrolled; neglected, uncared for.
БАҚЫЛАУСЫЗДЫҚ neglect.
БАҚЫЛАУШЫ inspector, controller.
БАҚЫЛДА- to bleat; to croak.
БАҚЫЛДАС- to say farewell, take leave of a dying person.
БАҚЫР 1) copper; 2) metal bucket, pail; 3) poor fellow, unfortunate person.
БАҚЫР- to howl, shout, cry out; to weep loudly; to scold loudly.
БАҚЫРАЙ- 1) to bulge (of eyes); 2) /fig./ to get into a hopeless position.
БАҚЫРАУЫҚ camel that frequently bellows.
БАҚЫРАШ metal dipper, scoop.
БАҚЫРАШТА- to scoop with a dipper.
БАҚЫРАШТАП ӨЛШЕ- to measure a volume.
БАҚЫРШЫ coppersmith, brazier, brassworker.
БАҚЫРШЫЛЫҚ poverty, need.
БАҚЫТ happiness.
БАҚЫТСЫЗ unhappy, miserable.
БАҚЫТСЫЗДЫҚ unhappiness, misfortune, calamity, disaster, accident.
БАҚЫТТЫ happy, fortunate.
БАҚЫТЫНА fortunately, luckily.
БАҚҚҰМАР go-getter, time-server.
БАҚҚҰМАРЛЫҚ self-serving, time-serving.
БАҒА price, cost; mark (in school or at work); appraisal, evaluation; ... ЖЕТПЕЙТІН expensive, priceless; ӨЗІНДІК ... selfcost.
БАҒА КЕС- or БАҒА ҚОЙ- to appraise, evaluate.
БАҒАЛА- see БАҒА КЕС-.
БАҒАЛАМАУШЫЛЫҚ underestimation.
БАҒАЛАС equivalent (in price or cost), of equal value.
БАҒАЛЫ valuable, expensive; liberal, lavish.
БАҒАН or БАҒАНА 1) pillar, post, pole, stake; support; 2) supporting post in yurt.
БАҒАНА recently.
БАҒАНАДАН БЕРІ since, since then.
БАҒАНАҒЫ recent; afore-mentioned (previonsly referred to); that one.
БАҒАСЫЗ priceless, invaluable.
БАҒАСЫН АРЗАНДАТ- to lower the price.
БАҒАСЫНА КЕЛІС- to bargain.
БАҒДАР 1) direction (towards), purposefulness; 2) inlaid work, embossed work.
БАҒДАР ҚОНДЫР- to inlay, emboss.
БАҒДАРЛА- to reflect, weigh /fig./, try to understand, consider.
БАҒЗЫ БІРЕУЛЕР some, certain (people).
БАҒЗЫ УАҚЫТТА sometimes.
БАҒЛАН lamb born in early spring; ... ЖАСТАР /fig./ fine-looking healthy youngsters.
БАҒУ supervision, superintendence, care.
БАҒУЛЫ МАЛ well-tended cattle.
БАҒУСЫЗ neglected, unattended, unchecked.
БАҒУШЫ supervisor; БАЛА ... child's nurse; МАЛ ... shepherd; ҮЙ ... watchman; СӨЗ ... gossiper.
БАҒЫН- to obey, comply, submit; to be subordinated to.
БАҒЫНЫШТЫ subordinate.
БАҒЫС- to educate, look after, take care of somebody, jointly with others.
БАҒЫТ direction, course, trend, tendency; ... ТАБУ orientation.
БАҒЫТСЫЗ unscrupulous, unprincipled, indiscreet, irresponsible; without definite world-outlook.
БАҒЫТСЫЗДЫҚ lack of purposefulness; /fig./ talkativeness, indiscretion.
БАҒЫТТА- 1) to select a course of action; 2) to put (someone) on a right course, in the right direction.
БАҒЫШТА- to intend (for) /tr./, to destine (for, to); to devote, to dedicate.
БАһАР early spring; ... ЕГІСІ 1) spring sowing; 2) sowing on unirrigated land.
БЕ see БА.
БЕБЕЛЕ- 1) to wail, moan from pain; 2) /fig./ to lose one's temper.
БЕБЕУ ҚАҚ- see БЕБЕЛЕ.
БЕГЕМОТ hippopotamus.
БЕДЕ clover, lucerne.
БЕДЕЛ authority.
БЕДЕЛДІ authoritative.
БЕДЕЛДІЛІК authoritativeness.
БЕДЕЛМЕН authoritatively.
БЕДЕЛІ АРТ- to become authoritative.
БЕДЕЛІН ЖОЙ- to defame, derogate, discredit.
БЕДЕЛІН САЛЫП authoritatively.
БЕДЕЛІН ТҮСІР- see БЕДЕЛІН ЖОЙ-.

БЕДЕР 1) design, pattern, ornament; 2) imprint; 3) relief.
БЕДЕРЛЕ- to adorn a surface with designs, drawings, ornamentation.
БЕДЕРЛІ figured, patterned.
БЕДЕУ 1) racehorse; 2) sterile, barren, fruitless.
БЕДЕУЛІК sterility, barreness.
БЕДІРЕЙ- to look angrily.
БЕЖІН /local E/ saddle with pommels in the front and back.
БЕЗ /anat./ gland; ... АЯҚ bowl made of knotty wood; ... БҮЙРЕК 1) persistent, stubborn; callous, cruel (of man); 2) fast, capable of great endurance (horse).
БЕЗ- 1) to renounce, disavow; 2) to lose (as appetite); 3) to fall out of the habit (of).
БЕЗБЕН spring balance, steelyard.
БЕЗБЕНДЕ- to weigh with a spring balance; 2) /fig./ to be grudging.
БЕЗБЕНСІЗ 1) weightless; 2) /fig./ wasteful, improvident, extravagant.
БЕЗГЕК fever, malaria; ... ДӘРІ quinine; ... МАСА /zool./ Anopheles; ... ҰСТА- to have a fever.
БЕЗГЕЛДЕК /zool./ Microtis tetrax.
БЕЗГЕН having fallen out of the habit.
БЕЗДЕЙ resilient, strong (of physique).
БЕЗДІР- 1) to plague, annoy; 2) to fill with disgust.
БЕЗЕ- 1) to adorn, embellish, decorate; 2) to make teeth or notches with a file.
БЕЗЕК design, pattern; ... ҚОНДЫР- to print (a pattern); ... ҮЛГІСІ stencil.
БЕЗЕКТЕ- 1) to adorn, embellish (with designs); 2) /fig./ to display great uneasiness, agitation.
БЕЗЕКТЕП ҚОЛДЫ-АЯҚҚА ТҰРМА- to rush madly; to go at full speed.
БЕЗЕЛГЕН splendid, magnificent.
БЕЗЕН- to adorn oneself; to be adorned, beautified.
БЕЗЕП СӨЙЛЕ- to talk eloquently.
БЕЗЕР- to look angrily, wrathfully (at).
БЕЗЕУ БЕТ freckled, spotted, pockmarked face.
БЕЗЕҢДЕ- to rush, dash about.
БЕЗІЛДЕ- to wail incessantly, moan continually.
БЕЗІЛДЕК impatient.
БЕЗІЛДЕТ: /fig./ ӘНДІ БЕЗІЛДЕТ- to sing a song in fast tempo.
БЕЙАПА /local SE/ grumbler; restless person.
БЕЙБАС /fig./ anarchist, anarchical; /local SE/ pugnacious fellow, bully; unruly, disorderly.
БЕЙБАСТА /fig./ anarchist, anarchical.
БЕЙБАСТЫҚ unruly, disorderly.
БЕЙБАҚ poor fellow, wretch; unfortunate, unhappy person.
БЕЙБІТ quiet, calm /n./; peacable, peace-loving.
БЕЙБІТТІК calm, quiet, calmness; peacableness (peaceful disposition).
БЕЙБІТШІЛІК peace; ... СҮЙГІШТІК peacefulness (peaceful disposition).
БЕЙБҰРЖА /local S/ vain, ungrounded, inopportune.
БЕЙЖАЙ inconvenient, awkward, uncomfortable.
БЕЙМАЗА grumbler; disturbing troublesome, quarrelsome person; caviller, importunate man; ... БОЛҒАН disturbed, agitated person.
БЕЙМАЗАЛА- to disturb, plague, annoy.
БЕЙМАЛАЛ /local S, SW/ care-free; original.
БЕЙНЕ 1) image, figure, shape, form, appearance; 2) mark, sign, distinguishing feature, characteristic.
БЕЙНЕЛЕ- to outline, depict, illustrate.
БЕЙНЕЛЕУ figure of speech; allegory.
БЕЙНЕЛІ figurative; allegorical; as, like; ... СӨЗ figure of speech.
БЕЙНЕСІЗ АДАМ plain, ill-favored, uncomely person.
БЕЙНЕСІЗ МАЛ unmarked, unbranded cattle.
БЕЙНЕТ torture, torment, suffering; ... ТАРТ- to suffer, endure torment.
БЕЙНЕТСІЗ without torment, trouble, difficulty.
БЕЙНЕТТЕН- to endure torment; to be in difficulties, trouble.
БЕЙНЕТТЕН АРЫЛ- to free oneself from tortures.
БЕЙНЕТТІ ІС difficult matter, hard job.
БЕЙНЕТҚОР one who is tortured.
БЕЙНЕУ 1) appearance, face, figure; 2) worn out, obsolete.
БЕЙНОРМАЛ abnormal.
БЕЙПАРТИЯ non-party (person).
БЕЙПІЛ 1) untroubled, care-free, serene, tranquil; 2) unnecessary, superflous; 3) irresponsible; ... АУЫЗ pert, unduly familiar; ... АУЫЗ КІСІ user of vulgar words; ... СӨЗ unnecessary, irresponsible talk.
БЕЙСАУАТ ЖҮРГЕН КІСІ vagrant, hobo.
БЕЙСАУАТ ЖҮРГЕН ТҮЙЕ stray camel.

БЕЙСАЯСАТ indifferent in politics.
БЕЙСАЯСАТТЫҚ indifference to politics.
БЕЙСЕМБІ Thursday.
БЕЙТАП /local SE/ sicklish, weak.
БЕЙТАРАП neutral, impartial, unbiased, unprejudiced; disinterested; indifferent, impassive.
БЕЙТАРАПТЫҚ neutrality, impartiality, lack of prejudice; disinterestedness; indifference, impassivity.
БЕЙХАБАР uninformed, ignorant.
БЕЙШАРА poor fellow, wretch; helpless, unfortunate person; ... ТҰЛ /obs./ widow.
БЕЙШАРАЛЫҚ helplessness; indigence, want; /fig./ weakness, impotence.
БЕЙІЛ 1) character, disposition, temper; 2) wish, desire; КІШІ ... courteous, civil, deferential.
БЕЙІЛДІ courteous, civil, deferential.
БЕЙІЛІ КЕҢ- to show civility, courtesy.
БЕЙІЛІ КЕҢЕЙ to feel well.
БЕЙІЛІ ТАР miserly, avaricious.
БЕЙІЛІ ТАРЫЛ- to be miserly, sparing.
БЕЙІМ inclined; inclined to, disposed to.
БЕЙІМДЕ- 1) to incline, bow, bend; 2) to fit, adapt, accomodate, adjust; 3) to subject (to).
БЕЙІМДЕЛГІШ readily adaptable, compliant; easily influenced.
БЕЙІМДЕН- 1) to be inclined (to); to lean (towards); 2) to adapt oneself; to adjust oneself (to).
БЕЙІМДЕНДІРУ acclimatization.
БЕЙІМДІ 1) adroit, dexterous, resourceful; 2) pleasant, urbane; 3) capable.
БЕЙІМДІЛІК 1) adroitness, dexterity, resourcefulness; 2) civility, urbanity; inclination (for), attraction (to).
БЕЙІТ tomb, grave.
БЕЙІШ paradise.
БЕЙҚАМ 1) carefree, careless; 2) negligent, disorderly.
БЕЙҚАМДЫҚ unconcern, carelessness, negligence.
БЕЙҚҰТ /local W/ refrigerator, cold storage plant.
БЕЙҒАМ see БЕЙҚАМ I.
БЕЙҒАМДЫҚ see БЕЙҚАМДЫҚ.
БЕК 1) noble (belonging to nobility); 2) component of many male proper names; 3) very.
БЕК /-К/- 1) to become established, fixed; 2) to become strengthened; 3) to get stronger (of health); to gain strength; 4) to be confirmed, sanctioned, ratified.
БЕКЕМ strong, hard, solid, steady.
БЕКЕМДІК strength, hardness, solidity, stability.
БЕКЕР 1) invention, fancy, fiction; 2) confusion, disorder; 3) useless, unavailing; 4) in vain, uselessly, to no purpose; 5) /tech./ running a machine without a load; ... АЙТ- to talk nonsense; ... БОСҚА irrationally, senselessly, to no purpose; ... ЖҰМЫС ІСТЕ- ..... /techn./ to idle, run a machine without load; ... СӨЗ lie, falsehood, idle talk, nonsense.
БЕКЕРГЕ to no purpose; ... КЕТКЕН vain, in vain, useless, uselessly.
БЕКЕРДЕН БЕКЕР irrationally, senselessly, to no purpose.
БЕКЕРЛІК 1) uselessness; 2) ineffectiveness.
БЕКЕТ /obs./ 1) sentry post; 2) relay station, stage-coach station.
БЕКЕТШІ /obs./ superintendent of relay station; stage-coach service operator.
БЕКЗАДА /obs./ noble (belonging to nobility).
БЕКЗАТТЫҚ nobility, nobleness.
БЕКСИЛ promissory note.
БЕКІЛ- to be confirmed, sanctioned, to be strengthened.
БЕКІН- to be strengthened, fixed; to set in (of weather).
БЕКІНІС /mil./ fortification, bastion.
БЕКІРЕ /zool./ a fish of the sturgeon family (Acipenser stellatus).
БЕКІТ- 1) to confirm, ratify, sanction; 2) to strengthen; 3) to lock, fasten, clamp; 4) to hobble (a horse).
БЕКІТКІШ devices that fasten parts of machinery, etc. (e.g. screws).
БЕКІТПЕ see БЕКІТКІШ.
БЕКІТУ hobble.
БЕКІТІЛ- 1) to be confirmed; 2) to be locked.
БЕЛ 1) waist, small of the back; 2) back, body (of animals); 3) mountain pass; mountain ridge, range; 4) hillock, mound; 5) /fig./ support; 6) /local W/ spade; ... КҮРЕК spade; ... ОМЫРТҚАСЫ /anat./ lumbar vertebra; ... ҚҰДА father-in-law; brothers-in-law.
БЕЛ: ... АС- to cross through a mountain pass; to cross over a mountain ridge; ... БАЙЛА- to decide, make up one's mind, resolve; to make a firm decision; ... БАЙЛАС- to make a joint decision; to act together; to act jointly; ... БУ- to make a firm decision; ... КӨР- to consider someone

as one's support; ... КӨТЕР- to rest, to obtain a respite.

БЕЛАҒАШ 1) axle-tree, axle of a cart; 2) /local E/ ridge of a roof.

БЕЛБЕУ belt, sash, girdle.

БЕЛБЕУЛЕ- to gird, girdle.

БЕЛБЕУЛЕН- to gird oneself.

БЕЛБУАР belt, sash, girdle.

БЕЛГЕ ТАЯН- to put one's arms akimbo.

БЕЛГІ sign, mark, token, characteristic; notch, dent; /geod./ stake, boundary mark; ... БЕРУ signaling, signalization.

БЕЛГІ САЛ- to mark; to make a notch.

БЕЛГІ ҚОЙ- to mark, designate, label, make a notch; /geod./ to place stakes.

БЕЛГІ ҚОЙЫП ШЫҚ- to mark off, lay out.

БЕЛГІЛЕ- to mark, designate, label, mark off, lay out, denote, register; to set, define, determine, fix, assign, allot; /geod./ to place stakes.

БЕЛГІЛЕНГЕН determined, established, fixed, assigned, marked down, recorded, registered.

БЕЛГІЛІ 1) marked, noticeable, conspicuous; 2) known, familiar; 3) significant, prominent, well-known.

БЕЛГІСІЗ 1) unknown, unfamiliar; 2) indefinite, uncertain.

БЕЛГІСІЗ БІР ЖЕРДЕ somewhere.

БЕЛГІСІЗДІК uncertainty, indefiniteness, vagueness, obscurity.

БЕЛДЕ- to aim, take aim, point.

БЕЛДЕМЕ /cul./ fillet, tenderloin.

БЕЛДЕМШЕ apron.

БЕЛДЕС- to wrestle, struggle.

БЕЛДЕУ rope (usually of sheep wool) encircling yurt for fastening felts to framework.

БЕЛДЕУЛЕ- 1) to encircle yurt with rope to fasten felts to framework; 2) fig./ to draw a line around (something).

БЕЛДІ 1) strong, powerful; 2) basic, fundamental.

БЕЛДІ БЕКЕМ БУЫ- to make a firm decision.

БЕЛДІК belt, sash, girdle; saddlestrap; /tech./ shaft.

БЕЛЕС hill, mountain pass; /fig./ obstacle, barrier, difficulty.

БЕЛЕСТЕН- to rise gradually (of terrain).

БЕЛЕҢ tendency to shy; restiveness, capriciousness (of horses); ... АЛ- to be startled, frightened; to be restive, capricious (of horses).

БЕЛЕҢІ БАР АТ restive, capricious horse.

БЕЛКҮЛЛІ entirely, definitely.

БЕЛСЕН- to train oneself for wrestling; /fig./ to manifest energy, display activity.

БЕЛСЕНДІ 1) active; 2) one of the most active members (as of communist party).

БЕЛСЕНДІЛІК activity, manifestation of energy.

БЕЛСЕНЕ actively; ... ҚАТЫСУМЕН with personal participation.

БЕЛСІЗ АТ weak, feeble horse.

БЕЛУАР waist.

БЕЛІН ТАЯН- to put one's arms akimbo.

БЕН see МЕН and МЕНЕН.

БЕНЕН see МЕНЕН.

БЕНТТЕ- or БЕНТТЕП ҚОЙ- to screw up, screw on.

БЕНТТІ /techn., adj./ screw, spiral, worm.

БЕР- to give; to give out, issue, deliver; to give off; to give away; to submit (e.g. application); to serve (food); to grant, confer upon; to give away (in game), give up; /descr./ after the gerund on А, Е, Й of the main verb, it imparts to the latter the notion of (1) inchoativeness, or (2) repetitive action, or (3) continuous action, as: (1) ҚАША БЕР /imp./ run away at once, (2) ЖАЗА БЕРЕДІ he writes often, (3) АРЫҚТАЙ БЕР- to grow thin (from day to day); after gerund on ЫП, ІП, П of the main verb, it signifies an action carried on for the benefit of another person, as ОҚЫП БЕР- to read aloud to someone, СУАРЫП БЕР- to give to drink; in imperative after the gerund on А, Е, Й of the main verb it may mean "only", "just": АЙТ БЕР- just talk on (don't do anything).

БЕРГІ /adj./ nearer; on this side (of a river, etc.).

БЕРГІСІЗ better; not inferior; of better value or quality.

БЕРДЕНКЕ Berdan rifle.

БЕРЕГЕН generous, one who gives.

БЕРЕКЕ 1) benefit, good; 2) unity concord; 3) prosperity; 4) /rel./ grace.

БЕРЕКЕЛІ 1) economical, thrifty; 2) charitable; 3) beneficient, beneficial; 4) nutritious.

БЕРЕКЕСІЗ 1) uneconomical, wasteful; 2) unadjusted, unorganized; 3) inaccurate, careless, inconstant (of man); 4) useless, unreasonable, unproductive (of work, etc.); 5) not nutritive.

БЕРЕКЕСІЗДІК 1) discord, disorder; 2) inaccuracy, carelessness.

БЕРЕКЕТ see БЕРЕКЕ.
БЕРЕН highest-quality steel; /fig./ wise, glorious, renowned.
БЕРЕРМЕН one who gives.
БЕРЕСІ debt.
БЕРЕСІЛІ indebted.
БЕРЖАҚ this side (of river, etc.).
БЕРМЕН here (in this direction), nearer.
БЕРМЕНДЕ 1) recently, in the recent past; 2) later on.
БЕРНЕ /mus./ frets.
БЕРНЕЛЕ- /mus./ to tune up, attune.
БЕРТІНДЕ see БЕРМЕНДЕ.
БЕРУ giving, presenting; delivery, distribution.
БЕРІ from, since the, during, in the course of; hither, here.
БЕРІ ҚАРАЙ hither, here (in this direction).
БЕРІДЕ see БЕРМЕНДЕ.
БЕРІК 1) stable, strong, durable, resistant; 2) staunch, steadfast, firm, unwavering (of man); 3) hardy, of great endurance, vitality (of domestic animals); ... ДОСТЫҚ strong friendship.
БЕРІКТІК strength, stability, endurance.
БЕРІЛ- 1) to be given; 2) to give oneself up (to); to be attracted (by); 3) to give up, surrender; 4) to be devoted.
БЕРІЛГЕН devoted, loyal.
БЕРІЛГЕНДІК devotion, devotedness, loyalty, fidelity.
БЕРІП БІТІР- to deplete, exhaust.
БЕРІП ЖЕТКІЗБЕУ deficiency in delivery.
БЕРІП ТҰР- 1) to serve; 2) to lend.
БЕС five.
БЕСАСПАП universal, many-sided; thoroughly, in detail; ... КІСІ jack-of-all-trades.
БЕСЕНЕДЕН БЕЛГІЛІ well-known, long known; known to everybody.
БЕСЕУ five (group of).
БЕСЕУ-БЕСЕУДЕН САНА- to count by groups of five.
БЕСЕУЛЕ- to do something in groups of five.
БЕСЕУЛЕП by fives; by groups of five.
БЕСЖЫЛДЫҚ or БЕСЖЫЛДЫҚ ЖОСПАР five-year plan.
БЕСТЕН ЕКІ two fifths; БЕСТЕН ҮШ three fifths.
БЕСТІ in the fifth year of life (of animals).
БЕСТІК group of five.
БЕСІК cradle.
БЕСІНШІ fifth.
БЕТ 1) face; 2) layer; 3) surface; 4) direction; 5) side; 6) page (of a book, etc.); 7) /fig./ conscience, honor; ... АЖАРЫНА ҚАРАМАСТАН disregarding the persons involved; ... АЛДЫНАН facing, full face; ... ПЕРДЕ yashmak; ... СҮЙЕГІ cheekbone; ... ӘЛПЕТІ features (of face).
БЕТ АШ- /obs./ to introduce bride to bridegroom's parents.
БЕТ БАҚТЫРМА- to prevent (someone) from talking or giving explanations.
БЕТ ЖЫРТ- to put (someone) to shame rudely.
БЕТ БҰР- to pay attention (to), take notice (of).
БЕТ ҚОЙ- to move towards something.
БЕТАЛДЫ in vain, aimlessly.
БЕТАЛЫС /fig./ direction, course.
БЕТАШАР /obs./ song sung on introduction of bride to bridegroom's parents (removal of yashmak from bride's face); ... АЙТ- to honor newly-weds.
БЕТ-БЕТІМЕН separately, without order, disunitedly.
БЕТБҰРЫС turn.
БЕТЕГЕ /bot./ a grass (Festuca sulcata).
БЕТЕГЕЛІ ЖЕР place overgrown with Festuca sulcata (a grass).
БЕТЕР worse than; more than.
БЕТЖҮЗДІК /local EC/ gift, present.
БЕТКЕ БАС- to say directly to one's face.
БЕТКЕ СОҚ- to put (someone) to shame.
БЕТКЕ ҰСТАР the best, the most outstanding (person).
БЕТКЕЙ mountain slope.
БЕТОН concrete.
БЕТОНДА- to treat with concrete; to lay concrete.
БЕТОНДЫ /adj./ concrete.
БЕТОНШЫ concrete worker.
БЕТ-ОРАМАЛ towel.
БЕТПАҚ scoundrel (swear-word).
БЕТПЕ-БЕТ face-to-face.
БЕТПЕРДЕ veil; /obs./ yashmak.
БЕТСІЗ shameless, unscrupulous, insolent, cynical.
БЕТСІЗДІК shamelessness, unscrupulousness, insolence.
БЕТТЕ- 1) to take a certain direction, to head for; 2) to number pages; 3) /fig./ to display resoluteness, courage.
БЕТТЕН АЛ- to contradict; to talk rudely.
БЕТТЕС- to meet face-to-face; /fig./ to start to fight.
БЕТТЕСУ 1) clash, collision; 2) confrontation.
БЕТТІ АҒАРТ- to whiten one's face.

БЕТІ АШЫЛҒАН АДАМ shameless man.
БЕТІ БАРЖЫЙҒАН bull-faced.
БЕТІ БҰЛЖЫМАЙ СӨЙЛЕ- to talk freely, without constraint.
БЕТІ ШІМІРІКПЕСТЕН unceremoniously; off-hand.
БЕТІ ҚАЙТ- 1) to step back, retreat; 2) to give up a previous intention.
БЕТІ ҚАРА shameless, dishonest.
БЕТІМЕН ЖҰРУШІЛІК recklessness.
БЕТІМЕН КЕТ- to act willfully, arbitrarily.
БЕТІМЕН КЕТКЕН neglected, uncared for.
БЕТІНШЕ by oneself; at one's own discretion; in one's own judgment.
БЕШ see ПЕШ.
БЕШПЕНТ beshmet, caftan, quilted jacket.
БЕШПЕНТТІК МАТА fabric for quilted jackets (beshmets).
БЕҚҰТ /local W/ carefree, light-hearted.
БИ 1) dance; 2) /hist./ prince; 3) /hist./ judge; 4) /obs./ orator; 5) /adj./ imperious, authoritative, commanding; 6) king (in checkers); ... МЕКТЕБІ school of dancing.
БИДАЙ wheat.
БИДАЙЫҚ 1) /bot./ couch grass, quack grass (Agropyron repens); 2) /zool./ kind of hawk.
БИДІҢ /hist./ judge's fees ("legal expenses") provided for by ancient Kazakh common law.
БИЕ mare; ... БАЙЛА- to separate milch mares from the herd; ... БАУ beginning of mare milking season; БУАЗ ... mare in foal.
БИКЕ 1) sister-in-law (husband's sister); 2) woman (respectful form of address).
БИКЕШ elder husband's sister.
БИЛЕ- 1) to dance; 2) to administer, govern; 3) to possess, be in possession of.
БИЛЕП-ТӨСТЕ- to rule, exercise dominion; to manage, control, direct.
БИЛЕП-ТӨСТЕУШІ lord, ruler, master, sovereign, boss.
БИЛЕТ ticket.
БИЛЕТСІЗ ticketless passenger, stow-away.
БИЛЕУ 1) administration, management (action), administering, managing; 2) ownership, proprietorship, possession.
БИЛЕУШІ ruler, sovereign; authorities.
БИЛЛИОН billion.
БИЛІГІ see БИДІҢ.
БИЛІК 1) power, authority; 2) discretion, judgment, disposal; ... ЖҮРГІЗ- to rule, reign, wield power; ... ҚҰМАР ambitious, power-loving, aspiring to power; ӨЗ БІЛІГІМЕН at one's own discretion.
БИМАЗА ЕТ- to grumble, growl, mutter.
БИНОКЛЬ binoculars.
БИНТ bandage.
БИНТТЕ- to bandage.
БИОГРАФИЯ biography.
БИОЛОГ biologist.
БИОЛОГИЯ biology.
БИПАЗ dandy, fop.
БИПАЗДЫҚ dandyism.
БИПЫЛ БАС- to strut.
БИРЖА exchange; stock-exchange.
БИРЮЗА turquoise.
БИТ louse.
БИТАРАП see БЕЙТАРАП.
БИТТЕ- to become lice-infested.
БИТТІ lousy.
БИУАҚЫТ prematurely, inopportunely.
БИШАРА see БЕЙШАРА.
БИШАРАЛАН- to live in poverty.
БИШАРАЛЫҚ helplessness.
БИШІ dancer.
БИЯЗ see ПИЯЗ.
БИЯЗЫ 1) elegant, graceful, fine; 2) /fig./ courteous, polite; ... ЖҮНДІ ҚОЙ fine-wooled sheep.
БИЯЗЫЛЫҚ 1) elegance; 2) courtesy, politeness, urbanity.
БИЯЛАЙ gloves.
БИЯЛАЙШЫ glove-maker.
БИІГІРЕК taller, higher.
БИІК 1) high, tall, stalwart; 2) /fig./ grand, majestic; 3) height, elevation.
БИІКСІН- to consider to be high, inaccessible.
БИІКТЕ- to rise, tower; to become high, higher; to grow tall, taller.
БИІКТЕТ- to raise, elevate.
БИІКТІК height, altitude, elevation.
БИҚАМ untroubled, carefree.
БИҚАСАП a kind of silk fabric.
БЛИНДАЖ /mil./ blindage, shelter.
БЛИНДАЖДА- /mil./ to blind.
БЛОК 1) /tech./ block, pulley; 2) /pol./ bloc.
БЛОКАДА blockade.
БЛОКАДАЛА- to blockade.
БОБЫРА- to become dishevelled (of hair, etc.).
БОГАР non-irrigable (of land).
БОГАРА non-irrigable arable land.
БОДАМ /local EC/ entrance-hall.
БОДАН БОЛ- to become a subject (of a country); to be naturalized.
БОЖЫ reins.

БОЗ 1) gray, pale; light-gray (color of horse); 2) /bot./ feather-grass (Stipa pennata) and other varieties of feather-grass; ... ТАЛ /bot./ white willow, Huntington willow; ... ТОРҒАЙ /zool./ sparrow; ... ШЫМШЫҚ /zool./ bullfinch.

БОЗА a beverage made from sour milk.

БОЗАМЫҚ gray.

БОЗАМЫҚТАУ grayish.

БОЗАР- to turn gray; to grow pale, fade; to become or appear white.

БОЗАРТ- to cause to fade; to make pale.

БОЗАРЫҢҚЫ faded; having lost freshness.

БОЗАРЫҢҚЫЛЫҚ pallor, paleness.

БОЗАРҒАН pale, pallid, anemic.

БОЗАҢ see БОЗАРЫҢҚЫ.

БОЗБАЛА lad, young man.

БОЗДЫ ЖЕР feather-grass steppe.

БОЗДЫ ЖЫЛҚЫ herd of horses chiefly white or gray.

БОЗША grayish, whitish.

БОЗША ТОРҒАЙ /zool./ lark.

БОЗҒАНА grayish.

БОЗҒЫЛ gray-white, pallid.

БОЙ 1) body, ("whole body"); 2) stature, figure; 3) height; 4) extent, length, stretch, extension, continuation, duration; ... БАЛА- /folkl./ to excuse oneself, to abstain, to shirk; ... БЕРМЕ- to resist, withstand; ... БЕРМЕЙТІН inevitable; ... ЖАСЫР- to avoid, evade; to hide oneself; ... КҮЙЕЗ dandy, fop; ... САҚТА- to be careful, to beware of; ... ТАРТ- to be prudent, cautious, circumspect; ... ТАСАЛА- to hide oneself; to lie in hiding; ... ТЕҢЕЛДІК ҚАЛ- to be conceited; ... ТҮЗЕУ carriage, bearing (of a person); ... ҮЙРЕТ- to become accustomed; to become well versed (as in a job); ЖЫЛ БОЙЫ throughout the year; КІСІ БОЙЫ of the height of a man.

БОЙДА as soon as; БАРҒАН ... at the moment of arrival.

БОЙДАҚ bachelor, unmarried; /local E/ wheat of second year's crop (of last year's sowing); ... МАЛ barren cattle; ... ҚОЙ castrated ram more than 1 year old.

БОЙЖЕТ- to grow up; to become adult.

БОЙЖЕТКЕН miss (term of address); ... ҚЫЗ young lady, miss.

БОЙКОТ boycott; ... ЖАСА- to boycott.

БОЙЛА- to sink in water (reaching the bottom); to go or ride along by the side of something.

БОЙЛАЙ 1) lengthwise, along; 2) during, in the course of; 3) always, constantly, continuously, permanently, uninterruptedly.

БОЙЛАП deep down, deep into; ... ЖҮР- to go or ride along by the side of something; ... ҚАРА- to look at something stretching out one's neck.

БОЙЛАТ- to drive in, to hammer in (as a pole in the ground).

БОЙЛАУЫҚ capricious, restive (of horses); /fig. of men/ obstinate, wilful, capricious.

БОЙЛЫ tall.

БОЙРА /local SE/ reed mat.

БОЙСАЛА /local S/ to frighten; to threaten; to dislike.

БОЙТҰМАР amulet, charm.

БОЙШАҢ tall.

БОЙЫ 1) lengthwise, along; 2) during, in the course of; 3) all, the whole (as all year, the whole year).

БОЙЫН ҚУАЛАП lengthwise, along.

БОЙЫНА during, in the course of; ЕН ... lengthwise, along.

БОЙЫНАН from.

БОЙЫНДА 1) at, along, near; 2) during, in the course of.

БОЙЫНДАҒЫ at, near, along.

БОЙЫНША 1) according to, in pursuance of, in conformance with, on the basis of, on the grounds of; 2) because of, on account of; 3) in connection with, apropos (of).

БОЛ- 1) to be, to exist; to be present, be on hand, be available; to take place; to stay, reside; to continue; to remain; to be going on; 2) to happen, have happened; to occur; 3) to become; to come about; to be accomplished; to arise (of a possibility; 4) to find oneself; 5) to visit; frequent; 6) to be ready; /aux./ to be; /descr./ after ger. on ЫП, ІП, П signifies termination of action: АЙТЫП БОЛ- to finish speaking; after part. on ҒАН, ГЕН signifies simulation: ҰЙҚТАҒАН БОЛ- to pretend to be sleeping; after part. on АТЫН, ЕТІН signifies decision: БАРАТЫН БОЛ- to decide to go.

БОЛА for, for the sake of; because of; ... БЕРСІН let it be so; ... ТҰРЫП having a chance; ... ҚАЛСА if, unfortunately, it will happen; ... ҚОЯР МА ЕКЕН hardly, scarcely; ОЛАЙ ... КӨРМЕСІН at any rate it should not happen.

БОЛАДЫ is possible.

БОЛАР enough.

БОЛАР-БОЛМАС a very small quantity of something.
БОЛАР МА ЕКЕН not likely, scarcely, hardly.
БОЛАТ steel; /local E/ eye pupils; /fig./ strong, firm, hard; ... ҚҰЯТЫН ЗАВОД steel foundry.
БОЛАТЫН 1) possible; 2) used to be.
БОЛАШАҚ future, the future, coming years.
БОЛАШАҚТЫ БОЛЖА- to predict, foresee.
БОЛ-БОЛДЫ /local E/ early ripened watermelon.
БОЛБЫР languid, inert, inactive; weak, flimsy; not durable (of fabrics).
БОЛБЫРА- to become languid, inert, inactive; to lose strength; to fall into pieces (of fabrics).
БОЛДЫ enough! stop!
БОЛДЫР- to get tired, exhausted, to strain oneself to the utmost.
БОЛЖА- to suppose, surmise, assume; to foresee; to guess, conjecture.
БОЛЖАЛ supposition, assumption, hypothesis; orientation.
БОЛЖАЛДАУ hypothesis.
БОЛЖАЛДЫ contemplated, assumed, tentative; conjectural, hypothetical; preliminary.
БОЛЖАМПАЗ prophet, seer.
БОЛЖАМСЫЗ /fig./ near-sighted (lacking foresight).
БОЛЖАМСЫЗДЫҚ /fig./ nearsightedness (lack of foresight).
БОЛЖАТ- to give an opportunity to foresee.
БОЛЖАУ 1) intention; 2) prediction, predicting; 3) predetermination, predestination; ... СӨЗ prophetic words.
БОЛЖАУШЫ soothsayer, seer, prophet; astrologer.
БОЛЖАҒЫШ prophetic.
БОЛМАЙДЫ it is impossible.
БОЛМАШЫ insignificant, unimportant.
БОЛМАҒАНДАЙ as if it never occurred.
БОЛМЫС being, existence.
БОЛСА: ... БОЛАР possibly; ... БОЛСЫН ОК, all right, so be it; КІМ ... ДА whoever it may be; no matter who it is; ҚАЛАЙ ... ДА at all costs, no matter what happens.
БОЛУ 1) being, becoming; 2) enough; it is enough.
БОЛУЫ МҮМКІН feasible, possible, realizable.
БОЛУҒА ТИІСТІ probably, must be.
БОЛЫМДЫ 1) energetic (of man), strong (of horse); 2) /gram./ positive (form).
БОЛЫМСЫЗ weak, languid, inert, dull, incapable, incompetent; insignificant, small (as of amount); /gram./ negative (form).
БОЛЫМСЫЗДЫҚ incapacity, clumsiness.
БОЛЫП ТҰР- to be, exist, appear; to take place, to be held; to go to see, to visit.
БОЛЫП ШЫҚ- to happen, occur; to turn out; to result; to prove to be; to happen to be.
БОЛЫП ҚАЛ- to happen, occur; to occur unexpectedly.
БОЛЫП ӨТ- to take place.
БОЛЫС /obs./ 1) volost' (small rural administrative district); 2) elected chief of volost'.
БОЛЫС- to take someone's part; to stand up for someone.
БОЛЫСТЫҚ /adj./ volost'.
БОЛЬШЕВИЗМ bolshevism.
БОЛЬШЕВИК bolshevik.
БОЛЬШЕВИКТЕНДІР- to bolshevize.
БОЛЬШЕВИКТІК /adj./ bolshevik.
БОЛЬШЕВИКШЕ in a bolshevik manner.
БОЛҒАН 1) past p. of БОЛ-; 2) fact, true story; ... КҮНДЕ, ... ШАҚТА КҮНДЕ when an opportunity arises.
БОЛҒАНДЫҚТАН in view of, whereas; owing to, in consequence of.
БОЛҒАНША 1) while; 2) very, highly, extremely.
БОЛҒАНЫ all, in all; ТЕК ... in all, altogether.
БОЛҒАНҒА КӨРЕ namely; because it is, just because it is.
БОЛҒАР Bulgarian.
БОМБАЛА- to bomb.
БОПСА threat, menace, blackmail.
БОПСАЛА- to threaten, blackmail.
БОПЫР /local SW/ 1) dung; 2) corral made of dry dung mixed with straw.
БОР chalk; ... БАС soft chalky soil.
БОРА /local E/ granary.
БОРА- to be stormy (of weather).
БОРАЗДА furrow.
БОРАЗДАЛА- to make furrows.
БОРАН storm, gale, whirlwind; ... СОҚ- to rise, be rising (of a storm); АҚ ... snow storm; ҚАРА... sand storm.
БОРАНДЫ ҚЫС stormy winter.
БОРАСЫН ground wind; ... ҚАР snow drift; ... ҚҰМ drifting sands.
БОРАТ- to raise (as by wind, storm); ТОПЫРАҚ ... to raise dust.

БОРБАС languid, inert; ... ТОПЫРАҚ mellow, loose, light soil.
БОРДАНА /local NW/ large wave, roller.
БОРДАҚЫ fattened for slaughter (of cattle).
БОРДАҚЫЛА- to fatten cattle.
БОРЖУ /local NW/ see БОРСУ.
БОРЛА- to whiten, bleach, whitewash.
БОРЛАТ red calico.
БОРЛАҚ calico, inferior grade.
БОРМЫ /local E/ corn.
БОРПАҚ light, mellow, loose soil.
БОРПЫЛДАТ- to turn up, to loosen (of soil).
БОРСАҚТА- to move in slow trot.
БОРСАҢДА- to run clumsily, awkwardly.
БОРСУ- 1) to become stale; 2) to deteriorate, rot; to start to rot; 3) to soften.
БОРСЫҚ badger.
БОРУ /local WC/ see БОРСУ.
БОРША jerked meat; /local SW/ flea.
БОРШАЛА- to cut meat into pieces for jerking.
БОРЫШ debt, indebtedness; obligation, duty.
БОРЫШТАН- to borrow; to become indebted.
БОРЫШТАНЫП ҚАЛ- to run into debts.
БОРЫШГЫ debtor.
БОРЫШҚА БАТ- to run into debts.
БОРЫҚ heap, pile; /local/ 1) /NW/ lower branches or roots of sweet flag (Calamus); 2) /EC/ pool with putrid water; 3) /E/ device for pulling out a seine from under the ice.
БОС 1) empty, without a load; 2) free, not engaged; 3) vacant; 4) one having a day off; 5) languid, sluggish; 6) /fig./ absurd, foolish; ... БЕЛБЕУ unenterprising; ... ГҮЛ sterile flower; ... ОРЫН vacancy, opening; ... СӨЗ idle talk; ... УАҚЫТ time of leisure; ... ҚЫЯЛ illusion, day-dreams.
БОС- to leave forever a long-occupied place; to scatter /intr./.
БОС ҚАЛ- to be uninhabited; not to be frequented.
БОС ҚАЛҒАН ЖЕР waste land.
БОСА- 1) to be empty; 2) to become free; 3) to slacken; 4) to grow weak; ҚОЛ ... to have free time.
БОСАН- 1) to make oneself free, become free; 2) to give birth, be delivered of a child.
БОСАНЫП ШЫҚ- to escape, break away.
БОСАТ- 1) to empty; 2) to free, set free, make free, liberate; 3) to let out; 4) to hand, deliver (as merchandise, etc.); 5) to allot (funds); 6) to loosen (soil).
БОСАТТЫР- to force to empty; to force to let free.
БОСАТУ loosening (of soil).
БОСАТЫП ЖІБЕР- to liberate, let free, set free.
БОСАҢ languid, sluggish, weak, enfeebled.
БОСАҢДА- to weaken /intr./.
БОСАҢДАУ weakish.
БОСАҢДЫҚ weakness, enfeeblement.
БОСАҒА threshold.
БОСПА /local E/ embroidery.
БОСТАН free and easy; natural.
БОСТАНДЫҚ freedom, liberty; free will.
БОСТАНШЫЛЫҚ idleness, leisure.
БОСТЫҚ 1) emptiness, void, vacuum; 2) idleness, leisure; 3) weakness, sluggishness; 4) simplicity.
БОСҚА vainly, to no purpose, for nothing, uselessly; ... ЕМЕС not without purpose.
БОСҚА САНДАЛ- to waste one's time.
БОСҚЫН refugee, fugitive.
БОТА baby camel; ... КӨЗ with pretty eyes (of women only).
БОТАЛА- to give birth (of camels).
БОТАЛАТ- to tend pregnant she-camel.
БОТАЛЫ ІҢГЕН pregnant she-camel.
БОТАМ caressing expression (my little baby camel).
БОТАС see БЫТЫС.
БОТАҚАН caressing for БОТА.
БОТТАШЫҚ /local W/ potato.
БОТҚА 1) porridge, gruel; 2) chopped straw, chaff; 3) /fig./ confusion, medley, mess.
БОЧКА barrel, cask.
БОЧКАШЫ cooper.
БОЯ- to paint, dye.
БОЯЛ- 1) to be painted; 2) to get dirty, soiled.
БОЯМА 1) tinted, retouched; 2) /fig./ false, sham, artificial.
БОЯМАЛА- to veil.
БОЯН- to make up /intr./.
БОЯП БІТ- to finish painting or dyeing (of something).
БОЯУ paint, dye.
БОЯУ ҚОН- to take the paint well.
БОЯУЛЫ painted, tinted; ... МАЛ /fig./ good, fattened cattle.
БОЯУШЫ painter, house-painter; dyer.
БОҚТА- to scold, rail.
БРАК spoilage, defective products, factory rejects; ... ЖАСАУШЫ spoilage producer.
БРАКТА- to condemn as defective.
БРАКТАУ rejection of spoilage.
БРАҚШЫ sorter.

БРАҚШЫЛ spoilage producer; bad workman.
БРАҚҚА ШЫҒАР- to have condemned or rejected as defective.
БРЕЗЕНТ tarpaulin.
БРИГАДА brigade.
БРИГАДИР brigadier.
БРИЛЬЯНТ diamond.
БРИТАН British.
БРИТАНДЫҚ Briton.
БРОНЗА bronze.
БРОНЗАЛА- to bronze.
БРОНЯ armor.
БРОНЯ БҰЗУШЫ armor-piercing.
БРОНЯЛАНҒАН armored, iron-clad.
БРОНЯЛЫ armored, iron-clad.
БРУТТО gross weight.
БРЫНЗА goat- or sheep-milk cheese.
БУ steam, evaporation; ... БҰРҚЫРА- to curl, wreathe (of steam) /intr./; ... ЖІБЕР- to open the steam (in steambath); ... ШЫҒАР- to evaporate /tr./, to emit steam.
БУАЗ pregnant (of animals).
БУАЗ БИЕ mare in foal.
БУАЗ СЫЙЫР cow with calf.
БУАЛДЫР haze, mist.
БУАЛДЫРЛАН- to become hazy, cloudy (of weather).
БУДА bunch, bundle.
БУДА-БУДА pile, heap.
БУДАН cross-breed, hybrid; mongrel (of animals only).
БУДАНДАН- to be interbred.
БУДАНДАС- to interbreed /intr./.
БУДАНДАСТЫР- to interbreed /tr./.
БУДАНДАСТЫРУ hybridization.
БУДАҚ-БУДАҚ ШЫҚ- to belch (of steam or smoke).
БУДАҚТА- 1) to wreathe (of steam or smoke); 2) to come in flocks, to throng.
БУДДА ДІНІ Buddhism.
БУДКА booth, stall, sentry box.
БУДКАШЫ railroad guard.
БУК /bot./ beech.
БУКЕТ bouquet.
БУЛА- 1) to steam, evaporate /tr./; 2) to disinfect by steam.
БУЛАН- to evaporate /intr./; to be formed (of steam).
БУЛАТУ evaporation.
БУЛАУ evaporation.
БУЛКА НАН loaf of bread.
БУЛКАШЫ baker.
БУЛЫ steam- /adj./; ... БӨЛМЕ steam room (in bath-house).
БУЛЫҚ air-hole.
БУЛЫҚ- to suffocate /intr./; to pant.
БУЛЫҒУ asthma.
БУЛЬВАР boulevard.
БУМА bundle.
БУМАЗЕЙ fustian.
БУРА male camel.
БУРАК beet (single of beets).
БУРЖУА ТАБЫ bourgeoisie.
БУРЖУАЗИЯЛЫҚ /adj./ bourgeois.
БУРЖУАЗИЯШЫЛ partisan of bourgeois ideology.
БУРШЫҚ vershok (2½ inches).
БУРЫЛ roan; ҚАРА ... dark roan.
БУСАН- to perspire.
БУСУР cancer.
БУТ rubble, rubblestone.
БУУ packing.
БУФЕТ 1) sideboard, cupboard; 2) buffet, refreshment bar.
БУФЕТШІ bartender.
БУХГАЛТЕР book-keeper, accountant.
БУХГАЛТЕРИЯ book-keeping, accountancy.
БУЫ- to tie, tie together; to pack. АШУ ... to choke with anger.
БУЫЗ /local E/ bran.
БУЫН 1) joint, hinge; 2) generation; 3) /gram./ syllable.
БУЫН- 1) to suffocate, to be strangled; 2) to gird oneself.
БУЫНДА- /gram./ to break into syllables.
БУЫНДЫ БЕКІТ- to stand firm.
БУЫНДЫР- 1) to strangle /tr./; 2) to girdle /tr./.
БУЫНЫ ТАЮ, БУЫНЫ ШЫҒУ dislocation (of a joint).
БУЫРШЫН three-year old he camel; young camel-sire.
БУҚ /bot./ beech (Fagus).
БУҒА АЙНАЛ- to turn into steam /intr./; to evaporate /int./.
БУҒА АЙНАЛДЫР- to turn into steam /tr./; to evaporate /tr./.
БЫДЫМ /local SW/ stout, fat, corpulent, plump.
БЫЖ- to increase, spread /intr./; to team, swarm.
БЫЖ-БЫЖ ЕТ- to hiss.
БЫЖЫЛ hissing.
БЫЖЫЛДА- 1) to hiss; 2) to ferment.
БЫЖЫНА- 1) to increase, spread /intr./; 2) to teem, swarm.
БЫЛАЙ 1) so, thus, this way; 2) from (of time).

БЫЛАЙ ТҰР! /interj./ out of here! get out!
БЫЛАЙДА without that.
БЫЛАЙША АЙТЫП ТҰР- to talk merely for the sake of talking.
БЫЛАЙША АЙТҚАНДА in other words.
БЫЛАЙША ЖАҚСЫ comparatively well.
БЫЛАМЫҚ slop; thin porridge.
БЫЛАПЫТ thriftlessness.
БЫЛБЫРА- to soften /intr./.
БЫЛДЫРЛА- to babble (of child).
БЫЛДЫР-БЫЛДЫР СӨЙЛЕ- see БЫЛДЫРЛА-.
БЫЛЖЫР sluggish, awkward; blunderhead, dunderhead.
БЫЛЖЫР ЕТ overcooked meat.
БЫЛЖЫРАҚ nonsense, balderdash.
БЫЛТЫР last year.
БЫЛТЫРҒЫ last year's.
БЫЛТЫРҒЫДАЙ as in the last year.
БЫЛШЫЙ- to become flat.
БЫЛШЫЙЫП ОТЫР- to sit clumsily.
БЫЛШЫЛ squelching sound.
БЫЛШЫЛДА- to squelch.
БЫЛШЫРА- to soften /intr./; to grow soft, pulpy; /fig./ to grown flabby, to become sluggish.
БЫЛШЫРАТ- to soften /tr./.
БЫЛШЫҚ pus in eyes.
БЫЛЫҚ confusion, mess, disorder, chaos; red tape; ... ЖҰМЫС tangled affair.
БЫЛЫҚ- to be in disorder; to be clogged up, blocked up, plugged up.
БЫЛЫҚТЫР- to throw into disorder; to agitate (water).
БЫЛЫҚҚАН ІС intricate affair.
БЫЛҚ-БЫЛҚ ЕТ-, БЫЛҚ ЕТ- to gurgle.
БЫЛҚЫЛДА- to shake, quiver /intr./; to grow friable, mellow, unstable.
БЫЛҚЫЛДАҚ shaking, swaying.
БЫЛҒА- 1) to smear, soil, dirty; 2) to shake up, stir up, 3) to churn (butter); 4) to drag along (tr.); 5) to allocate; 6) to defecate (of animals).
БЫЛҒАЛАҚТА- to rock, swing, shake /intr./.
БЫЛҒАМА mash.
БЫЛҒАН- to become soiled, smeared.
БЫЛҒАНЫШ dirt, mire; /fig./ banality, vileness.
БЫЛҒАНЫШ ІСТЕР unsavory affairs.
БЫЛҒАП ТАСТА- to dirty, to besmear.
БЫЛҒАРЫ leather (for footwear); ... ЕТІК leather shoes.
БЫЛҒАУЫШ churn staff.
БЫРЖЫЙ- to wrinkle /intr./; to become wrinkled, folded.
БЫРЖЫЙТ- to wrinkle one's face; to form wrinkles.
БЫРЖЫЙЫП-ТЫРЖЫЙ- to wrinkle /intr./.
БЫРЖЫЙҒАН wrinkled; БЕТІ ... one(with a wrinkled face.
БЫРЖЫҚ wrinkled.
БЫРШ- to get overcurdled (of sour milk).
БЫРШЫП ТЕРЛЕ- to sweat, perspire.
БЫРҚ-БЫРҚ ҚАЙНА- to boil (of porridge, etc.).
БЫРҚЫЛДА- to boil intensely; to gurgle while boiling; /fig./ to jabber.
БЫТ-ШЫТ /adv./ into smithereens.
БЫТ-ШЫТ БОЛЫП /adv./ into smithereens, to pieces, to fragments; utterly.
БЫТ-ШЫТ БОЛЫП ТАРАП КЕТ- to scatter in all directions /intr./.
БЫТ-ШЫТЫ ШЫҚ- to smash into smithereens, to pieces.
БЫТЫРА small shot; ... МЫЛТЫҚ shotgun, fowling-piece.
БЫТЫРА- to disperse, scatter /intr./; to fall to pieces; to splinter; to get dismembered.
БЫТЫРАЙ separately, disunitedly.
БЫТЫРАНДЫ disconnected, broken, disjointed; shattered; scattered.
БЫТЫРАП helter-skelter; in all directions.
БЫТЫРАТЫП see БЫТЫРАП.
БЫТЫРАҢҚЫ see БЫТЫРАНДЫ.
БЫТЫРАҢҚЫЛЫҚ disconnectedness.
БЫТЫРЛА- to crack /intr./; to crackle.
БЫТЫС- to get mixed; to get entangled.
БЫТҚЫЛ sinous depression.
БЫҚСЫ- to smoke, emit smoke; to smoulder.
БЫҚСЫҚ coal gas, fumes; ... ИІС bad smell; ... КІСІ /scorn./ demure person; ... ҰРЫ thievish.
БЫҚЫР- /local E/ see БЫРШ-.
БЫҚЫРЛА- to team, swarm; to appear in masses.
БЫҚЫҒАН in multitudes.
БЮДЖЕТ budget.
БЮРО bureau.
БЮРОКРАТ bureaucrat, red-tapist.
БЮРОКРАТИЗМ bureaucratism.
БЮРОКРАТТАН- to become a red-tapist, a pedant.
БЮРОКРАТТЫҚ bureaucratic.
БЮСТ bust.
БІАЛАЙ see БИЯЛАЙ.
БІДЕ rope muzzle for camels.
БІЗ awl; ... ҚҰЙРЫҚ pin-tail duck.

БІЗ we; ... ТУРАЛЫ about us.
БІЗБЕН with us.
БІЗДЕ at us, with us.
БІЗДІКІ our, ours.
БІЗДІКІНЕ to us; to our house.
БІЗДІҢ our; ... АРАМЫЗДА among us; ... ОРТАМЫЗДА among us.
БІЗДІҢШЕ, БІЗШЕ in our way; in our opinion.
БІЛ see ПІЛ.
БІЛ- 1) to know; 2) to understand; 3) to learn; 4) to think, believe, suppose; БАРЫП ... to drop in and find out.
БІЛГЕНДІК information, knowledge.
БІЛГЕНСІ see БІЛГІШСІН.
БІЛГІЗ- 1) to notify, inform; 2) to teach, explain.
БІЛГІР, БІЛГІШ well informed, expert.
БІЛГІШСІН- to show himself well informed; to pose as an expert.
БІЛГІШСІНГЕН know-all.
БІЛГІШТІК information, knowledge.
БІЛДІР- 1) to let know, inform, communicate, notify; 2) to express.
БІЛДІРГІШ expert in teaching.
БІЛДІРМЕЙ stealthily.
БІЛДІРУШІ spokesman.
БІЛЕ- to grind, sharpen, whet.
БІЛЕЗІК bracelet.
БІЛЕК forearm; ... СҮЙЕК radius bone.
БІЛЕК СЫБАН- to roll up the sleeves.
БІЛЕМ piece of sheep's tail fat cut off longitudinally.
БІЛЕМДЕ- 1) to cut (fat) into long pieces; 2) to hold (a lash) in readiness for striking.
БІЛЕ-ТҰРА intentional; intentionally.
БІЛЕУ whetstone.
БІЛЕУ ҚАЙРАҚ see БІЛЕУ.
БІЛМЕСТІК lack of knowledge, ignorance, want of skill.
БІЛТЕ wick.
БІЛТЕЛІ МЫЛТЫҚ fuse rifle.
БІЛТЕЛІ ШАМ kerosene lamp.
БІЛУ cognition; acquaintance with; knowledge of.
БІЛІК 1) knowledge; 2) shaft; 3) /local S/ ridge of roof; 4) /local E/ axletree.
БІЛІМ knowledge, education; ... БАЙЛЫҒЫ store of knowledge; ... ТЕОРИЯСЫ /phil./ epistemology; ЖОҒАРЫ ... university education; ОРТА ... high school education; ТӨМЕН ... elementary school education.
БІЛІМДІ educated, well informed, versed in.
БІЛІМПАЗ man of learning, scholar, savant.
БІЛІМСІЗ ignoramus, know-nothing.
БІЛІМСІЗДІК ignorance, lack of education.
БІЛІН- 1) to be cognized, revealed; 2) to come to light; 3) to be discovered, brought to light.
БІЛІП АЛ- to find out, to learn.
БІЛІП КӨР- to try to find out.
БІЛІП ШЫҚ- to call (on someone) and find out (about something).
БІЛІП ҚАЛ- to find out; to become informed accidentally.
БІЛІП ҚОЙ- to find out; to get preliminary information.
БІЛІС acquaintance (person).
БІЛІС- to associate with.
БІР one; a, an; any, some, a certain; ... АРҚА bundle (of firewood), faggot; ... АСЫМ ЕТ one piece of meat; ... АТТАМ ЖЕР quite near; ... АТТЫ /adj./ one-horse-; ... АТТЫҚ ОРЫН one horse stall; ... АУЫЗ МЫЛТЫҚ one-barrel gun; ... АУЫЗ СӨЗ a few words; ... АУЫЗДАН unanimously; ... АУЫЗДЫЛЫҚ unanimity; ... БАЙЛАМ bundle (of firewood), faggot; ... БҮЙІРДЕН from one side; ... БҮРТІК the least quantity; ...-ДЕ not at all, not a bit, not once; quite; ... ЖАН ... ТӘН БОЛЫП in a friendly way, amicably, unanimously; ... ЖАРЫМ one and a half; ... ЖАСАР a year-old child; ... ЖАҚТАН from somewhere; ... ЖАҚҚА to somewhere; ... ЖЕРГЕ to somewhere; ... ЖЕРДЕ 1) somewhere; in a certain place; 2) once; ... ЖЕРДЕ ДЕ nowhere; ... ЖЕТІЛІК /adj./ week, weekly; ... ЖОЛА at once; ... ЖОЛЫ for the beginning; ... ЖОЛҒА see ... ЖОЛЫ; ... ЖОЛҒЫ (given) but once; ... ЗАМАНДА formerly, once; once upon a time; sooner or later; ... КЕЗДЕ once, one day, once upon a time; ... КЕЛКІ see БІРКЕЛКІ; ... КІСІ somebody, someone, a man; ... КІСІДІК /adj./ one man; ... КҮНІ once, once upon a time; ... КӨШ ЖЕР distance of one leg of nomadic movement; ... МАҒНАЛЫ synonymous; ... МЕЗГІЛДЕ simultaneously; ... МОЙЫН ЖЕР /local S/ land measure (approximately one quarter of a hectare); ... МҮШЕЛІК /math./ monomial; ... НӘРСЕ something; ... НӘСІЛ of the same tribe; ... ОРЫНДЫ single-seated; ... ОТ АТЫМ ЖЕР distance of a rifle-shot; ... ОТЫРУДА at a stretch; at one sitting; ... ПІКІРЛІК agreement of opinion;

harmony of thoughts; ... РЕТ one time, once; ... РЕТ ҚАНА only once; ... СЕРМЕУДЕН at one stroke; ... СӨЗСІЗ unreservedly, without objections; ... ТАЛ ШӨП a single blade of grass; ... ТАҚТА ЖЕР /local E/ land measure (approximately one quarter of a hectare; ... ТҰЛЕГЕН ҚҰС one-year old bird; ... ТҮРЛІ 1) homogenous, uniform, monotonous; 2) of not a high quality; ... ТҰТАМ width of a clenched fist (measure of length); ... УАҚЫТТА once, once upon a time; at the same time; ... УАҚЫТТА ДА never; ... УАҚЫТТЫ simultaneous; ... УЫС handful; ... ШАМАЛЫ homogeneous, nearly the same; ... ШАҚТА once, once upon a time; ... ШЕРІК one quarter; ... ҚАБАТТЫ one-storeyed; ... ҚАЙТА once; ... ҚАЙТАРА single, single-stage; ... ҚАТАРЛЫ /math./ simple (number); ... ҚОРА ҚОЙ flock of sheep; ... ҚОС ЖЕР /local S/ land measure (approximately one hectare; ... ҚЫЛДЫ one-stringed; ... ҚҰШАҚ armful; bundle (of fire-wood); ... ҒАНА only, only once; ... ІШЕКТІ single-stringed; ... ӨЗІ solo, alone, lonely, by himself; ҚАНЫ ... consanguineous, agnatic.

БІР СӨЗГЕ КЕЛ- to come to an agreement; to find common language.

БІР ШЕК БОЛ- /local S/ to unite, associate /intr./.

БІРАЗ 1) some, someone; 2) sufficiently, much enough.

БІРАЗДАН БЕРІ since some time ago; for some time.

БІРАЗДАН КЕЙІН some time later.

БІРАЗДАН СОҢ see БІРАЗДАН КЕЙІН.

БІРАУЫЗДАН unanimously.

БІРАУЫЗДЫ unanimous.

БІРАУЫЗДЫЛЫҚ unanimity.

БІРАҚ but, however.

БІР-АҚ the same; ... РЕТ (given) only once.

БІРГЕ in common, jointly, together; ... ТҰРУШЫ room-mate.

БІРГЕЛЕСІП together, jointly.

БІРДЕЙ identical, equal, adequate; level with; ... БОЛ- to equal, to come up to; ... ҚЫЛ- to make equal.

БІРДЕЙЛІК equality, sameness, identity.

БІРДЕМЕ something, anything.

БІРДЕН at once, at one stroke, simultaneously.

БІРДЕН-БІР the only.

БІРДЕН-БІРГЕ gradually, the farther the more.

БІРДЕН-ЕКІ as; in proportion to; step by step.

БІРДІ-ЖАРЫМДЫ some, some kind of, just any.

БІРЕН-САРАН single, the only one; seldom.

БІРЕУ 1) one, one piece; 2) someone.

БІРЕУ-МІРЕУ somebody, someone.

БІРЕУ ДЕ none of them.

БІРЕУІҢ ДЕ none of you.

БІРЖАҚТЫ one-sided; unilateral.

БІРЖАҚТЫЛЫҚ one-sidedness.

БІРЖОЛА irretrievably, irrevocably; ... ЖОЮ eradication.

БІРЖОЛАТА 1) irrevocably; totally, entirely; once and forever; 2) wholesale.

БІРКЕЛКІ uniform; monotonous.

БІРКЕЛКІЛІК uniformity; monotony.

БІРКӨРМЕ ostentatious; for show.

БІРЛЕС- to unite /intr./.

БІРЛЕСКЕН united.

БІРЛЕСТІК union, association.

БІРЛЕСТІРУ unity.

БІРЛЕСУ see БІРЛЕСТІРУ.

БІРЛЕСІП together, jointly, in concert.

БІРЛІ-ЖАРЫМ single, solitary; rare.

БІРЛІК unity; unit; one (figure); bad mark (in school).

БІРЛІКТІ united; (acting) in concert.

БІРНЕШЕ several, some.

БІРОТАЛА irretrievably, irrevocably.

БІРСАРЫНДЫ monotonous; of the same type; trite.

БІРСАРЫНДЫЛЫҚ monotony; banality.

БІРТАЛАЙ considerable, significant.

БІРТЕ-БІРТЕ little-by-little.

БІРТЕКТЕС homogenous.

БІРТЕКТІ see БІРТЕКТЕС.

БІРТЕКТІЛІК homogeneity.

БІРТОҒА strong (of man's build); /fig./ sedate, steady; meek (of man's character).

БІРТҰҒАН cross-breed of a dromedary and a Bactrian camel.

БІРТҰТАС indivisible whole.

БІРЫҢҒАЙ homogenous, identical; uniform; monotonous.

БІРІ one of them.

БІРІГУ unity, accord; union.

БІРІГІП pooling (several persons') resources.

БІРІК- to unite /intr./.

БІРІККЕН joint, combined; ... СӨЗДЕР /gram./ compound words.

БІРІКТІР- to unite, join, combine /tr./.

БІРІКТІРУ unity, accord; union.
БІРІМІЗ one of us.
БІРІН-БІРІ БАСПАЛАТЫН, БІРІН-БІРІ ТОСПАЙ vying with each other.
БІРІНДЕП one by one.
БІРІНЕ-БІРІ mutual.
БІРІНЕН БІРІ ОЗА chasing each other.
БІРІНШІ first; ... ДӘРЕЖЕ /math./ first power, first degree; ... РЕТ for the first time.
БІРІНШІДЕН first, first of all.
БІРІҢІЗ one of you.
БІРҚАЗАН /zool./ pelican (or cormorant).
БІРҚАЛЫПТЫ uniform, even; normal (of course or quality of work).
БІРҚЫДЫР more or less.
БІРӨҢКЕЙ monotonous; of the same type.
БІТ- to end, terminate /intr./, come to an end; to heal, close /intr./ (of a wound); БОЙҒА БАЛА ... to become pregnant; ЖАҒЫП ... to have heated (a stove, etc.).
БІТЕ- 1) to plug, stop up; 2) to cover; 3) to nail up, close up, wall up; to close tightly.
БІТЕЛ- 1) to be blocked up (with snow, sand, etc.); 2) to be nailed up; to be tightly closed.
БІТЕЛІП ҚАЛ- to be blocked up (with snow, etc.).
БІТЕП КЕТ- to block up (with snow, sand, etc.).
БІТЕП ТАСТА- to close tightly.
БІТЕУ 1) closed on all sides; 2) cow-shed; ... ЖАРА bruises.
БІТИ- to be narrow as a slit (of eyes).
БІТПЕЙТІН 1) everlasting, perpetual; 2) irreparable, inconsolable.
БІТПЕС irreparable, inconsolable.
БІТІК КӨЗ narrow-eyed.
БІТІК ШЫҚҚАН having brought a good crop (of cereals).
БІТІМ agreement, covenant; armistice; ... ЖАСАУ conclusion of armistice.
БІТІП ҚАЛ- to end /intr./; to be spent, used up.
БІТІР- 1) to finish, terminate /tr./; 2) to spend, use up; 3) to reconcile /tr./; 4) to settle (quarrels, etc.).
БІТІРЕТІН graduating (of students).
БІТІРУ ЕМТИХАНЫ final examination.
БІТІРУШІ graduates (of students).
БІТІРУШІЛЕР co-graduates.
БІТІС- to be reconciled, to make up with; to settle a controversy peacefully; to make mutual concessions.
БҮГЕЛЕК horsefly; gadfly.
БҮГЕЛЕКТЕ- to be disquieted by stings of gadflies (of horses); /fig./ to fidget.
БҮГІЛ sharp turn.
БҮГІЛ- to bend /intr./; to bend down.
БҮГІЛГЕН curved.
БҮГІЛІС sharp turn.
БҮГІН today.
БҮГІНГЕ ШЕЙІН up to the present, until now.
БҮГІНГІ today's.
БҮГІНГІ КҮНДЕ at present.
БҮГІНГІ ТАҢДА next time; in a little time, anon.
БҮГІНДІК for today (a quantity of something sufficient for today).
БҮЙДЕ camel's bridle (rope).
БҮЙРЕК kidney; ... БЕТ with a pudgy face; ... БҰР- to be in sympathy (with somebody); to intercede (for somebody).
БҮЙІ /zool./ tarantula, phalange.
БҮЙІР 1) side; 2) roundabout, devious (of road, etc.); БІР ... СӨЙЛЕ- to talk only in one's own favor.
БҮЙІРЛЕ- to lash the sides (of a horse, etc.).
БҮЙІРЛІ of large capacity (of vessels, etc.).
БҮЙІРСІЗ sideless.
БҮК- to bend, fold /tr./; to hem.
БҮКЕБЕЙ shawl.
БҮКЕН hunch-backed.
БҮКПЕЛЕ- to hobble a skittish mare while milking her.
БҮКТЕ- to fold, to roll up; /fig./ to conquer, to overcome (the enemy).
БҮКТЕЛ- to be folded, rolled up.
БҮКТЕМЕ bent, folded up.
БҮКТЕСІН fold.
БҮКТЕТІЛ- to be in the process of being folded; to be bent.
БҮКТІРМЕ /zool./ white tail golden eagle.
БҮКШЕҢДЕ- to stoop; to imitate a hunchback in one's movements.
БҮКШИ- to stoop; to bend down.
БҮКШІК hunch-back.
БҮКІЛ all; the whole.
БҮКІЛДҮНИЕЛІК /adj./ world, world-wide, universal.
БҮКІЛОДАҚТЫҚ /adj./ all-union; ... КОММУНИСТІК (БОЛЬШЕВИКТЕР) ПАРТИЯСЫ Communist (bolshevik) Party of the Soviet Union; ... ЛЕНІНШІЛ КОММУНИСТІК ЖАСТАР ОДАҒЫ Lenin Young Communist League of the Soviet Union.
БҮКІЛРОССИЯЛЫҚ All-Russian.

БҮКІЛХАЛЫҚТЫҚ national, nation-wide.
БҮКІР 1) hunch-backed, hunch-back; 2) crooked, curved.
БҮКІРЕЙ- to stoop; to bend /intr./.
БҮКІРЕЙГЕН curved.
БҮКІРЕҢДЕ- to imitate a hunch-back in one's movements.
БҮКІРСЫМАҚ slightly stooped.
БҮКІШ 1) slightly stooped; 2) knobby.
БҰЛГІНШІЛІК 1) destruction, devastation, ruin, ravage; 2) disturbance, discord.
БҰЛДІР- 1) to spoil, destroy, demolish, ravage; 2) to trample down the grass.
БҰЛДІРГЕ loop on the handle of a whip.
БҰЛДІРГЕН berry.
БҰЛДІРГІ /local W/ /bot./ cockle.
БҰЛДІРГІШ wrecker, saboteur, trouble-maker.
БҰЛДІРГІШТІК destructiveness.
БҰЛДІРУ destruction, demolition, ruin.
БҰЛДІРІП АЛ- to injure, hurt, damage.
БҰЛК ЕТ- 1) to shake /intr./, tremble, shiver; 2) to issue a gurgling sound.
БҰЛК ЕТЕ ҚАЛ- to shake up, asunder /intr./.
БҰЛКІЛ a horse's pace (faster than walk, slower than trot).
БҰЛКІЛДЕ- 1) to run by pace called БҰЛКІЛ; 2) to gurgle (of boiling water).
БҰЛІК 1) discord, collision, conflict, confusion; 2) mutiny, revolt, uprising, insurrection; ... БАЛА naughty child; ... САЛУШЫ rebel, insurgent.
БҰЛІК САЛ- 1) to cause commotion; 2) to revolt, rebel.
БҰЛІК ШЫҒАР- see БҰЛІК САЛ-.
БҰЛІКСІЗ serene, tranquil.
БҰЛІКСІЗДІК serenity, tranquility.
БҰЛІКШІЛ trouble-maker.
БҰЛІКШІЛІК mutiny, revolt, insurrection.
БҰЛІН- 1) to spoil /intr./, decay, become unfit for use; 2) to become destroyed, ruined; to collapse; /fig./ to become excited.
БҰЛІНУ destruction; damage.
БҰЛІНШІЛІК 1) ruin, devastation; 2) mutiny, revolt, insurrection.
БҰР needles of a conifer.
БҰР- 1) to stitch pleats; 2) to seize prey (of hunting eagle).
БҮРГЕ flea.
БҮРГЕЗ /bot./ snowball tree (Viburnum opulus).
БҮРГЕН see БҮРГЕЗ.
БҮРК- to spray, sprinkle, splash.
БҮРКЕ- to cover.
БҮРКЕК cloudiness; cloudy, overcast.
БҮРКЕМЕ 1) latent, secret, camouflage; 2) far into the distance.
БҮРКЕМЕЛЕ- to disguise, camouflage, veil; to hush up.
БҮРКЕН- to cover oneself, wrap oneself up; to get covered.
БҮРКЕНШІК 1) choke of a samovar; 2) cloudy, overcast.
БҮРКЕНІШСІЗ /fig./ cloudless.
БҮРКЕНІШСІЗДІК /fig./ cloudlessness, serenity.
БҮРКУ sprinkling.
БҮРКІЛ- to splash oneself; to spray oneself.
БҮРКІМ spray.
БҮРКІНДІ spray, splashes.
БҮРКІТ /zool./ golden eagle; ... САЛ- to hunt with an eagle.
БҮРЛЕ- /local E/ to goffer, pleat.
БҮРМЕ fold, pleats.
БҮРМЕЛЕ- to pleat (a dress).
БҮРМЕЛІ pleated (of a dress).
БҮРСЕҢ ҚАҚ- to shiver with cold.
БҮРСЕҢДЕ- to shrivel from cold.
БҮРСИ- to shrivel; to stoop.
БҮРСІГҮНІ /adv./ the day after tomorrow.
БҮРТІК: БІР БҮРТІК ШАШ a hair.
БҮРШІК 1) nap (of velvet, etc.); 2) bud; 3) cone (of a tree).
БҮРШІКТІ 1) fleecy; 2) /bot./ lanate.
БҮРІ needles of a conifer.
БҮРІККІШ sprayer.
БҮРІС shrunken, stooped.
БҮРІС- 1) to shrink /intr./; to get twisted; 2) to narrow /intr./; to shrivel /intr./.
БҮТКІЛ all, the whole.
БҮТІН 1) all, whole, complete; 2) fit, serviceable; ... САН /math./ whole number, integer.
БҮТІНДЕ- to make whole.
БҮТІНДЕЙ 1) all, the whole; 2) entirely, wholly, undividedly.
БҮТІНДЕП БЕР- to repair.
БҮТІНДІК wholeness, integrity; /fig./ consent, accord, unity.
БҮТІНШІЛІК see БҮТІНДІК.
БҰ this, that; ... ДА also; ... КІМ? who is that?; ... НЕ? what is that?; ... ЖАҚ this side; ... ЖАҚТА on this side.
БҰДАН from this, from here; ...БЫЛАЙ henceforth, from now on, in the future, after that, later on; ... КЕЙІН after that.
БҰДЫР 1) bulging, convex, prominent; 2) uneven, coarse, rugged; 3) speckled, pocked.

БҰДЫРЛА- to make uneven, rugged.
БҰДЫРЛЫ coarse, uneven.
БҰДЫРМАҚ 1) hillock, mound; 2) /med./ tubercle.
БҰДЫРМАҚТАН- to become coarse, uneven.
БҰЖЫР speckled, pocked, pock-marked, coarse.
БҰЖЫРА /local SE/ ring set in the shaft-bow of a cart (part of harness).
БҰЖЫРЛА- to make speckled; to make pock-marked (of small-pox).
БҰЗ- 1) to spoil /tr./; 2) to destroy, break, ruin /tr./; 3) to infringe, transgress /tr./; 4) to blow up, blast; УӘДЕ ... to fail to keep one's word.
БҰЗАУ calf.
БҰЗАУБАС 1) /zool./ bullhead (fish); 2) /zool./ scorpion-like arachia.
БҰЗАУЛА- to calve.
БҰЗАУШЫҚ /obs./ pieces of soap given by the hostess to women who helped her in soap-boiling.
БҰЗАҚЫ brawler, rowdy, ruffian, trouble-maker, pugnacious fellow.
БҰЗАҚЫЛАН- to make a row, an uproar; to brawl.
БҰЗАҚЫЛЫҚ disorder, outrage; scandal, trouble-making.
БҰЗУШЫ trespasser, transgressor, infringer.
БҰЗУШЫЛЫҚ breach, trespass, violation, transgression.
БҰЗЫЛ- 1) to deteriorate, decay, rot; 2) to get destroyed; 3) to burst, explode /intr./; 4) to be rescinded, repealed, revoked.
БҰЗЫЛУ 1) destruction; 2) explosion.
БҰЗЫЛЫП КЕТ- to fornicate.
БҰЗЫЛҒАН dissolute, licentious.
БҰЗЫЛҒАНДЫҚ perversion, dissoluteness.
БҰЗЫП ЖАРЫП КІР- to burst into.
БҰЗЫП КІРІП ҰРЛАУ burglary.
БҰЗЫҚ 1) fornication; 2) spoiled; 3) undisciplined; 4) dissolute, profligate, lewd.
БҰЗЫҚТЫҚ 1) excess, outrage; 2) immorality, debauchery, lewdness.
БҰЗЫҚТЫҚҚА САЛЫН- to fornicate.
БҰЗЫҚШЫЛЫҚ immorality, debauchery, lewdness.
БҰЙДА camel's bridle (rope, tied to the wedge fastened in camel's nose cartilage).
БҰЙРА curl, curls; curly-headed; wavy, undulating.
БҰЙРАЛА- to curl /tr./.
БҰЙРАЛАН- to curl /intr./.
БҰЙРАТ 1) wavy, undulating; 2) hilly terrain.
БҰЙРЫҚ command, order; ... БЕР- to order, prescribe; ... ЖҮРГІЗ- to rule, reign, wield power; ... РАЙ /gram./ imperative mood.
БҰЙРЫҚ-ЖАРЛЫҚ instruction, direction.
БҰЙРЫҚШЫ one who gives orders.
БҰЙЫМ object; consumers' goods; any manufactured article; ... САЛ- to ask somebody for something.
БҰЙЫМТАЙ a needed article.
БҰЙЫМША trinket, knick-knack.
БҰЙЫР- to order, command; to give orders.
БҰЙЫРУШЫ one who commands; /obs./ sovereign.
БҰЙЫҚ- to shrivel; to become stiff with cold.
БҰЛ this; ... ДА also; ... ЖАҚ this side; ... ЖАҚТА on this side; ... ЗАМАНДА now, at present; ... ЗАМАНДАҒЫ the present; ... КЕЗГЕ ДЕЙІН until now, up to the present.
БҰЛ textiles, dress-materials.
БҰЛА well-groomed, soft.
БҰЛА- 1) to foam a horse by fast riding; 2) to weep, shed tears.
БҰЛАЙ see БЫЛАЙ.
БҰЛАЙША see БЫЛАЙША.
БҰЛАН /zool./ moose.
БҰЛАН-ТАЛАН bustle; robbery.
БҰЛАСЫР plaster; blistering plaster.
БҰЛАУ steam-bath cure; КҮН ... sun-bath.
БҰЛАҚ spring, source; /med./ scrofula; ҚҰЛАҒЫ ... scrofulous.
БҰЛАҢ playful, frolicsome man; ... ҚҰЙРЫҚ slow trot.
БҰЛАҢ ЕТ- to appear suddenly.
БҰЛАҢДА- 1) to swing (of a horse's tail); 2) to wriggle, twist, dangle /intr./; 3) to grimace.
БҰЛБҰЛ nightingale.
БҰЛДА- 1) to be sparing; 2) to sell for a good price.
БҰЛДАН- 1) to put on airs; to swagger; 2) to balk (of man).
БҰЛДЫ dear, valuable; ... МАЛ well-fed cattle.
БҰЛДЫР misty, obscure, indistinct; dark, dusky.
БҰЛДЫРА- to get muddy; to be indistinct.
БҰЛДЫРЫҚ /zool./ sand-grouse.
БҰЛЖЫМА- to remain unchanged.
БҰЛЖЫТПА- not to distort.
БҰЛСЫЗ free of charge, gratis.
БҰЛТ cloud; /fig./ sponge; ҚАРА ... thundercloud; ҰШПА ... fleecy clouds.

БҰЛТ ЕТ- to dash aside.
БҰЛТАЛАҚ /adj./ indirect, zigzag.
БҰЛТАЛАҚТА- to dodge, spin.
БҰЛТАЛАҚҚА САЛ- to shirk.
БҰЛТАР- to make a sharp turn; /fig./ to shirk, swerve, dodge, spin.
БҰЛТАРТПАУ ШАРАЛАРЫ /leg./ means of suppression.
БҰЛТАРЫС turn from the road; /fig./ loophole, roundabout way, subterfuge.
БҰЛТАРЫССЫЗ unreserved, unconditional.
БҰЛТАРҒЫШ one who knows how to make a sharp turn (of horses); one who does not keep his word, evasive, shifty, dodgy (of men).
БҰЛТАҚ vacillation, wavering; ... ЖОЛ winding road.
БҰЛТАҚТА- 1) to hesitate, waver; 2) to shirk, evade; 3) to dodge about.
БҰЛТСЫЗ cloudless.
БҰЛТСЫЗДЫҚ cloudlessness.
БҰЛТТАН- to become clouded.
БҰЛТТЫ cloudy.
БҰЛТЫЙ- 1) to sulk, frown; 2) to swell /intr./.
БҰЛТЫЛДА- 1) to move /intr./; 2) to lounge, loaf, hang about; 3) to slip off, escape.
БҰЛШЫҚ, БҰЛШЫҚ ЕТ muscle.
БҰЛЫҚ /local NC/ edging of a blanket; /local WC/ leather cushion.
БҰЛЫҚ АЙДА- /local E/ to farm.
БҰЛЫҚТА- to hem, edge (a blanket, etc.).
БҰЛЫҢҒЫР haze, mist, screen.
БҰЛЫН-БҰЛЫҢ /local SE/ multiangular room or house.
БҰЛҚ- to make broken movements.
БҰЛҚЫН a kind of silk fabric.
БҰЛҚЫН- 1) to twitch, rush about, try to break away; 2) to jump up.
БҰЛҒА- to wave (one's hand); БАС ... to shake one's head.
БҰЛҒАҚ loafer, good-for-nothing.
БҰЛҒАҚТА- to rock, swing, reel, stagger /intr./; /fig./ to put on airs; to flirt.
БҰЛҒАҢ see БҰЛҒАҚ.
БҰЛҒАҢДА- to dangle, stagger, sway /intr./.
БҰЛҒЫН sable.
БҰНЫ see МҰНЫ.
БҰНЫҢ see МҰНЫҢ.
БҰР- to turn /tr./; to turn aside, turn away /tr./.
БҰРА- 1) to screw, screw up; 2) to twist, spin /tr./; 3) to bore, drill; 4) to wind up (a watch or clock).
БҰРАЛ- 1) to coil, wriggle, twist, wind /intr./; 2) to meander; 3) to be screwed up; 4) /fig./ to weaken /intr./.
БҰРАЛАҢ winding, meander.
БҰРАЛАҢДА- to twist, wind /intr./; to meander.
БҰРАЛТ- to starve /tr./; to starve to death /tr./.
БҰРАЛУ turns and twists.
БҰРАЛҚЫ stray, homeless (of animals); straying, wandering, without kith or kin (of men); alien.
БҰРАМА /adj./ screw, propeller, spiral; being twirled, twisted; ... ЗЕР galloon, braid.
БҰРАМАЛЫ /adj./ screw, propeller; spiral, twisted, winding.
БҰРАНДА screw, propeller.
БҰРАНДАЛЫ 1) /adj./ screw, propeller; 2) telephone dial.
БҰРАНДАМАЛЫ /adj./ screw, propeller.
БҰРАНДАНЫ ВИНТТЕ- to screw up a screw nut.
БҰРАП КІРГІЗ- to screw in.
БҰРАП ШЫҒАР- to unscrew.
БҰРАП ҚАТАЙТ- to screw in.
БҰРАУ or БҰРАУ АҒАШ a stick serving for winding or twisting something.
БҰРАҢ ugly, misshapen, deformed.
БҰРАҢ БЕЛ with a slender waist (of women).
БҰРАҢ ҚОЗЫ lamb with crooked legs.
БҰРАҢДА- to coil, wriggle, twist, wind, meander /intr./; to writhe, squirm /intr./, grimace.
БҰРИТТА- /local E/ to bore, drill.
БҰРМА indirect, roundabout; metaphorical, figurative; ... БӨЛМЕ service room; ... СӨЗ figurative word; ... ҮЙ see ... БӨЛМЕ.
БҰРМАЛА- to distort, deform, misrepresent, pervert.
БҰРНАҒЫ КҮНІ the day before yesterday.
БҰРТАШ /med./ a bladder disease.
БҰРТАҢ-БҰРТАҢ ЕТ- see БҰРТАҢДА-.
БҰРТАҢДА- to sulk, frown, scowl /intr./.
БҰРТЫЙ- to sulk.
БҰРУ /local W/ indirect, roundabout, irregular.
БҰРШАҚ 1) peas, beans, kidney beans; 2) hail; 3) loops on woolen tether rope for lambs; 4) /local E/ maize.
БҰРШЫ /prof., mining/ borer, driller.
БҰРЫЛ- to turn, turn about /intr./.
БҰРЫЛЫС bend, turn, winding, curve.
БҰРЫМ curls, tress.

БҰРЫН formerly, ago, before; ... БОЛҒАН remote past.
БҰРЫНДА before.
БҰРЫННАН long since, since olden times.
БҰРЫНҒЫ former, late, ex-; ... ЗАМАНДА formerly, in olden times; ... КЕЗДЕ in olden times; ... УАҚЫТТА formerly.
БҰРЫНҒЫДА formerly, once upon a time.
БҰРЫС 1) irregular, negative; 2) inward bend; 3) beam, joist, log; 4) /local W/ girder, main beam.
БҰРЫШ 1) angle, corner; 2) pepper; ... ӨЛШЕГІШ goniometer, angle gage
БҰРҚ ЕТ- 1) to flame up; to burst into flames; 2) to issue a gurgling sound.
БҰРҚАН image of Buddha.
БҰРҚАСЫН snowstorm.
БҰРҚАҚ light snowstorm.
БҰРҚЫЛДА- to bubble, boil, swirl; to gurgle.
БҰРҚЫРА- to come in flocks.
БҰРҒЫ bore, drill, auger; ... ВЫШКАСЫ, ... МҰНАРАСЫ derrick; ... МАШИНА borer, auger, drill, perforator; ... ҚҰДЫҒЫ bore hole, drill hole.
БҰРҒЫЛА- to bore, drill.
БҰРҒЫЛАП ТЕС-, БҰРҒЫЛАП ҚАЗ- see БҰРҒЫЛА-.
БҰРҒЫЛАУ boring, drilling.
БҰТ 1) thigh (of men), haunch and shank (of animals); 2) pood (measure of weight, 36 lbs); 3) /local NW & S/ post, pillar, support; esp. /NW/ supports of a water-raising windlass.
БҰТА bush, shrub.
БҰТА- to hew, hack, chop /tr./ (of logs, firewood).
БҰТАЛА- to cut twigs or shoots.
БҰТАНА /local NW/ 1) defect; 2) young shoots of trees.
БҰТАНАҚ bough, branch, snag.
БҰТАНАҚТЫ knotty (of wood).
БҰТАУ clearing of woods for cultivation.
БҰТАҚ branch of a tree, twig; knot (in wood); ... ТҮБІРІ stump (of a branch of a tree).
БҰТАҚТАН- to ramify /intr./, branch out.
БҰТАҚТАНУ branching, ramification.
БҰТАҚТЫ branchy.
БҰТАҚША small branch, twig, sprig, shoot.
БҰҚ- 1) to stoop, bow /intr./; 2) to hide oneself, conceal oneself; to keep quiet; 3) to be cooked to a mash, boiled to a pulp; to boil soft /intr./.
БҰҚА bull.
БҰҚАРА people, masses.
БҰҚАРАШЫЛ РЕСПУБЛИКА democratic republic.
БҰҚПАНТАЙ one who acts stealthily, in an underhand way.
БҰҚПАНТАЙЛА- to act stealthily, in an underhand way.
БҰҚТЫР- 1) to rot /intr./; 2) to choke (as a samovar); 3) to intimidate; to cow.
БҰҒАЗ strait, sound, narrow.
БҰҒАЛЫҚ lasso; ... САЛ- to lasso.
БҰҒАН to this (dative of БҰЛ).
БҰҒАНА /anat./ collar-bone, clavicle; ... ҚАБЫРҒА upper rib.
БҰҒАУ fetters, irons, manacles; /fig./ yoke.
БҰҒАҚ 1) double chin; 2) goitre, wen.
БҰҒЫ deer.
БӨБЕК infant, baby.
БӨБЕШІК 1) /anat./ uvula; 2) /local E/ cartilage of ear's lobe.
БӨГДЕ strange, foreign, alien; ... СӨЗ /gram./ indirect speech; ... ХАН Chinese emperor.
БӨГЕ- to dam, dike; /fig./ to obstruct, delay keep off; to cut off the road; to block someone's way.
БӨГЕЛ- to lag /intr./; to remain; to be retained; to stop on the way.
БӨГЕЛТ- to detain, delay, keep off, check, suspend /tr./; to brake.
БӨГЕН loss of hair from the tail (horses' illness).
БӨГЕТ dam, dike, weir; pond; /fig./ obstacle, impediment, hindrance; ... ЖАСА- to bar, block up; to create obstacles; to frustrate (a plan).
БӨГЕТСІЗ unimpeded, unobstructed, unhampered; freely, without hindrance; ... КІРУ unhindred entrance.
БӨГЕУ dike, dam.
БӨГЕУСІЗ ceaseless, unceasing, non-stop.
БӨГЕУІЛ obstacle, hindrance, barrier.
БӨГІРЕБАС /local NW/ small chest for food or chinaware.
БӨДЕНЕ /zool./ quail.
БӨЗ cheap cotton cloth.
БӨК- to overeat.
БӨКЕБАЙ /adj./ down (shawl or scarf).
БӨКЕН /zool./ saiga (Saiga tatarica, kind of antelope).
БӨКЕС /local SE/ meadow; grass for making hay.
БӨКСЕ /anat./ seat, posterior.

БӨКСЕР- to tear /tr./; to overcome, overpower (an adversary).
БӨКТЕР slope, declivity, foot of a hill.
БӨКТЕР- to strap on (load to a saddle); to load, pack /tr./.
БӨКТЕРГІ /zool./ 1) staniel (common kestrel); 2) ring-tail (female of hen-harrier).
БӨКТЕРІНШЕК 1) /anat./ sacrum (of a horse); 2) pack strapped to the saddle.
БӨКТЕРІНШЕКТІ АТ horse with a strong croup.
БӨЛ- to divide, detach, separate /tr./; to separate (a part from the whole).
БӨЛГІЛЕ- to separate (a part from the whole).
БӨЛГІШ /math./ denominator, divisor.
БӨЛЕ cousins on maternal side (children of sisters).
БӨЛЕ- to swaddle /tr./; to put a child to the cradle.
БӨЛЕ-ЖАРМАЙ entirely.
БӨЛЕК 1) part; 2) other, different, particular, separate; 3) apart, separately, particularly; 4) besides, except, with the exception of.
БӨЛЕК ШЫҚ- to separate /intr./; to get detached.
БӨЛЕК-БӨЛЕК separately, apart; without coordination.
БӨЛЕК-САЛАҚ trifle.
БӨЛЕКСІН- to shun the others; to keep away from the others.
БӨЛЕКТЕ- 1) see БӨЛЕКСІН-; 2) to separate /tr./.
БӨЛЕКТЕН- 1) to separate /intr./; to get separated; 2) to be broken into parts; to be divided into parts.
БӨЛЕКТЕП at retail.
БӨЛЕН- /fig./ to get something in abundance.
БӨЛЕТ- see БӨЛЕ-.
БӨЛКЕ loaf of bread, roll.
БӨЛКЕШІ baker.
БӨЛМЕ room.
БӨЛМЕЙ undividedly.
БӨЛТІРІК wolf cub; /fig./ sharp-tongued; /local SE/ a poisonous herb.
БӨЛУ separation (of part from the whole); /gen. & math./ division.
БӨЛШЕК part, share, fraction; allotment, quota; separated part; ... САН /math./ fraction.
БӨЛШЕКТЕ- to divide into parts; to break down, split up /tr./.
БӨЛШЕКТІ fractional; ... САН /math./ fractional number.
БӨЛШЕКТІҢ БӨЛІМІ /math./ denominator.
БӨЛІК part, fraction
БӨЛІМ part, fraction; section, department; ОҚУ БӨЛІМІ department of public instruction; ӘСКЕРІ ... military unit; army unit.
БӨЛІМШЕ subdivision, subsection.
БӨЛІН- to divide /intr./; to be divisible; to separate /intr./.
БӨЛІНБЕЙТІН inseparable; ... САН /math./ indivisible number.
БӨЛІНБЕУШІЛІК /math./ indivisibility.
БӨЛІНГІШ /math./ dividend.
БӨЛІНГІШТІК /math./ signs of divisibility.
БӨЛІНДІ /math./ quotient.
БӨЛІНЕРЛІК /math./ multiple.
БӨЛІНУШІЛІК БЕЛГІЛЕРІ see БӨЛІНГІШТІК.
БӨЛІНІП ҚАЛ- to tear oneself away.
БӨЛІП АЛ- to separate, detach /tr./.
БӨЛІП АЛҒЫСЫЗ inseparable.
БӨЛІП БЕР- to distribute, allot, apportion.
БӨЛІП КЕТ- to interrupt, break off.
БӨЛІП-БӨЛІП at random; haphazard.
БӨЛІП-БӨЛІП ТӨЛЕУ payment by instalments.
БӨЛІС separation (of part from the whole).
БӨЛІС- to divide /intr./, share; to divide /tr./ jointly with others.
БӨЛІСУ division.
БӨРДЕК wineskin.
БӨРЕК /local W/ pie.
БӨРЕКІ unceremonious.
БӨРЕНЕ beam, log.
БӨРТПЕ rash, eruption, pimple; ... СҮЗЕК /med./ typhus.
БӨРТІН- to swell; to swell out.
БӨРІ wolf.
БӨРІБАСАР wolfhound.
БӨРІК hat.
БӨРІКШІ hatter.
БӨТЕКЕ kidney.
БӨТЕЛКЕ bottle.
БӨТЕН 1) other, alien, stranger; 2) besides, apart, except.
БӨШКЕ barrel.
БӘБСЕК /zool./ hoopoe.
БӘБІСЕК /local E/ see БӘБСЕК.
БӘДЕНДІ /local NW/ 1) large, tall (of men); 2) good.
БӘДЕУИ Bedouin.
БӘДІК avertin (disease of sheep).
БӘЙБЕШЕ or БӘЙБІШЕ lady (addressing word); /hist./ senior wife.

БӘЙГЕ 1) races; 2) prize in races; ... АЛ- to receive prize in races; ... АТЫ race-horse; ... ОРНЫ racecourse; hippodrome.
БӘЙГЕГЕ ҚОСЫЛ- to take part in races.
БӘЙЕК БОЛ- to please /tr./; to play up to, be officious, be obsequious.
БӘЙШЕШЕК /bot./ 1) snowdrop (Galanthus); 2) buck-eye daisy (Adonis vernalis).
БӘКІ folding knife; pocket knife.
БӘКІС /local W/ shoe-polish.
БӘЛГЕР see БАЛГЕР.
БӘЛДЕН- to swagger, boast; to be capricious.
БӘЛЕ misfortune, trouble, disaster; scourge.
БӘЛЕ ЖАП- to slander, calumniate, defame.
БӘЛЕГЕ ҰШЫРА- to get into trouble.
БӘЛЕКЕТ mischievous; naughty.
БӘЛЕЛІ 1) harmful, noxious, pernicious; 2) long-drawn-out.
БӘЛЕН whatever ...; wherever ...; ... ЖЕРДЕ somewhere.
БӘЛЗАМ balsam, balm.
БӘЛЗАМДА- to embalm.
БӘЛКИ perhaps, may be; more likely; truly speaking.
БӘЛКІМ probably; perhaps, may be.
БӘЛСІН- to balk (of man).
БӘЛІ bravo!
БӘРБІ /tech./ /local SE/ metal boring device.
БӘРЕКЕЛДІ very good! (exclamation of approval; sometimes expresses regret).
БӘРНЕК /local SE & NW/ tea-kettle.
БӘРІ all, the whole; ... БІР it is all the same; it makes no difference; it does not matter; ... КӨПТЕН КӨП more and more; ... ОСЫ-АҚ all that is on hand.
БӘРІБІР 1) though, however, nevertheless; 2) it is all the same.
БӘРІМІЗ we all.
БӘРІМЕН with all.
БӘРІНДЕ all /acc. of БӘРІ/.
БӘРІНЕ to all (of them); ... ҚАНЫҚ omniscient.
БӘРІНЕН from all (of them); ... АРТЫҚ, ... ЖОҒАРЫ above all.
БӘРІНЕН СЫПЫРЫЛЫП ҚАЛ- to be left without anything.
БӘРІҢІЗ you all.
БӘС stake, wager, bet.
БӘС САЛ-, ... ТІГІС-, ... ТІҚ- to bet, wager.
БӘСЕ that is what was expected! so it has turned out! that is how it ought to be!
БӘСЕКЕ competition; ... КҮРЕС struggle between competitors.
БӘСЕКЕЛЕС competitor.
БӘСЕКЕЛЕС- to enter into competition, to compete.
БӘСЕКЕШІ see БӘСЕКЕЛЕС.
БӘСЕРГЕН hoar frost in warm weather after frost.
БӘСЕҢ /adj./ calm, abated; ... БОЛ- to abate, quiet down /intr./.
БӘСЕҢДЕ- to abate, quiet down, subside /intr./.
БӘСЕҢДІК slackening, slowing down.
БӘСЕҢСІТ- to weaken /tr./.
БӘСЕҢСІТУ weakening.
БӘСТЕС- to argue, dispute, wager, bet.
БӘСІРЕ /local S/ destined for, intended for.
БӘТЕС batiste, cambric.
БӘТЕҢКЕ shoes.
БӘТІР /local E/ unleavened pan-fried cake.

В

ВАГОН railroad car; street car; ... ЖҮРГІЗУШІ street-car driver.
ВАГОНЕТКА dump-car.
ВАЗА vase.
ВАЗЕЛИН vaseline.
ВАКАНСИЯ vacancy, opening.
ВАКАНТТЫ vacant.
ВАКЦИНА /med./ vaccine.
ВАЛЮТА currency.
ВАННА bath, bathtub; ... БҰЛАУ bath tub; ... БӨЛМЕСІ bathroom.
ВАРВАР barbarian.
ВАРВАРИЗМ barbarism.
ВАРЕНЬЕ jam.
ВАРИАНТ version.
ВАССАЛ vassal.
ВАССАЛДЫҚ /adj./ vassal.
ВАТЕРСЫЗЫҚ /mar./ water line.
ВАТТ /tech./ watt.
ВАХТА /naut./ watch.
ВЕДОМОСТЬ list, register, record.
ВЕДОМСТВО government department.
ВЕДОМСТВОЛЫҚ departmental.
ВЕКСЕЛЬ promissory note; bill of exchange.
ВЕЛОСИПЕД bicycle.
ВЕНТИЛЯТОР ventilator, fan.
ВЕНТИЛЯЦИЯ ventilation.
ВЕРМИШЕЛЬ vermicelli.
ВЕРСТАК work bench; joiner's bench.
ВЕРСТКА /print./ imposition, form.
ВЕРСТКАҒА САЛ- /print./ to impose.
ВЕРФЬ shipyard.
ВЕСТИБЮЛЬ entrance hall; lobby.
ВЕТЕРАН veteran.
ВЕТЕРИНАРИЯ veterinary.
ВЕЯЛКА winnowing machine.
ВЗВОД /mil./ platoon.
ВИЗА visa; ... САЛ- to visa, to grant a visa.
ВИЗИТ visit, call.
ВИНЕГРЕТ mixed vegetable salad.
ВИНТ screw; propeller.
ВИНТОВКА rifle.
ВИНТТЕ- to screw in; to screw up.
ВИСМУТ bismuth.
ВИТАМИН vitamin.
ВКЛАД deposit.
ВКЛАДШЫ depositor.
ВОДОКАЧКА water tower, water pump.
ВОДОПРОВОД water conduit; water supply system.
ВОЕНКОМ military commissar.
ВОЖАТЫЙ guide.
ВОКАЛЬДЫҚ vocal.
ВОКЗАЛ railroad station (in a large city).
ВОЛЕЙБОЛ volley-ball.
ВОЛНОРЕЗ breakwater.
ВОЛЬТ /tech./ volt; ... ДОҒАСЫ /phys./ voltaic arc.
ВОЛЬТМЕТР /tech./ voltmeter.
ВОЛЬФРАМ /chem./ tungsten.
ВЫВЕСКА signboard.

Г

ГА /abbr./ hectare.
ГАБАРИТ /tech./ clearance; clearance gauge.
ГАВАНЬ port, harbor.
ГАЗ gas; ... ПАНА gasproof shelter; ... ТАРТҚЫШ gas main, gas conduit; ... ТӘРІЗДІ ЗАТ gaseous substance.
ГАЗДА- to aerate.
ГАЗДАЛҒАН aerated.
ГАЗДЫ aerated; gassed.
ГАЗЕТ newspaper; КҮНДЕЛІК ... daily paper; ҚАБЫРҒА ... wall newspaper.
ГАЗЕТШІ journalist; newsman, pressman; ... БАЛА newspaperboy.
ГАЗОЛИН gasoline.
ГАЗОМЕТР gas meter.
ГАЗОН lawn.
ГАЗПАНА see ГАЗ ПАНА.
ГАЗСЫЗДАНДЫР- to degasify.
ГАЙКА nut, female screw; ... КІЛТІ nut wrench, monkey wrench.
ГАЛЕРЕЯ gallery.
ГАЛОШ overshoe.
ГАЛСТУК necktie.
ГАМАК hammock.
ГАРАЖ garage.
ГАРАНТИЯ guarantee, security.
ГАРАНТИЯЛА- to guarantee.
ГАРАНТИЯЛЫ /adj./ guarantee.
ГАРМОН accordion.
ГАРМОНИЯЛЫ harmonious.
ГАРМОНИЯСЫЗДЫҚ dissonance.
ГАРМОНШЫ accordion player.
ГАРНЕЦ /measure/ peck.
ГАРНИЗОН garrison.
ГАСТРОНОМ epicure, gastronomer.
ГАСТРОНОМИЯ gastronomy.
ГАУБИЦА howitzer.
ГАУҺАР precious stone.
ГАША hashish.
ГВАРДИЯ /mil./ guards.
ГВАРДИЯШЫ guardsman.
ГЕГЕМОН hegemon.
ГЕГЕМОНИЯ hegemony.
ГЕКТАР hectare.
ГЕКТОГРАФ hectograph.
ГЕКТОГРАФТА БАС- to hectograph.
ГЕНЕРАЛ /mil./ general.
ГЕНЕРАЛИССИМУС generalissimo.
ГЕОГРАФ geographer.
ГЕОГРАФИЯ geography.
ГЕОГРАФИЯЛЫҚ geographic(al).
ГЕОДЕЗИЯ geodesy, geodetics.
ГЕОЛОГ geologist.
ГЕОЛОГИЯ geology.
ГЕОЛОГИЯЛЫҚ geological; ... БАРЛАУ geological survey.
ГЕОМЕТРИЯ geometry.
ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ geometric(al); ... ПІШІН geometrical figure.
ГЕРБ coat of arms.
ГЕРБАРИЙ herbarium.
ГЕРМЕТИК hermetical.
ГИБРИД hybrid.
ГИГАНТ giant.
ГИГИЕНА hygiene.
ГИГИЕНАЛЫ hygienic.
ГИДРОГРАФИЯ hydrography.
ГИЛЬЗА /mil./ cartridge case, shell case.
ГИМН anthem.
ГИМНАСТИКА gymnastics, callisthenics.
ГИНЕКОЛОГИЯ /med./ gynecology.
ГИПНОЗ hypnosis.
ГИПНОЗДА- to hypnotize.
ГИПНОЗШЫ hypnotist.
ГИПОТЕЗА hypothesis.
ГИПС gypsum; plaster of Paris.
ГИПСТЕ- to plaster, to treat with gypsum.
ГИТАР guitar.
ГИТАРШЫ guitarist.
ГЛИЦЕРИН glycerin.
ГЛОБУС globe.
ГЛЮКОЗА glucose.
ГОРЧИЦА mustard.
ГОСПИТАЛЬ hospital.
ГОТОВАЛЬНЯ case of drawing instruments.
ГРАБДА /local E/ rake (hand or mechanical).
ГРАВЕР engraver.
ГРАДУС degree.

ГРАММ gram.
ГРАММАТИКА grammar.
ГРАММАТИКАЛЫҚ grammatical.
ГРАНАТА /mil./ grenade, shell, bomb.
ГРАНКА /print./ galley-proof, slip.
ГРАФ earl, count.
ГРАФИК graph, diagram.
ГРАФИКА graphic arts.
ГРАФИН carafe, water-bottle, decanter.
ГРАФТЫҚ earldom; county.
ГРИМ make-up; grease-paint.
ГРИМШІ make-up man.
ГРИПП /med./ grippe, influenza.
ГРУЗИН Georgian.
ГУБЕРНАТОР governor.
ГУБЕРНИЯ province.
ГУДОК horn, siren, whistle.
ГУМАНИЗМ humanism.
ГУМАНИСТ humanist.
ГУМАНИТАР /adj./ humanitarian.
ГУІЛ whistling (of wind).
ГУІЛДЕ- to whistle; /fig./ to howl.
ГІР weights.
ГҮЛ flower; ... АНАЛЫҒЫ /bot./ pistil; ... КІНДІГІ /bot./ receptacle; ... САБАҒЫ /bot./ peduncle, pedicle; ... ТОЗАҢЫ /bot./ pollen; ... ТҰҒАРЫ see ... КІНДІГІ; ... ШАШУ blossoming; ... ШЕҢБЕР garland, wreath; ... ШОҒЫ /bot./ raceme; ... ӨСПЕЙТІН /bot./ cryptogamous; ... ӨСІРУ КӘСІБІ floriculture.
ГҮЛДЕ- to plant flowers; to beflower.
ГҮЛДЕГЕН flowering.
ГҮЛДЕН- to bloom.
ГҮДЕНГІШ floriferous.
ГҮЛДЕНЕТІН blossoming; /fig./ very healthy.
ГҮЛДЕНУ blossoming.
ГҮЛДІК flower garden; parterre.
ГҮЛДІҢ ТАЖЫ /bot./ corolla.
ГҮЛСІЗ /bot./ cryptogamous.
ГҮЛІ ЖОҚ /adj./ see ГҮЛСІЗ.
ГҮМП "plop" (onomatopoeia of plopping).
ГҮРБІК /local W/ variety of melon (large, dark brown).
ГҮРЛЕ- to coo.
ГҮРС onomatopoeia of crash.
ГҮРСІЛ boom, rumble, crash.
ГҮРСІЛДЕ- to rumble /intr./.
ГҮРІЛ outburst.
ГҮРІЛДЕ- to speak in a deep voice.
ГҮӘ witness; see also КУА.
ГӨРІ than, rather than; in comparison with.
ГӘП /local W & S/ rumor.

Д

ДА see also ДЕ and, also, too; neither, nor; even, even if; -ever.
ДАБЫЛ drum, tambourine; call, appeal, signal; /fig./ rumor, hearsay, common talk; ... ҮЙ /local SW/ small, travelling yurt (tent).
ДАБЫЛ ТАРАТ-, ДАБЫЛ ШАШ- to spread a rumor.
ДАБЫЛ ҚАҚ- to beat a drum; to beat alarm; to sound alarm.
ДАБЫЛДА- to call, summon, notify; to give signals.
ДАБЫЛДАТ- to spread a rumor.
ДАБЫЛШЫ drummer.
ДАБЫР loud talk.
ДАБЫРЛА- to talk loudly, make noise.
ДАБЫРЛАМАЙ noiselessly.
ДАБЫС fame, reputation.
ДАБЫССЫЗ noiseless.
ДАЙЖУ kind of vodka.
ДАЙРА see ДАРИЯ.
ДАЙЫМ continual, incessant.
ДАЙЫН ready, in readiness; ... БОЛ- to be ready.
ДАЙЫНДА- to prepare, store up, stock.
ДАЙЫНДАЛ- to get ready; to prepare oneself.
ДАЙЫНДАУ procurement, purveyance.
ДАЙЫНДЫҚ training, preparation, preparedness.
ДАЛА field, steppe, prairie; ... ҚҰСТАРЫ steppe birds; ЖАЗЫҚ ... plain, plateau; /fig./ spaciousness; МЫЙДАЙ ... bare steppe; ҚҰЛА ... limitless steppe; ҚҰЛАЗЫҒАН ҚУ ... desolate steppe.
ДАЛАН /local SE/ 1) anteroom, lobby, hall; 2) a kind of white fabric.
ДАЛА-СОҒЫС СОТЫ court-martial.
ДАЛАҚТА- to flutter (of clothes).
ДАЛАҒАЙ /local EC/ a kid born in the fall.
ДАЛБА or ДАЛБАЙ woolen, tricorn hat.
ДАЛБАСА 1) offer, proposal; 2) pretext, pretense, excuse.
ДАЛБАСАЛА- 1) to suppose, contemplate; 2) to talk at randon, to talk haphazardly.
ДАЛДА barricade.
ДАЛДАЛА- 1) to fence, block up, shield; 2) to hide, to shut off.
ДАЛ-ДАЛ БОЛ- to be in rags, in shreds.
ДАЛ-ДҰМЫН ШЫҒАР- to tear into shreds.
ДАЛЫЙ- to inflate, expand, spread /intr./.
ДАМ- to develop /intr./; to grow /intr./.
ДАМБАЛ pants.
ДАМУ development, growth; БЕЙБІТ ... peaceful development.
ДАМЫЛ halt, respite, short rest.
ДАМЫЛ БЕРМЕ- to perturb, disturb.
ДАМЫЛДА- to stop and rest; to take a rest.
ДАМЫЛДАУ halt, respite, short rest.
ДАМЫЛСЫЗ continuous, incessant, unceasing; /adv./ without stopping (talking); disturbing.
ДАМЫЛСЫЗДЫҚ disturbance.
ДАМЫТ- to develop; to further; ТІЛ ... to develop (a child's) power of speaking.
ДАНА 1) piece, specimen; 2) /adj./ wise, of genius, brilliant (of man), great (of work).
ДАНАЛЫҚ wisdom, genius; /adj./ of genius. brilliant, great.
ДАНДАЙСУ conceit.
ДАНЫШПАН see ДАНАЛЫҚ.
ДАНЫШПАНДЫҚ genius (quality).
ДАП-ДАЛА /local S/ 1) very even or flat; 2) wide expanse of the sea.
ДАР gallows; /local NE/ girder, main beam (esp. of a water-raising device).
ДАР- 1) to hit (a target, etc.); to touch; 2) to exert a wholesome influence.
ДАРА separate, individual; ... ІС /clerical/ personal business.
ДАРАЛЫҚ personality, individuality.
ДАРАПЫЛ individualist.
ДАРАҚ /local S & W/ tree (any kind planted by man).
ДАРБАЗА gate.
ДАРДАЙ huge, enormous; robust.
ДАРИЯ large river.

ДАРУ medicine; ... ЖАСАУШЫ pharmacist; druggist.
ДАРУ-ДӘРМЕК medicament, drug.
ДАРУЛА- to treat, cure.
ДАРУЛАН- to be treated; to undergo a cure.
ДАРШЫН 1) cinnamon; 2) /bot./ star anise (Illicium anisatum); 3) /bot./ dittany (Dictamnus).
ДАРЫЛДА- 1) to shout, yell; 2) to produce crackling sound (of cloth, paper, etc. when being torn).
ДАРЫЛДАҚ bawler, noisy man.
ДАРЫМДАУ /obs./ /local SE/ medication, treatment.
ДАРЫНДЫ gifted, talented.
ДАРЫНДЫЛЫҚ giftedness, talent; genius, brilliance.
ДАРЫНСЫЗ ungifted, untalented.
ДАРЫНСЫЗДЫҚ want of talent.
ДАРЫТ- to let hit, to let touch; to allow to come near; to allow to approach.
ДАРҚАН /local SE/ 1) expert, master; 2) honest, friendly, considerate man.
ДАРҒА АС- to hang (of man).
ДАС /local/ 1) /SE/ basin, wash-basin, tub; 2) /E/ instruction, guidance.
ДАСТАН epic poem.
ДАСТАРҚАН table-cloth.
ДАСТАРҚАНЫ МОЛ hospitable (home).
ДАТ 1) enmity, vengeance; 2) /local E, SE/ application, petition, request; complaint.
ДАТА date.
ДАТАЛА- to date.
ДАТТА- to harbor revengefulness; to nourish enmity.
ДАУ lawsuit, litigation.
ДАУА medicine, medicament; /obs./ balsam; /fig./ method, measure.
ДАУ-ДАЛАБАСЫЗ indisputably, unquestionably.
ДАУЛА- to bring a suit; to litigate, sue.
ДАУЛАС- to argue, quarrel; to litigate.
ДАУЛАУШЫ pretender.
ДАУЛЫ debatable.
ДАУРЫҚПА- to yell, shout; to talk loudly.
ДАУРЫҚПА noisy, bawler, squaller.
ДАУСЫЗ certain, indisputable; indisputably, for certain, by all means.
ДАУСЫЗ-ДАМАЙСЫЗ indisputably, unquestionably.
ДАУ-ШАР dispute, discord; lawsuit, litigation.
ДАУШЫ see ДАУЛАУШЫ.
ДАУЫЛ storm.
ДАУЫЛДЫ violently, stormy.
ДАУЫЛПАЗ 1) small drum used in falconry; 2) /zool./ stormy petrel (Procellaria pelagica).
ДАУЫС voice; ... БЕР- to vote; ... ШЫҒАРМАУ silence.
ДАУЫССЫЗ silent, mute, voiceless; ... ДЫБЫС /ling./ consonant.
ДАУЫСТА- to pronounce loudly.
ДАУЫСТАП aloud.
ДАУЫСТЫ /ling./ vowel; ... ДЫБЫС vowel sound.
ДАУЫСТЫЛАРДЫҢ ҮНДЕСУІ vowel-harmony.
ДАУЫСТЫҢ БІРДЕЙЛІГІ equality of votes.
ДАУЫСЫ ЗОР sonorous.
ДАУЫСЫ НАШАР voiceless.
ДАУЫСЫН АЛ- to deprive of the right of voting; to defranchise.
ДАУЫСҚА САЛ- to vote, to ballot.
ДАУЫСҚА САЛУ voting, poll.
ДАУЫСҚА ТҮС- to be put to the vote; to be a candidate for election.
ДАУЫСҚА ҚОЙ- to put to the vote.
ДАХА a kind of fur coat.
ДАЯР ready.
ДАЯРЛА- to prepare /tr./, equip, fit out.
ДАЯРЛАН- to prepare /intr./, equip oneself, get ready.
ДАЯРЛЫҚ training, preparation; readiness.
ДАҚ 1) spot, blot, blemish; 2) scar, lesion; 3) imprint; 4) /local E/ just, exactly; ... САН /math./ odd number.
ДАҚА /local W/ see ДАХА.
ДАҚПЫРТ beginning of some events; movement around something; rumors; /fig./ stamp, cliché.
ДАҢ 1) tambourine; 2) /poet./ see ДАҢҚ.
ДАҢДАМА /local W/ conversation, talk.
ДАҢ-ДҮҢ row, disturbance, commotion.
ДАҢ-ДҮҢ БОЛ- to get perplexed; not to know what to do.
ДАҢҚ glory, fame, reputation.
ДАҢҚ ТАРАТ- to make famous; to extol, eulogize, belaud.
ДАҢҚ or ДАҢҚЫ ШЫҚ- 1) to be reputed; to pass for; 2) to become famous.
ДАҢҚ ШЫҒАР- to make famous.
ДАҢҚА ИЕ БОЛ- to acquire fame.
ДАҢҚСЫЗ 1) inglorious, ignominous, infamous; 2) unknown, obscure.
ДАҢҚСЫЗДЫҚ infamy, ignominy; obscurity.
ДАҢҚОЙ /iron./ cock-sparrow.
ДАҢҚ-ОЙЛЫҚ whimsy.

ДАҢҚТА- to announce, proclaim.
ДАҢҚТЫ famous, glorious; great figure (of man).
ДАҢҚЫ ЖАЙЫЛ- to be announced; to be proclaimed.
ДАҢҚЫН ЖАЙ- see ДАҢҚТА-.
ДАҢҚЫН ШЫҒАР- to extol excessively.
ДАҢҒАЙЫР /local W/ large accumulation of sand.
ДАҢҒЫЛ beaten (track), blazed (trail), even (road).
ДАҢҒЫЛДАН- to be well-trodden, even (of roads).
ДАҢҒЫРЛА- or ДАҢҒЫРЛАТ- to drum.
ДАҒАР /local E & SE/ large bag.
ДАҒАРА 1) large bag; 2) /local E/ large wooden bowl; 3) /local S/ wash-basin.
ДАҒАРАДАЙ bulky, large.
ДАҒДАР- to become perplexed.
ДАҒДАРМАЙ unceasingly (of talking).
ДАҒДАРУ difficulty, confusion.
ДАҒДАРЫС crisis, stagnation; hopeless situation.
ДАҒДЫ habit; ... БОЙЫНША automatically (of man's movements, etc.).
ДАҒДЫЛАН- /fig./ to arm oneself; to learn, exercise, acquire habits; to get accustomed.
ДАҒДЫЛАНДЫР- to train; to inculcate habits /tr./.
ДАҒДЫЛАНДЫРУ automation.
ДАҒДЫЛАНУ development (educational).
ДАҒДЫЛЫ habitual, usual, ordinary; automatic.
ДВОРЯН nobleman.
ДВОРЯНДЫҚ nobility.
ДЕ see ДА.
ДЕ- 1) to speak, talk, say, tell; 2) to call, to name; 3) to intend.
ДЕБЕТ debit.
ДЕВИЗ motto.
ДЕГБІР patience.
ДЕГБІРЛІ /adj./ patient.
ДЕГБІРСІЗ 1) impatient; 2) disturbing, alarming.
ДЕГБІРСІЗДЕНУ disturbance, alarm.
ДЕГДАР /local W/ very good, excellent.
ДЕГЕН wild goat.
ДЕГЕН so-called, under the name, nicknamed.
ДЕГЕНДЕЙ just, exactly, just as one would like it to be.
ДЕГЕНМЕН however, though, nevertheless; but, for all that.
ДЕГЕНМЕНЕН all the same; whatever may be said.
ДЕГМЕНТ 1) /local SE/ belt decorated with silver; 2) /local W/ valuable (decorated) sword.
ДЕГІШ /local SW/ large wave, billow.
ДЕДЕКТЕ- to walk with hasty steps.
ДЕДУКТИВ deductive.
ДЕЖУРИТЬ ЕТ- to be on duty.
ДЕЖУРНЫЙ /adj./ on duty.
ДЕЗЕРТИР deserter.
ДЕЗЕРТИРЛЫҚ desertion.
ДЕЗИНФЕКЦИЯ disinfection.
ДЕЗМАЛ /local S/ flat iron.
ДЕЙТІН so-called, under the name.
ДЕЙІНШЕ /local SE/ small bag.
ДЕЙІН to, up to, until.
ДЕКАБРЬ December.
ДЕКАДА decade.
ДЕКЕБІР see ДЕКАБРЬ.
ДЕКЛАМАЦИЯ declamation.
ДЕКЛАРАЦИЯ declaration.
ДЕКОРАЦИЯ decoration; scenery /theatr./.
ДЕКРЕТ decree, edict.
ДЕЛБЕ 1) reins; 2) a disease of horses; 3) avertin (disease of cattle).
ДЕЛБЕТАП /local SE/ crazy, insane.
ДЕЛБЕШІ coachman.
ДЕЛЕГАТ delegate.
ДЕЛЕГАЦИЯ delegation.
ДЕЛДАЛ broker, agent.
ДЕЛДАЛДЫҚ САУДА sale on commission; brokerage.
ДЕЛЕНДЕ- to pucker, bulge, stick out.
ДЕМ breathing, breath; ... АЛУ 1) breathing; deep breath; 2) halt, short rest.
ДЕМ АЛ- 1) to breathe, to take a breath; 2) to rest.
ДЕМ БЕР- to inspire.
ДЕМАГОГ demagogue.
ДЕМАЛ- to sigh, breathe.
ДЕМАЛУ rest.
ДЕМАЛЫС halt, rest; ... КҮНІ day off.
ДЕМАРКАЦИЯ demarcation.
ДЕМБЕ-ДЕМ /local SE/ from time to time; now and then.
ДЕМБЕЛШЕ thick-set; stocky.
ДЕМДЕ- to help; to lend a hand.
ДЕМЕК then; well then; so.
ДЕМЕУ help, assistance.
ДЕМОБИЛИЗАЦИЯ demobilization.
ДЕМОБИЛИЗАЦИЯЛАНҒАН demobilized.
ДЕМОКРАТ democrat.
ДЕМОКРАТИЯ democracy.

ДЕМОКРАТТАН- to become democratized.
ДЕМОКРАТТАНДЫР- to democratize /tr./.
ДЕМОНСТРАЦИЯ demonstration.
ДЕМПИНГ dumping.
ДЕМСІЗ lifeless.
ДЕМІГУ shortness of breath.
ДЕМІК- to suffer from shortness of breath; to suffocate /intr./; to be asthmatic.
ДЕМІКПЕ shortness of breath; asthma.
ДЕМІКПЕЛІ asthmatic.
ДЕНДЕ 1) to master, to overcome; 2) to complete the largest part of a certain work.
ДЕНЕ 1) body (of man, etc.); 2) thing; 3) /phys. & math./ body, solid, substance; ... ЕҢБЕГІ manual labor; ... КЕЛБЕТІ build, frame (of body); ... ШЫНЫҚТЫРУ sport, physical culture.
ДЕНЕДЕГІ ТҮК body hair.
ДЕНЕЛІ sticky, thick-set, tall.
ДЕНЕСІЗ incorporeal.
ДЕНСАУЛЫҚ health; ... САҚТА- take care of (one's) health; ... САҚТАУ care of public health.
ДЕНІ САУ healthy.
ДЕП ger. of ДЕ-; /in the position of the concluding word of a clause either indicates that the preceding words are a direct quotation, or serves as the connecting word between the subordinate (preceding) and main (following) clauses of a sentence/.
ДЕПО /r.r./ depot, engine house, roundhouse.
ДЕПУТАТ representative, delegate.
ДЕР КЕЗІНДЕ well-timed (to the point); in time, opportunely; in due course.
ДЕРБЕС separate, independent, special.
ДЕРГЕР see ДӘРІГЕР.
ДЕРЕ /local NW/ watering through for cattle.
ДЕРЕК fact, data; news, tidings.
ДЕРЕКСІЗ /adj./ abstract.
ДЕРЕКСІЗДІК abstraction.
ДЕРЕКТІ /adj./ concrete, based on facts.
ДЕРЕН /local SE/ large, tall (of trees).
ДЕРЕУ without delay, immediately, at once, instantly, suddenly; unexpectedly.
ДЕРМЕНЕ /bot./ santonica (Artemisia maritima).
ДЕРТ illness, disease; ... ЖАБЫС- to fall ill; to be taken ill.
ДЕС- to come to an agreement.
ДЕС БЕРГЕНДЕ opportunely, luckily.
ДЕСЕ ОР- /local SE/ to reap.
ДЕСЕРТ dessert.
ДЕСПОТ despot.
ДЕСТЕ 1) ten; 2) ream of paper.
ДЕСТЕЛЕ- to count by tens; to count by bundles.
ДЕТАЛЬ detail.
ДЕФЕКТ defect.
ДЕФИЦИТ deficit.
ДЕҢГЕЙ level.
ДЕҢГЕЛДЕС /local W/ 1) of equal size; 2) of equal age.
ДЕҢГЕНЕ 1) /local W & SW/ sharing in equal parts the purchase and consumption of food; 2) /local C/ /med./ reumatism.
ДЕҢМЕНТ see ДЕГМЕНТ.
ДЕҢКИ- to clamber up; to seem to be large.
ДИАЛЕКТ dialect.
ДИАЛЕКТИКА dialectics.
ДИАЛЕКТІЛІК dialectical.
ДИАЛОГ dialogue.
ДИАМАТ dialectical materialism.
ДИАМЕТР diameter.
ДИАПАЗОН diapason; range.
ДИВАН 1) sofa, ottoman; 2) /obs./ anthology of lyric poems.
ДИВЕРСАНТ saboteur.
ДИВЕРСИЯ diversion, sabotage.
ДИВИДЕНД dividend.
ДИВИЗИОН squadron /mil./; flotilla /naval/.
ДИВИЗИЯ /mil./ division.
ДИДАКТИКА didactics.
ДИДАР appearance, features (of face).
ДИДАРЛАС- to see each other.
ДИЕТА diet.
ДИКТАТОР dictator.
ДИКТАТУРА dictatorship.
ДИПЛОМ diploma.
ДИПЛОМАТ diplomat.
ДИПЛОМАТИЯ diplomacy.
ДИРЕКТИВА instructions, directions.
ДИРЕКТОР director.
ДИРЕКЦИЯ board of directors, management.
ДИРИЖЕР /mus./ conductor, bandmaster.
ДИСКУССИЯ discussion.
ДИУАНА 1) God's fool, blissful, beatific; 2) possessed, insane; 3) beggar, mendicant, wanderer; dervish; 4) crank, eccentric.
ДИФТЕРИТ diphteria.
ДИІРМЕН mill; ... ТАС millstone.
ДИІРМЕНШІ miller.
ДИҚАН or ДИҚАНШЫ agriculturist, cultivator, tiller.
ДИҚАНШЫЛЫҚ agriculture, farming.
ДОБАЛ 1) clumsy; 2) crudely made object.
ДОБАЛДАЙ clumsy (of man); crude (of thing).
ДОБРА see ДОРБА.

ДОЗА dose.
ДОЗАҚ Gehenna.
ДОЗОР patrol.
ДОЗОРШЫ scout.
ДОЙЫР lash, heavy whip.
ДОЙЫРДАЙ thick, crude, unpolished, uncouth.
ДОКТОР 1) one who has a doctor's degree; 2) physician.
ДОКТОРЛЫҚ medical profession.
ДОКТРИНА doctrine.
ДОКУМЕНТ document.
ДОЛАН /local NW/ 1) inconstancy, instability, unsteadiness; 2) inconstant, vacillating man.
ДОЛАНА /bot./ hawthorn (Crataegus).
ДОЛБАР roughly, in the rough; apriori.
ДОЛБАРЛАП roughly, coarsely, in draft form.
ДОЛДАН- 1) to bubble, boil, swirl; 2) to be hot tempered; 3) to be enraged; to have a fit of anger, to flare up; 4) /fig./ to storm (of sea).
ДОЛДАНДЫР- to ruffle /tr./.
ДОЛДАНҒАН furious, raging.
ДОЛУҚ leathern bag made from whole skin.
ДОЛЫ 1) obstinate; 2) hot tempered, irritable; 3) furious, raging; 4) violently, stormy; /local S/ violent storm with hail; /local W/ leather vessel.
ДОЛЫЛЫҚ 1) obstinacy, hot temper, irritability; 2) fury, rage.
ДОМАЛА- to roll, slide down /intr./.
ДОМАЛАН- to turn somersaults.
ДОМАЛАНЫП КІР- to roll in /intr./.
ДОМАЛАТ- to roll, roll down /tr./.
ДОМАЛАТЫП КІРГІЗ- to roll in /tr./.
ДОМАЛАҚ ball; a round object.
ДОМБРА or ДОМБЫРА dombra (native Kazakh musical instrument of the lute class).
ДОМБРАШЫ or ДОМБЫРАШЫ dombra player.
ДОМБЫҚ- to freeze (hands, feet, etc.).
ДОМБЫҚТЫР- see ДОМБЫҚ-.
ДОМБЫҚТЫРЫП АЛ- see ДОМБЫҚ-.
ДОМНА ПЕШ blast furnace.
ДОП ball; playing ball; sphere.
ДОРБА 1) nose-bag, feed bag; 2) small bag, small sack; 3) knapsack, school-bag.
ДОРБАЛА- to take by filling a small bag.
ДОРБАЛАП ӨЛШЕ- to measure by a bag.
ДОРМЕТ /local SE/ plunder, pillage, ravege.
ДОРОҚ /local E/ bullet.
ДОРОҚТЫ МЫЛТЫҚ /local E/ single-loading gun.
ДОС friend.
ДОС-ЖАР friends.
ДОСПАН see ДҰШПАН.
ДОСТАС- to be friends with; to make friends with.
ДОСТЫҚ friendship.
ДОТ /mil./ pill-box; concrete blockhouse; permanent emplacement, bunker.
ДОТАЦИЯ subsidy, subvention, grant.
ДОЦЕНТ assistant professor.
ДОШАЛА /local E/ a kind of berry.
ДОҚТЫР see ДОКТОР.
ДОҢЫЗ 1) pig, swine; 2) /local SE, bot./ sedge-like grass; ... ЖЫЛЫ year of the swine (twelfth year in twelve-year cycle).
ДОҒА shaft-bow (in harness).
ДОҒАЛ obtuse; ... БҰРЫШ /math./ obtuse angle.
ДОҒАЛДАН- to become obtuse; to become bow-shaped.
ДОҒАР- 1) to unharness; 2) to finish.
ДОҒАШ ring-shaped roll (bread).
ДРАМА drama; dramatic.
ДРАМАЛАСТЫР- to dramatize.
ДРАМАТУРГ playwright.
ДРАП thick woolen cloth.
ДУ 1) storm, tempest; 2) strong noise, hubbub; 3) outburst.
ДУАДАҚ /zool./ bustard (Otis tarda).
ДУАКЕР sorcerer, wizard.
ДУАЛ high wall; fence, hedge, enclosure; bank, rampart.
ДУАЛАУШЫЛЫҚ sorcery, witchcraft.
ДУАЛАҚ see ДУАДАҚ.
ДУАНА see ДИУАНА.
ДУБЛИКАТ duplicate.
ДУДАЛАН- to become dishevelled.
ДУДАР 1) two-stringed dombra; 2) dishevelled, tousled (of hair).
ДУЛЫҒА 1) dromedary's hump; 2) /hist./ helmets of Kazakh knights.
ДУМАН uproar, clamor.
ДУМАНДЫ busy, animated.
ДУТАР /local S & SW/ see ДУДАР.
ДУШАР БОЛ- to be subjected, to undergo.
ДУШАР ЕТ- to subject, to expose.
ДУШАР ҚЫЛ- to throw into.
ДУЫЛДА- 1) to make noise, to make hubbub; 2) to itch.
ДЫБЫР rapid inarticulate talk.
ДЫБЫРЛА- to talk fast and indistinctly.

ДЫБЫС sound, voice; ... БЕР- to respond, answer, echo.
ДЫБЫССЫЗ soundless.
ДЫЗЫЛДА- to burn (of pain).
ДЫМ moisture, humidity; ... ЖҰТҚЫШ /tech./ hygroscopic, absorbent; ... ЖҰТҚЫШ МАТА absorbent cotton.
ДЫМ quite, entirely; too; ... АЗ too little; ... ЖОҚ there is nothing; ... ТАТЫРМА to give nothing to eat.
ДЫМДА- to moisten, to damp /tr./.
ДЫМДАН- to grow damp; to become damp.
ДЫМДЫ humid, damp, moist.
ДЫМДЫЛЫҚ humidity, dampness, moisture.
ДЫМҚЫЛ humid, damp, moist.
ДЫМҚЫЛДАН- to become damp, humid.
ДЫМҚЫЛДЫҚ humidity, dampness, moisture.
ДЫРАПА /local W/ large, thick (of trees).
ДЫРАУ /local W/ large, huge, thick.
ДЫРЫЛДА- to utter a coarse tremulous sound.
ДЫҢЫЛДА- or ДЫҢҒЫЛДА- to ring, to utter a jangling sound, to strum.
ДЫҢЫЛДАТ- or ДЫҢҒЫЛДАТ- to strum.
ДЫҢҒЫРЛА- to ring.
ДЫҒАЛ /local W/ large, huge, enormous.
ДІГЕР /local SE/ large, wide.
ДІК-ДІК ЕТ- see ДІКІЛДЕ-.
ДІКІЛДЕ- to hurry, hasten, rush /tr./; to harass, pester.
ДІЛГЕР 1) need, want; 2) strong wish; fervent wish.
ДІЛМАР eloquent; orator; gas-bag.
ДІН religion, faith; ... БҰЗАР apostate; ... ТҰТУ religion, denomination; ... ТҰТУ ЕРКІНШІЛІГІ religious liberty; ... ІЛІМІ or ... ҒЫЛЫМЫ theology; ... ҰСТАУ religion, denomination.
ДІНГЕ ЕРІКТІЛІК /rel./ tolerance.
ДІНГЕ ҚАРСЫ antireligious.
ДІНДАР /rel./ believer.
ДІННЕН БЕЗГЕН apostate.
ДІНСІЗДІК unbelief, atheism.
ДІНШІЛ /rel./ 1) believer; 2) pilgrim.
ДІНШІЛДІК 1) religiousness, piety; 2) pilgrimage.
ДІНИ АДАМДАР clergy.
ДІРДЕКТЕ- to shrivel (from cold).
ДІРІЛ vibration, shaking, shivering, jarring.
ДІРІЛДЕ- to shake, shiver, vibrate, jar.
ДІҢ /local NW/ elevation, hill.
ДІҢГЕК 1) trunk, stump, blockwood; 2) pile, curbstone; 3) hitching-post.
ДІҢКЕ power, strength, energy; ... ҚҰР- to be dead-beat.
ДІҢКЕСІН ҚҰРТ- to exterminate.
ДІҢКИ- to clamber up.
ДУБАРА hybrid.
ДУБІР tramping.
ДУБІРАЯҚ /local SE/ early born calf.
ДУБІРЛЕ- to patter; to clatter.
ДУДАМАЛ doubtful, dubious, unauthentic.
ДУДАМАЛДАН- to doubt.
ДУЗ blade.
ДҮЙСЕНБІ Monday.
ДҮКЕН shop, store, workshop.
ДҮКЕНШІ shop keeper.
ДҮКЕРТ 1) /local SE/ scissors; 2) /local NW/ very urgent.
ДҰЛЕЙ stupid, crazy.
ДУМ butt end (of a gun).
ДУМБІЛ /local SE/ see ДУМБІЛЕЗ.
ДУМБІЛЕЗ parboiled, half-baked.
ДУМДІ formidable, powerful; ... МЫЛТЫҚ gun with large butt-stock.
ДУМПУ 1) explosion, blast; 2) influence.
ДУМПІЛ dull knocking sound.
ДУМПІЛДЕ- to produce a dull knocking sound.
ДУМШЕ dogmatist; uncritical reader.
ДҰНИЕ 1) world, universe; 2) property, estate; ... ЖҮЗІ the globe, the whole world; ... ҚҰМАР greedy, avid; ... ҚҰМАРЛЫҚ greediness, avidity.
ДҰНИЕГЕ КЕЛУ birth.
ДҰНИЕЖҮЗІЛІК /adj./ world, world-wide, universal.
ДҰНИЕҚОР self-interested, greedy, avid.
ДҰР СІЛКІНТ- to stir, stir up /tr./.
ДҰРБІ binoculars, telescope.
ДҰРДИ- 1) to bristle up, to become dishevelled; 2) to bulge (of lips).
ДҰРЕ corporal punishment; birch rods; ... СОҚ- to birch.
ДҰРКІН 1) time (as a multiplicative word); 2) volley, salvo.
ДҰРКІН-ДҰРКІН from time to time; periodically.
ДҰРКІРЕ- to run fast and with trampling.
ДҰРЛІККЕН /adj./ disturbed, agitated.
ДҰРЛІКТІР- to agitate /tr./; to disturb.
ДҰРС or ДҰРС-ДҰРС bang! /onomatopoeia of crashing sound/.
ДҰРС ЕТ- to fall with a bang.
ДҰРСЕ ҚОЯ БЕР- 1) to fall upon somebody;

2) to object categorically, peremptorily.
ДҮРСІЛ tramp of horse's feet.
ДҮРСІЛДЕ- to stamp, patter, clatter.
ДҮРСІЛДЕУ beat, tramping.
ДҮҢГІРШЕК /local SE/ second stomach of cattle.
ДҮҢК /onomatopoetic word/ bang!
ДҮҢК ЕТЕ ТҮС- to fall down with noise.
ДҮҢКІЛ noise, rumble.
ДҮҢКІЛДЕ- to knock; to drop with a bang.
ДҮҢШЕ /local E/ translator, interpreter.
ДҰЗАҚ trap, snare, net.
ДҰРЫС true, right, correct; authentic; positive.
ДҰРЫСТАУ adjustment.
ДҰРЫСТЫҚ correctness.
ДҰРЫСЫ in earnest, seriously.
ДҰРЫСЫНДА rather, more likely; indeed.
ДҰРЫСЫРАҚ more accurately.
ДҰШПАН enemy.
ДҰШПАНДЫҚ 1) enmity, spite, anger, malice, animosity; 2) /adj., agr./ vermin, pest.
ДҰШПАРА /local SE/ meat dumplings.
ДҰҒА prayer (text); ... ҚЫЛУ prayer (action).
ДӨДЕГЕ loops on the upper felt piece of yourta.
ДӨКЕЙ huge, enormous; giant.
ДӨКЕТ big kitchen knife.
ДӨКІР 1) coarse, clumsy; 2) dolt, blockhead, dunderhead; 3) blunt (of a knife, etc.).
ДӨМКЕ /local W/ corral, enclosure.
ДӨНЕЖІН three-year-old cow.
ДӨНЕН ҚОЙ three-year-old ram.
ДӨП exactly, to the point, opportunely.
ДӨПТЕ- to aim at.
ДӨРЕКІ 1) rude, unpolished, uncouth; 2) vulgar, trivial, indecent.
ДӨРЕКІЛЕ- to simplify; to vulgarize.
ДӨРЕКІЛЕУШІ simplifier, vulgarizer.
ДӨРЕКІЛІК 1) lack of taste; tastelessness; 2) barbarism.
ДӨҢ hill; /geogr./ height; ... ЖЕР hilly country.
ДӨҢБЕК block of wood.
ДӨҢГЕЛЕ- to turn, revolve, spin, roll /intr./.
ДӨҢГЕЛЕК wheel, circle; circular; ... СЫЗЫҚ circle, circumference.
ДӨҢГЕЛЕН- to turn around, whirl, spin, revolve, rotate.
ДӨҢГЕЛЕТ- /fig./ to hunt for somebody.
ДӨҢГЕЛЕТУ rotating, turning around.
ДӨҢГІЛ small elevation.
ДӨҢДІ hilly, uneven.
ДӨҢЕС 1) hill, hillock, mound, knob; 2) /adj./ convex, bulging, relief, embossed, prominent.
ДӨҢЕСТІ 1) hilly, uneven; 2) convex (of glass).
ДӨҢЕСТІК convexity, bulge.
ДӨҢЕСТІ-ОЙЫСТЫ /phys./ convexo-concave.
ДӨҢМЕН /adv./ along the upper path; along the upper road.
ДӘЙЕКТІ consistent.
ДӘЙЕКШІ /gram./ apostrophe.
ДӘЙІМ always, constantly.
ДӘЙІС /local SW/ shameless, unscrupulous; wicked, perfidious.
ДӘЛ exact, accurate, fitting; just, exactly; ... КЕЗІНДЕ in time, opportunely; ... ТІЮ hit.
ДӘЛДЕ- to elucidate; to objectify; to make more precise.
ДӘЛДЕУ adjustment.
ДӘЛДІЗ /local W & SW/ anteroom, lobby, entrance-hall.
ДӘЛДІК exactness; correctness, concreteness.
ДӘЛДІР /local W/ /obs./ silver money.
ДӘЛЕЛ argument, proof, reason, motives; ... ЖОҚ /adj./ unproved.
ДӘЛЕЛДЕ- to prove, motivate, argue, reason.
ДӘЛЕЛДЕМЕ argumentation.
ДӘЛЕЛДЕР КЕЛТІР- to argue, reason.
ДӘЛЕЛДЕУ argumentation.
ДӘЛЕЛДІ convincing, conclusive; well-grounded, weighty.
ДӘЛЕЛСІЗ proofless, unfounded, unsubstantiated, groundless.
ДӘЛЕЛСІЗДІК unfoundedness, unsubstantiatedness.
ДӘЛМЕ-ДӘЛ literal, word for word, exact; exactly.
ДӘЛСІЗДІК incorrectness.
ДӘМ taste; ... ТАТ- to be entertained; to be invited to a dinner.
ДӘМДЕН- to become tasty.
ДӘМДЕС mess-mate.
ДӘМДІ tasty, agreeable, pleasant, nice; ... СӨЗ /fig./ sapid, agreeable word; ... ТАҒАМ groceries.
ДӘМЕ hope.
ДӘМЕЛЕН- to hope.
ДӘМЕТ- see ДӘМЕЛЕН-.
ДӘМСІЗ tasteless.
ДӘМСІЗДІК tastelessness.
ДӘМШІЛ АДАМ epicure.
ДӘМІ ЖОҚ /adj./ tasteless.
ДӘН seed, grain, pit; ... ТАЗАРТҚЫШ grain cleaner.

ДӘНДЕ- to make a habit of frequently calling somewhere.
ДӘНДЕН- to ripen (of grain).
ДӘНДІ grainy, granular, having a kernel; ... АСТЫҚ cereals, breadstuffs.
ДӘНЕКЕР solder, amalgam; bond, tie; /fig./ intermediary, broker.
ДӘНЕКЕРЛЕ- to tin; to solder.
ДӘНЕКЕРШІ solderer, tinsmith.
ДӘНІК- see ДӘНДЕ-.
ДӘНІКТІР- to draw into, to involve in /tr./.
ДӘПТЕР copy-book, exercise book.
ДӘРГІР see ДӘРІГЕР.
ДӘРЕЖЕ rank, degree; /math./ power; ... БЕР- to confer a rank.
ДӘРЕЖЕЛЕУ /math./ involution.
ДӘРЕЖЕЛІ of a definite degree or power.
ДӘРЕТХАНА lavatory.
ДӘРМЕН energy, power.
ДӘРМЕНДІ strong, powerful, energetic.
ДӘРМЕНСІЗ powerless, impotent, helpless; /fig./ unarmed, defenseless; /fig./ bankrupt.
ДӘРМЕНСІЗДІК weakness, helplessness.
ДӘРТ passion, aspiration, desire, enthusiasm.
ДӘРТЕ /local W/ shaft (of a cart).
ДӘРТСІЗ passive, apathetic, sluggish, inert.
ДӘРТСІЗДІК apathy, inertness.
ДӘРТТЕН- to be inspired, animated; to have a longing for.
ДӘРТТЕНДІР- to inspire, animate.
ДӘРТТІ cheerful, joyous, buoyant, passionate, ardent.
ДӘРУІШ dervish.
ДӘРІ medicine, powder; МЫЛТЫҚ ... gunpowder; ТҮТІНСІЗ ... smokeless powder; ... ЖІБЕРУ injection; ... САУЫТ powder bag, powder flask, powder horn, pouch; ... ШӨПТЕР medicinal herbs; ... ҚАМБАСЫ /mil./ powder magazine.
ДӘРІГЕР physician; pharmacist; АУДАНДЫҚ ... district physician.
ДӘРІ-ДЕРМЕН ДҮКЕНІ drug-store.
ДӘРІЛЕ- to disinfect.
ДӘРІПТЕ- to eulogize, extol, belaud, exalt; ... (ӨЛЕҢМЕН) to sing a song of praise.
ДӘРІХАНА pharmacy, drug store.
ДӘРІ-ҚАБЫҚ wafer.
ДӘС /local SE/ most advanced.
ДӘСТҮР tradition, custom.
ДӘСТҮРІНДЕГІ manner, style.
ДӘТ patience.
ДӘТТІКЕМ /local SE/ name of a game (with knucklebones).
ДӘУ giant.
ДӘУЛЕТ /obs./ rich, wealthy.
ДӘУІР epoch, era, period.
ДӘУІТ /zool./ praying mantis.

Е

Е what? what then? what about it?
Е- /auxiliary verb/ to be.
ЕБДЕЙ dexterity, skill, knack.
ЕБДЕЙЛІ 1) dexterous, adroit, prompt; 2) evasive, shifty, dodgy.
ЕБДЕЙСІЗ clumsy, sluggish.
ЕБЕЛЕК /bot./ a weed (Ceratocarpus arenarius).
ЕБЕЛЕКТЕП БАС- to trot with small, quick steps (of horses).
ЕБІ ЖОҚ КІСІ clumsy man.
ЕВРОПАЛАС- to become europeanized.
ЕВРОПАЛЫҚ European.
ЕВРОПАША in the European way.
ЕГДЕ elderly.
ЕГЕ- to saw /tr./; to smooth with a file.
ЕГЕП КЕС- to saw /tr./.
ЕГЕР if; in the case of; in case.
ЕГЕРДЕ see ЕГЕР.
ЕГЕС- to dispute, argue, wrangle.
ЕГЕСТІР- to quarrel, instigate, incite.
ЕГЕУ file; ... ҚҰЙРЫҚ rat.
ЕГЕУЛЕ- to file (work with a file).
ЕГЖЕЙ-ТЕГЖЕЙІН БІЛМЕЙ /adv./ blindly.
ЕГЖЕЙ-ТЕГЖЕЙІНЕ ЖЕТ- to go into details.
ЕГІЗ or **ЕГІЗ БАЛА** twins.
ЕГІЛ- 1) to be sown (of corn, etc.); to be planted (of trees, etc.); to be cultivated; 2) to inoculate, vaccinate.
ЕГІЛГЕН sowing.
ЕГІЛ-ТЕГІЛ БОЛЫП ЖЫЛА- to sob.
ЕГІН sowings; standing crop; ... ДАЛАСЫ field; ... ЕГУШІЛІК agriculture; ... ОРАТЫН МАШИНА reaper, harvester, harvesting machine.
ЕГІН ЕК- to farm.
ЕГІНДІК plowland.
ЕГІНШІ plowman, tiller; farmer, cultivator, agriculturist.
ЕГІНШІЛІК agriculture, farming.
ЕГІС sowing (action); ... КЕЛЕМІ acreage under crop; ... НАУҚАНЫ sowing campaign.
ЕГІСТІК field, plowed field, corn field; ... ЖЕР arable lands.
ЕГУЛІ ЖЕР ploughed land.
ЕДЕН floor.
ЕДӘУІР fairly much; considerably.
ЕДІРЕЙ- to stare.
ЕДІРЕЙТ- to open one's eyes wide.
ЕЖДЕМЕ see ІШТЕМЕ.
ЕЖЕГЕЙ a sort of cheese.
ЕЖЕЛГІ ancient, prehistoric, primordial; ... ДОС old friend.
ЕЖЕЛДЕН 1) very long ago; since olden days; from time immemorial; ... КЕЛЕ ЖАТҚАН ӘДЕТ an ancient custom; 2) usually, as a rule.
ЕЖЕЛЕ- 1) /gram./ to spell; 2) to explain in detail.
ЕЖІК /gram./ spelling.
ЕЖІКТЕ- see ЕЖЕЛЕ- (1) and (2).
ЕЖІРЕ- to stare; to look with bewilderment or fright.
ЕЖІРЕҢДЕ- to stare at anybody persistently and threateningly.
ЕЗ 1) chatterer, babbler; 2) absent-minded, apathetic.
ЕЗ- 1) to press, press out; 2) to crumple; 3) to oppress; 4) to knead; 5) to dilute; СЫЯ ... to dilute ink; ҚАМЫР ... to knead dough.
ЕЗБЕ a kind of drink; ... КІСІ /fig./ chatterer, babbler.
ЕЗБЕЛЕ- to press, rumple, crumple; /fig./ to twaddle, prate, talk idly.
ЕЗГІ 1) oppression, yoke; 2) /adj./ kind, good; 3) cherished, sacred; ... НИЕТ good intention.
ЕЗГІЛІК /n./ good, goodness, good deed, virtue, act of kindness; ... ЕТ- to do good; to be a benefactor; to render a service.
ЕЗГІЛІКТІ beneficial; well-wishing.
ЕЗ-ЕЗ БОЛ- to be rumpled, crumpled.

ЕЗУ 1) pressure, oppression; 2) lips, mouth's corners; ... ТАРТ to smile.
ЕЗУШІ oppressor.
ЕЗУШІЛІК pressure, oppression.
ЕЗІЛ- to be oppressed, crushed.
ЕЗІЛУШІ the oppressed.
ЕЗІП ЖІБЕР- to soak, steep, drench /tr./.
ЕЙ o, oh! hello!
ЕК- 1) to till, cultivate (the land); 2) tacsow, plant; 3) to inoculate, vaccinate; ШЕШЕК ... to vaccinate.
ЕКЕН /past p. of the verb Е-, to be/.
ЕКЕНШЕ /local SE/ small bag.
ЕКЕУ two; ... БОЛЫП /adv./ together; the two together.
ЕКЕУЛЕП /adv./ the two together.
ЕКЕУІМІЗ we two together.
ЕКПЕ not wild, cultivated (plant).
ЕКПЕТІНЕН prone; face downwards.
ЕКПІН 1) gust, rush (of wind, etc.); 2) tempo; 3) ardor; 4) /ling./ accent.
ЕКПІНДЕ- 1) to rush, rush forward /intr./; 2) to display energy; 3) to increase the tempo (of work).
ЕКПІНДІ 1) gusty (of wind); 2) rapid, impetuous; 3) /adj./ shock; 4) shock worker; 5) /ling./ accented; ... ӘСКЕР /mil./ shock troops.
ЕКПІНСІЗ /ling./ unaccented, unstressed.
ЕКПІНІ ЖЫЛДАМ rapid, impetuous.
ЕКТІР- to inoculate /tr./.
ЕКШЕ- 1) to sift (grain); 2) to select, pick out.
ЕКШЕЛ- to be selected; to be sorted out, picked out.
ЕКІ two; ... АЙЛЫҚ /adj./ two-month; bimonthly; ... АРА distance; ... АТТЫҚ /adj./ two-horse; ... АЯҚ ЖОЛ dirt road; ... БЕТІ АНАРДАЙ red cheeks; ... БӨЛІП by halves, in half; ... БӘСІНЕ /adv./ at an exorbitant price; ... ЕНДІ МАТА double-width cloth; ... ЕСЕ twice, twice as much; ... ЕСЕ КЕМІРЕК /adj./ half; ... ЖАРЫП by halves, in half; ... ЖАСАР /adj./ two-year; ... ЖАҚТАНДА mutual; ... ЖАҚТЫ bilateral; /fig./ double-faced; ... ЖАҚҚА ДА ЖАҚ /adv./ in a draw; ... ЖЕТІЛІК /adj./ fortnightly; ... ЖЫЛДЫҚ /adj./ two-year; ... ЖҮЗДІЛІК perfidy, treachery; ... КІСІЛІК two-seated; ... КҮНДІК /adj./ two-day; ... МҮШЕЛІК /math./ binomial; ... РЕТ twice, twofold; ... ТҰЛӨГЕН ҚҰС two-year old bird; ... ҚАБАТ twice, double; ... ҚАТ see ... ҚАБАТ; ... ҰШТЫ fanciful, pretentious, bizarre; ... ӨЗЕН АРАЛЫҒЫ interfluve.
ЕКІГЕ twice, double.
ЕКІ-ЕКІ-ДЕН in twos.
ЕКІЛЕН- to increase /intr./.
ЕКІЛІК two; douce.
ЕКІНШІ second.
ЕКІНШІДЕН secondly.
ЕКІНШІЛЕЙ second time, repeatedly; later on, henceforth, in future.
ЕКІНІҢ БІРІ either or.
ЕКІТАЛАЙ or ЕКІ-ТАЛАЙ 1) vaguely; 2) doubtfully, not likely, hardly, scarcely; ... КЕЗЕҢ crucial moment; ... ҚОРТЫНДЫ doubtful conclusion.
ЕКІҚАБАТ pregnant; ... БОЛ- to become pregnant.
ЕКІҚАБАТТЫҚ pregnancy.
ЕЛ 1) people, nation, tribe; 2) population; 3) country, land; 4) /fig./ friend; ... БАСҚАРУ reins of government; ... БИЛЕУ see ... БАСҚАРУ; ... КЕЗУ journey, travel; ... МАҢАЙЫ environs; ... ҚОРҒАУ defence of the country.
ЕЛГЕ /adv./ home, homewards, to the native land.
ЕЛГЕЗЕК 1) prompt, swift, dexterous, sensitive; 2) obedient.
ЕЛДІҢ БАСЫ chief of a tribe.
ЕЛЕ- 1) to sift, sieve; 2) to notice, pay attention, react.
ЕЛЕГЕН /local SE & E/ see ЛЕГЕН.
ЕЛЕГІШ attentive, careful, thoughtful.
ЕЛЕК sieve.
ЕЛЕНДІ siftings, bran.
ЕЛЕС spectre, phantom, ghost, apparition.
ЕЛЕС КӨРІН- to have hallucinations.
ЕЛЕСТЕ- 1) to recall, recollect; 2) to be seen vaguely, to appear dimly.
ЕЛЕСТЕТ- 1) to recall, recollect; 2) to manifest, display.
ЕЛЕСТЕТУ 1) reproduction (action); 2) imagination.
ЕЛЕСТЕУ 1) recollection, reminiscence; 2) vision, phantom.
ЕЛЕСТЕУШІЛІК hallucination.
ЕЛЕУ attention.
ЕЛЕУЛІ 1) conspicuous, noticeable, visible; 2) deserving attention, worth notice.
ЕЛЕУРЕ- 1) to be excited; to be on the alert; 2) to rage, to behave violently.
ЕЛЕУРЕГЕН unruly.
ЕЛЕУСІЗ 1) inconspicuous; 2) not worthy of attention.

ЕЛЕУШІ sieve.
ЕЛЕҢ attention.
ЕЛЕҢ ҚЫЛМА- to take no heed of.
ЕЛЕҢ-АЛАҢДА early at daybreak.
ЕЛЕҢДЕ- to look back fearfully; to examine cautiously.
ЕЛЖІРЕ- to be overboiled (of meat, etc.); to be moved, touched, to grow soft (of heart).
ЕЛКЕЗЕР /local SE/ sieve.
ЕЛСІЗ uninhabited, desolate, sparsely settled.
ЕЛТ- to be doped (by smoking narcotics); /fig./ to become stupefied, to listen in ecstasy.
ЕЛТІРІ lamb skin; ... БӨРІК lambskin cap.
ЕЛТІТКІШ ГАЗ laughing gas.
ЕЛУ fifty; ... ЖЫЛДЫҚ /adj./ fifty-year-old; quinquagenarian.
ЕЛУДЕГІ see ЕЛУ ЖЫЛДЫҚ.
ЕЛУІНШІ fiftieth.
ЕЛШІ ambassador.
ЕЛШІЛІК 1) embassy; 2) mediation.
ЕЛІ finger's width (measure of length).
ЕЛІГЕТІН excitable.
ЕЛІК /zool./ roe deer.
ЕЛІКПЕ enthusiastic, provocative, easily carried away.
ЕЛІКТЕ- to imitate.
ЕЛІКТІР- 1) to excite, stir, rouse; 2) to persuade; 3) to entice, seduce, tempt.
ЕЛІР- 1) to rage, to behave violently; 2) to rave, be delirious; 3) /conv./ to fool.
ЕЛІРГЕН violent, unruly; ... ЖЫНДЫ violent lunatic.
ЕЛІРГЕНДІК violent uproar.
ЕЛІРМЕ 1) light-minded, thoughtless; 2) violent, raging.
ЕЛІРМЕЛІ passionate.
ЕЛІРТ- /fig./ to dope.
ЕЛІРТПЕ /fig./ narcotics, dope.
ЕЛІРІП violently.
ЕМ 1) medicament, medicine, remedy; 2) /fig./ absolutely, completely.
ЕМ- to suck; to suck in, absorb.
ЕМ БОЛЫП ШЫҚ- to turn out to be beneficial.
ЕМ ҚОН- to be beneficial (of medicine).
ЕМГЕ ДЕ ЖОҚ absolutely not.
ЕМДЕ- to treat (medically); to cure, restore to health /tr./.
ЕМДЕЛ- 1) to undergo a treatment; 2) to be cured, to recover.
ЕМДЕЛІП ЖАЗЫЛ- to be cured, to recover.
ЕМДЕП ЖАЗ- to cure.
ЕМДЕУ medical treatment.
ЕМЕН /bot./ oak (Quercus); ... ЖАҢҒАҒЫ acorn.
ЕМЕС not, no, none (negative form of present-future participle of the defective verb Е- to be.
ЕМЛЕ orthography, spelling.
ЕМПЕЙ- see ЕҢКЕЙ-.
ЕМПЕҢДЕ- to walk fast, stooping and increasing speed.
ЕМСЕК see ЕМШІ.
ЕМТИХАН examination, test; ... АЛАТЫН КОМИССИЯ examining commission; ... АЛУШЫ examiner.
ЕМХАНА dispensary, ambulatory.
ЕМШЕК breast, bosom; ... БАЛАСЫ unweaned child; ... ТІС milk-tooth; ... ІСУ /med./ mastitis; ... ҰШЫ nipple, teat, mammilla.
ЕМШЕКТЕН АЙЫР- to wean a child.
ЕМШЕКТЕС 1) foster-brother; 2) /adj./ uterine.
ЕМШІ physician, quack.
ЕМШІЛІК quackery.
ЕМІЗ- to rear, nurse, suckle /tr./.
ЕМІЗІК (baby's) pacifier.
ЕМІН- to wheedle, solicit; to look pleadingly.
ЕМІН-ЕРКІН 1) freely, without constraint; 2) enough, plenty, to one's heart's content.
ЕМІРЕН- to display maternal tenderness; to caress tenderly.
ЕН 1) earmark (on cattle's ear); 2) width, breadth; ... ДАЛА large field, wide steppe.
ЕН- 1) to enter, come in, drive in; 2) to enlist; 3) to take root; 4) to dream; КҮШІНЕ ... to come into force; to go into effect.
ЕН САЛ- to earmark (cattle).
ЕНГІЗ- 1) to bring in, introduce; 2) to include, insert; 3) to inculcate, instil, implant; 4) to drive in, hammer in; ЖАҢАЛЫҚ ... to introduce innovations; ЗАҢ ... to promulgate a law; ТҮЗЕТУ ... to make an amendment.
ЕНГІЗУ /tech./ lead-in.
ЕНГІЗІЛ- 1) to be brought in, submitted, introduced; 2) to get included.
ЕНДЕЙ МАТА whole (uncut) piece of cloth.
ЕНДЕШЕ 1) if so, in that case, thus; 2) /par./ it appears, follows, turns out.
ЕНДІ 1) now, at present; 2) broad, wide.
ЕНДІГІ next, future, coming, ensuing; ... ЖЫЛДА, ... ЖЫЛЫ next year.
ЕНДІГІДЕ next time.

ЕНДІГӘРІ 1) henceforth, from now on, in the future; 2) next time, later on, henceforward.
ЕНДІК /geogr./ latitude.
ЕНДІР- 1) to bring in, carry in, lead in, introduce; to include; 2) to widen a shirt with an inset.
ЕНДІРЕ ТІК- to sew in, to stitch in.
ЕНДІРМЕ inset (of a dress); insertion (in a text).
ЕНЕ 1) mother-in-law; 2) mother (of animals).
ЕНЕКЕ 1) mother-in-law (caressing word); 2) /zool./ buffalo.
ЕНЕЛЕС 1) /adj./ uterine; 2) offspring of one mother (of animals).
ЕНЖАР 1) apathetic, indifferent, careless, negligent; 2) hesitating; 3) /fig./ anemic, inactive.
ЕНЖАРЛЫҚ apathy, indifference, carelessness, negligence.
ЕНЖАРМА one and a half width of a piece of cloth.
ЕНСІЗ 1) narrow, tight; 2) without an earmark.
ЕНТЕЛЕ- to rush; to push each other.
ЕНТЕЛЕС- to rush somewhere together with others; to crowd.
ЕНТІГУ shortness of breath; panting.
ЕНТІК- to pant; to be short of breath.
ЕНТІКПЕ see ЕНТІГУ.
ЕНТІКТІР- 1) to cause (someone) to pant; 2) to override a horse.
ЕНУ entering; coming into operation.
ЕНШІ /hist./ share in inheritance; share of father's estate due to a son separating from parental household.
ЕНШІ АЛ- to receive the apportioned share from father's estate.
ЕНШІ БЕР- to give the apportioned share to a son separating from father's household.
ЕНШІЛЕС /hist./ adopted child.
ЕНІП КЕТ- to run into; to cut into.
ЕП 1) dexterity, adaptability; 2) master stroke; 3) opportune moment.
ЕПСІЗ clumsy, awkward.
ЕПТЕ- 1) to gain; 2) to manage to do something adroitly.
ЕПТЕЙСІЗ clumsy, awkward, sluggish.
ЕПТЕП cautiously, skilfully; АЯҒЫНДЫ ... БАС walk with caution.
ЕПТЕП-ЕПТЕП gradually.
ЕПТЕП-ЕПТЕП ҚАНА slowly, cautiously, carefully.
ЕПТІ 1) adroit, clever, quick; 2) carefully, economical.
ЕР 1) saddle; 2) man, husband; 3) hero, valiant, brave, manly; ... АДАМ daring fellow; ... АЗАМАТ adult man; ... ЖІГІТ brave guy; ... ЖҮРЕКТІ courageous, brave, valiant; ... ОРТАСЫ middle-aged man.
ЕР- 1) to follow /tr./; 2) to thaw, melt, melt out, dissolve /intr./; СӨЗГЕ ... to yield to persuasion or provocation.
ЕРБЕҢДЕ- to move, be in motion /intr./; to turn; to rotate /intr./ (of a small object, or an object seen from afar).
ЕРБИ- to become conspicuous; to project, stick out /intr./.
ЕРГЕ ШЫҚ- to marry (of a woman).
ЕРГЕ ШЫҚПАҒАН unmarried (of woman).
ЕРГЕ ШЫҚҚАН ӘЙЕЛ married woman.
ЕРГЕЖЕЙЛІ dwarf, pigmy.
ЕРГЕНЕК or ЕРГЕНШЕК /local SE/ door to a corral.
ЕРГІШ /adj./ yielding, not independent.
ЕРДЕН АЙРЫЛ- to divorce (from husband).
ЕРДІҢ БАСЫ pommel.
ЕРДІҢ ҚАПТАЛ saddle tree.
ЕРЕГІС 1) dispute, altercation, wrangle; 2) stubborness, obstinacy.
ЕРЕГІС- 1) to argue, dispute, altercate; 2) to be obstinate, to balk.
ЕРЕЖЕ rule, statute.
ЕРЕКШЕ especially, particularly.
ЕРЕКШЕЛІК peculiarity.
ЕРЕН-ПАРАН /local SE/ early in the morning.
ЕРЕПАН /local E & SE/ much, too.
ЕРЕСЕК teen-ager.
ЕРЕСЕКТЕН- to grow up.
ЕРЕУІЛ strike.
ЕРЕУІЛШІЛЕР strikers.
ЕРЖЕТ- see ЕРЕСЕКТЕН-.
ЕРЖЕТКЕН grown up, mature.
ЕРЖҮРЕК fearless, intrepid, heroic.
ЕРЖҮРЕКТІЛІК fearlessness, intrepidity.
ЕРКЕ pet (of man); molly-coddle; ... ҚЫЗ pet girl.
ЕРКЕК 1) male (man); 2) male (animal); 3) /local NW/ kind of grass; ... АРА drone; ... БАЛА boy; ... ШОШҚА boar, male pig.
ЕРКЕЛЕ- 1) to luxuriate, indulge in laziness; 2) to pin one's hope on.
ЕРКЕЛЕТ- to pet; to stroke.
ЕРКЕЛІК petting; over-indulgence.
ЕРКЕМ /caress./ my dear.

ЕРКІҢ free; free and easy; ... ОЙЛЫ free-thinker.
ЕРКІНДЕ- 1) to feel free, easy; 2) to be a free-thinker; 3) to be entitled rightfully.
ЕРКІНДІК freedom, liberty; will, free rein.
ЕРКІНСЫ- to take liberties; to be wayward; to be capricious.
ЕРКІНШЕ in plenty, in abundance, freely; to one's heart's content; ... ТҰР! /mil. command/ at ease!
ЕРКІНШІЛІК see ЕРКІНДІК.
ЕРЛЕ- 1) to distinguish oneself; 2) to defeat, win a victory; to overcome; 3) to pretend to be brave.
ЕРЛІ-БАЙЛЫ or ЕРЛІ-ЗАЙЫПТЫ husband and wife; consorts, pair, couple.
ЕРЛІК heroism, bravery, courage; ... КӨРСЕТ- to display courage; ... САЛТ heroic spirit, heroic tradition.
ЕРМЕК 1) pastime, amusement, entertainment, fun; 2) buffo, buffoonery; ... ЕТ- to play the fool; ... ҚЫЛ- to amuse oneself, to make merry.
ЕРМЕНЕ /bot./ a kind of wormwood (Artemisia).
ЕРНЕУ edge.
ЕРСІ 1) indecent, improper, obscene; 2) strange; 3) /local E/ bad, unattractive; 4) very, too; ... ҚЫЛЫҚ indecorous action.
ЕРСІЛІ-ҚАРСЫЛЫ hither and thither; back and forth.
ЕРСІЛІК indecency, impropriety.
ЕРТ- 1) to lead; to let someone follow oneself; 2) to draw into.
ЕРТЕ /adj. & adv./ early.
ЕРТЕГЕН АТ mount (horse and saddle).
ЕРТЕГІ tale, fable.
ЕРТЕДЕ before, formerly, in old times.
ЕРТЕК АЙТҚЫШ master storyteller.
ЕРТЕЛІ-КЕШ /adv./ day and night, morning and evening, twenty four hours round; the clock round.
ЕРТЕҢ tomorrow.
ЕРТЕҢГЕ tomorrow, next morning.
ЕРТЕҢГІ /adj./ 1) morning; 2) tomorrow, of tomorrow; ... АС, or ... ТАМАҚ breakfast.
ЕРТЕҢМЕН in the morning.
ЕРТЕҢНЕН БАСТАП beginning with tomorrow; from tomorrow on.
ЕРТТЕ- to saddle.
ЕРТТІ АТ saddled horse.
ЕР-ТҰРМАН harness.
ЕРУ 1) thawing; 2) a short stop in nomads' traveling cycle.
ЕРУЛІК treat arranged in honor of kin or neighbors who come later to the same summer pasture.
ЕРУШІ follower, disciple.
ЕРШІ saddler.
ЕРІК 1) freedom, liberty; possibility; 2) pelt tanned at home.
ЕРІК- to be bored; to become infuriated from idleness.
ЕРІК АШ- to enjoy oneself, amuse oneself; to make merry; to have nice time.
ЕРІК БЕР- to allow, connive; to shut one's eyes.
ЕРІК БЕРМЕ- /fig./ to curb, restrain.
ЕРІКСІЗ involuntarily, against one's will, willy-nilly; ... ІСТЕТЕТІН ЖҰМЫС hard labor.
ЕРІКСІЗ КӨНДІР- to force, compel, oblige.
ЕРІКСІЗДЕ- to force, constrain, compel; to coerce, put pressure on.
ЕРІКСІЗДЕН by force.
ЕРІКСІЗ-ЕРІКСІЗ willy-nilly.
ЕРІКТІ free, unfettered; /n./ volunteer; ... ОҚУШЫ external student.
ЕРІКТІЛІК sovereignty.
ЕР/І/КІНЕН АЙРУ /leg./ imprisonment.
ЕРІМШІК see ІРІМШІК.
ЕРІН lip.
ЕРІН ШҮЙІР- to curl one's lips; to feel or show disgust for.
ЕРІНДІК rope bit (of a bridle).
ЕРІНДІК ДЫБЫСТАР /phon./ labial sounds.
ЕРІНДІКТЕ- to put rope bits on a horse.
ЕРІНШЕКТЕН- to be lazy.
ЕРІП ЖҮРУ escorting.
ЕРІП КЕТ- to melt out (of fat, butter, etc.).
ЕРІТ- to melt, clarify (fat, etc.) /tr./; to smelt /tr./.
ЕРІТКЕН МАЙ boiled butter.
ЕРІТПЕ alloy, fusion.
ЕРІТІНДІ /chem./ solution.
ЕС 1) memory, recollection; 2) mind, intellect, sense.
ЕС- 1) to twist, spin; 2) to row, paddle; 3) to blow violently (of wind); 4) to slash, rip.
ЕС КЕТ- to rave.
ЕСАЛАҢ furious, raging.
ЕСАЛАҢДАУ possessed.
ЕСАЛАҢДЫҚ madness.
ЕСЕ time (as one time, so many times, etc.).
ЕСЕБІНДЕ as, in the capacity of.
ЕСЕБІНДЕГІ in the shape of.
ЕСЕБІНЕН at the expense of.
ЕСЕЙ- to grow up.

ЕСЕК ass, donkey.
ЕСЕКТЕЙ /derog./ ass.
ЕСЕККҰРТ /zool./ wood louse.
ЕСЕН happily, well, all right; АМАН- ... healthy, safe.
ЕСЕНДЕС- to greet one another.
ЕСЕНДІК well-being, prosperity; good health.
ЕСЕП account, calculation; /math./ problem; ... МАШИНАСЫ calculating machine; ... САБАҒЫ arithmetics; ... ШОТ abacus; ... ҒЫЛЫМЫ mathematics.
ЕСЕП АЙРЫС- to settle mutual accounts.
ЕСЕП БЕР- to report.
ЕСЕП ШЫҒАР- /math./ to solve a problem.
ЕСЕПСІЗ countless, innumerable.
ЕСЕПТЕ- 1) to count, calculate, take into account; 2) to think, surmise, assume; 3) to bear in mind; 4) to take someone for someone else.
ЕСЕПТЕГІШ МАШИНА arithmometer, calculating machine.
ЕСЕПТЕМЕЙ unaccountable.
ЕСЕПТЕН ШЫҚ- to be struck from a list.
ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУ calculation.
ЕСЕПТЕС- to take something into consideration; to reckon with someone's opinion or position.
ЕСЕПТЕУ calculation.
ЕСЕПТІ /adj./ counted, taken into consideration, discounted.
ЕСЕПШІ bookkeeper, accountant; /obs./ weatherman; /tech./ meter, calculator.
ЕСЕПШІЛ economical, thrifty.
ЕСЕП-ҚЫЙСАП bookkeeping, accountancy.
ЕСЕР light-minded, light-headed, hasty, foolish.
ЕСЕРЛЕН- to rave; to fool about, to play the fool.
ЕСЕРЛІК stupid, idiotic.
ЕСЕРСОҚТАН- to rage, rave.
ЕСЕРСОҚТАУ possessed.
ЕСЕҢГІРЕ- 1) to weaken /intr./, get tired; to be in depressed state of mind; 2) to be neglected (of a scar or wound).
ЕСКЕ АЛ- to take into consideration.
ЕСКЕ ТҮСІР- to recall, recollect.
ЕСКЕК oar, paddle.
ЕСКЕК САП loom of an oar.
ЕСКЕКШІ rower, oarsman.
ЕСКЕР- to pay attention, take into consideration; to have in view.
ЕСКЕРТ- 1) to remind; 2) to warn; 3) to reprove someone for something; АЛДЫН АЛА ... to tell beforehand, warn; АШУМЕН ... to grumble.
ЕСКЕРТУ note, footnote, comment.
ЕСКЕРТКІШ monument, memorial.
ЕСКЕРУШІЛІК kindness, consideration.
ЕСКІ old, worn out, decrepit.
ЕСКІ-ҚҰСҚЫ rubbish, junk, scrap; old clothes, trash; ... БАЗАРЫ junk-market.
ЕСКІР- 1) to fall into decay; to become dilapidated; 2) to wear out (of clothes); 3) to become stale (of bread); 4) to fade, to wither.
ЕСКІРГЕН /adj./ commonplace, trite, faded.
ЕСКІШЕ in the old way.
ЕСКІШІЛ conservative.
ЕСКІШІЛДІК conservatism.
ЕСПЕЛІ КЕМЕ row-boat.
ЕССІЗ unconscious, forgetful; reckless, foolhardy; rather silly.
ЕССІЗДЕН- to rave.
ЕССІЗДІК madness.
ЕСТЕ БОЛУ in view of.
ЕСТЕ САҚТА- to remember.
ЕСТЕН ТАН- to rave; to be delirious.
ЕСТЕН ТАНУ delirium.
ЕСТИЯР adult.
ЕСТУ ear, hearing (sense).
ЕСТІ reasonable, sensible, prudent, wise; conscious, clever.
ЕСТІЛІК prudence, wisdom.
ЕСУ blowing.
ЕСУ СПОРТЫ rowing (sport).
ЕСУАС insane, psychopath.
ЕСУЛІ twisted.
ЕСУМЕН ЖҮРЕТІН КЕМЕ see ЕСПЕЛІ КЕМЕ.
ЕСІ АУҒАНДЫҚ loss of consciousness.
ЕСІЗ 1) no man's, unowned; 2) uninhabited, desolate, sparsely settled; 3) negligently; ... МҮЛІК /leg./ property in abeyance.
ЕСІК door, entrance, wicket-door, wicket-gate; ... ҚАҚ- to knock at the door.
ЕСІЛ what a pity (used only in a sentence).
ЕСІЛ- to curl, twine /intr./.
ЕСІМ name; /gram./ noun, substantive.
ЕСІМДІК /gram./ pronoun.
ЕСІМШЕ /gram./ participle.
ЕСІНЕ- to yawn, gape.
ЕСІР- 1) to be angry, irritated; 2) to get drunk.
ЕСІРКЕ- to sympathize, regret; to express regrets; to put oneself in somebody's place; to extend benefactions.
ЕСІРКЕУШІ benefactor.
ЕСІРТКІШ alcohol, alcoholic drink.

ЕСІРІКТІК intoxication; state of irresponsibility.
ЕСІТ- to hear, learn; to get to know.
ЕСІТТІР- to bring bad news.
ЕСІТУ see ЕСТУ.
ЕТ meat; ... ДАЙЫНДАУ meat packing; ... СОВХОЗЫ meat packing sovkhoz.
ЕТ- to do; to make.
ЕТЕЙ- to gain weight; to put on weight.
ЕТЕК 1) skirt, hem of a skirt, hem of a dress; 2) foothill, piedmont; ... АСТЫ stealthily, covertly; ... КІР menstruation.
ЕТЕК АЛ- to widen /intr./ to develop.
ЕТПЕТІНЕН prone, face downwards.
ЕТСІЗ thin, lean, skinny.
ЕТТІ stout; well fed (of cattle).
ЕТШІ butcher.
ЕТІ ОЯЗ МАЛ emaciated cattle.
ЕТІ ТІРІ /fig./ imp.
ЕТІК shoe, boot.
ЕТІКШІ shoemaker.
ЕТІС /gram./ voice (of verbs).
ЕТІСТІК /gram./ verb.
ЕШ at all; not a; ... АЯНБАЙ ready for anything.
ЕШБІР nothing, not any, none; without any; ... АЯУСЫЗ ruthlessly; ... БОЛЫПСЫН by no means; ... КҮДІКСІЗ without any doubt; ... НӘТІЖЕ ШЫҚПАЙТЫН futile, ineffectual, unsuccessful, vain.
ЕШКІ goat, she-goat; ... ТАЛ kind of willow (Salix caprea); ... ТҮБІТІ goat fluff.
ЕШКІМ nobody.
ЕШНӘРСЕ nothing, not a thing.
ЕШТЕМЕ nothing.
ЕШТЕҢЕ see ЕШТЕМЕ.
ЕШУАҚЫТ or ЕШУАҚЫТТА never.
ЕШҚАЙДА ШЫҚПАЙ uninterruptedly (of staying in a place).
ЕШҚАНДАЙ none whatever; at all.
ЕШҚАШАН see ЕШУАҚЫТТА.
ЕҢ 1) the very, the most; 2) highly, greatly; ... АЛДЫМЕН for the most part, mainly; ... АЛҒАШ at the beginning; ... БОЛМАСА at worst, at the worst; ... ӘУЕЛІ in advance, beforehand.
ЕҢБЕК 1) labor, work; 2) /anat./ fontanelle; ... АҚЫ salary; ... ЕТ- to work; ... ТӘРТІБІ labor discipline; ... ҚАШ- /local NW/ to be lazy.
ЕҢБЕККҮН working day.
ЕҢБЕКТЕ- to crawl, creep.
ЕҢБЕКТЕН- to work, toil.
ЕҢБЕКТЕП ШЫҚ- to creep out, crawl out, drag oneself out (of men).
ЕҢБЕКШІ workman, worker, laborer.
ЕҢБЕКШІЛ industrious, diligent.
ЕҢБЕКШІЛДІК diligence.
ЕҢГЕЗЕРДЕЙ very large, big, huge; lanky fellow.
ЕҢКЕЙ- to bend /intr./, to stoop.
ЕҢКЕЙТ- to bend, bend down, incline /tr./.
ЕҢКЕУ slope; gently sloping terrain.
ЕҢКІЛДЕ- to cry sobbing.
ЕҢКІШ see ЕҢКЕУ.
ЕҢЛІК /local SE/ an herb with a lanate stem and red root.
ЕҢРЕ- to sob.
ЕҢСЕ strength, power.
ЕҢСЕ- /local NW/ to be bored.
ЕҢСЕР- 1) to reduce, lessen /tr./; 2) to complete something; 3) to pull out, tear out, snatch out; to tear into pieces.
ЕҢІС /local E/ lowland, depression, cavity, valley.

Ж

ЖАБАЙЫ wild, savage; 2) simple, plain, primitive; ... АДАМ barbarian; ... ХАЙУАН wild beast; ... ҚҰС wild bird; ... ҮЙРЕК wild duck.
ЖАБАЙЫЛАР troglodytes.
ЖАБАЙЫЛЫҚ /lit./ barbarism.
ЖАБАСАЛМА hut; incomplete yurt (felt tent).
ЖАБАҒЫ 1) wool of spring sheering; 2) colt or filly in its first fall.
ЖАБАҒЫЛЫ БИЕ mare before her spring shedding of hair.
ЖАБАҒЫЛЫ ҚОЙ sheep not sheared in spring.
ЖАБДЫҚ 1) medium, means; 2) equipment, outfit, outfitting, arrangement; 3) reserve, reserve stock, supply; 4) inventory.
ЖАБДЫҚТА- 1) to supply, equip; 2) to provide with necessary equipment; 3) to arrange in good order.
ЖАБДЫҚТАЛ- to arm oneself.
ЖАБДЫҚТАЛҒАН armed.
ЖАБДЫҚТАН- to be prepared, supplied, equipped.
ЖАБДЫҚТАУ /fig./ armament.
ЖАБДЫҚТАУШЫ furnisher, supplier, provider.
ЖАБДЫҒЫ /mil./ personal effects.
ЖАБУ felt blanket for a horse or a camel; /fig./ a bad horse.
ЖАБУЛА- to put a blanket on a horse or a camel.
ЖАБУЛЫ covered with a blanket (of a horse or camel); covered, protected, closed.
ЖАБУСЫЗ opened, not closed; without a blanket (of a horse or camel).
ЖАБЫЛ- 1) to be locked, closed; 2) to start a team work in friendly spirit.
ЖАБЫЛМАЛЫ /adj./ closing (automatically or otherwise).
ЖАБЫЛУ winding up (of an institution's activities).
ЖАБЫЛҒАН closed, covered.
ЖАБЫЛҒЫШ easy-to-close.
ЖАБЫН /local SE/ 1) wild, untamed (cattle); modest, shy (man); 2) horse's collar.
ЖАБЫРҚА- to be dejected, disheartened.
ЖАБЫРҚАН- to feel sad; to trouble, bother /intr./.
ЖАБЫРҚАҢҚЫ sad, cheerless, downcast.
ЖАБЫС- 1) to stick /intr./, adhere, cling; 2) to grip, grasp, catch, seize; to catch hold.
ЖАБЫСТЫР- to stick /tr./, glue, paste; to glue up, stick up, seal up.
ЖАБЫСТЫРЫЛ- to be glued up, pasted.
ЖАБЫСЫП ҚАТ- to freeze to.
ЖАБЫСҚАҚ 1) viscous, sticky, gluey, adhesive; 2) importunate.
ЖАБЫСҚАҚТЫҚ stickiness, adhesiveness.
ЖАБЫСҚЫШ adhesive, sticking.
ЖАБЫҚ 1) covered, closed, locked; 2) roof felt pieces of the yurt; ... АРБА van, covered wagon; ... ЖЫЙЫЛЫС closed (private) meeting.
ЖАБЫҚ- to grow thin; to become emaciated, to become disheartened.
ЖАБЫҚҚАН 1) emaciated, thin; 2) saddened, depressed, dispirited.
ЖАБЫҚТЫР- to exhaust /tr./; to wear out /tr./.
ЖАДАУ thin, emaciated, pale; /local SE/ irrigation ditch.
ЖАДАҒАЙ ordinary, unprotected; ... АРБА chassis of a cart; ... ЖЕР flat, treeless, terrain (unprotected against winds); ... ШАПАН light clothing – robe over a shirt.
ЖАДУ witch-craft, sorcery.
ЖАДЫ 1) sorcerer; 2) /local SE/ see ЖАЗЫ.
ЖАДЫ ҚЫЛ- 1) to entangle /tr./; 2) to practice witch-craft.
ЖАДЫЛЫҚ 1) perfidy, slyness; 2) sorcery, magic.
ЖАДЫРА- 1) to disperse, clear up /intr./; 2) to improve (of one's mood) /intr./; to assume a cheerful air.
ЖАДЫРАҢҚЫ more cheerful, more jovial.
ЖАДЫЯР foreteller.
ЖАЗ summer.

ЖАЗ- 1) to write; 2) to unfold, unbend, straighten; 3) to err, be mistaken; to miss the target; 4) to cure.
ЖАЗА punishment, penalty; ... ТАРТПАҒАН unpunished.
ЖАЗА БЕР- to punish.
ЖАЗАЛА- see ЖАЗА БЕР-.
ЖАЗАЛАУШЫ ОТРЯД punitive squad.
ЖАЗАЛЫ guilty.
ЖАЗАСЫЗ unpunished.
ЖАЗАТАЙЫМ accidentally, casually, by chance.
ЖАЗАҒА ТАРТ- to punish; to inflict a penalty.
ЖАЗБА written, in writing; ... ӘДЕБИЕТ written literature.
ЖАЗБАЙ ТАН- to recognize without error.
ЖАЗДА- nearly to do.
ЖАЗДАЙ (during) the whole summer.
ЖАЗДАУ nearly, almost.
ЖАЗДЫГҮНІ in the summer.
ЖАЗДЫРЫП АЛДЫР- to order by mail.
ЖАЗДЫҚ /adj./ summer; ... БИДАЙ spring, summer wheat; ... ЕГІН spring sowing; ... КИІМ summer clothes.
ЖАЗМЫШ fate.
ЖАЗУ letter, writing, handwriting; paper (document); ... СТОЛЫ desk.
ЖАЗУШЫ writer, clerk, scribe.
ЖАЗУШЫЛЫҚ writer's work.
ЖАЗЫ pack-saddle (camel's).
ЖАЗЫЛ- 1) to stretch one's legs and arms; 2) to recover, convalesce.
ЖАЗЫЛМАЙ АУРУ incurable disease.
ЖАЗЫЛТ- to cure.
ЖАЗЫЛУ sobering.
ЖАЗЫЛУШЫ subscriber.
ЖАЗЫЛ-ЯЗЫЛ- to recover.
ЖАЗЫМ accident.
ЖАЗЫП АЛ- to make an excerpt.
ЖАЗЫП ҚОЙ- /math./ to inscribe.
ЖАЗЫС- to correspond (with); to be in correspondence.
ЖАЗЫҚ 1) guilt; fault, offense; 2) plain, lowland, plateau; 3) flat, even.
ЖАЗЫҚСЫЗ guiltless, innocent.
ЖАЗЫҚСЫЗДЫҚ guiltlessness, innocence.
ЖАЗЫҚТЫ guilty.
ЖАЗЫҚТЫҚ 1) plane, flat surface; 2) plain.
ЖАЗЫ-ҚЫСЫ all year round.
ЖАЗҒА САЛЫМ in spring.
ЖАЗҒЫ /adj./ summer; ЖАЗҒЫ КҮН ҰЗЫН БОЛАДЫ a summer day is long.
ЖАЗҒЫР- to blame; to accuse.
ЖАЗҒЫРУ accusation, charge, reproach.
ЖАЗҒЫРУШЫ accuser, reproacher.
ЖАЗҒЫТҰРЫ spring (season); in spring.
ЖАЗҒЫТҰРЫМ see ЖАЗҒЫТҰРЫ.
ЖАЗҒЫТҰРҒЫ /adj./ spring.
ЖАЙ 1) situation, position, condition; 2) place, spot; 3) term, date; 4) lightning; 5) simple, plain, ordinary; 6) free of charge; 7) simply, without definite purpose; 8) slowly, quietly, calmly, serenely; ... КҮНДЕР weekdays; /fig./ prose of the life; ... КӨЛІК cartage; ... НАМАЗ small rug for prayer; ... СЕПТЕУ /gram./ simple declension; ... ТАРТҚЫШ lightning rod; ... ӘҢГІМЕ unpretentious tale.
ЖАЙ- 1) to pasture, graze /tr./; 2) to unfold; 3) to spread, disseminate /tr./, propagate; 4) to spread out, lay, hang (as clothes, pictures, etc.) /tr./.
ЖАЙ АТТА- to stroll, walk leisurely.
ЖАЙБАР /local E/ strong, firm, solid, durable.
ЖАЙБАРАҚАТ 1) carefree, placid, complacent, good-humored; 2) placidity, complacency, good humor.
ЖАЙБАРАҚАТТАН- to quietly enjoy oneself.
ЖАЙБАРАҚАТТЫҚ placidity, complacency, good humor.
ЖАЙДАРЫ affable, friendly, cheerful, gay; ... ШЫТ Bokhara chintz.
ЖАЙДАРЫЛЫҚ cheerfulness, gaiety, merriment; friendliness.
ЖАЙДАҚ saddleless; ... ШАНА sled; АТҚА ЖАЙДАҚ МІН- to mount a horse without a saddle.
ЖАЙДАҚТА- to ride without a saddle.
ЖАЙ-ЖАПСАР 1) substance, essence, gist; 2) circumstance; 3) situation.
ЖАЙЛА- 1) to set up a summer camp; to estivate, to pass the summer; 2) to tend cattle; 3) to use a horse for riding in summer; 4) to arrange in good order; 5) to slow down.
ЖАЙЛАН- 1) to settle, establish oneself; 2) to calm, quiet down /intr./.
ЖАЙЛАП АЙТ- to talk calmly.
ЖАЙЛАС- 1) to get settled; 2) to be reconciled; to make peace.
ЖАЙЛАСТЫР- 1) to distribute; to put on right places; 2) to complete, bring to an end; 3) /fig./ to destroy.
ЖАЙЛАСТЫРУШЫЛЫҚ organization of public services.
ЖАЙЛАТ- 1) to graze cattle on summer

pastures; 2) to distribute, put on right places.
ЖАЙЛАУ summer camp; summer pasture.
ЖАЙЛЫ convenient, comfortable, cozy; suitable, favorable; ... ЖАҒДАЙ favorable conditions; БҰЛ МАҒАН ... that suits me.
ЖАЙМА 1) /adj./ flat, even; 2) bedsheet; 3) /local WC/ table cloth; 4) /local W/ carpet, rug; 5) rolled dough (noodles); ... БАЗАР second-hand market; ... САУДА retail trade.
ЖАЙМА-ШУАҚ КҮН warm, sunny day.
ЖАЙНА- 1) to shine, glitter; 2) to be decorated; to be nicely put in order (of a room); ГҮЛГҮЛ ... to flourish, blossom out.
ЖАЙНАТЫЛҒАН brilliant, splendid.
ЖАЙНАҢ ҚАҚ- to show off; to seem to be friendly, affable, gay.
ЖАЙНАҢДА- 1) see ЖАЙНАҢ ҚАҚ-; 2) to shift (of eyes).
ЖАЙНАҒАН shining, brilliant.
ЖАЙПА- 1) to trample, crush, tread down; 2) to destroy, annihilate.
ЖАЙПАҚ 1) /adj./ flat, gently sloping; 2) flat dishes; ... ЖАҒАЛАУ sloping coast.
ЖАЙРА- 1) to be scattered, strewn; to be untidy; 2) to be exterminated, killed.
ЖАЙРАН /zool./ gazelle (Gazella subgutturosa).
ЖАЙРАТ- 1) to scatter, disorder /tr./, throw about; to leave to be in disorder; 2) /fig./ to tear into pieces; to disembowel.
ЖАЙРАҢ ҚАҚ- to beam with joy.
ЖАЙРАҢДА- to smile joyfully.
ЖАЙСАҢ brave fellow.
ЖАЙША /adv./ for no special purpose.
ЖАЙШЫЛЫҚ quiet, calm.
ЖАЙШЫЛЫҚТА- at the usual time; on week-days.
ЖАЙЫЛ- 1) to stretch, spread, extend /intr./; 2) to overflow /intr./; 3) to graze, pasture /intr./.
ЖАЙЫЛМА flood-plain; ... СӨЙЛЕМ /gram./ extended sentence.
ЖАЙЫЛЫМ pasture; common pasture.
ЖАЙЫЛЫП ЖАТ- to spread, widen /intr./.
ЖАЙЫЛЫС see ЖАЙЫЛЫМ.
ЖАЙЫН /zool./ sheat-fish.
ЖАЙЫН, ЖАЙЫНАН, or ЖАЙЫНДА about, or, concerning.
ЖАЙЫП ЖІБЕР- to spread, widen /tr./.
ЖАЙЫРАҚ 1) later, soon, anon; 2) leasurely, a little slower.
ЖАЙЫҚ- to pause, quiet down /intr./.
ЖАЙЫҚТЫР- to stop for a while /tr./; to quiet down /tr./.
ЖАЙҚА- to gore, butt.
ЖАЙҚАЛ- to sway (of grass or trees).
ЖАЙҚАҚТА- or ЖАЙҚАҢДА- to put on airs, to plume oneself.
ЖАЙҚОР /local WC/ see
ЖАЙҒА- /local SE/ 1) to gather, collect /tr./; to amass in one place; 2) to arrange; 3) to put (a room) in order.
ЖАЙҒАСТЫР- see ЖАЙЛАСТЫР-.
ЖАЛ 1) mane; 2) layer of fat under a horse's mane; 3) crest of a mountain or hill; mountain rudge; 4) earnings, pay; ... АҚЫ see ЖАЛАҚЫ.
ЖАЛА false accusation, calumny, libel.
ЖАЛА- to lick.
ЖАЛАН- 1) to lick oneself (of animals); to lick one's lips; 2) /fig./ to be greedy.
ЖАЛАП ТАУЫС- or ЖАЛАП-ЖҰҚТА- to lick clean.
ЖАЛАС-: АУЫС ЖАЛАС- to hob-nob.
ЖАЛАТ- to coat with metal; ҚАН ... to beat bloody.
ЖАЛАУ banner, standard.
ЖАЛАУ КӨТЕР- /nav./ to hoist flag.
ЖАЛАХОР see ЖАЛАҚОР.
ЖАЛАҚ 1) crack on lips (caused by wind); 2) healed wound on a horse's back (beneath the saddle); 3) licker; 4) /local E/ saline marsh, solonchak.
ЖАЛАҚ-ЖҰЛАҚ ҚАРА- to glance around hastily.
ЖАЛАҚОР caviller, slandered, calumniator, pettifogger.
ЖАЛАҚОРЛЫҚ cavilling, slandering.
ЖАЛАҚТА- see ЖАЛАҢДА-.
ЖАЛАҚЫ salary, wages.
ЖАЛАҢ 1) the only; 2) naked, nude; 3) /local NC/ girder, main beam; ... АЯҚ barefoot; ... БАС with uncovered head.
ЖАЛАҢАШ naked, nude; /fig./ leafless.
ЖАЛАҢАШТА- to strip, denude, rip off.
ЖАЛАҢАШТЫҚ nudity, nakedness.
ЖАЛАҢАЯҚ tramp, vagabond.
ЖАЛАҢАЯҚҚА on the bare feet.
ЖАЛАҢДА- to be greedy, avid.
ЖАЛАҢ-ЖАЛАҢ ЕТ- to be thrust out for a moment (of the tongue).
ЖАЛБА-ЖҰЛБА ragged.
ЖАЛБАЙ /local NW/ a kind of head-dress.
ЖАЛБАЛАҢДА- see ЖАЛБАҚТА-.

ЖАЛБАР- to entreat, beg, implore; ЖАЛЫНЫП-... to entreat insistently.
ЖАЛБАРЫН- 1) to appeal, call for help; 2) to entreat, beg, implore.
ЖАЛБАРЫҢУШЫЛЫҚ begging, imploring.
ЖАЛБАҚТА- to be servile, toady.
ЖАЛБАНДА- see ЖАЛБАҚТА-.
ЖАЛБАҒАЙ 1) torn, ragged; 2) woolen hood.
ЖАЛБРА- see ЖАЛБЫРА-.
ЖАЛБЫЗ /bot./ mint (Mentha).
ЖАЛБЫР dishevelled (of wool); loosened (of hair).
ЖАЛБЫРА- 1) to flutter, fly, heave, sway; 2) to become dishevelled, to come loose (of hair.)
ЖАЛБЫР-ЖҰЛБЫР see ЖАЛБА-ЖҰЛБА.
ЖАЛБЫРАТ- 1) to tear, tear off; 2) to let one's hair down.
ЖАЛБЫРАҚ hanging down.
ЖАЛБЫРШАҚ /anat./ psalterium (third stomach of ruminants).
ЖАЛДА- 1) to hire, employ, rent; 2) to cling to a horse's mane; ӨЗЕННЕН АТ ЖАЛДАП ӨТ to swim across a river holding to horse's mane.
ЖАЛДАМА hired laborer.
ЖАЛДАМАЛЫ /adj./ hired, rented.
ЖАЛДАН- 1) to be hired; 2) to recover (of men); 3) to become fattened (of cattle).
ЖАЛДАНБА civil (not conscripted) employee of the army.
ЖАЛДАНУ 1) hire, rent, employment; 2) obesity.
ЖАЛДАНУШЫ applicant for work.
ЖАЛДАНУШЫЛЫҚ hire, employment.
ЖАЛДАУ lease.
ЖАЛДАУШЫ employer, tenant, lessee.
ЖАЛМА- /disd./ to eat greedily.
ЖАЛМА-ЖАН rapidly, promptly, instantly.
ЖАЛМАН- to display greed.
ЖАЛМАУЫЗ 1) glutton, voracious; 2) /fig./ miser, usurer, shark.
ЖАЛМАУЫЗДЫҚ gluttony, voracity.
ЖАЛМАҢДА- to display greediness; to fall upon the food.
ЖАЛП ЕТ- or ЖАЛП ЕТЕ ТҮС- to fall instantly.
ЖАЛПАЙ- 1) to become flat; to be flattened; 2) to grow stout, to put on weight (of man.)
ЖАЛПАҚ flat; ... БЕЛДЕУ sash, flat belt.
ЖАЛПАҚТА- to try to show good will.
ЖАЛПАҢДА- see ЖАЛПАҚТА-.
ЖАЛП-ЖАЛП ЕТ- to flap wings repeatedly (of birds).
ЖАЛПОЗ /local SW/ horse-cloth, blanket.
ЖАЛПЫ /adj./ general, universal, gross; ... АЙТҚАНДА or ... АЛҒАНДА in general; ... ЕСІМ /gram./ common noun; ... ЖЫЙНЫЛЫС general assembly; ... ІНДЕТ epidemic, epizootic, plague.
ЖАЛПЫЛА- to generalize; to talk in general terms.
ЖАЛПЫЛДА- to flutter in the wind; /fig./ to display extreme servility.
ЖАЛПЫЛДАУШЫЛЫҚ servility, cringing.
ЖАЛПЫЛДАУЫҚ /local SE/ fuel producing large, bright flame (reeds, etc.).
ЖАЛПЫЛЫҚ universality.
ЖАЛТ: ... БЕР- to make a fast unexpected turn; /fig./ to suddenly retract a promise; ... БҰРЫЛ- to dash aside, to make a sharp turn; ... ЕТ- to flash, flare up, take fire.
ЖАЛТАР- 1) to dash aside; to make an unexpected turn; 2) to escape something by turning aside; 3) /fig./ to evade, elude, shirk; to avoid a difficulty.
ЖАЛТАРУ deviation, digression.
ЖАЛТАРЫП КЕТ- to dash aside.
ЖАЛТАРЫС 1) turn; 2) means to avoid something; subterfuge.
ЖАЛТАРҒЫШ evasive, shifty, smart.
ЖАЛТАРҒЫШТЫҚ evasiveness, shiftiness, smartness.
ЖАЛТАҚ irresolute, indecisive, evasive; timid, timorous.
ЖАЛТАҚТА- to look back timidly, with apprehension; to cast recurrent glances; /fig./ to act carefully, to talk with caution.
ЖАЛТАҚТАУШЫЛЫҚ timidity, irresoluteness, indecisiveness; lack of independence.
ЖАЛТАҚТАҒЫШ irresolute, indecisive, timid, timorous.
ЖАЛТАҢ cloudless (of a winter day).
ЖАЛТАҢДА- see ЖАЛТАҚТА-.
ЖАЛТАҢДЫҚ irresoluteness, indecisiveness, timidity.
ЖАЛТАҢ-ЖАЛТАҢ ҚАРА- to cast furtive glances aside.
ЖАЛТ-ЖҰЛТ recurrent flashes (of fire, lightning); ЖАН-ЖАҒЫНА ... ҚАРА- to cast quick side glances.
ЖАЛТЫЛДА- to shine, glitter, sparkle, gleam; to twinkle.
ЖАЛТЫР 1) lustre, glitter, gloss; 2) shining, brilliant; 3) clear (weather); ... БАС bald.
ЖАЛТЫРА- to shine, glitter, sparkle.

ЖАЛТЫРАУЫҚ gleam, gloss, reflection.
ЖАЛТЫРАҒАН 1) shining, brilliant; 2) splendid.
ЖАЛТЫРАҒЫШ shining, brilliant.
ЖАЛЫН flame; /fig./ ardor.
ЖАЛЫН- to implore.
ЖАЛЫН ШЫҒАР- to catch fire, get inflamed; to ignite /intr./.
ЖАЛЫНДА- to flame, blaze; to catch fire, to ignite /intr./.
ЖАЛЫНДАУ burning, ignition.
ЖАЛЫНДАҒЫШ easily heated (of a kettle or pot).
ЖАЛЫНДЫ fiery, flaming; ... СӘЛЕМ warm greeting.
ЖАЛЫНУШЫ soliciting, imploring; petitioner.
ЖАЛЫНЫП СҰРАП АЛ- to sob out (asking for something).
ЖАЛЫНЫШТЫ dependent (of man).
ЖАЛЫҚ- to get tired.
ЖАЛЫҚТЫР- to pester, bother, bore.
ЖАЛҚАУ lazy man, idler, loafer, slacker.
ЖАЛҚАУЛАН- to be lazy, idle.
ЖАЛҚАУЛЫҚ idleness.
ЖАЛҚАЯҚ soft tumor; slime (with diarrhea); ichor.
ЖАЛҚЫ solitary, sole, only; ... ЕСІМ /gram./ proper noun.
ЖАЛҚЫН flame.
ЖАЛҒА- to add, attach, fasten; ... АЛ- to rent, hold on lease; ... АЛУШЫ leaseholder, lessee; ЖҮРЕК ... to have a bite to eat; ҚОЛ ... to present, hand, serve, submit, transmit, pass on.
ЖАЛҒАМАЛЫ ТІЛДЕР agglutinative languages.
ЖАЛҒАМАЛЫЛЫҚ /ling./ agglutination.
ЖАЛҒАН 1) lie, fiction, fabrication, falsity; 2) vulgar, rough; /fig./ short-lived, deceptive, delusive.
ЖАЛҒАН- to become tied, to join; /ling./ to be attached as an affix.
ЖАЛҒАН АЙТ- to lie.
ЖАЛҒАНТЫС a woolen hood.
ЖАЛҒАНШЫ liar, deceiver.
ЖАЛҒАНШЫЛЫҚ falseness, falsity, mendacity; /n./ imaginary.
ЖАЛҒАС 1) continuation, extension, sequel; 2) following, subsequent, ensuing.
ЖАЛҒАС- to join, adjoin; to be bound together, tied together; to take part in.
ЖАЛҒАУ 1) continuation, extension, sequel, addition, supplement; 2) /gram./ ending; ЕТІСТІК ... conjugation affixes; КӨПТІК ... affix of plurality; СЕПТІК ... case endings; СЕПТІК ... ЖАЛҒАНУ changes according to cases; ТӘУЕЛДІК ... possessive affix.
ЖАЛҒЫЗ one, only, solitary, lonely; ... БАСТЫ without a family; ... КӨЗ one-eyed; ... ҒАНА /adj. & adv./ only; ЖАПА ... quite lonely, completely lonely.
ЖАЛҒЫЗАЯҚ ЖОЛ footpath; narrow path, narrow trail, narrow walk.
ЖАЛҒЫЗ-АҚ see ЖАЛҒЫЗ ҒАНА.
ЖАЛҒЫЗБАС solitary; lone man (without family).
ЖАЛҒЫЗДЫҚ solitude, loneliness.
ЖАЛҒЫЗ-ЖАРЫМ some (people), someones.
ЖАМ /local SW/ wash-tub.
ЖАМ sugar-beet refuse; /local S/ bowl, dish; /local W/ deep hole, depression.
ЖАМА- to mend; to darn.
ЖАМАН 1) /adj. & adv./ bad; 2) badly, strongly, heavily; ... ЖАПАЛАҚ /zool./ barn owl; ... САРЫ /zool./ buzzard.
ЖАМАН КӨР- to disrespect, disesteem.
ЖАМАН ҚУАН- to rejoice greatly.
ЖАМАНАТ bad news; bad reputation, bad name.
ЖАМАНДА- to find fault (with); to censure, detract.
ЖАМАНДАС- to detract each other, censure each other; to make a row, to brawl.
ЖАМАНДАТ /vet./ anthrax (disease of horses).
ЖАМАНДАУ detraction.
ЖАМАНДАҒЫШ faultfinder.
ЖАМАНДЫҚ evil; everything negative.
ЖАМАН-ЖҰМАН НӘРСЕЛЕР old junk.
ЖАМАНШЫЛЫҚ obscenity, indecency, dishonesty; everything bad.
ЖАМАУ patch.
ЖАМАУ-ЖАСҚАУ patching, mending.
ЖАМАҒАТ society, public; gathering, assembly; wife.
ЖАМБАС thigh, hip; (see also ЖАНБАС).
ЖАМБАСТАП sideways, sidewise.
ЖАМБЫ gifts to parents and relatives of the bride.
ЖАМБЫЛ /local E/ fortification.
ЖАМПАНДА- to express sincere feelings.
ЖАМПАНДАС- to compare notes.
ЖАМШЫ blanket.
ЖАМЫЛ- to cover oneself up.
ЖАМЫЛЫШ cover, blanket.

ЖАМЫЛҒЫ veil, cover.
ЖАМЫРА- to be admitted to ewes or cows for sucking (of lambs and calves).
ЖАМЫРАП СӨЙЛЕ- to talk simultaneously (of a group of people).
ЖАМЫРАТ- to admit lambs or calves to their mothers for sucking.
ЖАН 1) spirit, soul; 2) living being, man; 3) side; 4) sense; ... ЖОЛ life; ... ҚАЙЫС shaft braces, traces (of harness); ... ҚЫЙНАЙТЫН hellish (pain, etc.).
ЖАН as s.n. see: ЖАНЫНАН, ЖАНЫНДА.
ЖАН- 1) to burn /intr./; 2) to catch fire, get inflamed, ignite /intr./; 3) to strop (a razor); to sharpen, grind (a knife, scythe); 4) to turn (on a lathe).
ЖАН БАҚ- to take care of oneself.
ЖАН ТАРТ- to intercede for someone; to plead for someone.
ЖАНА see ЖӘНЕ.
ЖАНА- to go by; to go past.
ЖАНАЗА memorial service; requiem.
ЖАНАМА /adj./ side, lateral, adjacent; indirect, oblique; ... ДӘЛЕЛ /leg./ circumstantial evidence.
ЖАНАР 1) lustre, air, appearance; 2) /adj./ fuel; ... МАЙ liquid fuel.
ЖАНАРЛАН- to brighten (of eyes).
ЖАНАРЛЫ 1) good-looking; 2) burning (of eyes).
ЖАНАРТАУ volcano; ... ҚҰСЫҒЫ volcanic eruption; СӨНБЕГЕН ... active volcano; СӨНГЕН ... extinct volcano.
ЖАНАС- to border, to be adjacent; to approach each other, draw together, draw near.
ЖАНАСТЫР- to bring into contact.
ЖАНАСТЫРЫП АЙТ- to present a related fact plausibly.
ЖАНАСУ contact, touch, drawing together, approach.
ЖАНАТ raccoon.
ЖАНАШЫР the nearest one.
ЖАНАЯР one who evades difficult or dirty work.
ЖАНБАС /anat./ thigh, hip, pelvis; ... СҮЙЕК pelvic bones.
ЖАНБАСТА- to lie on one's side.
ЖАНБАСЫ САЛЫҚ /hist./ capitation, poll-tax.
ЖАНБАУЫР slope.
ЖАНГЕШТІ dashing, daring, dare-devil, madcap, desperate.
ЖАНДАН- 1) to come to life; 2) to become animated, inspired.
ЖАНДАНДЫР- 1) to breathe in; 2) to animate, inspire, revive /tr./.
ЖАНДАНУ revival, rebirth.
ЖАНДАРМ gendarme.
ЖАНДАС close friend.
ЖАНДЫ living, live, lively; ... БАСШЫЛЫҚ lively leadership; ... СҮРЕТ projector.
ЖАНДЫР- to burn /tr./; /fig./ to fire, inflame.
ЖАНДЫҚ living creature; /local SE/ 1) ewe; 2) small cattle (sheep, etc.).
ЖАНЖАЛ 1) quarrel, dispute, scandal; 2) /local NW/ rings for padlock; ... ШЫҒАР- to commit excesses; to commit outrages.
ЖАНЖАЛДАС- to argue, dispute; to quarrel; to brawl.
ЖАНЖАЛШЫЛ squabbler, brawler.
ЖАНЖАЛҚОЙ brawler, squabbler, scandal monger.
ЖАНЖАЛҒА БЕЙІМ scandal monger.
ЖАН-ЖАНУАР /zool./ fauna.
ЖАН-ЖАҚ /adv./ round, around.
ЖАНЖАҚТА everywhere.
ЖАНЖАҚТАН from all sides.
ЖАН-ЖАҚТЫ thoroughly, in detail.
ЖАНОТ see ЖАНАТ.
ЖАНР genre.
ЖАНСЕБІЛ dashing, daring, dare-devil, desperate.
ЖАНСЕБІЛДІК 1) vitality, tenacity of life; 2) desperateness.
ЖАНСЫЗ lifeless (dead), heartless; /fig./ spy.
ЖАНСЫЗДАН- to atrophy.
ЖАНСЫЗДАНҒАН atrophied.
ЖАНСЫЗДЫҚ lifelessness.
ЖАНТАЙ- to lie on one's side.
ЖАНТАЛАС- 1) to be in great hurry; 2) to work with excessive strain; 3) to toss /intr./ in the agony of death.
ЖАНТАЛАСУ /fig./ agony.
ЖАНТАРТ- to sympathize with someone; to favor (someone).
ЖАНТАҚ /bot./ camel's thorn (Alhagi camelorum).
ЖАН-ТӘНІМЕН by body and soul; with all one's heart and soul.
ЖАНУ 1) burning, combustion; 2) razor strop.
ЖАНУАР animal, living being.
ЖАНУАРЛАР ӘЛЕМІ fauna.
ЖАНШЫ- to squeeze out, trample down.
ЖАНШЫЛ- to be pressed in.
ЖАНШЫЛҒАН hollow, dent.

ЖАНШЫП ШЫҒАР- to squeeze out.
ЖАНШЫП ҚАҚТА- /tech./ to roll; to mill.
ЖАНШЫП ҚАҚТАУ /tech./ rolling.
ЖАНШЫП ҚАҚТАУШЫ roller.
ЖАНЫ АШЫМАЙТЫН heartless; indifferent, apathetic.
ЖАНЫ АШЫМАУШЫЛЫҚ heartlessness.
ЖАНЫ ҚЫЙНАЛ- to be exhausted; to be tired out.
ЖАНЫЛҒАН /adj./ turned (on a lathe).
ЖАНЫН АЯМА- to do one's best, sparing no pains.
ЖАНЫН САЛА ІСТЕ- to put one's soul into one's work.
ЖАНЫНАН from; near, at, by; past.
ЖАНЫНДА by, at, near, around, about.
ЖАНЫП КЕТ- to burn down, burn away.
ЖАНЫП ТҰРҒАН shining, brilliant.
ЖАНЫСТЫР- /local E/ to incite, instigate, set on.
ЖАНЫШТА- to rumple, crumple, press, squeeze repeatedly.
ЖАНЫҚ- /local W/ to hurry.
ЖАНҚАЙЫС trace (of harness).
ЖАНҚАЛТА side pocket.
ЖАНҚЫЯРЛЫҚ selfless.
ЖАНҒА БАТ- to inflict severe pain; to exert strong negative influence.
ЖАНҒЫШ inflammable; ... ЗАТ combustible material.
ЖАНҒЫШТЫҚ inflammability.
ЖАП particle, intensifying the meaning of words beginning with the syllable.
ЖАП /local SE/ cellar, store-room for vegetables, etc.
ЖАП- 1) to close, lock, cork, plug; 2) to liquidate, wind up; 3) to imprison; 4) to graze (cattle) /tr./, pasture (cattle) /tr./; to send the cattle to grass.
ЖАПА 1) offence; 2) oppression, torture, torment; 3) cow's manure; ... КӨР- to be offended; ... ШЕК- to be tormented, tortured.
ЖАПАДАН-ЖАЛҒЫЗ or ЖАПА-ЖАЛҒЫЗ the only, solitary.
ЖАПАЛ /local WC/ pad underlining a camel's pack-saddle.
ЖАПАЛАҚ 1) /zool./ owl; 2) large snow flakes.
ЖАПАЛАҚТА- to fall in flakes (of snow).
ЖАПАЛАҚТАП ТҰР- see ЖАПАЛАҚТА.
ЖАПАН ДАЛА or ЖАПАН ТҮЗ uninhabited steppe, wilderness.
ЖАПАТАРМАҒАЙ all at once; in a crowd; /fig./ all hands' job; ... ҰМТЫЛ- to rush in a crowd.
ЖАП-ЖАҢА brand new.
ЖАПОН Japanese.
ЖАППА hut, shed; temporary weather shelter.
ЖАППАЙ /adj./ mass, complete, universal, general.
ЖАПРАҚ see ЖАПЫРАҚ.
ЖАПСАР 1) place of junction of two objects; 2) yurt's roof felt pieces.
ЖАПСАРЛАС adjacent.
ЖАПСЫР- 1) to glue, stick, paste, stick up, stick round, paste all over /tr./; 2) /fig./ to put blame on someone else.
ЖАПСЫРЫЛ- to stick /intr./, adhere, be glued, be pasted.
ЖАПСЫРЫЛҒЫШ adhesive, sticking easily.
ЖАПТАС /local SE/ neighboring, adjacent.
ЖАПЫРАЙ- to sit with the back curved.
ЖАПЫРАЙҒАН ҮЙ house with low ceiling.
ЖАПЫРАҚ 1) /bot./ leaf; 2) scrap (of paper), shred (of material); 3) slice (of bread or meat).
ЖАПЫРАҚСЫЗ leafless.
ЖАПЫРАҚТА- to crumble /tr./; to crumb, to chop into small pieces.
ЖАПЫРАҚТЫ АҒАШ deciduous tree.
ЖАПЫР-ЖҰПЫР- to begin to hustle; to become animated.
ЖАПЫРЫЛ- to be felled, broken through, trampled down (of grass); to be wrinkled.
ЖАПЫРЫЛҒАН hollow, dent.
ЖАПЫРЫЛҒЫШ easily crumpled, rumpled, wrinkled.
ЖАПҚЫШ 1) lid, cover, cap; 2) bolt, bar, slide plate.
ЖАР 1) order; 2) cliff, crag; steep bank, coast, slope; precipice; 3) friend, comrade; 4) husband, wife, fiance, fiancee; 5) /local W & WC/ wall.
ЖАР- 1) to cleave, split /tr./, dissect; to cut open, rip up; 2) to blast, blow up /tr./; 3) to cut teeth, teethe /intr./; 4) to be well provided for; to be well supplied.
ЖАР САЛ- to publish, promulgate, announce.
ЖАРА wound, scar; sore, ulcer; ... ТАҢЫШ bandage.
ЖАРА- 1) to fit; to be becoming; 2) to match, suit; 3) to correspond, conform; 4) to be well trained; to look smart.
ЖАРАЙДЫ good, well, right, OK.
ЖАРАЙСЫН /interj./ bravo!

ЖАРАЛ- to arise, emerge, originate /intr./; to be conceived.
ЖАРАЛА- to wound, inflict a wound.
ЖАРАЛАН- to be wounded.
ЖАРАЛАНҒАН wounded.
ЖАРАЛАУ injury.
ЖАРАЛЫ see ЖАРАЛАНҒАН.
ЖАРАЛҒАН see ЖАРАЛАНҒАН.
ЖАРАМДЫ fit, good for, valid for, suitable.
ЖАРАМДЫЛЫҚ fitness, validity, suitableness.
ЖАРАМСАҚ flatterer, adulator, toady, lickspittle.
ЖАРАМСАҚТАН- to flatter, court, fawn upon, curry favor.
ЖАРАМСАҚТАНУШЫЛЫҚ fawning, grovelling, obsequiousness.
ЖАРАМСАҚТАНҒЫШ obsequious, flattering.
ЖАРАМСЫЗ 1) spoilage; 2) unfit, worthless, useless; 3) indecent, obscene.
ЖАРАМСЫЗДЫҚ unfitness, worthlessness, uselessness.
ЖАРАНТЫ /local E/ covered wagon.
ЖАРАНЫ БАЙЛА- to bandage (a wound).
ЖАРАР see ЖАРАЙДЫ.
ЖАРАС- 1) to conform, correspond, be becoming, suit (of clothes), match (of clothes); 2) to make peace, be reconciled.
ЖАРАСТЫҚ conformity, accordance, compliance.
ЖАРАСТЫҚСЫЗ unbecoming (of clothes).
ЖАРАСТЫҚТЫ becoming (of clothes).
ЖАРАТ- 1) to approve; 2) to use, utilize; 3) to love, like, consider fit; 4) to create; 5) to train a horse for races.
ЖАРАТУ 1) approval; 2) usage, use, application; 3) love, sympathy; 4) creation; 5) training of horses for races.
ЖАРАТЫЛ- to be created; to be fit for something.
ЖАРАТЫЛЫС nature, character; ... БАЙЛЫҚТАРЫ natural resources.
ЖАРАТЫН /mil./ explosive.
ЖАРАТҚАН God (creator).
ЖАРАУ 1) trained (of horses); 2) skinny racehorse.
ЖАРАҚ weapons, arms, armament.
ЖАРАҚАТ wound, injury, trauma.
ЖАРАҚАТТА- to wound; to inflict wounds.
ЖАРАҚТАН- to feel well.
ЖАРАҚТАНҒАНДЫҚ state of being armed.
ЖАРБАҚ lickspittle, hanger-on.
ЖАРБАҢДА- to please excessively; to play up, flatter.
ЖАРБЫЙ- to sit with the back curved.
ЖАРГОН slang.
ЖАРЖАР a popular wedding song.
ЖАРИЯ open, public; ... БОЛ- to become known, to be published; ... ҚЫЛ- to publish, to promulgate.
ЖАРИЯЛА- to make known, to give publicity (to).
ЖАРИЯЛАН- to be announced, proclaimed, published, promulgated.
ЖАРИЯЛАУ publication, proclamation, declaration, promulgation.
ЖАРИЯЛАУШЫ announcer, herald.
ЖАРИЯЛЫҚ publicity.
ЖАРЛЫ poor person.
ЖАРЛЫ-ЖАҚЫБАЙ the poor (collectively).
ЖАРЛЫЛАН- to become poor.
ЖАРЛЫЛЫҚ poverty.
ЖАРЛЫҚ 1) command, order; 2) decree; ... БЕР- to order.
ЖАРМА 1) groats; 2) /local NW, SW/ large irrigation ditch.
ЖАРМАС- to cling, to catch hold.
ЖАРМЕҢКЕ market, fair.
ЖАРНА share.
ЖАРНАЛАС shareholder, partner.
ЖАРНАМА poster, placard; /hist./ announcement, promulgation.
ЖАРНАҚ see ЖАРНА.
ЖАРТАС crag, cliff, rock.
ЖАРТАСТЫ ЖЕР rocky terrain.
ЖАРТЫ half; ... АРАЛ peninsula; ... ЖІБЕК half-silk; ... САҒАТ half an hour; ... ШЕКПЕН half-cloth.
ЖАРТЫБАС /hist./ hard labor convict.
ЖАРТЫДАН ЖАРТЫ a quarter.
ЖАРТЫЛА- to halve, cut in two.
ЖАРТЫЛАЙ /adv./ half, by half.
ЖАРТЫЛАУ /adv./ half-and-half, in two.
ЖАРША /local SE/ rye.
ЖАРШАУ /local W/ curtain.
ЖАРШЫ public crier, messenger, herald.
ЖАРЫЛ- to break, burst, explode, crack, cleave, split /intr./.
ЖАРЫЛАТЫН explosive.
ЖАРЫЛУ explosion.
ЖАРЫЛЫ see ЖАРЛЫ.
ЖАРЫЛҚА- 1) to endow, benefit /tr./, present with gifts, extend benefactions; 2) to pardon, forgive; /rel./ to absolve sins.
ЖАРЫЛҚАЙТЫН see ЖАРЫЛҚАҒАН.
ЖАРЫЛҚАУШЫЛЫҚ /obs./ benefaction.

ЖАРЫЛҚАҒАН beneficial.
ЖАРЫЛҚАҒЫШ benefactor.
ЖАРЫЛҒЫШ explosive; easily split (of wood); ... ЗАТ explosive material.
ЖАРЫМ 1) half; 2) half-witted, crazy.
ЖАРЫМ-ЖАРТЫ half-way; little; small quantity.
ЖАРЫМДА- to halve, to cut into two.
ЖАРЫМЕС half-witted, silly.
ЖАРЫМЖАН cripple.
ЖАРЫМЖАНДЫҚ disablement, injury.
ЖАРЫН /local NC/ next year.
ЖАРЫП ЖЫҚ- to cut through /tr./.
ЖАРЫС races, contest, competition; ... АЛАҢЫ or ЖАРЫС ЖОЛЫ hippodrome, race-course, race-track.
ЖАРЫС- to run (take part in a race); to compete, contend.
ЖАРЫСУ contest, competition.
ЖАРЫТ- to sate, satiate, satisfy.
ЖАРЫТЫМДЫ satisfactory; considerable.
ЖАРЫТЫМСЫЗ unsatisfactory.
ЖАРЫҚ 1) light, lighting, illumination; 2) /adj./ light, bright, luminous; 3) crack, cleft, fissure, slit, split, crevice, chink, slot; 4) /adj./ having a chink, crack, fissure; 5) hernia; ... БЕРГІШ ГАЗ illuminating gas; ... ҚАРЫН /local E & SE/ fallow land; ... ҚОҢЫЗ glow worm.
ЖАРЫҚ БЕР- to turn on the light.
ЖАРЫҚ-СӘУЛЕСІЗ gloomy, cheerless, joyless.
ЖАРЫҚТАН- to become lighter, brighter; to dawn.
ЖАРЫҚТАНДЫР- to light, illuminate; to make light, to make bright.
ЖАРЫҚШАҚ chink, small crack, small fissure.
ЖАРЫҚШАҚТАН- to crack, burst, split /intr./.
ЖАРҚ ЕТ- to flash /intr./; to begin to sparkle.
ЖАРҚАНАТ /zool./ bat.
ЖАРҚ-ЖАРҚ ЕТ- to brandish (arms).
ЖАРҚ-ЖҰРҚ- to flash /intr./; scintillate, sparkle.
ЖАРҚЫЛ sparkling, glittering, flashing.
ЖАРҚЫЛДА- 1) to shine, flash, sparkle, glitter, gleam /intr./, to scintillate; 2) to brandish (arms).
ЖАРҚЫЛДАТ- see ЖАРҚЫЛДА- (2).
ЖАРҚЫЛДАҒЫШ capable of sparkling, gleaming, flashing.
ЖАРҚЫН bright, light, luminous, radiant, beaming, shining, brilliant; /fig./ magnificent; ... ЖҮЗДІ friendly, affable, radiant, beaming.
ЖАРҚЫНЫМ /caress./ my dear.
ЖАРҚЫРА- to shine, glitter, sparkle /intr./; /fig./ to distinguish oneself.
ЖАРҚЫРАТ- to gloss, polish.
ЖАРҚЫРАУ aureole, radiance, glittering.
ЖАРҚЫРАУЫҚ spangles.
ЖАРҚЫРАҒАН brilliant, splendid.
ЖАРҚЫРАҒЫШ capable to glitter, to shine.
ЖАРҚЫРАҒЫШТЫҚ ability to glitter, to shine.
ЖАРҒАҚ winter colt-skin coat.
ЖАРҒЫШ /tech./ fuse, igniter.
ЖАС 1) young; 2) age (of man, etc.); 3) tear, tears; 4) /local W/ water, moisture; ... АЙЫРМАСЫ difference in age; ... БАЛА child; ... БОҒУ fresh manure (dung); ... ЕТ fresh meat; ... ЖІГІТ young man; ... КЕЗДЕ /adv./ in youth; ... ШАМАСЫ age; ... ҚЫЗ little girl.
ЖАС- 1) to soften /intr./ (of metals); 2) to be dejected, cast down; to lose heart, despair; to become timid.
ЖАС АЛ- to shed a few tears; to begin to cry.
ЖАСА- 1) to live, thrive; 2) to create, produce, make, construct; 3) to load, charge (as a gun); 4) to depict, portray; 5) to conclude; 5) /local W/ to do (a job).
ЖАСАЙ АЛ- to hold out.
ЖАСАЛ- to be made.
ЖАСАМЫС overgrown.
ЖАСАН- 1) to dress up /intr./; 2) to prepare a girl's trousseau.
ЖАСАНДЫ artificial; ... ЕМЕС natural.
ЖАСАНДЫР- to dress up /tr./; to adorn, decorate, embellish.
ЖАСАР- 1) to become younger; 2) to turn green; БІР ... БАЛА year-old child.
ЖАСАРУ 1) rejuvenation; 2) tree planting.
ЖАСАС- to live together.
ЖАСАСЫН long live!
ЖАСАУ 1) furniture; 2) /obs./ dowry, trousseau.
ЖАСАУЛЫ 1) well furnished room or yurt; 2) /obs./ wealthy bride.
ЖАСАУРА- to water (of eyes).
ЖАСАУСЫЗ /obs./ dowerless girl.
ЖАСАУШЫ one who produces something.
ЖАСАУЫЛ /local W/ 1) watchman, guard; 2) special messenger.
ЖАСА-ЯША- to pass one's life.
ЖАСАҚ /obs./ armed force, army, militia.
ЖАСАҚТАН- to arm /intr./.

ЖАСТА- or ЖАСТАН- to put something under one's head (as pillow).
ЖАСТАР young people; the young.
ЖАСТАҒЫ АЙЫРМА difference in age.
ЖАСТЫ year-old child.
ЖАСТЫҚ 1) youth; 2) pillow, pad; ... ТЫСЫ pillow-case; ... ШАҚ youth.
ЖАСУ point, spike; ИНЕНІҢ ЖАСУЫ a needle's point.
ЖАСЫЛ green.
ЖАСЫЛДАН- to become green, turn green.
ЖАСЫМЫҚ /local/ maize.
ЖАСЫР- to hide, conceal.
ЖАСЫРУШЫ concealer.
ЖАСЫРУШЫЛЫҚ concealment, harboring.
ЖАСЫРЫЛ- to be hidden.
ЖАСЫРЫН secret, confidential; mysterious, enigmatic; secretly, surreptitiously, confidentially; ... ДАУЫС БЕРУ secret ballot; ... СЫР secret, secrecy.
ЖАСЫРЫН- to hide /intr./, hide oneself.
ЖАСЫРЫН ХАБАР БЕР- to inform confidentially.
ЖАСЫРЫНБАҚ hide and seek (play).
ЖАСЫРЫП ҚОЙ- to hide /tr./.
ЖАСЫТ coeval; of the same age.
ЖАСЫТ- to incandesce, make red hot.
ЖАСЫҚ 1) lean (of meat), not nourishing; 2) timid, indecisive, not energetic, weak-willed; 3) low-grade (of metals, etc.).
ЖАСЫҚТАН- to become timid.
ЖАСЫҚТЫҚ indecisiveness, timidity, lack of will.
ЖАСҚА- 1) to lift one's hand against; 2) to scare away, frighten away.
ЖАСҚАН- to fear, dread, be afraid; to be timid.
ЖАСҚАНДЫР- to inspire fear.
ЖАСҚАНШАҚ timid, timorous, indecisive.
ЖАСҚАНШАҚТЫҚ timidity.
ЖАТ 1) memory; 2) strange, foreign; stranger, foreigner, alien; ... ЕЛДЕ in a foreign country.
ЖАТ- 1) to lie down, be lying down; 2) to be situated; 3) to stay, live, stop at; 4) to belong, relate, pertain; /descr./ after the gerund on А, Е, Й of the main verb imparts to the latter the notion of continuous, unfinished action.
ЖАТАП АЛ- to learn.
ЖАТАҚ 1) burrow, hole, den, lair; 2) place for sleeping, night shelter; 3) skull-cap; 4) /obs./ settled population.
ЖАТАҚХАНА dormitory, hostel.
ЖАТТА- to learn by heart, to memorize.
ЖАТТАП АЛ- to learn by heart.
ЖАТТЫҚ /lit./ barbarism.
ЖАТТЫҚ- 1) to exercize /intr./, train oneself, acquire experience; 2) to get accustomed.
ЖАТТЫҒУ excercise, training.
ЖАТЫП ТЫНЫҚ- to have a complete rest (in bed).
ЖАТЫП ІШЕР /fig./ parasite.
ЖАТЫРҚА- to shun (somebody), to keep away from, to feel shy.
ЖАТЫРҚАҒЫШ unsociable.
ЖАТЫС lying, idleness.
ЖАТЫС СЕПТІК /gram./ locative case.
ЖАТЫҚ 1) slanting, sloping; low sloping coast; 2) smooth, even, fluent; well rounded (of speech); 3) /fig./ polite; ... МІНЕЗ gentle disposition.
ЖАТҚА БІЛІП АЛ- to learn by heart.
ЖАТҚА АЛ- to remember.
ЖАТҚЫЗ- to put to bed; /fig./ to knock down, to hit and throw down.

2 ЖАУ 1) enemy, foe; 2) /agr./ pest, vermin; ... ТОРҒАЙ bunting (bird).
ЖАУ- to fall (of precipitation).

1 ЖАУАП answer.
1 ЖАУАП АЛ- to interrogate, question.
1 ЖАУАП БЕР- to answer.
1 ЖАУАПКЕР /leg./ defendant, respondent.
1 ЖАУАПКЕРЛІК responsibility.
1 ЖАУАПКЕРЛІКСІЗ irresponsible.
1 ЖАУАПКЕРЛІКСІЗДІК irresponsibility.
1 ЖАУАПКЕРСІЗ see ЖАУАПКЕРЛІКСІЗ.
1 ЖАУАПКЕРШІЛІК see ЖАУАПКЕРЛІК.
1 ЖАУАПСЫЗ unaccountable.
1 ЖАУАП-ТЕРГЕУ /leg./ questioning (at a trial).
1 ЖАУАПТЫ responsible.
1 ЖАУАПТЫЛЫҚ responsibility.
1 ЖАУАПҚА ТАРТ- to call to account; to sue in court.

2 ЖАУДЫ БАСПАЛАТ- to attack the enemy without giving him any respite (any breathing time).
2 ЖАУДЫР-: ОҚ ... /mil./ to open fire; ... КӨЗ /adj./ with beautiful eyes (of women).
2 ЖАУЖҮРЕК brave, courageous, bold.
2 ЖАУЛА- to fight; to be at war; to carry on war.
2 ЖАУЛАП АЛ- to conquer.
2 ЖАУЛАП АЛУ conquest.
2 ЖАУЛАС- to quarrel; to be hostile; to be at war.
2 ЖАУЛАСТЫР- to instigate; to stir up

hostilities between the others; to provoke a war between other countries.

ЖАУЛАУ iron scoop for cooking.

ЖАУЛЫҚ 1) enmity, animosity; 2) headdress of married women (of white calico).

ЖАУРА- to freeze /intr./, shiver.

ЖАУРЫН /anat./ scapula, shoulder blade.

ЖАУРЫНДЫ broad-shouldered.

ЖАУСЫРА- to strive for conquests; to kindle enmity

ЖАУТАҢДА- to look around with disappointment.

ЖАУШЫ-ЖАЛАМДА hastily, hurriedly.

ЖАУЫЗ villain, scoundrel; malicious, pernicious, mean, perfidious.

ЖАУЫЗДЫҚ evil, evil deed, villainy, meanness, baseness.

ЖАУЫН rain, foul weather.

ЖАУЫНГЕР /mil./ soldier; /adj./ battle, bellicose, efficient in fighting; ... ЖОЛДАС comrade in arms; ... РУХ fighting spirit.

ЖАУЫНГЕРЛІК 1) /mil./ heroism, courage, bravery; 2) fighting efficiency, combat value; ... БЕЛГІ war decorations; ... ӘЗІРЛІК readiness for action, combat preparedness; "... ЕҢБЕГІ ҮШІН" "For Merit".

ЖАУЫНДЫ КҮН humid weather.

ЖАУЫНСЫЗДЫҚ want of rain, dry weather, drought.

ЖАУЫН-ШАШЫН precipitation.

ЖАУЫН-ШАШЫНДЫ КҮН foul weather.

ЖАУЫР scar on a horse's back.

ЖАУЫРЫН АШ- to practice sorcery; to tell fortunes.

ЖАУЫРЫН ҚАРА- to tell fortunes.

ЖАУЫҚ- to be hostile.

ЖАУҒА МІНЕР АТ battle steed.

ЖАУҚАР see ЖӘУһАР.

ЖАУҚАСЫН /bot./ dog's tooth violet (Erythronium den-canis).

ЖАЯ rump of horse; lower part of back of animals.

ЖАЯЛЫҚ diaper.

ЖАЯУ pedestrian; /adj./ foot; /adv./ on foot; ... БОРАСЫН drifting snow; ... КІСІ pedestrian; ... ӘСКЕР infantry, infantry soldier.

ЖАЯУ ЖҮР- to walk.

ЖАЯУЛА- see ЖАЯУ ЖҮР-.

ЖАЯУЛАП afoot, on foot.

ЖАЯУШЫЛЫҚ lack of horses; lack of means of transportation.

ЖАҚ 1) side; 2) land, country; 3) cheek; 4) bow (weapon); 5) /math./ side (of a triangle, etc.); 6) /gram./ person; ... ЖҮНІ or ... САҚАЛ side whiskers; ... СҮЙЕК jaw.

ЖАҚ- 1) to set fire; to light, to ignite /tr./; to burn /tr./, heat (a stove); 2) to smear, grease, dub, spread (as butter on bread); to coat.

ЖАҚ БОЛ- to side (with someone); БАЛАҒА ... to stand up for a child.

ЖАҚАТ /local SE/ income, returns.

ЖАҚ-ЖАҚ БОЛ- /intr./ to break up into groups (of men).

ЖАҚСАР- to improve /intr./.

ЖАҚСАРТ- to improve /tr./.

ЖАҚСЫ /adj. & adv./ good, well; beneficial; decent; /fig./ rich (abundant); ... НИЕТТІ well disposed; ... РАЙМЕН magnanimously, generously; ... ТІЛЕКТІ well disposed; ... ТҰРМЫС ХАЛЫ prosperity.

ЖАҚСЫЗ /gram./ impersonal; ... ЕТІСТІК impersonal verb; ... СӨЙЛЕМ impersonal sentence.

ЖАҚСЫЛА- 1) to accept as being good; 2) to arrange in good order.

ЖАҚСЫЛАП beneficially.

ЖАҚСЫЛЫҚ /n./ good; /obs./ benefaction; goodness, virtue.

ЖАҚТА- to side with, intercede for; to take someone's part; to defend someone, to exculpate.

ЖАҚТАС- to take someone's part; to stand up for someone; БАЛАҒА ... to stand up for a child.

ЖАҚТАУ window jamb.

ЖАҚТАУШЫ defender.

ЖАҚТЫР- to approve.

ЖАҚША brackets, parentheses.

ЖАҚЫ /local SE/ see ЖАРҒАҚ.

ЖАҚЫН near, by, beside, to; near relative; ... АЙНАЛАДА near, near-by; ... АРАДА nearest in time; ... ДОС close friend; ... ЖЕРДЕ nearby, close by, at hand; ... ЖЕРДЕН see ... ЖЕРДЕ; ... МАҢДА see ... ЖЕРДЕ.

ЖАҚЫНДА nearby, close by, at hand; nearest in time; recently, of late, lately.

ЖАҚЫНДА- to approach, to draw nearer /intr./.

ЖАҚЫНДАС- to draw together /intr./, to become close friends; to become related.

ЖАҚЫНДАСТЫР- to draw nearer /tr./.

ЖАҚЫНДАҒЫ /adj./ near, neighboring.

ЖАҚЫНДЫҚ nearness, proximity; relationship, kinship.

ЖАҚЫННАН БОЛЖАҒЫШ /fig./ near-sighted (lacking foresight).
ЖАҚЫННАН КӨРГІШ near-sighted (of eyes).
ЖАҚЫНСЫН- to consider to be near (of distance or kinship).
ЖАҚЫНЫРАҚ nearer.
ЖАҚҚА ҰР- to slap in the face.
ЖАҚҰТ precious stone (ruby or sapphire).
ЖАҢ /local E/ large clod of clay (as used in the construction of adobe huts and corals).
ЖАҢА new, fresh; ... АЛЫНҒАН new draftee, recruit; ... ЖЫЛ new year; ... ҒАНА just, just now.
ЖАҢАДА just, just now; recently, of late, lately; ... ҒАНА just now.
ЖАҢАДАН again, anew.
ЖАҢАДАН ЖӨНДЕ- to restore.
ЖАҢАЛА- to renovate.
ЖАҢАЛАН- to become excited.
ЖАҢАЛЫҚ news, newness, innovation.
ЖАҢАЛЫҚТА ҒАНА just, just now.
ЖАҢАР- to be renovated; to revive /intr./.
ЖАҢАРТ- to revive /tr./.
ЖАҢАРУ revival, rebirth.
ЖАҢАША in a new fashion; in a new way.
ЖАҢАШЫЛ innovator; advocate of innovations.
ЖАҢАШЫЛДЫҚ innovations.
ЖАҢБЫР or ЖАҢБЫР-ЖАУЫН rain.
ЖАҢБЫРЛЫ rainy; ... БҰЛТ rain cloud.
ЖАҢСА /local SW/ fillet of sheatfish.
ЖАҢСАҚ 1) invention, fiction, fabrication; 2) error; 3) erroneous; erroneously, by mistake.
ЖАҢСАҚТАН- to err; to be mistaken, make a mistake; to be wrong.
ЖАҢЫЛ- 1) to err, to be wrong; to make a mistake, be mistaken; 2) to go astray, to be confused.
ЖАҢЫЛДЫР- to draw (into something); to lead astray, confuse, tangle, mix up).
ЖАҢЫЛТПАШ tongue-twister.
ЖАҢЫЛЫС error, mistake, blunder.
ЖАҢЫЛЫС- to err; to be mistaken, mixed up; to lose one's way.
ЖАҢЫЛЫССЫЗ unerring, faultless.
ЖАҢҚА splinter.
ЖАҢҒАЛАҚ 1) absent-minded, forgetful, disorderly; 2) rake, loafer, scapegrace, good-for-nothing; empty-head.
ЖАҢҒАҚ nut; ТҮЙЕ ... walnut.
ЖАҢҒАРТ- to renovate.
ЖАҢҒЫРТУ or ЖАҢҒЫРУ re-creation.
ЖАҢҒЫРЫҚ 1) echo; 2) anvil support.
ЖАҒА 1) shore, coast, beach; 2) collar; ... ҚОРҒАНАСЫ coast defense; АЛМАЛЫ-САЛМАЛЫ ... attachable collar; ТІК ... stand-up collar; ҚАЙЫРМА ... turn-down collar; ҚЫСТЫРМА ... double collar.
ЖАҒАДАН АЛ- to catch by the throat.
ЖАҒАЛ smudgy, dirty; ҚАРА ... ҚОЙ black-headed sheep with stripes on the cheeks.
ЖАҒАЛА- to ride or walk along a coast; to importune, bother, pester; ЖАС БАЛА-ДАЙ ... to bother as a child.
ЖАҒАЛАЙ lengthwise, along.
ЖАҒАЛАС- to catch one another by throat; to fight.
ЖАҒАЛАУ 1) strip stretching along something; 2) coast, littoral, coastal zone.
ЖАҒАЛТАЙ /zool./ kestrel.
ЖАҒАЛЫҚ material for collar.
ЖАҒАСЫЗ boundless.
ЖАҒАСЫЗДЫҚ boundlessness.
ЖАҒДАЙ 1) condition, circumstance; situation, position; 2) environment, milieu; 3) /fig./ atmosphere.
ЖАҒДАЙ ТУ- to favor.
ЖАҒДАЙЛЫ favorable, convenient.
ЖАҒДАЙСЫЗ 1) unfavorable, inconvenient; 2) awkward position.
ЖАҒДАЙСЫЗДЫҚ 1) inconvenience, unfavorableness; 2) disorder, unsettled state.
ЖАҒЛАН /local E & SE/ a kind of trunk for luggage.
ЖАҒУ rubbing in.
ЖАҒЫ СЕМБЕЙ unceasingly (of talking).
ЖАҒЫЛ- to be lit; to be heated (of stove, oven, etc.).
ЖАҒЫМДЫ pleasant, pleasing, agreeable; favorable; harmonious, melodous, euphonic.
ЖАҒЫМПАЗ lickspittle, flatterer, adulator.
ЖАҒЫМПАЗДАН- to fawn upon, flatter, adulate.
ЖАҒЫМПАЗДАНДЫР- see ЖАҒЫМ-ПАЗДАН-.
ЖАҒЫМПАЗДЫҚ fawning, flatter.
ЖАҒЫМСЫЗ unpleasant, disagreeable, unattractive.
ЖАҒЫН- to excel in flattery.
ЖАҒЫНА towards, in the direction of.
ЖАҒЫНАН from the side of.
ЖАҒЫНДА- at the side of.
ЖАҒЫС /local SW/ 1) coast, shore; 2) place designated for a certain purpose.
ЖАҺАННАМ hell.

ЖЕ- to eat; /fig./: БІРЕУДІҢ АҚЫСЫН ... to misappropriate one's earnings; ТАЯҚ ... to be beaten; ҚАЙҒЫ ... to grieve; ҚАМ ... to take care of; to look after.
ЖЕБЕ /local W/ fish-hook.
ЖЕБЕЙ frequent.
ЖЕБЕЛЕП АЯҢДА- to walk at a brisk pace (of horse).
ЖЕБРЕЙ jew.
ЖЕБРЕЙІЛ archangel.
ЖЕБІН СҮТ milk obtained by frequent milking.
ЖЕБІР АДАМ bribe taker.
ЖЕБІР БАЛА boy who wears out his clothing quickly.
ЖЕБІР БҰЗАУ calf that chews everything that he gets in his mouth.
ЖЕБІРЛЕ- to cold violently.
ЖЕГЕН corroded, eaten away.
ЖЕГУ harnessing (action); ... ӘБЗЕЛДЕРІ harness.
ЖЕГУЛІ АРБА horse and cart.
ЖЕГІ /med./ 1) lupus; 2) tuberculosis.
ЖЕГІДЕЙ ЖЕ- to tear up, gnaw, undermine.
ЖЕГІЗ- 1) to give to eat; to feed (of cattle); 2) to enable to eat, to allow to eat; 3) /fig./ to let oneself be insulted.
ЖЕГІЛ- to be harnessed.
ЖЕГІЛЕТІН АТ draft horse, carriage horse.
ЖЕГІШ man with good appetite; glutton; /fig./ self-seeker, grabber.
ЖЕДДІ /obs./ December.
ЖЕДЕЛ urgently.
ЖЕДЕЛДЕ- to hurry, rush /intr./; to make haste.
ЖЕДЕЛДЕС children born at the interval of one year.
ЖЕДЕЛДЕТ- to hasten, hurry, rush /tr./; to urge on.
ЖЕЗ brass.
ЖЕЗДЕ brother-in-law (elder sister's husband).
ЖЕЗТЫРНАҚ witch with metal claws /myth./.
ЖЕЙДЕ a shirt opened in front.
ЖЕЙРЕН see ЖАЙРАН.
ЖЕЙТІН /АДАМ ЖЕЙТІН/ eatable (article of food).
ЖЕК 1) a steppe bird (Otis orientalis); 2) /local SE/ otterfur hat.
ЖЕК- to harness; /fig./ to draw in, enroll, enlist /tr./; АТТЫ АРБАҒА ... to harness a horse (into a carriage).
ЖЕК КӨР- to hate, dislike, be ill disposed to; to come to hate.
ЖЕКЕ separate, individual; ... БАРЛАУ /mil./ one-man reconnaissance; ... БАС /n./ individual; ... МЕНШІК proprietor; ... ШАРУАШЫЛЫҚ individual (privately owned) farm.
ЖЕКЕ-ЖЕКЕ without coordination.
ЖЕКЕЛЕ- to separate, isolate.
ЖЕКЕН /bot./ sedge (Carex).
ЖЕКЕУІС dagger.
ЖЕКЕШЕ 1) separately, apart; single-handedly; 2) individual farmer; 3) /gram./ singular number; ... ТҮРДЕ singly.
ЖЕККІ trained carriage horse.
ЖЕККӨРІНІШТІ see ЖЕКСҰРЫН.
ЖЕККӨРІНІШТІЛІК antipathy.
ЖЕКПЕ-ЖЕК duel.
ЖЕКСЕМБІ Sunday.
ЖЕКСҰРЫН 1) nasty, unpleasant, repulsive, hateful, odious; despicable, despised; 2) villain, scoundrel.
ЖЕКСҰРЫНДЫҚ infamy, vileness.
ЖЕКТІР- to order (someone) to harness (a horse, etc.).
ЖЕКІР- to shout.
ЖЕКІРІП АҚЫРУ a single cry, shout, yell.
ЖЕЛ wind; ... АЯҚ swift-footed; ... БЕЗЕР see ЖЕЛБЕЗЕК 2; ... ДИІРМЕН windmill; ... ЕСУ puff of wind; ... ЖАҚ windward, weather side, luff; ... КЕМЕ sailing boat; ... КӨЗ an opening in yurt's lattice; ... ТАРТАР air-hole; ... ТИІРМЕН see ... ДИІРМЕН; ҚУМА ... fair wind; ҚЫЗЫЛ ... dry wind; ӨКПЕК ... strong spring wind.
ЖЕЛ- to trot; to ride at a trot.
ЖЕЛ ҚАҚ- to be weather-beaten.
ЖЕЛ ҚАҚТЫР- to air.
ЖЕЛ ҚУ- to loaf, to idle.
ЖЕЛАЯҚ ubiquitous.
ЖЕЛБАУ rope tying ШАҢЫРАҚ (see) to weights on the floor of yurt.
ЖЕЛБЕГЕЙ with coat unbuttoned; with coat over the shoulders.
ЖЕЛБЕЗЕК 1) gills; 2) camel's nose cartilage.
ЖЕЛБЕҢДЕ- to rustle, sway, heave.
ЖЕЛБУАЗ /med./ extrauterine pregnancy; ... БОЛ- /conv./ to be reassured; to be given a hope.
ЖЕЛБІРЕ- to fly, flutter, wave /intr./.
ЖЕЛГЕ БҰЗЫЛ- /geol./ to weather, to erode.
ЖЕЛГЕ ЖҮЖІЛУ /geol./ weathering, erosion.
ЖЕЛГЕРТ- to air, ventilate, refresh; МАЛДЫ ... to send cattle to the leeward side of the pasture.

ЖЕЛГІЗ stormy summer weather.
ЖЕЛГІРТ- /local WC/ to winnow.
ЖЕЛГІШ, ЖЕЛГІШ АТ trotter.
ЖЕЛДЕН- to be excited; to be carried away.
ЖЕЛДЕН ҚАҒЫС ЖАҚ leeside.
ЖЕЛДЕНДІР- 1) to excite, stir up, incite, elate, carry away; 2) to instigate someone (to a frivolous action).
ЖЕЛДЕТ- 1) to ventilate, air; 2) to rise, become stronger (of wind).
ЖЕЛДЕТКІШ 1) ventilator, fan; 2) air hole, air vent, little hinged window.
ЖЕЛДЕТУ airing.
ЖЕЛДІ windy; /fig./ excited.
ЖЕЛДІКШЕ /local SW/ small horse blanket.
ЖЕЛЕ ЖОРТ- to trot.
ЖЕЛЕК 1) silk veil of the newly wed; 2) /local NW/ a kind of grass.
ЖЕЛЕТКЕ vest.
ЖЕЛЕУ curtain, screen; ЖАЛҒАН ... smoke screen.
ЖЕЛЕҢ man's outer clothes.
ЖЕЛКЕ /anat./ occiput.
ЖЕЛКЕБАУ hanger (loop on garment).
ЖЕЛКЕЛЕ- to strike the back of someone's head.
ЖЕЛКЕЛЕП ҚУЫП ШЫҚ- to push out, throw out, chuck out.
ЖЕЛКЕЛІК see ЖЕЛКЕБАУ.
ЖЕЛКЕН sail.
ЖЕЛКЕСУ /local SE/ second (in the season) watering of the fields.
ЖЕЛМАЯ race-camel.
ЖЕЛПУІШ fan.
ЖЕЛПІГІШ see ЖЕЛПУІШ.
ЖЕЛПІЛДЕ- to fly, flutter, wave, sway, heave /intr./.
ЖЕЛПІЛДЕК thoughtless, flighty, light-minded, flippant.
ЖЕЛПІН- to cool, cool off /intr./; to be refreshed, ventilated, aired.
ЖЕЛПІНШЕК /local SE/ curtain.
ЖЕЛСІЗ windless; ... КҮН still weather.
ЖЕЛСІЗДІК windless weather; calm.
ЖЕЛІ rope stretched on piles for tying young horses and calves; ... ТОҚСАН /obs./ November.
ЖЕЛІГУШІЛІК excitement.
ЖЕЛІГІҢКІРЕ- to rage, rave.
ЖЕЛІК excitement, hysteria.
ЖЕЛІК- to be angry, irritated; to become excited.
ЖЕЛІКПЕ thoughtless, flighty, light-minded, flippant.
ЖЕЛІКПЕЛЕУ possessed, raving.
ЖЕЛІКПЕЛІ passionate.
ЖЕЛІКТІР- to incite, entice.
ЖЕЛІМ glue.
ЖЕЛІМДЕ- to glue, gum, paste, cement.
ЖЕЛІМДЕН- to be smeared with glue.
ЖЕЛІМДЕП ЖАПСЫР- to paste in.
ЖЕЛІМДІ gluey, sticky, gummy, viscous, adhesive.
ЖЕЛІН udder.
ЖЕЛІН- to be eaten.
ЖЕЛІНГЕН corroded, eaten away.
ЖЕЛІНДЕ- to accumulate milk in udder (of cow before calving).
ЖЕЛІНДІ with large udder.
ЖЕЛІНУ eating up.
ЖЕЛІС trot.
ЖЕЛІС- to put trotters in a race.
ЖЕЛҚАБАЗ moderate, not too hot (of summer weather); ... АТ brisky horse; ... КІСІ one, who is easily carried away.
ЖЕЛҚАЙЫҚ sailing boat.
ЖЕЛӨКПЕ empty-head.
ЖЕМ 1) grain; 2) feed in general, forage; 3) bait.
/біреуге/ ЖЕМ БОЛ- to be deceived, duped.
ЖЕМГЕ БАЙЛАУ fattening (of cattle).
ЖЕМДЕ- 1) to rear, bring up, nurse; 2) to fatten /tr./ (of cattle).
ЖЕМДЕЛ- to be reared.
ЖЕМДЕЛГЕН fattened, well-fed.
/малды/ ЖЕМДЕУ fattening (of cattle).
ЖЕМЕЛЕК /local W/ see ШАШБАУ.
ЖЕМПАЗ voracious (of cattle).
ЖЕМСАУ crop, craw (of birds).
ЖЕМТІК carrion.
ЖЕМШӨПШІ /mil./ forager.
/біреуге/ ЖЕМІН ЖІБЕРМЕ- to refuse to be duped.
ЖЕМІС fruit, fruits, results; ... БЕРУ fruit bearing; ... БЕРЕТІН /adj./ fruit; ... КЕПТІРГІШ fruit kiln; ... ЖЫЙНАУ fruit harvest; ... САБАҒЫ /bot./ peduncle; ... ШАРУАШЫЛЫҒЫ or ... ӨСІРУШІЛІК fruit-growing, horticulture, pomology.
ЖЕМІССІЗ fruitless, sterile; resultless.
ЖЕМІСТЕНУ fruiting.
ЖЕМІСТІ /adj./ fruit, berry; /fig./ fruitful, fertile.
ЖЕМІСТІ ТАС "Stone of Fertility" of Kazakh legends.
ЖЕМІСТІЛІК 1) fertility, fecundity; 2) fruitfulness.

ЖЕМҚОР voracious (of cattle).
ЖЕМҚОРЛЫҚ greed, greediness, voracity, voraciousness.
ЖЕНДЕТ executioner.
ЖЕНТ kind of sweetmeat (made of curds, sugar and butter).
ЖЕП- to milk a cow for the second time during the day.
ЖЕП ҚОЙ- to eat, eat up (eat something completely).
ЖЕР 1) land, earth, soil; 2) the earth (planet), globe; 3) country; 4) place; 5) distance; 6) surroundings, medium; ... АРБА /local E/ primitive low cart with thick wooden wheels; ... АЙДАУ tillage; ... АЛМҰРТ Jerusalem artichoke; ... АСТЫ cave, vault; ... АУДАРЫЛҒАН exiled person; ... ЖҮЗІ the universe; ... ЗАҢЫ land code; ... ИЕСІ landowner, landlord; ... МАЙЫ naphta, crude oil; ... МӘСЕЛІСІ agrarian problem; ... СУАРУ irrigation; ... СУАРУ ЖҮЙЕСІ irrigation system; ... СУЛАНДЫРУ see ... СУАРУ; ... СУЫ /local E/ first (in the season watering of fields; ... ТАНУ orientation to the locality; ... ТЫҢАЙТУ manure, fertilizer; ... ТЫҢАЙТҚЫШ fertilizing; ... ҚОЖАСЫ landowner, landlord; ... ҚОЗҒАЛУ earthquake; ... ҚЫРТЫСЫ earth's upper stratum, soil, turf; sod; ... ҮЙ mud-walled hut; БЕСҚҮНДІК ... the distance covered in a five day ride.
ЖЕР- 1) to lose the habit; to get out of the habit; 2) to feel disgust, be disgusted; to display fastidiousness.
ЖЕР АУДАР- to banish, deport.
ЖЕР ЖЕКЕНДЕ- /local SE/ /intr./ to settle.
ЖЕР ТӨҢКЕРІС ҚЫЛ- /local SE/ see ЖЕР АУДАР-.
ЖЕРАҒАШ wooden plough.
ЖЕРЛЕП ЖҮР- see ЖЕР ЖЕКЕНДЕ-.
ЖЕРГІЛІКТЕНДІР- to make the language of the natives the official language of the country.
ЖЕРГІЛІКТІ local.
ЖЕРЖҮЗІЛІК /adj./ world, world-wide, universal.
ЖЕРКЕН- to feel disgust, be squeamish.
ЖЕРКЕНДІР- to provoke disgust.
ЖЕРКЕНШЕК squeamish, fastidious.
ЖЕРКЕНШЕКТІК squeamishness, fastidiousness.
ЖЕРКЕНІШ disgusting, loathsome.
ЖЕРЛЕ- to bury.
ЖЕРЛЕС fellow-countrymen.
ЖЕРЛЕСТІК 1) association of fellow-countrymen; 2) /hist./ order of precedence (in ranks, ceremonies, etc.).
ЖЕРЛІ 1) natives, aborigines; 2) landowner, landlord.
ЖЕРЛІКТІ ЕЛ natives, aborigines.
ЖЕРСІЗ landless.
ЖЕРСІЗДІК lack of (arable) land.
ЖЕРСІН- to become acclimatized.
ЖЕРСІНДІР- to acclimatize.
ЖЕРСІНДІРУ acclimatization.
ЖЕР-СУ АТТАРЫ toponymy.
ЖЕРТӨЛЕ /local S & NC/ mud hut.
ЖЕРШІЛ one able to be quickly oriented to a terrain.
ЖЕРШІЛДІК ability to become oriented to a terrain.
ЖЕРІ ЖОҚ /adj./ landless.
ЖЕРІ ЖОҚТЫҚ lack of (arable) land.
ЖЕРІК caprice, whimsy, fancy.
ЖЕРІК БОЛ- to display a strong taste for a certain dish (mostly of pregnant women).
ЖЕРІНЕ ЖЕТКІЗ- to do something properly; to complete an action or affair.
ЖЕС see ЖЕЗ.
ЖЕС- to eat together.
ЖЕСІР widow.
ЖЕТ- 1) to reach, attain; to get to; 2) to suffice; АҚЫЛ ... to guess correctly; БОЙ ... to come of age (of girls); КӨЗІ ... to be sure, certain; МҰРАТҚА ... to attain the coveted aim; ТҰБІНЕ ... to break, finish off, ruin, destroy; ҚУЫП ... to catch up, overtake; ӘЛІ ... to master.
ЖЕТ САЙЫН see ЖЕТІ САЙЫН.
ЖЕТЕ 1) junction of blade and hilt (of a sword, etc.); 2) /adv./ fundamentally, in detail.
ЖЕТЕ ОЙЛАН- to meditate upon; to ponder over.
ЖЕТЕ ҰҒЫН- to grasp, understand; to see into.
ЖЕТЕК 1) pole, beam, shaft (of a cart); 2) cattle led by a rope; 3) horse led by the bridle.
ЖЕТЕКТЕ- 1) to lead by hand, bridle, rope; 2) to be a leader (of a group, of masses, etc.).
ЖЕТЕКТЕП ЖҮР- accompany, to escort.
ЖЕТЕКШІ leader, instructor; commander.
ЖЕТЕКШІЛ easily led by a rope or a bridle (of horses and cattle).
ЖЕТЕКШІЛІК leadership.

ЖЕТЕЛЕ- lead by hand; to lead by a bridle or a rope (of horses and cattle).
ЖЕТЕЛЕП ЖҮР- to lead.
ЖЕТЕРЛІК sufficient.
ЖЕТЕСІЗ КІСІ dull man; incompetent man.
ЖЕТЕУ seven (group of).
ЖЕТЕУІМІЗ we seven together.
ЖЕТКЕН mature.
ЖЕТКЕНДІК maturity.
ЖЕТКІЗ- 1) to bring to, deliver to, furnish; 2) /econ./ to import; 3) to distribute in such a way as to satisfy everybody.
ЖЕТКІЛІКСІЗ insufficient; insufficiently, unsatisfactorily.
ЖЕТКІЛІКСІЗДІК deficiency, shortage, insufficiency, imperfection.
ЖЕТКІЛІКТІ sufficient; sufficiently, satisfying; in plenty, in abundance; ... ТҮРДЕ in plenty, in abundance.
ЖЕТКІЛІКТІЛІК sufficiency.
ЖЕТКІНШЕК young man in his late 'teens.
ЖЕТПЕУШІЛІК see ЖЕТКІЛІКСІЗДІК.
ЖЕТПІС seventy.
ЖЕТПІСІНШІ seventieth.
ЖЕТТІ enough! stop!
ЖЕТТІКТІР- to improve, perfect, develop.
ЖЕТТІКТІРУ improvement, development.
ЖЕТУ attainment; АЖАЛ ... the approach of the hour of death.
ЖЕТІ 1) seven; 2) week; ... БАСТЫ АДАМ monster; ... БАСТЫ АЙДАҺАР /myth./ hydra; ... САЙЫН weekly; ... ҚАРАҚШЫ ЖҰЛДЫЗ /astr./ Ursa Major.
ЖЕТІК capable, gifted; expert, adept, skilled, competent.
ЖЕТІЛ- 1) to ripen; 2) to reach perfection in something; 3) to be intelligent.
ЖЕТІЛГЕНДІК ripeness, maturity.
ЖЕТІЛДІР- to breed, to bring up.
ЖЕТІЛУ maturity; САЯСИ ... political maturity.
ЖЕТІЛІК seven (the figure); group of seven.
ЖЕТІМ orphan; /fig./ unfortunate; without kith or kin.
ЖЕТІМ-ЖЕСІР orphaned.
ЖЕТІМСІЗДІК insufficiency, imperfection.
ЖЕТІМСІРЕ- to feel lonely.
ЖЕТІНШІ seventh.
ЖЕТІС- to ripen (of fruit); to attain, to reach.
ЖЕТІСКЕНДІК success, attainment.
ЖЕТІСПЕГЕНДІК defect, deficiency, fault, imperfection, deficit, shortcoming.
ЖЕТІСУ ripening.
ЖЕҢ sleeve; ... ТҮБІ arm-hole.
ЖЕҢ- to overcome, prevail, beat, defeat, win a victory.
ЖЕҢГЕ sister-in-law (wife of elder brother).
ЖЕҢГЕЙ form of addressing to the wife of the elder brother or to any woman elder than the speaker.
ЖЕҢСІЗ КИІМ sleeveless jacket.
ЖЕҢУ overcoming; victory.
ЖЕҢУШІ victor.
ЖЕҢІЛ light (of weight); easy; easily; ... МІНЕЗ dissolute, licentious; ... МІНЕЗДІ flighty man.
ЖЕҢІЛ- to be defeated.
ЖЕҢІЛГЕН vanquished, defeated.
ЖЕҢІЛДЕ- to relieve oneself of.
ЖЕҢІЛДЕТ- to relieve, ease, lighten, alleviate.
ЖЕҢІЛДЕТУ relief, alleviation, lightening, easing.
ЖЕҢІЛДІК 1) lightness, easiness, ease, alleviation, easing, facilitation.
ЖЕҢІЛЕ- see ЖЕҢІЛДЕ.
ЖЕҢІЛЕЙТУ lightening, easing, alleviation.
ЖЕҢІЛТЕК light, not heavy (of objects); lightly dressed; /fig./ light-minded, thoughtless, giddy, flippant.
ЖЕҢІЛТЕКТІК light-mindedness, giddiness, flippancy, flightiness.
ЖЕҢІЛТУ lightening, easing.
ЖЕҢІЛУ defeat.
ЖЕҢІЛУДІ ҚОЛДАУШЫЛЫҚ defeatism.
ЖЕҢІЛУШІ defeated.
ЖЕҢІЛІС defeat.
ЖЕҢІМПАЗ victorious, triumphant.
ЖЕҢІП АЛ- /fig./ to conquer (to make an important achievement).
ЖЕҢІП АЛУ conquest (action); achievement.
ЖЕҢІП ШЫҚ- to win a victory.
ЖЕҢІП ШЫҒУ prize, winnings, gain (in sports, games, etc.).
ЖЕҢІП ШЫҒУШЫ victor.
ЖЕҢІС victory; victorious.
ЖЕҢІС- to vie with; to compete with.
ЖЕҢІСКЕ ЖЕТ- to win a victory.
ЖИДЕ /bot./ oleaster, wild olive (Elaeagnus angustifolius).
ЖИДЕК berry.
ЖИДУ falling out, shedding (of hair, wool).
ЖИЕК 1) coast, shore; 2) collar; 3) edge, edging, border, trimming.
ЖИЕКТЕ- to edge, trim.
ЖИЕКТЕЛ- to be edged, trimmed.
ЖИЕКТЕУ edging, trimming.
ЖИЕН 1) nephew or niece on the female side;

2) grandson (through daughter); ... ҚЫЗ grand-daughter (through daughter).
ЖИРЕН sorrel (of horse); red (of hair).
ЖИРЕН- to have an aversion; to loathe; to be squeamish.
ЖИРЕНДІР- to rouse disgust.
ЖИРЕНУ feeling of disgust; feeling of loathing.
ЖИРЕНШЕК fastidious, squeamish.
ЖИРЕНШЕКТІК fastidiousness, squeamishness.
ЖИРЕНІШ 1) muck; 2) loathsome, abominable, detestable.
ЖИРЕНІШТІ 1) fastidious; 2) antipathetic, repugnant.
ЖИРЕНІШТІК fastidiousness, antipathy.
ЖИРКЕНШЕК fastidious.
ЖИРКЕНІШТІ nasty.
ЖИТ- to fall out (of hair, wool).
ЖИЯНГЕР imperialist.
ЖИЯНГЕРЛІК imperialism.
ЖИІ 1) frequent; 2) thick, dense; 3) often, frequently.
ЖИІЛЕН- to become more frequent.
ЖИІЛЕТ- to make more frequent.
ЖИІРЕК more frequent; thicker, denser.
ЖИІРКЕН- to be squeamish.
ЖИІРКЕНГІШТІК fastidiousness.
ЖИһАЗ /leg./ movable property.
/сахна/ ЖИһАЗДАРЫ props, stage properties.
ЖИһАН world, universe.
ЖИһАНГЕЗ traveller.
ЖОБА project, rough draft.
ЖОБАЛА- to plan, sketch, draft; to make an outline.
ЖОБАЛАУ planning, projecting, outlining, drafting.
ЖОЗЫ /local SE/ low, round table.
ЖОЙ- 1) to destroy, annihilate, exterminate; 2) to annul, cancel, abrogate; 3) to overcome gradually.
ЖОЙЫЛ- to be destroyed, annihilated, liquidated, annuled, cancelled.
ЖОЙЫЛМАЙТЫН eternal.
ЖОЙЫЛМАУШЫЛЫҚ eternity.
ЖОЙЫЛСЫН away with, down with.
ЖОЙЫЛУ disappearance.
ЖОЙЫП ЖІБЕР- /fig./ to erase.
ЖОЙҚЫН 1) ruinous, disastrous, destructive 2) shattering, staggering, decisive (a blow, etc.); ... ОТЫ /mil./ destructive fire.
ЖОЙҒЫЗДЫР- to force or compel someone to destroy.
ЖОЙҒЫШ destroyer; ... АВИАЦИЯ /mil./ fighter aircraft; ... ОҚ /mil./ destructive fire; ... САМОЛЕТ /av./ fighter, pursuit airplane.
ЖОЛ 1) road, way; 2) strip, stripe; 3) /math., writing, etc./ line; 4) direction; 5) method, mode; 6) rule, custom; 7) time (in counting, etc.); 8) fate; ... БЕРМЕУ prohibition; ... БҰЗЫЛУ season of bad roads; ... БҰЗЫЛҒАН КЕЗ impassability of roads; ... ЖҮГІ luggage; ... КӨРГЕН КІСІ polite person; ... КӨРСЕТКІШ ҚҰРАЛ declinometer; ... КӨРСЕТУШІ guide; ... ТАБУ /fig./ way out; ... ҚАҒАЗ a permit to travel; ДАҢҒЫЛ ... beaten road, well-trodden road, blazed trail; ЖАЛҒЫЗ АЯҚ ... footpath; КЕРУЕН ... caravan trail; КҮРЕ ЖОЛ /fig./ artery; СҮРЛЕУ ... footpath; ТАС ... surfaced road; ҚАРА ... dirt road, country lane; ҮЛКЕН ... highway.
ЖОЛ БЕР- to give way, let pass; /fig./ to concede.
ЖОЛ БЕРМЕ- not to give the opportunity.
ЖОЛ СІЛТЕ- to direct, conduct.
ЖОЛА- to approach /intr./; to come near, draw near.
ЖОЛАЙ casually.
ЖОЛАТ- to admit, to let come; to allow to come, to approach.
ЖОЛАУ approach, approaching, drawing nearer.
ЖОЛАУШЫ traveller, wayfarer.
ЖОЛАУШЫЛА- 1) to leave; to set off, start a journey; 2) to travel, to make a long trip.
ЖОЛАҚ small stripe; striped.
ЖОЛБАРС or ЖОЛБАРЫС tiger.
ЖОЛБАСШЫ guide; leader; instructor.
ЖОЛБАСШЫЛЫҚ guidance, leadership.
ЖОЛБИКЕ /pol./ fellow traveller.
ЖОЛДА- to direct, forward, dispatch; ... ТҮСПЕЙТІН /adj., r.r./ through (ticket or communication).
ЖОЛДАМА direction.
ЖОЛДАС 1) comrade, companion; 2) fellow traveler, satellite.
ЖОЛДАСТЫҚ comradeship; ... ӘЗІЛ friendly joke.
ЖОЛДАУ direction.
ЖОЛДЫ appropriate, opportune, correct.
ЖОЛДЫҚ /leg./ legal share.
ЖОЛ-ЖОЛ striped.
ЖОЛ-ЖОРА custom, rule, tradition.

ЖОЛСЫЗ 1) the season of miry roads; 2) unlawful, lawless.
ЖОЛСЫЗДЫҚ 1) season of miry roads; lack of passable roads; 2) tactlessness; 3) lawlessness.
ЖОЛШЫ passer-by.
ЖОЛШЫБАЙ on the way, in passing, incidentally.
ЖОЛЫ ЖОҚ lack of good roads; impassability of roads.
ЖОЛЫМ ҮЙ /local SE & SW/ small camping yurt.
ЖОЛЫМЕН by means of.
ЖОЛЫҚ- to meet, meet on the road /intr./; to get together, to see each other.
ЖОЛЫҚҚАН passer-by.
ЖОЛЫҚТЫР- to meet /tr./.
ЖОЛЫҢ ЖОЛСЫН ДЕУ parting words.
ЖОЛЫҒУ meeting (coming together of two or more people).
ЖОЛЫҒЫС- to see each other; to keep up friendly relations.
ЖОЛҒА ШЫҚ- to leave; to set off; to start a journey.
ЖОЛҒА ШЫҒУ departure.
ЖОМ /local SE/ sugar-beet refuse.
ЖОМАРТ generous, liberal.
ЖОМАРТТАН- to become generous; to have a burst of generosity.
ЖОМАРТТЫҚ generosity.
ЖОН 1) spinal column, backbone, spine; 2) plateau, table-land; 3) steppe (pasture).
ЖОН- to plane, square, chip, hew, scrape (of wood, etc.).
ЖОНА small square sweat-cloth for horse (under the saddle).
ЖОНДА- to lash someone's back.
ЖОНДЫ broad-backed.
ЖОНЫП ТЕГІСТЕ- to plane.
ЖОР- 1) to guess, suppose, conjecture, assume; 2) to interpret, explain, construe; ТҮС ... /obs./ to interpret dreams.
ЖОРА custom; /local SW/ companion, fellow-traveler.
ЖОРАМАЛ supposition, surmise, assumption, hypothesis, conjecture.
ЖОРАМАЛА- see -ЖОРАМАЛДА.
ЖОРАМАЛДА- to suppose, surmise, conjecture, guess; to presume, assume.
ЖОРАМАЛДАНҒАН hypothetical.
ЖОРАМАЛДАУ hypothesis.
ЖОРАМАЛДЫ problematic, conjectural, hypothetic.
ЖОРАШЫЛ one who holds to old traditions or prejudices.
ЖОРАШЫЛДЫҚ adherence to prejudices.
ЖОРТ- to go at a gentle trot; to go at an easy trot.
ЖОРТА 1) purposely, intentionally; 2) for spite.
ЖОРТАҚ gentle trot, easy trot.
ЖОРТАҚТА- to trot; /fig./ to adapt oneself to, to make up to.
ЖОРТАҚТЫ trotter.
ЖОРТУЫЛ 1) /hist./ raid, inroad, foray; 2) robber, burglar, highwayman; 3) intelligence, reconnaissance.
ЖОРТУЫЛШЫ 1) /hist./ burglar, robber, highwayman; 2) intelligence agent, scout.
ЖОРУ interpretation, supposition, solving a riddle.
ЖОРУШЫ fortune-teller, seer, foreteller, soothsayer.
ЖОРЫМАЛ see ЖОРАМАЛ.
ЖОРЫМАЛДА- see ЖОРАМАЛДА-.
ЖОРЫҚ campaign; military expedition.
ЖОРЫҚШЫ campaigner.
ЖОРЫҚҚА ШЫҚ- to set off in a campaign.
ЖОРҒА pacer, ambler; ... ЖҮРІК pace, amble (gait of a horse).
ЖОРҒАЛА- 1) to pace, amble (of horse); 2) to creep, crawl (of insects; 3) to fawn on somebody; ҚҰРДАЙ ... to please /tr./ escessively.
ЖОРҒАЛАП ШЫҚ- to creep out, to crawl out (of animals).
ЖОРҒАЛАС- to race at a pace.
ЖОРҒАШЫ trainer of amblers.
ЖОС- 1) to move in force, in block; 2) to flow fast and profusely.
ЖОСА ochre.
ЖОСПАР plan.
ЖОСПАРДАН ТЫСҚАРЫ not provided for by a plan.
ЖОСПАРЛА- to plan.
ЖОСПАРЛАН- to be planned.
ЖОСПАРЛАУ planning.
ЖОСПАРЛЫ /adj./ plan.
ЖОСПАРСЫЗ unplanned.
ЖОСПАРСЫЗДЫҚ absence of planning.
ЖОСПАРШЫ planner.
ЖОСТЫР- to drive (a horse, etc.) fast.
ЖОСУ 1) mass migration, mass flight; 2) fast and profuse flow.
ЖОСЫЛ- to become brighter; to become more conspicuous.

ЖОТА mountain range; row of hills; elevation, hill.
ЖОТАДАЙ high as a mountain range.
ЖОТАЛА- to ride upon a row of hills.
ЖОТАЛАП along the upper path; along the upper road.
ЖОЮ 1) destruction, extermination, annihilation; 2) annulment, cancellation, abrogation; 3) gradual getting rid of.
ЖОЯ /local SW/ bed (in garden).
ЖОЯН /local E/ very big, enormous.
ЖОҚ no, not, there is not.
ЖОҚТА- 1) to discover a loss; 2) to be sad, to grieve; 3) to lament for a deceased.
ЖОҚТАН БАР- insignificant, negligeable.
ЖОҚТАН БАР ҚЫЛ- to make use of a worthless thing.
ЖОҚТАН ӨЗГЕ trifles.
ЖОҚТАУ /obs./ lamentation.
ЖОҚТАУ АЙТ- to lament for a deceased.
ЖОҚТЫ-БАРДЫ АЙТ- or ЖОҚТЫ-БАРДЫ СӨЗ ҚЫЛ- to talk nonsense.
ЖОҚТЫҚ poverty, need.
ЖОҚША /local S, obs./ old unit of weight (cir. five pounds).
ЖОҚШЫ seeker (of a lost thing).
ЖОҚШЫЛЫҚ see ЖОҚТЫҚ.
ЖОҢЫРЫШҚА or ЖОҢЫШКА clover, lucerne.
ЖОҢҚА or ЖАҢҚА splinter, shaving.
ЖОҢҚАЛА- 1) to reduce in splinters; 2) to litter.
ЖОҢҒЫ /local SE, tech./ plane.
ЖОҒАЛ out of here! off with you!
ЖОҒАЛ- 1) to vanish, disappear; 2) to be lost, to be missing; 3) to be annuled, cancelled.
ЖОҒАЛСЫН let him perish! let him disappear! let him go away!
ЖОҒАЛТ- to lose.
ЖОҒАЛТУ annulment, cancellation.
ЖОҒАЛҒАН /adj./ lost.
ЖОҒАРЛА- see ЖОҒАРЫЛА-.
ЖОҒАРЫ 1) height; top, upper part; 2) high (in quality), considerable, significant; 3) /adv./ high, over, above, up, upwards; 4) upstream; 5) /mus./ higher; ... ДӘРЕЖЕЛІ ОҚУ ОРНЫ university level school; ... ЖИІЛІК /adj./ high-quality; ... МӘРТЕБЕЛІ /obs./ highness (title); ... ПРОБАЛЫ /adj./ high-test, high-quality, sterling; ... САПАЛЫ /adj./ high-grade, high-quality; ... ТӨЛЕНЕТІН highly paid; ... ШЫҒЫҢЫЗ! (come in) you are welcome; ... ҚАРҚЫНДА very intensive; ... ҚЫСЫМ high pressure; ... ҮЗІК felt covering the roof of yurt; ... ӨНІМДІ highly productive.
ЖОҒАРЫДА above, over, upstairs, at the top, on top, higher; ... АЙТЫЛҒАНДАЙ as stated above.
ЖОҒАРЫЛА- 1) to rise, rise above, go up, ascend; 2) to proceed to the seat of honor.
ЖОҒАРЫЛАТ- 1) to lift, raise, increase /tr./; 2) to promote, champion; 3) to give a place of honor; БАҒА ... to increase the price.
ЖОҒАРЫЛАТУ raising, promotion, advancement.
ЖОҒАРЫЛАТУШЫЛЫҚ working one's way up by any means.
ЖОҒАРЫЛАТЫЛҒАН careerist, climber, go-getter.
ЖОҒАРЫЛАУ rise, raising, promotion, uplifting.
ЖОҒАРЫЛЫҚ 1) magnitude, degree (of pressure, etc.); 2) pitch (of sound, voice).
ЖОҒАРЫРАҚ higher.
ЖОҒАРҒЫ 1) higher, upper; supreme, superior; 2) above-mentioned; 3) ruling circles; ... ЕРІН upper lip; ... ЖАҒЫ /geogr./ upper; ... МЕКТЕП university level school; ... ШЕК apogee.
ЖУ- 1) to wash, launder; 2) to touch, approach, come near.
ЖУА /bot./ wild onion (Allium).
ЖУАЗЫ /local SE/ see ЖОЗЫ.
ЖУАЛДЫЗ /local SE/ long, thick needle.
ЖУАН fat, stout, plump, thick-set; ... ҚАРЫН fat-bellied.
ЖУАНАЙ- see ЖУАНДА-.
ЖУАНДА- to grow fat, stout.
ЖУАНДАТ- to thicken /tr./, to make thick, fat, stout.
ЖУАНДЫҚ stoutness, corpulence.
ЖУАНТЫҚ stoutish, plumpish.
ЖУАНЫШ comfort, consolation.
ЖУАС quiet, mild; uncomplaining, submissive, resigned.
ЖУАС- to become quiet, mild, tame.
ЖУАСТЫҚ humbleness, meekness, humility.
ЖУАСЫТ- to subdue, curb, quiet /tr./, pacify.
ЖУАСЫТУ curbing, taming, pacification.
ЖУАТ- to console, quiet /tr./, amuse (a child).
ЖУАТУШЫ comforter, consoler.
ЖУДЫР- to give to laundry.
ЖУСА- to be quiet (of cattle).
ЖУСАН /bot./ wormwood (Artemisia).

کتابخانه

ЖУСАТ- to let rest, give a rest (of domestic animals).
ЖУУ washing, laundering.
ЖУЫЛ- to be washed.
ЖУЫМАУ boycott.
ЖУЫН- to wash oneself.
ЖУЫНДЫ slops.
ЖУЫП ТАЗАЛА- to wash /tr./.
ЖУЫРДА 1) nearest in time; 2) recently, lately, of late; 3) soon, in a short time, before long.
ЖУЫРМАНДА in the near future.
ЖУЫС- 1) to approach each other, to draw nearer each other; 2) to launder together.
ЖУЫСУ rapprochement.
ЖУЫТ- to let come near, to allow to approach.
ЖУЫҚ 1) near, nearby, at; 2) toward, by (of time); ... ЖЕРДЕ near, nearby; ... КӨЗ near-sighted; ... КӨЗДІК near-sightedness; АЛАҢҒА ... ЖЕРДЕ near the square; ТАҢҒА ЖУЫҚ toward the morning.
ЖУЫҚТА- to approach /intr./, draw near.
ЖУЫҚТАН КӨРГІШ near-sighted; myopic.
ЖУЫҚТАТ- to draw nearer, to approach /tr./.
ЖУЫҚТАУ nearer, closer (of kinship).
ЖУЫҚТЫҚ nearness, proximity.
ЖУЫҒЫРАҚ nearer.
ЖЫБЫР ripple.
ЖЫБЫР-ЖЫБЫР tic.
ЖЫБЫРЛА- to stir, move /intr./; 2) to twitch (of the face); 3) to swarm, teem.
ЖЫБЫРЛАТ- to stir, move /tr./; to cause a slight irritation (on skin).
ЖЫБЫРЛАУ tic.
ЖЫЙ- 1) to gather, collect /tr./, pick up; 2) to accumulate /tr./, store up.
ЖЫЙДАШЫ /local E & SE, obs./ 1) tax collector; 2) accurate, careful, thrifty, provident.
ЖЫЙНА- 1) to gather, collect; 2) to gather people together, convoke; 3) to recruit; 4) /phys./ to accumulate; ҚОР ... to accumulate, store up, stock up.
ЖЫЙНАЛ- 1) to gather together, assemble /intr./; 2) to prepare for /intr./.
ЖЫЙНАЛЫС meeting, assembly, sitting, conference.
ЖЫЙНАС- 1) to gather jointly with others, collect jointly with others /tr./; 2) to help to collect.
ЖЫЙНАСТЫРЫП ҚОЙ- to put together.
ЖЫЙНАУ 1) collection (action); accumulation; 2) recruiting; ҚОР ... accumulation.
ЖЫЙНАУШЫ recruiting agent.
ЖЫЙНАҚТА- 1) to gather, collect /tr./; 2) to man; 3) to sum up, add up, total.
ЖЫЙНАҚТАУ synthesis.
ЖЫЙНАҚТЫ 1) accurate, punctual, 2) assorted, matched, selected, picked; 3) thrifty, provident.
ЖЫЙНАҚТЫЛЫҚ accuracy, punctuality.
ЖЫЙНАҒЫ altogether, in all; sum total.
ЖЫЙЫЛ- see ЖЫЙНАЛ-.
ЖЫЙЫЛЫС see ЖЫЙНАЛЫС.
ЖЫЙЫЛЫС- to gather, assemble, get together, meet /intr./.
ЖЫЙЫН big gathering, big assembly, big crowd.
ЖЫЙЫН- 1) to gather, assemble, get together /intr./; 2) to prepare for, get ready /intr./.
ЖЫЙЫНТЫҚТАУ see ЖЫЙНАҚТАУ.
ЖЫЙЫР- 1) to compress, condense, contract, constrict /tr./; 2) to make folds (of clothes); 3) to contract /intr./ (of snakes, etc.).
ЖЫЙЫРМА twenty.
ЖЫЙЫРМАНШЫ twentieth.
ЖЫЙЫРЫЛ- 1) to condense, contract /intr./; 2) to get compressed; 3) to become folded (of clothes).
ЖЫЙЫС- to help to gather.
ЖЫЙЫСТЫР- 1) to collect and put in one place; 2) to do (the room), to put (the room) in order.
ЖЫЛ year; ... БАСЫ beginning of the year; ... ЕСЕБІ chronology; ... МЕЗГІЛІ season of the year; ... САЙЫН every year; ... САНАУ see ... ЕСЕБІ; ... ТӘУЛІГІ all the year round; ... ҚҰСТАРЫ migrant birds.
ЖЫЛ- to warm up /intr./, to grow warmer.
ЖЫЛА- 1) to grumble, to be peevish; 2) to weep, cry, sob.
ЖЫЛАМСЫРА- to whimper.
ЖЫЛАН snake; ... БАЛЫҚ eel; ... ҚҰРТ intestinal worm.
ЖЫЛАНБАС shell decoration on a girl's plait.
ЖЫЛАН-ШАЯН reptiles, reptile-like animals.
ЖЫЛАП АЛ- to sob out; to have a good cry.
ЖЫЛАС- to weep (cry) together.
ЖЫЛАТ- to make someone cry; to reduce to tears.
ЖЫЛАУ 1) grumbling; 2) weeping.
ЖЫЛАУЫҚ 1) grumbler; grumbling; 2) weeper, cry-baby; whining.
ЖЫЛАУЫҚТЫҚ peevishness.

ЖЫЛАҒЫШ see ЖЫЛАУЫҚ.
ЖЫЛБЫСҚА 1) /zool./ embryo (of animals); 2) prematurely born child.
ЖЫЛДА- to spend years.
ЖЫЛДАМ 1) agile, fast, swift; 2) quickly, rapidly, swiftly, promptly; ... БАР- to dart out.
ЖЫЛДАМДАН- to hurry, hasten /intr./.
ЖЫЛДАМДЫҚ rapidity, quickness.
ЖЫЛДАН-ЖЫЛҒА from year to year.
ЖЫЛДЫРҒЫ /local N & NC/ device for dragging hay ricks towards the stack (in harvesting).
ЖЫЛДЫҚ yearly, annual; ... МЕРЕКЕ anniversary.
ЖЫЛЖЫ- to move slowly /intr./.
ЖЫЛЖЫМАЛ- to slide in and out.
ЖЫЛЖЫМАЛЫ movable, sliding; ... БҮЙРЕК /med./ floating kidney.
ЖЫЛЖЫТ- to move, shift /tr./.
ЖЫЛЖЫҢҚЫРА- to move still more /intr./.
ЖЫЛЖЫҒЫШ easily movable.
ЖЫЛМА-ЖЫЛ yearly, every year.
ЖЫЛМАҢ agile, adroit, dexterous, nimble, brisk, prompt, swift; /fig./ fidgety.
ЖЫЛМАҢДА- 1) to move promptly; to bustle, fuss about; 2) to have a gay, smiling appearance.
ЖЫЛМЫЙ- 1) to smile; 2) to become even, smooth.
ЖЫЛМЫРАЙ- see ЖЫЛМЫЙ.
ЖЫЛМЫҚ thaw.
ЖЫЛП-ЖЫЛП ЕТ- 1) to move swiftly; 2) to be slippery; 3) to display quickness and dexterity; to be resourceful.
ЖЫЛПОС 1) resourceful, brisk, nimble, adroit, dexterous, smart; 2) evasive, shifty; 3) knave, rogue.
ЖЫЛПОСТЫҚ resourcefulness, nimbleness, briskness.
ЖЫЛПЫЛДА- 1) to slip out; 2) to please hypocritically.
ЖЫЛПЫҢ see ЖЫЛПОС.
ЖЫЛТ /local W/ see ЖЫЛПОС.
ЖЫЛТ-ЖЫЛТ ЕТ- to sparkle, twinkle, shimmer, glimmer, gleam.
ЖЫЛТЫЛДА- to shine, glitter, sparkle, twinkle, shimmer, glimmer.
ЖЫЛТЫР lustre, gloss; /adj./ glazed; ... КӨК БОЛАТ blue steel, burnished steel.
ЖЫЛТЫРА- 1) to shine, glitter, sparkle; 2) to glimmer; 3) /fig./ to shine (distinguish oneself).
ЖЫЛТЫРАТ- 1) to illuminate, light up; 2) to make glossy (by polishing).
ЖЫЛТЫРАУЫҚ 1) shining, glittering, glossy; 2) spangles.
ЖЫЛТЫРАҚ spangles, trinkets.
ЖЫЛТЫҢ ЕТ- to flash.
ЖЫЛТЫҢ-ЖЫЛТЫҢ ЕТ- to fuss about, fawn, flirt.
ЖЫЛУ warmth, warming.
ЖЫЛЫ warm; ... ЖҮЗДІ КІСІ friendly, affable man; ... СӨЗ kind word, nice word.
ЖЫЛЫЛЫҚ warmth.
ЖЫЛЫМ 1) unfrozen patch of water in the midst of ice; 2) a man-made hole in the ice; 3) eddy, whirlpool; 4) /adj./ reticent, secretive, sly, cunning; 5) /local W/ large seine.
ЖЫЛЫМШЫ ДӘМ stale, unsavory, unpalatable.
ЖЫЛЫН- to warm oneself, to get warm, to warm up; to be warm; to be heated (of a stove).
ЖЫЛЫС- 1) to move slowly /intr./; 2) to hide oneself; 3) to leave /intr./ unnoticed.
ЖЫЛЫТ- to warm, heat /tr./; ЖАҒЫП ... to have heated (a stove, etc.).
ЖЫЛЫТЫЛ- see ЖЫЛЫН- (of a stove).
ЖЫЛҚЫ horse; horses, collectively; ... ӨСІРУШІ horse breeder; ... ӨСІРУШІЛІК horse breeding.
ЖЫЛҚЫШЫ 1) groom, stable-man, shepherd of horses; 2) /zool./ woodcock.
ЖЫЛҒА stream, brook, river in a ravine; gully.
ЖЫМ track, footprint, footstep, trace; tracks of game.
ЖЫМДА- to go one's own way.
ЖЫМДАС- to be fitted to each other (of details).
ЖЫМДАСТЫР- to fit to each other (of details).
ЖЫМ-ЖЫРТ 1) silence, hush; 2) absolutely quietly, noiselessly; 3) /fig./ peace and harmony.
ЖЫМ-ЖЫРТ БОЛ- to become absolutely quiet; to become silent.
ЖЫМПЫЙ- to become even, smooth; /fig./ to feign innocence.
ЖЫМПЫЙТ- to trim, smooth; to remove roughness.
ЖЫМЫЙ- 1) to smile, grin; 2) to shrink, contract /intr./.
ЖЫМЫЙТ- to compress; to cause to shrink.
ЖЫМЫЙЫС- to smile together with or at the same time as others.

ЖЫМЫН БІЛДІРМЕ- /fig./ to cover one's traces.
ЖЫМЫР- to bend /tr./.
ЖЫМЫРАЙ- 1) to be bent; 2) see ЖЫМЫЙ-.
ЖЫМЫҢДА- 1) to twinkle, glimmer (of stars); 2) to smile slyly.
ЖЫМЫҢ-ЖЫМЫҢ ЕТ- to smile, grin.
ЖЫМЫҢ КАҚ- see ЖЫМЫҢ-ЖЫМЫҢ ЕТ-.
ЖЫМҚЫР- 1) to pick up; 2) to hide; 3) /fig./ to steal.
ЖЫН 1) devil, evil spirit; 2) rumination; ... ШАЛҒАН unbalanced, extravagant; ... ҚАҚҚАН see ... ШАЛҒАН; ... ҰРҒАН possessed.
ЖЫНДАН- 1) to go mad, rage, rave; to get enraged, furious; to be angry, irritated; 2) to become rabid, affected with rabies (of animals).
ЖЫНДАНДЫР- to enrage, infuriate /tr./.
ЖЫНДАНУ madness; /med./ hydrophobia, rabies.
ЖЫНДЫ insane, possessed; unbalanced, extravagant.
ЖЫНДЫ ҚЫЛ- to enrage /tr./; to infuriate.
ЖЫНДЫЛЫҚ madness, lunacy, insanity, fury, rage, extravagance, whimsy.
ЖЫНДЫХАНА insane asylum; hospital for mental diseases.
ЖЫНЫ БАР КІСІ possessed, mad.
ЖЫНЫС 1) sex; 2) kind, race.
ЖЫНЫССЫЗ sexless.
ЖЫП /intensifying particle preceding words beginning with ЖЫ/.
ЖЫП-ЖЫЛДАМ very fast.
ЖЫП-ЖЫЛЫ very warm.
ЖЫПЫЛДА- /fig./ make fast movements; /fig./ to act smartly.
ЖЫПЫЛЫҚ КӨЗ one who blinks quickly.
ЖЫПЫЛЫҚ-ЖЫПЫЛЫҚ ЕТ- to blink quickly.
ЖЫПЫЛЫҚТА- or ЖЫПЫЛЫҚТАТ- to blink.
ЖЫР song; legend (in verses); lay.
ЖЫР- to dig through, to dig across; to scratch.
ЖЫРА gully, ravine.
ЖЫРАУ bard, minstrel, narrator of folk tales.
ЖЫРАҚ far.
ЖЫРАҚТА far off; in the distance.
ЖЫРАҚҚА into the distance, into space.
ЖЫРЛА- to sing; to improvise.
ЖЫРЛАН- to be praised in song.
ЖЫРТ- 1) to tear, tear to pieces; 2) to pull out; ЖЕР ... to plough, to till the land.
ЖЫРТАҚТА- or ЖЫРТАҢДА- /scorn./ to laugh tactlessly.
ЖЫРТУ tearing into pieces; ЖЕР ... ploughing, tillage.
ЖЫРТЫЛ- to be cultivated.
ЖЫРТЫҚ torn; /prov./ ЖЫРТЫҚ ҮЙДІ ЖЕЛ ТАБАР, ӨТІРІК СӨЗДІ ШЫН ТАБАР wind will find a torn yurt, truth will expose the lie.
ЖЫРТҚЫШ beast of prey; ... АЙУАНДАР /zool./ carnivora; ... ҚҰС bird of prey.
ЖЫРТҚЫШТЫҚ rapaciousness, predatoriness.
ЖЫРШЫ see ЖЫРАУ.
ЖЫРЫЛ- 1) to be dug through; 2) to break, tear /intr./; 3) to rip /intr./.
ЖЫРЫМ strap at the end of saddlegirth.
ЖЫРЫНДЫ worldly-wise; experienced.
ЖЫРЫНДЫЛЫҚ experience, proficiency, skill, knack.
/аузынан/ ЖЫРЫП БЕР- /idiom./ to give the shirt off one's back.
ЖЫРЫҚ full of holes; dug up.
ЖЫРҚЫЛДА- see ЖЫРТАҚТА-.
ЖЫРҒА woman headdress adornment.
ЖЫРҒАП: ЫРҒАП-ЖЫРҒАП КЕЛ- /obs./ to come loaded with goods (of bride's arrival).
ЖЫТ- to flee.
ЖЫТЫР- to hide /tr./.
ЖЫҚ- to overturn, knock down.
ЖЫҢҒЫЛ /bot./ caragana (Halimodendron argenteum).
ЖЫҒА feather on the hat of a girl.
ЖЫҒЫЛ- to fall down; to be thrown down.
ЖЫҒЫЛТ- to drop, to let fall.
ЖЫҒЫЛУ or ЖЫҒЫЛЫС fall, downfall.
ЖЫҒЫС- to knock down together; to fell together.
ЖІБЕК silk; silk fabric; ... ЖІП silk thread; ... ИІРУ silk spinning; ... ОРАЙТЫН ӨНДІРІС silk-reeling mill; ... ТОҚАЙТЫН ФАБРИКА silk-weaving mill; ... ШАРУАШЫЛЫҒЫ sericulture; ... ҚҰРТЫ /zool./ silkworm (bombyx); ... ҚҰРТЫНЫҢ ҰРЫҒЫ grain (silkworm eggs); ЖАСАНДЫ ... artificial silk; ТАЛ ЖІБЕК see ... ЖІП.
ЖІБЕКТЕЙ as silk; /fig./ polite.
ЖІБЕКШІ silkworm breeder, sericulturist.
ЖІБЕР- to let go, to send, send away; /med./ to inject; /descr./ after gerund on ЫП, ІП, П of the main verb indicates a rapid beginning

or development of the action expressed by the former.
ЖІБЕРУ admission, letting in, intake.
ЖІБУ thawing.
ЖІБІТ- to soak, steep, drench, wet, moisten, damp /tr./.
ЖІГЕН /bot./ reed (Scirpus).
ЖІГЕР will power, persistence.
ЖІГЕРЛЕН- to become animated, inspirited; to become energetic, persistent.
ЖІГЕРЛІ strong willed, resolute; energetic, persistent, enterprising.
ЖІГЕРЛІЛІК inspiration, enthusiasm; energy, persistence.
ЖІГЕРСІЗ inactive, unenterprising, irresolute, indecisive; weakling.
ЖІГЕРСІЗДЕН- to lose willpower; to become irresolute, inert.
ЖІГЕРСІЗДІК lack of willpower; lack of the spirit of initiative.
ЖІГІТ youth (person), young man; fine fellow.
ЖІГІТТІК youth (age); /fig./ courage, bravery.
ЖІК 1) facet; 2) /tech./ joint, junction; 3) stratification.
ЖІКТЕ- to classify; /gram./ to conjugate.
ЖІКТЕЛ- to be classified; to become stratified; /gram./ to be conjugated.
ЖІКТЕЛУ /gram./ conjugation.
ЖІКТЕН- to become dismembered.
ЖІКТЕУ see ЖІКТЕЛУ.
ЖІЛДІК 1) camel's halter (woolen cord attached to МҰРЫНДЫҚ (see); 2) sweat-cloth put under the saddle.
ЖІЛЕК colored shawl of a bride.
ЖІЛІК marrow bone; ... МАЙЫ marrow.
ЖІЛІНШІК shin, shank; ҮЛКЕН ... СҮЙЕК tibia bone; КІШІ ... СҮЙЕК fibula bone.
ЖІП rope, cord, twine, string, thread; ... БАСПАЛДАҚ, ... БАСҚЫШ rope ladder.
ЖІП- to soften /intr./; to grow soft, to grow pulpy.
ЖІПАРҚАН /adj./ cord, rope, string; ... ӨНДІРІСІ rope and cord manufacture.
ЖІПСЫ- to soften /intr./ slightly, to melt; to perspire.
ЖІТІ far-sighted; КӨЗІ ... sharp-sighted.
ЖІТІЛІК sharpness.
ЖІҢІШКЕ thin; /mus./ high (sound).
ЖІҢІШКЕЛЕ- to make thinner; /fig./ to talk in hints.
ЖІҢІШКЕЛІК thinness, fineness, subtlety.
ЖІҢІШКЕР- to grow thinner.
ЖІҢІШКЕРТ- to make thinner.
ЖҮГЕН bridle.
ЖҮГЕНДЕ- to bridle; /fig./ to restrain, to curb.
ЖҮГЕНДЕЛ- to be bridled.
ЖҮГЕНДЕУ /fig./ restraint, curbing, checking.
ЖҮГЕННІҢ АУЫЗДАҒЫ bit of the bridle.
ЖҮГЕНСІЗ unrestrained, impetuous, impulsive; /fig./ undisciplined.
ЖҮГЕНСІЗДЕН- to commit excesses; to commit outrages.
ЖҮГЕНСІЗДІК excess, outrage; lack of restraint, of discipline; dissoluteness, licentiousness.
ЖҮГЕНСІЗДІК ЕТ- to commit outrages, to commit excesses.
ЖҮГЕРІ corn.
ЖҮГІН- to sit cross-legged; /fig./ to worship, admire.
ЖҮГІНУ genuflection, kneeling.
ЖҮГІР- to run.
ЖҮГІРГІШ /sport./ runner.
ЖҮГІРЕ fluently.
ЖҮГІРМЕК /local S/ name of a disease.
ЖҮГІРТЕ fluent; fluently, superficially, cursorily.
ЖҮГІРТІП fluently.
ЖҮГІРУ run, running, course.
ЖҮГІРІП /adv./ running; ... ЖҮР- to flee; ... КІР- to come running; ... ШЫҚ- to run out, to run up.
ЖҮГІРІС run, running; running about.
ЖҮГІРІС- 1) to compete in running; 2) to rush at each other (in fighting).
ЖҮГІРІШТЕР /tech./ runners (of locomotive).
ЖҮДЕ- to grow thin; to get exhausted, become emaciated, be worn out, run low.
ЖҮДЕГЕН wizened.
ЖҮДЕТ- to exhaust, emaciate, starve, wear out /tr./.
ЖҮДЕУ pale, pale-face; exhaustion, emaciation, extenuation.
ЖҮДЕУЛІК exhaustion, emaciation, extenuation.
ЖҮДӘ /local S & SE/ very; quite; too; excessively.
ЖҮЗ 1) hundred; 2) face; 3) one of the Kazakh tribal divisions; ҰЛЫ ... Great Horde; ОРТА ... Middle Horde; КІШІ ... Little Horde; 4) sharp point, blade; ... БАСЫ centurion, captain.
ЖҮЗ- to swim.

ЖҮЗДЕС- to face each other; to confront each other.
ЖҮЗЕГЕ АСЫР- to realize, carry out, put in practice.
ЖҮЗЕГЕ АСҚАН personified.
ЖҮЗУ swimming.
ЖҮЗІК ring (for the finger).
ЖҮЗІМ grapes; ... АҒАШЫ grape-vine; ... ЕГУШІ viticulturist; ... ЕГІСІ vineyard; ... САБАҒЫ see ... АҒАШЫ; ... ШАРАБЫ grape wine; ... ӨСІРУШІЛІК viticulture.
ЖҮЗІНШІ hundredth.
ЖҮЗІП /adv./ (by means of) swimming.
ЖҮЗІҚАРАЛЫҚ vile act; dirty trick.
ЖҮЙЕ system.
ЖҮЙЕК /local SE/ beds in which some technical plants (cotton, etc.) are planted.
ЖҮЙЕСІЗ unsystematic, unmethodical, haphazard.
ЖҮЙЕСІЗДІК lack of system; lack of method; haphazardness.
ЖҮЙКЕ nerve.
ЖҮЙРІК fast, swift, quick, rapid; swift-footed; /mar./ high-speed; /sport./ runner.
ЖҮЙРІКТІК /mar./ high speed.
ЖҮК burden, load, freight, baggage, luggage; ... АВТОМАШИНАСЫ truck; ... ТАСАЙТЫН ВАГОН freight car; ... ТАСАЙТЫН ПОЕЗД freight train; ... ТАСЫМАЛЫ pack transport; ... ТИЕУ loading; ... ТҮСІРУ unloading; ҚОЛ ... hand luggage.
ЖҮККЕ АРНАЛҒАН АТ pack horse.
ЖҮКТЕ- to load; /fig./ to confer, bestow; to impose upon (a duty); to hold responsible for (a fault, a guilt); to charge with a commission; to oblige /tr./.
ЖҮКТІ pregnant.
ЖҮКТІ БОЛ- to become pregnant.
ЖҮКТІК or ЖҮКТІЛІК pregnancy.
ЖҮКШІ attendant of loaded cart.
ЖҮЛГЕ small glen, small dell.
ЖҮН wool, hair (of animals); body hair; cloth (woollen material); ...АРҚАН rope of camel wool; ... БАСҚАН hairy; ... ИІРУ wool spinning.
ЖҮН САБА- to card wool.
ЖҮН ТАРА- or ЖҮН ТҮТ- to comb wool.
ЖҮН ТОҚ- to weave wool.
ЖҮНДЕ- to shear (a camel); /fig./ to rob, fleece.
ЖҮНДЕС or ЖҮН-ЖҮН hairy.
ЖҮННЕН БАСЫЛҒАН /adj./ felt.
ЖҮР- to move /intr./, go, ride; АТПЕН ... to ride on horseback; ЖАЯУ ... to walk; КӨЛІКПЕН ... to ride in cart; /descr./ after the gerund on ЫП, ІП, П of the main verb indicates continuity and rapidity of the action expressed by the latter.
ЖҮРГІЗ- to direct, carry out; /tech./ to switch on, to turn on; МОТОРДЫ ... to turn on a motor; ПОЕЗДЫ ... to drive a train.
ЖҮРГІЗУ /tech./ induction, admission, lead in.
ЖҮРГІЗУШІ the individual in actual control; the boss.
ЖҮРГІЗІЛ- to be put into motion or into action; to be sent; to be installed.
ЖҮРГІНШІ traveller, passer-by.
ЖҮРГІШ /mar./ high-speed, fast.
ЖҮРГІШТІК /mar./ fastness; /adj./ high-speed, rapid.
ЖҮРДЕК see ЖҮРГІШ.
ЖҮРДЕКТІК fluency.
ЖҮРДІМ-БАРДЫМ shallow person.
ЖҮРЕК heart; ... АЙНУ, ... АЙНУШЫЛЫҚ nausea; ... АЙНЫТАТЫН nauseating, nauseous; АҚ ... soft-hearted; ҚАРА ... infamous, vile, loathsome.
ЖҮРЕКСІЗ coward, cowardly.
ЖҮРЕКСІН- to be timid, to be afraid.
ЖҮРЕКТІ brave, courageous.
ЖҮРЕКТІЛІК bravery, courage.
ЖҮРЕКТІҢ ДЕМІКПЕСІ /med./ angina pectoris.
ЖҮРЕКТІҢ СОҒУ heart-beat; pulsation of the heart.
ЖҮРЕЛЕ- to squat; to begin to limp (of horses).
ЖҮРЕЛЕЙ БИЛЕ- to dance while crouching.
ЖҮРУ movement, motion; walking, going, riding, driving; departure.
ЖҮРІК АТ race horse.
ЖҮРІП КЕТ- to leave, move, quit; to set off, set out.
ЖҮРІП КЕТУ departure.
ЖҮРІС 1) walking, pacing; 2) gait (of a horse).
ЖҮҺҮТ Jew; ... ДІНІ Judaism.
ЖҰБАЙ consort, spouse; pair, couple.
ЖҰБАН- to console oneself; to be comforted, consoled.
ЖҰБАНДЫР- see ЖҰБАТ-.
ЖҰБАНЫШ comfort, consolation.
ЖҰБАНЫШСЫЗ disconsolate, unconsolable.

ЖҰБАТ- to console, comfort; to amuse (a child).
ЖҰБАТУ comfort, consolation.
ЖҰБАТУШЫ comforter, consoler.
ЖҰДЫРЫҚ fist.
ЖҰДЫРЫҚТА- to hit with one's fist.
ЖҰДЫРЫҚТАС- to have a fist fight.
ЖҰЛ- 1) to pull (ears, etc.), pull out (teeth, etc.); 2) to pluck; 3) to pick (fruit, flowers, etc.); 4) to weed.
ЖҰЛА ТАРТ- to pull in, draw in.
ЖҰЛДЫЗ star.
ЖҰЛДЫЗДАН- to be studded with stars (of sky).
ЖҰЛДЫЗСЫЗ starless.
ЖҰЛМАЛА- to pull out, pluck.
ЖҰЛУ weeding.
ЖҰЛЫН spinal cord.
ЖҰЛЫНЫП ҚАЛ- to tear oneself away; to break away.
ЖҰЛЫП АЛ- to pull out, to tear out, to snatch out.
ЖҰЛЫП ҚАЛ- to hitch up; to jerk up.
ЖҰЛЫҚ vamp of a shoe.
ЖҰЛЫҚ- see ЖҰЛҚ-.
ЖҰЛЫҚТА- to sew vamps to a shoe.
ЖҰЛҚ- to pull, tug.
ЖҰЛҚУ pulling out.
ЖҰЛҚЫЛА- to pull repeatedly.
ЖҰЛҚЫЛАС- to come to blows, to get into a skirmish.
ЖҰЛҚЫН- to rush forward; to break away; to long for; to jump up.
ЖҰЛҚЫС- to start fighting each other.
ЖҰМ- to clench (fingers); to close (mouth, eyes); КӨЗ ... /fig./ to decide, make up one's mind.
ЖҰМА 1) Friday; 2) week; ... САЙЫН weekly.
ЖҰМАЛАҚ sheep dung.
ЖҰМАРЛА- to crumple, rumple.
ЖҰМАРЛАН- to get crumpled.
ЖҰМАҚ paradise.
ЖҰМБАҚ riddle; allegorical.
ЖҰМБАҚТА- to speak allegorically.
ЖҰМСА- 1) to soften /intr./; 2) to spend; 3) to send on an errand, to give a commission.
ЖҰМСАЙТ- to soften /tr./.
ЖҰМСАЛ- 1) to be spent; 2) to be sent.
ЖҰМСАР- to soften /intr./.
ЖҰМСАРТ- 1) to soften /tr./; 2) to loosen (the soil).
ЖҰМСАРТУ loosening.
ЖҰМСАТ- see ЖҰМСАРТ-.
ЖҰМСАУ 1) softening; 2) charging with commissions.
ЖҰМСАҚ soft; backboneless, weakwilled.
ЖҰМСАҚТЫҚ softness; backbonelessness, weakness of will.
ЖҰМЫЛ- to shut /intr./ (of eyes); to undertake something in concord with others.
ЖҰМЫЛА in harmony, in concord, unanimously; /fig./ all hands' job.
ЖҰМЫЛДЫР- to mobilize /tr./; to aim at.
ЖҰМЫЛДЫРТ- to force to undertake something in concord with others.
ЖҰМЫЛҒАН closed (of eyes, etc.).
ЖҰМЫР 1) see ЖҰМЫРШАҚ; 2) round; 3) smooth, well-fed, satisfied (of cattle); ... ТАС pebbles; ... ҚҰРТ intestinal worm.
ЖҰМЫРЛА- to make round.
ЖҰМЫРЛАН- to become round.
ЖҰМЫРТҚА egg.
ЖҰМЫРТҚАЛА- to lay eggs.
ЖҰМЫРТҚАЛАТ- to enable to lay eggs.
ЖҰМЫРШАҚ second stomach of cattle (reticulum).
ЖҰМЫРЫҚ see ЖҰДЫРЫҚ.
ЖҰМЫС work, labor, occupation; ... БЕРУШІ employer; ... КИІМІ working clothes, overall; ... КҮНІ working day; ... МАЛЫ draught animals.
ЖҰМЫС ТАСТА- to strike.
ЖҰМЫССЫЗ unemployed.
ЖҰМЫССЫЗДЫҚ unemployment.
ЖҰМЫСТА- to process; to treat.
ЖҰМЫСШЫ worker, workman; ... КҮШІ labor, hands, manpower.
ЖҰМЫСШЫЛАР ТАП working class.
ЖҰМЫСШЫ-ТІЛШІ workers' correspondent.
ЖҰМЫСШЫ-ШАРУА ӨКІМЕТІ workers' and peasant's power.
ЖҰМЫСҚА ҚАБІЛЕТТІ in working condition, able-bodied.
ЖҰП 1) even number; 2) intensifying syllable for words beginning with ЖҰ.
ЖҰПАР musk; ... ТЫШҚАН /zool./ muskrat.
ЖҰП-ЖҰМЫР perfectly round.
ЖҰП-ЖҰҚА very thin.
ЖҰПТА- to pair /tr./.
ЖҰПЫНЫ uncomely, plain (of man); modest (of man's appearance); ... КИІМДІ poorly dressed.
ЖҰРАҒАТ clan; distant relationship.
ЖҰРДАЙ БОЛ- to lose; to be deprived of.
ЖҰРНАҚ /gram./ suffix, affix.

ЖҰРТ 1) people, nation; 2) community, public; 3) camp, camping site.
ЖҰРТШЫЛЫҚ community, public.
ЖҰТ 1) frost after thaw; 2) catastrophic loss of cattle after winter frosts.
ЖҰТ- 1) to swallow; 2) to pull in, suck in; 3) to absorb.
ЖҰТА- 1) to lose cattle in winter frosts; 2) /fig./ to feel a sharp deficiency of something.
ЖҰТАУ impoverishment caused by loss of cattle in winter frosts.
ЖҰТУ swallowing, absorbing; absorption.
ЖҰТЫЛ- to be pulled in, sucked in; to lapse into, sink into.
ЖҰТЫЛАТЫН /adj./ suction.
ЖҰТЫМ swallow, mouthful, sip, gulp; БІР ... СУСЫН a mouthful of beverage.
ЖҰТЫН- 1) to swallow; 2) to be very hungry.
ЖҰТҚЫЗ- to let swallow; to force to swallow.
ЖҰТҚЫНШАҚ 1) throat; 2) Adam's apple.
ЖҰТПА /local W & SW/ fishing hook.
ЖҰҚ- to be communicated (of diseases).
ЖҰҚА thin; light (of clothing); ... ТАҚТАЙ veneer, plywood.
ЖҰҚАЛА- to thin, make thinner.
ЖҰҚАЛЫҚ thinness (of paper, fabrics, etc.).
ЖҰҚАНА /local WC/ remnant, rest, remainder, residue.
ЖҰҚАР- to become thin; /fig./ to lose weight, become emaciated.
ЖҰҚАРТ- to thin; to make thin.
ЖҰҚПА /local S & SE/ thin pancakes.
ЖҰҚПАЛЫ contagious, infectious.
ЖҰҚТЫР- 1) to infect; 2) to soil, smear.
ЖҰҚТЫРЫП АЛ- to catch (a disease), to be infected.
ЖҰҚҚЫШ 1) infectious, contagious; 2) smearing, soiling.
ЖҰҒАНА /local WC/ see ЖҰҚАНА.
ЖҰҒУ infection.
ЖҰҒЫМ nutritiousness.
ЖҰҒЫМДЫ nutritious.
ЖҰҒЫМДЫЛЫҚ see ЖҰҒЫМ.
ЖҰҒЫН leftovers (of food on sides of vessels).
ЖҰҒЫС- to cavil, carp, nag.
ЖҰҒЫСТЫР- to bring together, to bring into contact.
ЖҰҒЫСУ 1) cavil; 2) rapprochement.
ЖӨКЕ 1) /bot./ linden (Tilia); 2) wisp of bast, piece of bast; bast mat; ... ҚАБЫҚ /bot./ alburnum, sapwood.
ЖӨН 1) direction; 2) /adj./ common, plain, not up to much, ordinary; 3) suitable; 4) correct, correctly; 5) preferably.
ЖӨНДЕ- to correct, repair; to put right, adjust, direct; to arrange in good order.
ЖӨНДЕЛ- to get right, to get adjusted, to improve /intr./.
ЖӨНДЕТТІР- to order to arrange, adjust, correct.
ЖӨНДІК- to get accustomed.
ЖӨНЕ- to go (by horse, train, etc.).
ЖӨНЕКЕЙ casually; ЖОЛ ... in passing, on one's way.
ЖӨНЕЛ- to leave, set off, set out.
ЖӨНЕЛТ- to send, dispatch.
ЖӨНЕЛТУ sending, dispatching.
ЖӨН-ЖОБА rules, instructions.
ЖӨНСІЗ objectless, abstract; thoughtless, hasty (of action, deed); tactless, dishonorable (of man).
ЖӨНСІЗДІК 1) disorder; 2) disorderliness, untidiness, chaotic state; 3) tactlessness; 4) dishonorableness.
ЖӨНІНДЕ about, concerning.
ЖӨНІНДЕГІ relating to.
ЖӨНІНЕН see ЖӨНІНДЕ.
ЖӨРГЕГІНЕН from the cradle.
ЖӨРГЕК diaper.
ЖӨТЕЛ cough; КӨК ... whooping-cough.
ЖӨТЕЛ- to cough.
ЖӨТЕЛТ- to cause coughing.
ЖӨТКҮРІК slight cough.
ЖӨҢК- or ЖӨҢКІЛ- to set off, set out; to move (en masse).
ЖӘ /interj./ now, now then, well, enough.
ЖӘБІР oppression, violence, coercion, constraint, offence; ... КӨР- to be oppressed; ... ҚЫЛ- to offend.
ЖӘБІРЛЕ- to offend, oppress.
ЖӘБІРЛЕН- 1) to be offended, oppressed; 2) to take offense, to feel hurt.
ЖӘБІРЛЕНДІР- to offend.
ЖӘДІГӨЙ 1) fraud (man), deceiver; 2) flatterer; 3) perfidious, crafty, cunning; thievish.
ЖӘДІГӨЙЛЕН- to flatter; to be cunning.
ЖӘДІГӨЙЛІК 1) flattery, cajolery; 2) slyness, cunning.
ЖӘЙБАҒЫСТА- /local/ see ЖАЙЛАС- 1.
ЖӘЙША simply; for no special reason.
ЖӘМБІЛШЕ /local SW/ small watermelon.
ЖӘМШІК coachman.
ЖӘНДІК small animals.
ЖӘНЕ and, again.
ЖӘНЕДЕ moreover, still more.

ЖӘРДЕМ help, assistance, aid; ... БЕРУШІЛІК charity, philanthropy.
ЖӘРДЕМДЕС- to help each other.
ЖӘРДЕМДЕСТІК ӘЛЕУМЕТ mutual aid society.
ЖӘРДЕМДЕСУ rescue, assistance.
ЖӘРДЕМШІ 1) assistant, aide; 2) subsidiary, auxiliary, assisting; 3) philanthropist.
ЖӘРМЕНКЕ /n./ fair.
ЖӘУКЕМДЕ- 1) to tear into pieces; 2) to skin, dress (meat).
ЖӘУКЕМДЕЛ- 1) to be torn into pieces; 2) /fig./ to be beaten thoroughly.
ЖӘУҺАР see also ГАУҺАР precious stone, diamond.
ЖӘШІК box, case, drawer.

З

ЗАБАСТОВКА strike.
ЗАБАСТОВКА ЖАСА- to strike, to go on strike.
ЗАБИЯЛ БӘКІ /local WC/ high-quality penknife.
ЗАБОЙ /min./ face, cut, drift.
ЗАБОЙШЫ miner; coal-hewer.
ЗАБЫТ АЛ- /local WC/ to manage, administer.
ЗАВОД plant, factory; ... ҚҰРАЛ-ЖАБЫҚТАРЫ plant equipment; ... ӨНДІРІСІ plant production.
ЗАВХОЗ /abr./ head of the economic division (of a Soviet agency).
ЗАДЫ or ЗАДЫНДА by nature, essentially.
ЗАЕМ loan.
ЗАЙ /local SE/ humidity, dampness, moisture; humid, damp, moist.
ЗАЙТУН see ЗӘЙТУН.
ЗАЙЫП wife.
ЗАЙЫР /local W/ humaneness, humanity.
ЗАКАЗ order.
ЗАКАЗ БЕР- to order.
ЗАКИ /local WC/ honest.
ЗАКЛАД mortgage, pledge.
ЗАКЛАДҚА САЛ- to mortgage, pawn.
ЗАКОНШЫ jurist.
ЗАЛ hall.
ЗАЛАЛ (see also ЗАРАР) damage, loss, deficit.
ЗАЛАЛСЫЗ without any losses.
ЗАЛОГ 1) deposit, pledge, security; 2) /gram./ voice.
ЗАЛОГҚА САЛ- to pledge, mortgage.
ЗАЛЫМ sly, evil, mean.
ЗАЛЫМДЫҚ villainly, craft, cunning.
ЗАЛЫШ swindler, cheat.
ЗАМАН 1) time; 2) epoch, era, times; ... АҚЫР Doomsday, Day of Judgment.
ЗАМАНДА: БАЯҒЫ ... in ancient times.
ЗАМАНДАС contemporary.
ЗАМАНЫНДА in due course; once; in the past.
ЗАПАС supply, stores, provision; /adj./ reserve, spare, duplicate; ... БӨЛШЕКТЕР spare parts.
ЗАПАС ЖАСА- to stock.
ЗАПАСТАҒЫ /adj./ reserve, spare.
ЗАПОН /local W/ apron.
ЗАПЫ БОЛ- to feel burdened by something.
ЗАПЫ ҚЫЛ- to bore /tr./, annoy.
ЗАПЫРАН gall, bile.
ЗАПЫС БОЛ- see ЗАПЫ БОЛ-.
ЗАР 1) sobbing, weeping, wailing; 2) aim, desire; 3) /local W/ fragrance (of flowers).
ЗАР БОЛ- to be in dire need.
ЗАР ЖЫЛА- to weep bitterly.
ЗАР ИЛЕ- or ЗАР ҚАҚ- to toss /intr./, grieve; to sink into despair.
ЗАРАР harm, damage, loss, deficit.
ЗАРАР КЕЛТІР- to damage.
ЗАРАР КӨР- to suffer a loss.
ЗАРАРЛАН- to suffer a loss, a calamity.
ЗАРАРЛАНБАЙ ҚАЛ- to survive, remain unharmed.
ЗАРАРЛЫ harmful, damaging.
ЗАРАРСЫЗ harmless, inoffensive; harmlessly.
ЗАРАРЫ ЖОҚ safely, all right.
ЗАРАТ /local WC/ rick of hay.
ЗАРДАП results (negative).
ЗАРЛА- 1) to sob, weep bitterly (with lamentation); 2) to complain, grumble.
ЗАРЛАН- to grumble, complain.
ЗАРЛАТ- to cause to grieve; to cause to weep.
ЗАРЛАТТЫР- to cause deprivation, distress.
ЗАРЛАТҚЫЗ- see ЗАРЛАТТЫР-.
ЗАРЛАУЫҚ tearful; ... ҚОЗЫ a lamb which bleats incessantly.
ЗАРЛЫ sad.
ЗАРПЫ /local WC/ see ЗАРДАП.
ЗАРЫН ТАРТ- to exhaust oneself by suffering.
ЗАРЫҚ to get tired, fatigued; to be bored.
ЗАРЯД charge (of rifle, etc.).
ЗАРЯДКА charge, loading; exercises.
ЗАСТАВА gate.
ЗАТ 1) material, substance, matter; 2) object, thing; 3) /local W/ something; ... ЕСІМ

/gram./ noun; ... ЕТПЕ- /local W/ to do nothing, to be idle; to loaf.
ЗАУАЛ 1) noon, midday; 2) midday heat; 3) /adj./ evening; 4) catastrophe, loss.
ЗАУЗА /zool./ cock-chafer.
ЗАУЛА- to flow in a torrent; /fig./ to rush.
ЗАУЛАП ЖАН- to burn furiously.
ЗАУЛАТ- to gallop fast.
ЗАУЫҚ wish, desire.
ЗАУЫҚ-САПА delight, enjoyment.
ЗАУЫҚТА- to give pleasure; to cheer, gladden /tr./, to make merry.
ЗАУЫҚТАН- 1) to want, wish, desire something; 2) to take delight, enjoy.
ЗАУЫҚШЫЛ a lover of gaiety.
ЗАЧЕТ 1) part payment, instalment; 2) test, examination.
ЗАЯ to no purpose, in vain, idly, at random.
ЗАЯ КЕТ- to go to waste.
ЗАЯ ҚЫЛ- to waste.
ЗАҚПЫ /local E/ a boy's plaything (catapult).
ЗАҚЫМ injury, damage, harm; mutilation; contusion.
ЗАҚЫМДА- to damage, injure, hurt, impair.
ЗАҚЫМДАН- to be injured, hurt.
ЗАҢ law; ... БОЙЫНША legally; in accordance with the law; ... ЕРЕЖЕСІ statute; ... ЖОБАСЫ bill, draft law; ... ЖОЛЫ legal means, legal way; ... ЖҮЗІНДЕ see ... БОЙЫНША; ... МАМАНЫ jurist; ... ТӘРТІБІ law and order; ... ШЫҒАРАТЫН legislative; ... ШЫҒАРУ БІЛІГІ legislative power; ... ШЫҒАРУШЫ legislator; ... ҒЫЛЫМЫ jurisprudence; НЕГІЗГІ ... basic law, constitution.
ЗАҢ ШЫҒАР- to pass a law.
ЗАҢДА- to observe customs.
ЗАҢДАР ЖЫЙНАҒЫ code of law, statute book.
ЗАҢДАСТЫР- to legalize.
ЗАҢДЫ legal, lawful.
ЗАҢДЫ БҰЗУШЫ wrongdoer, infringer of the law.
ЗАҢДЫЛЫҚ lawfulness, legality, conformity with the law; regularity.
ЗАҢСЫЗ lawless.
ЗАҢСЫЗДЫҚ injustice, iniquity, lawlessness.
ЗАҢШЫ jurist.
ЗАҢШЫЛ adherent of the strict observance of law.
ЗАҢҒА СҮЙЕНГЕН lawful, rightful.
ЗАҢҒА ҚАЙШЫ lawless, iniquitous.
ЗАҢҒА ҚАРСЫ illegal.
ЗАҒЫПТАН- to become crippled.
ЗАҒЫПТАНУ injury, damage, harm.
ЗАҒЫПТАНҒАН lame, crippled.
ЗАҒЫПТЫҚ mutilation; physical defect.
ЗВЕНО 1) link; 2) section, group, team; ... БАСҚАРУШЫ see ЗВЕНОШЫ.
ЗВЕНОШЫ group or team leader.
ЗЕЙІН 1) aptitude, intelligence; 2) attention, comprehension.
ЗЕЙІН САЛ- to pay attention to; to take notice of.
ЗЕЙІН ТАРАЛ- to become absent-minded.
ЗЕЙІНГЕ АЛ- to comprehend, grasp, perceive.
ЗЕЙІНДІ capable, gifted, intelligent.
ЗЕЙІНДІЛІК aptitude, brightness of mind, giftedness.
ЗЕЙІНСІЗ incapable.
ЗЕЙІНСІЗДІК inability, incapacity.
ЗЕКУ shout.
ЗЕМБІЛ woven hand-bag or basket; stretcher, litter.
ЗЕНИТ zenith.
ЗЕНИТШІ anti-aircraft gunner.
ЗЕР 1) attention; 2) galloon, gold or silver lace or braid.
ЗЕР САЛ- to pay attention to; to take notice of.
ЗЕРГЕР goldsmith, jeweller.
ЗЕРГЕРЛІК goldsmith's profession, jewellery.
ЗЕРЕ /local WC, obs./ nose-ring.
ЗЕРЕК gifted, clever, intelligent.
ЗЕРЕКТІК talent, resourcefulness, comprehension.
ЗЕРЕҢ АЯҚ 1) large cup or bowl; 2) /local S & W/ ornamented cup.
ЗЕРЛЕ- to trim or hem with silver or gold braid or lace.
ЗЕРЛІ edged with gold or silver lace.
ЗЕРТТЕ- to investigate.
ЗЕРТТЕУ investigation, research-exploration; ... ЖҰМЫСЫ research work.
ЗЕРІК- to be bored.
ЗЕҢ giddiness, dizziness.
ЗЕҢБІРЕК cannon, field gun; ... АТЫСУ artillery fire; ... СТАНОГІ gun-carriage; ... ҚОЙМАСЫ ordnance depot, ordnance stores.
ЗЕҢБІРЕКТІ ӘСКЕР artillery.
ЗЕҢБІРЕКТІҢ АУЫЗЫ gun bore, gun muzzle.
ЗЕҢБІРЕКТІҢ ОҒЫ shell, missile.
ЗЕҢБІРЕКШІ artillery-man, gunner.
ЗЕҢГІ БАБА /myth./ protector of cattle.

ЗЕҢГІР tall, huge, enormous.
ЗИННЕТ /lit./ decoration, adornment, splendor.
ЗИННЕТТІ decorated, adorned.
ЗИПА /lit./ elegant, svelte; ... БОЙЛЫ graceful, with a lovely figure (of women only).
ЗИРАТ see ЗЫЙРАТ.
ЗИЯЛЫ educated person.
ЗИЯН see ЗЫЯН.
ЗОНА zone.
ЗОНТ or ЗОНТИК umbrella.
ЗООЛОГИЯ zoology.
ЗООЛОГИЯЛЫҚ zoological.
ЗООПАРК zoo.
ЗООТЕХНИК zootechnician, livestock expert.
ЗОР 1) large, big, strong; 2) /local SE/ strength, power, energy.
ЗОРАЙ- to become large; to get larger, increase /intr./ in dimension or significance; to be promoted.
ЗОРАЙТ- to enlarge, increase, heighten /tr./; to promote.
ЗОРАЙТЫЛҒАН increased, enlarged.
ЗОРАТ /local WC/ rick of hay.
ЗОРЛА- to force, violate, rape.
ЗОРЛАН- to strive.
ЗОРЛАУ rape, violation.
ЗОРЛЫҚ violence, constraint.
ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ violence.
ЗОРЛЫҚШЫЛ violator, ravisher.
ЗОРМАН /local WC & W, zool./ gopher, earless marmot.
ЗОРТАБАНДА- /local SE/ to persist; to be stubborn.
ЗОРЫҚ- to be winded, tired out (of horses).
ЗОРЫҚТЫР- to ride hard; to tire out (of horses).
ЗОРҒА with difficulty; hardly.
ЗУ /onomatopoeic word – for a buzzing sound/.
ЗУ ЕТІП ӨТЕ ШЫҚ- to dart, to flash.
ЗУАЛА /local S/ small piece of bread.
ЗУ-ЗУ humming, buzzing, drone.
ЗУ-ЗУ ЕТ- to hum, buzz.
ЗУЛА- to buzz past; to dart quickly.
ЗУЛАТ- to do something quickly.
ЗУЛАТЫП ОҚ- to read quickly.
ЗУЫЛ /onomatopoeic word/ whistling, buzzing.
ЗУЫЛДА- 1) to whistle, howl (of wind); 2) to fly fast (of birds); 3) /fig./ to chatter incessantly.
ЗЫЙРАТ cemetery, graveyard; mausoleum, sepulchre.
ЗЫМ-ЗЫЯ ЖОҚ БОЛ- to vanish, disappear without a trace.
ЗЫМЫРА- to run like an arrow; to rush headlong; to roll /intr./.
ЗЫМЫРАТЫП with force (as of throwing a ball with force).
ЗЫМЫСТАН winter.
ЗЫМҚАЙЫМ see ЗЫМ-ЗЫЯ.
ЗЫНА or ЗИНА adultery.
ЗЫНДАН prison, jail, dungeon.
ЗЫР АЙНАЛ- to whirl quickly, to spin /intr./.
ЗЫР ЕТІП ӨТЕ ШЫҚ- to whistle past with noise like an arrow.
ЗЫР-ЗЫР ЖҮГІР- to run without looking back.
ЗЫР-ЗЫР ҚАШ- to brush aside.
ЗЫРЛА- to run quickly, rush headlong; to gallop.
ЗЫРЫЛДА- 1) to whirl quickly, spin /intr./; 2) to whistle (of an arrow).
ЗЫРЫЛДАУЫҚ top (toy).
ЗЫРҚ ЕТ- to pound, throb (of the heart).
ЗЫРҚЫЛДА- to throb (at the temples).
ЗЫРҚЫРА to rush headlong; to tear along.
ЗЫРҚАНА- see СЫРҒАНА-.
ЗЫТ beat it! get out!
ЗЫТ- to leave in a hurry.
ЗЫТА ЖӨНЕЛ- to leave in a hurry, to skip out.
ЗЫЯН injury, damage, loss.
ЗЫЯН ЕТ- 1) to inflict damage; 2) to suffer a loss.
ЗЫЯН КЕЛТІР- to cause damage.
ЗЫЯН КӨР- or ЗЫЯН ТАРТ- to suffer a loss, a damage.
ЗЫЯНЫ ЖОҚ never mind!
ЗЫЯНДА- to injure, damage; to inflict a loss, injury.
ЗЫЯНДЫ harmful, injurious, disadvantageous.
ЗЫЯНКЕС saboteur; pest.
ЗЫЯНКЕСТІК sabotage.
ЗЫЯНСЫЗ harmless, innocent; without any losses.
ЗЫҒЫР flax; ... МАЙЫ linseed oil.
ЗЫҒЫРЛАН- to become furious; to fly into a rage.
ЗІЛ weight, load, burden.
ЗІЛДЕЙ НӘРСЕ a heavy thing.
ЗІЛДЕН 1) to grow heavy; 2) /fig./ to assume an air of importance.
ЗІЛІ БАР СӨЗ something said with a hidden meaning (as an expression of discontent or threat).
ЗІМПАРА emery.

ЗІМІРЕТ emerald.
ЗІНЕТ see ЗИННЕТ.
ЗІРКІЛДЕ- see ЗЫРҚЫЛДА-.
ЗҰЛЫМ insidious, perfidious.
ЗҰЛЫМДЫҚ 1) insidiousness, perfidy; 2) violence, coercion; 3) evil, evil deed; 4) trickery.
ЗӘБІР see ЖӘБІР.
ЗӘЙТУН olive.
ЗӘК /local SE/ humid, damp, moist.
ЗӘКТЕМЕ /local S/ the first (in the season) watering of a field.
ЗӘР poison, venom.
ЗӘР ШАШ- to threaten.
ЗӘРЕ atom.
ЗӘРЕДЕЙ tiny, insignificant.
ЗӘРЛІ 1) poisonous, venomous; 2) threatening; ... ЖЕЛ a piercing wind.
ЗӘРЕДДЕЙ a minute fraction; ... НӘРСЕ insignificant thing.
ЗӘРСІЗ non-toxic, harmless.
ЗӘРУ necessity, need; urgent.
ЗӘРІ СЫНҒАН СУ water at room temperature.
ЗӘУ /local SE/ tall, high.
ЗӘУЕН /local W/ fallow (field not tilled for a season or more).
ЗӘУЛІМ tall, high.
ЗӘУІММЕН suddenly, accidentally, by chance.
ЗӘҢГ- /local S/ to roam, rove, loaf, lounge about.
ЗӘҢГІ 1) negro; 2) /local SW/ stairs, staircase, ladder.

И

И tanning, dressing (of a skin).
И- 1) to bend, curve, incline, tilt, /tr./; 2) to get soft (of udder), to let milk run (of a cow when milked); 3) /fig./ to become generous.
ИБА courtesy, politeness, good breeding.
ИБАЛЫ polite, civil, courteous.
ИГЕР- to cope with; to master.
ИГІ good, kind, helpful, useful; well, better.
(бас) ИГІЗ- to subdue.
ИГІЛІК good deed, worthwhile undertaking.
ИГІЛІКТІ beneficial.
ИДЕАЛ ideal; higher aim.
ИДЕАЛИЗМ idealism.
ИДЕАЛИСТ idealist.
ИДЕАЛИСТІК idealistic.
ИДЕОЛОГИЯ ideology.
ИДЕОЛОГИЯЛЫҚ ideological.
ИДЕЯ idea.
ИДЕЯЛЫ ideological; high-principled.
ИДЕЯСЫЗ unprincipled.
ИДИОМА idiom.
ИДИОМАЛЫҚ idiomatic.
ИДІРІМ: БИЕННІҢ БІР ИДІРІМ СҮТІ one milking yield of (a mare's) milk.
ИЕ landlord, master, owner, possessor.
ИЕ БОЛ- to own, possess; to be the owner; МАЛҒА ... to be the owner of the cattle; to look after the cattle.
ИЕК chin; lower jaw; ... АСТЫНДА not far, near (right under one's nose).
(біреуге) ИЕК АРТ- to lean on someone; to try to obtain someone's support.
ИЕКТЕ- to try to obtain something with someone else's help.
ИЕКТІ with a wide chin.
ИЕЛЕН- to appropriate; to seize, take possession.
ИЕЛЕНУ possession; appropriation, misappropriation.
ИЕЛЕНУШІ possessor.
ИЕЛІГІНЕН ШЫҒАРУ requisition.
ИЕЛІК possession, property, estate.
ИЕЛІК ЕТ- to manage, command; to be in charge.
ИЕМДЕН- see ИЕЛЕН-.
ИЕМДЕНУ see ИЕЛЕНУ.
ИЕН /local E/ uncared-for, neglected (child).
ИЕРОГЛИФ hieroglyph.
ИЕСІЗ ownerless, unowned; ... МҮЛІК /leg./ escheated property.
ИЗЕ- to nod.
ИЗЕН /bot./ a kind of wormwood.
ИЗЕП КЕС- to cut by pressing down (with a dull knife).
ИКЕМ inclination for; disposition to; ability, suitability.
ИКЕМДЕ- to adjust, adapt.
ИКЕМДІ clever, capable, skillfull.
ИКЕМДІЛІК deftness, agility.
ИКЕМСІЗ clumsy, awkward.
ИЛАН /local SE/ a medicinal plant.
ИЛЕ- 1) to tan (leather); 2) to knead (dough); 3) to puddle (clay).
ИЛЕНБЕГЕН raw (hide).
ИЛЕНГЕН ТЕРІ tanned leather.
(біреуге) ИЛЕП АЛ- to bend completely someone else to one's will.
ИЛЕУ 1) tanning, 2) kneading; 3) ant-hill.
ИЛЛЮЗИЯ illusion.
ИЛЛЮМИНАТОР illuminator.
ИЛЛЮМИНАЦИЯ illumination.
ИЛТИФАТ see ІЛТІПАТ.
ИЛІ furrier, fur dresser.
ИЛІК- to yield to persuasion.
ИМЕК bent, curved; ... МҰРЫН hook-nosed.
ИМЕН- to feel shy; to be afraid.
ИМЕҢДЕ- to stoop; to walk with a stoop.
ИМИ- to bend, bow, stoop /intr./.
ИММИГРАНТ immigrant.
ИММИГРАЦИЯ immigration.
ИММУНИТЕТ immunity.
ИМПЕРАТОР emperor.
ИМПЕРИАЛИЗМ imperialism.
ИМПЕРИАЛИСТ imperialist.
ИМПЕРИАЛИСТІК imperialistic.

ИМПЕРИЯ empire.
ИМПОРТ import, importation.
ИМПОРТТЫҚ ТОВАР imported goods.
ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ making inventory; taking stock.
ИНВЕНТАРЛА- to make an inventory, to take stock.
ИНВЕНТАРЬ inventory (list); stock.
ИНВЕРСИЯ inversion.
ИНДЕКС index.
ИНДИКАТОР indicator.
ИНДУКЦИЯ induction.
ИНДУКЦИЯЛЫ inductive.
ИНДУСТРИЯ industry; АУЫР ... heavy industry; ЖЕҢІЛ ... light industry.
ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ industrialization.
ИНЕ needle; ... КӨЗІНЕН ӨТКЕНДЕЙ ЖІГІТ an agile, nimble fellow; ... ШАН-ШАТЫН ЖЕР ЖОҚ overcrowded; ... ҚАП needle-case.
ИНЕ- to bend /tr./.
ИНЕЛІК dragon fly; /local SW/ wooden needle for weaving fishermen's nets.
ИНЕЛІКТЕЙ ҚАТ- to get thin; to become emaciated.
ИНЖЕНЕР engineer.
ИНЖЕНЕРЛІК /adj./ engineer.
ИНЖИЛ see ІНЖІЛ.
ИНИЦИАТИВА initiative.
ИНКАССАТОР collector (man).
ИНКУБАТОР incubator.
ИНКУБАЦИЯ incubation; ... КЕЗЕҢІ incubation period.
ИНСПЕКТОР inspector.
ИНСТИНКТ instinct.
ИНСТРУКТОР instructor.
ИНТЕГРАЛ /math./ integral.
ИНТЕГРАЛДЫ /adj./ integral.
ИНТЕЛЛЕКТ intellect.
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬДЫҚ /adj./ intellectual.
ИНТЕЛЛИГЕНТ intellectual.
ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯ intelligentsia.
ИНТЕНДАНТ commissary; supply officer.
ИНТЕНДАНТТЫҚ commissariat.
ИНТЕНСИВТІ intensive; ... ТҮРДЕ intensively.
ИНТЕРВАЛ interval.
ИНТЕРВЕНТ interventionist.
ИНТЕРВЕНЦИЯ intervention.
ИНТЕРНАТ school boarding house; boarding school.
ИНТЕРНАЦИОНАЛ The International.
ИНТЕРНАЦИОНАЛДЫҚ international.
ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ internationalism.
ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТ internationalist.
ИНФЕКЦИЯ infection.
ИНФЛЯЦИЯ inflation.
ИНІШ armpit lining of a shirt; dress-preserver.
ИППОДРОМ arena, hippodrome.
ИРЕК zigzag, bend; winding, sinous, tortuous; notched.
ИРЕКТЕ- to draw a zigzag; to make a notch.
ИРЕЛЕҢДЕ- or ИРЕҢДЕ to coil, wind; to become zigzag; to crawl (of a snake).
ИРРИГАЦИЯ irrigation.
ИРРИГАЦИЯЛЫҚ /adj./ irrigation.
ИРІМ see ИІРІМ.
ИСКУССТВО art, skill.
ИСЛАМ Islam, Mohammedanism.
ИСПАН Spaniard.
ИСІН- 1) to hold milk (of a mare or cow unwilling to give milk); 2) /fig./ to be encouraged.
ИСІНДІР- 1) to cause (a mare or cow) to hold milk; 2) /fig./ to encourage someone.
ИТ dog; ... АУРУ see ИТАУРУ; ... БАЛЫҚ see ИТБАЛЫҚ; ... БҰЛДІРГЕН /bot./ red bilberry, foxberry (Vaccinium vitis idaea); ... ЖИДЕК a medicinal plant (source of atropine); ... ЖЫЛЫ name of a year in twelve-year animal cycle; ... МҰРЫН /bot./ wild rose, sweet brier (Rosa canina); ... ТІС canine tooth; ... ҚАМШЫ whip.
ИТ АРҚАСЫ ҚЫЯНДА at the world's end.
ИТАРШЫ sycophant, hanger-on; apologist (of a bad cause).
ИТАРҚА 1) slope, pitch (as of a roof); 2) a roughly built hut.
ИТАУРУ /med./ rickets.
ИТБАЛЫҚ /zool./ seal.
ИТЕЛГІ /zool./ falcon, gerfalcon, kestrel.
ИТЕР- to push, push away.
ИНТЕРМЕЛЕ- to push slightly; to push away.
ИТЕРІП ЖІБЕР- see ИТЕР-.
ИТЕРІП КІРГІЗ- to push into, shove into, stick into /tr./.
ИТЖУА /bot./ a kind of wild onion.
ИТМҰРЫН see ИТ МҰРЫН.
ИТЫЗ /local SE/ small plot of arable land.
ИТҚОНАҚ /local EC, bot./ a specie of weeds.
ИШАРА 1) sign, symbol, signal; 2) allusion, allegory; ... КӨРСЕТУ signalling; ... СӨЗ allusion, hint, allegory.
ИШАРА ҚЫЛ- to hint, imply.
ИШАРАТ /lit./ sign, symbol, allusion.

ИШІ currier, leather-dresser, tanner.
ИША /local W, interjection warning of a danger/.
ИЫҚ 1) shoulder, upper arm; 2) /local W/ order, system.
ИЫҚТА- to lean against someone.
ИЫҚТЫ broad-shouldered.
ИЫҚҚА САЛ- to put something on one's shoulder.
ИІ ҚАН- to be processed and ready for use (of tanned leather); /fig./ to lie dormant for a long time.
ИІ ҚАНҒАН ІС a matter which has lain dormant for a long time.
ИІЛ- to bend, stoop /intr./.
ИІЛГІШ pliable.
ИІЛМЕЛІ flexible, pliable.
ИІН shoulder.
ИІНАҒАШ beam, balance shaft.
ИІНДІ broad-shouldered.
ИІНІ /local NW/ term, season.

ИІР- to spin (wool, flax, etc.); to gather in a pile; to drive to one place (cattle).
ИІРГЕН ЖІП yarn, thread.
ИІРУ spinning.
ИІРІМ 1) bend (in a river); 2) whirlpool; БІР ... ЖҮН one spindle of wool.
ИІС 1) smell, odor; 2) carbon monoxide; ... СЕЗІМІ smell, sense of smell; САСЫҚ ... stench, putrid smell; ХОШ ... fragrance, pleasant odor; МҰРНЫ ... БІЛМЕЙТІН КІСІ ignoramus; know-nothing.
ИІСКЕ- to smell.
ИІСКЕЛЕ- to sniff; to smell repeatedly.
ИІСКЕУ СЕЗІМІ sense of smell.
ИІСТЕН- to stink, smell bad; to begin to spoil (of food).
ИІСТІ smelling; ХОШ ... fragrant, aromatic; ... САБЫН toilet soap.
ИІС ТИ- to get carbon-monoxide poisoning.
ИІС-ҚОҢЫС fumes, stinking odor.
ИӘ yes.

К

КАБЕЛЬ cable.
КАБИНА cab (of a truck); car (of an elevator); cockpit (of airplane); dressing box.
КАБИНЕТ study, private office.
КАВАЛЕР member of an order; partner (in dances); boy-friend.
КАВАЛЕРИСТ cavalryman, trooper.
КАВАЛЕРИЯ cavalry, mounted troops.
КАДР personnel; cadre.
КАЗНАЧЕЙ treasurer.
КАКАО cocoa.
КАЛЕНДАРЬ calendar.
КАЛЛИГРАФИЯ calligraphy.
КАЛОРИЯ calory.
КАЛОШ overshoe.
КАЛЬКА 1) tracing paper; 2) /ling./ translation loan.
КАЛЬКУЛЯЦИЯ calculation.
КАМПАНИЯ campaign (mil., social, etc.); cruize (naval).
КАНДИДАТ candidate.
КАМІЛ /lit./ quite, exactly.
КАНИКУЛ vacation.
КАПИТАЛ capital.
КАПИТАЛИЗМ capitalism.
КАПИТАЛИСТ capitalist.
КАПИТАЛИСТЕР ТАБЫ class of capitalists.
КАПИТУЛЯНТ capitulator.
КАРАНТИН quarantine.
КАРТА 1) map; 2) playing card; ... СЫЗУШЫ cartographer; ... ҚҰМАР gambler.
КАРТАШЫ see КАРТА ҚҰМАР.
КАРТАҒА ТҮСІР- to draw a map.
КАРТЕЛЬ cartel.
КАРТОГРАФИЯ cartography.
КАРТОП potato.
КАССА cash; cash box, cash register.
КАТАЛОГ catalogue.
КАТЕГОРИЯ category.
КАФЕДРА chair; professorship.
КАШАВА /local C/ light sleigh (for two persons).
КАШАГЕР /local W/ poker.
КАЮТА cabin (in a ship); state-room.
КВАДРАТ /n. and adj./ square.
КВАЛИФИКАЦИЯ qualification.
КВАРТАЛ 1) city-block; 2) quarter of a year.
КВИТАНЦИЯ receipt.
КВОРУМ quorum.
КЕБЕ /local E/ lamb born early in the season.
КЕБЕЖЕ wooden box for food supplies; ... ҚАРЫН /derog./ pot-bellied.
КЕБЕГІ АЛЫНҒАН ҰН sifted flour.
КЕБЕК 1) bran; 2) /local/ burrow of a hare; 3) /local WC/ bed bug.
КЕБЕКТІ ҰН whole meal.
КЕБЕН stack (of hay, etc.).
КЕБІН shroud, cerement.
КЕБІНДЕ- to wrap in a shroud.
КЕБІНДІК cloth for a shroud.
КЕБІР dry, dried up, stale (bread), meagre; ... ЖЕР arid land.
КЕБІРЛЕН- to dry up /intr./, wither.
КЕБІС leather overshoes.
КЕГЕЙ /local WC/ spoke of a wheel.
КЕДЕЙ poor, impecunious, penniless; poor devil, poor thing.
КЕДЕЙЛЕН- to grow poor; to become poor.
КЕДЕЙЛЕР the poor.
КЕДЕЙЛІК or КЕДЕЙШІЛІК poverty, poorness.
КЕДЕРГІ obstacle, barrier.
КЕДЕРГІСІЗ freely; without hindrance.
КЕДІР-БҰДЫР rough, uneven, coarse.
КЕЖДЕНЕ /local SW/ intentionally; out of obstinancy.
КЕЖЕГЕ occiput, back of the head.
КЕЖЕНЕЙ /local SW/ obs./ taxes and duties.
КЕЖІМ saddle cloth.
КЕЖІР capricious, obstinate.
КЕЖІРЛЕН- to be capricious, naughty (of child); to be obstinate.
КЕЖІРЛІК caprice, whim, obstinacy, stubborness.
КЕЗ 1) arshin (linear measure, 28 inches); 2) moment, time, occasion.

КЕЗ БОЛ- to meet; to run against, to run across.
КЕЗДЕ at the time of; БІР ... suddenly; ЖАС ... in youthful age; СОЛ ... at that moment.
КЕЗДЕ- to measure with an arshine.
КЕЗДЕЙСОҚ accidental, casual, by chance.
КЕЗДЕМЕ fabric; yard goods.
КЕЗДЕС- to meet /intr./, meet each other.
КЕЗДЕСТІР- to arrange to meet; to meet accidentally.
КЕЗДІК pointed small knife.
КЕЗЕГЕН a habitual loafer from one aul (camp) to another.
КЕЗЕК (1) turn (in succession or priority); (2) relief (of guard, etc.), shift (of a workers team); (3) being on duty, watch.
КЕЗЕКЕЙ /local E/ a kind of coat (with or without sleeves).
КЕЗЕК-КЕЗЕК or КЕЗЕКПЕ-КЕЗЕК by turns, in turn.
КЕЗЕКСІЗ out of turn.
КЕЗЕКТЕ БОЛ- to be on duty.
КЕЗЕКТЕС- to alternate, take turns.
КЕЗЕКТІ next in turn; next on the schedule.
КЕЗЕКШІ /adj./ duty; on duty; ... ДӘРІГЕР doctor on duty.
КЕЗЕКШІЛІК duty, roster, watch; ТҮНГІ ... night duty.
КЕЗЕН- to aim at; to conceive a design.
КЕЗЕР- to dry up and peel off (of lips).
КЕЗЕРМЕ /local WC/ stretch of dry land between two irrigated plots.
КЕЗЕҢ 1) a long stretch of time; 2) cleft, col, crevasse; АЙҒАШҚЫ ... initial period.
КЕЗІ КЕЛГЕНДЕ when opportunity arises.
КЕЗІК /local W, med., obs./ typhus (or typhoid fever).
КЕЗІК КЕЛСІН /a curse; word of damnation/.
КЕЗҚҰЙРЫҚ /zool./ a species of steppe bird.
КЕЙ or КЕЙБІР some, other.
КЕЙ БІРЕУ see КЕЙБІР.
КЕЙБІРЕУЛЕРІ some of them.
КЕЙДЕ sometimes.
КЕЙІГІШ hot-tempered, choleric, irritable.
КЕЙІН 1) after, afterwards, later, in (of future time); 2) /adv./ back; СОДАН ... after that.
КЕЙІН АЙТАР- to say later.
КЕЙІН СОҚ- to fall behind; to lag behind.
КЕЙІН ҚАЙТ- to return /intr./.
КЕЙІН ҚАЛЫП ҚОЙ- to fall behind.
КЕЙІНГІ last, recent (of time); back, hind.
КЕЙІНДЕ behind.
КЕЙІНДІ ЫҚПАЛ /ling./ regressive assimilation.
КЕЙІНІРЕК slightly backwards; a little later.
КЕЙІП facial features.
КЕЙІПКЕР type, personage.
КЕЙІПСІЗ uncongenial; ugly, deformed, monster.
КЕЙІПСІЗДІК deformity, ugliness.
КЕЙІПТІ pretty, handsome; congenial, sympathetic.
КЕЙІС grief, chagrin, annoyance, discontent.
КЕЙІТ- to irritate, annoy.
КЕК offence, resentment, vengeance.
КЕК АЛ- to revenge.
ҚЕКЕ- to speak ironically; to deride, to mock at.
КЕКЕЙ- to put on airs; to give oneself importance.
КЕКЕСІН irony; wicked gibe.
КЕКЕСІНДЕ- or КЕКЕТ- to make malicious remarks; to hurt by words.
КЕКЕТКІШ malicious, spiteful, unfriendly, hostile.
КЕКЕШ tongue-tied, stammerer, stutterer.
КЕКЕШТЕН- to stammer, stutter.
КЕКЕШТІК stammering, stuttering.
КЕКИЙ- to balk; to be obstinate.
КЕКСЕ elderly.
КЕКСІЗ charitable, good-natured.
КЕКТЕ- to have a grudge against someone; to be secretly revengeful.
КЕКТЕН- to take offense; to resent.
КЕКТЕНГІШ touchy.
КЕКТІ /adj./ offended; one who secretly contemplates a revenge.
КЕКШІЛ rancorous, revengeful, vindicative.
КЕКШІЛДІК rancorousness, revengefullness.
КЕКІЛ tuft of hair; forelock (horse's).
КЕКІЛДІРІК lateral forehead strap of a bridle (headstall).
КЕКІЛІК /zool./ stone partridge.
КЕКІР obstinate, unyielding, selfconscious.
КЕКІР- to belch.
КЕКІРЕ /bot./ a kind of grass.
КЕКІРЕЙ- to put on airs.
КЕКІРЕЙТ- to look down one's nose.
КЕКІРТ- to cause oneself to belch.
КЕКІРІК belch.
КЕЛ- to come, arrive, reach; to be fulfilled; to be within one's powers; /descr./ to wish, desire; АЛА ... to bring with; АЛЫП ... to bring; БАРЫП ... to go and come back; ЖАЯУ ... to come walking, afoot;

ЖҮГІРІП ... to come running; ҰШЫП ... to come flying, by plane.
КЕЛБЕТ 1) outward appearance, face features, figure; 2) stature.
КЕЛБЕТСІЗ plain, homely, uncomely.
КЕЛБЕТТІ /adj./ stately, well-shaped, handsome, impressive.
КЕЛГЕН newcomer, visitor.
КЕЛДЕК /local WC/ ear of a cereal plant.
КЕЛЕКЕ or КЕЛЕМЕЖ mockery, sneer, gibe, joke.
КЕЛЕМЕЖДЕ- to gibe, mock, banter, chaff.
КЕЛЕСІ next, following, subsequent; ... ЖЕТІДЕ on the next week.
КЕЛЕШЕК the future; ... ЖЫЛЫ next year; in the next year.
КЕЛЕШЕКТІ БОЛЖА- to foresee, to envisage.
КЕЛЕҢ /local E/ bachelor.
КЕЛСАП pestle.
КЕЛТЕ 1) short; 2) /local SE/ a typhus type disease of short duration.
КЕЛТЕК 1) see КЕЛТЕ (1); 2) /local WC/ see КЕЛДЕК.
КЕЛТЕЛЕН- to get shorter.
КЕЛТЕЛЕУ shortish.
КЕЛТІР- 1) to bring, furnish, deliver; 2) to quote, cite; 3) to allow to come; ЖЕҢІЛДІК ... to lighten, make easier, facilitate; МЫСАЛ ... to give an example.
КЕЛУ arrival, coming.
КЕЛІ mortar.
КЕЛІМДӘРІ /local SE/ red pepper.
КЕЛІМ-КЕТІМІ КӨП ҮЙ hospitable home (frequented by many guests).
КЕЛІМСЕК alien, stranger, newcomer.
КЕЛІН 1) sister-in-law (brother's wife); 2) daughter-in-law (son's wife in relation to her father-in-law).
КЕЛІН-КЕПШІК young women.
КЕЛІНШЕК young wife; young woman.
КЕЛІП-КЕТІП ТҰРАТЫН non-resident, part-time (of servants, etc.).
КЕЛІС arrival, coming (action).
КЕЛІС- to negotiate; to come to an agreement.
КЕЛІССІЗ unsuitable, not conforming.
КЕЛІССӨЗ negotiations.
КЕЛІСТІ conforming, suitable, befitting.
КЕЛІСТІР- 1) to reconcile /tr./; 2) to fit /tr./, adapt, adjust.
КЕЛІСІЛ- to conform; to be in conformity.
КЕЛІСІЛГЕН coordinated, concerted.
КЕЛІСІМ agreement, treaty, contract.
КЕМ 1) less, worse; 2) without.
КЕМ- to dominish, decrease /intr./.
КЕМБАҒАЛ /local SW/ cripple, weakling.
КЕМДІК lack, want, shortage.
КЕМЕ ship, vessel, boat, steamer, steamship, liner; ... БАСТЫҒЫ captain, master (of a ship); ... ЖАСАУ shipbuilding; ... ЖҮРГІЗУ navigation (art and profession); ... ЖҮРЕТІН navigable (river, etc.), ... ЖҮРЕТІНДІК navigability, navigableness; ... ИЕСІ shipowner; ... ТАСЫМАЛЫ water transport; ... ҚАТЫНАСЫ navigation (action).
КЕМЕЛІК /adj./ ship, ship's.
КЕМЕР washed out shore.
КЕМЕШ spacious, capacious.
КЕМЕШІ sailor, seaman.
КЕМЕҢГЕР sage (man), genius (man).
КЕМЕҢГЕРЛІК wisdom, genius (quality).
КЕМЗАЛ see ҚАМЗОЛ.
КЕМИЕК one with a protruding lower jaw.
КЕМ-КЕМ gradually.
КЕМПІР old woman; grandmother; ... ШУАҚ Indian summer; ... ҚАУЫН /local S/ a kind of water melon (ripening late, sweet, with hard rind).
КЕМПІРАУЫЗ tongs, pincers, pliers.
КЕМПІРҚОСАҚ or КЕМПІРІНІҢ ҚОСАҒЫ rainbow.
КЕМСЕҢДЕ- to twist one's lips (as for weeping).
КЕМСІН- to consider one unworthy; to consider one lower than someone else.
КЕМСІТ- to degrade /tr./, humiliate.
КЕМТ- to break off piece by piece; to bite off piece by piece; to nibble.
КЕМТАР outcast, unfortunate, pariah.
КЕМТАРЛЫҚ want, need.
КЕМТІК omission, shortage, defect, hiatus.
КЕМУ /fig./ atrophy.
КЕМШІЛІГІ ЖОҚ irreproachable.
КЕМШІЛІК defect, shortage, deficiency.
КЕМШІЛІКТІ defective, deficient.
КЕМІК marrow bone; soft parts of bones.
КЕМІР- to gnaw.
КЕМІС or КЕМІСТІК defect, deficit, deficiency.
КЕМІТ- 1) to reduce, diminish, lessen /intr./; 2) to take away; 3) to abase /tr./, neglect.
КЕМІТІЛ- to decrease, lessen /intr./.
КЕМІТІЛГЕН lessened, lowered.
КЕН 1) minerals, ore; 2) mine; ... АЛҚАБЫ mine-fields; ... БАЙЛЫҒЫ mineral re-

sources; ... ҚОРЫ /geol./ deposit, occurrence, layer, stratum, bed.
КЕНДІ ore-rich.
КЕНДІР hemp, jute; hempen fabric; ... ДӘНІ hempseed; ... МАЙЫ hemp-oil.
КЕНДІРІ КЕСІЛ- to starve /intr./.
КЕНЕ tick; ЖЕР ... mite.
КЕНЕЙ or КЕНЕЙТ a playing bone.
КЕНЕЛ- to receive full satisfaction.
КЕНЕП linen.
КЕНЕР upper edge, cornice.
КЕНЕТ suddenly, momentarily, unexpectedly; ... ӨЛІМ sudden death.
КЕНЖЕ 1) the youngest child, the last born; 2) last-born young (of domestic animals).
КЕНТ town, city; ... ХАЛҚЫ townsmen, townspeople.
КЕНШІ miner.
КЕП- to dry, dry up; to get dry.
КЕПЕ /local SE/ 1) hut; 2) cattle-fence, corral.
КЕПЕЛЕ- /local NC/ to age, grow up (of lambs).
КЕПЕШ /local E/ skull-cap.
КЕПКЕН /adj./ dried up, withered.
КЕПТЕ- to press in; to put on with effort.
КЕПТЕЛ- to squeeze oneself into.
КЕПТІР- to dry, to drain /tr./; БАТПАҚТЫ ... to drain a swamp; КІР ... to dry the linen.
КЕПТІРГІШ drying apparatus; ЖЕМІС ... fruit-kiln.
КЕПТІРУ drainage.
КЕПТІРІЛГЕН ЖЕМІС dried fruit.
КЕПІЛ guarantee, guaranty, warranty; bail, bond.
КЕПІЛ БОЛ- to guarantee, warrant, vouch for.
КЕПІЛГЕ АЛ- to bail for.
КЕПІЛДЕС: АЙНАЛА ... mutual guarantee.
КЕПІЛДІК see КЕПІЛ.
КЕР 1) /adj./ bay, chestnut (color of horse); 2) swaggering, boastful; 3) conservative.
КЕР- to stretch, straighten.
КЕРБЕЗ dandy, fop.
КЕРБЕЗДЕН- to dress smartly; to play the dandy.
КЕРБЕЗДІК smartness, dandyism, foppery.
КЕРГІ /local WC/ post, pole, pillar, support.
КЕРГІШ stretcher, tambour, lace-frame.
КЕРДЕНДЕ- to put on airs.
КЕРЕ a curse, damnation.
КЕРЕ ҚҰЛАШ measure of length (span of two stretched arms).
КЕРЕГЕ 1) yurt's latticework; 2) /local E/ rick of hay; ... АҒАШ see КЕРЕГЕ (1); ... КӨЗ КӨПІР latticed bridge.
КЕРЕГЕСІНЕ ҚАРАТ- to destroy, to ruin.
КЕРЕГІНШЕ as much as necessary.
КЕРЕГІНШЕ АЛ- to take not more than necessary.
КЕРЕК /adv./ needed, necessary.
КЕРЕКСІЗ unnecessary.
КЕРЕКСІН- to hold necessary.
КЕРЕКТІ /adj./ needed, necessary.
КЕРЕМЕТ miracle; miraculous; ... ҮЛКЕН too big.
КЕРЕНАУ lazy, sluggish.
КЕРЕНАУЛЫҚ laziness, sluggishness.
КЕРЕУ /local W, obs./ disagreement, dissension, discord, quarrel.
КЕРЕУЕТ bed, couch.
КЕРЕШІ /local E, obs./ mediator, intermediary, go-between.
КЕРЕҢ deaf.
КЕРЕҢ БОЛСЫН a curse ("let it be your last meal").
КЕРЕҒАР not on the way; off (the road); far (from the road).
КЕРЖИ- to get obstinate; to persist.
КЕРКІ /local SE/ hoe, mattock.
КЕРМЕ 1) rope (stretched on the ground) for tying horses; 2) /local W/ a bag or receptacle for keeping various things.
КЕРМЕГЕ ТҮС- to get into trouble, difficulties.
КЕРМЕК 1) sourish; 2) dye root.
КЕРНЕ- to pour out (of pus from a wound or of water overboard river shores).
КЕРНЕЙ /local SE/ chimney, funnel (of samovar, etc.).
КЕРСЕН /local/ 1) /WC & S/ large wooden bowl; 2) /W & S/ kumiss cup; 3) /W/ wash-tub; 4) /W/ counters of boots.
КЕРТ- to make a cut, notch, dent.
КЕРТАРТПА conservative.
КЕРТАРТПАЛЫҚ conservatism.
КЕРТЕ /local WC/ 1) feeding rack; 2) fence, enclosure; ... АҒАШ toll-gate, barrier.
КЕРТЕШ overhang, cornice.
КЕРТІК mark, notch.
КЕРУЕН caravan; ... БАСЫ caravan's chief; ... ЖҰЛДЫЗ morning star; ... САРАЙ caravanserai, inn.
КЕРУЕНШІ caravan attendant; caravan guide.
КЕРШЕҢ /local SE/ a disease of horses.
КЕРІ backwards, back.
КЕРІ КЕТ- to retrogress; to fall into decay.

КЕРІЗ 1) /local E/ off (the road); 2) /local SE/ underground water conduit with wells.
КЕРІК swaggering, boastful.
КЕРІЛ- 1) to stretch, extend; 2) to drag on /intr./; 3) to stretch oneself; 4) /fig./ to put on airs.
КЕРІЛДЕС- to argue, dispute, quarrel.
КЕРІЛІК stubborness, obstinacy.
КЕРІМ 1) wonderful, marvellous; very good; 2) /local W/ very; 3) /local E/ white clay; ... АДАМ dandy.
КЕРІМСАЛ hot dry wind.
КЕРІС dispute, controversy.
КЕРІС- to argue, dispute, quarrel.
КЕРІСТІР- to let argue, quarrel; to give cause for arguing; to give cause for a quarrel.
КЕРІСІНШЕ on the contrary; the other way.
КЕС- 1) to cut, cut off; 2) to cross (the river); 3) to fix the punishment; to condemn to.
КЕСЕ 1) tea-cup; 2) across (path or course, at a tangent); ... КӨЛДЕНЕҢ across, crosswise; ... СЫЗЫҚ transverse line; ... ҚАР snowdrift.
КЕСЕК piece, lump, clod, clot; /local WC/ brick; ... ТАС pebble, small stone.
КЕСЕК ЛАҚТЫР- to throw pebbles.
КЕСЕКТЕ- to attack (with stones, etc.).
КЕСЕЛ 1) illness, disease; 2) harm, evil, obstacle; 3) sick man, diseased, patient.
КЕСЕЛ БОЛ- to become a burden; to become an obstacle.
КЕСЕЛДЕН- to fall ill.
КЕСЕЛДІ 1) sickly, unhealthy, morbid; 2) sick man, diseased, patient.
КЕСЕР: КЕСЕР БАСЫНЫҢ ҒАНА ҚАМЫН ОЙЛА- to take care of oneself only; to be egoistic.
КЕСЕРТКЕ lizard.
КЕСКЕК 1) small stick tied to camel's МҰРЫНДЫҚ (see) to prevent him from chewing off the bridle rope; 2) small stick tied to a sheep's neck to prevent it from scratching its scar or wound.
КЕСКІЛЕ- to cut into pieces.
КЕСКІЛЕС- 1) to cut something into pieces jointly with somebody else; 2) /fig./ to assert one's rights, to defend one's rights.
КЕСКІН features of face, physiognomy, figure.
КЕСКІНДІ handsome.
КЕСКІНСІЗ ill-looking, homely.
КЕСПЕ noodles.
КЕСПЕК barrel, vat, tub.
КЕСПЕЛЕК /local WC/ rafters, struts.
КЕСПЕЛТЕК stocky (of men); short, truncated (of things).
КЕСТЕ 1) embroidery, needlework; 2) table (statistical, etc.).
КЕСТЕ ТІК- to embroider.
КЕСТЕЛЕ- to embroider; to do appliqué work.
КЕСТЕЛЕУ embroidering.
КЕСТЕЛІ embroidered.
КЕСТЕШІ embroideress.
КЕСТІРУ castration, emasculation.
КЕСТІРІЛГЕН АЙҒЫР gelding.
КЕСТІРІП ЖІБЕР- to castrate, geld.
КЕСУ cutting, operation.
КЕСІК /adj./ cut.
КЕСІМ /colloq./ judgement, sentence.
КЕСІМДІ exact, final; ... СӨЗ final word.
КЕСІП АЙТ- to say firmly, irrevocably.
КЕСІР harm, evil.
КЕСІРЛІ harmful, injurious, deleterious.
КЕТ- 1) to go, depart; to move off, move away /intr./; 2) to set off, to leave; /descr./ after gerund on -ЫП, -ІП, -П of the main verb indicates that the action expressed by the latter has been directed outward (from the subject) if it proceeded in space, or into the future from the given moment if it proceeded in time, and that it is now terminated; 3) after gerund on -А, -Е, -Й of the main verb indicates the rapidity of the action expressed by the latter; БҰРЫЛЫП ... to have stepped aside; ЖҮРІП ... to set off; КЕЛІП ... to drop in (and go); СІҢІП ... to have leaked, seeped out; ШЫҒЫП ... to have left; ӨТІП ... to have passed, be over.
КЕТПЕН hoe, mattock.
КЕТІК /local S/ coop, chicken-coop, hen-house.
КЕУДЕ breast, chest; torso, trunk of a body.
КЕУЕ /local SE, bot./ pumpkin, squash, gourd (Cucurbita).
КЕУЕК 1) hollow (of a tree); 2) see КЕБЕК (2).
КЕУСАҢДЫҚ /local WC/ large trunk.
КЕУІМ ТАРТ- to fall (as of twilight).
КЕУІРТ /local SE & S) match (fire producing device).
КЕШ 1) evening; 2) /adv./ late.
КЕШЕ yesterday; ... КЕШТЕ /adv./ last night; ... КҮНДІЗ yesterday.
КЕШЕГІ of yesterday.
КЕШЕУІЛ /adv./ late.

КЕШКЕ in the evening.
КЕШКІ /adj./ evening; ... АС or ... ТАМАҚ supper.
КЕШІГІП late.
КЕШІК- to be late.
КЕШІЛ /local E/ bachelor.
КЕШІР- to pardon, excuse.
КЕШІРІМ amnesty.
КЕҢ broad, wide; ... БЕЙІЛДІ courteous; ... ДАЛА wide, open steppe.
КЕҢЕЙ- to widen /intr./, to become vast, spacious.
КЕҢЕЙТ- to widen /tr./, to make wide, spacious.
КЕҢЕС council, conference.
КЕҢЕС- to consult, confer.
КЕҢЕСШІ councillor, adviser.
КЕҢКІЛДЕ- to utter abrupt loud sounds.
КЕҢКІЛДЕП ҚҰЛ- to laugh loudly.
КЕҢСЕ institution, office, chancellery; ... БЫЛЫҒЫ red tape; ... ҚЫЗМЕТКЕРІ clerk.
КЕҢСЕШІЛДІК red tape.
КЕҢСІРІК bridge of the nose.
КЕҢШІЛІК 1) freedom, liberty; 2) spaciousness, roominess.
КЕҢШІЛІК БЕР- to release, liberate, set free.
КЕҢІРДЕК windpipe; ... ТАРАМЫ bronchial tubes, bronchi.
КЕҢІРДЕКТЕН КЕЛ- to eat one's fill.
КЕҢІСТІК space.
КЕҢІТ- see КЕҢЕЙТ-.
КИ- to do on, put on (clothes, hat, eyeglasses, etc.); to dress oneself.
КИГІЗ- to put (a dress, etc.) on someone else.
КИДІРМЕЛЕ- to force one's way through (the crowd).
КИКІЛЖІҢ capricious.
КИКІЛЖЕҢДЕН- to be naughty, capricious.
КИЛО kilogram.
КИЛОВАТТ kilowatt.
КИЛОМЕТР kilometre.
КИЛІК- 1) to meddle with other people's business; to interfere in other people's conversation; 2) to run against something.
КИЛІККІШ tease, bully.
КИМЕЛЕ- 1) to push; to push a crowd apart; 2) to interrupt an interlocutor forestalling the end of his story.
КИМЕШЕК old-fashioned old women's headdress (of white calico).
КИНО movies; moving picture theatre.
КИТІҢ a horse's pace (small steps); ... ЖОРҒА amble (in small steps).
КИЯ see ҚЫЯ.
КИІЗ felt; ... БАСУШЫ fuller, felter; ... МОНША /local E/ temporary (tent) bath house; ... ҮЙ yurt, nomad's tent.
КИІЗ БАС- to full, to felt.
КИІК /zool./ wild goat (Capra sibirica); ... ОТЫ /bot./ ziziphora.
КИІЛ- to be being dressed.
КИІМ clothes, clothing; ... ТІГУШІ tailor; ... ІЛГІШ peg, rack; КИІЛГЕН ... worn-out clothes.
КИІМ КИ- to dress oneself.
КИІМДІК /local S/ a linear measure.
КИІМ-КЕШЕК garment, attire.
КИІМНІҢ АСТАРЫ lining of clothes.
КИІМШЕК see КИМЕШЕК.
КИІМШЕҢ without having undressed.
КИІН- to dress oneself, to put on oneself; ЖЫЛЫ ... to dress oneself warmly.
КИІНДІР- to dress, clothe (someone else); to put (on someone else).
КИІНІП АЛ- to get dressed; to buy an outfit of clothes.
КЛАСС class (in school); classroom.
КЛАССИК classic.
КЛАССИФИКАЦИЯ classification.
КЛАССИЦИЗМ classicism.
КЛИЕНТ client.
КЛИЗМА enema.
КЛИМАТ climate.
КОАЛИЦИЯ coalition.
КОЛЛЕКТИВ association, collective.
КОЛЛЕКТИВТЕНДІР to collectivize; to attach peasants to kolkhozes.
КОЛХОЗ collective farm.
КОЛХОЗДАСТЫР to unite peasants in kolkhozes.
КОЛХОЗДАСТЫРУ collectivization.
КОЛХОЗШЫ collective farmer.
КОМАНДА /mil./ command, order; detachment; /nav./ crew; /sport/ team; /firemen's/ brigade.
КОМАНДАЛЫҚ ҚҰРАМ commanders.
КОМБАЙН combine harvester.
КОМЕНДАНТ commandant.
КОМИССАР commissar; commissioner.
КОМИССИЯ commission.
КОМИТЕТ committee.
КОММЕНТАРИЙ commentary.
КОММУНА commune.
КОММУНИЗМ communism.
КОММУНИСТ communist.
КОММУНИСТ ПАРТИЯСЫ communist party.

КОММУНИСТ ПАРТИЯСЫНЫҢ МҮШЕСІ member of communist party.
КОММУТАТОР commutator, switchboard.
КОММЮНИКЕ communiqué; official communication.
КОМПАНИЯ company.
КОМПАРТИЯ communist party.
КОМПАС compass.
КОМПЕНСАЦИЯ compensation.
КОМПЕТЕНЦИЯ competence.
КОМПЛЕКС complex; group.
КОМПЛЕКТ outfit, series, set.
КОМПОЗИТОР composer.
КОМПРЕСС /med./ compress.
КОМСОМОЛ Young Communist League.
КОНВЕЙЕР conveyer.
КОНВЕРТ envelope.
КОНВОЙШЫ escort.
КОНГРЕСС congress.
КОНДУКТОР conductor (railroad's, etc.).
КОНСТИТУЦИЯ constitution.
КОНСТРУКТОР constructor.
КОНСТРУКЦИЯ structure, formation.
КОНСУЛ consul.
КОНСУЛЬТАЦИЯ consultation.
КОНТАКТ contact.
КОНТЕКСТ context.
КОНТИНГЕНТ contingent.
КОНТИНЕНТ continent.
КОНТОРА office, bureau.
КОНТРАБАНДА smuggling.
КОНТРАДМИРАЛ rear admiral.
КОНТРОЛЕР controller, inspector, supervisor.
КОНТРОЛЬ control, checking, inspection.
КОНТРОЛЬСІЗ uncontrolled, unchecked.
КОНУС /geom./ cone.
КОНФИСКАЦИЯ confiscation, seizure (by authorized agency).
КОНФЛИКТ conflict.
КОНЪЮНКТУРА conjuncture; combination of circumstances.
КООПЕРАЦИЯ cooperation.
КОРИДОР corridor.
КОРИФЕЙ coryphaeus; leading figure, a leader.
КОРОЛЬ king.
КОРОЛЬДІК kingdom.
КОРПУС 1) large building; 2) hull (of a ship); 3) framework; 4) /mil./ army corps; 5) military school.
КОРРЕКТОР /print./ proofreader.
КОРРЕКТУРА /print./ proof pages; proofreading.
КОРРЕСПОНДЕНТ reporter (newspaper's).
КРИЗИС crisis.
КРИСТАЛЛ crystal.
КРИСТАЛДАН- to crystallize; to become crystallized.
КРИСТАЛДЫ or КРИСТАЛДЫҚ crystalline.
КУА witness; ... СӨЗІ evidence.
КУАЛАНДЫР- to witness.
КУАЛАНДЫРЫП БЕР- to have certified, witnessed, testified.
КУРОРТ health resort.
КУРС coarse, track, path.
КУРСАНТ student; officer cadet.
КУРСИВ italic type.
КУРЬЕР messenger, courier, express.
КУІЛДЕ- to make a hubbub.
КУІЛДЕС- to make a hubbub; to lead a noisy, disorderly conversation.
КУӘ see КУА.
КУӘЛІК testimony, evidence; ... ҚАҒАЗ documentary evidence.
КУӘЛІК БЕР- to testify.
КІБІРТІК АДАМ indecisive man.
КІБІРТІК ЖҮРІС slow, timorous pace.
КІБІРТІКТЕ- or КІБІРТІКТЕН- to feel shy.
КІБІТ /local W/ grain storage.
КІДИ- to feel hurt, to resent.
КІДІ hot tempered; touchy.
КІДІР- 1) to linger, tarry, be late; 2) to stop.
КІДІРІП ҚАЛ- to stammer, falter; to be delayed.
КІДІРІС 1) delay, halt, stoppage; 2) hindrance, obstacle.
КІДІРІССІЗ unceasing, ceaseless.
КІДІҢДЕ- to fume; to be on one's high horse.
КІДІҢ-КІДІҢ ЕТ- to walk with firm, quick steps.
КІЖІН- 1) to be angry; 2) to threaten.
КІЖІНІП ҚАРА- to look threateningly.
КІЖІРЕЙ- to frown, scowl; to be indignant.
КІЖІҢДЕ- to have a grudge against somebody.
КІЗМЕТКЕР see ҚЫЗМЕТКЕР.
КІЗМЕТШІ see ҚЫЗМЕТШІ.
КІЛБИ- to look weak; to look sick.
КІЛЕГЕЙ continuous, solid; ... МҰЗ brash, mush, sludge (ice); ... ҚАЙМАҚ thin layer of cream.
КІЛЕГЕЙЛЕН- to become covered with a thin layer of something.
КІЛЕМ carpet, rug; ТҮКТІ ... fleecy rug; ТҰСҚА ҰСТАЙТЫН ... Gobelin style carpet.

КІЛЕМШЕ small rug.
КІЛЕМШІ carpet maker.
КІЛЕТШІ /local E/ storekeeper.
КІЛКІЛДЕ- to overfill.
КІЛМИ- see КІЛБИ-.
КІЛТ 1) key; 2) solution (of a riddle, etc.); ... БҰРЫЛЫСЫ sharp turn.
КІЛТ САЛ- to lock.
КІЛТПЕН АШ- to open with a key.
КІЛТТЕ- to lock.
КІЛТТІ locked.
КІЛТШІ locksmith.
КІМ who; ... БОЛСА ДА whoever it may be.
КІНА guilt.
КІНАЛА- to accuse.
КІНАЛЫ guilty.
КІНДІК 1) navel, umbilicus; 2) center; ... ТЕМІР /tech./ mandrel; ... ШЕШЕ midwife.
КІНДІКТЕС uterine.
КІНӘ see КІНА.
КІР 1) dirt; dirty; 2) dirty linen; 3) weight (of balance); ... БАСҚАН dirty, soiled; ... ЖУАТЫН МАШИНА washing machine; ... ЖУАТЫН ҮЙ laundry; ... ЖУАТЫН ӘЙЕЛ laundress; ... ЖУУ washing.
КІР- 1) to enter, come in, penetrate; 2) to join, enlist; /descr./ after gerund on -ЫП, -ІП, -П of the main verb indicates the rapidity of the action expressed by the latter.
КІР БОЛ- to become dirty; to become soiled.
КІРБИ- to look exhausted, sick.
КІРБІК thin layer; thin coating on the surface.
КІРГІЗ- 1) to bring in, carry in, lead in; 2) to let in, allow to enter; 3) to appoint (to office, etc.).
КІРГІШ see КЕРГІШ.
КІРЕ carrier's trade.
КІРЕ АЙДА- or КІРЕ ТАРТ- to be a carrier, a cabman.
КІРЕКЕШ carrier, cabman, driver, carter.
КІРЕР ЖЕР entrance.
КІРЕСІЛІ-ШЫҒАСЫЛЫ variable, changeable, inconstant.
КІРЕШІ see КІРЕКЕШ.
КІРЛЕ- to get soiled, dirty.
КІРЛЕН /local SE/ wash-basin.
КІРЛЕН- or КІРЛЕП ҚАЛ- to get soiled, dirty.
КІРЛЕТ- to soil, dirty, contaminate.
КІРЛІ dirty, soiled.
КІРМЕ /hist./ newly come, alien, immigrant from another clan.
КІРНЕ /med./ a stomach ailment.
КІРПІ hedgehog.
КІРПІДЕЙ ЖЫЙЫРЫЛ- to bristle up; to display an unfriendly attitude.
КІРПІК eyelash.
КІРПІК ҚАҚҚАНША in an instant.
КІРПІШ brick; ... ЗАВОДЫ brick-yard, brick-field.
КІРСІЗ clean.
КІРТ crunch, crackle.
КІРТИ- to grow dim; to grow dull.
КІРТ-КІРТ ЕТ- to crunch, crackle.
КІРТІК clot of sour milk.
КІРТІЛДЕ- to crunch, crackle.
КІРТІЛДЕК crunching, crackling.
КІРШЕҢ easily soiled.
КІРШІ /local SE/ wash-basin.
КІРШІК small stain of dirt; thin coating of dirt.
КІРШІК ШАЛ- to get slightly soiled.
КІРШІЛДЕ- to crunch, crackle.
КІРІК- to join (a cracked wooden vessel or cask) /intr./.
КІРІПТАР dependent.
КІРІПТАР БОЛ- to find oneself in slavery, bondage, captivity.
КІРІПТАРЛЫҚ dependence.
КІРІПТАРЛЫҚҚА ТҮСІР- to enslave.
КІРІС 1) entrance; 2) income; ... САЛЫҒЫ income tax.
КІРІС- 1) to start, set about; 2) to interfere, intervene.
КІРІСПЕ preface, introduction.
КІСЕ small leather bag.
КІСЕН iron hobbles; fetters, shackles.
КІСЕНДЕ- to hobble (in iron fetters); to put into iron; shackle.
КІСЕНДЕУЛІ 1) in iron hobbles (horse); 2) fettered, shackled (man).
КІСІ man.
КІСІЛІК humaneness.
КІСІМСІН- to think too much of himself.
КІСІНЕ- to neigh.
КІСІНЕС- to respond by neighing of horse.
КІСІНЕУ neighing.
КІТАП book.
КІТАП БАС- to print a book.
КІТАП ОҚ- to read a book.
КІТАПХАНА library.
КІТАПША booklet, pamphlet.
КІТІР crunch, crackle.
КІТІРЛЕ- or КІТІР-КІТІР ЕТ- to crunch on the teeth.
КІШКЕНЕ small, little; /adv./ a little;

... ТОҒАЙ grove, small wood; ... ҚАҚПА garden gate; ... ҚОРҒАН fort (small fortress).
КІШКЕНТАЙ little, small.
КІШІ younger, smaller, less; ... БЕЙІЛ respectful, civil, courteous, polite, obliging; ... ҮЙ /hist./ younger wife.
КІШІГІРІМ comparatively small.
КІШІПЕЙІЛ see КІШІ БЕЙІЛ.
КІШІПЕЙІЛДІК modesty, courtesy, civility.
КІШІРЕЙ- to lessen, diminish /intr./; to become smaller.
КІШІРЕЙТ- to lessen /tr./, diminish /tr./, reduce /tr./.
КҮБІ tub.
КҮБІ ДЕ МАЙ abundance, plenty; plethora, superabundance.
КҮБІР conversation in a low voice; speaking in an undertone; /local W/ coal (in small lumps).
КҮБІРЕК /local SW/ see ДАЛБАЙ.
КҮБІРЛЕ- to speak in a low voice; to speak indistinctly.
КҮБІРЛЕС- to converse in a low voice.
КҮБІРТКЕЛІ a disease of fingers and toes (purulent abscesses).
КҮБІШІ cooper.
КҮДЕ /local SW & C/ shock of sheaves.
КҮДЕ ЖІП rope tied to a foreleg of a mare while she is being milked.
КҮДЕЛЕ- to tie a mare's leg while she is being milked.
КҮДЕР hope; ... СУ /local E/ abundance of water.
КҮДЕР ҮЗ- to lose hope; to get into despair.
КҮДЕР ҮЗГЕН hopeless.
КҮДЕРІ /local E/ 1) strong, durable; 2) hardy, enduring (of cattle).
КҮДІК doubt.
КҮДІКСІЗ doubtless.
КҮДІКТЕН- to doubt.
КҮДІКТІ doubtful.
КҮДІР /local E/ see КЕДІР-БҰДЫР.
КҮДІРЕЙ- to bend, curve /intr./.
КҮДІРЕЙТ- to stick out, thrust out /tr./.
КҮДІС /adj./ bent, hunched.
КҮДӘЙ /local E/ small bag.
КҮЕ see КУА.
КҮЖБАН huge; something huge.
КҮЖІЛЕП СӨЙЛЕ- to talk loudly; to speak with fervor.
КҮЖІРЕЙ- see КҮДІРЕЙ-.
КҮЖІРЕЙТ- see КҮДІРЕЙТ-.
КҮЖІРЕЙІС- to assume a frightening appearance before entering a contest.
КҮЗ autumn, fall; ҚОҢЫР ... late fall with dry and warm weather.
КҮЗДЕУ autumn pasture; autumn stop-over on the way from summer pastures to winter quarters (of nomads).
КҮЗДІГҮНІ in the fall.
КҮЗДІК /adj./ fall, autumn; ... БИДАЙ winter wheat; ... ЕГІН fall sowing.
КҮЗЕ /local W/ 1) ewer, pitcher; 2) fastener or band of saddle-bag.
КҮЗЕ- to shear, fleece.
КҮЗЕК 1) see КҮЗДЕУ; 2) season for shearing young horses (spring); 3) time for autumn shearing of sheep.
КҮЗЕМ autumn shearing of sheep.
КҮЗЕМ АЛ- to shear sheep in the fall.
КҮЗЕН /zool./ polecat, ferret.
КҮЗЕР /local SW/ winter road running over the ice of a frozen river or lake.
КҮЗЕТ guard, watch.
КҮЗЕТШІ watchman, sentinel, keeper; ... КЕМЕ guard ship.
КҮЗЕУ shearing, fleecing; ЖЫЛҚЫ ... shearing young horses; ТҮЙЕ ... spring shearing of camels.
КҮЙ 1) tune, melody; 2) state, condition; 3) care, attendance; ... САНДЫҚ piano.
КҮЙ- to burn, burn out, burn down /intr./; /fig./ to disappear, perish.
КҮЙ ТАРТ- to sing a song.
КҮЙБЕНДЕ- 1) to stir, move /intr./; 2) /fig./ to do something leisurely, to linger over details indecisively.
КҮЙБЕНДЕС- to do something leisurely with someone else.
КҮЙГЕ САЛ- to tune a musical instrument.
КҮЙГЕЛЕК hot-tempered, restless, fussy.
КҮЙГЕЛЕКТЕН- to be nervous; to get excited; to get irritated.
КҮЙГЕЛЕКТІК hot temper, irritability.
КҮЙГІЗ- to burn; to cause burning pain.
КҮЙДІР- 1) see КҮЙГІЗ-; 2) /fig./ to offend.
КҮЙДІРГІ /med./ malignant anthrax.
КҮЙЕ 1) moth; 2) carbon black, soot.
КҮЙЕЗ dandy.
КҮЙЕЗДЕН- to dress smartly; to show off.
КҮЙЕЛЕ- to cover with soot.
КҮЙЕНТЕ 1) yoke (for carrying water in buckets); 2) /tech./ beam, shaft, bascule.
КҮЙЕУ 1) betrothed (man), fiancé; young husband; 2) son-in-law (daughter's husband) or brother-in-law (husband of elder sister).

КҮЙЕУГЕ ТІГЕН or КҮЙЕУГЕ ШЫҚҚАН married woman.
КҮЙЕУГЕ ТИЮ or КҮЙЕУГЕ ШЫҒУШЫЛЫҚ (a woman's) marriage.
КҮЙЗЕЛ- 1) to fall into decay; 2) to go through difficulties; 3) to be in bad condition (of an enterprise) or in a state of crisis (of capitalist countries only).
КҮЙЗЕЛІС breakdown, grave condition.
КҮЙКЕНТАЙ /zool./ kestrel.
КҮЙКІ uncomely; physically undeveloped (of men).
КҮЙЛЕН- 1) to put on weight; to fatten /intr./ (of cattle); 2) to live in plenty (of men).
КҮЙЛЕУ rut, heat.
КҮЙЛІ 1) well fed, fattened (cattle); 2) well-to-do (men).
КҮЙМЕ hood of a cart.
КҮЙМЕЛІ АРБА covered wagon.
КҮЙРЕ- to go to ruin; to collapse; to become worthless.
КҮЙРЕК 1) not durable; 2) /fig./ pessimist.
КҮЙРЕКТІК 1) lack of strength, fragility; 2) pessimism.
КҮЙРЕТ- to ruin, destroy, demolish.
КҮЙСЕ- to ruminate, chew the cud.
КҮЙСІЗ 1) untrained (of horse, hunting bird, etc.); 2) deprived of good care, underfed (of cattle); 3) being under inadequate conditions.
КҮЙСІЗДЕН- to grow worse; to get into difficulties.
КҮЙСІЗДІК neediness; lack of adequate care; lack of required conditions.
КҮЙТ care; work providing the means of subsistence, source of income.
КҮЙТТЕ- to take care of.
КҮЙШІ singer of folksongs.
КҮЙІК 1) burn, scald; 2) /fig./ grief, sorrow.
КҮЙІН- to grieve; to be sad.
КҮЙІНІШ grief, sorrow.
КҮЙІНІШТІ sorrowful, grievous, sad.
КҮЙІП ЖАН- to have a temperature; to be upset.
КҮЙІС cud, chew.
КҮЙІС ҚАМЫР- to ruminate, to chew the cud.
КҮКІРТ sulphur; matches.
КҮЛ 1) ashes, cinder; 2) a disease of sheep.
КҮЛ- to laugh.
КҮЛАПАРА bashlyk, woolen hood.
КҮЛБІРЕ- to be covered with blisters.
КҮЛГІЗ- to make someone laugh; to amuse.
КҮЛГІН ashy, ashen (color).
КҮЛГІШ a merry person; someone who is easily amused.
КҮЛДІР- to make someone laugh.
КҮЛДІРЕ- to be covered with blisters.
КҮЛДІРГІ funny, droll, comical; a joker.
КҮЛЕГЕШ see КҮЛГІШ.
КҮЛКІ laugh; laughter.
КҮЛКІ ҚЫЛ- 1) to make someone a laughing stock; 2) to laugh at someone.
КҮЛКІЛІ ОЙЫН merry game.
КҮЛПАРА БОЛ- to be broken into pieces.
КҮЛПАРАСЫ ШЫҚ- see КҮЛПАРА БОЛ-.
КҮЛПАРША ... see КҮЛПАРА ....
КҮЛ-ТАЛҚАН БОЛ- to be smashed into pieces, smithereens.
КҮЛТЕ 1) tuft of hair; 2) wisp; part of a sheaf (of reaped wheat).
КҮЛТЕЛЕН- 1) to become fluffy (of hair); 2) /local WC/ to dress well; to assume an attractive appearance.
КҮЛТЕЛІ fluffy.
КҮЛТІЛДЕ- to appear (of tumors, blisters, etc.).
КҮЛШЕ cake of unleavened dough.
КҮЛІМДЕ- to smile.
КҮЛІМСІРЕ- to smile slightly.
КҮЛІМІС- to stink.
КҮЛІН КӨККЕ ҰШЫР- to destroy completely.
КҮЛІС- to laugh with others.
КҮЛӘБІ /local SE/ kind of small melon (with thick, multi-colored skin).
КҮМАН doubt, suspicion.
КҮМАНДАН- to doubt; to suspect.
КҮМАНДЫ doubtful, suspicious.
КҮМАНСЫЗ giving no rise to doubt.
КҮМБЕЗ dome, cupola; ... ТАМ mausoleum, tomb, burial-vault.
КҮМБЕЗДІ domed.
КҮМБІР dull sound.
КҮМБІРЛЕ- to emit dull sounds.
КҮМП /onomatopoeic word/ plop.
КҮМП ЕТ- to plop; to fall with a plop.
КҮМПЕЙ /local WC/ a kind of robe.
КҮМПІЛДЕ- to plop.
КҮМІС silver.
КҮМІСТЕ- to silver-plate.
КҮМӘНГЕ ШЫҒАР- /local SE/ to acquit.
КҮН 1) sun; 2) day; day of the month; 3) time, times, epoch, occasion; 4) weather; 5) /fig./ life; ... КҮРКІРЕУ thunder; ... КӨЗІ or ... НҰРЫ sunbeam; ... РАЙЫ weather; ... САЙЫН daily, every day;

... ТҰТЫЛУ solar eclipse; ... ШАПАҒЫ dawn, daybreak, sunrise; ... ШУАҒЫ sunbeam.
КҮН БАТ- to set (of the sun).
КҮН КӨР- to live.
КҮН КӨРСЕТПЕ- to harass, persecute.
КҮНА guilt; misdemeanor.
КҮНАЛЫ guilty.
КҮНАРА in a day's time.
КҮНАСЫЗ guiltless, innocent.
КҮНБАТЫС 1) west; 2) sunset.
КҮНБАҒАР sunflower; ... МАЙЫ sunflower oil.
КҮНБАҒЫС see КҮНБАҒАР.
КҮНБОЙЫ the whole day.
КҮНБҰРЫН beforehand, prematurely.
КҮНГЕЙ sunny side or southern side of a mountain; southern slope of a mountain range.
КҮНДЕ every day; daily.
КҮНДЕ- to envy; to be jealous.
КҮНДЕЙ КҮРКІРЕ- to inspire fear.
КҮНДЕЛІК see КҮНДЕ.
КҮНДЕЛІКТІ usual, every-day, current (of work).
КҮНДЕС rival (of women only).
КҮНДЕС- to be jealous; to compete.
КҮНДЕСТІК jealousy, rivalry (of women only).
КҮНДЕУШІЛІК envy.
КҮНДІЗ /adv./ by day, during the day.
КҮНДІЗГІ /adj./ daily.
КҮНДІК 1) daily (of work and pay); 2) for one day, one day's; 3) umbrella; ... АЗЫҚ ration; ... ЖАЛАҚЫ pay by the day; ... ЖЕР distance of day's travel; ... ЖҰМЫС day labor.
КҮНЕЛТ- to exist.
КҮНЖАРА oil-cake.
КҮНЖІТ sesame; soybean.
КҮННІҢ БАТУЫ sunset.
КҮННІҢ ШЫҒУЫ sunrise.
КҮННІҢ ШҰҒЛАСЫ sun beams.
КҮНШЫҒЫС east.
КҮНШІЛ envious.
КҮНШІЛДІК envy.
КҮНҚЫЯР /local SE/ end of the day.
КҮНІ БҮГІН today.
КҮНІ БҮГІНГЕ ДЕЙІН up to this day.
КҮНІ ЕРТЕҢ tomorrow.
КҮНІ КЕШЕ namely yesterday.
КҮНІЛГЕРІ beforehand.
КҮНІ-ТҮНІ day and night /adv./.
КҮНӘ crime.
КҮНӘЛІ criminal, delinquent.
КҮП /local W/ large, deep hole (in earth); depression.
КҮПРЕ /local W/ bran.
КҮПСІРЕЙ- to inflate, swell; to try to seem fat, stout.
КҮПТІ БОЛ- to overeat.
КҮПШЕК hub of a wheel.
КҮПІ topcoat lined with sheep or camel fleece of spring shearing.
КҮПІЛДЕ- to rumble.
КҮПІЛДЕК idle talker, windbag.
КҮРДЕЛІ complicated, complex, compound; important, significant; ... ЕТІСТІК compound verb; ... ҚҰРЫЛЫС capital construction.
КҮРЕ /local SW/ young of an ass.
КҮРЕ- to rake up, rake together, shovel up.
КҮРЕК spade, shovel; ... ТІС incisor.
КҮРЕКТЕ- to remove with a shovel; to rake up with a shovel.
КҮРЕКШЕ shovel, scoop.
КҮРЕС struggle, wrestling.
КҮРЕС- to fight, struggle, wrestle.
КҮРЕСШІ wrestler, fighter.
КҮРЕСІН ҚАР snow piled in a heap.
КҮРЕТАМЫР /anat./ artery.
КҮРЕҢ dark-red (color of horses).
КҮРКЕ booth, stall, hut.
КҮРКЕТАУЫҚ turkey.
КҮРКЕШІК small hut.
КҮРКІЛ 1) thunder; 2) hoarse cough.
КҮРКІЛДЕ- to wheeze.
КҮРКІЛДЕП ЖӨТЕЛ- to cough hoarsely.
КҮРКІР see КҮРКІЛ (1).
КҮРКІРЕ- 1) to thunder; 2) /fig./ to inspire fear.
КҮРМЕ /local E/ vest, waistcoat.
КҮРМЕП БАЙЛА- to tie with a special knot.
КҮРС /onomatopoeic word/ sharp abrupt sound.
КҮРС ЕТ- to roar; to thunder.
КҮРСІЛ roar; thundering sound.
КҮРСІЛДЕ- to thunder.
КҮРСІЛДЕТ to produce thundering sounds.
КҮРТЕ /local WC/ jacket.
КҮРТІК 1) snowdrift; 2) /local SW/ a kind of flat cake; ... ҚАР deep new snow.
КҮРШЕКШІ potter.
КҮРІШ rice.
КҮТ- to attend, serve /tr./; to take care of; to tend cattle.
КҮТІР crackle.
КҮТІР-КҮТІР ЕТ- or КҮТІРЛЕ- to crackle.

КҮТІРЛЕК crackling.
КҮТІРЛЕЙТІП ШАЙНА- to chew with crunching sound.
КҮТІС- to attend together; to attend to ... jointly with someone else.
КҮТУШІ nurse.
КҮШ 1) force, strength; 2) difficulty, heaviness; ... ЖҰМСАУ application of forces; ЖЕТЕКШІ ... driving force; ҚУАТТЫ ... powerful force.
КҮШ САЛ- to strive.
КҮШ ТҮС- to sustain hardship.
КҮШАЛА 1) /bot./ aconite (Aconitum); 2) aconitine (poisonous alkaloid).
КҮШЕЙ- to strengthen, intensify /intr./; МЫҚТАП ... to intensify powerfully.
КҮШЕЙТ- to strengthen, intensify /tr./.
КҮШЕЙТКІШ intensifier, amplifier.
КҮШЕЙІП КЕТ- to become strong.
КҮШЕН- to make an effort; to force oneself.
КҮШСІЗ weak, feeble, impotent.
КҮШСІЗДІК weakness, impotence.
КҮШТЕ- to force, compel, constrain.
КҮШТЕН- to try, strive.
КҮШТІ strong, powerful.
КҮШТІЛІК power, might.
КҮШІГЕН /zool./ carrion eagle.
КҮШІК puppy; young animal.
КҮШІКТЕ- to whelp, cub, pup.
КҮШ-ҚУАТ power – energy.
КҮҢГІРЛЕ- to resound, ring.
КҮҢГІРТ vague, obscure.
КҮҢГІРТТЕН- to darken /intr./; to become obscure; to become vague.
КҮҢГІРТТІК obscureness, vagueness, dimness.
КӨБДІК /local W/ thin, emaciated lamb.
КӨБЕЙ- to grow, increase /intr./.
КӨБЕЙГІШ /math./ multiplicand.
КӨБЕЙТ- to increase, enlarge /tr./; to multiply.
КӨБЕЙТЕТІН САН /math./ multiplier, factor.
КӨБЕЙТУ multiplication; ... КЕСТЕСІ /math./ multiplication table.
КӨБЕЙТІЛ- to grow, increase /intr./.
КӨБЕЙТІЛГЕН or КӨБЕЙТІЛЕТІН САН /math./ multiplicand.
КӨБЕЙТІНДІ /math./ product.
КӨБЕЛЕК butterfly.
КӨБІК foam, froth.
КӨБІНЕСЕ mostly; for the most part.
КӨГЕР- to turn blue, grow blue, become blue.
КӨГЕРУ mould.
КӨГЕРШІН /zool./ pigeon.
КӨГЕРІШ /local SW/ small meadow.
КӨГІЛДІР bluish; light blue.
КӨГІЛДІРЛЕН- to look blue; to turn blue.
КӨДЕ /bot./ sedge (Carex).
КӨДЕК 1) /local SE/ little child; 2) /local W/ clumsy, sluggish man.
КӨЖЕ soup; thin porridge.
КӨЗ 1) eye; 2) eye (of a needle, etc.), eyelet, opening; 3) spring, source; 4) /fig./ supervision, care; ... АЛДЫМЫЗДА before (somebody's) eyes; ... АШЫП ЖҰМҒАНША in the twinkling of an eye; ... БОЯУ humbug; ... ЖОҚ blindly; ... ҰШЫНДА far off, in the distance.
КӨЗ ЖАЗЫП ҚАЛ- to lose sight of.
КӨЗ БАЙЛА- to hypnotize.
КӨЗ БАЙЛАН- to get dark /intr./; to draw to a close (of a day).
КӨЗ ЖАСЫН БҰЛА- to shed tears.
КӨЗ ЖЕТ- to be convinced; to feel certain.
КӨЗ ЖҰМ- to close one's eyes; /fig./ to decease, die, pass away.
КӨЗ КІРТИ- to grow dim; to lose lustre (of eyes).
КӨЗ СҮЗ- to look avidly.
КӨЗ ТАРТ- to twitch one's eyelids convulsively; /fig./ to attract attention.
КӨЗ ТАСАЛА- to look aside.
КӨЗ ТИГІЗ- to inflict bad luck by a look; to give the evil eye.
КӨЗ ТІК- to look avidly.
КӨЗ ІЛІНДІР- to close one's eyes; to have a nap; to doze.
КӨЗ ҚЫЛ- to undertake something as a blind.
КӨЗ ҚЫС- to wink.
КӨЗБЕ-КӨЗ /adv./ tete-a-tete; together in private.
КӨЗБЕН БОЛЖА- to estimate by sight.
КӨЗГЕ КӨРІНБЕ- not to fall under somebody's eye.
КӨЗГЕ ТҮС- to arrest attention; to be striking.
КӨЗГЕ ШАЛЫН- to arrest attention.
КӨЗГЕ ІЛМЕ- to disregard haughtily.
КӨЗГЕЛДЕК /local W/ small bowl.
КӨЗДЕ- /dir. & fig./ to aim.
КӨЗДЕУ sight (of gun).
КӨЗДЕУШІ /mil./ gunner.
КӨЗДІҢ АЙМАЛАҒЫ eye orbits.
КӨЗДІҢ АЛМАСЫ eyeballs.
КӨЗДІҢ АҒЫ white of the eye.
КӨЗДІҢ ЖАСТЫҒЫ eyelids.

КӨЗДІҢ КӨРУІ eyesight.
КӨЗДІҢ ҚАБАҒЫ see КӨЗДІҢ ЖАСТЫҒЫ.
КӨЗДІҢ ҚАРАСЫ cornea.
КӨЗДІҢ ҚАРАШЫҒЫ pupil (of the eye).
КӨЗОЙНАҚ small patch of land; small area.
КӨЗСІЗ eyeless.
КӨЗІ АШЫЛ- 1) to become sensible; 2) to become literate; 3) to get rid of a misfortune.
КӨЗІ КӨК blue-eyed.
КӨЗІЛДІРІК or КӨЗІЛДІРІК eye-glasses.
КӨЗҚАРАС look, glance; /fig./ view, opinion; world outlook.
КӨЗӘЙНЕК see КӨЗІЛДІРІК.
КӨЙЛЕК shirt.
КӨЙЛЕКТІҢ ЕТЕГІ hem (of a dress).
КӨК 1) sky, heaven; 2) blue (of sky, eyes, paper, etc.); 3) green (of grass, leaves, hay); 4) gray (color of cattle and horses); 5) grass, herb; 6) vegetables; 7) bluing.
КӨК АЛА apple-gray (color of horses).
КӨК БАЗАР vegetable market.
КӨК: ... БОЯУ blue color; ... ДӘРІ copper sulfate; ... ЖАЛ ҚАСҚЫР old wolf; ... ЖИЕК horizon; ... КӨПТЕР pigeon; ... КҮМБЕЗІ sky, firmament; ... КӨЗ or ... КӨЗДІ blue-eyed; ... ОТ grass; ... САҒЫЗ /bot./ kok-sagyz (Taraxacum kok-saghyz); ... ТАМЫР /anat./ vein; ... ШЫБЫН /zool./ hornet; ... ӘЛЕМІ sky, firmament.
КӨКАЛА chatterer.
КӨКБАУЫР /anat./ spleen.
КӨКЕ /obs./ March.
КӨКЕЙТЕСТІ vital; ... МҮДДЕ vital interest.
КӨКЕЙІНЕ ҚОН- to perceive, comprehend, grasp.
КӨКЕК /zool./ cuckoo.
КӨКЖАЛ wolf-hound.
КӨКЖӨТЕЛ /med./ whooping cough.
КӨКПЕК low, coarse grass, used as fuel.
КӨКРЕК breast, chest, upper part of body; /fig./ daring, courage, pride.
КӨКСЕРКЕ БАЛЫҚ /zool./ pike perch.
КӨКТЕМ spring (season).
КӨКТЕУ spring pasture and stand.
КӨКТІКЕН /bot./ cornflower (Centarurea).
КӨКШЕ /local S/ a sort of melon (large, with green skin and soft, but tasteless, pulp).
КӨКШІЛ or КӨКШІЛ bluish.
КӨКІРЕ see КӨКТІКЕН.
КӨККАСКА ШЕГІРТКЕ /zool./ locust.
КӨККҰТАН /zool./ stork.
КӨЛ lake.
КӨЛДЕНЕҢ 1) transversal, cross, cross-cut; 2) across, against.
КӨЛЕМ size, volume; ... ӨЛШЕУІШТЕРІ volume measures.
КӨЛЕҢКЕ shadow.
КӨЛШЕ or КӨЛШІК small lake.
КӨЛІК 1) horse and cart; 2) means of conveyance; ... АТ draught-horse.
КӨЛІК-АРБА ТРАНСПОРТЫ or КӨЛІКПЕН ТАСУ cartage.
КӨЛІКСІЗ horseless.
КӨМ- to dig in, into; to bury.
КӨМБЕ /local SE/ 1) dry dung used for coating outer walls of houses; 2) frying pan.
КӨМЕГІНСІЗ unassisted; СЫРТТЫҢ ... without outside assistance.
КӨМЕЙ throat, larynx.
КӨМЕК help, assistance.
КӨМЕК БЕР- to help, give help.
КӨМЕКЕЙ БЕЗДЕРІ tonsils.
КӨМЕКТЕС- to give help.
КӨМЕКШІ ШЕБЕР apprentice.
КӨМКЕР- to border, edge, fringe.
КӨМКЕРМЕ border, edging.
КӨМКЕРУ bordering, edging; flange.
КӨМІР coal, charcoal; ... КЕН ОШАҒЫ coal mine; ... КӘСІБІ coal mining industry; ... СУТЕГІ carbohydrate; ... ШЫҒАРУ coal mining; ... ҚАБАТЫ coalbed; ... ҚАЗУШЫ coal miner; ... ҚЫШҚЫЛЫ carbon dioxide.
КӨМІРТЕГІ /chem./ carbon.
КӨНБІС unassuming, unpretentious, modest.
КӨНБІСТІК unpretentiousness, modesty.
КӨНГІШ meek, tractable, resigned.
КӨНГІШТІК tractability, resignation, meekness.
КӨНДІР- to talk (someone) into.
КӨНЕ 1) shabby, second-hand (of things); 2) experienced, worldly-wise; battle soldier; 3) ancient; ... ДҮНИЕ ancient world.
КӨНЕК leathern pail for the milking of mares.
КӨНЕКТЕ- to pour down in torrents (of rain); to pour buckets.
КӨНЕР- to be shabby, threadbare (of clothing); to lose one's color, become pale (of man).
КӨНТЕК thick (of lips).
КӨНТЕРІЛІ obedient, patient, uncomplaining, submissive.
КӨНТІ- to bulge out; to stick out (of lips).
КӨНІК- to become accustomed, to submit.

КӨП much, many, multitude, a lot; ... БЕЛГІЛІ /math./ multiciphered; ... ЖЫЛДЫҚ /bot./ perennial (plant); ... МҮШЕ /math./ polynomial; ... МӘНДІ significant; ... МӘНМЕН significantly; ... НЕКЕЛІ polygamous; ... НӘУБЕТТІК /agr./ crop rotation system; ... ОРЫНДЫ multiseater (airplane, etc.); ... ТАНАПТЫҚ see ... НӘУБЕТТІК; ... ҮЙЛІ /bot./ polygamous.
КӨПБҰРЫШ /mat./ polygon.
КӨПЕЙ lamb born in a late lambing period.
КӨППЕ woolen wadded caftan.
КӨПРЕ /local SE/ bridge.
КӨПТЕ- 1) to do something jointly with others; 2) to act as a group against one person.
КӨПТЕГЕН great number, multitude, many.
КӨПТЕН 1) old, of long standing, long established; 2) long ago.
КӨПТЕНГІ see КӨПТЕН (1).
КӨПТЕП-КӨЛЕМДЕП together, conjointly.
КӨПТЕУ a bit too much.
КӨПТІК multitude, great quantity; multiplicity, plurality; /gram./ plural.
КӨПШЕ /gram./ plural, plural number.
КӨПШІК pillow, cushion; pillow of a saddle /local W/; ... ТЫС pillowcase, pillowslip.
КӨПШІЛ social worker, public worker; ... АДАМ sociable man.
КӨПШІЛІК 1) mass, multitude; 2) majority.
КӨПІР bridge; ... АУЗЫНДАҒЫ БЕКІНІС bridge-head.
КӨПІР- to foam, froth.
КӨПІРГІШ foamy, frothy, effervescent.
КӨПІРШІК foam, froth.
КӨПІРШІКТЕН- see КӨПІР-.
КӨПІРШІКТЕНІП КЕЛ- to begin to froth, foam.
КӨР grave; /fig./ blind; ... ТАС gravestone; ... ҚАЗУШЫ grave-digger.
КӨР- 1) to see; 2) to experience, go through, endure; 3) to try; 4) to consider (someone) a provoker (of something); ЖАҚСЫ ... to love; ЖЕК ... to hate, dislike.
КӨР БОЛ- to become blind.
КӨРГЕНДІ courteous, well-bred, having good manners.
КӨРГЕНДІЛІК courteousness, civility, good breeding.
КӨРГЕНСІЗ 1) discourteous, rough, ill-bred, having bad manners; 2) shameless, impudent.
КӨРГЕНСІЗДІК discourteousness, roughness, unmannerliness, ill breeding.
КӨРГІЗ- to show.
КӨРГІШ sharp-sighted, perspicacious.
КӨРГІШТІК sharp-sightedness, perspicacity.
КӨРЕ according to; judging from.
КӨРЕГЕН see КӨРГІШ.
КӨРЕГЕН КӨЗІ ЖІТІ far-sighted.
КӨРЕГЕНДІК perspicacity.
КӨР-ЖЕР all sorts of things.
КӨРЖУІН see ҚОРЖЫН.
КӨРКЕЙ- to become pretty, beautiful.
КӨРКЕМ beautiful, pretty, elegant; ... ӨНЕР art.
КӨРКЕМДЕН- see КӨРКЕЙ-.
КӨРКЕМДІК beauty.
КӨРМЕ exhibition.
КӨРНЕКТІ conspicuous, notable.
КӨРПЕ quilt; ... КӨК aftergrass.
КӨРПЕ-ЖАСТЫҚ bedding.
КӨРПЕЛДЕС /local SE/ or КӨРПЕШ /local W/ see КЕНЖЕ ҚОЗЫ.
КӨРСЕТ- to show.
КӨРСЕТКІШ index, indicator, pointer.
КӨРСЕТМЕ see КӨРМЕ.
КӨРСЕТУ denunciation.
КӨРСЕТУШІ informer.
КӨРСЕҚЫЗАР easily carried away, enticeable.
КӨРТЕ woman's quilted cotton dressing-gown.
КӨРТЫШҚАН /zool./ mole.
КӨРУ /mil./ review.
КӨРШІ neighbour; ... ЕЛДЕР neighbouring countries.
КӨРШІ ОТЫР- to be a neighbour of.
КӨРШІЛЕС neighbouring.
КӨРШІЛЕСТІК or КӨРШІЛІК neighbourhood.
КӨРІ then; in comparison with; as compared with.
КӨРІК 1) bellows; 2) beauty, elegance.
КӨРІК БЕР- to shape; to make elegant, beautiful.
КӨРІКСІЗ ill-looking, homely.
КӨРІКТЕН- to acquire an attractive appearance.
КӨРІКТІ pretty, beautiful, elegant (of persons and things).
КӨРІМ 1) /local WC, SW/ unpleasant, unattractive; 2) /local E/, good, not bad.
КӨРІМДІК a gift presented at the show of a bride or of a newly born child.
КӨРІН- to come in sight, to appear.
КӨРІНЕ openly, manifestly, obviously, in broad daylight.

КӨРІНІМ distance of visibility.
КӨРІНІС appearance, look, sight, view; panorama, display, manifestation.
КӨРІС- to see each other, meet each other; to shake hands; to embrace.
КӨС (uttered repeatedly) /call to a she-camel/.
КӨСЕ 1) beardless; 2) /local W/ sandspit.
КӨСЕ- to stoke fire.
КӨСЕМ leader.
КӨСЕМДІК makings of a leader.
КӨСЕУ poker.
КӨСІК 1) wild carrots; 2) /local WC/ jamb, door-post.
КӨСІЛ- or КӨСІЛТ- to stretch one's legs.
КӨСІЛІП ЖАТ- to lie with stretched legs.
КӨТЕР- to lift, raise.
КӨТЕРГІШ hoist, lift, elevator.
КӨТЕРЕМ МАЛ emaciated cattle.
КӨТЕРМЕ help given to a racehorse at the finish; ... ҚАЙЫС saddle girth.
КӨТЕРМЕЛЕ- to give help; /fig./ to inspire, cheer up, encourage.
КӨТЕРМЕЛЕП ЖІБЕР- to encourage.
КӨТЕРІЛ- to rise, revolt.
КӨТЕРІЛІС revolt, rebellion, uprising.
КӨТЕРІҢКІ- to raise a little; to lift slightly.
КӨШ nomadic wandering; ... ЖЕР one stage of a nomadic trek (from one stopping place to another).
КӨШ- 1) to lead a nomad's life; 2) to move to another place; ДҮНИЕДЕН ... to pass away, to decease, to die.
КӨШБАСЫ leader of a nomadic travel.
КӨШЕ street; ... БОЙЫ along the street.
КӨШЕГЕН nomad.
КӨШЕР 1) /local WC/ axle of a cart; 2) /local SW/ hub of a cart's wheel; 3) /local W/ right of way.
КӨШЕТ sprouts, seedlings.
КӨШЖЕНЕКЕЙ hastily, hurriedly.
КӨШКІ 1) /local E/ snowslide, avalanche; 2) /local SW/ anchor.
КӨШКІН landslide; ... МҰЗ sliding block of ice; ... ҚАР snowslide, avalanche.
КӨШПЕ see КӨШ; ... МҰЗ glacier.
КӨШПЕЛІ nomad; ... ЕЛ or ... ТАЙПА nomadic tribe; ... ТҰРМЫС nomadic mode of life.
КӨШПЕН or КӨШПЕНШІ /local SE, obs./ semi-nomadic.
КӨШУ nomadic wanderings.
КӨШІП ЖҮРЕТІН ЕЛ nomadic tribe.
КӨШІП ҚОНУ nomads' camp.
КӨШІП-ҚОНЫП ЖҮРЕТІН ЖЕР area of traveling of a nomadic tribe.
КӨШІР- 1) to move /tr./ from one place to another; 2) to force to pass to another place (of nomads); 3) to retype, to recopy.
КӨШІРМЕ excerpt, copy, duplicate.
КӨШІРУШІ copyist, typist.
КӨШІРІП ЖАЗ- to copy, recopy, retype.
КӨШІРІП ЖІБЕР- to force to leave the occupied place (of nomads).
КӨҢ 1) dung; 2) /local WC/ winter camp (of nomads).
КӨҢІЛ 1) mood, frame of mind; 2) attention; 3) wish, desire; ... ҚОШТЫҚ complacent mood, good humor; АҚ ... АДАМ good-natured man.
КӨҢІЛ АЙТ- to present condolences.
КӨҢІЛ БӨЛ- to give consideration.
КӨҢІЛ БҰЗЫЛ- to feel upset.
КӨҢІЛ КӨТЕР- to cheer up /tr./.
КӨҢІЛ СҰРА- to call on, visit.
КӨҢІЛ ҚАЛ- to lose interest; to get disappointed.
КӨҢІЛ ҚОЙ- to show attention; to take care.
КӨҢІЛГЕ ЖАҚПАЙТЫН /fig./ tasteless.
КӨҢІЛДЕГІДЕЙ successfully, as was wanted.
КӨҢІЛДЕН- 1) to conceive a desire, feel a wish, take a liking to; 2) to cheer up /intr./.
КӨҢІЛДЕС sympathizer.
КӨҢІЛДІ happy, interesting.
КӨҢІЛДІ БЕКІТ- to quiet down /intr./; to regain one's composure.
КӨҢІЛСІЗ dismal, cheerless, gloomy; joyless, sad, bored.
КӨҢІЛСІЗДЕН- to be bored; to feel upset.
КӨҢІЛСІЗДІК cheerlessness, boredom, tedium.
КӨҢІЛШЕК good-natured, trustful; gullible; sympathetic.
КӨҢІЛШЕКТІК goodness, responsiveness, sympathy, good-naturedness.
КӨҢІЛІ АҚ honest, upright.
КӘГЕТТЕ- /local SE/ to cover, protect from water, dampness.
КӘДЕ АЛ- to request from the bridegroom a gift for the young folks in bride's АУЫЛ.
КӘДЕГЕ АС- to be useful; to be used.
КӘДЕЛЕ- /local SW/ to intend for, to dedicate.
КӘДІК hazardous, dangerous, vague.
КӘДІМГІДЕЙ properly, as it becomes, in the right way.
КӘЖЕҢ /local W/ raincoat.

КӘЛ /local S, med./ mange, scab; mangy, scabby.
КӘМБЕЛЕ- /local SE/ to embroider.
КӘМЕК /local SE/ unripe watermelon.
КӘМПІТ caramel, candy.
КӘНЕЙ /local W/ thin, emaciated.
КӘНУА /local SE/ embroidery.
КӘРІ old, old man; ... ШЕШЕ grandmother; ... ҚҰЛАҚ АДАМ erudite, experienced man; ... ҚЫЗ 1) old maid; 2) /bot./ forget-me-not (Myosotis).
КӘРІЛІК old age.
КӘСЕК 1) /local W/ herd of horses; 2) run, school, shoal (of fishes).
КӘСІП trade, occupation, profession; ... ДҮКЕНІ workshop.
КӘСІПОДАҚ labor union.
КӘСІПОРЫН or КӘСІПОРНЫ enterprise.
КӘСІПШІЛЕР ОДАҒЫ see КӘСІПОДАҚ.
КӘТЕК- /local E & SE/ to weaken /intr./, fade, wither.
КӘШЕК /local S & SE/ straw; inedible part of hay.
КӘУҺАР ТАС see ГАУҺАР ТАС.

Л

ЛАБАЙ or ЛАВАЙ landslide, snowslide, avalanche.
ЛАБОРАНТ laboratory assistant.
ЛАБОРАТОРИЯ laboratory.
ЛАБОРАТОРИЯЛЫҚ /adj./ laboratory.
ЛАЖ way, means, method.
ЛАЖДА- to do something utilizing the means available.
ЛАЙ silt, sediment, sludge; /adj./ turbid; ... СУ muddy, turbid water; /expr./ ... СУДАН БАЛЫҚ АУЛА- to catch fish in muddy water.
ЛАЙ БОЛ- to get muddy, to grow turbid (of water).
ЛАЙЛА- to muddy, stir up (of water).
ЛАЙЛАН- to get muddy, turbid (of water).
ЛАЙСАҢ foul weather.
ЛАЙЫҚ 1) suitable, appropriate; 2) in accordance with; in conformity with.
ЛАЙЫҚ КӨР- to consider suitable, worth attention.
ЛАЙЫҚ ТАП- to find suitable, worth attention.
ЛАЙЫҚТА- to adapt to /tr./; to set aside for, intend for.
ЛАЙЫҚТАЛ- to be destined for; to be adapted to.
ЛАЙЫҚТЫ suitable; deserving worth, attention.
ЛАЙҚАТ /local WC/ suitable, fit.
ЛАК varnish, lacquer.
ЛАКТЫ lacquered, varnished; patent-leathe /adj./.
ЛАМАЙЛА- /local SE/ to mix, mix up, entangle.
ЛАМПА lamp.
ЛАПАС 1) /local SE/ shed; 2) /local W/ mud-hut.
ЛАП ҚОЙ- to throw oneself into the attack; to attack en masse; to mob.
ЛАП ҚОЮ /mil./ attack.
ЛАП-ЛАП ЖАН- to flicker, to burn with a wavering light.
ЛАПЫЛДА- 1) to blaze; 2) to flap one's arms slowly (like wings).
ЛАПЫЛДАУЫҚ /local E/ float (of a seine).
ЛАПҚОЙ /local SW/ 1) liar; 2) babbler, twaddler, windbag.
ЛАС dirt; dirty, soiled; unsanitary.
ЛАСТА- to soil, smear, stain.
ЛАСТАН- to get soiled, smeared, stained.
ЛАУ horse and cart; /hist./ transportation furnished by the people to officials visiting on official business; ... МІН- to ride in carts supplied by the local population.
ЛАУАЗЫМ post, office, position.
ЛАУЛА- to burn fiercely (of a bonfire).
ЛАУРЕАТ laureate.
ЛАУШЫ driver, carter.
ЛАХЫТ vault, crypt.
ЛАШЫН /zool./ kite.
ЛАШЫҚ hut, shanty.
ЛАҚ kid.
ЛАҚ- to get lost; to leave the herd and wander about (of cattle); /fig./ to lose one's way, to take a wrong turn (of a man).
ЛАҚА /zool./ sheatfish.
ЛАҚАП hearing, rumor; ... СӨЗ rumor, hearsay.
ЛАҚАП ТАРАТ- to spread rumors, to gossip.
ЛАҚПА КІСІ superficial, unprincipled man.
ЛАҚПА СӨЗ unfounded, groundless remarks.
ЛАҚТА- to bear young (of a goat).
ЛАҚТЫР- to throw, toss.
ЛАҚЫЛДА- 1) to dangle, jolt; to be shaken up; 2) to put out, overflow in a mass (with pressure).
ЛАҢ /vet./ epizootic.
ЛАҢ САЛ- /fig./ to cause harm; to arouse displeasure, dissatisfaction.
ЛАҒЫЛ ТАС ruby.
ЛЕБІЗ word, hint, allusion.
ЛЕГАЛЬДЫ legal.
ЛЕГЕН 1) wash tub; 2) /local SE/ large bowl, dish.
ЛЕГЕНДА legend.

ЛЕЗДЕ very quickly; instantaneously.
ЛЕК-ЛЕГІМЕН multitudes, huge numbers.
ЛЕКСИКА vocabulary.
ЛЕКСИКОГРАФ lexicographer.
ЛЕКСИКОГРАФИЯ lexicography.
ЛЕКСИКОН lexicon, dictionary.
ЛЕКТОР lecturer, reader.
ЛЕКТОРИЙ lecture bureau.
ЛЕКЦИЯ lecture.
ЛЕКІР- /local W/ to increase /intr./.
ЛЕНИНИЗМ Leninism.
ЛЕП puff, breath; force (movement); ЫСТЫҚ ... heat.
ЛЕПМАЙ /local W/ kerosene.
ЛЕПТІ ЖЕЛ a breeze.
ЛЕПТІ СӨЙЛЕМ /gram./ exclamatory sentence.
ЛЕПІЛДЕ- to hurry, rush ahead.
ЛЕПІЛДЕК /local WC/ small kerosene lamp (without a chimney).
ЛЕПІР- to speak hastily, excitedly, without thinking; to get excited; to fly into a rage.
ЛЕПІРМЕ КІСІ braggart.
ЛЕПІРМЕ СӨЗ empty, meaningless words.
ЛИБЕРАЛ liberal.
ЛИБЕРАЛДАН- to become a liberal.
ЛИБЕРАЛДЫҚ liberal views.
ЛИБЕРАЛДЫҚ ІСТЕ- to play the liberal; to display liberalism.
ЛИБЕРАЛИЗМ liberalism.
ЛИКВИДАТОР /pol./ liquidator.
ЛИКВИДАТОРЛЫҚ /pol./ liquidationism.
ЛИМИТ limit.
ЛИРИКА lyric poetry.
ЛИРИКАЛЫҚ /adj./ lyric.
ЛИТОГРАФИЯ lithography.
ЛОБЛЫ- 1) to nauseate; to produce vomiting; 2) to have a foreboding of evil; 3) /fig./ to vacillate; to retreat.
ЛОГИКА logic.
ЛОГИКАЛЫҚ logical.
ЛОЖА box (in a theater).
ЛОТ /mar./ sounding lead.
ЛОҚСЫ- to feel nausea.
ЛЫП ЕТІП quickly, swiftly, promptly.
ЛЫП-ЛЫП ЖАН- to burn unevenly (of a lamp).
ЛЫҚ /adj./ full.
ЛЫҚ ЕТІП see ЛЫП ЕТІП.
ЛЫҚСЫ- to sink, settle.
ЛЫҚСЫТ- to lower (a weight).
ЛЫҚЫЙЫП ТОЙ- to eat to full satisfaction.
ЛЫҚЫЙТ- to fill something to the brim, to the limit, to overflowing.
ЛЫҚЫЛДА- to be filled (with liquid).
ЛЫҚЫЛДАТ- see ЛЫҚЫЙТ-.
ЛЫҚЫЮ to the limit; to overflowing.
ЛҮП ЕТ- to miss a beat (of the heart).
ЛҮПІЛДЕ- to beat more quickly (of the heart).
ЛӨК stud-camel.
ЛӨКЕТ /local C & SE/ large knife.
ЛӨҢГІ /local SE/ face towel.
ЛӘЗЗАТ pleasure, satisfaction.
ЛӘРЕН /local S/ small bowl or cup.

М

МА /interrogative particle/ see БА.
МАГАЗИН store.
МАГИСТРАЛЬ 1) highway; 2) main (water, gas, etc.).
МАГНИТ magnet; ... ТОЛҚУЫ electrical storm.
МАДАҚТА- to praise, loud, glorify.
МАДАҚТАУ praising, louding, eulogy.
МАЗА rest, peace, calm, composure; good mood.
МАЗАЛА- to disturb, trouble, disquiet, perturb.
МАЗАЛЫ solid, strong, staid, sedate (of man).
МАЗАР grave, tombstone, monument; cemetery; /hist./ grave of a saint.
МАЗАСЫЗ restless, disturbing; long-drawn-out.
МАЗАСЫЗДАН- to worry, bother /intr./; to be upset, disappointed; to become disturbed.
МАЗАҚ mockery, sneer, gibe.
МАЗАҚ ЕТ- or МАЗАҚТА- to scoff, mock, jeer, gibe (at).
МАЗАҚШЫЛ scoffer, mocker.
МАЗМҰН content, essence, substance, matter; table of contents.
МАЗМҰНДА- to state, set forth, expound.
МАЙ 1) fat, grease, oil; 2) May (month); САРЫ ... butter; ТОҢ ... fat, suet, lard; ҚАРА ... tar; ... АЙЫРАТЫН ЗАВОД oil factory; ... ШАЙҚАУ КӘСІБІ butter-making; ... ШАМ candle; ... ШЫҒАРАТЫН ОРЫН oil-factory; ... ҚАРАҒАЙ silver fir (Abies sibirica).
МАЙ БАС- to fatten, get fattened.
МАЙДА 1) small things; small, petty; 2) soft, mild, gentle; 3) smooth; ... АҚША small change; ... ЖҮН soft wool; ... СӨЗ courteous word; ... ТОҒАЙ underbrush, undergrowth; ... ШҮЙДЕ small things; ... ҚҰМ fine sand; МАП- ... perfectly soft.
МАЙДАЙ ЕР- to be touched, moved (of emotions).
МАЙДАЙ ЖАҚ- to be highly useful; to be very nourishing (of grass).
МАЙДАЛА- 1) to change (money); 2) to pulverize (stone); 3) to crumb; 4) to cut into small chunks (meat); 5) to fluff (wool).
МАЙДАЛАП СӨЙЛЕ- to speak flatteringly.
МАЙДАЛАУ exchange.
МАЙДАН plain; field of action, front.
МАЙДАНДАҒЫ АРМИЯ /mil./ field army.
МАЙКЕНЕ /bot./ castor plant (Ricinus).
МАЙЛА- to oil, grease; to smear, spread; to whiten, white-wash; МАШИНАНЫ ... to oil a machine; ҮЙ ... to white-wash a house.
МАЙЛАН- to fatten /intr./ (of cattle).
МАЙЛАУШЫ greaser, lubricator.
МАЙЛЫ /adj./ fat, greasy.
МАЙЛЫҚ napkin.
МАЙМАҚ 1) clumsy; bow-legged; 2) /obs./ young camel (taboo word).
МАЙМАҢДА- to hobble, toddle; to stumble along.
МАЙМЫЛ monkey.
МАЙМЫЛДАН- to ape.
МАЙТАЛМАН 1) very strong, untiring (of horse); 2) versed (in), experienced (in); 3) unrealized desire; 4) vexation, annoyance.
МАЙШАЙҚАҒЫШ churn.
МАЙШОЛПЫ /local/ skimmer, ladle.
МАЙЫР- to bend /tr./.
МАЙЫРЫЛ- to bend /intr./ (mostly of metal objects).
МАЙЫС- to bend oneself or itself.
МАЙЫСТЫР- to bend /tr./.
МАЙЫСҚАҚ flexible, pliable, easily bent.
МАЙҚАН /local SE/ 1) pile, heap; 2) brick-drying platform in a brickyard.
МАЙҚАНДА- /local E & SE/ to winnow (wheat).
МАКЛЕР broker.
МАКЛЕРЛЫҚ brokerage.
МАЛ cattle, domestic animals; АҚ ... horses (collectively); ҚАРА ... camels, cows and sheep (collectively); ТӨРТ ТҰЛІҚ ... four kinds of cattle: horses, camels, cows, sheep; ... азығы forage; ... бағу cattle tending;

... бақкан бала shepherd boy; ... бағушы herdsman; ... жайылымы pasture; ... жанды /адам/ one who loves animals; ... кәсібі cattle-breeding; ... сою slaughter of cattle; ... соятын жер slaughterhouse; ... шаруашылығы cattle-breeding; ... қора cattle-shed, farmyard; ... қыру slaughter of cattle; ... өлімі epizootic, cattle plague, ... өсіруші cattle-breeder.

МАЛ- to scoop, to ladle out; to dip /tr./ immerse /tr./.

МАЛА harrow.

МАЛАЙ hired worker, farmhand; servant.

МАЛАЙЛЫҚ condition of being a hired worker.

МАЛАҚАЙ winter cap.

МАЛДАН- 1) to grow rich; to provide oneself with cattle; 2) to trust, to believe.

МАЛДАС ҚҰРЫП ОТЫР- to sit cross-legged.

МАЛДЫ rich with cattle; prosperous.

МАЛМА ferment for the tanning of leather.

МАЛ-МҮЛІК cattle; personal property.

МАЛСАҚ one who takes good care of cattle.

МАЛТЫҚ- to stick in mud, a bog, or snow.

МАЛШЫ herdsman, shepherd.

МАЛШЫ- or МАЛШЫЛА- to dip /tr./ repeatedly into a liquid.

МАЛЫН- to dip /intr./, dive, sink; to get dirty.

МАМА 1) mother; 2) breasts (of mother); 3) /obs./ stake, post.

МАМА-ДАНА /local SE/ deceit, cunning.

МАМАДЫНШЫЛЫҚ ҚЫЛ- /local SE/ to be cunning, to deceive.

МАМАН specialist.

МАМАНДАН- to specialize.

МАМАНДЫҚ speciality; ӨНДІРІСТІК ... professional qualification; profession.

МАМЫР /obs./ April.

МАМЫР 1) obese, fat; 2) ponderous and clumsy from obesity (of wild ducks and geese who cannot fly in the fall).

МАМЫРДА- to drag one's feet while walking.

МАМЫҚ down; feather bed.

МАМЫҚТЫ downy, fluffy.

МАНА recently.

МАНАДАН БЕРІ from that time (forward).

МАНАП /hist./ feudal lords (among the Kirghiz and partly among the Kazakhs).

МАНАТ /local W/ money, rouble.

МАНАУРА- to be in a sluggish and drowsy state.

МАНАҒЫ recent; of that time.

МАНДАМ festering sores (cattle).

МАНДАТ mandate, warrant.

МАНЕВР maneuver.

МАНЕВР ЖАСА- to maneuver.

МАНСАП career.

МАНСАПҚОР career-man, go-getter, pusher.

МАНСАПҚОРЛЫҚ pushing to get ahead.

МАНТ (Chin.) meat dumplings.

МАРАЗ see МЕРЕЗ.

МАРАЛ maral deer.

МАРДАН /local SE/ reed mat.

МАРДЫМ strength, force.

МАРДЫМДЫ tall and strong (fellow).

МАРДЫМЫ КЕМДЕУ АТ feeble horse.

МАРЖАН coral.

МАРИАМ АНА Mother of God.

МАРКСИЗМ Marxism.

МАРКСИСТІК Marxian, Marxist /adj./.

МАРТ March.

МАРШАЛ marshal.

МАРҚА early offspring (of cattle); esp. a lamb born early in the season.

МАРҚАЙ- to grow up (of animals).

МАРҚҰМ the deceased; late.

МАС drunk (noun).

МАС БОЛ- to be drunk.

МАС ҚЫЛ- to make someone drunk.

МАСА mosquito; ҚАРА ... malarial mosquito.

МАСАЙРА- 1) to take liberties (with); to be unduly familiar; 2) to give oneself airs, to be haughty.

МАСАЙРАП КЕТ- to be overly familiar.

МАСАЙРАУ /fig./ dizziness; ТАБЫСҚА ... dizziness with success.

МАСАЛА- to save oneself from mosquitos' stings.

МАСАТТАН- see МАСАЙРА-.

МАСАТТАНУШЫЛЫҚ conceit, selfsatisfaction.

МАСАТЫ silk, velvet.

МАСАХАНА mosquito curtain.

МАСАҚ 1) ear (of grain); spike (of grass); 2) arrow-head.

МАСАҚ ТЕР- to gather grain after reaping; to glean.

МАСАҚТА- see МАСАҚ ТЕР-.

МАСКА mask; /fig./ feigned semblance.

МАСКАРАД masquerade; /fig./ hypocritical appearance (pretense).

МАСКИРОВКА ЖАСА- to mask; to disguise.

МАСКҮНЕМ alcoholic, drunkard.

МАСКҮНЕМДІК alcoholism.

МАССАЖ massage.
МАССАЖ ЖАСА- to massage.
МАСТАН- /fig./ to get drunk (with joy, etc.).
МАСТЕК horse of a Siberian breed.
МАСТЕР skilled workman, foreman, expert; ... ЖӘРДЕМШІСІ apprentice.
МАСТЕРСКОЙ workshop, studio.
МАСТЫҚ drunkenness, intoxicated condition.
МАСЫЛ burden, sponger, parasite.
МАСЫЛ БОЛ- to become a burden.
МАСЫЛДАН- see МАСЫЛ БОЛ-.
МАСЫҚ- to get drunk; ҚУАНЫШҚА ... /fig./ to be overjoyed.
МАСҚАРА shame, disgrace.
МАСҚАРА БОЛ- to bring shame upon oneself.
МАСҚАРАЛА- to put to shame.
МАТА fabric, cloth; ҚАЛЫҢ ҚАТТЫ ... material for outer clothing.
МАТА- to hobble horses.
МАТАСТЫР- to tie horses together by their legs for preventing them from running away.
МАТЕРИАЛ material.
МАТЕРИАЛДЫҚ ИГІЛІКТЕР material wealth.
МАТРОС sailor, seaman.
МАТРУШКЕ /local E/ a kind of herb.
МАТША /local E/ mast.
МАУБАС 1) sluggish, shabby; 2) slow-witted.
МАУБАСТАН- to become sluggish, inert.
МАУБАСТЫҚ flabbiness, sluggishness; slow-wittedness.
МАУСЫМ season of the year.
МАУТЫ woolen cloth; ... БАСАТЫН ЖЕР fulling mill; ... ТОҚЫЙТЫН МАШИНА wool-weaving machine.
МАУЫЗДАЙ /local S/ huge, big.
МАУЫТ see МАУТЫ.
МАХАББАТ love; ... ӘНІ love-song, serenade.
МАХРА /hist./ bride-money.
МАШАҚ /local S, SE/ grass, hay.
МАШИНА machine.
МАШИНАЛАНДЫР- to mechanize.
МАШИНАЛАНҒАН mechanized.
МАШИНА-ТРАКТОР СТАНЦИЯСЫ machine and tractor service and supply station.
МАШТАС- /local E/ to come together, to unite /intr./, to come to an agreement.
МАШЫ she-ass.
МАШЫҚ habit, practice, exercise.
МАШЫҚТАН- to acquire habits, skills; ОҚУҒА ... to master the process of reading.
МАЯ 1) stack (of hay), rick (of heaves); 2) she-camel.
МАЯЛА- to stack (hay).
МАЯНА АЛ- /local SE/ to receive wages or salary.
МАҚАЛ proverb, saying.
МАҚАЛА article (in newspaper, etc.).
МАҚАУ 1) slow-witted, stupid, blockhead; 2) tongue-tied.
МАҚЛҰҚ creature; living being.
МАҚПАЛ velvet, plush, velveteen.
МАҚСАТ aim, intention, wish, object, purpose.
МАҚСАТТЫ having a purpose; purposeful.
МАҚТА cotton; cotton fabric; wadding; ... ЕГУШІЛІК cotton growing; ... ЖЫЙНАУ cotton picking; ... МАЙЫ cotton-seed oil.
МАҚТА- to commend, praise, laud.
МАҚТАЛЫ cotton /adj./, quilted /adj./.
МАҚТАН bragging, boasting.
МАҚТАН- 1) to brag /intr./; 2) to be proud.
МАҚТАНШАҚ braggart, boaster.
МАҚТАНШАҚТЫҚ 1) bragging, vanity, vainglory; 2) boastfulness, arrogance; 3) swaggering, conceit.
МАҚТАНЫШ pride.
МАҚТАС- 1) to eulogize, laud, extol; 2) to praise one another.
МАҚТАУ praising, lauding; ... КӨТЕРЕТІН praiseworthy; ... ҚАҒАЗ honor certificate (for excellence in studies).
МАҚТАУЛЫ 1) foremost, progressive; 2) laudatory, eulogistic; 3) /iron./ much praised.
МАҚТАУҒА ТҰРАТЫН see МАҚТАУ КӨТЕРЕТІН.
МАҚТАШЫ cotton grower.
МАҚТАШЫЛЫҚ cotton growing.
МАҚҰЛ good, fine /adv./.
МАҚҰЛДА to approve, agree.
МАҒЛҰМАТ knowledge, information, data, source material.
МАҒЛҰМАТСЫЗ ignorant, incompetent.
МАҒЛҰМАТТЫ informed, versed in, well educated.
МАҒНА meaning, sense, content; ... БЕР- to interpret, construe, explain.
МАҒНАЛАС synonymous (to).
МАҒНАЛЫ pithy, significant.

МАҒНАСЫЗ senseless, nonsensical, absurd, insipid.
МАҒНАСЫЗДЫҚ senselessness, absurdity, nonsense.
МАҢ 1) environs, vicinity; 2) limit, bound; 3) as service word is used only in oblique cases, see
МАҢАЙ see МАҢ.
МАҢАЙЫНА close upon (of age).
МАҢАЙЫНАН from, about, around.
МАҢАЙЫНДА by, near.
МАҢЫНА by, near, around.
МАҢЫНАН from.
МАҢЫНДА about, roughly, approximately.
МЕГЕЖІН female (of women collectively).
МЕДЕУ hope, support; ... ҚЫЛ- to cherish hope, to lean.
МЕДРЕСЕ /hist./ Moslem ecclesiastical school.
МЕЖЕ boundary, bound.
МЕЖЕЛЕ- 1) to draw a boundary line; 2) to set up boundary markers.
МЕЖЕЛЕУ survey, land-surveying.
МЕЗГІЛ season, time; ...-МЕЗГІЛ from time to time.
МЕЗГІЛСІЗ untimely, not in time, inopportune; ... УАҚЫТТА at an inopportune time.
МЕЙЛІНШЕ 1) to overflowing, to satiety, to one's heart's content; 2) the very.
МЕЙМАН guest.
МЕЙМАНДОСТЫҚ hospitality.
МЕЙМАНХАНА 1) hotel; 2) /book./ guest room.
МЕЙРАМ holiday, feast, festival.
МЕЙІЗ raisins, dried grapes.
МЕЙІЛ inclination, wish, desire.
МЕЙІР liking (for), benevolence, good will.
МЕЙІРБАН /book./ merciful, charitable, benevolent, amiable, polite, obliging, affectionate, tender.
МЕЙІРБАНДЫҚ /book./ mercy, charity, clemency, pity, favor.
МЕЙІРІМ favor, grace, mercy, courtesy, pity.
МЕЙІРІМДЕН- 1) to take pity (on), become compassionate; 2) to express compassion (for); 3) to become amiable, polite.
МЕЙІРІМДІ compassionate, amiable, polite, obliging.
МЕЙІРІМДІЛІК compassionateness, pitifulness.
МЕЙІРІМСІЗ hard-hearted, callous, heartless, pitiless, merciless.
МЕЙІРІМСІЗДІК heartlessness, cruelty, ferocity.
МЕКЕМЕ department, administration, institution.
МЕКЕН 1) residence, location, whereabouts, abode; 2) /loc. SE/
МЕКЕНДЕН- to have permanent residence; to acquire a house, etc.; to settle somewhere.
МЕКТЕП school, educational institution; БАСТАУЫШ ... grammar school; ОРТА ... high school; ЖОҒАРҒЫ ... institution of higher learning (college, university).
МЕКІРЕ (or БЕКІРЕ) cartilaginous fish.
МЕЛШИ- 1) to stare (at); 2) to stand like a tone image.
МЕЛІШ Russian sheep.
МЕМЛЕКЕТ state, country; ... БАНКІСІ state bank; ... БЮДЖЕТІ state budget; ШЕТ ... foreign country.
МЕМЛЕКЕТТІК of the state, state's; ... МЕНШІК state property; ... САУДА state trade; ... ШЕКАРА state border; ... ҚҰРЫЛЫС state regime.
МЕН 1) /pers. pron./ I; 2) /conj./ and; 3) /post pos./ with, by, in.
МЕНЕН see МЕН.
МЕНМЕНДІК conceit, arrogance, presumption, haughtiness; ... ӘУЕН peremptory tone.
МЕНМЕНШІЛ braggart.
МЕНМЕНШІЛДІК bragging, presumption, conceit.
МЕНСІНБЕ- to neglect, disregard, treat with scorn.
МЕНСІНБЕУШІЛІК neglect, scorn, scornful attitude.
МЕНШІК property.
МЕНШІКТЕ- to set aside (for), earmark (for), single out, apportion, (about property, use).
МЕНШІКТЕН- to acquire property, get possession (of).
МЕНШІКТІ own.
МЕРГЕН shooter, sniper.
МЕРЕЗ 1) syphilis; 2) osseous tuberculosis.
МЕРЕЙ (good) luck, happiness, joy.
МЕРЕКЕ holiday, festival, fête.
МЕРЕКЕЛЕ- to celebrate, hold celebrations.
МЕРЗІМ date, term (time).
МЕРЗІМДІ 1) temporary, seasonal; 2) specified as to the time of fulfillment.
МЕРИДИАН meridian.
МЕРТ accident; ... БОЛ- 1) to die, perish (in an unequal fight); 2) to undertake something

which is beyond one's strength and perish; ... ҚЫЛ- to dislocate a bone.
МЕРТІК 1) dislocation (of a bone), to dislocate a joint of one's leg; 2) fracture (of a bone), to break one's bones.
МЕРТІКТІР- to dislocate a bone.
МЕРУЕРТ pearl(s).
МЕС 1) bag made from a whole skin of a goat or sheep; 2) /fig./ ponderable, fat (of animals); ... ҚАРЫН /scorn./ pot-bellied, glutton (of a man).
МЕСТЕК (Russian) peasant's horse.
МЕТАЛЛ metal.
МЕТАЛШЫ metal worker.
МЕТЕЙ /loc. W/ small bucket.
МЕТОДИКА methods.
МЕТОДОЛОГИЯ methodology.
МЕТОДОЛОГИЯЛЫҚ methodological.
МЕТРОПОЛИЯ metropolis, mother country.
МЕТІН /loc. E/ kind of hoe.
МЕХАНИК mechanic.
МЕХАНИКА mechanics.
МЕХАНИКАЛАНДЫРУ mechanization.
МЕХАНИКАЛЫҚ mechanical, mechanistic.
МЕШ /obs./ stove.
МЕШЕЛ person with paralyzed legs.
МЕШЕУ 1) helpless, cripple; 2) backward, retarded, extensive (of system of economy).
МЕШЕУЛЕН- to become helpless, unable to work; to become a cripple.
МЕШЕУЛІК helplessness; loss of working ability.
МЕШКЕЙ glutton, insatiable.
МЕШКЕЙЛІК gluttony, insatiability, greed.
МЕШІН 1) see МАЙМЫЛ; 2) /obs./ the name of a year of a twelve year animal cycle; 3) water-bug.
МЕШІТ mosque.
МЕШӘРДӘН- to weaken /intr./, grow thin.
МЕІС see МЕЙІЗ.
МЕҢ birth-mark, mole.
МЕҢГЕР- to master, learn.
МЕҢГЕРУ management, administering.
МЕҢГЕРУШІ manager, chief.
МЕҢДЕ- to grow weak, to get tired, to exhaust oneself.
МЕҢДУАНА /bot./ henbane (Hyoscyamus).
МЕҢЗЕ- 1) to consider something advisable; 2) to give a definite opinion in connection with something.
МЕҢІРЕУ dull, stupid man.
МЕҢІРЕУС to pretend to be dull.
МИ see МЫЙ 1) and 2).
МИДАЙ ДАЛА barren steppe.
МИЛ mile.
МИНА /mil., nav./ mine.
МИНАЛЫ АТАҚА mine attack.
МИНУТ minute.
МИНУТТЫҚ minute /adj./, short lived, transient.
МИРАС heritage, inheritance.
МИРАСҚОР heir.
МИСАЛ see МЫСАЛ.
МИСТИК mystic.
МИУА /book./ fruit.
МИУАЛЫ fruit (-bearing), fruit- /adj./.
МИФ myth.
МИФОЛОГИЯ mythology.
МИФОЛОГИЯЛЫҚ mythological.
МИІЗ see МЕЙІЗ.
МОБИЛИЗАЦИЯ mobilization.
МОБИЛИЗАЦИЯЛА- to mobilize.
МОДА mode.
МОДЕЛЬ model, pattern.
МОЙНАҚ 1) camel's neck, skin of camel's neck; 2) isthmus; 3) a dog's name.
МОЙЫЛ /bot./ bird cherry (Prunus padus).
МОЙЫН 1) neck; 2) isthmus; 3) braided channel, split stream, bayou; ... ЖАР БЕРМЕ- to be lazy; ... ЖІП collar with a leash; ... ОМЫРТҚА neck vertebra.
МОЙЫНСҰН- to obey unquestioningly.
МОЙЫНСҰНҒЫШ obedient; unquestioningly dutiful.
МОЙЫНТЫРЫҚ yoke.
МОЙЫНШАҚ see МОНШАҚ.
МОЛ 1) many, much, abundantly; 2) wide, free, spacious, ample.
МОЛА cemetery, graveyard; grave, tomb.
МОЛАЙ- 1) to breed /intr./; 2) to abound (in), to teem (with).
МОЛДА mullah.
МОЛДЫҚ abundance, plenty.
МОЛЕКУЛА molecule.
МОЛЕКУЛДЫҚ molecular.
МОЛТАҚ dock-tailed /adj./, truncated /adj./, chopped off; ... МУЙІЗ СЫЙЫР a cow with blunt horns.
МОМАҚАН see МОМЫН.
МОМЫН mild, quiet, modest, meek.
МОМЫНДЫҚ modesty, meekness.
МОМЫНСЫН- to pretend to be modest, to seem to be meek.
МОНАРХИСТ monarchist /n./.
МОНАРХИЯ monarchy.
МОНАРХИЯЛЫҚ monarchist /adj./.
МОНОПОЛИСТ monopolists, large-scale capitalist (Soviet usage of the word).

МОНОПОЛИЯ monopoly.
МОНОПОЛИЯЛЫҚ monopolistic, exclusive.
МОНТАЖ assembling, mounting.
МОНТАНЫ 1) pretender, hypocrite; 2) malicious, insidious.
МОНТАНЫС- to pretend, feign, play the hypocrite, to make malicious remarks, to be spiteful.
МОНША bath.
МОНШАШЫ bath-house attendant.
МОНШАҚ beads.
МОНШАҚТА- 1) to decorate with necklace; 2) to pour out rapidly drop by drop.
МОНҒОЛ Mongolian.
МОРАЛЬ moral.
МОРАЛЬДЫҚ moral /adj./.
МОРТ КЕТЕТІН КІСІ stubborn man.
МОРТ СЫН- to break easily and all at once /intr./.
МОРТЫЛДАҚ fragile, frail, brittle.
МОСЫ tripod for a boiler.
МОТОР motor.
МОТОРЛЫ motor /adj./.
МУЗЫКА music.
МУЗЫКАНТ musician.
МЫЖ- 1) to chatter; 2) to pester (with), bother (with).
МЫЖЫЛ muscular pain.
МЫЖЫҢ bothersome, boring (with one's chatter).
МЫЗЫЛЫП-СЫЗЫЛ- to behave modestly and politely.
МЫЙ (1) brain, cerebrum, marrow; (2) quag, swamp, bog.
МЫЙЛАУ САЗДЫ ЖЕР swampy place.
МЫЙЛЫ reasonable, sensible, intelligent, wise.
МЫЙСЫЗ brainless, stupid.
МЫЛЖАЛА- to cut into pieces, mince.
МЫЛЖА-МЫЛЖАСЫ ШЫҚ to be cut into pieces, chopped.
МЫЛЖЫҢ chatterer, windbag.
МЫЛЖЫҢДАТ- to allow to chatter.
МЫЛЖЫҢДЫҚ chat, gossip.
МЫЛТЫҚ gun, rifle; ... ДӘРІ gunpowder; ... КЕНДІГІ rifle caliber; ... МАМАНЫ gunsmith; ... ШАППАСЫ cork (of a gun); ... ҚУЛАҒЫ cork (of a gun); ТАНК БҰЗАР ... anti-tank gun; ҚОСАУЫЗ ... double-barreled gun.
МЫЛТЫҚТА- to shoot, fire (a rifle).
МЫЛҚАУ deaf-and-dumb, deaf mute.
МЫЛҚАУЛЫҚ the condition of being deaf-mute.
МЫМАН see МЕЙМАН.
МЫНАДАЙ just like that; ... КІСІ very good man.
МЫНАУ here, there, there is; ... НЕ? what is this?
МЫРЗА 1) gentleman, landowner, master, nobleman, lord; 2) /adj./ generous, liberal.
МЫРЗАЛЫҚ generosity.
МЫРЗАС- to show oneself generous, /obs./ to make oneself out to be a nobleman.
МЫРС ЕТ- to chuckle; ...-МЫРС КҮЛ- to laugh through one's nose.
МЫРТЫҚ undersized (of a man).
МЫРЫШ 1) zinc; 2) tombac.
МЫС 1) copper; 2) yellow copper; ... ЕРІТЕТІН ЗАВОД copper foundry; ... КЕНІ copper ore; ... ҚОРЫТАТЫН ЗАВОД copper smelter; ... ҚҰЯТЫН ЗАВОД copper foundry.
МЫСАЛ 1) example; 2) fable.
МЫСАЛДА- 1) to resort often to examples; 2) to speak allegorically.
МЫСАЛЫ for example.
МЫСТАН puffball (Coperdon gemmetum).
МЫСШЫ brazier, coppersmith.
МЫСЫР ТАУЫҒЫ Guinea hen.
МЫСЫРЛЫҚ Egyptian.
МЫСЫҚ cat; ... ҚҰЙРЫҚ /bot./ a kind of weed.
МЫСҚАЛ /obs./ zolotnik (measure of weight).
МЫСҚАЛДА- to weigh in zolotniks.
МЫСҚЫЛ mockery, sneer, gibe; ... БОЛ- to become the subject of mockery; ... ЕТ- to mock, jeer.
МЫСҚЫЛДА- to mock, tease, make fun of.
МЫЯ licorice (Glycyrrhiza glabra); ... ТАМЫРЫ licorice root.
МЫЯУЛАУ to mew.
МЫҚ small nail with a head.
МЫҚТА- to fasten.
МЫҚТАП БАЙЛА- to tie up tightly.
МЫҚТЫ strong, durable, solid.
МЫҚТЫЛЫҚ strength, durability.
МЫҚШЫЙ- to bend /intr./, bow, stoop.
МЫҚЫН side (of a man), groins.
МЫҚЫНЫНА ТАЯН- to put one's arms akimbo.
МЫҚЫР short person, undersized, dwarfish.
МЫҢ thousand; ... ЖЫЛ ТОЛУ one thousandth anniversary; ... ЖЫЛДЫҚ

millenium; ... ҚАРАЛЫ see МЫҢДАҒАН.

МЫҢДАҒАН thousand (speaking of numbers measured in thousands).

МЫҢЫНШЫ thousandth.

МЫҒЫМ 1) strong, solid, firm; 2) /iron./ big, weighty, impressive (in the meaning of "would-be" or "self-styled").

МІЗАН /obs./ October.

МІН 1) shortage, deficiency, defect, roughness; 2) to get on board of or enter or mount a means or conveyance (ship, horse, train, etc.); ... ТАҚ /f./ to look for or find out deficiencies.

МІНБЕ a platform from which speeches are given, dais, stage, scaffolding.

МІНГЕС- 1) to mount double (for example, on a horse); 2) to heap one upon another /intr./.

МІНГІЗ- to seat someone on a horse.

МІНДЕТ 1) problem, task, object; 2) duty, obligation, debt; ... ЕТ- to make it someone's duty to do something /tr./; ... ҚЫЛ- to make it incumbent (upon), to oblige /tr./.

МІНДЕТТЕ see МІНДЕТ ҚЫЛ.

МІНДЕТТЕМЕ obligation.

МІНДЕТТЕН- to pledge oneself, to take on obligations.

МІНДЕТТІ obliged /adj./; ... БОЛ to have an obligation to someone concerning something.

МІНДЕТІН АТҚАРУШЫ acting (director, etc.).

МІНДІР- to put someone on horseback.

МІНЕ 1) /part./ there, behold, there is, there now; 2) to eliminate defects of objects, to level an uneven surface; 3) /fig./ to expose or eliminate shortcomings; 4) /col./ to criticize.

МІНЕЗ 1) character; 2) conduct, behavior; ... ЕЗГЕШЕЛІГІ traits of character.

МІНЕЗДЕ- to describe, to characterize.

МІНЕЗДЕМЕ summary of one's moral characteristics; ... БЕР- to make a description of someone's moral and intellectual traits.

МІНЕКЕЙ see МІНЕ.

МІНЕР ЖАҚ left side.

МІНЕТ- 1) to take away, take off, shorten; 2) to break off one little piece after another.

МІНСІЗ irreproachable, without a defect.

МІНІ see МІНЕ /part./.

МІНІСКЕР well trained horse (for riding).

МІР 1) emir; 2) gentleman, Mr., the master.

МІРДІҢ ОҒЫНДАЙ /fig./ sharp, caustic, biting (tongue).

МІСЕ ТҰТ- 1) to abstain, refrain; 2) to suffer, endure.

МІҢГІРЛЕ- to mutter, speak indistinctly.

МҰБАДА /book./ 1) despite, suddenly, contrary to expectation; 2) fortunately, by the way.

МҮГЕДЕК cripple.

МҮГЕДЕКТЕН- to become a cripple.

МҮГЕДЕКТІК disablement.

МҮДДЕ expectation, hope, wish, interest.

МҮДДЕГЕ ЖЕТ- to get one's wish.

МҮДДЕЛЕС those having a common interest (in something).

МҮДДЕЛІ interested; ТІКЕЛЕЙ ... directly interested (in something).

МҮДЕТ short time.

МҮДІР- to falter, stammer.

МҮДІРМЕЙ ОҚ- to read fluently, smoothly.

МҮЖ- to gnaw round.

МҮЗДАРЫ hornet.

МҮЙІЗ horn; ҚОШҚАР ... 1) sheep's horn; 2) a kind of ornament.

МҮЙІЗДЕ- 1) to butt; 2) /fig./ to attack, to drive out.

МҮЙІЗДІ horned.

МҮЙІЗСІЗ hornless.

МҮЙІС 1) cape, promontory; 2) river peninsula; 3) cosy nook.

МҮК moss; ... ЕС- to get covered with moss.

МҮКТІ mossy, moss-grown.

МҮКІ insufficient; ...-ТАҚЫ just barely.

МҮЛАЙЫМ humble, meek.

МҮЛГЕ- to sit in thoughtfulness.

МҮЛДЕ very.

МҮЛДЕМ absolutely, finally, completely.

МҮЛТІК deficiency, defect, trouble.

МҮЛТІКСІЗ perfect, exact.

МҮЛІК property, estate.

МҮМКІН possible, possibly, perhaps, permissible.

МҮМКІНДІК possibility, chance, opportunity.

МҮМКІНШІЛІК possibility, the requisite conditions.

МҮСІН figure.

МҮСІНДІ stately, well-proportioned (of a person's stature); ... СӨЗ figurative expression.

МҮСІРКЕ- to sympathize with someone in misfortune; to pity; to help during misfortune.

МҮСӘПІР 1) /coll./ helpless, incapable;

2) homeless, needy; 3) /book./ wanderer, traveler.
МҮСӘПІРЛІК 1) /book./ homelessness, need; 2) /col./ helplessness, incapacity.
МҮТЕ bed bug.
МҮТТӘЙІМ swindler.
МҮШЕ 1) part of the body, limb; 2) member (of a political party, union, government agency, scientific organization, etc.); 3) part of the sentence; 4) a horse-race prize presented by girls to one of the contestants at the occasion of a holiday; 5) /math./ member.
МҮШЕЛ (by animal chronology signifies a period of 12 years).
МҮШЕЛЕ- to cut a carcass to pieces.
МҮШЕЛІК that which refers to membership; ... ЖАРНА membership dues.
МҮШКЕ Russian cow.
МҰЗ ice; ... КЕТУ drifting ice, debacle.
МҰЗАҚ ҚАР neve, firn.
МҰЗДА- to become covered with ice, to freeze.
МҰЗДАЙ cold (like ice).
МҰЗДАН ОЙҒАН ТЕСІК hole cut in the ice.
МҰЗДАТ- to cool greatly /tr./, to freeze /tr./.
МҰЗДАҚ 1) granular snow; 2) glazed frost, sheet ice.
МҰЗДЫ icy, very cold; ... БҰЛАҚ spring with very cold water.
МҰНАЙ petroleum, rock-oil, crude oil, mineral oil; ... МҰНАРАЛАРЫ oil derricks; ... ТАРТҚЫШ pipeline, oil pipe; ... ШЫҒАРУ oil production; ... ҚОЙМА oil tank; ... ӨНДІРІСІ oil industry.
МҰНАЙШЫ owner of oil-wells, oil industrialist.
МҰНАН БАСҚА besides this /adv./; ... СОҢ after this.
МҰНАР mirage, haze, sultry air, mist, fog in hot weather.
МҰНАРА 1) tower; 2) minaret; ... ҚҰДЫҚ water-tower.
МҰНАРЛАН- to be enveloped in a light smoke or haze.
МҰНАРЛЫ cloudy, overcast, foggy.
МҰНАРТ- see МҰНАРЛАН-.
МҰНДА here.
МҰНДАЙ such, since, for the reason that.
МҰНЫ this (accusative case of БҰЛ).
МҰНЫҢ (genitive case of БҰЛ).
МҰРА 1) legacy, heritage, inheritance; 2) monument (memorial).
МҰРАГЕР heir.
МҰРАТ aim, wish, object.
МҰРАТҚА ЖЕТ- to achieve one's aim.
МҰРЖА chimney.
МҰРСАТ see МҰРША.
МҰРТ moustache.
МҰРТТЫ with a moustache, whiskered.
МҰРЫН 1) nose; 2) snout; 3) /geogr./ foothill; 4) /geogr./ cape, promontory; ... ҚАНАУ nose-bleed; ТАНҚЫ ... snub-nose; ҚЫР ... straight nose.
МҰРША leisure.
МҰРЫНДЫ big-nosed.
МҰРЫНДЫҚ 1) wedge stuck in nose cartilage of a camel to which the bridle is attached; 2) small linch-pin (of a cart).
МҰРЫНСЫЗ noseless.
МҰСАТЫР sal ammoniac, ammonium chloride.
МҰСЫЛМАН Mohammedan.
МҰСЫЛМАНДЫҚ Mohammedanism.
МҰХИТ ocean; СОЛТҮСТІК МҰЗДЫ ... Arctic Ocean.
МҰҚА- 1) to be defeated, conquered, annihilated; 2) to blunt (of cutting metal tools) /tr./.
МҰҚАЛЫП ҚАЛ- to become blunt.
МҰҚАЛТ- to make blunt.
МҰҚАТ- 1) to defeat, win a victory, break the resistance of an adversary; 2) to offend (self-esteem).
МҰҚТАЖ needy; ... БОЛ- to need, to be hard up.
МҰҚТАЖДЫҚ need, neediness.
МҰҚТАЖДЫҚҚА ТҮС- to be in great need (of).
МҰҚТАЖСЫЗ fairly well-to-do, financially secure.
МҰҚЫЛ hornless (of a cow).
МҰҚЫЯТ orderly, punctual, industrious, careful.
МҰҚЫЯТТЫҚ accuracy, punctuality.
МҰҢ 1) melancholy, sadness, sorrow, ennui; 2) request.
МҰҢАЙ- 1) to sorrow, grieve; 2) to resent, feel hurt.
МҰҢАЙТ- to sadden /tr./, offend.
МҰҢДАС a sharer of joys and grief, one who experiences common sadness or grief with others.
МҰҢДЫ 1) sad, sorrowful, mournful; 2) melodious.
МҰҢСЫЗ well-to-do.
МҰҒАЛІМ teacher.
МӨЛДІР transparent, limpid, clean, clear,

pure; ... КӨЗ /fig./ bright (beautiful) eyes; МӨП-... absolutely transparent.
МӨЛДІРЕ- to be transparent, clear, clean.
МӨЛИ- to look pleadingly, to look expectantly at someone, something.
МӨЛТІЛДЕ- 1) to tremble slightly, to gleam (of eyes); 2) to overfill /intr./.
МӨЛШЕР limit, definite quantity.
МӨЛШЕРЛЕ- to determine the limit, to estimate.
МӨР 1) seal; 2) cusps on molars; ... БАС- to affix a seal.
МӨҢК- 1) to rush, dash aside, to shy (of unridden horses); 2) /fig./ to become angry, to be obstinate.
МӨҢІРЕ- to low, moo.
МӘ 1) here, take (it); 2) /exclamation of astonishment/.
МӘДЕНИ cultured, cultural.
МӘДЕНИЕТ culture, civilization; ҰЛТТЫҚ ... national culture.
МӘДЕНИЕТСІЗДІК want of culture, ignorance.
МӘДЕНИЕТТІ cultured, cultural, civilized.
МӘЖБҰР constrained, forced; ... ЕТ- to force.
МӘЖІЛІС conference, session, sitting.
МӘЖНҮН half-witted, foolish, cracked, God's fool.
МӘЖНҮНДІК madness, foolish behavior.
МӘЗ glad, satisfied; ... БОЛ- to be glad; ... МӘЙРАМ БОЛ- to rejoice, to become glad.
МӘЙЕК rennet.
МӘЛГҮН evil spirit.
МӘЛІМ well-known; ... ЕТ- to inform of, to make known.
МӘЛІМДЕ- to inform, announce, publish.
МӘЛІМДЕМЕ statement, notification, information, report.
МӘЛІМДЕН- to introduce oneself.
МӘЛІМЕТ knowledge, information, intelligence.
МӘЛІШ sheep (of Russian breed).
МӘМІЛЕ agreement, transaction.
МӘН meaning, sense.
МӘНДЕС having the same meaning; ... СӨЗДЕР /gram./ synonyms.
МӘНДІ meaningful, pithy, significant.
МӘНЕР pattern, design.
МӘНЕРЛЕ- to decorate (with a design).
МӘНЕРЛЕП ОҚ- to read expressively.
МӘНСІЗ meaningless; ... СӨЗ nonsense.
МӘНТІ dumplings.
МӘНІС see МӘН.
МӘПЕЛЕ- to take care of someone attentively, zealously.
МӘРМЕР marble.
МӘСЕЛЕ question, problem.
МӘСЕЛЕН for example.
МӘСЛИХАТ /book./ council, advice, approval.
МӘСІ soft leather boots.
МӘТЕК /loc. W/ 1) dandy; 2) drunkard.
МӘТЕЛ proverb, saying.
МӘҢГІ eternal, eternally.
МӘҢГІБАҚЫЙ for ever.
МӘҢГІЛІК eternity, eternal; ... ІС unending business.

Н

НАВИГАЦИЯ navigation /n. & adj./.
НАДАН ignoramus, know-nothing.
НАДАНДЫҚ ignorance.
НАЖАҒАЙ lightning.
НАЗ 1) coquetry, finicality, mincing manners; 2) caprice.
НАЗАР attention, gaze; ... САЛ to pay attention.
НАЗДАН- to flirt, to indulge in caresses, to give oneself airs, pose, clown.
НАЗДЫ delicate, effeminate, coddled (of a child).
НАЗДЫҚ affection, finicalness.
НАЙЗА lance, spear.
НАЙЗАГЕР skilful spearman.
НАЙЗАЛА- to pierce with a spear.
НАЙЗАЛАС- to stab one another with a spear.
НАЙЗАҒАЙ lightning.
НАЙЗАҒАЙЛЫ БҰЛТ thunder cloud.
НАЙҚАЛ- to whirl /intr./ uselessly around something; to stay too long.
НАЛ- to grieve, suffer, regret.
НАЛОГ tax; ... САЛ to tax.
НАЛЫРЛЫҚ that about which it is worth grieving.
НАМАЗ prayer, blessing, benediction; ... ОҚ- to pray, offer prayers.
НАМАЗШЫЛ devout, pilgrim.
НАМЫС 1) honor; 2) shame.
НАМЫССЫЗ dishonest, dishonorable.
НАМЫСТАН- 1) to be ashamed (of), to shame /intr./; 2) to be displeased (with), to take offence.
НАМЫСТАНДЫР- to wound someone's honor, to shame /tr./, to make someone ashamed.
НАМЫСТЫ honest, conscientious, blameless; ... ҚОЛДАН БЕР- to disgrace oneself.
НАМЫСҚОР touchy (one who prizes his honor).
НАН bread (baked).
НАН- to believe.
НАНАНДЫҚ ignorance, illiteracy.
НАНДЫР- to assure, persuade, convince.
НАНДЫРУ assurance.
НАНШЫ baker, one who sells bread.
НАНЫМ faith, trust.
НАНЫМПАЗ trusting, credulous.
НАНҒЫШ trusting, credulous.
НАНҒЫШТЫҚ trustfulness, credulity.
НАР dromedary.
НАРАЗЫ unsatisfied, displeased; ... БОЛ- to be displeased.
НАРАЗЫЛЫҚ pretension, dissatisfaction, discontent; ... БІЛДІР- to state a grievance, to express dissatisfaction.
НАРЛЫҚ courage, fortitude; ... КӨРСЕТ- to display courage.
НАРЫН a dish made of finely sliced meat and dough with broth.
НАРЫҚ market price, value.
НАС sloven, untidy, slovenly, unsanitary.
НАСАТ /obs./ tall (of a man).
НАСАТТАН- 1) to be susceptible to flattery; 2) to swagger, to be very conceited.
НАСАТТЫҚ self-conceit, swagger, boasting, bragging.
НАСИХАТ admonition, precept, direction.
НАСТЫҚ untidiness, slovenliness.
НАСЫБАЙ 1) a sort of chewing tobacco; 2) snuff; ... АТ to place "насыбай" (1) behind the lips or under the tongue.
НАСЫРҒА ШАП- 1) to have complications set in; 2) to lead to bad consequences.
НАУА 1) gutter; 2) watering trough; 3) a trough conveying water for a water-wheel (of a mill).
НАУАТ sugar-candy (sugar in crystals), lump-sugar.
НАУБАЙШІ baker.
НАУРУЗ /obs./ February.
НАУҚАН campaign (as sowing c., harvesting c., etc.).
НАУҚАС 1) illness; 2) sickly, ailing; 3) sick person.
НАУҚАСТАН- to be ill.
НАЦИОНАЛИЗАЦИЯ nationalization.
НАЦИОНАЛИЗАЦИЯЛА- to nationalize.

НАЦИОНАЛИЗАЦИЯЛАНҒАН nationalized.
НАША opium-like narcotic prepared from hemp flowers.
НАШАР wretched, poor, weak; ... АТ jade (horse); ... МАТА fabric of inferior quality.
НАШАРЛАН- to become worse, to become weak, to go into decline (of economy).
НАШАХАНА "наша" den.
НАШАШЫ "наша" smoker.
НАҚ exactly, just.
НАҚАҚ 1) innocent, innocently; 2) vain, vainly; ... БӘЛЕ slander, calumny, unjust attacks; ... БӘЛЕ ЖАП- to slander.
НАҚАҚТАН in vain, to no purpose; ... КҮЙГЕНДЕР victims of a slander.
НАҚТЫ 1) exactly; 2) real, genuine, concrete.
НАҚТЫЛЫ exact, concrete, real, definite, final; ... ЖАЛАҚЫ real wages.
НАҚЫЛ legend.
НАҚЫС decoration, inlaid work; ... ҚОНДЫР- to inlay.
НАҚЫСТА- 1) to decorate with designs; 2) to carve, to inlay.
НАҚЫШ see НАҚЫС.
НАҚҰРЫС abnormal.
НАҚҰРЫСТАН- to become abnormal.
НАҒАШЫ relatives on the mother's side; ... АПА female relative on the mother's side; ... АТА grandfather on the mother's side; ... АҒА oldest uncle on the mother's side; ... ШЕШЕ grandmother on the mother's side.
НАҒЫЗ 1) real, the very, present; 2) clean, pure; ... АЛТЫН pure gold.
НЕГІЗ 1) basis; 2) principle.
НЕГІЗГІ 1) fundamental, basic; 2) of principle.
НЕГІЗДІ valid, sounded, well founded, motivated.
НЕГІЗІНДЕ on the whole, basically, in principle.
НЕДӘУІР quite a bit, considerably.
НЕЙТРАЛИТЕТ neutrality; ... ҰСТА- to remain neutral.
НЕКЕ marriage, wedding.
НЕКЕЛЕС- to marry.
НЕКЕЛЕСКЕН БОЛ- to be married.
НЕКЕЛІ ТҰРМЫС married life, marriage.
НЕКЕН-САЯҚ rarely, rarity, here and there.
НЕКЕСІЗ celibate, unmarried; ... ТУҒАН БАЛА natural child; ... ТҰРУШЫ roommate, lover.
НЕЛІКТЕН why.
НЕМЕРЕ grand son (from son); ... АПАҚАРЫНДАС first cousin (woman); ... АҒА eldest (first) cousin (man); ... ІНІ youngest (first) cousin (man); ... ҚЫЗ grand daughter (from son).
НЕМЕРЕЛЕС one who has blood relatives in the third generation.
НЕМЕСЕ or.
НЕМЕЦ German /n./.
НЕМҚҰРАЙДЫ 1) indifferently, in a slipshod manner, carelessly; 2) secondary, insignificant, minor.
НЕМҚҰРАЙДЫЛЫҚ carelessness, negligence, indifferent attitude.
НЕСЕП urine.
НЕСИЕ credit, debt; ... СӨЗ /fig./ gossip.
НЕСИЕГЕ- АЛ to borrow.
НЕТКЕН what sort of, which.
НЕШЕ how much; ... АЛУАН various, diverse.
НЕШЕНШІ which (one).
НЕШЕУ how many; how much; БАРЛЫҒЫ ... how many (much) altogether.
НЕШІНШІ see НЕШЕНШІ.
НЕҒАЙБЫЛ unknown, indefinite(-ly), doubtful(-ly).
НЕҒҰРЛЫМ insofar as, as far as, inasmuch as.
НИЕТ intention, purpose, plan; АРАМ ... perfidious design; БЕРІК ... unwavering purpose.
НИЕТТЕН- to intend; to plan to undertake something.
НИЕТТЕС people, having the same intentions.
НИЕТТІ one who has some sort of intention; АҚ ... honest, fair; ЖАУЫЗ ... ill-intentioned.
НОЛЬ zero.
НОМЕР number.
НОМЕР СОҚ- to number.
НОМЕРЛЕ- to number.
НОМЕРЛЕУ numeration.
НОМИНАЛДЫ nominal.
НОРМА norm, rate, quota; ТӘЖРИБЕЛІК-САНАҚТЫҚ ... experimental statistical norm.
НОРМАЛА- to standardize, to ration.
НОРМАЛАНҒАН standardized, fixed, rationed.
НОРМАЛАУ rate setting, rationing
НОТА 1) /dipl./ note; 2) /mus./ note.
НОТЫ /mus./ music (written or printed score of a musical composition).
НОҚТА halter.

НОҚТАЛЫ haltered (animal).
НОҒАЙ Tartar.
НОҒАЛА wall-eye disease (of animals).
НУ 1) untouched, virgin (vegetation); 2) thicket; ... ТОҒАЙ thicket, virgin forest.
НЫСАНА 1) target, aim, goal, object; 2) sighting; 3) congenital physical defect.
НЫСАНАШЫ gunner.
НЫСАНАҒА АЛ- to aim.
НЫСАП see ЫНСАП.
НЫСАПСЫЗ 1) unscrupulous, shameless; 2) greedy.
НЫСАПТЫ meek, modest, conscientious.
НЫСАТЫР /МҰСАТЫР/ sal ammoniac, ammonium chloride.
НЫШАНА sign, mark, omen, bad omen.
НЫҚ strong, solid.
НЫҚТАЛ- to become stronger, to consolidate, to consolidate one's hold.
НЫҒАЙ see НЫҚТАЛ.
НЫҒАЙТ to consolidate, to make stronger /tr./, to fasten.
НЫҒЫЗ strong, firm, solid, compact, dense.
НЫҒЫЗДАН- to become compact, dense.
НІЛ bluing.
НҮКТЕ point, period.
НҮКТЕЛІ ҮТІР semicolon.
НҰР light, ray, beam; ... ШАШ- to shine, radiate.
НҰРЛАН- to be lighted, to radiate.
НҰРЛЫ 1) radiant, beaming, brilliant; 2) beautiful, handsome.
НҰСҚА original /n./, specimen; to show, instruct, to show with the hand.
НҰСҚАУ instruction, indication.
НҰСҚАУШЫ instructor.
НҰСҚАУШЫЛЫҚ instructing.
НҰҚ- to poke, to push slightly with the fist.
НӨГЕР /hist./ suite, retinue; court servant.
НӨМІР see НОМЕР.
НӨМІРЛЕ- to number.
НӨСЕР downpour.
НӘЗІК 1) thin; 2) weak; 3) elegant, refined, delicate.
НӘЗІКТЕН- to become thin, weak.
НӘЗІКТІК 1) thinness, slimness; 2) delicacy, fineness; 3) elegance, refinement.
НӘК a kind of pear.
НӘЛ horseshoe.
НӘН cumbersome, huge.
НӘПСІ desire, appetite.
НӘР 1) nourishment, snack, edibles, victuals; 2) satisfaction, pleasure; ... ТАТ- to have a bite to eat.
НӘРЕСТЕ baby, infant.
НӘРЛІ nourishing, nutritious.
НӘРСЕ thing, object; БІР ... something.
НӘСІЛ 1) parentage, lineage, progeny, descendants; 2) race; 3) generation.
НӘСІЛДЕС kinsman.
НӘТИЖЕ result, consequence.
НӘТИЖЕСІЗ futile, without result.
НӘТИЖЕСІЗДІК futility.

О

ОБА 1) barrow, mound, tumulus; 2) cholera; ... АУРУЫ epidemic of cholera.
ОБАЛ 1) it is a pity; 2) offensively; 3) sin.
ОБАЛСЫН- to take pity.
ОБЛИГАЦИЯ /fin./ bond.
ОБЛЫС province, territory.
ОБОЗ 1) string of loaded carts; 2) /mil./ transport, train.
ОБРАЗ /art./ image.
ОБРАЗДЫ figurative, picturesque; ... ТУРДЕ figuratively.
ОБРОК tax.
ОБСЕРВАТОРИЯ observatory.
ОБЩИНА rural community.
ОБЫР 1) glutton, insatiable; 2) vampire.
ОБЫРЛЫҚ gluttony, insatiability.
ОБЪЕКТ object.
ОБЪЕКТИВТІ objective, unbiased; ... ТУРДЕ objectively.
ОБЪЕКТИВТІК objectivity, impartiality.
ОДАҚ union, association.
ОДАҚТАС allied, ally, associate.
ОДАҚТАС- to enter in an alliance (with one another), to conclude an alliance (with one another).
ОДАҒАЙ /gram./ interjection.
ОДАҒАЙЛАН see ОҚШАУЛАН.
ОДЫРАЙ to look, displaying scorn, hostility; to stare.
ОДЫРАҢДА to give oneself airs, to be on the rampage.
ОЖАР arrogant, impertinent, rude.
ОЖАРЛАН to become arrogant, to treat (someone) rudely.
ОЖАУ wooden scoop, wooden ladle.
ОЖЫРАЙ to sit clumsily.
ОЗАТ advanced, foremost, headmost; ... ОҚУШЫ honor student.
ОЗАТТЫҚ leading /n./, outstripping.
ОЗБЫР usurper.
ОЗБЫРЛАН to encroach, to usurp.
ОЗБЫРЛЫҚ usurpation, encroachment; ... ЖАСА to encroach (upon).
ОЗЫП КЕТ to leave behind, to out-distance.
ОЗЫС race, competition, to take part in a race, to try to surpass one another in work, etc.
ОЗЫСТЫР- to organize horse races.
ОЗЫҚ one who is in front, one who is in the front ranks.
ОЙ 1) thought, idea; 2) hollow, cavity; 3) lowland, depression; 4) oh!; 5) to cut through, hollow out, make deeper; 6) to engrave, carve; ... ЕҢБЕГІ mental work; ... ЖЕР lowland; ... ПАРАСАТ intellect, mind; ... ӘРЕКЕТІ intellectual pursuits; ЖАЛАҢ ... a bare thought.
ОЙБАЙ oh, oh!
ОЙБАЙЛА- to complain loudly.
ОЙБАЙЛАТ- to cause to shout out, roar loudly.
ОЙДАЛА lowland.
ОЙДАҒЫ imaginary.
ОЙДАҒЫДАЙ (to do something) properly; ... ЕМЕС unsuccessful, vain.
ОЙДЫМ hollow.
ОЙЛА- to think; АЛДЫ-АРТТЫ ... to think of the consequences.
ОЙЛАЙ ТУС- to meditate for awhile.
ОЙЛАМАЙЫНША rashly.
ОЙЛАМАУШЫЛЫҚ recklessness.
ОЙЛАМАҒАН ЖЕРДЕН unexpectedly.
ОЙЛАН- to reflect, ponder.
ОЙЛАНДЫР- to puzzle, to induce to become thoughtful.
ОЙЛАНУ meditation, reflection.
ОЙЛАНЫЛҒАН well considered.
ОЙЛАНЫП-ТОЛҒАН- to reflect, ponder.
ОЙЛАП БАЙҚА- to consider, to think over.
ОЙЛАП ТАП- to devise, invent; ... ТҰР- to spend a little time in reflection; ... ТҰРМАСТАН not intending, hastily; ... ШЫҒАР- to devise, contrive; ... ҚАРА- to think (of, about), guess, hit upon.
ОЙЛАС- 1) to think about something together; 2) to discuss, consider, exchange opinions.

ОЙЛАСУ РЕТІНДЕ in the order of discussion.
ОЙЛАТТЫР- see ОЙЛАНДЫР-.
ОЙЛАУ meditation, reflection.
ОЙЛЫ 1) reasonable, sober-minded; 2) one who has a determination, desire; 3) rugged (country); ... ЖЕР rolling country; ...-ҚЫРЛЫ ЖЕР uneven, rugged country.
ОЙМА 1) carving, /tech./ threading; 2) deep pit; ... БАТҚАҚ deep swamp.
ОЙМАҚ thimble.
ОЙНА- 1) to play (v.); 2) to amuse oneself, gambol, joke.
ОЙНАЛ- 1) to be cast or drawn (as of lots); 2) to be presented, shown, produced (a play).
ОЙНАП АЙТ- to say in jest; ... АЛ- to play a bit, to be frisky; ... ЖІБЕР- to play.
ОЙНАТ- 1) to draw lots for a loan on the government lottery; 2) to tread (on), to advance, attack; ЖАУҒА АТ- ... to attack an opponent.
ОЙНАУҒА КІРІС- to start to play.
ОЙНАҚ open place where games and entertainment take place; ҚЫЗ ... place where youngsters meet and play; ҚҰЛАН ... place where wild asses gather.
ОЙНАҚТА- to play, frolic, romp, joke.
ОЙПАТ lowland, low place, depression.
ОЙПАҢ /geogr./ hollow, lowland.
ОЙПАҢДАУ ЖЕР slightly lower place.
ОЙПЫРЫМ-АЙ good gracious!
ОЙ-ПІКІР idea, notion.
ОЙРАН destruction, ruin; ... ҚЫЛ- to destroy.
ОЙСЫРА- to suffer great damage, losses.
ОЙСЫРАП КЕМ- to greatly decrease.
ОЙСЫРАҒАН ЗЫЯН irreparable damage.
ОЙШЫЛ thinker.
ОЙЫН 1) play, game; 2) prank, joke, fun; ...-САУЫҚ entertainment, amusement; ... ЕМЕС no joke; ... ҚҰРАЛЫ musical instrument; ...-КҮЛКІ fun, amusement.
ОЙЫНСЫЗ without joking, perfectly seriously.
ОЙЫНШЫҚ toy.
ОЙЫС 1) concave; 2) to break, cut jointly with someone else; 3) to go not directly, but by a longer route.
ОЙЫҚ 1) ice-hole (man-made); 2) mark on the ear (of animals).
ОЙҚАСТА- to go, avoiding a meeting with someone.
ОЙҚЫЛ hollow.
ОЙҒА БАТ- 1) to become absorbed in thought, become thoughtful; 2) to meditate, ponder; ... ТҮС- to call to mind, to recall; ... ШОМ- 1) to lose oneself in dreams, be lost in reverie; 2) to meditate, ponder, be lost in thought; ... ҚАЛ- to become thoughtful; ... ҚАЛДЫР- to puzzle, perplex, abash someone.
ОККУПАНТ occupationist, invader.
ОККУПАЦИЯ /mil./ occupation.
ОКРУГ district.
ОКТЯБРЬ October.
ОЛ he, she, it, that; ... ЖАҚТА on that side.
ОЛАЙ so, thus; ... БОЛМАСА otherwise; ... БОЛҒАН КҮНДЕ in that case; ...-БҰЛАЙ this way, that way, and every way.
ОЛАР they.
ОЛАҚ incapable to do anything, clumsy.
ОЛАҚТЫҚ inability.
ОЛЖА booty, spoils.
ОЛЖАЛА- 1) to procure, obtain, acquire, earn; 2) to plunder.
ОЛЖАЛАН- see ОЛЖАЛА-.
ОЛЖАҒА БАТ- to be full of loot.
ОЛҚЫ 1) not closely holding on, not tightly fitting, dangling, hanging loosely; 2) not filled, not full.
ОЛҚЫЛАН- 1) to work loose, get loose (of a machine, etc.); 2) to lower, go down (of the tempo of work).
ОЛҚЫЛЫҚ 1) a loose fitting of one object to another; 2) inferiority, inadequacy; 3) gap, break.
ОЛҚЫСЫН- 1) not to be content (with); 2) to consider beneath one's dignity.
ОМАРТА beehive.
ОМАҚА marking of the border between two plots of land by the construction of an embankment separating them.
ОМАҚА ТҰРҒЫЗ- to construct an embankment showing the border between two plots of land.
ОМАҚАС- to fall head over heels.
ОМБЫ ҚАР snow drift.
ОМБЫЛА- to get stuck in a deep snow drift.
ОМРАУ see ОМЫРАУ.
ОМЫР- 1) to break off; 2) to dismember, to divide in parts (a carcass).
ОМЫРАУ breast, chest, bust, bosom; ... АДАМ assertive, pushing person.
ОМЫРАУЛА- 1) to push things out of the way with one's chest; 2) /fig./ to stop at nothing to force one's way.
ОМЫРАУЛАП КӨТЕР- to lift (a weight) with one's chest.

ОМЫРАУЛАТ- to press with the breast of one's horse.
ОМЫРАУЛЫҚ breastplate, pectoral breastpiece (of a horse).
ОМЫРТҚА vertebra, spinal column; ... СҮЙЕКТЕРІ spinal column; АРҚА ... spinal column.
ОМЫРТҚАЛЫ ЖАНУАРЛАР vertebrates /zool./.
ОМЫРТҚАЛЫЛАР vertebrates /zool./.
ОМЫРТҚАСЫЗ ЖАНУАРЛАР invertebrates.
ОМЫРТҚАСЫЗДАР invertebrates /zool./.
ОН ten; ... АЛТЫ sixteen; ... АЛТЫДАН БІР one sixteenth; ... АЛТЫНШЫ sixteenth; ... БАСЫ foreman; ... БЕС fifteen; ... БЕСІНШІ fifteenth; ... БІР eleven; ... БІРІНШІ eleventh; ... ЕСЕ АРТТЫР- to increase tenfold; ... КҮНДІК ten-day /adj./; ... СОМ ten rubles; ... ТОҒЫЗ nineteenth; ... ТОҒЫЗЫНШЫ nineteenth; ... ТӨРТ fourteen; ... ТӨРТІНШІ fourteenth; ... ШАМАЛЫ see ОН ШАҚТЫ; ... ШАҚТЫ about ten.
ОНАН from there, from him; ... СОҢ after that, later.
ОНДА there.
ОНДЫҚ ten (as a round number); ... САНДАР even tens.
ОННАН БІР one tenth.
ОНША so much; so many; not very; ... КӨП ЕМЕС not so much.
ОНШАМА see ОНША.
ОНЫНШЫ tenth.
ОНҒА ТАРТА to (as far as) ten, till ten.
ОП- to eat up, gorge, swallow.
ОПА 1) powder; 2) faithfulness, loyalty; ... ЖАҚ- to powder.
ОПАЛА- to powder.
ОПАСЫЗ 1) traitor; 2) double-dealer.
ОПАСЫЗДЫҚ 1) treachery, betrayal; 2) double-dealing; 3) craft, insidiousness.
ОПАТ death; ... БОЛ- to pass away, to decease; ... БОЛҒАН the deceased, the departed.
ОПЕРА opera.
ОПЕРАЛЫҚ opera /adj./; operatic.
ОПЕРАТЦИЯ /med./ operation; ... ЖАС to operate.
ОППА 1) marsh, bog; 2) swampy, marshy; 3) snow drift; ... ЖЕР muddy, swampy place.
ОППАЛА- to get stuck in a bog or in a snow drift.
ОППОЗИЦИЯ opposition.
ОППОЗИЦИЯЛЫҚ oppositional.
ОППОРТУНИСТ opportunist.
ОППОРТУНИСТІК opportunist /adj./.
ОПТИК optician, optical.
ОПТИКА optics.
ОПТИМИСТ optimist.
ОПТИМИСТІК optimism.
ОПЫН- 1) to regret (something), to pity; 2) to be vexed, to bemoan.
ОПЫР- to pull off, to play havoc, to destroy, to blow up; ...-ТОПЫР bustle, turmoil; ...-ТОПЫР БОЛ- to start fussing about.
ОПЫРЫҚ toothless.
ОПЫҚ regret, pity; ... ЖЕ to regret bitterly.
ОР 1) pit, ditch; 2) /mil./ trench, dug-out, wolf-hole; 3) dark-red color (of animals); 4) to reap; ... ҚОЯН see ОРҚОЯН.
ОРА- 1) to envelop, enfold, wrap up, tie up; 2) /sport/ to give a back-heel (in Kazakh wrestling).
ОРАЙ 1) lock of hair; 2) possibility, spare time.
ОРАЛ- 1) to wrap, cover oneself up; 2) to wind oneself (round); 3) to fall into a net; 4) to return /intr./.
ОРАЛУ trade turnover.
ОРАЛЫМ race course.
ОРАЛЫМДЫ adroit, agile.
ОРАЛҒАН wound /adj./.
ОРАЛҒЫ obstacle, hindrance, brake.
ОРАМ bundle, bunch, package, skein, hank, wrapping /n./, covering /n./.
ОРАМАЛ handkerchief, kerchief, towel.
ОРАМДЫ exciting, eloquent.
ОРАН- to wrap oneself up.
ОРАНЫП-ҚЫМТАН- to wrap oneself up.
ОРАНЖЕРЕЯ greenhouse.
ОРАСАН very, too much.
ОРАТОР orator.
ОРАУ packing, wrapping, bandaging.
ОРАҚ 1) sickle; 2) harvest, harvesting; ... АЙ month of harvesting; ШАЛҒЫ ... scythe; ҚОЛ ... sickle.
ОРАҚШЫ harvester, reaper.
ОРГАН organ (part of organism).
ОРГАНИКАЛЫҚ organic.
ОРДА 1) center, seat; 2) /hist./ Khanate headquarters.
ОРДАЛЫ gregarious.
ОРДАҢДА- to jump up clumsily.
ОРДЕН order (badge of distinction; organization).
ОРДЕР warrant, order, writ.

ОРИГИНАЛ original.
ОРИГИНАЛДЫ original /adj./.
ОРКЕСТР orchestra.
ОРЛА- 1) to dig a hole or trench; 2) to drain by means of a ditch.
ОРМАН forest; ... МАМАНЫ sylviculturist, forester; ... ПЕРІСІ /folk-lore/ wood-goblin; ... ӨСІРУ forestry, sylviculture.
ОРМАНСЫЗ woodless.
ОРМАНШЫ forest ranger.
ОРНА- to settle, take up residence, consolidate one's position.
ОРНАЛАС- to get a place, settle /intr./, find a job.
ОРНАЛАСТЫР- to place, arrange, dispose, settle /tr./.
ОРНАС- see ОРНАЛАС-.
ОРНАТУ building, structure.
ОРНЫНДА to the point, opportunely.
ОРНЫҚ- to become certain (that).
ОРТА 1) middle /n./; 2) middle /adj./, average; 3) not full (of a vessel); 4) surroundings, environs, midst; ... ҒАСЫР the Middle Ages.
ОРТАДА in the middle.
ОРТАЙ- to diminish, decrease.
ОРТАЛЫҚ center, central.
ОРТАН ЖІЛІК thigh-bone, femur; ... ҚОЛ middle finger.
ОРТАНШЫ the middle one (second of three children).
ОРТАША 1) average, middle; 2) intermediate, interstitial; 3) medium; 4) fair (an evaluation in an educational institution); ... ШАРУА middle peasant (moderately well-to-do).
ОРТАҚ general, common; БӘРІМІЗГЕ ... common to all (of us); ОРТАҚ ... in two, half-and-half.
ОРТАҚТАС- 1) to share with someone (sadness, happiness); 2) to portion out.
ОРФОГРАФИЯ orthography, spelling.
ОРФОГРАФИЯЛЫҚ orthographic(al).
ОРЫН 1) place; 2) job, work, post; ... АЛ- to occupy a place; ... БАСАР see ОРЫНБАСАР; ... ІЗДЕ- to look for a job.
ОРЫНБАСАР substitute.
ОРЫНДА- to execute, fulfill; ІСТІ ... to complete the work.
ОРЫНДАЛАТЫН ҚАҒАЗ /leg./ act of execution.
ОРЫНДАУШЫ executor, performer; СОТ ҚАРАРЫН ... bailiff.
ОРЫНДЫ 1) appropriate, timely; 2) having a place.
ОРЫНДЫҚ chair, stool.
ОРЫНСЫЗ inappropriate, untimely.
ОРЫС Russian.
ОРЫСША in Russian, in a Russian manner.
ОРҒАҚ see ОРАҚ.
ОС- to cut, to wound, to scratch deeply (with fingernails or claws).
ОСАЛ weak.
ОСАЛДАН- to grow weak.
ОСАЛДЫҚ weakness.
ОСПАҚТА- 1) to obtain from someone admission of something in a roundabout way; 2) to achieve one's purpose by means of intimidation.
ОСЫ this; ...-АҚ only this, that is all; ... КҮНІ at that time.
ОСЫДАН from this; ... БАСТАП starting from this; ... КЕЙІН after this.
ОСЫЛАЙ thus, so, in this manner; ... ЕТІП thus.
ОСЫНДАЙ such, that sort of; ДӘЛ ... exactly such.
ОСЫНДАЙДА with such occurrences, at the time, when.
ОСЫНША how many, how much, so many, so much.
ОСЫНЫҢ ӨЗІ this very.
ОСҚЫР- to snort (of a horse).
ОТ 1) fire /gen. & mil./, conflagration; 2) grass; ... АЛМАУ misfire; ... АШ- to open fire (begin to shoot); ... АҒАСЫ head of family; ... ЖАҚ- to light a fire; ... ЖАҒУШЫ stoker, furnaceman; ... КЕМЕ steamship; ... САЛ- to set fire (to); ... СӨНДІРГІШ fire-extinguisher; ... ТҰТАТ- to kindle a fire.
ОТА- to weed.
ОТАБАСЫ head of family.
ОТАЙ- to be overgrown with thick grass.
ОТАЛ- to flash, blaze up, break out (fire).
ОТАН native country, fatherland; ... ҚОРҒАУ МИНИСТРЛІГІ department of defense.
ОТАНДАС compatriot.
ОТАР 1) flock of sheep; 2) remote pasture; 3) colony; ... ЕЛДЕР colonial countries.
ОТАРБА /obs./ train.
ОТАРЛА- to colonize.
ОТАРШЫЛ colonialist, colonizer.
ОТАРШЫЛДЫҚ colonization.
ОТАС- to live together (of matrimony).
ОТАУ 1) weeding; 2) a married couple living apart from husband's parent's family; 3) yurt of young people.

ОТАШЫ horse doctor, farrier.
ОТАҚ weeds.
ОТАҒАСЫ 1) courteous address to an older man; 2) /hist./ the elder of a yurt.
ОТНОСИТЕЛЬДІК relative /adj./.
ОТРЯД /mil./ detachment, detail.
ОТТА- 1) to graze, pasture /int./; 2) to talk nonsense.
ОТТАТ to feed, let graze.
ОТТЕГІ oxygen.
ОТТЫҚ 1) feeding-trough; 2) match (to make a fire); 3) /obs./ flint; ... ТАС flint.
ОТЫЗ thirty.
ОТЫЗЫНШЫ thirtieth.
ОТЫН firewood, fuel; ... ЖАР- to chop wood.
ОТЫНШЫ ДРОВОСЕК wood-cutter, woodsman.
ОТЫР- 1) to sit, sit down; 2) to be located; 3) /deser./ after gerund on -ЫП, -ІП, -П of the main verb indicates the durability of the action expressed by the latter. As: ол кітап оқып отыр – he is reading a book.
ОТЫРЫП ШЫҚ- to serve one's sentence.
ОТЫРЫС sitting (without doing anything), to take seats.
ОТЫРЫҚШЫ settled (as opposed to nomadic).
ОТЫРЫҚШЫЛЫҚ settled way of life (as opposed to nomadic).
ОТЫҚ- to begin to feed on grass (of younger animals).
ОТҚА ШЫДАМДЫ fireproof.
ОФИЦЕР officer.
ОФИЦИАНТ waiter.
ОШАҚ hearth, fireplace.
ОШАҒАН burr, particularly agrimony (Agrimonia) or burdock (Arctium).
ОШАҒАННЫҢ МАЙЫ burdock oil.
ОЮ decorative pattern, design, ornament.
ОЮЛА- to make a design, to embroider.
ОЮЛЫ embroidered, figured, patterned.
ОЮШЫ engraver.
ОЮҚ pit.
ОЯЗ deepening.
ОЯЗДАУ less deep.
ОЯЗЫРАҚ deeper.
ОЯН- to wake up /intr./, to awake.
ОЯТ- to wake up /tran./, to awaken.
ОЯУ reality, when one is awake.
ОҚ 1) bullet; 2) arrow; ... АҒАШ shaft, pole, beam; ... ЖЫЛАН see ОҚЖЫЛАН; ... ТҰТҚЫШ cartridge clip, iron ring; ШАПТЫРЫМ ЖЕР within shooting distance; ... ШОНТАЙ cartridge belt, bandolier.
ОҚА golden or silver lace, galloon, braid.
ОҚАЛА- to sew on lace or braid.
ОҚАЛЫ embroidered with braid.
ОҚАП hole (in a road).
ОҚАСЫ ЖОҚ /fig. expr./ there is nothing special (in him, it).
ОҚЖЫЛАН mythological snake.
ОҚПАҚ /zool./ bittern.
ОҚСУ nausea.
ОҚСЫТ- to feel nauseous.
ОҚТА- to load, charge (a gun, etc.); ...-ТЕКТЕ sometimes, now and then.
ОҚТАЛ- 1) to be loaded (of a gun); 2) to threaten with something, raise one's hand against somebody.
ОҚТАУ rolling-pin (for dough), beater (for laundry).
ОҚТЫ loaded (of a gun).
ОҚТЫН-ОҚТЫН from time to time.
ОҚУ 1) studies; 2) education.
ОҚУЛЫҚ textbook.
ОҚУШЫ 1) pupil, student; 2) reader (person).
ОҚШАНТАЙ 1) leather pouch for shot; 2) /hist./ bandolier.
ОҚШАУ lonely, solitary, separated.
ОҚШАУЛАН- to avoid, shun.
ОҚЫ- 1) to read; 2) to learn, study.
ОҚЫЙҒА case, incident.
ОҚЫМАҒАН uneducated, ignoramus.
ОҚЫМАҒАНДЫҚ lack of education.
ОҚЫМЫСТЫ educated, scholar, learned person.
ОҚЫМЫСТЫЛЫҚ good education, culture, civilization (as applied to a person).
ОҚЫП АЛ- to read a little; ... БІТІР- to read to the end, to finish reading; ... ШЫҚ- to read through.
ОҚЫРА 1) flaw, defect; 2) gadfly (of cattle).
ОҚЫРЛЫҚ fit for reading.
ОҚЫС suddenly, unexpectedly, carelessly.
ОҚЫТ- to teach, instruct.
ОҚЫТТЫР to give to someone to read.
ОҚЫТУШЫ teacher.
ОҚЫҒАН АДАМ educated person.
ОҢ 1) success, good luck; 2) facade, right side (of material); 3) right (location); 4) to succeed /v./; 5) to lose color, fade /v./, wither; ... ЖАҚ right side; ... ЖАҚҚА to the right (of); ... ЖАҒЫ face, front; ... ТАРАПҚА to the right side; ... ҚОЛ right hand.
ОҢАЙ easy.
ОҢАЙЛА- 1) to make comfortable, con-

venient; 2) to make easier, facilitate; 3) to put in order.
ОҢАЙЛАН- to become easy, to straighten itself out.
ОҢАЙЛАТ- see ОҢАЙЛА-.
ОҢАЙЛЫҚ comfort, convenience.
ОҢАЙСЫЗ uncomfortable, inconvenient, uncomfortably.
ОҢАЙСЫЗДАН- to become uncomfortable, to go wrong, to find it difficult.
ОҢАЙСЫЗДАНДЫР- to hamper, embarass, to cause someone trouble.
ОҢБАҒАН good-for-nothing, stupid, confused.
ОҢБАҒЫР a damnation, malediction (literally: May you not be lucky!).
ОҢДА- to repair, correct.
ОҢДАЙЛАНЫП ОТЫР- to sit comfortably; ... ТҰР- to be prepared (for something), to be in readiness.
ОҢДАЙЛЫ proper, appropriate, suitable.
ОҢДАЙСЫЗДЫҚ inconvenience, discomfort, difficulty.
ОҢДАЙСЫЗДЫҚҚА ҰШЫРА- to get into an awkward situation.
ОҢДАЛ- to improve /intr./.
ОҢДЫ good, excellent, decent, proper; ...-СОЛДЫ right and left, topsy-turvy.
ОҢТҮСТІК south; ... БАТЫС southwest; ... ШЫҒЫС southeast.
ОҢҚАЙ right-hander; ... АСЫҚ the right ankle-bone of a sheep, used for games.
ОҢҒА- to the right.
ОҢҒАҚ fading, fadable.
ОҒАН to him, to it.

П

ПА /ПЕ, МА-МЕ, БА-БЕ/ /particle indicating a question/.
ПА oh!
ПАВИЛЬОН pavilion.
ПАДА /local W, S/ herd of cattle.
ПАДАШЫ /local SE/ herdsman, shepherd.
ПАДША see ПАТША.
ПАЁК ration.
ПАЖА see БАЖА.
ПАЙДА advantage, benefit, gain, use, profit; ... БОЛ- to appear, show up, to occur, to form; ... СЕРІК on cooperative basis; ... ҚЫЛ- to acquire, to gain.
ПАЙДАКҮНЕМ money-grubber, selfish person.
ПАЙДАКҮНЕМДІК self-interest, money-grubbing, profiteering.
ПАЙДАЛАН- to take advantage (of), to exploit, to profit (by).
ПАЙДАЛАНУҒА ЖАРАМДЫ utilizable.
ПАЙДАЛАНЫП КЕТ- to award (to), to confer (upon); ... ҚАЛ- to take advantage (of), appropriate.
ПАЙДАЛАНҒЫШ one who cleverly uses something in his own interests; pushing, intrusive person.
ПАЙДАЛЫ profitable, advantageous, useful; ... КЕНДЕР economic minerals.
ПАЙДАСЫ ЖОҚ useless.
ПАЙДАСЫЗ profitless.
ПАЙДАҒА АС- to prove useful, to become a capable, helper in a family; ... АСАТЫН fit, suitable, good for, useful; ... АСЫР utilize.
ПАЙДАҚОР see ПАЙДАКҮНЕМ.
ПАЙ-ПАЙ /interjection indicating delight or surprise/.
ПАЙЫМ see БАЙЫМ.
ПАЙЫМДА see БАЙЫМДА.
ПАЙҒАМБАР prophet.
ПАКЕТ 1) package, parcel, envelope; 2) paper bag for provisions.
ПАКТ pact, international agreement.
ПАЛАТА chamber, ward.
ПАЛАУ pilau, pilaf (sort of stew).
ПАЛУАН see БАЛУАН.
ПАЛУБА deck.
ПАЛЬТО overcoat.
ПАЛЬТОЛІК material, suited for an overcoat.
ПАМФЛЕТ pamphlet, lampoon.
ПАМЯТНИК monument, memorial.
ПАНА 1) refuge, shelter; 2) /fig./ defender, protector.
ПАНАЛА- 1) to take shelter; 2) /fig./ to look for patronage, protection.
ПАНАЛЫ protected, sheltered (from bad weather).
ПАНАСЫЗ 1) not having shelter, unprotected; 2) homeless, shelterless, neglected.
ПАНЕЛЬ side-walk, footway.
ПАНИКА panic (alarm, confusion).
ПАНИСЛАМИЗМ Pan-Islamism.
ПАНОРАМА panorama.
ПАНТЮРКИЗМ Pan-Turkism.
ПАПИРОС cigarette.
ПАПКА 1) paper-case, file; 2) cardboard.
ПАР 1) pair; 2) /conv./ equal (for example, in strength).
ПАРА 1) group; 2) part, share; 3) bribe; 4) to unstitch, rip; БІР ... ЖЕР patch of land.
ПАРАГРАФ paragraph.
ПАРАД parade.
ПАРАДОКС paradox.
ПАРАЗИТ parasite.
ПАРАЗИТТІК parasitism.
ПАРАЛА- to divide into small parts.
ПАРАЛИЧ paralysis.
ПАРАЛИЧ СОҚ- to be paralysed.
ПАРАЛЛЕЛЬ parallel.
ПАРА-ПАРА ҚЫЛ- to cut into small pieces (of paper, fabric).
ПАРАСАТ reason, mind, intelligence, comprehension.
ПАРАСАТТЫ 1) quick to comprehend, sensible, sober-minded; 2) reasonable, clever.
ПАРАШЫЛ bribe-taker, grafter.
ПАРАЮТ parachute.
ПАРАШЮТШЫ parachute jumper.

ПАРАҚОР see ПАРАШЫЛ.
ПАРАҚОРЛЫҚ bribery.
ПАРДА 1) strength; 2) speed (of a horse).
ПАРИК wig.
ПАРК park.
ПАРКЕТ parquet.
ПАРКЕТТІ parquet /adj./.
ПАРЛАМЕНТ parliament.
ПАРЛАМЕНТАРИЗМ parliamentarism.
ПАРЛАМЕНТЁР truce envoy.
ПАРНИК hotbed, seed bed.
ПАРОВОЗ locomotive.
ПАРОДИЯ parody.
ПАРОЛЬ password, parole.
ПАРОМ ferry(-boat).
ПАРОМШЫ ferryman.
ПАРОХОД steamboat; ... ТҮС- to set forth (only of navigation).
ПАР-ПАРЛАП by pairs.
ПАРСЫ Persian.
ПАРТА desk (at school).
ПАРТЕР the pit /theatr./, the stall /theatr./.
ПАРТИЗАН partisan, guerilla.
ПАРТИЗАНДЫҚ guerilla way of warfare; ... ЕТ- to lead a guerilla warfare.
ПАРТИЯ party (political).
ПАРТИЯДА БАР party /adj./; ... ЖОҚ non-party man.
ПАРТНЁР partner.
ПАРУАЙСЫЗ light-hearted, careless, inattentive.
ПАРЫЗ dogma, tenet.
ПАРЫҚ distinction, difference.
ПАРЫҚСЫЗ indifferent.
ПАСМА see БУМА.
ПАСПОРТ passport; ... ТІРКЕТ- to register a passport.
ПАСПОРТПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ (introducing) a passport system.
ПАССАЖ passage, arcade.
ПАССАЖИР passenger.
ПАССИВ 1) /bank./ liabilities; 2) /adj./ passive.
ПАССИВТІК passiveness.
ПАСТА paste.
ПАСЫЛДА- /local SW/ to estimate roughly.
ПАТАТАР /local E/ powder-flask.
ПАТЕНТ patent.
ПАТЕНТТІ patent /adj./.
ПАТЕФОН gramophone.
ПАТНОС tray.
ПАТРИАРХ patriarch.
ПАТРИАРХАТ patriarchy.
ПАТРИОТ patriot.
ПАТРИОТТЫҚ /ПАТРИОТИЗМ/ patriotism.
ПАТРОН cartridge.
ПАТРОНТАШ bandolier, cartridge belt.
ПАТРУЛЬ patrol.
ПАТСА see ПАТША.
ПАТША monarch, tsar; ... ТҰСЫНДА under the tsar.
ПАТШАЛЫҚ 1) monarchy; 2) kingdom; 3) tsarism.
ПАФОС enthusiasm, inspiration.
ПАЦИЕНТ patient.
ПАЦИФИЗМ pacifism.
ПАШ БОЛ- to become well known; ... ҚЫЛ- to make public.
ПАШАҚ /local W/ ear (of cereal plant).
ПАҚЫР poor, indigent.
ПАҚЫРШЫЛЫҚ poverty.
ПАҢ haughty, arrogant.
ПАҢДАН- 1) to give oneself airs; 2) to be squeamish (about).
ПАҢСЫН- see ПАҢДАН-.
ПАҒАЛ /local S/ outer skin of cotton seed.
ПЕДАГОГ teacher.
ПЕДАГОГИКА pedagogy.
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ pedagogic(al).
ПЕДАНТ pedant.
ПЕДАНТТЫҚ pedantry.
ПЕЙЗАЖ view, landscape.
ПЕЙЗАЖДЫҚ landscape painter.
ПЕЙІЛ see БЕЙІЛ.
ПЕЙІЛДІ see БЕЙІЛДІ.
ПЕНДЕ see БЕНДЕ.
ПЕНСИОНЕР pensioner.
ПЕНСИЯ pension.
ПЕРДЕ 1) curtain; 2) veil; 3) act (in a play); ... ҚҰР- to pull down the curtain(s).
ПЕРДЕЛЕ- see ПЕРДЕ ҚҰР-.
ПЕРДЕСІЗ without curtains; ... СӨЙЛЕС- to speak frankly.
ПЕРЗЕНТ /book./ child.
ПЕРМЕН order, command.
ПЕРНЕ see БЕРНЕ.
ПЕРРОН /r.r./ platform.
ПЕРСОНАЖ character, personage.
ПЕРСОНАЛ personnel.
ПЕРСПЕКТИВА perspective, view, prospect.
ПЕРСПЕКТИВАСЫЗ having no prospects, hopeless.
ПЕРІШТЕ angel.
ПЕРҒАУЫН 1) symbol of everything evil; 2) /hist./ Pharaoh.
ПЕССИМИЗМ pessimism.
ПЕССИМИСТ pessimist.

ПЕСІР /obs./ clerk.
ПЕТИЦИЯ petition.
ПЕТНЕ scandal; ... АДАМ quarreler, brawler.
ПЕЧАТТА- to print.
ПЕЧАТЬ seal, stamp, press; ДӨҢГЕЛЕК ... circular seal.
ПЕШ oven, stove; ... ЖАҒУШЫ stoker; ... ҚЫЛ to become conceited.
ПИАНИНО upright piano.
ПИДА 1) victim, sacrifice; 2) /local S/ main cord for tying cattle, /local SE/ see МУРЫНДЫҚ.
ПИЛЮЛЯ pill.
ПИМА felt boots.
ПИОНЕР pioneer, initiator.
ПИРАМИДА pyramid.
ПИРАМИДАЛЬ pyramidal.
ПИСТОЛЕТ pistol.
ПИСТОН percussion cap, piston.
ПИТОМНИК nursery.
ПИЯЗ wild onion.
ПИЯЗЫ /БИЯЗЫ/ 1) delicate, thin, soft (of fabrics); 2) /fig./ polite, courteous.
ПИЯЛА 1) tea-cup; 2) lamp-glass.
ПЛАКАТ placard, poster.
ПЛАН plan.
ПЛАНЕР glider.
ПЛАНЕТА planet.
ПЛАНТАЦИЯ plantation.
ПЛАНШЕТ plane table, sketching board.
ПЛАТФОРМА platform.
ПЛАЦДАРМ spring-board, base.
ПЛАЦКАРТ reserved seat ticket, berth /r.r./.
ПЛАЩ cloak, mackintosh, raincoat.
ПЛОМБА 1) filling (in a tooth); 2) seal, stamp.
ПЛОМБАЛА- to fill (a tooth), to seal.
ПОГОН shoulder-strap.
ПОДВАЛ basement, cellar.
ПОДПОЛКОВНИК lieutenant-colonel.
ПОДПОЛЬЕ cellar, /fig./ secret activity.
ПОДШИПНИК bearing.
ПОЕЗД train.
ПОЗИЦИЯ position.
ПОЗИЦИЯЛЫ position /adj./.
ПОЙЫЗ /obs./ train.
ПОЛИГРАФ polygraphy, polygraphic.
ПОЛИКЛИНИКА polyclinic.
ПОЛИТИКАН intriguer, politician.
ПОЛИТРУК political instructor (in the Soviet Army).
ПОЛИТЭКОНОМИЯ political economy.
ПОЛИЦИЯ police.
ПОЛК regiment.
ПОЛКОВНИК colonel.
ПОЛЮС pole.
ПОМЕЩИК landed gentleman.
ПОРТ port.
ПОРТРЕТ portrait.
ПОРТФЕЛЬ briefcase, portfolio.
ПОСТЫН /local SE/ fur coat.
ПОЧТА post, mail, post office; ... АРҚЫЛЫ АҚША ЖІБЕРУ money order; ... МАРКАСЫ stamp; ... ТАСУШЫ mailman.
ПОЧТАЛЬОН see ПОЧТА ТАСУШЫ.
ПОЧТАМТ post office.
ПОШЛИНА duty, customs.
ПОШТА /obs./ see ПОЧТА.
ПОЭЗИЯ poetry.
ПОЭМА poem.
ПОЭТИКА theory of poetry.
ПОЭТИКАЛЫҚ poetic(al).
ПРАВО right, law; ... ҒЫЛЫМЫ jurisprudence.
ПРАКТИКА practice.
ПРАКТИКАНТ probationer.
ПРЕЗИДЕНТ president.
ПРЕЗИДИУМ presidium.
ПРЕЙСКУРАНТ price list.
ПРЕМЬЕР prime minister.
ПРЕМЬЕРА /theatr./ opening night, premiere, new production.
ПРЕПАРАТ preparation.
ПРИЗМА prism.
ПРИМИТИВ primitive.
ПРИМУС Etna stove.
ПРИНЦИП principle.
ПРИНЦИПСІЗ unprincipled.
ПРИНЦИПСІЗДІК unscrupulousness.
ПРИНЦИПТІ fundamental, of principle.
ПРИНЦИПТІЛІК matter of principle.
ПРИСТАНЬ landing place, dock, wharf.
ПРОБА trial, test, standard (concerning the content of precious metals), hallmark.
ПРОБАЛЫ with a standard, with a hallmark.
ПРОБЛЕМА problem.
ПРОБЛЕМАЛЫ problematic(al).
ПРОВОКАТОР provocateur, stool pigeon.
ПРОВОКАЦИЯ provocation; ... ЖАСА- to provoke.
ПРОГРАММА program.
ПРОГРЕСС progress.
ПРОГРЕСШІЛ progressive.
ПРОЕКТ project, design, draft; ... ЖАСА- to plan, to design.
ПРОЖЕКТОР searchlight, projector.
ПРОКАТ hire, /tech./ rolling.
ПРОКЛАМАЦИЯ leaflet.

ПРОКУРАТУРА procurator's office.
ПРОКУРОР public procurator.
ПРОЛЕТАР proletarian.
ПРОЛЕТАРИАТ proletariat; ... ДИКТАТУРАСЫ dictatorship of the proletariat.
ПРОЛЕТАРЛАС- to become proletarian.
ПРОЛОГ prologue.
ПРОПАГАНДА propaganda.
ПРОПАГАНДИСТ propagandist.
ПРОПЕЛЛЕР propeller.
ПРОПОРЦИОНАЛДЫҚ 1) proportionality; 2) proportional.
ПРОПОРЦИЯ proportion.
ПРОПУСК 1) admission, pass, password; 2) omission, lapse.
ПРОСПЕКТ 1) avenue; 2) prospectus.
ПРОТЕЗ prosthetic appliance, artificial limb.
ПРОТОКОЛ record of proceedings, minutes.
ПРОТОКОЛДА- to take the minutes, to record.
ПРОТОПЛАЗМА protoplasm.
ПРОФЕССИЯ occupation, profession.
ПРОФЕССОР professor.
ПРОФИЛАКТИКА preventive inspection, /med./ prophylaxis.
ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ preventive, /med./ prophylactic.
ПРОФИЛЬ profile.
ПРОФОРГ trade-union organizer.
ПРОЦЕНТ percentage, interest.
ПРОЦЕНТСІЗ bearing no interest.
ПРОЦЕНТТІ interest-bearing.
ПРОЦЕСС process, trial, legal action.
ПСИХОЛОГИЯ psychology.
ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ psychologic(al).
ПУБЛИЦИСТ publicist, pamphleteer.
ПУБЛИЦИСТИКА publicism.
ПУДАН see БУДАН.
ПУЛЕМЁТ machine gun.
ПУЛЕМЁТШІ machine gunner.
ПЫЛАН see ПЛАН.
ПЫРАДА dropsy.
ПЫРТ /onomatopoeic word/ snoring; ... ЕТІП ЖАРЫЛ- to split with a crack.
ПЫРЫЛДА- 1) to snore, to snort; 2) to emit sounds similar to those of flapping wings.
ПЫС /onomatopoeic word/ whistling; 1) to become tempered, to acquire a habit, to practice; 2) to be tightly twisted (of cord, rope, twine); ...-ПЫС ЕТ- to produce a frequent whistling sound.
ПЫСТАН /local E/ one of saddlegirths.
ПЫСЫЛ puffing.
ПЫСЫЛДА- to wheeze, to speak hoarsely.
ПЫСЫНА- to rot, stew, to perspire intensely (of man).
ПЫСЫТ- 1) to make strong; 2) to make fit.
ПЫСЫҚ 1) (of man) lively, smart, experienced, worldly-wise, prudent, calculating; 2) (of a cord, thread) tightly wound; 3) /adv./ neatly, punctually; 4) to turn the spindle, to spin.
ПЫСЫҚСЫН- to represent oneself as experienced.
ПЫСЫҚТА- to repeat, to practice; ӨТКЕН САБАҚТЫ ... to repeat old lessons.
ПЫСЫҚТЫҚ accuracy, punctuality.
ПЫСҚЫР- 1) to snort, sniff; 2) to give oneself airs, to look down upon someone, to pay no attention to someone.
ПЫСҚЫРЫҚ an illness of sheep.
ПЫШ- to cut, to cut out (in tailoring).
ПЫШАҚ knife; ... ЖҮЗІ blade of a knife; ... САБЫ handle of a knife; ШАППА ... penknife.
ПЫШАҚТА- to wound with a knife.
ПЫШЫЛДА- to hiss, to puff (quietly).
ПЫЯЗ see ПИЯЗ.
ПІАЛА see ПИЯЛА (1).
ПІКІР opinion, thought, idea; ... АЛЫСУ exchange of thoughts.
ПІКІРЛЕС person holding the same views.
ПІКІРЛІ reasonable, calculating.
ПІЛ elephant.
ПІС- 1) to boil, cook /intr./, bake /intr./; 2) ripen (of grain and fruit); 3) to shake up (kumiss); 4) to become skilful, acquire proficiency.
ПІСКЕК a mixer (for the shaking up of kumiss), churn-staff.
ПІСТЕ pistachio; ... АҒАШЫ pistachio tree.
ПІСТЕК see ПІСКЕК.
ПІСУ ripening.
ПІСІР- 1) to boil (food), to bake (bread); 2) to temper (metal).
ПІШ- to cut, cut out (in tailoring), castrate.
ПІШЕН 1) hay; 2) cut (participle or gerund from the verb ПІШ- to cut); ... МАШИНАСЫ mowing machine; ... ШАБУ mowing, haymaking, hay-harvest; ... ШАБУ МЕЗГІЛІ haying time; ... ҚОРА hayloft.
ПІШЕНДІК 1) mowing, haymaking; 2) meadow land.
ПІШЕНШІ 1) mower; 2) haying machine.
ПІШКЕН АТ see ПІШПЕ.
ПІШМЕ see ПІШПЕ.
ПІШПЕ gelding.
ПІШІН figure (man's).

ПІШІНДІ well-composed, attractive, beautiful (of a figure).
ПІШІНСІЗ uncomely, plain, unattractive.
ПҰТҰНДЕ- see БҰТІНДЕ-.
ПҰЛ see БҰЛ.
ПҰЛ /local SE/ money.
ПҰЛСЫЗ see БҰЛСЫЗ.
ПҰРСАТ 1) possibility; 2) time, leisure, spare time.
ПҰТ 1) pood (measure of weight = 36 lbs); 2) idol.
ПҰТХАНА shrine.
ПҰТКА ТАБЫНУШЫ heathen, pagan; ... ТАБЫНУШЫЛЫҚ paganism.
ПҰШПАҚ hide from the leg of a beast.
ПҰШЫҚ snub-nosed.
ПӘЙЕК /local SE/ hay-meadow.
ПӘКСЕ lower part of body.
ПӘЛДЕН- to grimace, to put on airs.
ПӘЛЕ misfortune, trouble.
ПӘЛЕН some, some kind of, that sort of; ... ҚАДАРЛЫ so many, so much.
ПӘЛЕГЕ ҰШЫРА- to get into trouble.
ПӘЛЕНДЕЙ not such, as; not so, as.
ПӘЛЕН-ПӘСТЕН this and that, something or other.
ПӘЛЕХОР miser, skinflint.
ПӘЛІ (exclamation of approval).
ПӘН 1) academic subject; 2) scientific discipline.
ПӘРЕНЖІ veil worn by Moslem women in public (yashmak).
ПӘРМЕН strength, force.
ПӘРУАЙ anxiety, trouble.
ПӘРУАЙСЫЗ careless, inattentive.
ПӘС bad (of a subject), mean, base (of a man).

Р

РАБФАК workers' faculty, workers' high school; ... ОҚУШЫСЫ student of a college for workers.
РАБФАКШЫ student of workers' faculty.
РАДИАТОР radiator.
РАДИЙ radium.
РАДИКАЛ radical.
РАДИО radio.
РАДИОАКТИВТІ radioactive.
РАДИОАКТИВТІК radioactivity.
РАДИОГРАММА radiogram.
РАДИОСТАНЦИЯ radio station.
РАДИОУЗЕЛ radio broadcasting and receiving unit.
РАДИУС radius.
РАЗЫ /РЫЗА, РИЗА/ agreeable, satisfied.
РАЙ 1) state, condition; 2) fortune; 3) mood, frame of mind, appearance of feeling; 4) mood /gram./ КҮН РАЙЫ weather; АУА РАЙЫ climate.
РАЙЛАН- 1) to clear up (of weather); 2) to treat affably.
РАЙЛАС- to be reconciled (with), to reconcile oneself (to).
РАМКА frame.
РАМКАЛА- to frame.
РАПОРТ report; ... БЕР- to report.
РАС truth, truthful; ... АЙТҚАНЫМ ... that which I said is true.
РАСЫНДА in reality;
РАСТА- to certify, to attest, to confirm.
РАСТАЛ- to be certified, to be confirmed.
РАСШЫЛ truthful.
РАТИФИКАЦИЯ ratification.
РАТИФИКАЦИЯЛА- to ratify.
РАУШАН light, bright, clear.
РАХАТ pleasure, amusement.
РАЦИОНАЛДА- to rationalize, to streamline.
РАЦИОНАЛДЫ rational.
РАЦИОНАЛИЗАЦИЯ rationalization.
РАЦИОНАЛИЗМ rationalism.
РАҚАТ delight, enjoyment; ... КӨР- to be delighted; ... ТАП /Б/- to be in bliss.
РАҚАТТАН- to be delighted.
РАҚАТТЫ ТҰРМЫС pleasant life.
РАҚМЕТ thank you!; ... АЙТ- to thank.
РАҚЫМ mercy, charity, grace; ... ЕТІҢІЗ be gracious (kind)!
РАҚЫМДЫ merciful, charitable, compassionate.
РАҚЫМДЫЛЫҚ mercy, charity, compassion.
РАҚЫМСЫЗ merciless, ruthless, pitiless.
РЕАКТИВ reagent, reactive.
РЕАКЦИЯ 1) reaction /chem./; ХИМИЯЛЫҚ ... chemical reaction; /phys./ reflex; sudden change; 2) reaction /pol./.
РЕАКЦИЯЛЫҚ reactionary.
РЕАКЦИЯШЫЛ reactionary.
РЕАЛИЗМ realism.
РЕАЛИСТ realist.
РЕАЛИСТІК realistic.
РЕАЛЬДІК reality.
РЕВИЗИЯ inspection, revision; ... ЖАСА- to inspect, to revise, to carry out a revision.
РЕВИЗОР inspector.
РЕВМАТИЗМ rheumatism.
РЕВОЛЮЦИОНЕР revolutionary.
РЕВОЛЮЦИЯ revolution.
РЕВОЛЮЦИЯЛАНДЫР- to revolutionize.
РЕВОЛЮЦИЯЛЫҚ revolutionary character.
РЕГЕНТ regent.
РЕГЛАМЕНТ regulations, time limit; ... БЕЛГІЛЕ- to regulate.
РЕГРЕСС regress.
РЕГРЕСТІ regressive.
РЕДАКТОР editor; БАС ... editor-in-chief; ЖАУАПТЫ ... editor-in-chief.
РЕДАКЦИЯ editorship, editorial office.
РЕДАКЦИЯЛА- to edit.
РЕЖИМ /ТӘРТІП/ regime; АРАКЧЕЕВТІК ... Arakcheyev regime; ҮНЕМШІЛДІК ТӘРТІП (...) policy of economy.
РЕЗЕРВ reserve(s); РЕЗЕРВТЕГІ ӘСКЕР reserve troops.
РЕЗЕРВТІК reserve.
РЕЗЕРВУАР reservoir.
РЕЗЕҢКЕ 1) piece of India-rubber used for

rubbing out writing errors; 2) rubberized tape or rubber thread; 3) rubber.
РЕЗИДЕНЦИЯ residence.
РЕЗОЛЮЦИЯ resolution.
РЕЗОНАНС resonance.
РЕКЛАМА advertisement, publicity.
РЕКОРД record.
РЕКОРДШЫ record-holder.
РЕКТОР rector. head of a university.
РЕЛЬС rail.
РЕМОНТ repair(s).
РЕМОНТТА- to repair, to refit, to recondition.
РЕНЕГАТ renegade.
РЕНЕГАТТЫҚ desertion.
РЕНЖ- to be offended, to feel hurt, to grieve.
РЕНЖІГІШ touchy, quick to take offence, grumbling.
РЕНЖІС- to quarrel (with).
РЕНЖІСТІР- to set at variance.
РЕНЖІТ- to offend, to hurt someone's feelings; to pain, to grieve.
РЕНЖІТУШІ offender.
РЕНТАБЕЛЬДІ paying, profitable.
РЕНТАБЕЛЬДІК profitableness.
РЕНТГЕН roentgen.
РЕПАРАЦИЯ reparation.
РЕПАРАЦИЯЛЫҚ reparation /adj./.
РЕПАТРИАЦИЯ repatriation.
РЕПЕРТУАР repertoire, repertory.
РЕПОРТЕР reporter.
РЕПРЕССИЯ repression; ... ЖАСА- to subject to repression.
РЕПРОДУКТОР loudspeaker, reproducer.
РЕПРОДУКЦИЯ reproduction.
РЕСМИ official; ... /ХАБАР, ҚАБАР/ official news.
РЕСПУБЛИКА republic.
РЕСПУБЛИКАШЫ republican.
РЕСТОРАН restaurant.
РЕСУРСТАР resources; ДҮНИЕ ЖҮЗІЛІК ... peaceful resources.
РЕТ 1) time (as one time, etc.); 2) row; 3) order (arrangement of something; 4) going out, outlet, exit; 5) occasion, cause, foundation, base, rest; РЕТКЕ САЛ- to put in order, to regulate; РЕТКЕ КЕЛТІР- to put in order; 6) possibility; РЕТІН ТАП /Б/- to be able to find a way out of a situation; РЕТІ КЕЛДІ a suitable opportunity, occasion presented itself; РЕТІ КЕЛГЕНДЕ opportunely, by the way; РЕТІ БАР appropriately.
РЕТСІЗ disorderly, inadmissible(-y).
РЕТСІЗДІК disorder, disorderliness.
РЕТТЕ- to put in order.
РЕТТЕУШІ regulating, adjusting.
РЕТТЕУІШ regulator.
РЕТТІК ordinal; ... САН ЕСІМ ordinal number.
РЕФЕРАТ paper, essay.
РЕФЛЕКС reflex.
РЕФОРМА reform.
РЕФОРМАЛА- to reform /tr./.
РЕФОРМАТОР reformer.
РЕФОРМАШЫ reformist.
РЕЦЕНЗИЯ review, notice (theater).
РЕҢК /РЕҢ/ 1) color; 2) flower; 3) aspect, form, condition, view.
РЕҢКСІЗ plain, homely, ugly, hideous, deformed.
РЕҢКТІ beautiful.
РОЛЬ role; ШЕШУШІ ... decisive role.
РУ family, kin, clan, family name, tribe, generation.
РУЛАС of the same tribe.
РУЛЫҚ ҚОҒАМ clan, large family.
РУЛЬ rudder, helm.
РУХ spirit, breath, spectre; РУХЫН КӨТЕР- to inspire, to encourage; РУХЫ ТҮС- to lose heart, to have the blues.
РУХАНИ ecclesiastic; ... ТІЛЕК ecclesiastical requirement.
РУХАНИЕТ clergy.
РУХАНІЛЕР clergy.
РУХТАН- to be inspired, to feel inspired.
РУХАНДЫР- to inspire, to encourage.
РҰҚСАТ permission; ... БЕР- to permit; ... ЕТІҢІЗ! Permit!; ... ҚАҒАЗ permission.
РЫЗЫҚ subsistence.
РӘ very.
РӘСУА in vain, wrongfully; ... КЫЛ- to spend, to waste in vain, to squander.
РӘСУАЛА- 1) to expend for nothing; 2) to disgrace.

С

СААРА /n./ plain. Same as САРА.

САБА 1) large leather bag for processing and storing kumiss; 2) /fig./ level, limit; 3) /fig./ standard, norm (of behavior); САБАҢНАН АС- to overstep the limits (of decency).

САБА- 1) to beat, to strike; 2) to card wool; ЖҮН ... to card wool.

САБАЗ daring, bold, fine fellow.

САБАЛА- to fall (of rain).

САБАЛАҚ 1) tousled, dishevelled (of hair); 2) shaggy-haired (of wool).

САБАН 1) plough; 2) ploughland, ploughed field; 3) straw.

САБАНШЫ ploughman.

САБАУ stick for carding wool.

САБАУДАЙ 1) choice, selected; 2) lean, wiry.

САБАЯҚ a stand for САБА (see 1).

САБАҚ 1) trunk (of a tree), core, stem; 2) lesson; 3) task, quota; 4) pivot; 5) measure of length for thread (arm-spread); БІР ... ЖІП one arm-spread long thread; ... БЕР- to teach.

САБАҚТА- to thread a needle; ИНЕ ... to thread a needle.

САБАҚТАС 1) close neighbor; 2) classmate; 3) linked, tied, connected; ... СӨЙЛЕМ /gram./ complex subordinated sentence.

САБАҚТАСТЫР- to bind, to tie, to link, to connect, to tie up, to link up.

САБАҚТЫ АУРУ exhausting illness; an illness connected with another illness.

САБАКТЫ ИНЕ threaded needle.

САБЫЛ- 1) to perspire profusely (of horses); to become lathered; 2) to go over to, to dodge, to evade.

САБЫН soap.

САБЫНДА- to soap.

САБЫНШЫ soap manufacturer.

САБЫР 1) patience, self-control, self-restraint; 2) season of miry roads, miry, muddy; ... ЕТ- to have patience.

САБЫРЛЫ patient, restrained, reserved, quiet.

САБЫРЛЫЛЫҚ patience, restraint.

САБЫРСЫЗ impatient, unrestrained.

САБЫРСЫЗДАН- to lose patience, to be very uneasy, to be anxious.

САБЫРСЫЗДЫҚ impatience, lack of restraint.

САДАҚ bow (or bow and arrows in the quiver); ... ОҒЫ arrow; ... ТАРТ- to shoot with a bow.

САДАҒАН КЕТЕЙІН My darling! My beloved!

САЖДА devoutness, piety.

САЖЫН sagene – a measure of length (7 feet).

САЗ 1) clay; 2) marshy swamp; 3) rune; 4) /gram./ intonation; САЗЫНА КЕЛТІРІП ОҚ- to read with eloquence; ... ҚАЛШЫҚТЫ ЖЕР quagmire.

САЗА punishment.

САЗАЙ see САЗ.

САЗАН carp.

САЗАР- 1) to become dumbfounded; 2) to grow gloomy, to darken (of man's appearance).

САЗДАН- to become miry, to become swampy.

САЗДАУ marsh, swamp.

САЗДЫ 1) clayey, miry; 2) fine, thrilling, charming (of music); 3) expressive.

САИЛ /САИЛЬ/- to rise, to climb up, to go up.

САЙ 1) ravine, gully, dale, dry river bed with pebbles, river bed, gorge, shallow, shallow place, pebble, stone, cobble stone; 2) ready; 3) abundant; 4) worthy, deserving.

САЙДАУЫТ 1) choice, selected; 2) hardened.

САЙЛА- 1) to choose, to elect, to select, to ballot; 2) to equip, to put in order, to manage, to prepare, to make ready.

САЙЛАН- 1) to equip oneself, to get ready, to prepare oneself, to get equipped, to be put in order; 2) to be elected; САЙЛАНҒАН КІСІ representative; САЙЛАНҒАН УЕКІЛ delegate.

САЙЛАНУШЫ candidate.

САЙЛАТ- 1) to let choose, to let elect; 2) to compel to equip something well.
САЙЛАУ elections, ballot, choice; ... АЛДЫНДАҒЫ ЖЫЙНАЛЫС pre-electoral meeting; ... ЕРКІ suffrage; ... КҮНІ election day; ... ПРАВОСЫ suffrage; САЙЛАУДЫҢ ТАСЫ ballot (ball); САЙЛАУҒА ТҮС- to be put to the vote, to run for election.
САЙЛАУШЫ elector, voter; САЙЛАУШЫЛАР ТІЗІМІ polls, electoral polls.
САЙЛЫ 1) selected, choice, fitting; 2) imposing, impressive, reliable; 3) ravined.
САЙМАН equipment, outfit, implements, tools appliances, fittings.
САЙМА-САЙ exactly, equal, fitting.
САЙРА- 1) to sing (of birds); 2) /fig./ to talk eloquently.
САЙРАН walking, taking a walk.
САЙРАНДА- 1) to take a walk; 2) to enjoy.
САЙРАНҒА- 1) to go for a walk; 2) to go to a festival.
САЙ-САЛА gully, dry river bed, valley.
САЙТАН devil.
САЙЫЗ see САЯЗ.
САЙЫЗДАН- see САЯЗДАН-.
САЙЫН link-word conveying the meaning of: out of, in, still, again, every time, from; ЖЫЛ ... from year to year; КҮН ... every day, daily.
САЙЫС jousting, fencing tournament.
САЙЫС- to joust, to fence.
САЙЫСУ see САЙЫС.
САЙЫСУШЫ fencer.
САЙҚАЛДАН- 1) to become corrupt, to become depraved; 2) to become giddy, to become flippant; 3) to look for, to trail, to search for.
САЙҒАҚ 1) wild sheep (Saiga tatarica); 2) long pole; 3) tombstone.
САЛ 1) raft, logging timbers; 2) silly, (absurd) man; ... АҒЫЗУ floatage of wood; ... СУҒА КЕТКЕН who is no better off than at the start.
САЛ- 1) to build (a nest), to build (of a road); ЖОЛ ... to build a road; to build, to erect, to raise; 2) to sow, to plant; 3) to breed; 4) to show, to direct; ЖОЛҒА ... to show the road, to put on the road; ЖӨНГЕ ... to show direction; 5) to display, to show; БАЗАРҒА ... to display (goods) on the market; 6) to organize, to correct, to mend, to repair, to adjust; 7) to hunt; ҚҰС ... to hunt with a hunting bird; 8) to assess (of taxes), to appraise, to determine, to evaluate, to define; САЛЫҚ ... to assess a tax; 9) to make a bed; ТӨСЕК ... to make a bed; 10) to listen; ҚҰЛАҚ САЛЫП ТЫҢДА- to listen attentively; 11) to grasp, to strike, to set in motion; ЖҰДЫРЫҚПЕН БІР ... to strike with the fist; 12) to mediate; АРАҒА КІСІ ... to resort to the mediation of a third pary; 13) to put, to place, to set, to lay, to lay down; ОРНЫНА ... to put in place; ҚАПҚА ... to put in a bag; 14) ЕН ... to earmark the cattle; 15) ӘН ... to sing; 16) АСЫР ... to gambol, to frisk; 17) to appoint, to nominate; 18) as a helping verb it expresses the unexpectedness of the action; КӨРЕ САЛА right here, as soon as he saw; КЕЛЕ САЛА on one's arrival.
САЛА 1) span (between fingers); 2) arm (of a river); 3) spur (of a mountain range); 4) fork (of a road, etc.); 5) branch, branching, bifurcation.
САЛАБАТ good /n./.
САЛАЛЫ 1) tall (of a man); 2) long (of fingers).
САЛАМ /САБАН/ straw.
САЛАУТ amnesty.
САЛАҚ 1) sloven, slattern, negligent, careless, disorderly; 2) without economy, without calculation.
САЛАҚСЫ- 1) to become sloven, to become slattern, to be careless; 2) to be inaccurate, to be unpunctual.
САЛАҚСЫТ- to neglect.
САЛАҚТА- to dangle, to hang down, to be hanging, to stick out (of one's tongue).
САЛАҚТАУ slightly sloven.
САЛАҚТЫҚ slovenliness, untidiness, neglect, carelessness, lack of order.
САЛАҢДА- to hang, to be hanging, to dangle, to be loose (of objects), to be unsteady (of objects).
САЛБЫР sluggish, inert, flabby; ... ҚҰЛАҚ lop-eared.
САЛБЫРА- 1) to become sluggish, to become inert; 2) to sink, to fall, to go down, to hang down (of twigs).
САЛБЫРАҚ dangling, leafing.
САЛБЫРЛЫҚ sluggishness, inertness, flabbiness.
САЛДАР consequence, sequel, unfavorable consequence, unfavorable result.
САЛДАРЫНАН consequently, owing to,

because of, on account of, on the strength of, in virtue of.

САЛДЫР din, roar, rattle, clash, crash, thunder.

САЛДЫР-ГҮЛДІР great noise.

САЛДЫРА- 1) to rattle, to roar, to rumble; 2) to break down, to grow weak, to lose strength, to get tired.

САЛДЫРЛА- to roar, to rattle, to rumble.

САЛДЫҚ /obs./ chivalry.

САЛМА 1) noodles; 2) yoke; 3) ornamental ribbons decorating the interior of the yurt.

САЛМАҚ 1) tax; 2) weight; weightiness, load; 3) /fig./ authority; ҮЛЕС САЛМАҒЫ specific gravity; ... ЕЛШЕУІШТЕРІ measures of weight.

САЛМАҚТА- to estimate the weight, to determine the approximate weight.

САЛМАҚТАН- 1) to become heavy; 2) /fig./ to become staid, to become respectable.

САЛМАҚТЫ 1) heavy, weighty; 2) sedate, serious (of a man), staid.

САЛМАҚТЫЛЫҚ ponderousness, heaviness, gravity, weightiness.

САЛМАҚТЫРАҚ heavier, steadier (of a man).

САЛОНДЫҚ /adj./ salon, society; ... "ТІЛДЕР" salon, language.

САЛП slap, smack; ... ЕТ- to tumble, to fall down.

САЛПАЙ- to dangle, to hang down.

САЛПАҚТА- to drag, to trail, to walk slowly.

САЛПАҢ hanging, dangling; ... ҚҰЛАҚ lop-eared, to move clumsily.

САЛПАҢДА- see САЛПАҚТА-.

САЛПЫ loose-hanging.

САЛПЫЙТ- 1) to hang down, to sag; 2) to swallow everything that one is told; САЛПЫЙҒАН АДАМ blunderhead, dunderhead.

САЛПЫЛДА- 1) to lounge about, to loaf about, to dangle, to fuss about, to hang loosely; 2) to run; САЛПЫЛДАП ЖЕЛ- to run at a trot (of horses).

САЛТ 1) custom, tradition, disposition; 2) /adv./ without a load, without luggage; 3) /adv./ on horseback; 4) rider, horseman; АТҚА ... to mount a horse; ...-САНА ideology; ... АТТЫ rider, horseman; ... БАСЫ solitary, lonely; ... ЖҮРІС /n./ riding horseback; ... МІНЕТІН АТ riding horse.

САЛТАНАТ 1) brilliance, splendor, magnificence; 2) luxury; 3) festival, celebration.

САЛТАНАТТЫ 1) brilliant, magnificent; 2) luxurious, splendid; 3) festive, gala; 4) solemn; ... МӘЖІЛІС ЗАЛЫ assembly hall; ... ЖЫЙЫЛЫС ceremonial meeting.

САЛТАНАТТЫЛЫҚ 1) magnificence; 2) luxuriousness; 3) solemnity.

САЛТАҚ dirt, dirty.

САЛТАҚТА- to soil, to make dirty.

САЛТАҢ 1) without a load, without luggage; 2) bachelor; ... ЖІГІТ bachelor.

САЛТЫҚ /adj./ moral.

САЛУ structure, edifice, erection, building; ... МАТЕРИАЛДАРЫ building materials.

САЛУШЫ builder.

САЛШЫ raftsman, woodfloater, timber floater.

САЛЫ unpeeled rice.

САЛЫМ 1) pinch; 2) good luck, success; 3) postposition signifying direction in time, by; БІР ... ТҰЗ a pinch of salt; ЖАЗЫМ ... by spring.

САЛЫН- 1) to be under construction, to be built; 2) to give oneself up to, to indulge in; САЛЫНЫП-ЖАТҚАН ҮЙ building under construction.

САЛЫН ҚАРАУШЫЛЫҚ apathy.

САЛЫНДЫ deposits (e.g., of leaves, twigs, etc., on water surface).

САЛЫСТЫР- to compare, to collate, to juxtapose.

САЛЫСТЫРМА comparative; ... САЛМАҚ specific gravity.

САЛЫСТЫРМАЛЫ comparative; ... МЕТОД comparative method, ...-ТАРИХИ МЕТОД comparative-historical method.

САЛЫСТЫРЫЛ- to be compared, to be juxtaposed.

САЛЫҚ duty, tax; КІРІС САЛЫҒЫ income tax; ... МӨЛШЕРІ tax assessment; ... САЛУ taxation; ... ТӨЛЕУШІ taxpayer; ... ҚАҒАЗ tax form (leaf).

САЛЫҚ /F/- to feel tired, to feel weak.

САЛЫҢҚЫ somewhat loosehanging.

САЛҚАМ 1) spoiled, pert; 2) windflower, anemone.

САЛҚАМДАН- to become spoiled, to become pert.

САЛҚАР ҚҰЛАШ double sagene – a measure of length.

САЛҚЫН 1) cool, coolness; 2) light breeze in hot weather; ... СУ cold water; ... ТИЮ /n./ cold (in the head); ... ҚАРА- to treat someone scornfully.

САЛҚЫНДА- to cool down, to grow cold.
САЛҚЫНДАТҚЫШ refrigerator.
САЛҚЫНДАУ 1) somewhat cool; 2) coolness; 3) carelessness, negligence.
САЛҒАН ЖЕРДЕН at once, without rhyme or reason, for no reason at all.
САЛҒЫЛАС- to enter into arguments, to contradict.
САЛҒЫРТ /hist./ tribute.
САМАЙ temple (part of the head).
САМАЛ light breeze; ... ЖЕЛ cool breeze.
САМАЛАДАЙ /adj./ bright, brilliant, dazzling, choice, select.
САМАЛДА- to be aired, to be ventilated.
САМАР large wooden bowl, large cup for kumiss.
САМАРҚАУ sickly, apathetic, indifferent.
САМАРҚАУЛАН- to become apathetic, to lose the desire for something.
САМАУЫР samovar; ... ҚОЙ- to boil water in a samovar, to heat a samovar.
САМБЫРЛА- to talk loudly.
САМПЫЛДА- to talk loudly and distinctly, to make a hubbub.
САМСА patty.
САМСА- to flock, to throng, to come in an unending stream (of a crowd); САМСАП ТҰР- to stand in a mass (of a crowd).
САМЫРСЫН 1) larch tree (Larix); 2) cedar pine (Pinus sibirica).
САН 1) thigh, haunch, hip, hind leg; 2) number, quantity; 3) account, bill, expense, calculation; САННЫҢ САПАҒА АЙНАЛУЫ conversion of quantity into quality; ... ЕСІМ /gram./ numeral; ... ЖІЛІК femur bone; ... РЕТ more than once, repeatedly; МЕН САҒАН ... РЕТ АЙТТЫМ I spoke to you more than once; ... ҚҰРАМЫ quantitative make up.
САНА- 1) to think, to suppose, to imagine, to consider; 2) to calculate, to compute, to count; 3) to appreciate, to appraise; 4) to intend; 5) to remember.
САНА thought, consciousness, sense, memory, reason, intellect; ҚОҒАМДЫҚ ... public consciousness; ...-СӨЗІМ consciousness; ... КІР- to become conscious.
САНАЛ- to be counted, to be computed, to be calculated, to be estimated.
САНАЛЫ conscious thinking; ... ТҮРДЕ ОҚУ- to read conscientiously.
САНАЛЫЛЫҚ consciousness.
САНАС- 1) to count together, to consider together, to take into account, to reckon with, to be considered; 2) to be small-minded.
САНАСЫЗ unconscious, unreasonable.
САНАСЫЗДЫҚ irresponsibleness.
САНАТ intellect, intelligence, reason, mind, memory.
САНАУЛЫ 1) counted, calculated, computed; 2) outstanding (of man).
САНАҚ 1) statistics; 2) census; ... ҒЫЛЫМЫ statistics; ... ӘДІСІ statistical method.
САНАҚШЫ statistician.
САНДАЛ 1) fireplace, hearth (a pit in the floor of a room, where a fire is placed for heating); 2) sandals; 3) wooden stand for an anvil; 4) absurdity.
САНДАЛ- 1) to loaf, to lounge, to hang about, to roam; 2) to nearly fall; 3) to rock, to swing; 4) to faint.
САНДАЛА- 1) to be alarmed, to be disturbed; 2) to chatter.
САНДЫ outstanding (of a man).
САНДЫРА- to rave, to be delirious.
САНДЫРАҚ gibberish, delirium, nonsense.
САНДЫРАҚТА- to rave, to be delirious, to talk nonsense.
САНДЫҚ trunk (luggage).
САНДЫҚША small trunk, chest, casket.
САНИТАРЛЫҚ /adj./ sanitary.
САНСЫЗ innumerable, countless, numerous.
САП /Б/ 1) handle, haft, heft, grip, knob, pikestaff, lance, shaft, color staff; 2) /mil./ file, line, column, rank, formation; БАЛТА САБЫ axehandle; ПЫШАҚ САБЫ handle of a knife; ... ТҰРУ /mil./ standing in a line (at drill); САПТАН ШЫҒАР- to quit the ranks; ... ШЫҒАРУ /mil./ withdrawal from the line; ... БОЛ- to abate, to come down, to lull, to fade away, to quiet down, to terminate, to expire, to come to an end; ... ҚЫЛ- to end, to terminate, to spend (money); ... АЛТЫН nugget (of gold).
САП /as an intensifying particle/; ...-САЛҚЫН very cold; ...-САРЫ quite yellow.
САПА quality; ... ҚҰРАМЫ qualitative make-up.
САПАЛЫ qualitative, of full value.
САПАЛЫҚ short, light whip.
САПАР way, road, journey, travel; ... ШЕГУ travel; ... ШЫҒАМЫН I'll set out on the road.
САПАСЫЗ low quality.
САПСЫЙ- to hang (of a long board).
САПТА- to heft, to fit on a handle.

САПТАМА (or) БАЙПАҚТЫ ЕТІК winter boots worn with felt stockings.
САПТАН- /mil./ to draw up, to assume formation.
САПТАҒЫ ӘСКЕР /mil./ pertaining to the drill.
САПТЫ equipped with a handle.
САПТЫЯҚ /САПТЫ АЯҚ/ ladle, scoop, cup with a handle.
САПФИР sapphire.
САПЫ dagger, curved sword.
САПЫР- to shake up (a liquid).
САПЫРЛЫС alarm, anxiety.
САПЫРУ decantation of koumiss.
САПЫРУЛЫ ҚЫМЫЗ decanted koumiss.
САПЫРЫЛ- to be shaken up (of liquids).
САПЫРЫЛЫС- to become mixed.
САПЫРЫЛЫСТЫР- to mix, to put in disorder.
САР song; ... ЖЕЛІС rapid trot; ... ЖОН steppe; ... ШАЯН scorpion.
САР- to go at a fast trot.
САРА field; ... ЖОЛ well-trodden road; ... ТІЛІК earmark (longitudinal cut).
САРАЙ 1) barn; 2) /hist./ palace; 3) whole (physical) complex of a man; КЕРУЕН ... caravanserai, inn; ... АҚЫНЫ poet laureate.
САПАЛА- to select, to choose, to pick out.
САРАЛА ТАҢ dawn.
САРАЛЖАН southernwood (Artemisia abrotanum), sagebrush (Artemisia paniculata).
САРАЛЖЫН species of shrub.
САРАП examination by experts, appraisal, rating, selection.
САРАПШЫ appraiser, expert.
САРАПШЫН horsehair face net protecting the eyes against sun and dust.
САРАТАН 1) /obs./ June; 2) May beetle.
САРАҢ miser, stingy man.
САРАҢДАН- 1) to be stingy; 2) to become stingy.
САРАҢДЫҚ stinginess, avarice.
САРАҢСЫ- to become stingy.
САРБАЗ /hist./ warrior, soldier, fighter, insurgent, rebel, volunteer.
САРДАЛА boundless steppe, boundless space.
САРДАР /hist./ chief, leader.
САРЖА bow ornamented with inlaid work.
САРЖЫН see САЖЫН.
САРНА- 1) to moan from pain; 2) to lament, to bewail, to sing mournfully.
САРНАУЫҚ whiner, grumbler.
САРП see САРЫП.
САРПАЙ honorary clothes.
САРСАҢ БОЛ- to be tired out, to be exhausted; ӘУРЕ ... ҚЫЛ- to tire out, to exhaust.
САРТ townsfolk of Central Asia; ... ЕТ a better saddle of Central Asia.
САРТ-СҰРТ loud noise, rattle.
САРТЫЛ roar, rattle, loud noise, crash, crack.
САРТЫЛДА- 1) to knock loudly; 2) to shout, to speak loudly, to make noise, to roar.
САРТЫЛДАТ- 1) to knock loudly; 2) to roar.
САРТЫЛДАҚ /n./ rattle.
САРША see САРЫША.
САРША ТАМЫЗ /obs./ September.
САРЫ- to urinate (of dogs).
САРЫ 1) yellow; 2) pale; 3) light bay (of horses); ... ДАЛА dry steppe; ... ЖЕР loess; ... СІБІЩІК ТОРҒАН lark; ... ТАЛ willow (Salix vitellina); ... ТОПЫРАҚ clay; ... ТЫШҚАН earless marmot, suslik; ... ШУНАҚ tomtit, siskin.
САРЫАРҚА 1) the area of the Aral-Irtysh water divide, the steppe of that area; 2) /fig./ wide steppe.
САРЫБАС ЖЫЛАН grass snake.
САРЫБҰҒА yellow thrush.
САРЫЖІЛІК АТ well-trained horse.
САРЫЛ- to wait long, to wait painfully.
САРЫЛДА- to bubble, to churn, to swirl, to flow turbulently.
САРЫЛЫҚ 1) yellowness; 2) steppe overgrown with feather grass.
САРЫМАЙ butter.
САРЫМСАҚ garlic.
САРЫН 1) tune, melody; 2) direction.
САРЫП hoof and mouth disease.
САРЫСУ 1) liquid pus; 2) whey of sour milk.
САРЫША yellowish.
САРЫҚ 1) sheep of Russian breed; 2) worn out, thin, skinny; 3) pale, pallid.
САРЫҚ/Ғ/- to flow out, to run out, to squeeze out.
САРҚ- 1) to drain completely, to drink to the last drop; 2) /fig./ to squeeze out everything.
САРҚАДАН woman of about thirty.
САРҚОҢЫЗ May beetle.
САРҚРА- see САРҚЫРА-.
САРҚЫЛ- 1) to grow shallow, to dry up (of a river), to run dry (of a well; 2) /fig./ to be exhausted, to be spent, to wear oneself out,

to exhaust oneself; 3) /fig./ to calm, to quiet.
САРҚЫЛДА- to seethe, to boil rapidly.
САРҚЫН 1) remnant, remainder; 2) residue (of liquid in a vessel); 3) /fig./ survivals, remnants.
САРҚЫРА- 1) to rumble, to make noise, to flow with noise, to gurgle; 2) to squeak, to yelp.
САРҚЫРАМА waterfall, falls, cataract, roaring stream, rapids.
САРҚЫТ 1) leavings; 2) gift, present.
САРҒАЙ- 1) to wait for a long time; 2) to turn yellow; 3) to fade, to wither (of grass); 4) /fig./ to be sad, to grieve; КҮТЕ-КҮТЕ ... to be weary with waiting.
САРҒАЛДАҚ 1) prune; 2) oriole; 3) tulip; 4) buttercup (Ranunculus).
САРҒЫЛТ yellowish, beige; ... ШАШТЫ blond man.
САРҒЫР- to make a long voyage, to suffer from traveling.
САРҒЫШ see САРҒЫЛТ.
САСКҮЗЕН polecat, foumart, fitchew.
САСТЫР- to disturb, to disquiet, to drive on, to urge on.
САСУШЫЛЫҚ confusion, embarrassment, helplessness.
САСЫ- 1) to putrefy, to become rotten, to rot, to decompose, to stink; 2) to be taken aback, to be puzzled, to be perplexed, to be embarrassed, to be confused, to be perturbed; САСЫП КЕТ- to become rotten, to putrefy; САСЫҒАН ЕТ putrefied meat.
САСЫР knuckle-bones (game).
САСЫТ- to spoil /tr./.
САСЫҚ stink, stench, bad odor, stinking, malodorous, putrid, fetid, putrefied, rotten.
САСЫҚ КҮЗЕН see САСКҮЗЕН.
САСЫҚ КӨКЕК hoopoe.
САСЫҚ ҚУРАЙ a plant of the carrot family.
САСЫҚТЫҚ bad odor, stink, stench.
САСҚАЛАҚ fussy, fidgety, hasty.
САСҚАЛАҚТА- to fuss, to be taken aback, to lose one's self-possession.
САСҚАЛДЫҚ a variety of wild duck.
САСҚАНДЫҚ confusion, embarrassment, perplexity, hurry, haste.
САТ- 1) to sell; 2) to trade; САТЫП АЛ- to buy; САТЫП АЛУШЫ buyer; САТЫП АЛУШЫЛЫҚ ҚУАТЫ purchasing power, purchasing capacity; САТЫП АЛУ purchase; САТЫП БЕР- to sell.
САТАРМАН vendor, dealer.
САТИРА satire.
САТПАҚ dirt.
САТПАҚТА- to soil, to make dirty.
САТПАҚТАН- to get dirty.
САТТЫР- to offer for sale.
САТТЫҚ /adj./ for sale, to be sold.
САТУ sale, selling.
САТУШЫ salesmen, vendor, seller.
САТЫ stairs, staircase, stairway, step (of a staircase).
САТЫЛ- 1) to be for sale, to sell /intr./, to be easy to sell (of merchandise); 2) /fig./ to betray, to sell out (of a person).
САТЫЛА- 1) to climb up or down the stairs; 2) to change, to replace; 3) /fig./ to talk or to act consistently; АТ САТЫЛАП МІНІП ЖЕТ- to arrive after having changed horses on the way.
САТЫЛАТЫН /adj./ intended for sale.
САТЫЛУ betrayal, treason.
САТЫЛУШЫ traitor, mercenary.
САТЫЛЫ /adj./ stepped, ledged, terraced; ... ТАУ ledged mountain, terraced mountain.
САТЫЛЫҚ /adj./ phasic, by stages.
САТЫМСАҚ 1) merchant, dealer; 2) market.
САТЫН- to sell one's belongings.
САТЫР-СҰТЫР crackling, rattling, knocking noise.
САТЫРЛА- to clatter, to thunder, to crackle.
САТЫС- to trade, to sell.
САТЫШ- to trade, to sell.
САТҚЫН traitor, betrayer.
САУ healthy; ... БОЛ! Good-by!; ДЕНІ ... bodily healthy.
САУ- to milk.
САУАЛ- to recover, to recuperate.
САУАТ reading and writing; ... МЕКТЕБІ elementary school; САУАТТЫ АШЫЛҒАН literate.
САУАТСЫЗ 1) illiterate; 2) ignoramus.
САУАТСЫЗДЫҚ illiteracy.
САУАТТАН- to become literate.
САУАТТАНДЫР- to make literate.
САУАТТЫ literate.
САУАТТЫЛЫҚ literacy.
САУДА trade, commerce; МЕМЛЕКЕТТІК ... state commerce; КООПЕРАТИВТІК ... cooperative commerce; ІШКІ ... inland trade, home trade; ... ЖҰМЫСЫ commercial operations; ... ФЛОТЫ merchant fleet; БӨЛШЕК ... retail trade; ... КАПИТАЛЫ trade capital; КӨТЕРМЕ ... wholesale

trade; СЫРТҚЫ ... foreign trade; ...-САТТЫҚ trade, commerce.
САУДА- to burn brightly.
САУДАГЕР merchant, dealer, trader.
САУДАЛА- to trade, to evaluate the merchandise (for purchase).
САУДАЛАС- to bargain.
САУДЫР- see САУДЫРТ-.
САУДЫРА- 1) to pour with tinkling; 2) to clatter, to clang, to jingle, to jangle; САУДЫРАП ҚУЛА- to fall down with jingling; САУДЫРАҒАН ШАЛ /fig./ emaciated old man.
САУДЫРДА- to ripple, to murmur.
САУДЫРЛА- to talk loud and ceaselessly.
САУДЫРТ- 1) to let herself be milked (of cows, etc.); 2) to help to milk.
САУЛА- 1) to pour (of grain, etc.); to pour with force, to pour in torrents (of rain); 2) to make noise, to be noisy; 3) to be eloquent.
САУЛАТ- 1) to spill; 2) to pour (grain) incessantly; 3) /fig./ to ride without stopping.
САУЛЫ /adj./ milch (cow, etc.).
САУЛЫҚ 1) health; 2) sheep more than three years old; ... ҚОЙ sheep.
САУМАЛ fresh kumiss.
САУМАЛА- to take gradually and by small portions.
САУРУ see САУЫР.
САУСАҚ finger or toe.
САУУ milking.
САУЫЛ- to give milk.
САУЫЛДА- to spout, to gush out, to come in flocks, to throng.
САУЫМ milking, yield of milk (interval between two milkings).
САУЫН 1) /n./ milking; 2) banquet, feast; 3) /adj./ milch (cow, etc.); ... АЙТ- to announce the forthcoming festivities (usually relatives should appear bearing gifts); ... БИЕ milch mare; ... МАЛ milker (a cow or any other animal that gives milk); ... СЫЙЫР milch cow.
САУЫНШЫ milkmaid.
САУЫР croup, crupper (of horses).
САУЫРЛА- to strike a horse's crupper.
САУЫС- to help to milk (taking part in the milkings).
САУЫС 1) scabs, mange; 2) dirt on ewe's udders.
САУЫСТАН- to get covered with dirt or scabs.
САУЫСҚАН magpie.
САУЫТ 1) dishware, container, vessel, receiver; 2) coat of mail, armor; СЫЯ ... inkwell.
САУЫТТЫ КЕМЕ battleship.
САУЫТТЫ ПОЙЫЗ armored train.
САУЫҚ entertainment, amusement; ... КЕШІ play, performance, evening party; ... ҮЙ /ҮЙІ/ theater.
САУЫҚ /Ғ/- to recover, to coalesce, to recuperate; САУЫҒЫП КЕТ- to recover, to recuperate.
САУЫҚТЫР- to sanitate, to bring to a healthy state.
САУЫҚШЫЛ devotee of amusement.
САУҒА /hist./ war booty or /hunting/ bag of game.
САХАРА steppe, plain.
САХНА stage; САХНАҒА ШЫҚ- to appear on the stage.
САЯ coolness, chill; САЯДА ОТЫР- to sit in the shade.
САЯБЫР calmness, stillness, quietness.
САЯБЫРЛАН- to abate, to quiet down, to weaken, to subside, to ebb.
САЯЗ 1) shallow; 2) /fig./ shallow, superficial.
САЯЗДАН- to shoal, to grow shallow, to become shallow; САЯЗДАНЫП ҚАЛ- to become shallow.
САЯЛА- 1) to refresh oneself, to idle (away one's time); 2) /fig./ to be under someone's protection.
САЯЛЫ shadow, shadowy.
САЯСАТ politics, policy; БАҒА САЯСАТЫ price policy; ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ САЯСАТЫ industrialization policy; ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ... international policy, foreign policy; ШАРУАШЫЛЫҚ ... economic politics; ҰЛТ САЯСАТЫ national policy.
САЯСАТШЫ politician.
САЯСАТШЫЛ politician, intriguer.
САЯСИ political; ... МӘСЕЛЕ political problem; ... САУАТЫ БАРЛЫҚ political literacy.
САЯТШЫ hunter of birds.
САЯХАТ voyage, journey, travel.
САЯХАТШЫ traveler.
САЯҚ geldings or young horses kept in a separate herd.
САҚ watchful, prudent; ... БОЛ- to be careful.
САҚА 1) trunk (of a tree); 2) round rissole; 3) elderly (man); ... ТҰРЫР draft horse.
САҚАЙ- 1) to become numb (with cold), to

grow stiff; 2) to freeze, to congeal, to solidify.

САҚАДАЙ /adj./ selected (of a man); ... САЙ ready for anything.

САҚАЛ beard.

САҚАЛДЫ 1) beard, bearded man; 2) grown up, elderly man.

САҚАР 1) salpeter, potash, lye, caustic; 2) meal before dawn.

САҚАР- to become elderly.

САҚАРА wide steppe. Same as САРА.

САҚАТ nine-year-old horse.

САҚАУ 1) dumb, mute; 2) /veter./ strangles.

САҚПАН sling.

САҚ-САҚ КҮЛ- to laugh loudly.

САҚСЫН- to be careful, to fear.

САҚТА- 1) to protect, to guard, to preserve, to keep, to hold; 2) to await, to expect, to watch for somebody, to be on the lookout; АСЫРАП ... to bring up the rear; ДЕНСАУЛЫҚ ... to take care of one's health; КӨЗДІҢ ҚАРАШЫҒЫНДАЙ ... to cherish as the apple of one's eye.

САҚТАЛ- to be taken care of, to be kept, to be protected, to be safe.

САҚТАН- to beware, to be careful, to be on one's guard against.

САҚТАНДЫР- to warn, to caution, to protect, to preserve.

САҚТАУЛЫ to be in custody, to be in keeping, to be under protection.

САҚТАУШЫ bodyguard; ... БЕРСТЕ guardian angel.

САҚТИЯН morocco (leather).

САҚТЫҚ watchfulness, care, caution, prudence, saving, preservation, economy; ... КАССАСЫ savings bank.

САҚШЫ watchman; ... КЕМЕ station ship.

САҚЫЙНА 1) ring, amulet; 2) migraine.

САҢДАҚ /adj./ better, best, select, choice.

САҢДАҚТАН- to be distinguished for quality.

САҢЛАУ /n./ hearing.

САҢРАУ deaf.

САҢРАУЛАУ somewhat deaf, hard of hearing.

САҢРАУЛЫҚ deafness.

САҢРАУС- to pretend to be deaf.

САҢРАУҚҰЛАҚ mushroom.

САҢЫЛАУ chink, slit, slot, gap, aperture, opening; САҢЫЛАУЫ БАР АДАМ conscientious man.

САҢЫЛАУЛЫ 1) having an opening, having a crack; 2) conscientious.

САҢЫЛАУСЫЗ 1) utterly dark, ignorant (of man); 2) /fig./ unconscientious.

САҢЫРАУ see САҢРАУ.

САҢЫРАУ ҚҰЛАҚ see САҢРАУҚҰЛАҚ.

САҢҚОЙ a cotton fabric.

САҢҚЫЛДА- to bubble, to sound loudly and clearly.

САҒА 1) estuary, mouth of a river; 2) foot of a mountain; 3) joint of blade and hilt (of knife, dagger, etc.).

САҒАЛА- 1) to be well situated (on a river bank, etc.); 2) to go in up to the hilt (of a knife); 3) /fig./ to look for protection.

САҒАН 1) dative case of *thou*; 2) tureen, basin.

САҒАНАҚ the ends of the bars of КЕРЕГЕ (see).

САҒАТ hour, watch, clock, o'clock; ... ТІЛІ hand of watch or clock; ... СЕГІЗДЕН БЕС МИНУТ КЕТТІ five minutes past eight; ... СЕГІЗДІ СОҚТЫ it struck eight o'clock; ... ТАМА a whole hour.

САҒАТШЫ watchmaker.

САҒАҚ 1) angle formed by the neck and chin; 2) peduncle, fruit stalk, graft, cutting, stalk, handle, stem's top (of cereal grasses); САҒАҒЫНАН ІЛІН- to be caught red-handed.

САҒЫ СЫН- to be given hope, to be hopeful.

САҒЫЗ 1) tar, pitch; 2) chewing-gum; 3) rubber plant.

САҒЫМ mirage.

САҒЫМДАН- to loom, to be seen through a haze.

САҒЫН- 1) to think over, to think, to ponder, to consider; 2) to miss, to long for, to be bored.

САҒЫНЫШ languor, longing for, yearning for.

СЕБЕЛЕ- to trickle, to drizzle.

СЕБЕП reason, cause, occasion, ground; ... БОЛ- to further, to promote, to contribute.

СЕБЕПКЕР stimulus; ... БОЛ- to motivate, to become a motive.

СЕБЕПСІЗ without cause, without reason.

СЕБЕПТІ causal, causative, having a basis; СОЛ ... for that reason.

СЕБЕПШІ see СЕБЕПКЕР.

СЕБУШІ sower; ТҰҚЫМ ... sowing machine, seeder, seed drill.

СЕГІЗ eight; ... ҚЫРЛЫ 1) octahedral; 2) /fig./ jack-of-all-trades.

СЕГІЗДІК figure eight, eight.

СЕГІЗКӨЗ waist, small of the back.
СЕГІЗІНШІ eighth.
СЕЗ- to feel, to learn, to recognize, to smell, to scent, to understand, to guess, to suspect; БІРДЕН ... to feel at once.
СЕЗГІШ quick-witted, ingenious, sensitive.
СЕЗГІШТІК intuition, sensitiveness.
СЕЗДІР- to hint, to let someone understand.
СЕЗУ (sense of) touch.
СЕЗІК suspicion.
СЕЗІКТЕН- to suspect.
СЕЗІКТІ suspicious; ... СЕКІРЕР a guilty mind is never at ease.
СЕЗІМ feeling, sense; ... МҮШЕЛЕРІ organs of sense; СОҚЫР ... instinct.
СЕЗІМДІ sensitive, quick-witted, ingenious.
СЕЗІМШІЛ see СЕЗІМДІ.
СЕЗІН- to realize, to perceive.
СЕЗІНУ realization.
СЕЙГЕЛДІ dragon fly.
СЕЙСЕМБІ see СЕЙСЕНБІ.
СЕЙСЕНБІ /obs./ Tuesday.
СЕЙІЗ trainer (one who prepares horses for races).
СЕЙІЛ- 1) to walk, to stroll, to saunter, to ramble, to promenade; 2) to disperse, to clear away, to thin out.
СЕЙІЛ ҚҰР- to arrange a promenade.
СЕЙІЛТ- to disperse, to clear away, to thin out.
СЕК one-year-old ram.
СЕКЕКТЕ- 1) to leap while walking; 2) to shake, to tremble, to be jolted.
СЕКЕМ АЛ- to suspect.
СЕКЕМДЕН- to suspect, to doubt.
СЕКЕТ clumsy (not agile), rude.
СЕКЕҢДЕ- see СЕКЕКТЕ-.
СЕКПІЛ freckles; ... БЕТ freckled face.
СЕКПІЛДЕН- to be covered with freckles.
СЕКРЕТАРЬ secretary.
СЕКСЕН eighty.
СЕКСЕНІНШІ eightieth.
СЕКСЕУІЛ /bot./ a desert tree (Haloxylon ammodendron), saxaul.
СЕКСИЙ- 1) to bristle (of hair); 2) to stick around (of man), to hang about.
СЕКТЕН- to doubt, to have a suspicion.
СЕКТОР sector.
СЕКУНД second (division of time).
СЕКЦИЯ section.
СЕКІЛДІ as if, like, similar, resembling, similarly, likewise, in like manner; АЙ ... moonlike.
СЕКІЛЬДЕН- to become similar, to be similar, to assimilate.
СЕКІР- to dance, to jump, to leap, to spring, to jump up, to leap up; АРЫҚТАН ... to jump across an irrigation ditch; СЕКІРІП ТҰР- to jump up, to leap up.
СЕКІРГІШ 1) jump-rope; 2) jumper (sportsman).
СЕКІРТПЕ malignant anthrax (of sheep).
СЕКҮНТ see СЕКУНД.
СЕЛ stream, torrent, spring floods.
СЕЛБЕС- to help each other.
СЕЛБЕСУ mutual aid.
СЕЛБЕУ help, aid, assistance.
СЕЛБІ /n./ the sick, /adj./ sick.
СЕЛДІР flimsy (of fabric), thin (of hair), sparse; ... БӨЗ gauze; ... ТОҒАЙ sparse forest.
СЕЛДІРЕ- to become sparse, to get thin, to thin out.
СЕЛЕ turban.
СЕЛЕБЕ kitchen knife, saber; ... ПЫШАҚ large kitchen knife.
СЕЛЕН village.
СЕЛЕУ feather grass (Stipa pennata) (and other varieties of Stipa genus).
СЕЛК ЕТ- to shudder, to start, to wince.
СЕЛК-СЕЛК ЕТ- to shake incessantly, to shiver incessantly, to tremble incessantly.
СЕЛКІЛДЕ- to shake, to shiver, to tremble.
СЕЛСОҚ indifferent, inert, passive.
СЕЛСОҚТЫҚ indifference, inertness.
СЕЛТ ЕТ- see СЕЛК ЕТ-.
СЕЛТЕҢДЕ- 1) to become light-minded; to become giddy; 2) to fidget; 3) to shy (of horses).
СЕЛТЕҢ-СЕЛТЕҢ fidgety, thoughtless, flighty; СЕЛТЕҢ-СЕЛТЕҢІ ЖОҚ АДАМ earnest man.
СЕЛТИЙ- to protrude, to jut out, to stick out.
СЕЛҚОС see СЕЛСОҚ.
СЕЛҚОСТЫҚ see СЕЛСОҚТЫҚ.
СЕМ- to wither, to fade, to dry, to get dry, to dry up, to atrophy.
СЕМБІ see СЕҢЫ.
СЕМСЕР sword, saber, dagger, yataghan.
СЕМЬЯ family.
СЕМІЗ /adj./ fat, well-fed, obese.
СЕМІЗДІК obesity, fatness.
СЕМІҚ flabby, dried off, withered.
СЕМІР- to put on weight, to grow stout, to grow corpulent (of a man); to fatten, to grow fat (of cattle), to be fat, to be greasy.
СЕМІРТ- to fatten (of cattle).

СЕМІРТУШІ one who fattens his cattle.
СЕМІРШЕК see ШЕМІРШЕК.
СЕМІШКЕ sunflower seed.
СЕН thou.
СЕН- 1) to believe, to trust, to rely; 2) to be empty (of nuts, melons, etc.).
СЕНБЕУШІЛІК distrust.
СЕНБІ Saturday.
СЕНБІЛ unpaid work for days off and overtime; СЕНБІЛІК ӨТКІЗ- to organize unpaid work on Saturday or other days off.
СЕНГЕН convinced, persuaded.
СЕНГІР see ЗЕҢГІР.
СЕНГІШ trustful, gullible.
СЕНГІШТІК trustfulness, credulity.
СЕНДЕЛ- 1) to roam, to loaf, to lounge about; 2) /fig./ to undergo a trying experience; КӘП ... to lounge about a lot.
СЕНДІК thy (your), thine (yours).
СЕНДІР- 1) to assure, to persuade, to convince; 2) to force to trust.
СЕНЕ vestibule, small entrance hall, passage.
СЕНЕК 1) pitchfork (with two prongs); 2) see СЕНЕ.
СЕНТЯБРЬ September.
СЕНУ credo, creed, religion.
СЕНІ accus. case of thou.
СЕНІКІ thy (your), thine (yours).
СЕНІМ faith, confidence, certitude, trust, credit; ... БІЛДІР- to express confidence; ... ҚАҒАЗ power of attorney, letter of attorney.
СЕНІМДІ faithful, loyal, reliable, trustworthy.
СЕНІМДІЛІК reliability, trustworthiness, loyalty, faithfulness, fidelity.
СЕНІМЕН with you.
СЕНІМСІЗ unreliable, untrustworthy.
СЕНІМСІЗДІК unreliableness, untrustworthiness, distrustfulness.
СЕНІМІ ЖЕТ- to make certain, to be convinced, to satisfy oneself, to be satisfied.
СЕНІМІ ЖОҚ uncertain.
СЕНІҢШЕ in your opinion.
СЕП 1) use, benefit; 2) as an intensifying particle to words beginning with СЕ; ...-СЕМІЗ entirely fat.
СЕП /Б/- 1) to sow, to seed; 2) to water, to irrigate, to splash, to sprinkle, to add; БУДАЙ ... to sow wheat; СУ СЕПКІШ funnel, watering can, sprinkler.
СЕПТЕ- /gram./ to decline.
СЕПТЕЛ- /gram./ to be declined.
СЕПТЕЛУ /gram./ declension.
СЕПТЕС- to help each other, to share with each other.
СЕПТЕУ twisting (a rope or twine).
СЕРБЕҢДЕ- /СЕРБӘҢДЕ-/ 1) to stir, to move (of something small); 2) to swing (arms), to gesticulate.
СЕРБИЙ- to stick out, to project, to protrude.
СЕРГЕК 1) prudent, sensitive, cautious, careful; 2) lively, brisk, cheerful; ... БОЛ- to be prudent, to be sensitive.
СЕРГЕКТІК 1) care, caution, prudence, sensitivity; 2) vivacity, liveliness, animation, cheerfulness, courage.
СЕРТІ- to be refreshed, to be relieved.
СЕРТІТ- to refresh, to relieve, to alleviate.
СЕРЕ measure (thickness).
СЕРЕЙ- 1) to protrude, to project, to stick out, to jut out; 2) to extend, to expand (about a long or tall object or man); СЕРЕЙІП ЖАТҚАН БҰ КІМ? Who stretched that?
СЕРЕҢДЕ- 1) to jerk, to twitch; 2) to dangle (of stg. small).
СЕРЕҢДЕТ- to stir, to move, to dangle (of a child's legs).
СЕРЕҢКЕ matches.
СЕРКЕ castrated goat, a leader he-goat.
СЕРКЕШ kid in his second year.
СЕРКЕШІ baby-goat, kid.
СЕРМЕ- to wave, to flap; ҚАЛАМ ... /fig./ to write.
СЕРМЕН- to swing (one's arms); СЕРМЕНІП ҚАЛ- to swing (one's arms).
СЕРНЕ ЖАСА- to join together to arrange a dinner.
СЕРП- to fling, to hurl, to toss, to make sharp movements; ЖАУДЫ ... /mil./ to thrust back the enemy.
СЕРПЕР lining of coat, flap, skirt.
СЕРПІЛ- 1) to disperse (of mist); 2) to be thrust back, to be forced back (e.g. the enemy).
СЕРСЕМБІ Wednesday, also САРСЕНБІ.
СЕРТ oath, vow, promise.
СЕРТТЕС- to promise one another, to make a firm agreement.
СЕРТТІ /adj./ sworn, affirmed on oath, stipulated; ... СӨЗ oath.
СЕРУ part of native loom.
СЕРУЕН walk, stroll, saunter, ramble, promenade, excursion.
СЕРУЕҢДЕ- to stroll, to take a walk.
СЕРІ knight.
СЕРІК comrade, companion, fellow-traveler.

СЕРІКТЕС participator.
СЕРІКТЕС- to form an association, to unite.
СЕРІКТІК organization, fellowship, association.
СЕРІЛІК nobleness, magnanimity, generosity.
СЕРІППЕ spring (coil); СЕРІППЕЛІ МАТРАЦ mattress spring.
СЕС sign, sound.
СЕСКЕН- 1) to fear, to become frightened, to apprehend; 2) to start, to flinch, to wince.
СЕСКЕНДІР- to frighten, to scare, to intimidate.
СЕСКЕНШЕК timid, irresolute, indecisive, hesitating.
СЕССИЕ session.
СЕТ- to cut slightly, to notch, to clip, to trim.
СЕТІК 1) /adj./ slightly cut; 2) toothless.
СЕТІЛ- to rip, to be cut.
СЕУІР see СӘУІР.
СЕЯЛКА sewing machine.
СЕІЛ 1) promenade, stroll (festivity), entertainment, amusement; 2) drifting ice.
СЕҢ ice floe, block of ice; ... ЖҮРУ drifting ice, ice floe.
СЕҢГІР high mountain ranges.
СЕҢСЕҢ lamb's skin.
СЕҢІР 1) dense forest; 2) foothill; 3) cape; 4) a peninsula on a river.
СИ- to urinate.
СИГАРА cigar.
СИГНАЛШЫ signaler, signalman, bugler.
СИКІС guest.
СИЛЕ- see СЫЙЛА-.
СИММЕТРИЯ symmetry.
СИММЕТРИЯЛЫ symmetrical.
СИМФОНИЯ symphony, symphonic.
СИНОНИМ synonym.
СИНТАКСИС syntax.
СИНТАКСИСТІК syntactic, syntactical.
СИНТЕЗ synthesis.
СИПА treatment, cure.
СИРАҚ see СЫРАҚ.
СИРЕ- to thin, to thin out, to become sparse, to grow thin (or rows and files of men), to decrease, to diminish.
СИРЕК thin, sparse, rare; ... КЕЛЕТІН ҚОНАҚ rare (rarely coming) guest; ... ТОҒАЙ sparse forest, thin forest; ... ШАШ thin hair.
СИРЕКСІ- to thin, to thin out, to become sparse.
СИРЕКТЕН- to thin, to thin out, to become sparse.
СИРЕКТЕНДІР- to thin, to thin out, to make sparse, to make rare.
СИРЕКТІК rarity, curiosity.
СИРЕТ- see СИРЕКТЕНДІР-.
СИСА chintz, cotton (print).
СИСТЕМА system; ӘЛЕУМЕТТІК СИСТЕМАЛАР the socialist systems; КАРТОЧКАЛЫ СИСТЕМАНЫ ЖОЙ- to abolish the rationing system; ҚАНАУ СИСТЕМАСЫ system of exploitation; ЖАЛДАЛЫ ЕҢБЕК СИСТЕМАСЫ system of wage labor; ОТАРЛЫҚ СИСТЕМАСЫ colonial system; ЖЕР СУАРУ СИСТЕМАСЫ irrigation system.
СИЯ black.
СКЕЛЕТ skeleton.
СКЕПТИК sceptic.
СКЕПТИЦИЗМ scepticism.
СКРИПКА violin.
СКРИПКАШЫ violinist, fiddler.
СМЕТА estimate.
СМОЛАЛА- to resin, to tar, to pitch.
СМОЛАЛЫ resinous.
СНАЙПЕР sniper, sharpshooter.
СНАРЯД /mil./ shell, projectile, missile.
СО that, abbrev. of СОЛ /dem. pron./; ... ЖЕРДЕ there, in that place.
СОБАЛАҚ 1) roll, bundle (stg. twisted in the form of a pipe); 2) unleavened bread; 3) /adj./ sluggish, slack, inert.
СОБАЛАҚТА- 1) to felt (wool); 2) to roll up, to twist.
СОБАЛАҚТАН- 1) to be felted (of wool); 2) to be rolled up, to be twisted; СОБАЛАҚТАНЫП ҚАЛҒАН ЖҮН felted wool.
СОБЫҚ pod, legume.
СОВЕТ soviet, council; ... ОДАҒЫНЫҢ ҚҰРАЛДЫ КҮШТЕРІ armed forces of the Soviet Union; ... РЕСПУБЛИКАСЫ Soviet republic; ... ШАРУАШЫЛЫҒЫ sovkhoz, state farm; ... ӨКІМЕТІ soviet authority, soviet power; СОВЕТКЕ ҚАС /adj./ anti-soviet.
СОВЕТТЕНДІР- to sovietize.
СОВЕТТЕР ОДАҒЫ the Soviet Union.
СОВЕТТІК /adj./ soviet.
СОВХОЗ sovkhoz, state farm.
СОДАН /СОНАН/ since the time when.
СОДАН БЕРІ since that time.
СОДЫР 1) tease, bully, mischievous man or child; 2) harm, damage, mean trick.
СОДЫРЛАН- 1) to play mean tricks, to be

naughty (of a child); 2) to harm, to damage, to injure.
СОДЫРЛЫ mischievous, naughty, pugnacious man; ... ТИЙ- to exert a harmful effect, to have a bad influence.
СОЗ- to stretch out, to extend, to stretch; АЯҚ ... /fig./ to die.
СОЗ АУРУЫ gonorrhea.
СОЗАҢ leggy, shanky.
СОЗЫЛ- 1) to stretch, to stretch oneself, to sprawl, to lengthen; 2) /fig./ to do one's best, to try.
СОЗЫЛМАЛЫ viscous.
СОЗЫЛҒЫШ easily stretchable, easily extensible.
СОЗЫМДЫ 1) easily stretchable, easily extendible; 2) /fig./ urbane, well-mannered; ... ЖҮН long-staple wool.
СОЙ- 1) to cut, to slaughter (cattle), to skin; 2) to undress; 3) /fig./ to subject to crushing criticism.
СОЙ race, breed, origin, illustrious race, family.
СОЙДАҚ TIC man with buck-teeth.
СОЙДЫЙ- to protrude, to project, to jut out.
СОЙЫЛ club, cudgel.
СОЙЫЛ- to be slaughtered, to be stabbed, to be butchered.
СОЙЫЛДА- to club, to cudgel.
СОЙЫЛДАС- to fight with clubs.
СОЙҚАН brawler.
СОЙҚАН САЛ- see СОЙҚАНДА-.
СОЙҚАНДА- to brawl, to make a row.
СОЙҚАНДЫ scandalous, daredevil, bully, rowdy.
СОЛ /dem. or./ 1) that, that one; 2) left; ... ЖАҚ the left side; ... ЖАҚ ҚАНАТЫ /mil./ left wing, left flank; ... ЖАҚТА on the left side; ... ЖАҒЫНАН ТҮР- to be in a bad mood (to get up on the left foot); ... КЕЗДЕ at that time; ... ТАРАПҚА to the left side; ... ҚОЛ left hand.
СОЛ- 1) to dry up, to fade, to wither, to droop, to grow pale; 2) /fig./ to become emaciated.
СОЛАЙ so, thus.
СОЛАМАЙЫМЕН all belongings, everything which is; ... БЕРДІ he gave him all the belongings.
СОЛАҚ rectangular cut, rectangular dent, ear mark (on cattle).
СОЛАҚАЙ lefthanded person.
СОЛАҢДА- to lean out (of a window).
СОЛДЫР sluggish, inert.
СОЛБЫРАЙ- to become sluggish, to become inert (of man).
СОЛДАН from the left side.
СОЛДАТ soldier.
СОЛМА shortness of breath (of a horse).
СОЛТАҚ lame (on one leg), lame horse.
СОЛТАҚТА- to hobble, to limp slightly.
СОЛТҮСТІК north, northern.
СОЛУҚ asthma, shortness of breath.
СОЛШЫЛ left-winger, leftist; ... УКЛОН left-wing deviationist.
СОЛЫҚ 1) quickened breathing, panting (from heat, fatigue); 2) sobbing; СОЛЫҒЫН БАС- to take a rest.
СОЛЫҚТА- 1) to breathe quickly, to pant; 2) to sob; СОЛЫҚТАП ЖЫЛА- to weep, to sob.
СОЛҚ-СОЛҚ ЕТ- to rock forcefully, to swing.
СОЛҚЫЛДА- 1) to rock, to swing, to shake; 2) /fig./ to hesitate, to be indecisive.
СОЛҚЫЛДАҚ 1) resilient, elastic, springy, flexible, supple; 2) /fig./ unsteady, unstable, shaky.
СОЛҚЫЛДАҚТЫҚ hesitation, instability, unsteadiness.
СОЛҚЫНДА- 1) to surge; 2) to adorn oneself; 3) to shake /intr./.
СОЛҒА to the left.
СОЛҒЫН 1) flabby, flaccid, sluggish; 2) pale, pallid, colorless, withered.
СОЛҒЫНДАН- to become pale, to grow pale, to fade, to wither.
СОМ 1) rouble; 2) massive; ... АЛТЫН nugget (gold); ... ЖІГІТ muscular (sturdy) fellow; ... ТЕМІР block, bar, pig (of iron), mold, ingot.
СОМА 1) sum; 2) money (a good amount).
СОМДЫҚ /adj./ rouble.
СОМСА see САМСА.
СОНА gadfly, horsefly.
СОНАН ҚЕЙІН after that.
СОНАН СОҢ after that.
СОНАР newly fallen snow.
СОНАУ (the one) there, (the one) over there.
СОНДА there, at that place, then, at that time; ... ДА still, nevertheless, however.
СОНДАДА see СОНДА ДА.
СОНДАЙ 1) such; 2) analogical.
СОНДАҒЫ being there, of that place, of that time.
СОНДЫҚТАН therefore.
СОНПЫР ramrod.

СОНУ 1) virgin snow; 2) untouched place (grass).

СОНЫ 1) acc. case of СОЛ (that); 2) untouched, unbroken, virgin; ... ЖАЙЛАУ untouched summer pasture; ... ШАБЫНДЫҚ untouched place in the meadow; ... ҚАР deep, newly fallen snow.

СОНЫЛАУ more or less untouched (not much used).

СОНЫМЕН 1) /adv./ in a word, consequently, thus, so then; 2) with him, with that (this); ... БІРГЕ with that; ... ҚАТАР at the same time.

СОНША so much, so many, that much.

СОПАЙ- to take an oblong, oval shape.

СОПАҚ oblong, oval.

СОПАҚТАУ somewhat oblong.

СОПАҚША see СОПАҚ.

СОПАҢДА- to lean out.

СОППА warm Tartar cap.

СОПЫ see СҰПЫ.

СОР 1) cruel, fate, doom; 2) torment, torture, disaster, calamity, failure; 3) saline soil, salt marsh (dark, strongly alkaline soil), salt lake; ... ТҰЗ salt, marsh salt; СОРЫ ҚАЙНА- to fail; СОРЫН ҚАЙНАТ- to tire out, to exhaust.

СОР- to draw out, to extract, to suck, to suck out.

СОРАЙ clumsy.

СОРАП hardly noticeable trace, hardly noticeable sign (of a road, etc.).

СОРАП! СОРАП! call to a camel requesting him to drink water.

СОРАПТА- to drink water (of a camel).

СОРАҚЫ awkward, clumsy.

СОРАҚЫЛАН- to become clumsy, to become awkward.

СОРАҚЫЛЫҚ awkwardness, clumsiness.

СОРАҢ kind of grass growing on saline soil; ... ЖЕР saline soil.

СОРАҢДА- to protrude, to project, to jut out.

СОРАҢДАУ in-toed, clumsy.

СОРДАУТ /СОРДАУЫТЫ/ salt pan.

СОРДЫРТ- see СОР-.

СОРЛА- to live in poverty, to be in distress, to fail.

СОРЛАТ- to cause harm.

СОРЛЫ poor, poor thing, wretch.

СОРМАҚТА compress of camel wool soaked with hot salt water.

СОРМАҢДАЙ see СОРЛЫ.

СОРПА soup broth; ... МОРПА soup and the like; СОРПАҒА ШЫҒАРЫ the best cream of the crop.

СОРТАҢ /СОРТАҢ ЖЕРІ/ salt march, dark, strongly alkaline soil.

СОРТАҢДЫ saline, brackish.

СОРТТА- to sort, to classify.

СОРТТАУШЫ sorter.

СОРТТЫ /adj./ of a certain quality, of a certain shape.

СОРЫМЫЗҒА see СОРЫНА.

СОРЫНА unfortunately; ... ҚАРАЙ unfortunately.

СОРЫҚ /F/- 1) to stream down (of water from a wet object); 2) to stamp out; 3) to tread, to trample through; 4) to dry up gradually.

СОРҒАЛА- 1) to stream, to flow in a stream, to stream down, to drip, to fall by drops, to drop, to dribble.

СОРҒЫЗ- to let suck.

СОРҒЫШ ҚАҒАЗ blotting paper.

СОСАНЫ 1) pale (of color); 2) untrodden (of road).

СОТ court, court of justice; ... ОРНЫ court house; ХАЛЫҚ СОТЫ people's tribunal; ... ЖҰМЫСЫ legal procedure; ... КЕСІМІ court verdict, sentence, judgment, ... МӘЖІЛІСІ session of the court; ... ТЕРГЕУІ judicial inquiry, inquest; ... ІСІ lawsuit, litigation; ... ҚОРҒАУЫ legal defense; СОТТЫҢ АҚТАП ШЫҒАРҒАН ҮКІМІ acquittal; СОТТЫҢ ШЫҒЫНЫ /law/ costs; СОТТАН БҰРЫН ҚАМАУ imprisonment before trial.

СОТАНАҚ see СОДЫР.

СОТТА- /law/ to try.

СОТТАЛ- /law/ to be tried.

СОТТАС- to litigate.

СОТТАСТЫР- to compel, to litigate.

СОТТЫ /law/ defendant.

СОТҚАР pugnacious person, bully, squabbler.

СОТҚАРЛАН- to be pugnacious, to become a squabbler, to become a bully.

СОТҚАРЛЫҚ pugnacity, proneness to brawling, proneness to wrangling.

СОЦИАЛДЫҚ socialism.

СОЦИАЛИЗМ socialism.

СОЦИАЛИСТ socialist.

СОЦИАЛИСТІК socialistic; ... ПАРТИЯ socialist party.

СОЯ ЖУА /bot./ Allium fistulosum.

СОЯУ 1) a toothpick; 2) conifers' needles; 3) splinter; 4) small wooden stick for sewing felts together.

СОҚ /Ғ/- 1) to thresh; 2) to call on the way, to visit, to drop in; 3) to beat, to strike, to knock; 4) to forge; 5) to kill (cattle); 6) to cut, to thrust, to stab; АСТЫҚ ... to thresh; АҚТЫҚТЫ ... to thresh; ӘҢГІМЕ ... to converse.
СОҚА plough, wooden plough; ... БАСЫ (he is) solitary.
СОҚАЙ- to tower above others.
СОҚАШЫ ploughman.
СОҚПА 1) dry dung (fuel); 2) hollow, bump, rut (in road); ... ҮЙ adobe house.
СОҚПАҚ footpath; ... ЖАЛ footpath.
СОҚТА 1) blood sausage; 2) uprooted grass; СОҚТАДАЙ ЖІГІТ tall fellow.
СОҚТАЛАН- to uproot, to eradicate.
СОҚТАЛЫ large, considerable, solid, reliable.
СОҚТЫР- 1) to bring, to bring to, to lead to; 2) to order somebody to make, to order somebody to prepare; 3) to force someone to beat, to force someone to strike.
СОҚТЫҚ /Ғ/- 1) to run against, to dash against, to run into, to collide, to conflict; 2) /fig./ to find fault, to cavil, to nag, to carp.
СОҚЫР blind, blind man; ... БОЛЫП ҚАЛ- to go blind; ... СЕЗІМ instinct; ... СОҚПАҚ path covered with snow.
СОҚЫРАЙ- to go blind.
СОҚЫРЛЫҚ blindness.
СОҚЫРТЕКЕ /game/ blind man's buff.
СОҚҚА mortar.
СОҚҚАН ЖЕР surf, breakers.
СОҚҚЫ 1) /obs./ club, cudgel (ancient weapon); 2) beating; 3) /fig./ blow, thrust, stroke; ... БЕР- 1) to repulse; 2) to sack, to raid, to loot.
СОҢ 1) end; 2) postposition conveying the meaning of: after, later, afterwards, then, thereupon, in order that; ... ҚАЛ- to be late, to be overdue, to fall behind, to lag behind; СОҢЫНА ТҮС- /fig./ to pursue, to chase, to be after; ОҚУДЫҢ СОҢЫНА ТҮС- /fig./ to give oneself entirely to studies.
СОҢРА see СОҢЫРА.
СОҢЫНАН after.
СОҢЫРА /adv./ late, later.
СОҢҒЫ 1) hind; 2) posterior; 3) last, later; ... СӨЗ epilogue, last word.
СОҒАН dative-directional of СОЛ.
СОҒУ abuse, insult (harch words).
СОҒЫЛ- 1) to be beaten, to be flogged, to be whipped, to hit, to strike; 2) to be coined.
СОҒЫЛҒАН villain, scoundrel, rogue, swindler.
СОҒЫМ cattle for winter slaughter; ... МАЛ cattle for winter slaughter; ... БАҒЫТЫ time of cattle slaughter.
СОҒЫМДА- to slaughter cattle for winter.
СОҒЫС battle, fight, war; ... БІЛДІРУ declaration of war; ... МАЙДАНЫ battlefield; ... МИНИСТРІ minister of war; ... МИНИСТРЛІГІ ministry of defense, war department; ... ТҰТҚЫНЫ prisoner of war; ... ФЛОТЫ navy; ... ХАУІПТЫ threat of war; ... ҚЫЙМЫЛДАРЫ military actions; ... ӘРЕКЕТІ military operations; ...-ТЕҢІЗ ФЛОТЫ navy; ...-ТЕҢІЗ ФЛОТЫНЫҢ МИНИСТРЛІГІ ministry of the navy, navy department; ҰЛЫ ОТАН ... Great Fatherland War; ... ҚАХАРАМДЫЛЫҚ fighting efficiency, fighting ability, combat value.
СОҒЫС- to fight, to wage war, to beat other.
СОҒЫСУШЫ belligerent.
СОҒЫСҚҰМАР militant.
СОҒҰРЛЫМ so far, so much; ... ЖАҚСЫ so much the better, all the better.
СТАНДАРТ standard.
СТАРШЫН the elder of the aoul.
СТАХАНОВТЫҚ /adj./ Stakhanov.
СТАХАНОВШЫ /adj./ Stakhanovite.
СТЕНОГРАФИЯ stenography, shorthand.
СТЕНОГРАФИЯЛЫҚ /adj./ stenographic, shorthand.
СТИХИЯ element.
СТИХИЯЛЫ elemental.
СТРАТЕГИЯ strategy.
СТРАТЕГИЯЛЫҚ strategic.
СУ 1) water; 2) river; ... АСТЫН watershed, water divide; ... АСТЫНДАҒЫ ТАС submerged rock; ... БАСАТЫН ШАБЫНДЫҚ flood-plain, water-meadow; ... БАСЫ headwaters, source of a river; ... БАСҚАН ЖЕР flooded area; ... БЕТІ water surface, littoral, riverside, river country, strip of land along a river; ... БОЙЫНДА on the riverside; ... ДИІРМЕН watermill; ... ЕМІ hydropathy, water cure; ... ЕМХАНАСЫ hydropathic dispensary; ... ЖАҢА КИІМ brand-new clothing; ... ЖАҒАСЫ shore, coast; ... ЖОЛЫ АШЫЛУ opening of navigation; ... ЖЫЛАН water snake; ... ЖЫРҒАН ЖЕР wash-out, erosion; ... ОЙЫЛҒАН ЖЕР place washed out, worn out by water; ... СЕПКІШ watering can, funnel, sprinkler; ... ТАПШЫЛЫҒЫ low water, shallowness; ... ТАРТҚЫШ water pipe, aqueduct; ... ТАС- to over-

flow /intr./ (of river); ... ТАСУ spring, high water; ... ТАСЫН reservoir, cistern; ... ТАСҚЫНЫ overflow; ... ТИІРМЕН see ... ДИІРМЕН; ... ТОЛЫҒУ flux, affluence, high tide; ... ШАШЫРАНДЫСЫ spray, splash, spatter; ... ШЫҒЫСЫ source; ... ҚАЙТУ ebb, low tide; ... ҚОҢЫЗЫ waterbug; ... ӨЛШЕР water meter, water gauge; ... ӨТКІЗБЕС ҚАБАТ impervious (to water) stratum; СУДЫҢ АЯҒЫ mouth of a river; СУДЫҢ БАСЫ source of a river; СУДЫҢ БЕТІ surface of the water; СУДЫҢ БОЙЫ the main part of the river; СУДЫ ЖАЙЫЛУЫ overflow; СУДЫҢ КӨБӨЮ flux, increase, affluence of water; СУДЫҢ ТАРТЫЛУЮ reflux, ebb, subsiding of water; СУДЫҢ ТАСУЫ flood, overflow; СУДЫҢ ҚУЮУ bank of the river; СУДЫҢ ҚЫРЫ river bank; АУЫЗ ... drinking water; АУЫЗ СУДЫҢ ҚҰР- to take too much, fancy, to be too easily carried away; ЖҮРЕГІМ ... ЕТЕ ТҮСТІ my heart missed a beat; ТҰРҒЫН ... stagnant water; СУҒА БАРАТУҒУН ЖОЛ path of the cattle to water; ЖІБЕК КИІМ ...-СУ ЕТЕДІ the silk clothes rustled.

СУ- to cool down, to become cool, to grow cool, to cool off, to get cold, to cool down.

СУАЙТ liar.

СУАЙТТАН- to become a liar.

СУАЛ- 1) to evaporate, to dry up (of a river); 2) to stop giving milk (of a cow); КӨЗІ ... to lose one's eyesight.

СУАЛАС settlements situated on the same river.

СУАЛМА ӨЗЕН intermittent river, dry (to the end of the summer) river.

СУАЛМА СЫЙЫР cow which stops giving milk.

СУАЛТ- to wean a child.

СУАМА gossip, prattler.

СУАР- 1) to water, to give to drink; 2) to irrigate, to temper, to harden; АТ ... to water the horses; ЕГІН ... to irrigate the crops; ҚҰРЫШТЫ ... to temper steel.

СУАРМАЛЫ irrigated, irrigable; ... ЖЕР irrigated land.

СУАРЫЛ- 1) to be given to drink; 2) to be irrigated; 3) to be hardened, to be tempered (of metals).

СУАТ 1) blade; 2) water trough, watering place (for stock), basin, reservoir, cistern, water tank, well, pond; МҰЗ ... ice hole.

СУДЬЯ judge.

СУДЫР rustle, rustling.

СУДЫР-СУДЫР ЕТ- to rustle.

СУДЫРА- see СУДЫР-СУДЫР ЕТ-.

СУДЫРЛА- see СУДЫР-СУДЫР ЕТ-

СУДЫРЛАҚ /adj./ rustling.

СУЗУЛ- to fall down, to abate.

СУЛА- 1) to wet, to soak; 2) to irrigate; 3) to lie on one's side.

СУЛАН- to get wet, to become wet.

СУЛАНДЫРУ irrigation, water supply.

СУЛАС- to live together on the same river.

СУЛДА- to hiss, to make noise.

СУЛДАТ- to make noise.

СУЛЫ damp, wet, watery; ... КӨГЕЛ water-meadow, flood-plain; ... ЖЕР locality supplied with water.

СУЛЫҚ 1) /reg./ bit of a bridle; 2) raincoat; 3) hand towel.

СУМАҚАЙ chatterer, tattler, rumor-mongerer.

СУМАҢДА- to talk fast, to have a glib tongue.

СУМЕН ЕМДЕУ hydropathy, water cure.

СУН- to offer one's hand, to shake hands.

СУП otter.

СУРЕТ picture, drawing, image, portrait; ... САЛ- to draw; СУРЕТКЕ ТҮСІР- to photograph.

СУРЕТТЕ- to depict, to picture, to portray, to represent, to outline, to describe.

СУРЕТТЕЛ- to be depicted, to be portrayed, to be outlined, to be described.

СУРЕТТЕМЕ picture, image, representation, description, sketch.

СУРЕТТІ illustrated.

СУРЕТШІ artist, painter.

СУРЕТШІЛ devotee of art.

СУС- 1) to come untied, to come loose; 2) to slip, to slide.

СУСА- 1) to be thirsty, to thirst for; 2) /fig./ to crave for, to desire strongly.

СУСАЛ- to be thirsty.

СУСАМЫР fir tree.

СУСАР marten.

СУСАТ- to cause thirst.

СУСЕК bin, cornbin, crib.

СУСУ- /СУУСУ-/ 1) to move; 2) to have no support.

СУСУРА- to thirst for (after).

СУСЫЗ waterless, arid, anhydrous, dry; ... АҢҒАР waterless valley, dry bed of a river; ... ЕГІСТІК non-irrigated fields.

СУСЫЗДЫҚ dryness, aridity.
СУСЫЛДА- to rustle /intr./.
СУСЫМАЛЫ friable, free-flowing, loose; ... ЖІП rope which is difficult to tie.
СУСЫН beverage, drink, refreshing drink; ... ҚАН- to quench the thirst.
СУСЫНДА- to drink, to quench the thirst, to drink a refreshing beverage.
СУТЕГІ hydrogen.
СУУАР- to water.
СУШЫ 1) water-carrier; 2) water transport worker; 3) water reservoir.
СУШЫЛ swimmer.
СУЫ АЗ arid, anhydrous, free from water, dry.
СУЫЛДА- 1) to rustle (of tree leaves); 2) to sink (of heart).
СУЫН- to cool, to cool off, to get cold, to grow cold.
СУЫР marmot (woodchuck), steppe marmot.
СУЫР- 1) to pull out, to draw out (of nails, etc.), to extract (of teeth); 2) to winnow (grain).
СУЫРТПАҚ piece of material from which thread for sewing is pulled out.
СУЫРЫЛ- to be pulled out, to be drawn out, to be extracted; БҰТЫ СУЫРЫЛА ЖЕЛ- to run fast (of a horse); СУЫРЫЛА СӨЙЛЕ- to talk (smoothly), to speak fluently.
СУЫС- to grow cold to each other, to lose interest in each other, to love each other no longer.
СУЫТ urgent, pressing.
СУЫТ- to cool, to chill, to cool off.
СУЫҚ 1) cold; 2) /fig./ stern; ... ТІГІЗ to catch cold; ... ТОРҒАЙ sparrow; ... ХАБАР bad news; СУЫҚҚА ТӨЗІМДІ ӨСІМДІК frost-hardy plant.
СУЫҚТАУ chilly.
СУҒЫЛ- 1) to interfere with other's affairs; 2) to be put on (clothes, etc.), to be put in.
СФЕРА sphere.
СЬЕЗ convention, meeting; ПАРТИЯ СЬЕЗІ convention of the communist party.
СЫБА- to smear, to soil, to daub, to dirty, to paint, to oil; СӨЗБЕН ... to scold, to call names.
СЫБАЙ adjacent, contiguous, neighboring; ...-САЛТАҢ АДАМ lonely man, solitary man.
СЫБАЙЛАС neighboring, adjacent; ... БҰРЫШТАР /math./ adjacent angles.
СЫБАН- to roll up one's sleeves; СЫБАНЫП КІРІС- to undertake something resolutely.
СЫБАНДЫР- to make someone roll up the sleeves.
СЫБАҒА part, share.
СЫБДЫР rustle.
СЫБДЫРЛА- to rustle.
СЫБЫЗҒЫ pipe, reed, fife.
СЫБЫЗҒЫШЫ piper, reed player.
СЫБЫР whisper, whispering.
СЫБЫРДА- see СЫБЫРЛА-.
СЫБЫРЛА- to whisper.
СЫБЫРЛАС- to converse in whispers.
СЫБЫС rumor, hearing, report.
СЫДЫР- 1) to skin an animal; 2) to bark a tree; 3) /fig./ to dart by, to sweep past, to sweep through, to go fast.
СЫДЫРТ- 1) to let sweep by; 2) to whip, to lash; ЖЫЛҚЫҒА СЫДЫРТЫП БҰҒАЛЫҚ САЛ- to lasso horses driven at full speed into an ambush.
СЫДЫРЫЛ- to be skinned.
СЫДЫРЫМ ТАСПА leather strap.
СЫДЫРЫМ ҚАБЫҚ bark stripped off trees.
СЫЗ dampness, humidity.
-СЫЗ without.
СЫЗ- 1) to write, to draw, to sketch, to design, to trace; 2) /fig./ to elude, to evade, to shirk, to run off, to run away.
СЫЗАТ crack, cleft, fissure, fracture, crevice, chink, split, scratch, notch, abrasion.
СЫЗДА- to ache.
СЫЗДАТ- to cause pain, to hurt.
СЫЗДАУЫҚ abscess, boil, pains, aches.
СЫЗДЫҚ welt (on shoes).
СЫЗУЛЫ lined, ruled.
СЫЗЫЛ- 1) to be lined, to be ruled (of paper, etc.); 2) to be traced, to be drawn, to be written; АСТЫНАН СЫЗЫЛҒАН underlined; ҮСТІНЕН СЫЗЫЛҒАН deleted, crossed out.
СЫЗЫҚ line, boundary, mark, draft (drawing), line, dash; КӨЛДЕИЕҢ ... horizontal line; ТІК ... vertical line.
СЫЗЫҚТЫ lines, ruled.
СЫЗЫҚША short line, dash.
СЫЗҒЫЛА- to trace, to delineate, to underline several times, to cross out with several lines.
СЫЗҒЫШ ruler (drawing instrument).
СЫЙ gift, present, reward, premium, prize, bonus; ... ҚОНАҚ honorary guest, guest of honor.

СЫЙ- to go in, to fit in, to find place, to have room for.
СЫЙДАҢДА- to walk fast.
СЫЙДЫЙ- to be meager, to be lean.
СЫЙДЫР- to hold, to contain.
СЫЙЕЗ see СЬЕЗ.
СЫЙЛА- 1) to make a present, to give, to grant, to present, to reward; 2) to respect, to esteem, to show respect, to show esteem; 3) to treat, to entertain with food and drink, to regale.
СЫЙЛАУ donation, presentation.
СЫЙЛЫ respected, esteemed, honorable, honorary.
СЫЙЛЫҚ donation, present, gift, premium, prize, bonus.
СЫЙПА- to stroke, to caress lightly, to touch slightly.
СЫЙПАЛА- to grope for; СЫЙПАЛАП ЖҮР- to grope one's way.
СЫЙПАЛАҚТА- see СЫЙПАЛА-.
СЫЙПАТ character, nature, type, characteristic, trait, property, quality.
СЫЙПАҢДА- 1) to tarry, to dally, to hesitate; 2) to wag the tail.
СЫЙРАҚ 1) /anat./ tibia, shin, shank; 2) one-quarter of a carcass (of cattle).
СЫЙРАҚТЫ long-legged, tall; ... МЫЛТЫҚ gun with a rest; МЫЛТЫҚТЫҢ СЫЙРАҒЫ rest for ancient hunting-gun.
СЫЙЫМ holding capacity, cubic content.
СЫЙЫМДЫ 1) roomy, spacious, capacious; 2) well-mannered, urbane; АҚЫПҒА ... persuasive, intelligible, perspicuous.
СЫЙЫМДЫЛЫҚ easy disposition, pleasantness.
СЫЙЫМСЫЗ unaccommodating, quarrelsome, ill-mannered, bad disposition.
СЫЙЫМСЫЗДЫҚ unsociability, quarrelsome disposition.
СЫЙЫН- 1) to hope; 2) to resort to protection; КҮШІНЕ ... to resort to brute force.
СЫЙЫР- to strip, to strip off, to peel, to skin, to flay.
СЫЙЫР cow; ... ЕТ /... ETI/ beef; ... МАЙЫ (cows-milk) butter; ... ҚОРА cattle-shed, cow barn.
СЫЙЫРШЫ cow shepherd, herdsman.
СЫЙЫС- to get on (with someone); to get along (with somebody).
СЫЙЫСПАУШЫЛЫҚ unsociability.
СЫЙЫСТЫР- 1) /fig./ to eliminate conflicts; 2) to find room for, to lodge, to house.
СЫЙЫҚ (used only with the possessive affix) physiognomy.
СЫЙЫҚСЫЗ ugly, of unpleasant appearance.
СЫЙҚЫР 1) wizard, sorcerer; 2) witchcraft, sorcery; ... АДАМ wizard, sorcerer, conjuror.
СЫЙҚЫРЛА- 1) to bewitch, to cast a spell upon; 2) to enmesh, to entangle, to deceive.
СЫЙҚЫРЛАУ sorcery, witchcraft.
СЫЙҚЫРЛЫ false, magic, bewitching.
СЫЙҚЫРШЫ conjuror, juggler; 2) wizard, sorcerer.
СЫЙҒЫЗ- see СЫЙДЫР-.
СЫЛ- 1) to remove (an ulcer, a sore); 2) to strip (flesh from bones); 3) /fig./ БІРДЕУДІҢ БЕТІН ... to shame, to put to shame.
СЫЛАН- 1) to smear, to daub, to apply a coat (of clay, etc.); 2) to rub, to massage.
СЫЛАН- to preen oneself, to smarten oneself up, to adorn oneself, to clean oneself.
СЫЛАУ massage; ... БАЛШЫҚ clay wall plaster; ... МАЙ /hist./ ointment applied to newly-born babies.
СЫЛАҢ dandy, fop, dressy woman, coquette.
СЫЛАҢДА- to be a dandy, to be a fop, to dress smartly, to flirt.
СЫЛБЫР sluggish, apathetic, milksop, softy; ... ЖАҢБЫР drizzle, drizzling rain.
СЫЛБЫРЛА- to act sluggishly, to mumble, to drawl, to procrastinate.
СЫЛБЫРЛЫҚ apathy.
СЫЛДЫР rustle, murmur, ripple; ... СӨЗ empty talk.
СЫЛДЫРА- to sound, to ripple, to murmur, to purl, to gurgle, to rustle, to ring.
СЫЛДЫРАМА rippling, murmuring, rustling.
СЫЛДЫРАҚ rattle.
СЫЛДЫРЛА- see СЫЛДЫРА-.
СЫЛДЫРЛАТ- to jingle, to strum.
СЫЛДЫРЛАУЫҚ see СЫЛДЫРАҚ.
СЫЛДЫРМАҚ see СЫЛДЫРАҚ.
СЫЛП ЕТ- to flop down, to tumble, to fall down.
СЫЛПЫЛДА- to squelch.
СЫЛПЫҢ friable, crumbly, flabby, flaccid.
СЫЛТ- to hobble, to limp slightly.
СЫЛТАУ 1) calumny; 2) reason, cause, pretext, pretense, excuse; ОРЫНДЫ ... plausible pretext; СЫЛПАЙЫ ... plausible pretext.
СЫЛТАУРАТ- to find an excuse, to find a pretext.
СЫЛТАУШЫЛ simulator.

СЫЛТЫ- to limp slightly, to limp from time to time.
СЫЛТЫҚ hobbling, limping slightly.
СЫЛҚ ЕТ- to fall flat, to fall as if shot.
СЫЛУ /med./ operation.
СЫЛҚ-СЫЛҚ /onomatopoetic word/ (rippling, rustling, ringing); ... КҮЛ- to laugh, (affectedly) ringingly; ... АҒЫП ЖАТ- to ripple, to murmur (of water).
СЫЛҚЫЛДА- to get loose, to get shattered, to dangle.
СЫЛҚЫЛДАҚ loose, shattered, dangling.
СЫЛҚЫЙ- to sprawl, to lie flat.
СЫЛҚЫМ 1) plucky fellow, brave chap; 2) see СЫЛАҢ.
СЫМ 1) wide trousers; 2) wire; ... ТІКЕНЕКІ БОГЕТ wire entanglement, wire obstacle; ... КИЙ- to wear wide trousers; ... ТЕМІР iron wire; ... ЖЕС copper wire; ... ТАРТ- to stretch the wire.
СЫМАҚ postposition signifying: like, not unlike; ТОРҒАЙ ... like a forest; КӨЛ ... like a lake.
СЫМБАЛ rag.
СЫМБАТ stateliness, shapeliness; ... ӨНЕРІ sculpture; ... ӨНЕРІШІСІ sculptor.
СЫМБАТСЫЗ plain, ill-looking, coarse.
СЫМБАТТАУ sculpture, carved image.
СЫМБАТТЫ well-shaped, well-proportioned, pretty, stately.
СЫМПЫЙ- to lose everything, to be left with nothing.
СЫМПЫЛДА- to fly fast; СЫМПЫЛДАП ЖҮР- walk fast or easily.
СЫМСЫЗ wireless; ... ТЕЛЕГРАФ 1) wireless telegraph; 2) /iron./ unauthentic news, groundless rumors.
СЫН- to break, to go to ruin, to become bankrupt, to be broken, to break up, to break in pieces, to cleave, to split, to crack.
СЫН 1) a man's figure, outward appearance; 2) trial, test, criticism, research, exploration, experience; ... САҒАТТА in the hour of trial; ... ТАС stone image.
СЫНА wedge.
СЫНА- 1) to criticize; 2) to investigate, to explore, to try, to test, to examine, to observe, to explore, to make observations, to watch.
СЫНАЛ- 1) to be subject to criticism; 2) to be tested, to be tried.
СЫНАЛА- to wedge in, to drive a wedge.
СЫНАЛАС- to squeeze in, to wedge in.
СЫНАЛҒАН tried-out, well-tried, tested.
СЫНАП mercury, quicksilver.
СЫНАТ- to submit something to someone for evaluation.
СЫНАУШЫ examiner, tester, investigator, analyst, expert.
СЫНАҚ test, trial, examination.
СЫНАҒЫШ see СЫНШЫ.
СЫНАҒЫШТЫҚ see СЫНШЫЛДЫҚ.
СЫНДЫ see СЫЯҚТЫ.
СЫНДЫР- to break.
СЫНСЫЗ uncomely, plain, insignificant.
СЫНШЫ critic, expert, connoisseur.
СЫНШЫЛДЫҚ 1) sincerity; 2) critical attitude, discriminatory attitude, criticism.
СЫНЫҚ 1) broken; 2) fragment, splinter; ... ЖҮЗДІ modest (of a person); ТЕМІРДІҢ СЫНЫҒЫ scrap iron.
СЫНЫҚТЫҚ timidity.
СЫНЫҚШЫ bone-setter.
СЫНҒАҚ /СЫНҒЫШ/ fragile, brittle.
СЫП intensifying particle for words beginning with; ...-СЫЛДЫР very liquid, very thin, very watery.
СЫПАЙЫ 1) pretty, elegant, refined, graceful, beautiful; 2) polite, civil, courteous; ... ТҮР polite form of address (using "you").
СЫПАЙЫ ГЕРШІЛІК see СЫПАЙЫЛЫҚ.
СЫПАЙЫГЕРШІЛІК see СЫПАЙЫЛЫҚ.
СЫПАЙЫ КІШІ polite person (man).
СЫПАЙЫЛЫҚ courtesy, civility, politeness.
СЫПАЙЫС- 1) to stand on ceremony; 2) to seem to be polite, to seem to be courteous, to seem to be civil.
СЫПАТТА- to depict, to describe, to characterize, to sketch.
СЫПАТТАМА description, characteristic, sketch.
СЫПАТТАУ argumentation.
СЫПСЫҢ see СЫБЫС.
СЫПТЫҒЫР 1) lean, gaunt, meager, thin; 2) /fig./ sly, knavish.
СЫПЫЛДАҚ- 1) to talk fast; 2) to move fast.
СЫПЫЛДАҚ 1) quick, prompt, efficient; 2) rattle.
СЫПЫНДА- to be lively, to fuss, to bustle about (of hostess).
СЫПЫР- to sweep (the floor), to clear away, to brush off, to take off, to take away.
СЫПЫРА in succession, one after the other.
СЫПЫРТҚЫ broom.
СЫПЫРУШЫ floor cleaner.
СЫПЫРЫЛ- to be taken away, to be removed.
СЫПЫРЫНДЫ rubbish, sweepings.

СЫПЫРЫҚ skinny, scraggy, emaciated, thin.
СЫПЫРҒЫШ whisk broom, broom, besom.
СЫПЫС thin (of horse's tail).
СЫПЫҢДА- see СЫПЫЛДА-.
СЫР 1) cinnabar, vermilion, ocher; 2) paint, color; 3) secret, mystery; ... АЛДЫРМА- not to betray a secret.
СЫР- to stitch, to quilt, to sew together.
СЫРА 1) beer; 2) the heel of a boot; ... ЗАВОДЫ brewery; ... ҚАЙНАТУ brewing; ... ҚАЙНАТУШЫ brewer.
СЫРАН far distance, place far away (remote).
СЫРАҚ tall, long-legged (of horse).
СЫРБАЗ 1) 3–4 months old fat lamb; 2) /adj./ self-possessed.
СЫРДА- to polish.
СЫРДАҢ bare, without vegetation.
СЫРДАҢ АДАМ /fig./ ill-disposed man.
СЫРЛА- to paint, to varnish, to lacquer.
СЫРЛАН- to be painted.
СЫРЛАС- 1) to be acquainted, to be a friend of; 2) to confide secrets to each other, to share one's innermost thoughts.
СЫРЛАС friend, confidante.
СЫРЛЫ /adj./ painted; ... СӨЗ (АСТАРПЫ СӨЗ: allegorical) figurative word.
СЫРМА see СЫРМАҚ.
СЫРМА БОРАН snow-storm.
СЫРМАҚ 1) (padded) warm jacket; 2) /adj./ quilted.
СЫРНАЙ accordion, reed, pipe, fife; ... ТАРТ- to play the accordion.
СЫРНАЙШЫ accordion player, reed player, piper, trumpeter.
СЫРТ 1) outward appearance, exterior, exterior part, upper, back; 2) hillock, hill; 3) butt, back edge, head of an ax, the side opposite the blade on a knife or ax; 4) /geogr./ height (geogr.), elevation; ... КИІМ street clothes; ... БЕР- to disdain, to scorn.
СЫРТ-СЫРТ /onomatopoetic word/ (imitating crunching, crackling).
СЫРТА /adv./ out of doors.
СЫРТАН 1) /adv./ on the outside, on the exterior, exteriorly, outwardly; 2) /adv./ without seeing, by correspondence; ... ОҚЫЙ- to take a correspondence course; 3) name for a dog (wolfhound).
СЫРТЫЛДА /onomatopoetic word/ (imitating the clatter of a cow's hooves).
СЫРЫЛДАУ clatter of cow's hooves.
СЫРТҚАРЫ out of, outside, beyond; ІСТЕН ... ҚАЛ- to remain.
СЫРТҚЫ /adj./ outer, exterior, external, outside, outward; ... ТҮРІ appearance, outward appearance; ... ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ ministry of foreign affairs; ... ІСТЕР МИНИСТРІ minister of foreign affairs.
СЫРШЫЛДЫҚ /lit./ lyricism.
СЫРЫЛ- to pass by, to give place.
СЫРЫЛДА wheeze, hoarseness.
СЫРЫЛДА- 1) to ripple, to murmur (of water); 2) to wheeze /intr./.
СЫРЫЛДАҚ husky, hoarse.
СЫРЫМ negotations.
СЫРЫҚ post, stake, long, bifurcated post used for supporting the yurt in time of bad weather.
СЫРҚ /Ғ/- to slip, to slide, to roll fast /intr./; СЫРҒЫМ АҒУ stream, current.
СЫРҚЫЛДА- to snore.
СЫРҚАТ sick man, illness, sickness, ailment, sick condition.
СЫРҚАТТАН- to be ill, to be sick, to be ailing, to ache.
СЫРҚАУ sick man.
СЫРҚАУЛАН- see СЫРҚАТТАН-.
СЫРҚАУЛЫҚ sickness, illness.
СЫРҚЫЛ- to advance, to make headway, to move forward.
СЫРҚЫРА- to ache, to break.
СЫРҒА- to be slippery.
СЫРҒА earrings.
СЫРҒАЛА- to glide on ice.
СЫРҒАЛЫҚ lobe of the ear.
СЫРҒАНА- to slip, to slide, to roll, to roll down.
СЫРҒАНАТ- 1) to roll, to wheel, to slide, to glide /tr./; 2) /fig./ to shelve, to put off.
СЫРҒАНАҚ 1) slippery; 2) skating rink; ... ТЕП/Б/- to slide on a slippery surface; КОНЬКИМЕН ... ТЕП/Б/- to skate; ШАНАМЕН ... ТЕП/Б/- to drive in a sledge.
СЫРҒАУЫЛ pole, rod, post, staff, stake, picket.
СЫРҒЫМАЛЫ extendible, extension-type (e.g., sliding-door).
СЫРҒЫТ- to set in motion vigorously.
СЫРҒЫТПА /adj./ cursory, fugitive.
СЫТ- to press, to squeeze out; ЖАРАНЫҢ АУЗЫН ... to lance (a wound or an abscess), to squeeze out pus from a wound or an abscess; ӘРЕҢ СЫТЫЛЫМ ШЫҚ- /fig./ to get rid (of somebody) with difficulty.
СЫТАЛА- to cast a glance.
СЫТЫНДА- to be agile, to be nimble.

СЫТЫР crunch, crackle, creak, crack.
СЫТЫРЛА- to crunch, to crackle, to creak, to crack /intr./.
СЫЯ ink.
СЫЯ САУЫТ inkwell.
СЫЯҚ appearance, exterior, outward appearance.
СЫЯҚТЫ 1) handsome, beautiful; 2) /adv./ as though, as if, like, not unlike, seemingly; 3) /adj./ similar, like.
СЫҚ /Ғ/- to press out, to force out, to compress, to squeeze, to press, to weigh on /tr./.
СЫҚАҚ mockery, sneer, gibe.
СЫҚАҚТА- to tease, to mock, to gibe, to jeer, to deride, to scoff, to flout, to ridicule.
СЫҚАҚШЫЛ scoffer, mocker.
СЫҚПА a product prepared by the process of pressing.
СЫҚПАЛА- to press, to squeeze, to clamp, to grip, to fasten (repeatedly) /tr./.
СЫҚРА- to be badly ill (see СЫРҚАТ-).
СЫҚСЫЙ- 1) to screw up one's eyes; 2) to light dimly.
СЫҚСЫЯ ҚАРА- to look with screwed-up eyes.
СЫҚТА-: ЖЫЛАП-СЫҚТА- to cry bitterly, to grieve.
СЫҚЫЛ color.
СЫҚЫЛДЫ see СЫЯҚТЫ.
СЫҚЫЛЫҚТА- to gibe, to mock, to laugh merrily.
СЫҚЫР 1) /rare/ outward appearance; 2) creak, squeak.
СЫҚЫРДА- to creak, to squeak.
СЫҚЫРДАУЫҚ 1) the wooden door of a felt hut (yurt); 2) squeaky, creaky, squeaking, creaking.
СЫҚЫР-СЫҚЫР ЕТ- to creak, to squeak.
СЫҚЫРЛА- see СЫҚЫРДА-.
СЫҚЫРЛАУЫҚ see СЫҚЫРДАУЫҚ.
СЫҢАР one of a pair; ... ЖАҚ /adj./ one-sided, obstinate.
СЫҢАР ЕЗУ see СЫҢАР ЖАҚ.
СЫҢС- to bewail, to lament, to weep as a part of wedding ceremony (of the bride).
СЫҢСЫ- to moan plaintively, to scream, to shriek; СЫҢСЫҒАН ОРМАН /fig./ dense forest; СЫҢСЫҒАН МАЛ /fig./ abundance of cattle.
СЫҢҚЫЛДА- 1) to smile, to laugh slightly; 2) to emit a ringing sound; СЫҢҚЫЛДАН КҮЛ- to laugh resoundingly.
СЫҢҒЫР 1) clang, clank; 2) echo.
СЫҢҒЫРЛА- 1) to emit a metallic sound, to ring; 2) to echo, to resound.
СЫҒАЙЛА- to select, to sort, to pick out; АТТЫ СЫҒАЙЛАП МІН- to ride on a selected horse.
СЫҒАЛА- 1) to spy, to peep, to look through a hole; 2) to take aim, to sight; 3) to examine, to survey; СЫҒАЛАП АТ- to aim, to aim and shoot; СЫҒАЛАП ҚАРА- /fig./ to look (as sun from behind clouds).
СЫҒАЛАУШЫ 1) peeper, spying person; 2) one who aims.
СЫҒЫЛ- to be pressed, to be squeezed, to be crowded out, to be squeezed out, to be displaced.
СЫҒЫЛЫС- to become dense, to jam, to crowd into.
СЫҒЫМДА- to squeeze out, to clutch in one's fist; ... ҰСТА- /fig./ to be very thirsty.
СЫҒЫНДЫ oil-cakes.
СЫҒЫРАЙ- to look squinting.
СІ- to enter, to come up to, to approach.
СІБЕРЛЕ- to turn grey, to show grey; ТАҢ СІБЕРЛЕП КЕЛ- to dawn.
СІБІР КҮЗЕНІ /zool./ kolinsky.
СІБІРКІ see СЫПЫРТҚЫ.
СІБІРТКІ see СЫПЫРТҚЫ.
СІГЕЛЕ- see СЫҒАЛА-.
СІДІК urine.
СІЗ you (polite for thou).
СІЗБЕН with you.
СІЗГЕ to you (dative of you).
СІЗДЕ with you, at you (locative of you).
СІЗДЕН from you (ablative of you).
СІЗДІ you (accusative of you).
СІЗДЕР you (plural, polite form).
СІЗДЕРШЕ in your opinion, according to you; ... ҚАЛАЛАЙ? What do you think of...? What is your opinion on...?
СІЗДІҢШЕ see СІЗДЕРШЕ.
СІК- to copulate.
СІЛА- see СЫЙЛА-.
СІЛБІ late autumn, first snow.
СІЛЕЙ- to be exhausted, to break down, to be done up.
СІЛЕКЕЙ saliva.
СІЛЕКЕЙЛЕ- to slobber, to dribble.
СІЛЕКЕЙЛІ slobbery, driveling.
СІЛЕМ remnant, stump; ... ЖІП small cut of rope.
СІЛЕУСІН lynx.
СІЛК- to shake out, to shake.
СІЛКІЛЕ- to shake.
СІЛКІН- to shake oneself, to rouse oneself.

СІЛКІС- /fig./ to quarrel.
СІЛТЕ- 1) to wave the hand, to wave, to brandish, to make a threatening gesture; 2) to give directions, to give indications, to direct, to show, to indicate, to point to; ҚЫЛЫШ ... to brandish a sword.
СІЛТЕУ ЕСІМДІГІ /gram./ demonstrative pronoun.
СІЛТІ alkali, lye.
СІЛТІ САЛ- to alkalize.
СІЛТІДЕЙ ТЫН- to harden into stone from rage (to fly into a rage).
СІЛІКПЕ overcooked meat.
СІЛІМТІК garbage, refuse, waste.
СІЛІМТІР 1) junk, lumber; 2) /fig./ bother, trouble.
СІЛӘТ- to fatigue, to tire, to weary, to exhaust.
СІЛЬТӘ- to indicate, to point to, to show.
СІМІР- to drink without taking breath.
СІН- to ask, to implore.
СІНТЕБІР September.
СІПА- see СЫЙПА-.
СІПАҢДА- see СЫЙПАҢДА-.
СІРГЕ muzzle to prevent calves and foals from sucking.
СІРГЕЛЕ- to put on a muzzle (on a calf, foal).
СІРЕК rare.
СІРЕС- 1) to cram, to fill; 2) to learn by rote; 3) /fig./ to persist or insist on having one's own way.
СІРЕҢКЕ matches; ... ҚАБЫ match-box.
СІРКЕ 1) nit; 2) vinegar; СІРЕҢКЕ СУ КӨТЕРМЕЙДІ /adj./ irritable man.
СІРКЕДЕЙ /fig./ tiny, very small.
СІРКЕЛЕ- to become infected with lice.
СІРКІРЕ- 1) to drizzle (of rain); 2) to flow slowly.
СІРІ 1) tenacious (of life), of great vitality; 2) counter (of boot or shoe).
СІРІНКЕ see СІРЕҢКЕ.
СІРІНКІ see СІРЕҢКЕ.
СІРӘ probably, seemingly, apparently.
СІРӘ СОЛАЙ apparently, seemingly, thus.
СІН- 1) to find room, to go in, to fit in; 2) to soak into the earth (of water), to be absorbed, to soak in; 3) to be digested (of food); 4) to penetrate.
СІҢБІР- to blow one's nose.
СІҢБІРІК 1) snivel; 2) /bot./ kind of steppe grass.
СІҢДІ see СІҢЛІ.
СІҢДІР- to absorb, to digest.
СІҢЛІ younger sister (in relation to the elder sister but not to the brother).
СІҢУ assimilation (of food, etc.).
СІҢІЛ see СІҢЛІ.
СІҢІМДІ easily digestible (of foods).
СІҢІР- 1) to seize, to retain, to hold back; 2) to take in, to imbibe, to absorb, to assimilate, to digest; 3) to instill, to inculcate; 4) to appropriate; 5) to deserve, to merit; ЕҢБЕК ... to earn a reward, title, etc. by outstanding work.
СІҢІР 1) tenon, sinew; 2) bowstring; ... ТАС agate, jasper; ... СОЗЫЛУ strained muscles; ... ТАРТЫЛУ or ... ТҮЙІЛУ cramp, spasm.
СІҢІРЛІ sinewy, stringy, wiry.
СІҢІРУШІ 1) one who assimilates, one who absorbs; 2) appropriator.
СІҢІСТІР- to assimilate.
СҮБЕ 1) short false rib; 2) loin, filet (meat).
СҮБЕЛІ /adj./ with fatty loins (of sheep).
СҮБӨЛӨ- to interfere with another's affairs.
СҮГІРЕТ see СҮРЕТ.
СҮГІРЕТ САЛ- see СҮРЕТ САЛ-.
СҮЗ- 1) to strain, to filter; 2) to butt, to gore; КӨЗІН ... /fig./ to covet /tr./.
СҮЗБЕ pot cheese, sour skim-milk, strained sour milk.
СҮЗГІ fine sieve, strainer, filter.
СҮЗЕК high fever, typhoid, typhus; БӨРТПЕ ... typhus, spotted fever.
СҮЗЕКІ 1) seine; 2) skimmer, casting ladle.
СҮЗІК small sausage.
СҮЗІЛ- 1) to be filtered, to settle out, to precipitate; 2) to plait, to braid (or a horse's mane and tail); СҮЗІЛІП ҚАРА- /fig./ to stare, to look fixedly.
СҮЗІС- to butt each other.
СҮЙ- to caress, to kiss, to love.
СҮЙГЕНДІК love.
СҮЙГІЗ- to let kiss, to allow to kiss.
СҮЙДІР- to force a kiss, to force to love.
СҮЙЕ- to lean against, to rest on, to give a support, to prop up, to support.
СҮЙЕК 1) bone; 2) clan, big family, race, family (including the ancestor), extraction, origin; СҮЙЕГІ БОЛАТ strong (of man); ... СІҢГЕН /adj./ deeprooted, inveterate; СҮЙЕГІ ТАУІР МАТА durable material, wear-resisting fabric; ... ЖАҚЫН blood relative; ... ІСУ /med./ caries.
СҮЙЕКСІЗ boneless.
СҮЙЕКТЕС relative.

СҮЙЕКТІ 1) bony; 2) thick, dense, close (of fabric).
СҮЙЕЛ tumor, swelling, pimple, wart.
СҮЙЕМ span between the tip of the thumb and the tip of the little finger (measure of length).
СҮЙЕМДЕ- to measure with a СҮЙЕМ (see).
СҮЙЕМЕЛ post, pillar, prop, support.
СҮЙЕН- to lean upon.
СҮЙЕНЕРЛІК reliable (man).
СҮЙЕНІШ support, backing.
СҮЙЕУ prop, support.
СҮЙЕУШІ patron, protector, supporter.
СҮЙКЕ- to smear, to daub, to spread, to paint, to rub; СҮЙКЕП КЕТ- /coll./ to steal.
СҮЙКЕЛ- to touch, to brush against, to knock against, to rub oneself, to rub against.
СҮЙ- to rub against, to touch, to brush against, to knock against.
СҮЙКІМДІ pleasant, attractive, nice-looking, comely, amiable, obliging.
СҮЙКІМДІЛІК comeliness, pleasantness.
СҮЙКІМСІЗ unpleasant, antipathetic.
СҮЙКІМСІЗДІК unpleasantness, inspiring aversion.
СҮЙМЕН crowbar.
СҮМЕНДЕ- to work with a crowbar.
СҮЙРЕ- to drag, to draggle; СҮЙРЕП КЕЛТІР- to drag in, to drag away; СҮЙРЕП КЕТ- to drag, to drag along, to lag behind, to crawl, to creep /intr./.
СҮЙРЕЛЕ- to drag.
СҮЙРЕТ- to drag.
СҮЙРЕТПЕ large wineskin, big leather bag for kumiss, large ТОРСЫҚ (see).
СҮЙРЕҢДЕ- to talk nonsense, to chatter, to blab.
СҮЙРІК white root of reeds.
СҮЙСІН- to admire, to be delighted with, to be enraptured with.
СҮЙТ- to do this way, to act this way.
СҮЙТЕ-СҮЙТЕ /adv./ acting thus, gradually.
СҮЙТСЕ ДЕ /adv./ notwithstanding, nevertheless, still, even if so.
СҮЙТІП thus, in that way.
СҮЙІКТІ favorite, beloved, darling.
СҮЙІЛ- to rejoice /intr./.
СҮЙІН- to rejoice, to be glad, to be delighted, to be enraptured /intr./.
СҮЙІНДІР- to rejoice, to gladden, to move, to touch /tr./.
СҮЙІНДІРУШІ rejoicer.
СҮЙІНШ present given for bringing good news.
СҮЙІНІШ joy, gladness, delight, rapture.
СҮЙІНІШСІЗ cheerless.
СҮЙІНІШТІ joyous, joyful, glad.
СҮЙІР pointed, conical, coneshaped; ... БҰРЫШ acute angle.
СҮЙІРЛЕ- to sharpen, to make conical, to taper down /tr./.
СҮЙІС- to love one another, to kiss.
СҮЙІСПЕНШІЛІК /lit./ love, love relations, amorous.
СҮЙӨН- 1) to lean oneself on; 2) to hope.
СҮЛГІ towel.
СҮЛДЕ 1) skeleton; 2) /fig./ bag of bones, nothing but skin and bones.
СҮЛДЕР skeleton.
СҮЛЕ grippe.
СҮЛІК leech; СҮЛІКШЕ СОР- to exploit someone (to draw blood like a leech); СҮЛІКШЕ ҚАДАЛ- to thrust oneself upon, to importune, to weary one, to exasperate, to be a burden (to).
СҮМБЕ see СҮМБІ.
СҮМБІ ramrod.
СҮМБІЛ ҚАРА ШАШТЫ black-haired (of women only).
СҮМБІЛЕ /obs./ August.
СҮМБІЛЕ- to load a gun.
СҮМБІЛІ МЫЛТЫҚ /mil./ muzzle loader.
СҮМЕКТЕ- see СҮМЕҢДЕ-.
СҮМЕЛЕК 1) icicles; 2) icicle-shaped tassles on a bride's hairdress.
СҮМЕҢДЕ- to trail after somebody.
СҮМПИЙ- to cut a poor figure, to be gloomy.
СҮМІРЕЙ- to frown.
СҮНДЕТ circumcision.
СҮР- 1) to furrow, to make furrows, to plough; 2) to scrape, to rub; 3) to plane; 4) to drive ahead (a herd, etc.); 5) to act in various ways.
СҮР corned beef, /adj./ cured of meat, seasoned (of wood), ripe (of cheese, etc.), mature; ... БОЙДАҚ old bachelor; ... ШӨП silo, forage, seasoned hay.
СҮРГІ scraper, plane (instrument), joining plane.
СҮРГІЛЕ- to cut, to hew, to trim, to plane.
СҮРГІН persecution, oppression, exile; ... КӨР- to be persecuted.
СҮРЕТ picture; ... САЛ- to draw, to take a picture; ... САЛУ drawing; ... ӨНЕРІ painting.

СУРЕТШІ artist, painter.
СУРЕҢ 1) appearance, feature, characteristic; 2) calamity, epizootic, epidemic disease of cattle.
СУРЕҢСІЗДІК dullness (of contents of a book, report, etc.).
СУРЛЕ- to season, to ensile, to drycure, to smoke (of meat, etc.).
СУРЛЕН- to become seasoned (with age) (of dried meat), to cure meat by aging and drying it.
СУРЛЕУ path, footpath; ... ЖОЛ narrow road.
СУРМЕ antimony.
СУРМЕЛЕ- to apply antimony (as) cosmetics.
СУРМЕЛІ /adj./ pencilled, ornamented (eyebrows and eyelashes).
СУРТ- to wipe, to smear, to grease, to spread; СУРТІП ТАСТА- to erase, to rub, to wash laundry.
СУРТІҢ- to wipe oneself, to dry oneself.
СУРІК calfskin, calf leather, soft leather of high quality.
СУРІН- to stumble.
СУРІНШЕК АТ stumbling horse, a horse which stumbles often.
СУРІС small horse.
СҰТ milk; ... АНА wet-nurse; ... ШЕЛЕК milk pail; ... ҚОРЕКТІ ЖАНУАРЛАР or ... ҚОРЕКТІЛЕР mammals.
СҰТЕЙ- to begin to yield more milk (of all females of milked domesticated animals).
СҰТТЕН- to ripen (of ears of cereal plants); СҰТТЕНІП КЕЛ- to ripen (of ears of cereal plants).
СҰТТІ /adj./ milk, milky, milch, producing much milk.
СҰТТІГЕН /bot./ spurge (Euphorbia).
СУҢГУШІ diver.
СУҢГУІР good diver (swimmer); ... ҚАЙЫҚ submarine; ... ҮЙРЕК pochard.
СУҢГІ 1) lance, spear, pike; 2) soot, lampblack, carbon black.
СҰЙЫЛ- to liquidize itself, to become liquid, to dilute, to rarefy, to thin, to become rare.
СҰЙЫҚ /adj./ liquid, fluid, thin, rare; ... АДАМ /coll./ old fox; ... БОТҚА thin porridge, soup; ... ЗАТ /phys./ liquid, liquid substance.
СҰЙЫҚТАЛ- to dilute, to thin, to rarefy.
СҰЙЫҚТЫҚ liquid substance, liquid state.
СҰЛА- to stretch, to lie stretched out.
СҰЛАТ- to throw down, to knock down, to fall.
СҰЛУ beautiful, lovely, pretty, handsome (about a woman).
СҰЛУЛА- to adorn, to beautify, to decorate.
СҰЛУЛАҢ- to grow prettier.
СҰЛУЛЫҚ beauty.
СҰЛУЫРАҚ prettier.
СҰЛЫ oats; ҚАРА ... /bot./ wild oats (Avena fatua); ... ЖАРМАСЫ oatmeal, oat groats.
СҰЛЫҚ bridle; ... ЗАТ to lie motionless; ... ТҮСУ syncope.
СҰМ sly, cunning.
СҰМЕЛЕК villain, scoundrel.
СҰМЫРАЙ 1) one who embodies all the evil qualities of a man; 2) /myth./ symbol of disaster.
СҰНАР hunt.
СҰНАРШЫ hunter.
СҰП a strengthening particle to words beginning with СҰ; ...-СҰР greyer, gloomier; БЕТІ ...-СҰР БОЛЫП КЕТТІ his face darkened.
СҰПЫ ascetic, hermit.
СҰР grey, pale; ... АҒАШ /bot./ sumac (Rhus catinus); ... ЖЫЛАН viper.
СҰРА- to ask, to beg, to inquire, to question.
СҰРАЛ- to be asked, to be interrogated.
СҰРАМСАҚ beggar.
СҰРАМСАҚТАН- to beg.
СҰРАМСАҚТЫҚ begging.
СҰРАН- to ask, to ask for leave, to apply, to beg (for alms).
СҰРАПЫЛ cruel, fierce, ferocious; ... АТЫС /mil./ tornado fire, hurricane fire.
СҰРАС- see СҰРАСТЫР-.
СҰРАСТЫР- to question, to make inquiries.
СҰРАТ- to force to ask, to order to ask.
СҰРАУ questions, inquiries, interrogations.
СҰРАУСЫЗ /adv./ without leave, without permission.
СУРАУШЫ petitioner.
СҰРАҚ inquiry, interrogation; ... ҚАҒАЗ questionnaire.
СҰРЛАН- 1) to grow pale, to grow ashy; 2) to become ferocious, to assume a threatening appearance.
СҰРЫ appearance, look, figure, aspect; ... ҚАШ- to fall morally, to degrade.
СҰРЫП /adj./ selected, choice, very best.
СҰРЫПТА- to select, to choose, to assort, to sort; СҰРЫПТАП АЛ- to pick out the best.
СҰРЫПТАУШЫ sorter.
СҰРҚЫЛ see СҰРҒЫЛТ.

СҰРҚЫЛДАН- see СҰРЛАН-.
СҰРҚЫЯ scoundrel, swindler, rogue.
СҰРҒЫЛТ grayish, somewhat pale.
СҰСТАН- to frighten intentionally, to scare intentionally, to assume a frightening appearance.
СҰСТЫ awesome, formidable, impressive.
СҰСЫ БАС- to inspire fear.
СҰҚ /Ғ/- 1) to hide; 2) to put in; 3) to put through, to push through, to thrust through, to force through; ҚОЛ ... /fig./ to steal, to plunder, to embezzle; ... ҚОЛ forefinger, index finger.
СҰҚПА bolt, bar.
СҰҚПАЛА- to shove about, to stuff into different places.
СҰҚСЫР a variety of wild duck.
СҰҚСЫРДАЙ handsome or stately as a wild duck.
СҰҚТАН- to look enviously, to envy, to feast one's eyes, to be attracted.
СҰҚТАНДЫР- to attract, to entice.
СҰҚТАНУШЫ one who admires, one who is envious.
СҰҚҚОЛ see СҰҚ ҚОЛ.
СҰҢҚАР falcon.
СҰҢҚАР САЛУ falconry.
СҰҢҒАҚ 1) falcon; 2) tall but not imposing, tall (of man).
СҰҒАНАҚ 1) greedy, voracious; 2) pushing (of a man).
СҰҒАНАҚТАН- to be greedy.
СҰҒАНАҚТЫҚ 1) greed, avidity; 2) pushing.
СҰҒЫН- to pounce greedily upon the food.
СӨГІЛ- to get ripped (of a seam).
СӨГІС reprimand, reproach, blame; ... БЕР- to give a reprimand.
СӨГІС- 1) to scold one another, to abuse one another; 2) to help to rip.
СӨЗ word, speech; АУЫЗША ... spoken words; ЖАЗУША ... written words; ЖЕРГІЛІКТІ СӨЗДЕР local dialects.
СӨЗ БАҒУШЫ gossip (person).
СӨЗ ЕРМЕЙТІН irreproachable.
СӨЗДІК dictionary.
СӨЗДІҢ АЙТЫЛУЫ pronunciation of a word.
СӨЗСІЗ 1) silent, speechless; 2) unconditional, absolute, unreservedly, unquestioningly; ... ЖҮРЕ БЕРЕТІН (АДАМ) resigned.
СӨЗСІЗДІК unconditionalness, absoluteness.
СӨЗУАРЛЫҚ see СӨЗШЕҢДІК.
СӨЗШЕҢ eloquent, talkative, chatterbox, babbler.
СӨЗШЕҢДІК eloquence, talkativeness.
СӨЙЛЕ- to speak, to talk, to speak in public; ҚҰР ДАЛАҒА СӨЙЛЕМ to talk idly.
СӨЙЛЕМ /gram./ sentence; ... МҮШЕСІ /gram./ part of the sentence; ЖАЙ ... simple sentence; ҚҰРМАЛАС ... complex sentence.
СӨЙЛЕМПАЗ see СӨЗШЕҢ.
СӨЙЛЕМШЕ /gram./ phrase, expression.
СӨЙЛЕС- to converse, to agree with ...to..., to arrange with...to..., to talk with, to speak with.
СӨЙЛЕСУШІ interlocutor.
СӨЙТІП /adv./ thus, in that way.
СӨК millet.
СӨК /Г/- 1) to rip, to rip open; 2) to reproach, to blame, to censure, to scold, to reprove, to abuse.
СӨКЕТ rude man.
СӨКЕЛЕТ clumsy, rude.
СӨКСЕУІЛ species of plant (Haloxylon ammodendron), (Arthrophytum ammodendrum), saxaul.
СӨКТЕ- to pound millet in a mortar.
СӨЛ meat juice.
СӨЛЕКЕТ clumsy.
СӨЛЕКЕТТЕН- to become clumsy.
СӨЛЕКЕТТІК- clumsiness.
СӨН- to go out (fire), to die out (fire), to be extinguished.
СӨНДІР- to put out, to extinguish.
СӨНДІРГІШ choke (of a samovar).
СӨНДІРУШІ extinguisher; ӨРТ ... foreman.
СӨТ- to rip, to undo, to unpick.
СӨТІЛ- to get ripped, to come undone.
СӨУЕГЕЙЛІК prediction, foretelling.
СӘБІ infant, baby; ... БАЛА infant.
СӘБІЗ carrot.
СӘЙГЕЛ gadfly.
СӘЙКЕС corresponding.
СӘЙКЕССІЗДІК inadequacy, discrepancy, disparity, nonconformity.
СӘЙКЕСТЕ- to bring into conformity, to combine.
СӘЙКЕСТЕЛ- to conform, to match, to correlate, to correspond.
СӘЙКЕСТЕН- see СӘЙКЕСТЕЛ-.
СӘЙКЕСТІК conformity, correspondence, accordance.
СӘКІ plank-bed.
СӘЛ a little, somewhat, slightly, lightly; ... ЖАҚСЫРАҚ a little better; ... ҒАНА hardly, almost, nearly.
СӘЛДА small turban.

СӘЛЕМ greeting, salute.
СӘЛЕМ АЙТ- to send greetings.
СӘЛЕМ БЕР- to greet.
СӘЛЕМДЕМЕ present, gift.
СӘЛЕМДЕС- to greet, to exchange greetings.
СӘН 1) trinket; 2) elegance, grace, refinement, being elegantly dressed, luxury.
СӘНДЕ- to adorn, to decorate, to dress up /tr./.
СӘНДЕН- to dress up, to smarten, to preen oneself /intr./.
СӘНДЕНДІР- to adorn, to decorate, to make attractive.
СӘНДЕНУШІ dandy.
СӘНДІ dressy, smartly dressed.
СӘНДІК adornment, decoration, smartness (in dressing).
СӘРМА- see СЕРМЕ-.
СӘРСЕНБІ Wednesday.
СӘСКЕ late morning.
СӘСКЕЛІК ТАМАҚ lunch.
СӘТ good luck, good fortune, convenient moment, opportune moment.
СӘТЕН satin.
СӘТСІЗ unlucky, unfortunate, unsuccessful.
СӘТСІЗДІК failure, lack of success.
СӘТТІ lucky, successful, fortunate, effective, happy.
СӘТІ ТҮСПЕГЕН unsuccessful.
СӘУДЕГЕН see САУДАГЕР.
СӘУДЕГЕРЛІК see САУДАГЕРЛІК.
СӘУДЕГЕРШІЛІК see САУДАГЕРЛІК.
СӘУЕГӨЙ foreteller, soothsayer, prophesier.
СӘУЕГӨЙЛІК foretelling, forecasting, prophesying; ... ҚҰР- to prophesy, to foretell, to forecast.
СӘУКЕЛЕ 1) old-fashioned headdress of a bride; 2) /fig./ lamp-chimney.
СӘУЛЕ ray, beam, radiance, aureole, halo; ... ТҮС- to shine, to beam, to radiate; ТАҢ САУЛЕСІ gleam of dawn.
СӘУЛЕЛІ radiant, gleaming.
СӘУЛЕМ /aff./ "little light of mine".
СӘУЛЕТ 1) surface grandeur, portentousness; 2) parade; ... ӨНЕРІ fine art, imitative art, architecture; ... ӨНЕР МАМАНЫ architect.
СӘУЛЕТТІ majestic, grand, luxurious, sumptuous.
СӘУРІК stallion (not used as a sire).
СӘУІР /obs./ April.

Т

ТААҚ chair, stool.
ТАБА 1) frying pan; 2) malicious joy; ДҰШПАНҒА ..., ДОСҚА КҮЛКІ БОЛМА Don't make your enemy happy and your friend sad.
ТАБАЛА- to feel malicious joy, to rejoice in someone else's misfortune.
ТАБАЛДРЫҚ see ТАБАНДЫРЫҚ.
ТАБАЛДЫРЫҚ see ТАБАНДЫРЫҚ.
ТАБАЛМА- to fail to find.
ТАБАН 1) sole of foot or shoe; 2) a place submerged in water in spring, spring flood-plain; 3) threshing-floor space; 4) basis, foundation, base; ШАНА ТАБАНЫ runner; ... БАЛЫҚ /zool./ crusian (carp), bream.
ТАБАНДА there and then.
ТАБАНДА- 1) to persist, to take a firm stand, to hold one's ground; 2) to measure with the foot.
ТАБАНДАТ- to strengthen, to consolidate stg.
ТАБАНДРЫҚ see ТАБАНДЫРЫҚ.
ТАБАНДЫ firm, stable.
ТАБАНДЫЛЫҚ firmness, stability.
ТАБАНДЫРЫҚ threshold, threshold of the door of the felt tent.
ТАБАНСЫҚ unstable.
ТАБАНСЫЗДЫҚ instability.
ТАБАҚ 1) dish, course; 2) cup (mug), large cup; 3) sheet (paper steel).
ТАБАҚ ТАРТ- to entertain a large number of invited guests.
ТАБАҚТАП ЕТ ТАРТ- to serve meat (in large dishes).
ТАБАҚТАС БОЛ- to eat together with someone.
ТАБАҚШЫ food server, one who serves food from a dish.
ТАБАНДА- to be attached to, to be fastened to.
ТАБЕЛЬ table, time board.
ТАБЕЛЬШІ timekeeper.
ТАБИҒАТ nature.
ТАБИҒИ natural, unsophisticated.
ТАБЛИЦА table.
ТАБУ taboo, ban.
ТАБЫ clan, big familiy.
ТАБЫЛҒЫ pasture with the grass cropped or browsed off (eaten up).
ТАБЫЛ- 1) to be, to be located, to be found; 2) to find the right thing to say; 3) to walk for a long time.
ТАБЫН- 1) to worship; 2) /fig./ to respect highly; ПҰТҚА ... /obs./ to worship idols.
ТАБЫНУШЫЛЫҚ admiration, worship.
ТАБЫС 1) earnings, income, profit, receipts; 2) achievement, success.
ТАБЫС- 1) to meet together, to come across, to encounter, to find each other; 2) to make peace; 3) to join together /intr./; 4) to find its mother (of a lamb).
ТАБЫСКЕР able to earn a living.
ТАБЫСТЫР- 1) to make peace (enemy factions); 2) to couple (e.g. a ewe with its mate).
ТАБЫТ coffin (case).
ТАБЫТШЫ grave digger, coffinmaker.
ТАБЫҒАТ ЗЕРТТЕУШІ naturalist.
ТАЖ corona, crown.
ТАЖАЛ 1) the Antichrist; 2) a fright, a scarecrow; 3) furious, violent /adj./.
ТАЗ bald patch, bald, bald from scabies, mange, mangy.
ТАЗА irreproachable, healthy, clean, neat, tidy, honest, transparent, limpid, obvious; СҮТТЕН АҚ, СУДАН ... most honest (of a man); ... ҚАН arterial blood; ... КӨҢІЛДІ АДАМ honest man.
ТАЗАЛА- to clean.
ТАЗАЛАН- to be cleaned, to be evacuated.
ТАЗАЛАУШЫ cleaner, cleanser.
ТАЗАЛАҒЫШ- to be able to clean, to clear, to purify, to rectify, to scrape off.
ТАЗАЛАҒЫШ means, tools for cleaning; ДӘН ... grain cleaner.
ТАЗАЛЫҚ cleanliness, neatness, fineness, clearness, health.
ТАЗАР- 1) to be in good health, to get well;

2) to be strong, to be durable; 3) to be made clean, to be cleansed, to be clean; 4) to become stronger; 5) /fig./ to become firmly established, to grow rich.

ТАЗАРТ- to clean, to brush, to comb, to purge.

ТАЗАРТУШЫ see ТАЗАЛАУШЫ.

ТАЗАРТҚЫШ see ТАЗАЛАҒЫШ.

ТАЗАСЫН- to seem pure, to seem honest.

ТАЗБАҚ 1) fine, small; 2) low, inferior, mean.

ТАЗЫ greyhound, borzoi (Russian species) or Russian wolfhound, foxhound, beagle, a breed of dogs (used for hunting, who by scent find the animal); ... ЖҮГІРТУ hunting with hounds, the chase.

ТАЗЫҒЫР ИТ short-haired dog.

ТАЙ 1) a colt in his second year (spring); 2) dawn; 3) pile, bale; БІР ... МАҚТА bale of cotton.

ТАЙ- to slip, to glide; ЖОЛДАН /БАҒЫТТАН/ ТАЙДЫ /fig./ he lost his way.

ТАЙ ӨГІЗ one-year-old bull.

ТАЙЛАҚ one-year-old camel.

ТАЙЛЫ БИЕ mare with a nursing foal one year old.

ТАЙПА crowd.

ТАЙПАҚ shallow, superficial.

ТАЙПАҢДА- to take liberties with, to feel free.

ТАЙСАЛ- to avoid, to act indecisively.

ТАЙТАЛАС- to contradict, to get into an argument.

ТАЙТАЛАҢДА- to walk bow-legged.

ТАЙТАҚТА- see ТАЙТАЛАҢДА-.

ТАЙТАҢДА- see ТАЙТАЛАҢДА-.

ТАЙЫ- to slip, to make a misstep.

ТАЙЫЗ 1) shallow, shallow water; 2) /fig./ superficial, dull-witted (of a man); ... ӨЗЕН a shallow river.

ТАЙЫЗДАН- to get shallow.

ТАЙЫЗДЫҚ shallowness.

ТАЙЫН- to be ashamed, to feel timid; ОЛ ТАЙЫНБАДЫ he was not ashamed, he was not timid.

ТАЙЫНША a one-year-old calf.

ТАЙҚАРДАЙ ЖІГІТ adult, a grown djigit (skilled horseman).

ТАЙҚАҚ indecisive, vacillating.

ТАЙҚЫ sloping, flat; ... МАҢДАЙ with a sloping forehead.

ТАЙҒАНА- to slip.

ТАЙҒАНАҚ see ТАЙҒАҚ.

ТАЙҒАҚ slippery.

ТАЙҒАҚТА- to avoid, to evade, to speak evasively.

ТАКСА fixed price; ... БЕЛГІЛЕ- to fix prices.

ТАКСИ taxi.

ТАКТ 1) /mus./ time, measure; 2) cycle (of engine); 3) tact.

ТАКТИКА tactics.

ТАКТИКАЛЫҚ tactic /adj./.

ТАКТИКАСЫЗ tactless.

ТАКІА a small, round cap.

ТАЛ 1) /bot./ willow (Salix); 2) a little bow on a girl's plait; 3) fiber, piece, thing, trick; БІР ... ШАШ /dim./ hair, filament; БІР ... ШӨП one blade of grass.

ТАЛ- 1) to be exhausted, to tire; 2) to faint, to lose consciousness; 3) to be caught unaware and be struck speechless.

ТАЛА steppe (an extensive plain).

ТАЛА- to destroy, to annihilate, to plunder, to tear, to tear to pieces, to argue, to bite, to fight.

ТАЛАЙ a number, several, rather a lot.

ТАЛАЙ- to be thick.

ТАЛАМАҚАЙЛА- to buy like hot cakes.

ТАЛАН- to be robbed, to be plundered, to be bitten (e.g., by a dog).

ТАЛАН fortune, success, fate.

ТАЛАН-ТАРАЖ robbery.

ТАЛАНДЫ fortunate, successful.

ТАЛАНТ talent.

ТАЛАНТСЫЗ mediocre, untalented.

ТАЛАНТТЫ talented, gifted.

ТАЛАНТТЫЛЫҚ natural endowment, gifts.

ТАЛАП 1) demand, request, desire, requisition; 2) purpose, initiative; 3) suit (law), claim.

ТАЛАПКЕР 1) aspiring, full of initiative; 2) pretender, aspirant, plaintiff, the petitioner.

ТАЛАПСЫЗ lacking in initiative, without purpose.

ТАЛАПТАН- 1) to crave, to feel a wish or an urge; 2) to seek, to pretend to, to lay claim to; 3) to display initiative.

ТАЛАПТЫ aspiring, striving, yearning, full of initiative.

ТАЛАПТЫЛЫҚ purposefulness, aspiration, inclination.

ТАЛАС 1) argument, debate, discussion, dispute; 2) suit (law).

ТАЛАС- 1) to dispute, to argue, to quarrel (with); 2) to lay claim; 3) to fight, to tangle (e.g., of dogs).

ТАЛАССЫЗ indisputable, indisputably.
ТАЛАУ 1) plunder, robbery; 2) /med./ erysipelas, malignant anthrax (in horses); 3) ugly face, a fright; ... ТИЙ- to suffer from malignant anthrax (of horses).
ТАЛАУШЫ robber, bandit, burglar.
ТАЛАҚ 1) spleen; 2) divorce; 3) parade; 4) propagation; ... ЕТ- 1) to agree to divorce (of a spouse); 2) /obs./ to renounce, to repudiate.
ТАЛДА- 1) to separate into buns; 2) /fig./ to analyze, to dissect.
ТАЛДАНҒЫШ analytical.
ТАЛДАУ analysis; ГРАММАТИКАЛЫҚ ... /gram./ parsing analysis.
ТАЛДЫР- 1) to exhaust, to reduce to a state of unconsciousness, to wear out; 2) to thicken (felt with cloth).
ТАЛДЫРМАШ thin, delicate, slight; ... ЕРЕСЕК teenager who has not become physically stronger yet.
ТАЛМА ЖІГІТ a weak djigit (trick rider).
ТАЛМА ТҮС (high) noon.
ТАЛМАЙ tirelessly /adv./.
ТАЛМАСТАН tireless /adj./.
ТАЛМАУСЫРА- 1) to be taken aback, to lose one's composure; 2) /fig./ to freeze; ЖҮРЕГІМ ТАЛМАУСЫРАП КЕТТІ my eyes are clouded.
ТАЛПАҚ thickset, stocky, of short stature (man); ... БАС- /ЖАЛПАҚ БАС-/ flat-head (derogatory).
ТАЛПЫН- 1) to try to walk (of an infant); 2) to work for a purpose or towards a certain goal; 3) to try to free oneself from captivity.
ТАЛТАҚ straightened, smoothed out, spread wide.
ТАЛТАҢДА- 1) to walk with one's legs wide apart; 2) /fig./ to be complacent, to be self-sufficient, smug, or presuming.
ТАЛТҮС see ТАЛМА ТҮС.
ТАЛШЫҚТЫ ЗАТ fibrous stuff (material).
ТАЛЫС a small bag of hide.
ТАЛЫҚ- 1) to get tired; 2) to be thirsty, to thirst for.
ТАЛЫҚС- to be semi-conscious.
ТАЛҚАН oatmeal, oat flour, home-made groats, grits, food (thick porridge) made of groats; КҮЛ-... БОЛ- /fig./ to be beaten to a pulp; ТАС-... БОЛЫП АШУЛАН- /fig./ to get violently angry; ... ҚЫЛ- /fig./ to crush, to destroy.
ТАЛҚАНДА- to pulverize, to smash to pieces, to crush, to destroy, to pound, to make small.
ТАЛҚАНДАУ devastation, havoc.
ТАЛҚЫ 1) tanning, pressing (a hide which is being dressed, for example); 2) device for pressing hides, a brake; 3) discussion, study (of a problem).
ТАЛҚЫЛА- to tan skins.
ТАЛҚЫЛАС- to take part in the elaboration and discussion of some question.
ТАЛҚЫЛДА- 1) to press (a hide in a brake, for example); 2) to analyze, to discuss, to elaborate.
ТАЛҚЫЛЫ tanned leather.
ТАЛҒА- 1) to be legible; 2) to be discriminating, to be exacting, to be scrupulous, to choose the best.
ТАЛҒАМАЙТЫН indifferent /adj./.
ТАЛҒАУЛЫ ШЫРАЙ /gram./ comparative degree.
ТАЛҒАУСЫЗ indifferent (adj., short form), it doesn't matter, it's all the same.
ТАЛҒАҚ desire, whim, craving (in women at the beginning of pregnancy).
ТАМ 1) wall; 2) house; 3) mud hut (local term); 4) burial ground; ... ҮЙ stone house, brick house.
ТАМ- to drip, to fall in drops.
ТАМАН postposition denoting towards, in the direction of.
ТАМАША entertainment, amusement, show, spectacle, remarkable, fine, special; ... СҰЛУ ЕКЕН (it seems) very beautiful or fine.
ТАМАШАШЫЛ lover of spectacles or shows.
ТАМАҚ 1) food, nourishment, meal, dinner, dish, course; 2) throat (slang), gullet; 3) hair on the camel's neck; ... БАУ coupling strap, thongs of a horse collar /pl./; ... БЕЗ thyroid gland; ... КЕНЕ- to hint at pleasure or displeasure by a "hem" sound (after a meal); ... СУ fresh water; ... СІҢІРІ digestion; ... ІШ- to take nourishment; ... ҮЙ restaurant.
ТАМАҚТАН БЕЗ- to lose appetite.
ТАМАҚТАН ҚАЛДЫ he has stopped eating (from illness).
ТАМАҚСАУ voracious, impatient with respect to food.
ТАМАҚТА- to catch by the throat, to strangle.
ТАМАҚТАН- to feed (oneself), to eat.
ТАМАҚТАНДЫР- to feed.
ТАМАҚТЫ one who has a good appetite.

ТАМАҚША necklace, beads.
ТАМБА scar.
ТАМБАЛ pants.
ТАМЕҢГІ ҮЗІК felt covering the grating of a felt tent.
ТАМСАН- to smack one's lips.
ТАМТЫҚ rags, tatters.
ТАМ-ТҰМ rarely, infrequently, sometimes, in an insignificant amount.
ТАМУҚ see ТАМҰҚ.
ТАМШЫ drop.
ТАМШЫЛА- to drip, to dribble.
ТАМШЫЛАТ- to pour by the drop.
ТАМЫЗ July heat, heat; САРША ... summer (very hot time).
ТАМЫЗ- 1) to pour out drop by drop, to drip; 2) to kindle the fire.
ТАМЫЗДЫҚ splinter, chip, chips, kindling wood; ... АҒАШ a chip or splinter used for lighting.
ТАМЫЗЫҚ (Fomes pinicola).
ТАМЫЗҒЫ see ТАМЫЗЫҚ.
ТАМЫЛЖ- 1) to get cloudy (of the weather); 2) to be humble or mild.
ТАМЫР (1) friend, comrade; 2) root; 3) blood vessel; ... ЖЕМІС plants with edible roots; ... САБАҚ rhizome; ... ҚҰРУСУ cramp, spasm, convulsion; ... ҰСТА- to check the pulse.
ТАМЫР-ТАНЫС friends and acquaintances.
ТАМЫРДӘРІ medicinal root.
ТАМЫРЛАН- 1) to be friends; 2) to put out roots.
ТАМЫРЛАШ- to be friends.
ТАМЫРЛЫҚ token of friendship (gift).
ТАМЫРШЫҚ friendship.
ТАМЫРЫН ЖҰЛУ uprooting.
ТАМҰҚ hell.
ТАМҒА brand, mark (on cattle).
ТАН- 1) to deny, to refuse, to give up, to deny oneself; 2) to identify, to recognize; ОН АЙТҚАНЫНАН ТАНДЫ he retracted (went back on his word).
ТАНА 1) mother-of-pearl; 2) young cow.
ТАНА- 1) to exploit; 2) to cut, to slit, to clip, to prune.
ТАНАП size of a square of area, plot of ground.
ТАНАУ nostril.
ТАНАУ ҚАҚ /Ғ/- /fig./ to suffocate, to be short of breath.
ТАНДА- to choose, to elect, to select.
ТАНУ cognition.
ТАНЫ- to recognize, to learn, to know.
ТАНЫЛ- to be recognized, to be subject to analysis, to become known; ЖАЗУЫ ЖАМАН ЕКЕН ТАНЫЛМАДЫ it was written carelessly and it would be impossible to try to read it.
ТАНЫМАЛ known, well-known, familiar.
ТАНЫС an acquaintance.
ТАНЫС- to make friends with, to make the acquaintance of; МЕН ІСПЕН ТАНЫСТЫМ I'm familiar with the case, I know about the matter.
ТАНЫСТЫР- to acquaint with, to introduce to.
ТАНЫСНЫҚ acquaintance, relations, familiarity with.
ТАНЫҚ familiar.
ТАНЫҒЫШ who learns easily (with a good visual memory).
ТАП /Б/ 1) class (of society); 2) imprint, print; 3) heat, warmth; 4) exactly, just; БЕСІК ТАБЫ КЕТПЕГЕН /lit./ (He still has the marks of the cradle on him), inexperienced, very young, still wet behind the ears; ... СОЛДАЙ just such; ... СОЛ just this; ... ЖАУЫ class enemy.
ТАП /Б/- 1) to find, to find a way, to find appropriate means; 2) to get, to procure, to acquire; 3) to earn a living; 4) to guess a riddle; 5) to make a discovery; АҚЫЛ ... to find the right way out; БАЛА ... to give birth to a child; ... БЕР- to attack, to threaten; ... БОЛ- to meet accidentally, to bump into unexpectedly; ЖАҢАЛЫҚ-ТАР ... to make new discoveries.
ТАП-ТАҚЫР completely bare (without vegetation).
ТАПА frying-pan. (See ТАБА.)
ТАПА- to trample something.
ТАПАЗ topaz.
ТАПАЛ low, short (a man's height).
ТАПАЛТАҚ undersized.
ТАПАЛША undersized.
ТАПАНША pistol.
ТАПЖЫЛМАЙ never absenting oneself, ever present.
ТАПЖЫЛМАЙТЫН ever present, never absent.
ТАПСЫЗ classless; ... ҚОҒАМ classless society.
ТАПСЫР- to entrust, to hand over, to deliver, to entrust for safekeeping, to commission, to charge with, to mortgage.
ТАПСЫРМА instructions, commission, job.

ТАПСЫРУШЫ boss, foreman (the man giving instructions).
ТАПТА- to trample, to hammer, to work, to spoil, to trample down (i.e., crops) to hammer out, to flatten (iron).
ТАПТАС- to separate into special groups.
ТАПТАСТЫР- to classify, to group.
ТАПТАТҚЫЗ- to force, to trample (through a third person).
ТАПТЫРТ- to force to find stg. (through a third person).
ТАПТЫҚ class /adj./; ... БАЗА class basis.
ТАПШЫ loss, deficit, insufficient, meagre, insignificant.
ТАПШЫЛАН- to become insignificant or scarce.
ТАПШЫЛЫҚ lack, shortage, scarcity.
ТАПЫР-ТҰПЫР onomatopoeia for a heavy tramping.
ТАПҚАҚ competitive song.
ТАПҚЫЗ see ТАПҚЫР.
ТАПҚЫР resourceful, sharp, quick-witted.
ТАПҚЫРЛЫҚ resourcefulness.
ТАПҚЫШ see ТАПҚЫР.
ТАПҚЫШТЫҚ see ТАПҚЫРЛЫҚ.
ТАР cramped, tight, narrow, thin, fine; ... ЖЕР /fig./ tight spot, difficult position, difficult circumstances; ІШІ ... АДАМ envious man; ТЕРІСІ ... АДАМ irritable man; ҮЙ ..., СЫРТ ҚАР Where can I go? /lit./ (it's cramped in the house but snowing outside).
ТАРА- 1) to scratch, to comb, to harrow, to turn (hay), to rake; 2) expand, to multiply, to spread, to disperse, to scatter.
ТАРАЗЫ 1) Orion (constell.); 2) scales, balance; 3) /obs./ the end of summer; 4) somewhat thin; ТАРАЗЫНЫҢ КӨЗІ pan of a balance or scale; ТАРАЗЫНЫҢ ОҒЫ language of scales; ТАРАЗЫНЫҢ ҚОЛЫ the beam of a balance; ТАРАЗЫҒА САЛ- to weigh.
ТАРАЙ- to get narrow, to get tight, to get cramped.
ТАРАЛҒЫ stirrup strap.
ТАРАМ branching, ramification.
ТАРАМ-ТАРАМ ramified, separating into bands or strips, branching off on all sides.
ТАРАМДА- to unwind (for example, a rope), to extract, to detach fibers (i.e., a tendon).
ТАРАМДАН- to ramify, to branch out on all sides.
ТАРАМЫС tendon, sinew, bowstring, vein fiber, lacing.
ТАРАН- to do one's hair, to have one's hair done; 2) /fig./ to fix oneself up.
ТАРАП side.
ТАРАС- 1) to comb stg. together; 2) to part, to separate, to branch off, to radiate; 3) to get divorced, to disagree, to dissolve.
ТАРАТ- to spread, to disperse, to dissipate, to scatter, to throw about, to spend, to dissolve, to melt, to undo, to dismiss; ТАРАТЫП ЖІБЕР- to dissolve, to undo, to disperse, to dismiss; ТАРАТЫП БЕР- to distribute, to dispense.
ТАРА ТУШЫ spreader, dispenser.
ТАРАУ 1) spur of a ridge; 2) tributary (of a river); 3) region, realm; 4) section, chapter.
ТАРАҚ comb.
ТАРАҚАН cockroach.
ТАРАҚҚҰЙРЫҚ sand gopher.
ТАРБАН- to be diligent.
ТАРБАҚА frog, toad.
ТАРБАҒАН mountain marmot.
ТАРБЫЙ- to stick out.
ТАРЕЛКА plate.
ТАРИХ history.
ТАРИХИ historically.
ТАРИХШІ historian.
ТАРЛАН gray (color of a horse).
ТАРЛАУ 1) virgin soil; 2) a meadow with grass of varied colors.
ТАРЛЫҚ tightness, crush.
ТАРМАН white with yellow circles, like apples (coloring of a horse).
ТАРМАҚ 1) point, station, item, paragraph; 2) branch (large), division, offshoot.
ТАРМАҚЛАН- to blossom out, to open (of plants).
ТАРМАҚТАНУ ramification.
ТАРП- to fight with the front legs (of horses, camels).
ТАРПАН /ТАРПАҢ/ wild horse (Equus Prjevalsky); ... АТ a horse that hasn't been broken in.
ТАРС knock, bang; ... ЕТ- to knock, to bang loudly, to pound.
ТАРС-ТҰРС crackling.
ТАРСЫЛ bang, crash.
ТАРСЫЛДА- to bang, to crash.
ТАРСЫЛДАҚ rattle, rattling.
ТАРТ- 1) to drag, to pull, to haul, to drag out, to be a carrier; 2) to delay; 3) to smoke; 4) to offer a gift or entertainment; 5) to weigh; 6) to move, to advance, to make one's way towards; 7) to join, to tie; 8) to assume an aspect, color or form, to be like

someone; 9) to experience, to live through, to survive; 10) to call to account, to make (someone) answer for; 11) to play (a musical instrument); 12) to castrate, to geld; ҚОЛЫМНАН ... pull me by the hand; АРҚАНМЕН ... to drag with a lasso; ҚОЛ ОҚ ... to shoot from a bow; ЖҮК /КІРЕ/ ... to be a carrier; ...! ТАРТ! Go away!; ТАРТЫП АЛ- to take away, to amputate, to wean; СЫР ... /fig./ to find out a secret; СЫРЛЫҚ ... to present a gift; ТАЛЫДА ТАРЫЗЫҒА ... to weigh on a scale; ШЫЛЫМ ... to smoke tobacco; АЗАП ... to suffer, to be tormented; СОТҚА ... /leg./ to sue; АЙЫП ... to pay a fine.

ТАРТАР landrail.

ТАРТАР БЕЙНЕТКЕ unfortunately.

ТАРТПА 1) the front saddle-girth; 2) swampy, marshy area; 3) sliding drawer; ... БАУ /mech./ brake, brake rod, trace.

ТАРТУ 1) weights (for scales), clocks; 2) cramp, convulsion; 3) donation, giving, presenting, gift; ТАБАҚ ТАРТУШЫ offering entertainment (a course); ҚОЗЫ ТАРТУШЫ gelding lambs.

ТАРТЫЛ- 1) to drop, to recede, to abate; 2) to be drawn, to be attracted; СОТҚА ... to be put on trial.

ТАРТЫЛУ shoaling, shallowing (getting shallow).

ТАРТЫМДЫ 1) pleasant, well-mannered (man); 2) strong, hardy.

ТАРТЫН- 1) to resist, to back up, to pull against the reins (i.e., of a camel); 2) to avoid, to shirk, to not take part; 3) to be afraid to.

ТАРТЫНШАҚ 1) lazy (of animals when they are slow to respond to the rein); 2) indecisive, timid (of a man).

ТАРТЫС- to argue, to struggle, to litigate, to fight.

ТАРТЫС fight, clash, skirmish; ТАЛАС-... litigation of sides.

ТАРТҚЫЛА- to drag, to pull, to delay, to prolong.

ТАРТҰЛАН- to make peace.

ТАРШЫЛЫҚ shortage, lack; КӨҢІЛ ТАРШЫЛЫҒЫ /fig./ envy, jealousy.

ТАРЫ 1) /bot./ millet (Panicum miliaceum); 2) a dish prepared from millet (fried millet, but not kasha); ... БОТҚА millet gruel.

ТАРЫЛ- 1) to shrink, to dry up, to shrivel; 2) to become narrow; 3) /fig./ to stint, to grudge, to be stingy.

ТАРЫЛТ- to dry up, to make tight or narrow.

ТАРЫҚ chronology.

ТАРЫҚ /Ғ/- to be sad, to grieve, to be in need, to need, to suffer.

ТАРҚА- 1) to part, to separate, to be divorced, to disagree; 2) to disperse, to scatter (for example, of a cloud).

ТАРҚАЛ- to be disentangled, to be untied (of rope or yarn).

ТАРҚАС- to part, to separate, to disagree, to break up, to scatter, to untie, to disentangle.

ТАРҚЫЛДА- /derog./ to laugh wildly and loudly, to guffaw.

ТАРҚЫЛДАҚ /derog./ one who guffaws.

ТАРҒАҚ /zool./ jack-snipe, steppe bird

ТАРҒЫЛ tiger color (of cattle).

ТАС stone; АСЫЛ ... gem, precious stone; ӘК ... limestone; ... БАУЫР pitiless; ... БЕК beads, rosary; ... БҮЙРЕК tough, hardy, enduring (of horses), hard-hearted (of man); ... ЖОЛ a paved highway; ... ЖҮРЕК /fig./ heartless man (heart of stone); ... КӨМІР /КӨМҮР/ coal; ... КӨМІР КЕН ОШАҒЫ coal mines; ... САЛ- to vote; ... САЛУ ballot, poll, vote; ... ТАБАҚ plate; ... ТҰЗ rock salt; ... ШАБУШЫ stone-cutter; ... ШЫБЫН /zool./ midge, gnat; ... ҚАЗҒАН quarry, stone-pit; ... ҚҰМЫ /ҚҰМУ/ sandstone; ... ҮЙ a stone house, a brick house; ... ҰСАТҚЫШ machine for breaking stone (stone crusher). كسّارات

ТАС- 1) to bear, to convey, to transfer, to haul; 2) to overflow, to spill over the edge; 3) /fig./ to get conceited, to get too big for one's breeches; ТАСЫП ӘКЕТ- to carry away; СӨЗ ... to gossip.

ТАСА shade, screen, cover.

ТАСАЛА- 1) to shade, to cover, to conceal; 2) to hide oneself behind something, to look for refuge.

ТАСАЛАН- to conceal oneself, to hide behind someone.

ТАСБАҚА /zool./ turtle, tortoise.

ТАСБАУЫР a hard man /lit./ (liver of stone).

ТАСБЕК rosary.

ТАСКӨМІР coal.

ТАСКӨМІР БАССЕЙНІ coal basin, coal fields.

ТАСПА tape (belt, strap) lace of dressed leather for sewing.

ТАСПАЛА- to sew with a cord or lace of dressed leather.
ТАСПАЛЫҚ ҚАЙЫС dressed leather for a lace (strap).
ТАСПАШ /zool./ tadpole.
ТАСТА- to throw, to cast.
ТАСТАЙ hard as rock.
ТАСТАМ: ТАЯҚ ТАСТАМ ЖЕР an insignificant distance /lit./ (the distance a stick can be thrown).
ТАСТАМА БАУ tape for the doormats of a felt hut.
ТАСТАТҚЫЗ- see ТАСТАТТЫР-.
ТАСТАҚ rocky, stony place.
ТАСТЫ stony, rocky.
ТАСТЫРҚАН tablecloth.
ТАСУ overland transport, transport by land.
ТАСУШЫ ferryman; ЖҮК ... cabdriver, carrier, drayman; ХАТ ... mailman.
ТАСШЫ bricklayer, mason.
ТАСЫ- 1) to be vain, to grow conceited; 2) to accumulate; 3) to rise, to increase (of water); 4) to overflow, to transport, to remove, to take across, to carry, to convoy.
ТАСЫМАЛ 1) transport, moving, transferring; 2) /gram./ division into syllables.
ТАСЫМАЛДА- 1) to transfer, to transport, to take across; 2) /gram./ to divide by syllables (in writing).
ТАСЫМАЛДАУ transport (transportation), moving, transferring.
ТАСЫМАН transport, moving.
ТАСЫН- to transfer, to move one's things.
ТАСЫР din, thunder, clatter (of horses).
ТАСЫР-ТҰСЫР loud, frequent clatter.
ТАСЫР АДАМ /fig./ a boaster, a braggard.
ТАСЫРАЙ- to swell (of the stomach), to protrude, to bulge (of the eyes).
ТАСЫРАҢДА- /fig./ to be conceited, to swagger.
ТАСЫРЛА- to ring out, to pound (of a strong clatter or beating, to resound, to thunder.
ТАСЫРҚАЙ puffed up, conceited.
ТАСҚЫН 1) high water, overflow; 2) /fig./ a conceited man, a man who has put on airs.
ТАСҚЫНДА- /fig./ to be conceited, to be vain, to be puffed up.
ТАТ /ТОТ, ТОД/ rust.
ТАТ- 1) to try, to taste (food or drink); 2) to sweeten; 3) to have an aftertaste, to go bad.
ТАТАР Tatar.
ТАТТЫР- to let (someone) have a taste; ДАМ ... to treat, to entertain.
ТАТУ friendship, friendly, peaceful.
ТАТУЛАС- to make peace.
ТАТУЛАСТЫР- to reconcile (opponents).
ТАТУЛАСТЫРУШЫ arbiter, referee, go-between.
ТАТУЛЫҚ friendship, peaceful, friendly relations.
ТАТУЛЫҚПЕН ТҰР- to live peacefully in friendship.
ТАТЫМАЛ with an aftertaste, spoiled (of kumiss).
ТАТЫР /ТАТЫР ЖЕР/ salt marsh.
ТАТЫР- to treat, to entertain.
ТАТЫРАУЫН steppe grass, prairie grass.
ТАТҰЛА- to consent, to concur.
ТАУ mountain, mountain(s); ЖАНАР ... volcano; ТЕСІК ... fairy tale mountain; АСҚАР ... the highest mountain; ТІЗБЕК ТАУЛАР mountain range; ... АЛҚЫМЫ foot of a mountain, foothill; ... БАСЫ height, elevation, top of a mountain; ... БӨКТЕРІ foothills; ... ЕТЕГІ foot of a mountain; ... ЖАЙЫЛЫМЫ alpine meadows; ... ЖЫНЫСЫ rock layer, rocks, mineral beds; ... КЕЗГІШ mountain climber; ... МАСТЕР mine boss; ... САҒЫЗ /bot./ tawsaghiz (Scorzonera tawsaghiz) a rubber-bearing plant; ... СІЛЕМІ spur (of a ridge); ... ТАРМАҒЫ spur (of a ridge); ... ТАСҚЫНЫ mountain stream or torrent; ... ТЕКЕ wild goat; ... ТЕСІҒІ cave; ... ТӨБЕСІ top of a mountain; ... ШЫҢЫ peak; ... ҚЫРҚАСЫ table-land, mesa; ... ҚЫЯСЫ hillside, slope; БИІК ... high mountain; БОРЛЫ ... /geol./ cretaceous mountain; ҚАР ... snowcapped mountain.
ТАУАН patience, endurance, perseverance.
ТАУАПШЫЛ a pilgrim.
ТАУАР goods, merchandise.
ТАУДАН АҚҚАН БҰЛАҚ mountain stream, brook.
ТАУДЫ ЖЕР mountainous country.
ТАУДЫҢ БАСЫ top of a mountain.
ТАУДЫҢ БАУРУ foot of a mountain.
ТАУДЫҢ ЕСИЕСІ see ТАУДЫҢ БАУРУ.
ТАУДЫҢ ЕТЕГІ foothill.
ТАУДЫҢ ЖОТАСЫ spur of a ridge.
ТАУ-КЕН КӘСІБІ mine industry.
ТАУЛЫ mountainous.
ТАУСАҒЫЗ see ТАУ САҒЫЗ.
ТАУСТА- to shout, to make noise.
ТАУСТАС- to shout at each other, to dispute, to quarrel, to argue.

ТАУСУЛ- to run out, to finish, to die, to come to an end, to terminate, to expire.
ТАУШЫЛ mountain climber.
ТАУЫП АЙТ- to talk sense.
ТАУЫС- to end, to finish, to exhaust, to spend.
ТАУЫСЫЛ- to come to an end, to terminate, to run low, to run short, to dry up.
ТАУЫҚ hen, chicken; ... АСЫРАУШЫ poultry-breeder; ... АСЫРАУШЫЛЫҚ poultry-breeding; ... ӨСІРУШІЛІК see ... АСЫРАУШЫЛЫҚ.
ТАУЫҚТЫҢ БАЛАПАНЫ chicken.
ТАУЫҚШЫ poultry-breeder.
ТАУҚЫМЕТ adversity, results, aftermath, consequences; ТАУҚЫМЕТІН ТАРТ- to reap the fruits of one's actions.
ТАУҚҰДРЕТ name of a marsh bird (of the snipe family), common snipe.
ТАУҒҰДРЕТ see ТАУҚҰДРЕТ.
ТАШ ҚЫР see ТАШҚЫЛ.
ТАШПЫҚ rosary.
ТАШҚЫЛ high cliff.
ТАЯ- to prop up; КҮН БАТУҒА ТАЯП ҚАЛДЫ close to sunset.
ТАЯН- to hope, to lean on, to lean upon; БҮЙІР ... to put one's arms akimbo; КҮН БАТУҒА ТАЯНДЫ a little time remained before sunset.
ТАЯНЫШ 1) door-jamb, doorpost; 2) support.
ТАЯУ prop, support; МАҒАН ... ОТЫРДЫ he sat nearer me.
ТАЯҚ 1) fathom (7 ft.); 2) cane, stick; ... ТАСТАМ ЖЕР distance one can throw a stick (close); БІРДЕУДІҢ ТАЯҒЫН СОҚ- to defend someone; ... ЖЕ- to be beaten.
ТАЯҚТА- 1) to beat with a stick, to flog with a stick, to beat; 2) to measure something by the sagene (old Russian measure equal to seven feet).
ТАҚ 1) odd number; 2) throne.
ТАҚ /Ғ/- to attach, to pin, to fasten, to hang, to sew, to button on; ӨСЕК ... to give false information about someone; ТАҚТАН ТАЙ- to be deposed.
ТАҚ-ТҰҚ scarcely, hardly; ... ЖЕТТІ it was scarcely sufficient.
ТАҚА 1) piece of cloth; 2) heel.
ТАҚА- to move in close, to come alongside of.
ТАҚАЛ- to approximate, to approach, to be moved closer to something, to rest (against stg.).
ТАҚДЫР see ТАҒДЫР.
ТАҚПАҚ competitive song, declamation, recitative (public reading of a certain type of literature in verse).
ТАҚПАҚТА- to speak articulately, to declaim.
ТАҚСЫР mister, master, gentleman, sir.
ТАҚТА 1) board, plant, slab; 2) bed (of plants or flowers).
ТАҚТА ШАЙ brick tea (tea compressed in shape of a brick).
ТАҚТАЙ thin board, planking.
ТАҚТАЙ ТІЛЕТІН ЗАБОД sawmill.
ТАҚТАЙ ТІЛЕТІН МАШИНА sawmill.
ТАҚТАЙЛА- 1) to cover or trim with boards, to lay (a floor); 2) /fig./ to smooth, to flatten, to spread.
ТАҚТАҚ /zool./ woodpecker.
ТАҚУА ascetic, asceticism, state of sanctity (holiness).
ТАҚУАЛЫҚ asceticism.
ТАҚЫЛ-ТҰҚЫЛ a meagre amount of something, shortage, insufficient /adj./, scant /adj./.
ТАҚЫЛДА- 1) to speak loudly; 2) to knock, to chatter (teeth).
ТАҚЫЛДАҚ АРБА cart on a wooden road.
ТАҚЫЛДАҚ КІСІ chatterbox (man).
ТАҚЫЛДАТ- to knock, to hammer; БІРЕУ ЕСІК ТАҚЫЛДАТЫП ТҰР someone's knocking at the door.
ТАҚЫМ the inner part of the thigh, inside of the knee joint; ТАҚЫМҒА БАС- 1) /obs./ to pick out a horse for oneself, to receive the horse intended by one's father; 2) to grip under the knee (in trick riding).
ТАҚЫМДА- to press, to follow closely after.
ТАҚЫР-ТҰҚЫР onomatopoeia for rumbling, a crash.
ТАҚЫР АТ a horse with scabies, a mangy horse.
ТАҚЫР БАС hairless (bald).
ТАҚЫР ЖЕР grassless land.
ТАҚЫРАЙ- to be denuded (of vegetation), to be barren.
ТАҚЫРДА- see ТАҚЫРЛА-.
ТАҚЫРДАН- see ТАҚЫРЛАН-.
ТАҚЫРЛА- 1) to trample the grass, to make bare, to denude, to strip; 2) to clean out, to purge, to remove.
ТАҚЫРЛАН- 1) to become naked, to become bare; 2) to eat up the grass; 3) to become flat, to become even.
ТАҚЫРШАҚ salt marsh.

ТАҚЫРЫП theme, topic.
ТАҚЫРЫПТЫ about, of; СОЛ ... about this.
ТАҚЫРЫПША sub-topic.
ТАҚЫС 1) twig, the curve in the stem of the purple willow; 2) /fig./ man making caustic remarks.
ТАҢ 1) dawn, daybreak, sunset; 2) the back part of the thigh; 3) lace; ... АТТЫ it is daylight; ... БІЛІН- to begin to dawn; ... БОЗАР- to dawn, ... САРЫ morning, dawn, daybreak, dawn, sunset; ... СЕРІ daybreak; ... СӘРІ dawn, sunset; ... СӘРІДЕ before daybreak; ... ШОЛПАНЫ morning star; ТАҢДА early in the morning; ТАҢДЫ КӨЗБЕН АТЫР- to spend the night until morning; ТАҢДЫ ТАҢҒА ҚОСУ all night long; АТТЫ ... АСЫР- to put a horse to rest until morning; ӨСЕККЕ ... to slander someone; ТАҢАЛДЫНДА at dawn.
ТАҢ- to bind, to tie together.
ТАҢ ҚАЛ- to be astonished, to wonder, to be surprised; ... ҚАЛАРЛЫҚ something surprising; ... ҚАЛАРЛЫҚ ІС a surprising affair.
ТАҢ ҚАЛУ defeat.
ТАҢБА 1) notch, groove; 2) scar; 3) brand, mark (on cattle); ... БАС- to brand, to mark.
ТАҢБАЛА- to brand, to mark.
ТАҢДА- to choose, to elect, to select, to pick out, to take away; ТАҢДАП АЛ- to take the best (for oneself).
ТАҢДАЙ palate; ... БЕЗДЕРІ glands, tonsils; ҚҰС ... /art./ name of one type of design.
ТАҢДАМАЛЫ the best, choice, select.
ТАҢДАН- to be surprised, to be amazed, to be delighted, to admire.
ТАҢДАУЛЫ 1) select, choice, picked; 2) /fig./ advanced, superior; ... ШЫРАЙ /gram./ superlative degree.
ТАҢЕРТЕҢ morning /adj./, early morning, early in the morning.
ТАҢЕРТЕҢГІ morning /adj./.
ТАҢЕРТЕҢГІЛІК morning.
ТАҢСЫҚ rarity, wonder, rare, very desirable.
ТАҢСЫҚТАН- to have a strong desire.
ТАҢУ bandaging.
ТАҢЫРҚА- to be astonished at something, to be curious, to display curiosity.
ТАҢЫРҚАН- to be amazed, to be astonished; ТАҢЫРҚАНАТЫН ЕШТЕҢЕСІ ЖОҚ There's nothing to be surprised about.
ТАҢҚАЛ- to be amazed, to be surprised.
ТАҢҚЫ turned up, pug (of a nose).
ТАҢҚЫЙ- 1) to be turned up (of a nose); 2) to be cut short (of a moustache).
ТАҢҚЫЛДА- 1) to pound, to rumble (for example, of a cart); 2) /fig./ to speak in a loud booming voice.
ТАҢҒЫШ ТАҢЫШ 1) swaddling-clothes; 2) the tape which ties together the parts of the grate of a felt hut.
ТАҒА a horseshoe.
ТАҒАЙЫНДА- to appoint.
ТАҒАЙЫНДАЛ- to be appointed, to be assigned.
ТАҒАЛА- to shoe (a horse).
ТАҒАЛАН- to be shod (of a horse).
ТАҒАЛЫ shod.
ТАҒАН 1) pigeon; 2) trivet, andiron; ... ОШАҚ andiron, trivet.
ТАҒАНЫШ post, pillar, support.
ТАҒДЫР fate.
ТАҒЫ 1) again; 2) wild; ... ДА again and again, more and more; ... АДАМ /fig./ unsociable, shy man (a "wild" man); ... БАСҚАЛАР etc., and so forth, and so on.
ТАҒЫЛАН- to run wild, to grow unsociable, to become shy.
ТАҒЫЛЫҚ shyness, wildness, unsociableness.
ТАҒЫСЫН-ТАҒЫ again and again, more and more, and so forth.
ТАҒЫСЫН-ТАҒЫЛАР etc., and so forth, and so on.
ТЕБЕГЕН АТ a horse who kicks.
ТЕБЕН snow-covered pasture; getting grass from under the snow.
ТЕБЕН /ТЕБЕН ИНЕ/ a large long needle.
ТЕБЕТЕЙ (embroidered) skullcap.
ТЕБЕШІК knoll, hillock.
ТЕБІЛ- to be trampled.
ТЕБІН grass under snow, winter pasture when livestock (usually horses) dig up roots from under the snow.
ТЕБІН- 1) to strike with the hoofs (of horses); to kick; 2) to spur, to urge (a horse) on.
ТЕБІРЕН- to stir, to move.
ТЕБІС- to kick (of horses).
ТЕВРАТ Old Testament.
ТЕГЕНЕ a big wooden bowl (cup).
ТЕГЕРШІК /local/ wheel.
ТЕГЕУРІН 1) grip, clutch (of an eagle); 2. /fig./ strength, force.
ТЕГЕШ see ТЕГЕНЕ.

ТЕГІ 1) /med./ lupus (a skin disease often mistaken for smallpox, leaving scars on the face); 2) /med./ tuberculosis; 3) obviously.
ТЕГІ ОЙМАҚ probable, in fact.
ТЕГІЗ ЖЕР a leather thimble.
ТЕГІН flat country, plain.
ТЕГІС free of charge, gratuitous, free, without charge.
ТЕГІСТЕ- to level, to smooth out, to even up.
ТЕГІСТІК plain, a flat surface, evenness, flatness, smoothness, equality.
ТЕГІСІНЕН to the last man, one and all.
ТЕЖІРЕ prayer.
ТЕЗ 1) work bench; 2) a stand for bending the sticks forming the grate of a felt hut; 3) fast, quickly, soon; 4) even, flat, smooth; 5) equal /adj./, all.
ТЕЗ-ТЕЗ fast, quickly.
ТЕЗДЕН before long.
ТЕЗДЕТ- to quicken, to speed up, to accelerate.
ТЕЗДІК speed, rapidity.
ТЕЗЕ ШУДА hair on the belly of a camel.
ТЕЗЕК dung; fuel of dung and straw in the shape of bricks; ... ТЕР- 1) to gather dried-out dung (fuel on the steppes); 2) /derog./ to fall behind, to lag.
ТЕЗІ brake rod, shaft brace, trace.
ТЕЗІРЕК quicker /compar./.
ТЕЙТЕРЕ a fur coat with the fur outwards.
ТЕК 1) breed, race, species, origin; 2) /geol./ rock; 3) niche, recess; 4) only, in vain, to no purpose, just as soon as; ТЕКТЕН-ТЕККЕ in vain, to no purpose.
ТЕКАПЕР pride /Arab./.
ТЕКЕ wild goat, mountain goat, a goat (male); ... САҚАЛ heavily bearded.
ТЕКЕКТЕ- to canter.
ТЕКЕМЕТ felt edged with a design.
ТЕКЕШІК a male kid (one year old).
ТЕКСЕР- to investigate, to verify, to check, to analyze.
ТЕКСЕРТ- to make investigation, to cause to verify, to make check, to make analysis.
ТЕКСЕРТКІЗ- see ТЕКСЕРТ-.
ТЕКСЕРУ research, test, examination, analysis of a case or an affair.
ТЕКСЕРІЛ- to be investigated, to be inspected (an affair).
ТЕКСЕРУШІ coroner, examining judge.
ТЕКСТ text.
ТЕКСТОЛОГ one who studies texts.
ТЕКТЕС uniform, of the same species or kind.
ТЕКТЕСТІК uniformity, membership in the same species.
ТЕКТІ well-born.
ТЕКТІЛІК gentility.
ТЕКШЕ 1) drawer, box, case; 2) cube; 3) row, layer.
ТЕКШЕЛЕ- to put together in rows or layers.
ТЕКІРЕК gallop, skipping movement.
ТЕКІРЕКТЕ- to gallop, to jog.
ТЕЛ a young animal nursing from both his own and another mother.
ТЕЛ- to accustom a suckling to another mother.
ТЕЛ ШЕШЕ wet-nurse.
ТЕЛЕГЕЙ 1) neighborhoods; 2) hat; ... ТЕҢІЗ broad overflow, unbounded expanse of sea.
ТЕЛЕГРАММА telegram.
ТЕЛЕГРАФ telegraph; ... БАҒАНАСЫ a telegraph post.
ТЕЛЕРСЕК vein under the knee.
ТЕЛЕФОН telephone; ... СТАНСАСЫ a telephone station.
ТЕЛМІК an infant taken away from his mother, an infant who is weaned.
ТЕЛМІР- to stare, to look fixedly, to implore, to look expectantly.
ТЕЛПЕК a Tatar headwear (small, round embroidered cap) a little cap made of hide or cloth.
ТЕМ breathing, breath.
ТЕМЕКЕ /ТЕМЕКІ/ tobacco; ... САУЫТЫ tobacco-box, snuffbox; ... ФАБРИКАСЫ tobacco plant or factory; ... ҚАЛТА tobacco pouch; ... ӨГУШІ tobacco planter, tobacco cultivator; ... ӨГУШІЛІК tobacco cultivation.
ТЕМРЕТКЕ /med./ shingles.
ТЕМІР iron; ... ЖОЛ railroad; ... ЖОЛ КӨПІРІ railroad bridge; ... ЖОЛ ТАСЫМАЛЫ railroad transportation; ... ЖОЛШЫ railway man; ... КУРЕК iron spade, shovel; ... ҚАЗЫҚ Pole Star (iron stake).
ТЕМІРЕТКЕ see ТЕМРЕТКЕ.
ТЕМІРЛЕ- to encircle, to band, to chain with iron.
ТЕМІРЛІ encircled, girded, chained with iron.
ТЕМІРШІ blacksmith; ТЕМІРШІНІҢ ОРНЫ forge, smithy.
ТЕМІРҚАЗЫҚ see ТЕМІР ҚАЗЫҚ.
ТЕНТЕК 1) a sheep with avertin (a disease of sheep); 2) playful, mischievous child, disobedient child; 3) fool; ... БОЛ- to be naughty, to be mischievous, to play tricks.

ТЕНТЕКТІК prank, mischief.
ТЕНТРӘ- to wander, to rove, to tramp, to leave a long-inhabited place.
ТЕНТІР- see ТЕНТРӘ-.
ТЕНТІРЕ- see ТЕНТРӘ-.
ТЕНТІРӘ- see ТЕНТРӘ.
ТЕОРИЯЛЫҚ theoretical.
ТЕП /Б/- 1) to trample; 2) to close, to cover; 3) to get grass from under the snow (of cattle); 4) to kick (of horses); 5) to swell, to come to a head, to break out (of an abscess); КОНЬКИ ... to skate.
ТЕП an intensifying syllable in words beginning with -ТЕ; ТЕП-ТЕГІН very cheap.
ТЕПЕ an intensifying particle; ТЕПЕ-ТЕҢ completely level; ТЕПЕ-ТЕҢДІК absolute equality.
ТЕПЕҢДЕ- to ride an old nag (to move slowly).
ТЕПКІ- to kick; ОНЫҢ ТЕПКІСІНДЕ ТӨЗБЕДІ he couldn't transfer the blame (from himself).
ТЕПКІЛЕ- to kick.
ТЕПСЕҢ ЖЕР flat country.
ТЕПСІН- 1) to inspire fear, to behave sternly; 2) to stamp, to trample.
ТЕПТЕК a light handwoven material.
ТЕПТЕШІШІ an examining magistrate.
ТЕПШІ laces, tates for tying.
ТЕР- 1) to peck to bits; 2) to gather, to collect; 3) to set up (in printing), to compose, to collect; 4) to weave yarn on a loom; ӘРІП ТЕРУ composition, typesetting (printing).
ТЕР sweat, perspiration; АРАМ ... БОЛ- to work in vain; АТТЫҢ ТЕРІН АЛ- to train a horse (for the races); ҚАРА ТЕРГЕ ТҮСТІ he was exhausted (he was sweating profusely); ... ШЫҚ /Ғ/- to sweat, to perspire.
ТЕРБЕЛ- to rock, to swing, to move, to not sit quietly.
ТЕРБЕЛІС rocking, swinging, oscillation.
ТЕРБЕН- 1) to be angry; 2) to move here and there; 3. to swing.
ТЕРБЕТ- 1) to rock, to swing; 2) to move here and there.
ТЕРБИЕСІЗДІК bad education (lack of education, lack of manners, rudeness).
ТЕРБӘЛ- see ТЕРБЕЛ-.
ТЕРБӘН- see ТЕРБЕН-.
ТЕРБӘТ- see ТЕРБЕТ-.
ТЕРГЕ- to search, to conduct a search, to examine, to view, to look around, to investigate, to explore, to look into a matter, to carry out an investigation.
ТЕРГЕУ consequence, investigation; ... АСТЫНДАҒЫ АДАМ a man under investigation; ТЕРГЕУДЕГІ АДАМ see ТЕРГЕУ АСТЫНДАҒЫ АДАМ.
ТЕРГЕУШІ /legal/ investigator.
ТЕРГӘ- see ТЕРГЕ-.
ТЕРДІК see ТЕРЛІК.
ТЕРДӘ- see ТЕРЛЕ-.
ТЕРЕ see ТЕРІ.
ТЕРЕЗЕ window; ... АЛДЫ window sill; ... БОСАҒАСЫ window jamb; ... КӨЗІ window pane; ... ҚАҚПАҚ /... ҚАҚПАҒЫ, ... ҚАҚПАСЫ/ shutter; ... ЖАҚТАУЫ window frame; ТЕРЕЗЕНІҢ КӨЗІ see ТЕРЕЗЕ КӨЗІ; ТЕРЕЗЕСІ ТЕҢ with equal rights.
ТЕРЕЗЕШІ glazier.
ТЕРЕК 1) tree, wood; 2) poplar (Populus); АҚ ... /bot./ silver poplar.
ТЕРЕҢ 1) deep; 2) /fig./ deep, pithy; 3) abyss, chasm; ... ЖЫРА crevice, crack, fissure; ... КОЛ a deep lake; ... ӨЗЕН a deep river.
ТЕРЕҢДЕ- to get deeper.
ТЕРЕҢДЕТУ cavity, deepening, recess.
ТЕРЕҢДЕУ hollow, depression, deepening.
ТЕРЕҢДІК depth.
ТЕРЕҢДІПІК depth.
ТЕРЛЕ- to perspire, to sweat.
ТЕРЛЕГІШ sweaty.
ТЕРЛІК sweatcloth, thin felt under the saddle.
ТЕРМЕ collapsible, prefabricated, combined; ... ОЮ ornamentation (for example, on a palace); ... СӨЗ style in poetry.
ТЕРМИН term.
ТЕРМИНОЛОГИЯ terminology.
ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫ terminological, referring to terminology.
ТЕРРИТОРИЯ territory.
ТЕРРИТОРИЯЛ territorial.
ТЕРРОР terror.
ТЕРРОРЛЫҚ terrorist /attr./.
ТЕРРОРШЫ terrorist.
ТЕРС manure, dung.
ТЕРС АҒЫМ whirlpool.
ТЕРСЕК Achilles' heel.
ТЕРСКЕЙ north side (of a mountain), northern slope of a mountain range.
ТЕРСКЕН sty in the eye.
ТЕРТЕ shaft, side.
ТЕРШЕҢ sweaty.
ТЕРІ leather, skin, hide; ТЕРІСІ ҒАР АДАМ /fig./ unsociable man, quick-tempered man;

... ТЕРСЕК unfinished leather or hides; ... КИІМ ШЕБЕРІ furrier, leather dresser.
ТЕРІДЕГІ БОРТПЕ rash.
ТЕРІК calendar.
ТЕРІНДІ : ЖЫЙЫНДЫ-ТЕРІНДІ collapsible, prefabricated, collected remains of something.
ТЕРІС wrong, irregular, the wrong way; ... АҒЫМ see ТЕРС АҒЫМ; ... КЕТ- to go the other way, to go in the opposite direction; ... ПІКІР delusion, error; ... ТҮСТІК north; ... ҚЫЛЫҚ fault, sin.
ТЕРІСКЕЙ see ТЕРСКЕЙ.
ТЕРІСКЕН see ТЕРСКЕЙ.
ТЕРІСТІК 1) North; 2) irregularity, stubbornness; ... БАТЫС Northwest; ... ШЫҒЫС Northeast.
ТЕС- to pierce, to perforate; ЖАРАНЫҢ АУЗЫН ... to open a wound; ОҚ ТЕСІП ӨТТІ the bullet went all the way through; ТЕСЕ ҚАРАЙ ҚАЛЫПТЫ /fig./ he looks steadily.
ТЕСЕ ШОТ mattock, pickaxe, corner plate (Callahan's).
ТЕСКІШ chisel, point-tool, drill, auger bit.
ТЕСПИХ rosary.
ТЕСТІР- see ТЕСКІЗ-.
ТЕСІК 1) cave, cavern, pit; 2) hole, perforation, perforated, full of holes, /adj./; ТӨБЕСІ ... АДАМ expert, skilled man, one who knows a foreign language.
ТЕСІЛ- to have holes.
ТЕСІРЕЙ- to stare (with eyes bulging), to look boldly.
ТЕТЕ /ТЕТЕЛЕСІ/ side by side, alike, similar (for example, in age).
ТЕТЕЛЕС ӨСКЕН БАЛАДАР children of the same age.
ТЕТІК 1) conception, idea, mind, intellect, reason, sense; 2) mechanism, any shaft on which something revolves; 3) means, method.
ТЕХНИКАЛЫҚ technical.
ТЕШЕ unit of land measure (2.70 acres).
ТЕҢ 1) bale, package; underwear and other things in a felt bag; 2) an equal, equal, alike; ... БАҒАЛЫ equivalent; ... БҰРЫШТЫ equiangular (triangle); ... ДӘРЕЖЕЛІ adequate; ... ЖАРА, ... ЖАРТЫСЫ exactly half; ... МАҒНАЛЫ equivalent, synonymous.
ТЕҢБЕ-ТЕҢ perfectly equal.
ТЕҢБЕ-ТЕҢДІК full equality.
ТЕҢБІЛ color of a horse (gray with spots like apples), mottled, speckled (of a horse); ... КӨК gray with apple-like marks (color of a horse); ТЕҢБІЛ-ТЕҢБІЛ mottled color of hair or an animal).
ТЕҢГЕ a coin, ruble; ... ҚОТЫР /colloq./ venereal disease.
ТЕҢГЕЛІК one ruble note, something that costs one ruble.
ТЕҢГЕР- to balance, to equalize.
ТЕҢГІЗДЕП ҰРЫС sea battle.
ТЕҢДЕ- 1(to equalize, to make identical; 2) to load, to burden, to pack things in a package (felt bag).
ТЕҢДЕМЕ /math./ equation.
ТЕҢДЕС equal (in strength, in position, in age).
ТЕҢДЕС- to be equalized, to be leveled, to compare with someone in strength.
ТЕҢДЕСТІР- to level, to put on the same footing.
ТЕҢДЕСІ ЖОҚ without equal.
ТЕҢДЕУ equation.
ТЕҢДІК impartiality, equality, equity, justice, equality of rights; ... АЛ- /pol./ to achieve equal rights; /leg./ to achieve justice.
ТЕҢДІКСІЗДІК inequality.
ТЕҢДӘ- to make even or level.
ТЕҢЕ- 1) to put on an equal footing, to make even; 2) to compare with, to parallel.
ТЕҢЕЛ- 1) to equal; 2) to regain what was lost.
ТЕҢЕУ comparison.
ТЕҢЕУСІЗ incomparable, without equal.
ТЕҢКИЙ- to lie stretched out, to lie on top of something (of massive, enormous objects).
ТЕҢСЕЛ- to totter, to walk unsteadily; АЯҚТЫ ТЕҢСЕЛЕ БАС- to stamp rhythmically and smoothly.
ТЕҢСЕЛДІР- see ТЕҢСЕЛТ-.
ТЕҢСЕЛМЕЛІ to shake rhythmically and smoothly.
ТЕҢСЕЛТ- to make totter or work unsteadily.
ТЕҢСІЗДІК inequality.
ТЕҢІ ЖОҚ incomparable, without equal.
ТЕҢІЗ sea; ҰШАН-ТЕҢІЗ boundless sea; ОНЫҢ ЫЛІМІ ҰШАН-ТЕҢІЗ /fig./ he possesses broad knowledge; ... АЙУАНДАРЫ marine animals; ... ДЕҢГЕЙІНЕН /ДЕҢГЕЙІНДЕН/ БИІКТІГІ height above sea-level; ... ЖАҒАСЫ seashore, seacoast; ... КІРМЕСІ gulf; ... СУЫ sea water; ... ҚОЙНАУЫ a curved seashore; ... ҚОЛТЫҒЫ bay; ТЕҢІЗДЕ ЖҮРУ navigation.
ТИ- 1) to achieve, to get; 2) to fall to one's lot; 3) to concern, to touch; 4) to marry to

get married (of women); 5) to fall upon, to drive away; АУЫЗ ... /fig./ to taste (food); ОНЫҢ МАҒАН ПАЙДАСЫ ТИДІ /fig./ it profited me; КҮЙЕУГЕ ... /fig./ to marry, to get married; АТЫМНЫҢ АРҚАСЫНА ЕР ТИДІ /fig./ the saddle has rubbed my horse's back until it is sore.

ТИГЕНІ private.

ТИГІЗ- to touch upon, to turn to; ЖЕРДЕМ ... /fig./ to help; ЗЫЯН ... /fig./ to inflict injury; ТІЛ ... /fig./ to reproach, to insult; ҚОЛ ... to touch, to strike; to mortify (wound).

ТИЕ- to load, to plunge, to immerse.

ТИЕК 1) bolt, slip-bolt; 2) button; ШІДЕРДІҢ ТИЕГІ the fastening of a tripod; ДОМБЫРАНЫҢ ТИЕГІ string support of a dombra; ТІЛДЕ ... ЖОҚ АУЫЗДА ЖИЕК ЖОҚ /lit., (a tongue without a button, a mouth without an edge) a loose tongue.

ТИЕКТЕ- to button, to do up, to clasp.

ТИЕКТЕЛ- to button oneself up; to be buttoned up, clasped.

ТИЕЛ- to be absorbed, to be submerged, to be loaded.

ТИЕН- to load (to pack household articles for a nomadic trek).

ТИІ- see ТИ-.

ТИТТЕЙ tiny, wee.

ТИЮ attack, assault.

ТИІЛ- to touch something; to be touched; to be started.

ТИІМДІ advantageous, favorable, positive.

ТИІРМЕН mill.

ТИІРМЕНШІ miller.

ТИІС necessary, obligatory; ... ЕМЕС it should not ...

ТИІС- 1) to attack, to assault; 2) to be obliged, to be bound to; 3) to scold, to chill.

ТИІСТІ necessary, obligatory, prescribed, proper.

ТИІСІНШЕ so far as necessary, accordingly.

ТОБ see ТОП.

ТОБАН АЯҚ bow leg (with a congenital defect).

ТОБАРС- 1) to freeze, to be covered with frost, to be slightly frozen (of the ground); 2) to get dry, to dry up.

ТОБРАҚ see ТОПРАҚ.

ТОБЫЛҒЫ /bot./ spirea (Spirea filipendula).

ТОБЫҚ patella, kneecap; ҚОЯН ... name of a grass.

ТОБҰРШУҚ hind leg (in cattle).

ТОЗ 1) foam (on a horse); 2) birch bark.

ТОЗ- 1) to come to an end, to expire, to terminate, to perish; 2) to wear out, to decay, to weaken, to decompose; 3) to split into chips, to grind into dust; 4) to fall into factions (of a tribe); 5) to disperse; 6) to scamper about; ТОЗ-ТОЗ БОЛЫП КЕТ- to disperse, to scatter in all directions.

ТОЗАҚ hell.

ТОЗАҢ dust; ... ТҮС- to get dusty; ТОЗАҢ КОҢ- see ТОЗАҢ ТҮС-.

ТОЗАҢДА- to rise (of dust).

ТОЗАҢДАТ- to raise dust.

ТОЗАҢДЫ dusty, covered with dust.

ТОЗДЫР- 1) to wear out; 2) to drive away.

ТОЗЫҒЫ ЖЕТКЕН КИІМ completely wornout clothes.

ТОЗҒЫНДА- see ТОЗ-ТОЗ БОЛЫП КЕТ-.

ТОЗҒЫШ weak, not strong.

ТОЙ 1) wedding feast, festival, banquet, feast, feasting, wedding; 2) clay; ... ЖАСА- to arrange a feast or a banquet.

ТОЙ- 1) to be sated, to be full, to be satiated; 2) to bore, to annoy.

ТОЙ-ЖЫЙЫН feast, banquet.

ТОЙДЫР- to bore, to annoy.

ТОЙЛА- to feast, to arrange a feast.

ТОЙТАР- 1) to bend (the end of a nail), to rivet; 2) /fig./ to check, to halt (someone).

ТОЙТАР rebuff, repulse.

ТОЙТАРЫС resistance.

ТОЙЫМ prosperity, contentment, abundance, sufficiency; ТОЙЫМЫ ЖОҚ insatiable, greedy.

ТОЙЫМСЫЗ see ТОЙЫМЫ ЖОҚ.

ТОЙЫМСЫЗДАН- to become greedy or insatiable.

ТОЙЫМСЫЗДЫҚ greed, insatiability.

ТОЙЫН- to fatten, to feed (on).

ТОЙҒАНША to the point of safety; ТАМАҚТЫ ... ЖЕҢІЗ Eat your fill!

ТОЙҒЫЗ- to feed to satiety.

ТОЛ- 1) to be full, to be filled, to become filled, to fill oneself; 2) to be fulfilled; ОҒАН ОН ЖАС ТОЛДЫ he is ten years old.

ТОЛАС- to stop pouring (of rain).

ТОЛАСТА- to stop pouring (of rain), to clear up (of clouds), to stop raining, to abate (of wind), to slow down.

ТОЛТУР- see ТОЛТЫР-.

ТОЛТЫР- 1) to fill, to fill in, to occupy; 2) /local/, to carry out, to accomplish; 3) to fill in (for example, a form); АУЗЫН

ТОЛТЫРА СӨЛЕ- /fig./ to speak with an air of importance or ceremoniously, to state unequivocally or unambiguously.
ТОЛУЛЫ full, filled.
ТОЛУҚ see ТОЛЫҚ.
ТОЛЫ complete, full, plump; ЛЫҚ ... jammed, stuffed to overflowing.
ТОЛЫС- 1) to get plump; to fill out; 2) to ripen (of grain).
ТОЛЫҚ thick, stout; ... КӨПШІЛІК absolute majority, absolute plurality.
ТОЛЫҚ /F/- to get plump, to get stout.
ТОЛЫҚТАУЫШ /gram./ object.
ТОЛЫҚТЫР- to supplement, to add to.
ТОЛЫҚТЫҚ plenitude, completeness, stoutness.
ТОЛЫҒЫМЕН fully, completely.
ТОЛЫҒЫРАҚ more complete, stouter.
ТОЛҚ- 1) to rock, to bend, to stoop; 2) /fig./ to vacillate, to waver.
ТОЛҚЫН wave; ... БҰЙРАСЫ white-caps (white horses on water); ... ЖЕР surf, breakers.
ТОЛҚЫНДАН- 1) to rise (of waves); 2) /fig./ to be iridescent, to interplay, to intermingle (of colors).
ТОЛҚЫНДЫ wavy, rippling.
ТОЛҒА- 1) to twist, to turn, to curve; 2) to sing an epic story in verse.
ТОЛҒАН- to vacillate, to hesitate, to think over, to consider.
ТОЛҒАН АЙ full moon.
ТОЛҒАНУ meditation, reflection.
ТОЛҒАТ- to have labor pains (of a woman giving birth).
ТОЛҒАУ song of praise.
ТОЛҒАҚ 1) delivery, childbirth, labor pains; 2) /fig./ ripe, imminent; ... АУРУЫ labor pains.
ТОМАЛА- see ДОМАЛА-.
ТОМАЛАН- see ДОМАЛАН-.
ТОМАЛАТ- to roll, to take for a ride, to wheel.
ТОМАЛАҚ /ДОМАЛАҚ/ 1) round ball, ball of thread; 2) lump, clot, piece.
ТОМАЛАҚТА- see ДОМАЛАҚТА-.
ТОМАР 1) a small hillock in the marsh (swamp); 2) stump (of a tree), block, thick log; ... БОЯУ name of the root of a plant used for dye.
ТОМАҒА cowl for a hunting bird, a small leather cowl put on the head of a golden eagle.
ТОМПАЙ- to protrude, to swell (of a tumor), to bulge (of the stomach), to get inflated, to swell.
ТОМПАЙТ- to sulk.
ТОМПАҢДА- to walk, to run (of a very small child).
ТОМПАҚ 1) hillock, knoll; 2) a swelling on the body; 3) prominent, bulging; ... БЕТ full-faced.
ТОМПАҚТЫҚ protuberance, bulging.
ТОМПЫЙ- to sit (curled up).
ТОМПЫЛДА- see ТОМПАҢДА-.
ТОМПЫЛДАҚ elastic, resilient.
ТОМПЫЛДАҚ- to rebound, to come back (for example, a ball).
ТОМСАРТ- to offend.
ТОМСЫРАЙ- to become sullen, to frown, to scowl, to look gloomy, to look angry.
ТОМЫРЫТҚА soup for drinking, thinned with cold water.
ТОМҒУЛУҚ a small hillock above the water.
ТОН fur coat, sheepskin coat; СЕҢСЕҢ ... fur coat made from the hides of unsheared lambs; ҚЫЗЫЛ ... velvet dressing gown (woman's); ҚЫРЫҚПА ... fur coat made of sheared lamb.
ТОНА- to rob, to rob on the highway.
ТОНАЛ- to be robbed.
ТОНАУ robbery.
ТОНАУШЫ bandit, robber; ТОНАУШЫЛАР ШАБУЫЛЫ an attack by bandits.
ТОНЫН АЙНАЛДЫРЫП КИ- 1) to cheat, to be a double dealer; 2) to put the fur coat on inside out.
ТООРА a small net (for fishing).
ТОП 1) heap, pile, a big heap, a mass; 2) a group, crowd; 3) herd, flock; 4) detachment.
ТОП- an intensifying syllable in words beginning with ТО-; ТОП-ТОЛЫҚ perfectly full, complete.
ТОП ЖҰЛДЫЗ constellation.
ТОПАЙ pastern (of a horse).
ТОПАЛАҢ illness of sheep.
ТОПАН 1) husk, chaff; 2) flood, deluge; ... СУ flood.
ТОПАС 1) sluggard, booby, dunce, dull, a dull man, brainless; 2) /fig./ unresourceful, rude, rough (of a man).
ТОПАСТАН- 1) to become dull or torpid; 2) to roughen, to become rude.
ТОПАСТЫҚ dullness, bluntness, roughness.
ТОПОГРАФИЯЛЫҚ topographic.
ТОПСА hinge (for example, of a door).
ТОПСАЛА- to fasten a hinge (to a door, etc.).
ТОПТА heap, pile, mass.

ТОПТА- to classify.
ТОПТАН- to crowd, to assemble in one place, to group.
ТОПУЛ- to crowd.
ТОПУРЛА- see ТОПУЛ-.
ТОПШУ a button.
ТОПШЫ humerus (bone).
ТОПШЫЛА- to suppose, to conjecture, to have a tentative or approximate idea of something.
ТОПШЫҚ side of the chest.
ТОПЫР 1) crowd; 2) stamping, commotion; ТОЙ-ТОПЫР feast; ОПЫР-ТОПЫР БОЛ- to be confused, to be in a state of turmoil.
ТОПЫРАҚ land, soil; ҚАРА ... chernozem, black earth; ... САЛ- to cast a handful of dirt (on a grave when taking leave of the dead).
ТОПЫРАҚ- /fig./ to take one's leave of the dead.
ТОПЫРЛА- to crowd, to throng, to walk in a crowd.
ТОПЫРЛА- to produce trampling all together.
ТОР net seine, fishing net, noose, snare; ... СЫЗЫҚТЫ ДАПТЕР notebook with checked paper; ТОРҒА ТҮС- to find oneself in a desperate situation.
ТОРАЙ little pig, suckling pig, young wild pig.
ТОРАЛ- 1) to get well; 2) to gain weight; 3) to accumulate.
ТОРАЛСАҚ horse's fetlock joint.
ТОРАП cross-road, crossing, junction; ТОҒЫЗ ЖОЛДЫҢ ТОРАБЫНДА /lit./ where nine roads meet.
ТОРАҢҒЫ /bot./ poplar (Populis).
ТОРЛА- 1) to cork, to plug; 2) to cloud; 3) to overstitch the loops of a shirt.
ТОРЛАҢ growing colt.
ТОРЛАҢ- see ТОРАЛ-.
ТОРПАҚ two-year old calf, yearling calf; БҰЗАУ-ТОРПАҚ young of the horned cattle.
ТОРСУЙ- to swell.
ТОРСЫЛДА- 1) to get angry and show displeasure by grumbling and motions (of a man); 2) to make a dull noise (of an object).
ТОРСЫҚ leather bag.
ТОРСЫҚТАЙ plump, blooming, in good health (of a baby).
ТОРТА sediment or residue after melting butter (or cream).
ТОРУ- to be on the watch for, to lie in wait for, to lie in ambush.
ТОРЫ brown red bay (color of a horse); ҚАРА ... ЖІГІТ dark-haired person, brunette.
ТОРЫҚ /Ғ/- to despair, to lose every hope, to be pessimistic.
ТОРЫҒУ desperate position.
ТОРҚА silk (cloth), the most valuable silk; ТОПЫРАҒЫ ... БОЛСЫН! May thy bones rest in peace /lit./ (There is earth for the grave and there will be silk for the departed); ... КЕНДІР flax.
ТОРҒАЙ small bird, general designation for small birds; БОЗ ... lark; СУЫҚ ... sparrow; ҚАРА ... starling.
ТОРҒУН silk stuff.
ТОС- to wait (for), to expect; БАЛАНЫ ... to hold a child for some time, to sit a child on a pot.
ТОСАП 1) a layer of floating reeds on the lake, deposit of plant debris on the surface of the lake; 2) scum on the sides of a metal pot; СОРПАНЫҢ ТОСАБЫ foamy deposit on the surface of soup.
ТОСАҢ hard of hearing.
ТОСАҢС- 1) to become hard of hearing; 2) to appear unusual or new (although this was once known).
ТОСТАҒАН small wooden bowl or cup, basin, bowl.
ТОСЫН suddenly, unexpectedly.
ТОСЫННАН from the first.
ТОСЫРҚА- to be aloof, to keep to oneself, to be timid (in the presence of strangers).
ТОСҚАУЫЛ 1) ambush; 2) obstacle, barrier.
ТОСҚАУЫЛДА- 1) to lie in wait for, to ambush; 2) to bar.
ТОТ /ТАТ, ДАТ/ rust; ... БАС- to get covered with rust.
ТОТУҚ- see ТОТЫҚ-.
ТОТЫ peacock.
ТОТЫ ҚУС parrot.
ТОТЫЯЙЫН vitriol.
ТОТЫҚ 1) oxide; 2) sunburn, tan.
ТОТЫҚ /Ғ/- 1) to rust, to get covered with rust; 2) to get tanned; 3) to grow black.
ТОЮТ- to satiate.
ТОЯТТА- to satiate, to eat lightly, have a snack, take a bite.
ТОЯТТАН- to be full or sated.
ТОҚ 1) satisfied, replete; 2) barn or special place for threshing; АШ ҚАДІРІН ...

БІЛМЕС A man who is full doesn't understand a hungry one.

ТОҚ- 1) to bind; 2) /fig./ to assimilate, to digest, to realize; БИЯЛАЙ ... to tie gloves.

ТОҚ ІШЕК large intestines.

ТОҚАЙ- to sit higher.

ТОҚАЛ the youngest wife; ... СЫЙЫР a cow without horns; ТОҚАЛ ҚАТЫН see ТОҚАЛ.

ТОҚАШ /ТОҒАШ/ dry, ring-shaped roll.

ТОҚМЕЙІЛ uninterested, showing no desire.

ТОҚМЕЙІЛС- to display a lack of interest in something.

ТОҚПАН ЖЕЛІК /ЖІЛІК/ ulna (bone).

ТОҚПАҚ 1) rattle, beetle; 2) a clout on the head.

ТОҚПАҚТА- to beat or soften something with a mallet.

ТОҚРА- 1) to await; 2) to graze on the same spot.

ТОҚРАТ- to stop.

ТОҚСАН 1) ninety; 2) quarter (of a year).

ТОҚСАНЫНШЫ the ninetieth.

ТОҚТА- to come to a stop, to stop, to stand, to become; ЖАСЫ ТОҚТАҒАН АДАМ elderly man.

ТОҚТАЙТЫН ОРЫН quarters (temporary), stopping place.

ТОҚТАЛ- to be stopped, to be held up; ТОҚТАЛМАЙ ЖҮРЕ БЕР- to go without stopping.

ТОҚТАЛУ stop, station.

ТОҚТАЛЫС 1) stop, station; 2) delay.

ТОҚТАМ solution, decision (conclusion); БІЗДЕ БІР ... БОЛЫП ЕДІ we concluded.

ТОҚТАМАСТАН incessantly, without a stop, ceaselessly, without delay.

ТОҚТАС- to stop together.

ТОҚТАТ- to stop (someone).

ТОҚТАТТЫР- to force someone to stop (through another person).

ТОҚТАТҚЫЗ- see ТОҚТАТТЫР-.

ТОҚТАУ stop, halt.

ТОҚТАУСЫЗ non-stop, ceaseless.

ТОҚТЫ a lamb towards the end of its first year, a lamb more than six months old.

ТОҚТЫҚ satiety, repletion.

ТОҚТЫШАҚ pet name for a lamb toward the end of its first year.

ТОҚУ- to weave.

ТОҚУ woven cloth, fabric; ... СТАНОҒІ loom for weaving; ... ФАБРИК textile mill; ... ЫСТАНОҒЫ see ... СТАНОҒІ; ...-ИІРУ ФАБРИК textile mill; ...-ИІРУ ФАБРИКАСЫ textile mill.

ТОҚУЛ 1) stump (of a tree); 2) candle-end.

ТОҚУЛДА- to knock, to hammer.

ТОҚУЛДАТ- see ТОҚУЛДА-.

ТОҚУШЫ weaver, textile worker.

ТОҚШЫЛЫҚ see ТОҚТЫҚ.

ТОҚЫ- to weave.

ТОҚЫЛДА- to make a rumble or a dull noise, to disturb with a rumble (for example, of a cart).

ТОҚЫЛДАТ- to beat with a mallet.

ТОҚЫЛДАҚ woodpecker.

ТОҚЫМ cover under the saddle, saddle cloth.

ТОҚЫМА tissue, cloth, fabric, textile; ... ӨНЕРКӘСІБІ textile industry; ... ШАРБАҚ wattle fence; ... ШЕТЕН wattle fence; ... ФАБРИКАСЫ textile plant.

ТОҢ- to freeze, to get frozen.

ТОҢ frozen ground; ... БОЛЫП ҚАЛҒАН ТОПРАҚ frozen earth; ... МАЙ grease, fat bacon (hard), melted lard; ... МОЙЫН thickheaded; ... ТЕРІС man with a difficult character, hard to get along with.

ТОҢАЗ- 1) to thicken, to set, to solidify, to be slightly frozen; 2) /local/ to shiver slightly.

ТОҢАЗЫҒАН ЕТ cold meat.

ТОҢДЫР- to freeze.

ТОҢУ chill.

ТОҢҚАЛАҒАС- to somersault.

ТОҒА see АЙЫЛБАС.

ТОҒАЙ 1) wooded area, forest; 2) meadow.

ТОҒАЙ- to get sated, to become full.

ТОҒАЙ МАҢЫ undergrowth (in a wood).

ТОҒАЙДЫҢ АЛАҢЫ glade, clearing.

ТОҒАЙДЫҢ АЛАҢҚЫ meadow, clearing (in a wood).

ТОҒАЙДЫҢ ШЕТІ edge of a wood.

ТОҒАЙЛЫ wooded.

ТОҒАЙСЫЗ treeless.

ТОҒАЙСЫЗ ЖЕР woodless land, site.

ТОҒАН 1) ditch; 2) pond, millpond, dam.

ТОҒАР- to unharness.

ТОҒАШ see ТОҚАШ.

ТОҒУС- see ТОҒЫС-.

ТОҒУТ- see ТОҒЫТ-.

ТОҒЫЗ nine.

ТОҒЫЗ ҚҰМАЛАҚ the name of a game.

ТОҒЫЗДЫҚ /conv./ a nine, the figure nine, the nine.

ТОҒЫЗЫНШЫ ninth.

ТОҒЫН rim (of a wheel).

ТОҒЫС- to gather in one place, to meet with, to encounter, to cross, to interbreed.
ТОҒЫТ reservoir, storage lake (in running water) where sheep are bathed in the summer.
ТОҒЫТ- to bathe sheep (by forcing them to swim across a river).
ТУ 1) standard, banner; 2) barren female; 3) barren (of animals); ... БИЕ barren (a fat mare); ... СЫРТЫ middle of the back; ... ҰСТАУШЫ standard bearer.
ТУ- 1) to be born; 2) to rise (of the sun); КҮН ТУЫП КЕЛЕ ЖАТЫР the sun is rising.
ТУБУР a hut on a little island.
ТУДЫР- to bear, to give birth (to).
ТУЖУР- to make a notch.
ТУЖУРУМ slash, cut, notch.
ТУЙ- 1) to feel; to have a presentiment; 2) to listen; 3) to notice.
ТУЙЫҚ 1) blind alley, cul-de-sac, dead end; 2) covered place, sheltered place.
ТУЙҚАР gyrfalcon.
ТУЙҒУН white falcon.
ТУЗ salt; ... КЕНІ salt-mines; ... САУЫТ salt-cellar, salt shaker; ... ҚАЗАН salt works; ... ҚАЙНАТАТЫН ӨНДІРІС salt works.
ТУЗДЫ СОРМЕН ОРЫН a medical institution for mineral-mud treatments.
ТУЗАҚ cunning.
ТУЗДА- to salt, to pickle, to corn.
ТУЗДАН- to be salty, to be salted.
ТУЛ ЕР /ТУЛ ЕРГЕК/ a widower.
ТУЛ ҚАТЫН a widow.
ТУЛА- to rear up, in an attempt to throw the rider (of a horse), to go mad (of a horse) ТУЛАҒАН ТОЛҚЫН /fig./ gulf, abyss.
ТУЛАҒЫШ a skittish horse that hasn't been ridden.
ТУЛДАН- to be angry.
ТУЛДУҚ widowhood.
ТУЛПАР a battle horse.
ТУЛЫ ӨЛКЕ highlands, upland.
ТУЛҒА 1) mister, gentleman, master; 2) body; 3) figure (of a man); 4) chief ("boss"), superior, commander.
ТУН- to settle (of liquids).
ТУНДУР dam, dyke.
ТУНДУР- 1) to ruin, to destroy, to exterminate; 2) to fill up (a hole, a pit); 3) to cork, to plug.
ТУНУК ЖАСЫЛ dull green.
ТУНШУҚ- to suffocate.
ТУНШУҚТУР- to strangle.
ТУМА relative.
ТУМА РЕФЛЕКС unconditioned reflex; ... СОҚЫР born blind.
ТУМАЛА- to press, to squeeze, to crush, to strangle.
ТУМАЛАС related, near relation.
ТУМАР БОЯУ /bot./ rhubarb (yellow color, paint).
ТУМСА barren female.
ТУМСЫҚ cape.
ТУР- 1) to not go further, to stop; 2) to be present, to be located; 3) to cost; 4) to stand; 5) to stay, to live, to dwell.
ТУРА- to chop, to cut into small pieces.
ТУРА straight, direct /adjust./, upright, directly, openly, really, exactly /adv./; just; ... БОЛ- to be just; ... СЫЗЫҚ straight line; ... ҚАРСЫДАН МАБУЫЛ a frontal attack.
ТУРАЛА- to get weak.
ТУРАДЫ concerning, regarding, about, of.
ТУРАЛЫҚ veracity, truth, justice.
ТУРАҚТЫ steady, permanent, constant, regular, unceasing.
ТУРАНҒА poplar (Populus).
ТУРАҒАЙЛА- to drive away, to dispel.
ТУРМУС way of life, customs.
ТУРТУРЛА- to wake, to prevent from sleeping.
ТУРУМТАЙ sparrowhawk.
ТУРУС- to stand together.
ТУРУШ firmness, hardness.
ТУРУХТАН /zool./ ruff.
ТУРҒУЗ- 1) to settle someone on land; 2) to help to stand up; 3) to lift, to raise.
ТУС 1) opposite place; 2) knowledge.
ТУСШЫ СУ fresh water.
ТУТ- 1) to hold, to snatch, to seize, to catch, to grab, to grasp, to keep, to contain; 2) to glue, to paste, to stick.
ТУТА- /ТУТАН-, ТУТАС-/ to catch fire, to start burning.
ТУТАМ the width for four fingers.
ТУТАН- see ТУТА-.
ТУТАС- 1) be near, to be close; 2) to form a whole; 3) see ТУТА-.
ТУТАТ- to set on fire.
ТУТТУҚ- to stutter.
ТУТУЛ- to be held, to be kept, to be caught.
ТУТУШ- 1) to hold together; to seize each other; 2) to fight.
ТУТУҚ- see ТУТТУҚ-.
ТУТҚЫН captive, prisoner.

ТУУРАЛА- 1) to catch, to lie in wait for, to be on the watch for; 2) to resist, to oppose.
ТУША a goat in its second spring.
ТУШАРЛАС- /v./ to meet, to meet together.
ТУЫНДЫ /gram./ derivative.
ТУЫРЛЫҚ felt covering the lower cylindrical part of the felt hut.
ТУЫРЫЛ- to settle thickly.
ТУЫС 1) family, clan, ancestors, relative; 2) origin, derivation, extraction; 3) able-bodied, hard-working member (of a society or family); ТУЫСЫН БІЛМЕЙТІН without relatives (not belonging to any clan).
ТУЫСҚАН own, native, relative.
ТУЫСҚАНДЫҚ relationship, kinship, alliance.
ТУЫСҚАНСЫЗ without relatives, family.
ТУЮР- to cut in, to engrave.
ТУЮРУМ incision, cut, slash.
ТУЮҚ viscera.
ТУЮҚТАН- to be locked, to be locked in, to be shut up.
ТУҚЫМ seed, fruit.
ТУҢШЫҚТЫРАТЫН ГАЗ asphyxiating, suffocating gas.
ТУҢҚАТ- to drive, ride, travel all night.
ТУҢҒУТ first-born.
ТУҒАН ЕЛ native land.
ТУҒАН КҮНІ birthday.
ТУҒАШ a dry, ring-shaped roll.
ТУҒУН АУРУ hereditary illness.
ТУҒУР 1) a female who does not bear children any more; 2) support for a hunting-bird.
ТУҒЫЗ- 1) to deliver, to assist at the birth of (animals); 2) to create.
ТЫЙ- 1) to forbid; 2) to dissuade; 3) to retain, to keep, to detain; 4) to quiet, to calm, to soothe, to repress.
ТЫЙПЫЙ- to get smooth (from polishing).
ТЫЙПЫЛ smooth, even, polished; БОРАН ЖОЛДЫ ТЫП-ТЫЙПЫЛ ЕТІП КЕТТІ the road is covered with snow, snowed under (during a snowstorm).
ТЫЙТЫҚ condition, state; ТЫЙЫЛ- 1) to quiet down, to abate, to subside, to be silent; 2) to stop doing; 3) to pause, to stop, to end; ӘБДЕН ТЫЙТЫҒЫ ЖЕТКЕН ЕКЕН ТЫЙТЫҒЫМ БІТТІ he is completely exhausted, worn out.
ТЫЙЫМ interdiction, limit, end.
ТЫЙЫМ САЛ- to forbid, to prohibit.
ТЫЙЫН- 1) to suppress; 2) to stuff.
ТЫЙЫН 1) squirrel; 2) a kopeck; ... СА-НАҒАН АДАМ a petty man (who worries over every kopeck).
ТЫЗЫЛДА- 1) to feel unbearable pain (for example, from bee-sting); 2) /fig./ to run fast, to tear along; 3) to hop, to jump along, to gallop.
ТЫЗЫЛДА itch, itching.
ТЫЛҚАТ- to quiet down, to subside.
ТЫМ quite, entirely, too.
ТЫМ-ТЫРЫС deathlike silence, hush, silent, noiseless; ... БОЛ- to fall silent, to utter not a word.
ТЫМАУ cold in the head, hoarseness.
ТЫМАҚ a warm Kazakh head-dress (with large earlaps and a shoulder strap).
ТЫМЫЛДЫҚ /naut./ calm.
ТЫМЫРСЫҚ oppressive heat, heat.
ТЫМЫҚ calm.
ТЫН see ТЫНЫС.
ТЫН- 1) to calm down, to rest, to take a rest; 2) to breathe; 3) to stop (at the end of a sentence); 4) to die away, to come to an end, to expire, to die.
ТЫНДЫР- 1) to put an end to an affair; to see a matter through to the end; 2) to quiet, to calm; 3) to fulfill a task.
ТЫНЫМСЫЗ ceaselessly, incessantly, incessant, tirelessly.
ТЫНЫС 1) breathing spell, respite, break; 2) life; 3) /gram./ pause; ТЫНЫСЫ ТАРЫЛ- to choke, to suffocate; ... АЛУДАН ҚАЛҒАН breathless, lifeless; ... БЕЛГІСІ /gram./ punctuation mark; ... ЖОЛЫ trachea, windpipe; ... МҮШЕЛЕРІ respiratory organs; ТЫНЫСЫ КЕҢЕЙ- /fig./ to receive a respite; ТЫНЫСТЫҢ ДЕМІКПЕСІ /med./ bronchial asthma.
ТЫНЫШ quiet, undisturbed, without troubles, peaceful(ly), calm(ly), happily; healthy.
ТЫНЫШСЫЗ uneasy, restless, boring.
ТЫНЫШСЫЗДАН- to become upset; to fuss.
ТЫНЫШСЫЗДЫҚ anxiety, fussiness, alarming condition (position).
ТЫНЫШТАЛ attention (mil. command).
ТЫНЫШТАЛ- see ТЫНЫШТАН-.
ТЫНЫШТАН- to calm down, to settle.
ТЫНЫШТЫҚ- tranquility, a quiet, peaceful condition.
ТЫНЫШЫН АЛ- to disturb, to make finish.
ТЫНЫҚ- to rest.
ТЫНЫҚ calm, calm (weather); ... МҰХИТ the Pacific Ocean.
ТЫНЫҚТЫР- to give a rest.

ТЫПЫР ЕТПЕ- not to stir; to stand dead still.
ТЫПЫР-ТЫПЫР ЕТ- to stamp one's feet; to tramp.
ТЫПЫРЛА- 1) to jerk the legs, to stamp the ground; 2) /fig./ to display initiative, energy.
ТЫШЫРШ- 1) to stir; 2) to get upset.
ТЫПЫРШЫН- 1) to get upset; 2) to trample the ground (for example, a horse bitten by a mosquito).
ТЫРА- 1) to die /intr./; 2) to fall down, to faint.
ТЫРАМ 1) accurate, neat; 2) ready to give service.
ТЫРАШТАН- 1) to try to help someone; 2) to be neat, to be neat and well-dressed.
ТЫРАШТЫҚ 1) willingness to help; 2) neatness, cleanliness.
ТЫРАҢДА- to flounder, roll, wallow.
ТЫРАҒАЙ САЛЫП ҚАШ- to run pell-mell; ТЫРАҒАЙЛА-ТЫРАҒАЙЛАП ҚАШТЫ (they) fled in disorder; (they) ran pell-mell.
ТЫРБАҢДА- see ТЫРБЫҢДА-.
ТЫРБЫЙ- 1) to stick out; 2) to unravel, to go to pieces; БОЙЫ ТЫРБЫЙҒАН БІРЕУ (scornfully) What a dumpy little man!
ТЫРБЫЙҒАН ШЕП low (spreading) grass.
ТЫРБЫҚ short of stature.
ТЫРБЫНДА- 1) to wave the arms and legs, trying to get up or crawl (of an infant); 2) to flounder, to wallow; 3) /fig./ to endeavor, to strive for something.
ТЫРЖЫЙ- to frown, to get sullen; ҚАБАҒЫ ТЫРЖЫЯ ҚАЛЫПТЫ He's in a rage.
ТЫРЖЫҢДА- to express displeasure by means of facial expression.
ТЫРМА rake, harrow.
ТЫРМАЛА- to harrow, to rake.
ТЫРМАЛАУ harrowing.
ТЫРНА- 1) to comb; 2) to scratch; 3) to scribble; 4) to rake /tr./.
ТЫРНА crane (bird).
ТЫРНАТТЫР- to force someone to scratch (through a third person).
ТЫРНАУЫШ rake.
ТЫРНАҚ 1) nail; 2) claw, talon; ... АЛДЫ the beginning of something; undertaking; ... ОТУ hawkweed (Hieracium pilosella).
ТЫРНАҚТЫ 1) sharp-clawed (of an eagle); 2) /fig./ predatory.
ТЫРСЫЙ- to be swollen and elastic (for example, of the belly of a camel).
ТЫРСЫЛДА- to squeak, to creak.
ТЫРТЫЙ- to lose weight, to get thinner.
ТЫРТЫС wrinkle, crease, fold.
ТЫРТЫС- 1) to writhe, to squirm; 2) /fig./ to try, to strive.
ТЫРТЫҚ 1) a healed wound, a scar; 2) rough, pockmarked, clumsy.
ТЫРТЫҚТАН- 1) to get rough; 2) to writhe.
ТЫРЫС- 1) to protest (actively); 2) to try, to endeavor.
ТЫРЫСУ 1) zeal, assiduity; 2) cramp, spasm, convulsion.
ТЫРЫСҚАҚ 1) assiduous, diligent; 2) stubborn, persistent.
ТЫРЫҚ weak, feeble, thin, skinny.
ТЫС 1) outer; exterior appearance; 2) besides, in addition, beyond, above; 3) abnormal; ТЫСҚА ШЫҚТЫ (he) went outside; ... КИІМ /СЫРТ КИІМ/ outer garments.
ТЫСТА- to cover, to wrap, to upholster, to make a cover for something; ТОН ... to make a cover for something.
ТЫСТАЛҒАН ІШІК coat with a fur lining (a covered fur coat).
ТЫСТЫ with a cover (of clothing); ... КІТАП book with a cover; ІШТІ-ТЫСТЫ БОЛ- to infiltrate some circle (in order to transmit information, secrets).
ТЫСТЫҚ МАТА suitable material for a cover (for a fur coat).
ТЫСЫ ЖОҚ ІШІК "uncovered" coat (sheepskin or any fur without cloth over it).
ТЫСЫР rustle, crackling sound.
ТЫСЫРЛА- to make a crackling, rustling noise.
ТЫСҚАРЫ outside, especially apart from, besides, beyond; ӨЗІНЕ ТИЕСІДЕН ... apart from what was owed him.
ТЫСҚЫ upper side, top side, external.
ТЫТ /bot./ larch (Larix sibirica) (a particular species).
ТЫШ- to defecate.
ТЫШҚАҚ diarrhea.
ТЫШҚАН 1) mouse; 2) /obs./ name of a year (according to the old Kazakh system of chronology using the names of animals).
ТЫЮСЫЗ ill-bred, spoiled.
ТЫЮШЫ prohibiting; guiding.
ТЫЯНАҚ constancy, stability; ОНЫҢ СӨЗІНДЕ ... ЖОҚ he is changeable; you can't believe what he says.
ТЫЯНАҚСЫЗ /adj./ variable, unstable.
ТЫЯНАҚСЫЗДЫҚ instability, inconstancy.
ТЫЯНАҚТА- to see something through to the end; to get results.

ТЫЯНАҚТАЛ- to be completely finished; to become stable.
ТЫЯНАҚТЫ stable, constant, conscientious.
ТЫЯНАҚТЫЛЫҚ stability, constancy, conscientiousness.
ТЫҚ /Ғ/- 1) to stick into, to thrust into, to drive into; 2) to conceal, to hide; 3) to squeeze, to press; 4) to stuff; 5) to shake down.
ТЫҚ-ТЫҚ a constant, rhythmic knocking, tapping; ... ЖҮР- to walk with a tapping noise (from one's heels); АЯҒЫН ... БАС- to walk treading (the ground) firmly.
ТЫҚПАЛА- 1) to hide, to secrete, to put aside; 2) to thrust in, to shove under.
ТЫҚСЫР- to drive (in), to drive into a cul-de-sac.
ТЫҚТА- to cave in, to cork, to plug, to fill.
ТЫҚЫЛ frequent (not powerful) noises, knocking.
ТЫҚЫЛДА- 1) to produce, utter a noise; 2) /fig./ to speak in a ringing voice.
ТЫҚЫЛДАТ- to knock (not violently).
ТЫҚЫЛДАҚ jay.
ТЫҚЫР crunch, crunching, crackling.
ТЫҚЫРДАҚ 1) slanderer; 2) restless person.
ТЫҚЫРЛА- to crunch.
ТЫҚЫРЛАҚ see ТЫҚЫРДАҚ.
ТЫҢ 1) strong, brave; 2) virgin soil; ... ЖЕР virgin soil.
ТЫҢ ТЫҢДА- to spy.
ТЫН ТЫҢДАУ eavesdropping.
ТЫҢАЙ- to get stronger, to have a rest.
ТЫҢАЙТ- to afford an opportunity to get stronger; АТЫМДЫ ТЫҢАЙТЫП АЛДЫМ I gave my horse a chance to gather his strength; ЖЕР ... to fertilize the land (soil); ЖЕРДІ ТЫҢАЙТУ fertilizing.
ТЫҢАЙТҚЫШ fertilization.
ТЫҢДА- 1) to listen to, to obey, to listen, to listen attentively; 2) to hear (a report, communication).
ТЫҢДАЛ- 1) to be heard, to be analyzed (at a meeting); 2) to attract someone's attention.
ТЫҢДАУШЫ hearer, listener, student.
ТЫҢШЫ spy.
ТЫҢШЫЛАР УЙЫМЫ spy organization.
ТЫҢШЫЛЫҚ espionage.
ТЫҢҒЫЛЫҚТЫ sound, conscientious, careful.
ТЫҢҒЫЛЫҚТЫЛЫҚ conscientiousness, carefulness.
ТЫҒЫЗ 1) compact, solid, dense; 2) tight, narrow; 3) urgent, special, extra.
ТЫҒЫЗДА- 1) to condense, thicken, to fill to overflowing; 2) to hasten, to rush, to urge on.
ТЫҒЫЗДАЛ- 1) to get tight; to crowd, to jam; 2) /fig./ to hurry, to rush.
ТЫҒЫЗДАН- see ТЫҒЫЗДАЛ-.
ТЫҒЫЗДЫҚ 1) compactness, density, tightness; 2) haste, urgency.
ТЫҒЫЛ- 1) to hide, to lurk; to be thrust in; 2) /fig./ to choke; 3) to be squeezed.
ТЫҒЫН 1) plug, cork; 2) ice block in river.
ТЫҒЫН- to hide, to conceal.
ТЫҒЫНШЫҚ see ТЫҒЫН.
ТЫҒЫНДА- to cork, to plug.
ТЫҒЫНДАЛ- to be corked, plugged; to be shut up.
ТЫҒЫРЫҚ 1) stand, support; 2) haven; 3) side street, alley.
ТЫҒЫРШЫҚ see ТЫҒЫРЫҚ.
ТІГУ sewing /n./ (occupation).
ТІГУЛІ sewn, stitched, laced.
ТІГУЛІ КИІМ ready-made dress.
ТІГУШІ tailor.
ТІГУШІ ҚАТЫН seamstress.
ТІГІЛ- 1) to be stuck into; 2) to be sewn.
ТІГІН МАШИНАСЫ sewing-machine.
ТІГІНШІ tailor.
ТІГІНШІ ӘЙЕЛ seamstress.
ТІГІНШІЛІК ЕТУ tailoring trade, tailor's trade.
ТІГІС 1) sewing (occupation); 2) seam.
ТІЗ- to thread, to string; ҚАТАРЛАП ... to construct in rows; КӨТЕРІЛІСШІЛЕР БАЙДЫҢ АТ-АЙҒЫРЛАРЫН ТІЗІП АЛДЫ The rebels took the rich man's horses.
ТІЗБЕ chain; ... ТАУЛАР mountain chain; something threaded or strung; КҮМІС АҚША ТІЗБЕСІ strings of silver coins /lit./ (threaded silver coins).
ТІЗБЕК 1) row, file; 2) chain; ТАУ ТІЗБЕКТЕРІ mountain chain.
ТІЗБЕК-ТІЗБЕК МОНШАҚ strings of beads (on thread) /lit./ (strung beads).
ТІЗБЕКТЕ- to string, to thread; to align, to stand in rows (in file).
ТІЗБЕКТЕЛ- to be strung, threaded; to stand in rows (in file); ЖЫЛ ТІЗБЕКТЕЛІП ҚАЙТЫП ЖАТЫР the migratory birds are flying in (whole) flocks.
ТІЗБЕКТЕС- see ТІЗБЕКТЕЛ-.
ТІЗБЕКТІ strung, threaded.
ТІЗБЕЛЕ- to string, to thread.
ТІЗГІН reins, bridle; МЕНІҢ ТІЗГІНІМ

СЕНДЕ ЕМЕС Don't tell me what to do! (I don't depend on you).

ТІЗГІНДЕ- /fig./ to check, to hold back, to rein in.

ТІЗДЕ-: ТҮЙЕНІ ТІЗДЕ- to hobble a camel by tying the front leg, bent at the knee, to the neck (for example, in shearing).

ТІЗЕ knee; ... БҮК /Г/- /lit./ (to bend the knee), to submit, to obey, to capitulate; ... БҮКТІР- to put (someone) on his knees.

ТІЗЕЛЕ- to lean against someone's knees; ТІЗЕЛЕП ОТЫР- to sit on the knees.

ТІЗЕРЛЕ- to press with one's knee; ТІЗЕРЛЕП ТҰР- to stand on the knees; ТІЗЕРЛЕП АТ- to shoot from the knee.

ТІЗІ- 1) to push in, to shove in, to thrust in; 2) to lock, to lock in, to lock up, to bar.

ТІЗІЛ- to be threaded, to be strung, to stand in rows.

ТІЗІМ list.

ТІЙ see ТИ-.

ТІЙІН see ТЫЙЫН.

ТІЙІС must.

ТІЙІС- to be obliged to /v./; to owe, to belong.

ТІЙІСТІ he must, he is obliged, he owes.

ТІЙІСТІ- see ТІЙІС-.

ТІЙӘ- to load, to load a cart.

ТІК- 1) to sew /v./; 2) to put to place; 3) to thrust into the ground; КӨЗ ТІК /Г/- to stare (at), to fasten one's gaze (on someone); БӘЙГЕ ТІК /Г/- to name a prize (in horse-racing); ТАПСЫРА ТІК- to sew in; to stitch in.

ТІК a precipice, a vertical cliff (or nearly vertical), steep slope, sheer, vertical, straight; ... ЖАР steep shore; ТІП-ТІК absolutely vertical, sheer, straight up and down; АЯҒЫНАН ... ТҰРЫП СЫЙЛАДЫ he received us cordially; ... МІНЕЗДІ КІСІ a rude, quick-tempered man.

ТІКБАҚАЙ 1) stubborn, obstinate; 2) sharp.

ТІКЕ 1) straight, direct; 2) vertically, sheer.

ТІКЕЙ- /intr./ to straighten out; to straighten up; to become straight, vertical.

ТІКЕЛЕЙ immediately, directly; ... АЙТ- to speak openly, frankly, directly; ТІКЕЛЕП ҚАРА- look steadily.

ТІКЕН /ТІКЕНЕК/ prickly bushes, thorn, thorny, splinter; ТЕМІР ТІКЕНЕКТЕЙ like an iron barb (said of caustic remarks).

ТІКЕНДІ covered with burrs, spikes, thorns.

ТІКЕНЕ thorn.

ТІКЕНЕК see ТІКЕН.

ТІКЕНЕКТІ see ТІКЕНДІ.

ТІКТЕ- 1) to set upright, vertically; 2) to straighten out.

ТІКТЕС- to grapple, after straightening up.

ТІКТІР- to have (something) sewn.

ТІКШІЛ steep, sheer, vertical; ... КІСІ a harsh person.

ТІКІЛЕН- to fasten one's eyes (on), to stare at.

ТІКІРЕЙ- 1) to stand on end, upright; 2) to stare at, to fix one's eyes on.

ТІКІРЕҢДЕ- to attack (someone) furiously (with one's eyes starting out of one's head).

ТІЛ 1) tongue, language; 2) printing device; ӨНЕР АЛДЫҚЫЗЫЛ ... /Prov./ Eloquence is the highest form of art; ... АЛҒЫШ obedient, industrious, careful; ... БАЙЛАН- to mumble, to speak thickly (of speech); ... БАЙЛЫҒЫ richness of language; ... ЗЕРТТЕУМІ linguist; ... ТИГІЗ- to curse, to scold; ... ТІЗІЗУ offense /n./; ... ХАТ a receipt; ... ҚАТПА- 1) to be silent; 2) to be still; ... ҒЫЛЫМЫ linguistics, philology; ... ӘКЕЛ- /mil./ to take a prisoner.

ТІЛ- to cut, to slice, to cut in strips, to cut in bands.

ТІЛАЗАР inattentive, unconscientious.

ТІЛГІЛЕ- see ТІЛКЕМДЕ-.

ТІЛГІНЕ see ТІЛШІК.

ТІЛГІРАФ telegraph.

ТІЛДЕС- 1) to talk for the last time (with someone who is dying); 2) to have a talk with someone; to talk a little, to have a chat.

ТІЛДІ sharp-tongued.

ТІЛЕ- to ask, to beg, to wish, to want, to request; НӘПСІМ ТІЛЕМЕЙДІ I have no desire.

ТІЛЕК wish, request, intention.

ТІЛЕКТЕС sympathetic /n./, well-wisher.

ТІЛЕКТЕСТІК sympathy; solidarity; benevolence, kindness.

ТІЛЕКШІ well-wisher, sympathetic person, sympathetic.

ТІЛЕН- 1) to ask (for), to apply for, to state one's wish; 2) to ask for alms, to beg; ОЛ СОҒЫС МАЙДАНЫНА ӨЗІ ТІЛЕНІП КЕТКЕН He went to the front voluntarily.

ТІЛЕНШЕК beggar.

ТІЛЕНШІЛІК begging, cadging.

ТІЛЕРСЕК 1) shin, shank; Achilles' heel; 2) tarsus (of a bird).

ТІЛКЕМ-ТІЛКЕМ cut into pieces, cut into small, thin strips.

ТІЛКЕМДЕ- to cut into small pieces (thin strips).
ТІЛКЕМДЕН- to be cut into small pieces or strips.
ТІЛМАР sharp-tongued, expressive, eloquent.
ТІЛМАШ /hist./ (office) translator; clerk.
ТІЛМЕ /med./ erysipelas (name of a disease).
ТІЛМӘШТӘ- to translate.
ТІЛСІЗ- to speak awkwardly, without command of the language.
ТІЛСІЗ dumb, mute, a mute; ОТ ПЕН СУ – ... ЖАУ fire and flood are natural calamities.
ТІЛШІ correspondent.
ТІЛШІК 1) a small tongue; uvula; 2) /mus./ reed.
ТІЛІК 1) cut, slash; 2) a mark on the ear (of cattle); ... ҚҰЛАҚ (cattle) with a slash (mark) on the ear.
ТІЛІК- to wish, to want, to desire, to inspire.
ТІЛІМ 1) piece; 2) slice of bread.
ТІЛІМДЕ- to cut, to slice into small thin strips, small pieces, slices.
ТІЛІН- to be sliced, cut, slit.
ТІЛӘ- see ТІЛЕ-.
ТІМІСКІ an insinuating person.
ТІМІСКІЛЕ- 1) to rummage, to search for; 2) to sniff at (of a dog).
ТІН warp and woof (weft), (the threads extending lengthwise and crosswise).
ТІНТ- to search; to fumble about, to rummage, to look for; to seek, to make a search.
ТІНТКІЗ- see ТІНТТІР-.
ТІНТТІР- to force to, to permit a search.
ТІНТУ search; ТІНТУДЕН СОҢ after the search.
ТІНТУШІ searching; one who is conducting a search.
ТІПТІ even; quite, at all; very; entirely, completely.
ТІНТІЛ- to be undergoing a search; to be subjected to a search.
ТІНТІН- to rummage, to fumble about.
ТІРЕ- to prop up, to support, to back up, to strengthen, to buttress; КЕРЕУЕТТІ ҚАБЫРҒАҒА ТІРЕМЕ don't move the bed to the wall.
ТІРЕК /ТІРЕУ, ТІРЕУІШ/ post, pillar, support, mast.
ТІРЕКСІЗ without a prop, support, /fig./ groundless, without foundation.
ТІРЕКТІ well-founded, reliable; ... ҮЙ building constructed upon piles.
ТІРЕЛ- to be supported; to rest against; to lean on, to lean against; МАҒАН ТІРЕЛІП ТҰРҒАН ЕШНӘРСЕ ЖОҚ /fig./ I have no objection; ТҰМСЫҒЫ ТАСҚА ТІРЕЛДІ /lit./ (the scythe has found the stone), an irresistible force has met an immovable object.
ТІРЕН- to lean on, to be supported by.
ТІРЕС- to press one another (in combat); /fig./ to vie with someone, to bring suit against, to argue with someone.
ТІРЕУ see ТІРЕК.
ТІРЕУІШ see ТІРЕК.
ТІРКЕ- 1) to fasten (to), to hook (on), to tie (on), to tie to each other (of horses); 2) to register, to note in a book, to write down in a book.
ТІРКЕС- to stick to, to cling to each other; СӨЙЛЕМДЕГІ СӨЗДЕРДІҢ ТІРКЕСУІ the combination of words in a sentence.
ТІРКЕУЛІ 1) fastened, tied, attached; 2) registered.
ТІРКЕУШІ 1) coupler; 2) registrar.
ТІРКӘ- see ТІРКЕ-.
ТІРСЕК /anat./ shin.
ТІРСЕКТЕ- to follow on (someone's) heels (relentlessly).
ТІРШІЛІК existence, life.
ТІРІ living, natural, lively, vivid; КЕЗІНІҢ ТІРІСІНДЕ during (his) lifetime; ТІРІДЕ ҰМЫТПАСПЫН I shall never forget (to the end of my life).
ТІРІДЕЙ in a living state; alive.
ТІРІКҮМІС mercury, quicksilver.
ТІРІЛ- to live, to be alive, to come back to life, to rise from the dead.
ТІРІЛТ- to animate, to revive.
ТІРІЛІК life, time of life, span of life.
ТІРІШІЛІК life.
ТІРӘ- see ТІРЕ-.
ТІРӘЛ- see ТІРЕЛ-.
ТІС tooth; ТІСІ БАТПАЙДЫ beyond his power; АЗУ ... /anat./ molar; КҮРЕК ... cutter, chisel, incisor; ... ЕМХАНА dental clinic; ... ШҰҚУЫШ toothpick; ... ШЕТКЕСІ toothbrush; ... ҚАҚҚАН АДАМ an adult, a mature person.
ТІС- to meet, to meet together.
ТІСЕ- to come out, to fall out (of baby teeth).
ТІССІЗ 1) toothless; 2) /fig./ dull, stupid, obtuse.
ТІСТЕ- to bite; БАРМАҒЫН ... to bite (one's) finger, to express regret.
ТІСТЕН- 1) to clench (one's) teeth; 2) /fig./

to get angry (with someone), to fly into a rage.
ТІСТЕС- 1) to bite; 2) to fight with teeth, to fight by biting; 3) /fig./ to quarrel (with).
ТІСТЕТ- to permit to bite, nibble.
ТІСТЕТКІЗ- see ТІСТЕТ-.
ТІСТЕУІК 1) tongs, pincers; 2) biting (of a horse).
ТІСТӘС- see ТІСТЕС-.
ТІТІРЕН- to tremble, to shake.
ТІТІРКЕН- 1) to be squeamish about, to shrink from, to shiver (from cold).
ТІТІРӘ- to tremble, to shake, to quiver.
ТІІ- see ТИ-.
ТҰ see ТУ-.
ТҰЖЫР- 1) to trim the sharp end of something; 2) /fig./ to sum up, to conclude.
ТҰЖЫРЫМ conclusion, rounding off.
ТҰЖЫРЫМДА- to formulate.
ТҰЖЫРЫМДЫ conclusive, decisive, peremptory, categorical, allowing of no appeal.
ТҰЗ salt; ТАС ... rock salt, sodium chloride; СОРПАНЫҢ ТҰЗЫ ЖЕҢІЛ ЕКЕН it appears that the soup has not been salted; ТҰЗЫ ЖЕҢІЛ АДАМ an inoffensive man; ... КЕН salt mines; ... ҚАЗАН salt works; ... ҚАЙНАТУНЫН ЗАВОД salt works; ... ҚАБАТЫ salt layer; ... ҚАЙНАТУ salt making.
ТҰЗАҚ 1) snares, snare, noose, net; 2) ambush; 3) deceit, fraud; ... ҚҰР- 1) to set snares; 2) /fig./ to put someone in an awkward position, to shadow someone.
ТҰЗДА- to salt, to pickle.
ТҰЗДАУШЫ salter (one who salts meat, fish, etc.).
ТҰЗДЫ salt, salty; oversalted; ... ЕТ salt beef; ... СОР-МЕН ЕМДЕУ to treat by mineral mud; ... СУ salt water.
ТҰЗДЫҚ sauce, tuzluk (a sauce prepared for berbarmak, the Kazakh national meat dish), a salted sauce covered with fat; ТҰЗДЫҒЫ ЖОҚ СӨЗ empty talk.
ТҰЗСЫЗ СУ sweet water.
ТҰЗҒА САЛҒАН ЕТ salt beef.
ТҰЙЫҚ 1) cul-de-sac, dead end; 2) dam, dike, weir; 3) a fold (in material); 4) /fig./ reticent, sullen, intractable; ... РАЙ /gram./ infinitive of the verb; ТҰЙЫҚҚА ҚАМАЛ- to get into a difficult situation (an impasse).
ТҰЙЫҚТА- to barricade, bar, fence in; to make impassible; ЖІПТІҢ ҰШЫН ... to tie a knot at the end of a thread.
ТҰЙЫҚТАЛ- to find oneself in an impasse; to be shut up in something.
ТҰЙЫҚТАН- to become intractable.
ТҰЙЫҚТАНУШЫЛЫҚ reserve.
ТҰЙЫҚТЫҚ reticence; shyness.
ТҰЙҒЫН /zool./ scavenger-hawk.
ТҰЛ ӘЙЕЛ a widow.
ТҰЛ ҚАЛ- to be widowed, to become a widow (said only of a woman).
ТҰЛА- to be shy (of horses).
ТҰЛА БОЙЫ СОМ he has a strong build.
ТҰЛА БОЙЫМ the entire body.
ТҰЛДАН- 1) to take on a mournful aspect, a funeral appearance, to grieve (about the dead); 2) /fig./ to show displeasure about something in one's face.
ТҰЛПАР warhorse; fast horse, a runner.
ТҰЛЫМ women's braid (of hair), woman's plait.
ТҰЛЫМШАҚ small braids.
ТҰЛЫП chuchelo, a calf's hide, stuffed with straw which people stand in front of a cow when they milk her (when calf is away or dead); ТҰЛЫПТАЙ БОЛЫП СЕМІРІП КЕТІПТІ he's become very fat /lit./ (like a stuffed hide).
ТҰЛҒА 1) torso, upper part of body; 2) support, cover, defence; СӨЗ ТҰЛҒАСЫ /gram./ word formation.
ТҰЛҒАЛЫ big, tall, stalwart.
ТҰЛҒАСЫЗ amorphous.
ТҰМА basin, reservoir.
ТҰМАН fog, mist; АҚ ... (white) fog.
ТҰМАНДАН- to be concealed by fog.
ТҰМАНДЫ foggy, enveloped in fog.
ТҰМАР amulet, charm.
ТҰМАУ cold, chill.
ТҰМАУРАТ- to catch a cold.
ТҰМАҚ winter cap.
ТҰМСА- giving birth for the first time (mostly of animals).
ТҰМСЫҚ muzzle, snout (of animals), beak, bill, toe (of a boot).
ТҰМЫЛДЫРЫҚ a muzzle (for calves).
ТҰМЫЛДЫРЫҚТА- to muzzle.
ТҰМЫШ cross-breeding of an argamak (a kind of racehorse) and a Kazakh mare.
ТҰН- 1) to settle, precipitate (for example, of water); 2) to clog (of the painful sensation when the ears are stopped up); ҚҰЛАҒЫМ ТҰНЫП КЕТТІ my ears are clogged.
ТҰНБА sediment; sedimentary; ... ҚАР new-fallen snow.
ТҰНДЫР- to precipitate (a liquid).

ТҰНЖЫРА- 1) to get cloudy, overcast; 2) to frown, to be sad, to be thoughtful.
ТҰНШЫҚ /Ғ/- to choke, to suffocate.
ТҰНШЫҚТЫР- to strangle, to choke, to stifle.
ТҰНЫҚ transparent, pure (of water).
ТҰР- 1) to stand, to rise, to get up; 2) to be located, to be; 3) to live, to inhabit, to dwell; 4) to live together (of man and wife); 5) to cost; 6) to keep one's word; БЕРІК ТҰРА БІЛ- to remain standing, to hold out; ОҢЫНАН ТҰРДЫ he was lucky; ТҰККЕ ТҰРМАЙДЫ it doesn't cost anything (a trifling thing); ҚАНША ТҰРАДЫ How much is it?
ТҰРА frog (in a horse's hoof).
ТҰРА- to crumble.
ТҰРАЛА- 1) to wear down the frog (on the hoof of a horse), to begin to limp; 2) to stand in the way, to be in the way; 3) to go straight; 4) /fig./ to suffer a loss or a failure; ТҰРАЛАП ҚАЛ- /fig./ to mark time.
ТҰРАЛАС- to meet, to meet together.
ТҰРАЛЫҚ justice.
ТҰРАТЫН МЕКЕН a Caucasian village.
ТҰРАҚ residence, quarters, stand, post.
〃 ТҰРАҚСЫЗ unsteady, unstable.
〃 ТҰРАҚСЫЗДАН- to become unsteady, wavering (of a person).
〃 ТҰРАҚСЫЗДЫҚ inconstancy, changeability.
ТҰРАҚТА- 1) to choose a permanent residence; to live in a definite place; 2) to decide, to resolve, to stop short.
〃 ТҰРАҚТЫ steady, stable; ... ОҚУ ҚҰРАЛЫ standard textbook; ... ӘСКЕР regular army.
〃 ТҰРАҚТЫЛЫҚ stability, constancy.
ТҰРЛАУСЫЗ see ТҰРАҚСЫЗ.
ТҰРМЫС mode of life; ТҰРМЫСҚА ШЫҚ /Ғ/- to get married.
ТҰРПАЙЫ rough, coarse, clumsy.
ТҰРПАЙЫЛАУШЫ vulgarizer, popularizer.
ТҰРПАЙЫЛЫҚ roughness, coarseness, clumsiness.
ТҰРПАН wild duck (a variety).
ТҰРПАТ shape, form, appearance, physiognomy, figure.
ТҰРПАТСЫЗ unenviable, plain, homely (of the figure or face).
ТҰРПАТТАС of the same shape or type, alike in facial appearance, external appearance.
ТҰРЫМТАЙ /zool./ merlin (a hunting bird of the falcon species).
ТҰРЫП horseradish.
ТҰРҚ used only in the possessive case; АТТЫҢ ТҰРҚЫ the length of a horse's body; АЯҚТЫҢ ТҰРҚЫ the length of a foot; ӘРБІР МӘСЕЛЕГЕ ДҰРЫС ТҰРҒЫДАН ҚАРАУ the correct approach to every problem.
ТҰРҒАН ӘСКЕР reservist.
ТҰРҒЫН aborigines; ... ЕЛ local inhabitants, natives; ... СУ stagnant water (not running).
ТҰРҒЫР abode, quarters (temporary).
ТҰРҒЫЗ- 1) to display, to exhibit, to expose, to propose, to represent; 2) to place, to erect, to raise (construct); 3) to understand, to wake.
ТҰРҒЫЛЫҚТЫ constant, permanent, regular.
ТҰС 1) the opposite side; 2) direction; 3) knowledge, mental capacity; 4) time; ... КЕЛ- to meet, encounter, to come across; ... ТҰСЫНАН from all sides, on all sides; ТҰСПА-ТҰС exactly opposite; ТҰСЫМДАҒЫ opposite me, opposed to me; ОСЫ ТҰСТА on this side; СОВЕТ ӨКІМЕТІ ТҰСЫНДА in the Soviet era; during the period of Soviet rule.
ТҰСА- to put hobbles (on the front legs of a horse); АТТЫ ТАРЫРАҚ ... Make the hobble a little bit shorter on the horse!
ТҰСАЛ- to be confused, entangled (in the process).
ТҰСАМЫС hobbles, shackles, fetters for the front legs of a horse.
ТҰСАУ hobbles, fetters for the front legs; ҰЗЫН АРҚАН, КЕҢ, ТҰСАУҒА САЛ- to do something without hurrying; to put off, to shelve.
ТҰСАҚ a lamb after his second spring.
ТҰСПАЛ 1) supposition, prognosis, forecast; 2) allegory, allegorical.
ТҰСПАЛДА- to make a supposition; to give a forecast.
ТҰСПАН a sign on the road; road sign.
ТҰСТАС 1) contemporary; 2) (directly) opposite.
ТҰСҚАН a relative; ТҰСҚАНДАР relatives.
ТҰСҚАНДЫҚ /ТҰЫСҚ АНДЫҚ/ relationship.
ТҰТ- 1) to hold, to keep; 2) to catch; 3) to spend, to spend all (one's money); ЕРДІ КӨРСЕҢ, ҚАДІР ..., АСТЫ КЕРСЕҢ,

ҚАДІР ... Be thankful for everything!
ТҰТ АҒАШ /АҒАШЫ/ /bot./ mulberry tree (Morus).
ТҰТ ЖЕМІСІ mulberry.
ТҰТАМ a measure of length, equal to the width of the palm (the width of a clenched fist); АРАМЗАНЫҢ ҚҰЙРЫҒЫ БІР ... murder will out.
ТҰТАНДЫРҒЫШ ignition device, ignition charge.
ТҰТАН- 1) to catch fire, to flare up; 2) /fig./ to flare up, to intensify.
ТҰТАНДЫР- 1) to kindle, to arouse; to light up, to catch fire; 2) /fig./ to incite, to stir up.
ТҰТАНДЫРУШЫ instigator.
ТҰТАС solid, continuous, entirely, everywhere, wholly, the whole, undivided, complete, compact, dense, indissoluble; ТҰТАСЫМЕН as a whole; wholesale.
ТҰТАС- 1) to adjoin, to join, to be adjacent to, to border upon; 2) to get dense or compact.
ТҰТАСУ fusing, splicing, coalescence.
ТҰТАСТЫҚ community.
ТҰТАТ- see ТҰТАНДЫР-.
ТҰТТЫҚ /Ғ/- to stutter; to touch upon.
ТҰТТЫҚПА stammerer, stutterer; tongue-tied.
ТҰТЫЛ- 1) to be held, caught; to be caught redhanded; 2) to be eclipsed (of the moon and the sun).
ТҰТЫН- 1) to hold on, to hang on; to snatch at something; 2) to spend, to consume, to use.
ТҰТЫНУ ЗАТТАРЫ consumer goods.
ТҰТЫНУ КООПЕРАЦИЯСЫ consumer cooperative.
ТҰТЫНУШЫЛАР consumers.
ТҰТҚА small hand, handle, arm (of a chair), crank, knob, penholder, brace /obs./ support.
ТҰТҚЫН prisoner; ТҰТҚЫНҒА АЛ- to take prisoner, to capture; ТҰТҚЫНДАР ЖЫЙЫЛҒАН ЛАГЕР concentration camp.
ТҰТҚЫР 1) viscous, oozy, swampy, tenacious; 2) retaining, holding, delaying; ЕТКЕ ... АТ a hardy horse, one with great endurance.
ТҰТҚЫРЛЫҚ viscosity, stickiness.
ТҰТҚЫШ potholders, oven-tongs /lit./ (special felt bags for lifting a hot kettle by the lugs).
ТҰУ see ТУУ.
ТҰШПӘРА small boiled meat dumplings.
ТҰШЫ fresh, sweet, insipid, vapid; ... СУ sweet water.
ТҰШҚЫЛТЫМ having little flavor.
ТҰЯНАДАЙ accurate, neat, punctual, regular, conscientious.
ТҰЯҚ 1) sheep; 2) new-born; 3) birth; 4) hoof; АРТЫНДА ... ҚАЛДЫ МА? /fig./ Does he have a successor?; АША ТҰЯҚТЫЛАР /zool./ Artiodactyla; АТ ТҰЯҒЫН ТАЙ БАСАР /Prov./ the young generation replaces the old.
ТҰҚМДАС relative.
ТҰҚЫЛ 1) root (of a hair), stump (of a hair); 2) cigarette stub, cigar butt; 3) remainder, residue.
ТҰҚЫМ 1) posterity, younger generation; 2) seed, seeds; 3) /biol./ species; 4) clan, kin, family; 5) race, breed, stock, variety; ... СЕБУ sowing; ... СЕБУМІ, ... ШАШАТЫН МАШИНА sowing machine, seeder, seed-top, drill-plough; ... ШАШУ sowing; ... ШАШУШЫ sower /n./; ... ҚУАЛАУ heredity; ... ҚУУ genealogy, pedigree.
ТҰҚЫМДАНУ impregnation, fertilization.
ТҰТҚЫНҒА АЛУ 1) captivity; 2) arrest.
ТҰҚЫМДАС kinsman, tribesman, of the same species (of animals).
ТҰҚЫМДЫҚ 1) seed, seminal; 2) tribal.
ТҰҚЫМ-ТЕНІ /biol./ family.
ТҰҚЫР- to let one's head drop.
ТҰҚЫРТ- 1) to force (someone) to bend his head down; 2) /fig./ to restrict too much, to diminish, to decrease.
ТҰҢҒЫЙЫҚ deep (of water), abyss, chasm.
ТҰҢҒЫС Tungus, Tunguz /n./.
ТҰҢҒЫШ first-born.
ТҰҒАН relation, relative.
ТҰҒАҚ hoof.
ТҰҒЫР 1) work horse, horse of mediocre quality; 2) a support for a hunting-bird to sit on; ОЛ ӘЛІ ТҰҒЫРДАН ТҮСІП ТҰРҒАН ЖОҚ he still hasn't aged very much (of a man); he still has some life in him.
ТҮБЕК peninsula.
ТҮБТЕ- to stitch (books) /v./.
ТҮБІНДЕ at the bottom, in the end, finally.
ТҮБІР 1) back (of a book); 2) stub (of a check, etc.); 3) stump (of a tree); 4) /math., gram./ root, radical; ... ТАБУ evolution; /math./ extraction of a root; ... ҚАҚ /Ғ/- to uproot stumps; ТҮБІРГЕ ЖЕК /Ғ/- to harness to the shaft; ТҮБІРГЕ ЖЕККЕН

АТ shaft-horse; ТҮБІРІМЕН ҚАТЕ irregular in the root; ТҮБІРІМЕН ҚҰРТ- to tear up by the root, to destroy completely; ТҮБІРІН ЖҰЛУ uprooting; ТҮБІРІНЕ ҚАРА- to look at a root; to look at the shaft.

ТҮБІТ goat fuzz, fluff (undergrowth of fine hair).

ТҮБІТТЕ- to take the fine hair from a goat or clean the fuzz from the hair; ЕМКІ ТҮБІТТЕП ЖҮР the fine hair on the goats has risen (shedding is beginning).

ТҮБІТТІ fluffy, downy.

ТҮБҮЛДЕ- /ТҮБҮЛДӘ-/ to stamp.

ТҮБҮРУЛЕ- /ТҮБҮРУЛӘ-/ to stamp.

ТҮГЕЛ 1) /math./ integer; 2) undivided, all wholly, completely, in full, entirely, the whole.

ТҮГЕЛДЕ- to check, to count.

ТҮГЕЛДЕН- to be checked, counted.

ТҮГЕНДЕ- see ТҮГЕЛДЕ-.

ТҮГЕС- to spend all one's money, to spend (all), to exhaust.

ТҮГІЛ not only – but, not only – even.

ТҮГІШ mortar.

ТҮГӨНДЕ- to survey, examine.

ТҮГӨС- to finish, to complete.

ТҮГӨСУЛ- to be over, to come to an end, to terminate.

ТҮДӨЛ- to recover, to get well, to put on weight.

ТҮЗ 1) exterior, external appearance; 2) plain, field.

ТҮЗЕ- /ТҮЗӨ-/ to settle (quarrel, affair); to arrange, to straighten, to restore; БЕТ ... to make one's way (toward), to adopt a course; АҚЫМАҚ БҰЗУҒА БАР, ТҮЗЕУГЕ ЖОҚ A fool can only spoil, but cannot mend.

ТҮЗЕЛ- 1) to improve; 2) to get well, to get plumper; 3) to straighten oneself, to stretch oneself.

ТҮЗЕТ- to correct; to mend, to repair, to straighten.

ТҮЗЕТКІМ master, expert.

ТҮЗУ straight, direct; ... АДАМ an upright, veracious, just person; ЖІБІ ... ЖІГІТ a (steady, good) rider.

ТҮЗУЛІК uprightness, fairness, justice.

ТҮЗӨ- see ТҮЗЕ-.

ТҮЗӨТ- see ТҮЗЕТ-.

ТҮЙ- 1) to knock, to strike; 2) to pound (grain) in a mortar; 3) to tie in a bundle; ЖІПТІ ... to tie a little knot (at the end of a thread).

ТҮЙГІШ mortar.

ТҮЙГІШТЕ- to beat repeatedly with the fist; ҚАПҚА ҰНДЫ ТҮЙГІШТЕП ТОЛТЫРДЫМ (he) poured flour into a bag, filling it (by pressing it in) until it could hold no more.

ТҮЙДЕК a whole piece, a whole heap.

ТҮЙДЕКТЕН- to bunch.

ТҮЙЕ camel; ... БҰРШАҚ beans; ... ЖАПЫРАҚ a type of grass; ... ЖАҢҒАҚ /АҒАШЫ/ /bot./ walnut tree (Juglans regia); ... ЖҮНІ camel's hair, wool; ... СҮТІ camel's milk – milk of a camel; ... ТАУЫҚ turkey; ... ТІКЕН /bot./ common thistle (Carduus); ... МАҒАЛА albatross; ... ШЕЙ /bot./ thistle (Carduus).

ТҮЙЕШІ the driver (leader) of the camel.

ТҮЙМЕ button; ТҮЙМЕДЕЙДІ ТҮЙЕДЕЙ ЕТ- to make a mountain out of a molehill /lit./ (elephants from a fly); ТҮЙМЕДЕЙ (the size of a) button (insignificant, trifling).

ТҮЙМЕЛЕ- to fasten buttons, to button up.

ТҮЙНЕК 1) name of a stomach disease in cattle; pest, cholera; 2) seed of a plant.

ТҮЙНЕКТЕ- to be formed, to appear (of fruit).

ТҮЙНЕМЕ /med./ malignant anthrax (in humans).

ТҮЙРЕ- to stab, to pin; СӨЗБЕН ... /fig./ to speak caustically, to castigate.

ТҮЙРЕУІШ hairpin, tack, stud.

ТҮЙСІК sensation, need; ТҮЙСІКТІ КӨП КӨРГЕН АДАМ a person who has suffered a lot; ТҮЙСІН- 1) feel (to have a) pain; to be in bad spirits, to feel low; 2) to feel the approach of labor pains.

ТҮЙТКІЛ doubt, anxiety about something; indecisive, dependent.

ТҮЙТКІЛДЕН- to hesitate, to be undecided, to look back in doubt, to be disturbed.

ТҮЙІЛ- pass. of ТҮЙ-, ҚАБАҒЫ ... to frown; ІМЕК ТҮЙІЛУ /med./ volvulus; ТАМАҚҚА ЕТ ТҮЙІЛІП ҚАЛДЫ the meat is stuck in (my) throat.

ТҮЙІН 1) /bot./ tuber; 2) knot; 3) /fig./ kernel, basic idea, nucleus; АҒАШТАН ... ТҮЙГЕН ШЕБЕР a master craftsman; ... ТҮЙ- to tie a knot.

ТҮЙІНДЕ- to tie a knot.

ТҮЙІНДІ knotty, in knots; /fig./ difficult to solve, complicated, difficult.

ТҮЙІНШЕК nodule, small knot.
ТҮЙІР crumb, grain, granule.
ТҮЙІРЛІ 1) granular; 2) /fig./ clever, intelligent.
ТҮЙІРТПЕК clot (in curdled milk, or in the blood).
ТҮЙІРТПЕКТЕН- to clot, to get lumpy.
ТҮЙІРШІК small bead, globule.
ТҮЙІС- 1) to ram each other (of sheep), to butt; 2) to clash, to collide, to bump into, to run across.
ТҮК down, fuzz, fluff, wool, body hair, nap, pile; ЖЕРДІҢ ТҮГІ /fig./ a straw; БЕТІНІҢ ТҮГІ ШЫҒЫП bristling, angry; ... ЖОҚ there is nothing; ... ТАСТА- to fade, to shed; ... ТАСТАУ shedding (only of animals); ... ІСТЕМЕУ inaction, idleness; ТҮККЕ АСПАЙДЫ completely unfit; ТҮККЕ ТҰРМАЙДЫ it doesn't cost anything; ТҮККЕ ТҰРМАЙТЫН a trifle.
ТҮКПІР a remote corner (location), remoteness, remote (of a location), corner.
ТҮКСИЙ- to bristle, to get angry.
ТҮКСІЗ bald, smooth, without nap; ... КІЛЕМ palace rug.
ТҮКТЕ- /ТҮКТӨ/- to shell.
ТҮКТЕН- /ТҮКТӨН/- to get shaggy, to become twisted (of the nap on the right side of the cloth).
ТҮКТІ fleecy, hairy, with a hairy face.
ТҮКТӨ- see ТҮКТЕ-.
ТҮКТӨН see ТҮКТЕН.
ТҮКІР- /ТҮКҮР-/ to spit /v./.
ТҮКІРГІШ spittoon.
ТҮКІРІК spittle, sputum.
ТҮКІРІН- to expectorate.
ТҮКҮР- see ТҮКІР-.
ТҮЛЕ- /ТҮЛУ-/ to shed hair; to moult.
ТҮЛЕК 1) moulted (of birds); 2) past the first year (of the golden eagle); 3) new-born; ЖАС ... the young generation.
ТҮЛЕН ТҮРТ- to force oneself upon; court disaster.
ТҮЛКІ 1) fox; 2) sly, mischievous; ... БӨРІК hat of fox fur; ... ІШІК fox-fur.
ТҮЛКІЛЕН- to flatter, to use cunning.
ТҮЛІК live stock (of all kinds); ТӨРТ ... МАЛ four species of domestic animals: horses, camels, sheep and large, horned cattle; ТӨРТ ТҮЛІГІ САЙ prosperous.
ТҮЛУ- see ТҮЛЕ-.
ТҮМЕ button.
ТҮМЕЛЕ- to button.
ТҮН night; ... ОРТАСЫ midnight; ... ОРТАСЫ АУА after mignight; ... ОРТАСЫНАН КЕЙІН after midnight; ... ОРТАСЫНДА at midnight; ... ҚАТЫП ЖҮР- to ride all night long; ТҮНДЕ at night, by night; ТҮНІ БОЙЫ all night long; ЖАНБЫР ТҮНІМЕН ЖАУДЫ it rained all night long; ЖЕТІ ТҮНДЕ in the dead of night; КҮНІ-ТҮНІ day and night; ОҚЫҒАН-КҮН, ОҚЫМАҒАН-ТҮН /prov./ knowledge is light, ignorance is darkness.
ТҮНГІ nightly /adj./.
ТҮНДІК /ТҮНІК/ felt, covering the smoke-opening of the felt hut.
ТҮНЕ- /ТҮНӨ-/ to stop overnight, to spend (pass) the night.
ТҮНЕК spending the night, lodging for night.
ТҮНЕМЕ epidemic, plague.
ТҮНЕМЕЛ kumiss which has stood for forty-eight hours.
ТҮНЕР- /ТҮНӨР-/ 1) to cloud over (of the sky); to impend, to approach (of a threatening cloud); 2) /fig./ to frown, to scowl.
ТҮНЕРТ- /ТҮНӨРТ-/ to scold.
ТҮНЕТ- to settle the herd for the night (in the pasture).
ТҮНЕУ lodging for a night, place to sleep over the night; ... ҮЙ an inn, a lodge.
ТҮНЕУГІ /ТҮНЕУГҮНІ/ of that time; what was then, or not very long ago; ТҮНЕУГҮНІ АЙТҚАНЫМ ЕСІНДЕ БАРМА? Do you remember what I said then?
ТҮНІК see ТҮНДІК.
ТҮНӨ- see ТҮНЕ-.
ТҮНӨР- see ТҮНЕР-.
ТҮНӨРТ- see ТҮНЕРТ-.
ТҮП /Б/ 1) root (of a plant or a tree); 2) foundation, basis, bottom; 3) bush; 4) earth, ground, soil; 5) genus, kind (root); 6) near, around, under; АҒАШТЫҢ ТҮБІНДЕ under the tree; ҮЙДІҢ ТҮБІНДЕ /ЖАНЫНДА/ by the house.
ТҮП intensifying particle for words beginning with ТҮ-; ТҮП-ТҮГЕЛ wholly, entirely.
ТҮПЕ- /ТҮПӨ-/ to drive on, to urge on, to hurry on.
ТҮПЕК pike, spear.
ТҮПКІ radical, fundamental, ultimate, authentic; ... АТ wheelhorse, shafthorse.
ТҮПКІЛІКТІ constant, invariable, eternal, substantial, solid.
ТҮПСІЗ 1) very deep, fathomless, abyss,

chasm; 2) /fig./ doubtful, untrustworthy, unreliable.

ТҮПТЕ- /ТҮПТӨ-/ 1) to bind (a book); 2) to put in a bottom; 3) to ram; 4) to finish, to complete; КІТАП ТҮПТЕУШІ bookbinder; ШЕЛЕК ТҮПТЕУШІ tinsmith.

ТҮПТЕН- to put out shoots (of plants).

ТҮПТЕТКІЗ- 1) to send (a book) to be bound; 2) to send (a pot) to have a bottom put in.

ТҮПТӨ- see ТҮПТЕ-.

ТҮР type, form (ornament, design, embroidered trimming, decoration).

ТҮР- 1) to turn up, to roll up; 2) to raise slightly; 3) to lift hem of dress; 4) to roll up one's sleeves; ҚҰЛАҚ ... to listen for, to find out about, to inquire; ТҮР САЛ- see ТҮРЛЕ-.

ТҮРЕН ploughshare.

ТҮРЛЕ- /ТҮР САЛ-, ТҮРЛӨ-/ to mark the design (in milling patterned felt), to embroider, to mend.

ТҮРЛЕН- /ТҮРЛӨН-/ to assume various aspects or forms to change appearances; СӨЗДІҢ ТҮРЛЕНУІ /gram./ alteration of a word (in a sentence).

ТҮРЛЕС monotonous.

ТҮРЛІ diversified; БІР ... monotonous; distinctive, peculiar, strange, so-so.

ТҮРЛІЛІК variety, diversity, difference.

ТҮРЛӨН- see ТҮРЛЕН-.

ТҮРМЕ 1) trimming around the hat; 2) prison; ТҮРМЕГЕ ОТЫРҒЫЗУ imprisonment; ТҮРМЕДЕГІ АДАМ the prisoner.

ТҮРПІ rasp (a coarse file deeply incised with separate notches).

ТҮРПІЛЕ- to rub or file wood with a rasp.

ТҮРСІЗ 1) colorless; 2) /ling./ amorphous.

ТҮРТ- to push; КЕЗГЕ ... to point out and call attention to deficiencies, to incite.

ТҮРТКІ a push, a jolt; ... БОЛ- to be a go-getter; ... ЖЕ- to be persecuted.

ТҮРТКІЛЕ- 1) to nudge, to shove, to impel, to induce; 2) /fig./ to survive.

ТҮРІК a Turk; ТҮРІКПЕН Turcoman, turkman.

ТҮРІН- to roll up the sleeves, the hem of a dress.

ТҮС- 1) to descent, to come down, to dismount, to alight, to dismount from horse, to fall, to come off; 2) to stop; 3) to cost; 4) to remember, to recollect; 5) to ensue, to set in; 6) to be displaced; АРАҒА ... to part, to tear; ЖОЛ ... to be laid (for example, a sledge road); СУҒА ... to bathe /v./, to take a bath; ҚОЛҒА ... /fig./ to be caught; АТЫМНЫҢ АЯҒЫНА СҰЛЫ ТҮСТІ my horse ate too many oats and began to limp.

ТҮС 1) color, coat; 2) hillside; 3) noon; 4) a cross-breeding of a male dromedary and a female with two humps; 5) dream; ... КӨРДІМ I had a dream; ТҮСІ ҚАШ- to turn pale; ТҮСІ БҰЗЫЛ- to change countenance; ТҮСІМДЕ КӨРДІМ I saw it in my sleep; ОСЫНЫ АЙТҚАНДА ОНЫҢ ТҮСІ БҰЗЫЛҒАН ЖОҚ he said this, without any embarrassment at all (without any remorse); ШАНҚАЙ ТҮСТЕ high noon; ... АУА /ТҮСТЕН КЕЙІН/ afternoon.

ТҮСЕМБІ Monday.

ТҮСКІ dinner; ... ТАМАҚ dinner; ... УАҚЫТ dinner time.

ТҮСКІЛІК ТАМАҚ see ТҮСКІ ТАМАҚ.

ТҮСКІЛІКТЕ at noon.

ТҮСКІРУ sneezing.

ТҮСКІРІК sneezing.

ТҮССІЗ colorless.

ТҮСТЕ- to recognize (animals), by external signs; to select by color, by coat (livestock).

ТҮСТЕН- /ТҮСТӨН-/ to stop for a rest, to have a bite to eat, to stop in for a visit.

ТҮСТЕН КЕЙІН see ТҮС АУА.

ТҮСТЕНГІ afternoon.

ТҮСТЕНІС a stop for lunch at noon.

ТҮСТІ colored; ... МЕТАЛДАР non-ferrous metals.

ТҮСТІК breakfast, lunch.

ТҮСТӨН- see ТҮСТЕН-.

ТҮСІК 1) miscarriage, abortion, fetus; 2) low-shouldered horse.

ТҮСІМ 1) gain, receipts, income, return profit; 2) crop.

ТҮСІМДІ 1) profitable, advantageous; 2) harvest.

ТҮСІМСІЗ profitless.

ТҮСІН- /ТҮСҮН-/ 1) to give way, to let have, to yield, to abate, to concede, to be inferior to, to cede; 2) to understand; 3) to think, to reflect, to learn well, to master; 4) to have an aversion to, to dislike; 5) to sink, to fall, to go down; 6) to hear; 7) to guess.

ТҮСІНБЕСТІК misunderstanding.

ТҮСІНБЕУМІЛІК lack of comprehension, failure to understand.
ТҮСІНГІМ quick, shrewd, quick-witted, sharp.
ТҮСІНДІР- to explain.
ТҮСІНДІРГІШ able to explain well, to interpret.
ТҮСІНДІРМЕ explanation, elucidation.
ТҮСІНУ understanding.
ТҮСІНІК idea, /phil./ conception, explanation.
ТҮСІНІКСІЗ incomprehensible, unintelligible.
ТҮСІНІКТІ 1) intelligible, comprehensible; 2) quick, sharp (of a person).
ТҮСІНІС explanation.
ТҮСІНІС- to investigate, to negotiate; to arrange for.
ТҮСІР- /ТҮСҮР-/ to lower, to let down, out, to lower, to sink, to drop, to let fall; АСҚА ... to let down; ЖҮК ... to unload (goods); ОРНЫНАН ... to dismiss from work; САЛМАҚ ... to shift the burden, weight; СУРЕТКЕ ... to take a photograph; ҚОНАҚ ... to receive guests; ТҮСІРІП ТАСТА- to throw out, to reject, to discard.
ТҮСҮН- see ТҮСІН-.
ТҮСҮР- see ТҮСІР-.
ТҮТ- 1) to separate, to comb; 2) to quarrel, to live quarreling, to argue; 3) to pinch, to pluck, to tear out, to tear up, to pull up; 4) to seize, to suffice.
ТҮТЕ- /ТҮТӨ-/ 1) to smoke, to steam; 2) to rage.
ТҮТЕ-ТҮТЕ-БОЛ- to get fuzzy (of wool); to be tattered, torn (of clothes).
ТҮТЕЛЕН- to get fuzzy, to get frayed, to break, to tear.
ТҮТЕТ- /ТҮТӨТ-/ to smoke.
ТҮТКІМ carding, combing.
ТҮТІК 1) smoking pipe; 2) trumpet; 3) small pipe or tube; 4) reed (Scirpus); 5) fierce, ferocious.
ТҮТІЛ- to be dishevelled, to be carded (of wool, fine wool).
ТҮТІН smoke; ... ЖОЛЫ smoke-stack; ... МҰРЖАСЫ pipe, tube.
ТҮТІНДЕ- to smoke, to steam.
ТҮТІНДЕТ- to smoke, to cover, to screen with smoke.
ТҮТІНСІЗ smokeless.
ТҮТӨ- see ТҮТЕ-.
ТҮТӨТ- see ТҮТЕТ-.
ТҮШКІР- /ТҮШКҮР-/ to sneeze.
ТҮШКІРТ- to provoke sneezing.
ТҮШКІРІК sneezing.
ТҮШКҮР- see ТҮШКІР-.
ТҮШКҮРТ- see ТҮШКІРТ-.
ТҮШІ СУ fresh water.
ТҰҚКІРМЕ millet gruel, porridge.
ТҰҢІЛ- /ТҰҢҰЛ-/ to lose hope, to renounce, to say goodbye, forever, to deny, to reject, to stop thinking of.
ТӨБЕ 1) ceiling, roof; 2) upper part, top part; 3) knoll, hill, mound, summit, volcano; БАСТЫҢ ТӨБЕСІ /anat./ sinciput, crown (of the head); ОНЫҢ ТӨБЕСІ КӨККЕ ЖЕТТІ he was in the seventh heaven (from joy); ТӨРДІҢ ТӨБЕСІНЕ ШЫҚ thank you, you're very welcome /lit./ (take the place of honor); ҚАЛАНЫҢ ТӨБЕСІ КЕРІНДІ the city can be seen.
ТӨБЕК night pot for children.
ТӨБЕЛ a white mark on the forehead (of a horse).
ТӨБЕЛДІРІК the cross strap of a bridle, drawn tight across the forelock.
ТӨБЕЛЕ- to hit on the head.
ТӨБЕЛЕС fight.
ТӨБЕЛЕС- /ТӨБЕЛӨС-/ to arrange a fight; to fight with.
ТӨБЕЛЕСКІШ a pugnacious man; a fighter.
ТӨБЕТ 1) a male dog, a sheep dog, a shepherd's dog; 2) appetite.
ТӨБЕТТІ appetizing (appealing to the appetite).
ТӨБЕШІК a hummock, a small mound, a hillock.
ТӨБӨЛӨС- see ТӨБЕЛЕС-.
ТӨГЕРЕК see ТӨҢЕРЕК.
ТӨГУ embroidery.
ТӨГІЛ- /ТӨГҮЛ-/ to expand, to overflow, to be spilled, to spill; СУЫ ТӨГІЛМЕГЕН КОСТЮМ /fig./ a completely new outfit.
ТӨГІШ see ТӨЗІМДІ.
ТӨГҮЛ- see ТӨГІЛ-.
ТӨЗ- 1) to wear well, to last; to prove sturdy and practical (of clothing); 2) to suffer, to endure (adversity).
ТӨЗГІШТІК patience.
ТӨЗІМ self-control, endurance, patience.
ТӨЗІМДІ 1) patient, longsuffering, hardy; 2) stocking (material).
ТӨЗІМДІК patience.
ТӨЗІМДІЛІК patience.
ТӨК origin, descent.
ТӨК /Г/- 1) to spill /tr./, to pour out, to pour off, to spill out; 2) /fig./ to embroider.

ТӨЛ cub, young, offspring, descendant, generation, issue, posterity, increase (of cattle).
ТӨЛДЕ- to bear fruit.
ТӨЛЕ- to pay, to make up a loss, to pay damages; ОЛ ТӨЛЕУ ТӨЛЕП ШЫҚТЫ he paid a fine.
ТӨЛЕМПАЗДЫҚ ability to pay.
ТӨЛЕН- /ТӨЛӨН-/ to be paid, settled.
ТӨЛЕТ- /ТӨЛӨТ-/ to order to pay.
ТӨЛЕТКІЗ- see ТӨЛЕТТІР-.
ТӨЛЕТТІР- to force (someone) to pay (through a third person).
ТӨЛЕУ 1) the ransom (redemption) of prisoners; 2) payment, contribution.
ТӨЛЕУЛІ the payee.
ТӨЛЕУСІЗ gratis, without reward; without remuneration, compensation.
ТӨЛЕУШІ the payer.
ТӨЛЕШ ҚАҒАЗ bill.
ТӨМЕН lower part, bottom part, low, bottom, down, downward, low (bad) of a person; ... ЖЕР low place, depression; ТӨМЕНГІ lower underground; ТӨМЕНГІ ЕРІН lower lip.
ТӨМЕНДЕ down, lower.
ТӨМЕНДЕ- to fall, to go down, to descend, to lower, to abate (of the water-level of a river).
ТӨМЕНДІК baseness, meanness.
ТӨМЕННЕН from below, from the bottom, up.
ТӨМЕНШІЛІК modesty.
ТӨМПЕ hummock, mound, knob, protuberance.
ТӨМПЕШТЕ- to thrash (to beat someone).
ТӨМПЕШІК see ТӨМПЕ.
ТӨМПЕШІКТІ ЖЕР hummocky place; a place covered with mounds.
ТӨМӨНДӨ- see ТӨМЕНДЕ-.
ТӨН- 1) to attack; to fall upon; 2) to approach, to drive close; 3) to rejoice about something, to be glad about something.
ТӨНДІР- to guide, to direct, to bring near.
ТӨП gruel, porridge, cereal.
ТӨПЕ- /fig./ incessantly.
ТӨПЕ- to strike (someone) where (he) has already been hit; АТЫН ТӨПЕП БІРЕУ КЕЛЕ ЖАТЫР someone gallops, whipping his horse repeatedly.
ТӨР the place of honor in a room or yourtta (usually opposite the door); ТӨРДІҢ ТӨБЕСІНЕ ШЫҒЫҢЫЗ thank you, you're very welcome (take the place of honor); ... АҒА chairman, president; ТӨРГІ БӨЛМЕ parlor, sitting-room, reception-room.
ТӨРЕ 1) /iron./ chief (official); 2) /hist./ aristocrat, nobleman; 3) gentleman, mister; 4) white bone.
ТӨРЕЛЕН- /ТӨРӨЛӨН-/ to be filled.
ТӨРЕШІЛ bureaucrat.
ТӨРЕШІЛДІК bureaucracy.
ТӨРКІН relatives (of a married woman).
ТӨРКІНШІЛ favoring her own parents and relatives (said of a married woman).
ТӨРКІНДЕ- /obs./ to set out for the home of her relatives, for the purpose of receiving gifts (cattle, valuables) (said of a married woman).
ТӨРЛЕ- see ТӨРЛЕТ-.
ТӨРЛЕТ- to pass to the place of honor (of guests).
ТӨРЛӨ- see ТӨРЛЕ-.
ТӨРТ four; ... АМАЛ /math./ the four operations; ... АЯҚТЫ four-footed; ... ЕСЕ in four; ... ЖАР friend.
ТӨРТБАҚ thickset, stocky.
ТӨРТЕУ the four.
ТӨРТЕУЛЕ- to make something; all four together.
ТӨРТЕУЛЕП all four (together) (of people).
ТӨРТЕУІ four persons together.
ТӨРТКІЛ square, quadrangle.
ТӨРТТЕН /САНАУ/- to count in fours.
ТӨРТТІК 1) the figure four; 2) the four of (hearts, etc.); 3) team of four horses; 4) four out of five; 5) a four.
ТӨРТІНШІ fourth.
ТӨРӨЛӨН- see ТӨРЕЛЕН-.
ТӨС- to come down, to dismount, to alight.
ТӨС 1) breast (dim. form used for meat); chest, bosom; 2) the anvil; 3) /geogr./ height; ... АЙЫЛ the front saddle-girth.
ТӨСЕ- /ТӨСӨ-/ to spread.
ТӨСЕК /ТӨСЕМ, ТӨСЕНІШ, ТӨСЕК ОРЫН/ bed, bedding, couch, featherbed, mattress, litter; intended for bedding (a rug, felt).
ТӨСЕК 1) material which is (drawn tight) at the edge of a trap; 2) skeleton, framework; ТӨСЕКТЕ БАС, ӨРІСТЕ МАЛ ҚОСЫЛЫСҚАН ЖАҚЫН close neighbors, who are related.
ТӨСЕК ЖАЙМА sheet.
ТӨСЕК ОРЫН see ТӨСЕК.
ТӨСЕК ШАМЫ night-light.
ТӨСЕЛ- 1) to be spread; to be laid; 2) /fig./ to

acquire the habit; ОҚУҒА ... to learn, to master, reading (to acquire the habit of reading).
ТӨСЕМ see ТӨСЕК.
ТӨСЕН- /ТӨСӨН-/ to make a bed (for oneself).
ТӨСЕНІШ see ТӨСЕК.
ТӨСЕТ- /ТӨСӨТ-/ to order to make a bed; to have a bed made.
ТӨСКЕЙ /geogr./ height; the slope of or side of a mountain; mountain side.
ТӨСТЕ- 1) to act, to control by force; 2) (scornfully) to rule, to command, in a dictatorial way.
ТӨСТЕК broad-chested (of a man).
ТӨСТІК 1) the breast (in meat) with bits of skin and grease; 2) woman's article of clothing covering chest.
ТӨСТІКТЕ- to cut out, to remove the breast fat (ТӨСТІК).
ТӨСӨ- see ТӨСЕ-.
ТӨСӨН- see ТӨСЕН-.
ТӨСӨТ- see ТӨСЕТ-.
ТӨТЕ direct, straight, shortcut, nearest way.
ТӨТЕГЕ /ДӨДЕГЕ/ running knots on the top felt of the felt hut through which is passed the КҮЛДРЕУІШ.
ТӨТЕЛЕ- /ТӨТӨЛӨ-/ to walk, (to ride) across country, to go straight ahead; ТӨТЕЛЕП АЙТҚАНДА speaking frankly (openly).
ТӨТЕН extraordinarily, specially, unusually.
ТӨТЕНДІК singularity, uncommonness.
ТӨТЕНШЕ extraordinary, unusual, exceptional.
ТӨТӨЛӨ- see ТӨТЕЛЕ-.
ТӨҢБЕКШІ- to writhe from side to side, the whole body shuddering (from severe pain); to suffer agony.
ТӨҢДРЕК see ТӨҢЕРЕК.
ТӨҢЕРЕК /ТӨГЕРЕК, ТӨҢДРЕК, ТӨҢРЕК/ neighborhood, suburbs, environment, surroundings, around circle, circumference.
ТӨҢЕРЕКТЕ in the neighborhood.
ТӨҢЕРЕКТЕ- /ТӨҢӨРӨКТӨ-/ to lounge about, to go around.
ТӨҢЕРЕКТЕГІ (located) in the neighborhood.
ТӨҢКЕР- to turn upside down, to overthrow.
ТӨҢКЕРМЕ wheat gruel, porridge.
ТӨҢКЕРІЛ- to turn over, to turn upside down.
ТӨҢКЕРІС revolution.
ТӨҢРЕК see ТӨҢЕРЕК.
ТӨҢӨРӨКТӨ- see ТӨҢЕРЕКТЕ-.
ТӘБЕТ appetite.
ТӘЖРІБЕ /ТӘЖІРБЕ, ТӘЖІРІБЕ/ experience.
ТӘЖРІБЕЙЫ /Ы/СТАНСАСЫ experimental station.
ТӘЖРІБЕЛІ experienced, skilled; ... ЖҰМЫС skilled labor.
ТӘЖРІБЕСІЗ inexperienced, unskilled; ... ДӘЛЕЛ a priori.
ТӘЖРІБЕСІЗДІК inexperience.
ТӘЖІК Tadzhik.
ТӘЖІМ /obs./ a sign of respect, esteem; ... ҚЫЛ- to greet, by making a curtsy on one knee (about a woman).
ТӘЖІРБЕ see ТӘЖРІБЕ.
ТӘЖІРІБЕ see ТӘЖРІБЕ.
ТӘЙТІК thoughtless, flippant, giddy, unable to restrain oneself.
ТӘКАББАР conceited, presumptuous; haughty, proud.
ТӘКАББАРЛАН- to get conceited (about).
ТӘКАББАРЛЫҚ conceit, arrogance, presumptuousness.
ТӘЛКЕК ҚЫЛ- to make a fool of, to lead by the nose, to make a laughing stock of.
ТӘЛІМ training.
ТӘЛІМ-ТӘРБИЕ training, education.
ТӘЛІМСІ- to stand on ceremony, to brag, to boast.
ТӘН 1) body, substance; 2) like, in the same way; ЖАН-ТӘНІМЕН- to start on something, giving oneself up (to it) entirely.
ТӘП intensifying particle for words beginning with ТӘ-; ТӘП-ТӘУІР very handsome, beautiful.
ТӘРЖІМАШЫ interpreter.
ТӘРБИЕ education, upbringing, breeding.
ТӘРБИЕЛЕ- to educate, to rear.
ТӘРБИЕЛЕН- to be educated, to be brought up.
ТӘРБИЕЛЕУШІ educator, tutor.
ТӘРБИЕЛІ educated, well-bred.
ТӘРБИЕСІЗДІК lack of breeding, bad manners.
ТӘРБИЕШІ see ТӘРБИЕЛЕУШІ.
ТӘРТЕ shaft.
ТӘРТІП order, routine; rule, principle, discipline, regime; ... ОРНАТ- to establish order; ТӘРТІПКЕ САЛ- to discipline; ТӘРТІПКЕ ШАҚЫР- to call to order; КҮН ТЕРТІБІ agenda (order of the day).
ТӘРТІПСІЗ undisciplined, disorderly, unregulated, irregular.

ТӘРТІПСІЗДЕН- to become undisciplined, to cause disorder, to disrupt a routine.
ТӘРТІПСІЗДІК lack of discipline, disorder.
ТӘРТІПТЕ- to put in order, to set in order.
ТӘРТІПТЕЛ- to be put in order; to be regulated.
ТӘРТІПТІ disciplined, regulated, put in order.
ТӘРІЗ: ОНЫҢ ТӘРІЗІН БАЙҚАДЫМ explained his intention; made his intention clear.
ТӘРІЗДЕН- to resemble, to become like, to be similar to something.
ТӘРІЗДЕНДІР- to assimilate.
ТӘРІЗДЕНУ assimilation.
ТӘРІЗДІ as if, similarly; like, similar to.
ТӘСІЛ method, way, mode, means, skill, knack.
ТӘСІЛДЕ- 1) to use, to adopt one method or another; 2) to resort to cunning.
ТӘСІЛШІЛ 1) able to use some method or another; 2) /fig./ agile, adroit, clever, smart, tricky.
ТӘСІЛҚОЙ a skilled person, clever, adroit.
ТӘТТІ sweet /adj./; sweetness, spice; ... ЕМЕС tasteless.
ТӘТТІЛЕН- to become sweet.
ТӘТТІЛЕНДІР- to sweeten, to make (something) sweet.
ТӘТТІЛІК sweetness.
ТӘУЕКЕЛ risk; СОҚЫР ... adventure.
ТӘУЕКЕЛСІЗ cowardly.
ТӘУЕКЕЛШІЛ risky, dangerous, speculation.
ТӘУЕЛДЕ- to devote to, to dedicate to, to initiate into, to consecrate, to destine for, to set aside for.
ТӘУЕЛДІ dependent, belonging (to); ... ҚАЛЫП /gram./ possessive form of a word.
ТӘУЕЛДІЛІК /pol./ dependence.
ТӘУЕЛСІЗДІК independence.
ТӘУЛІК one whole day, twenty-four hours; КҮН ... around the clock; ЖЫЛ ... all year round.
ТӘУІП village sorcerer; a quack healer (formerly, herbalist or conjuror).
ТӘУІПТІК sorcery, quackery.
ТӘУІР better, not bad, more than satisfactory; ... КЕР- to love, to caress; ... ТҰР- to live without poverty (need); to live comfortably; to be well-off.
ТӘУІРЛЕН- to improve.
ТӘУІРЛЕНДІР- to get better.
ТӘҢ ЕРТЕҢ in the early morning; early in the morning.
ТӘҢІРІ God; ... ТАҒАЛА the most high God (supreme).

У

У poison; ... ЖҰТ- to swallow poison; ... ЖҰТҚАН БОЛСАҢ ДА don't imagine that you are invulnerable, all-powerfull; ДӘМІ УДАЙ АШЫ very bitter (like poison); ТІЛІ УДАЙ he has a caustic tongue.

У: У-ШУ noise, racket, din; У-ШУ БОЛ- to make a noise, to set up a clamor.

УАЗ КЕШ- to renounce everything.

УАЙЫМ melancholy, sadness; ... ЖЕ- to grieve, to be sad; ...-ҚАЙҒЫ sadness, suffering, anxiety.

УАЙЫМДА- to grieve, to suffer, to worry, to trouble oneself (to), to be afraid, to take care of, to trouble (about).

УАЙЫМДАН- to grieve, to be sad.

УАЙЫМДАҒЫШ see УАЙЫМШЫЛ.

УАЙЫМДЫ sad, grieving, melancholy.

УАЙЫМСЫЗ light-hearted, careless.

УАЙЫМСЫЗДЫҚ lightheartedness.

УАЙЫМШЫЛ uneasy, troubled, anxious, worried.

УАЙЫМШЫЛДЫҚ dejection, concern, uneasiness, trouble.

УАПА faithfulness, loyalty.

УАТ- to break, to smash, to grind, to crumble, /tr./ to chop; ОТЫН ... to chop wood.

УАҚ small, small-grained, small things, trifles; ... АҚШАМ ЖОҚ I don't have any small things; ...-ТҰЙЕК small things, trifles, small change.

УАҚСЫН- to consider something (to be) small, petty; to treat scornfully.

УАҚТА- 1) to make small, to pulverize, to break, to reduce to fragments; 2) to change (money); УАҚТАП ТАСТА- to reduce to fragments; to cut small, to pound; ОН СОМДЫ УАҚТАП БЕР- change ten rubles; ІРІ МАЛДАРЫН УАҚТАП АЛДЫ he exchanged his larger cattle for sheep and goats.

УАҚТАН- 1) to become small; 2) to get worse, to degrade (of strains of cattle).

УАҚТЫҚ pettiness, triviality, meanness.

УАҚШЫЛ small-minded, petty.

УАҚЫЙҒА event, incident, occurrence, occasion.

УАҚЫП property of a mosque.

УАҚЫТ time (to go); moment, period, date; ... ҚАНША БОЛДЫ? What time is it? УАҚЫТЫНДА ТАПСЫР- to appear in time; СЕНДЕРГЕ ҚОЗҒАЛАТЫН ... ЖЕТТІ It's already time for you to set out; ... ОЗДЫР- to spend time; УАҚЫТЫНАН АСЫР- to exceed the time limit; ӘРУАҚЫТТА always; ҚАЙ УАҚЫТТА when; УАҚЫТ-УАҚЫТ from time to time; at times; ӨЗ УАҚЫТЫНДА in (good) time; opportunity.

УАҚЫТСЫЗ inopportune, not in time, out of place, untimely, prematurely.

УАҚЫТША temporary, for the present, for a while; ... БІТІМ armistice; ... ТОҚТАЙ ТҰР wait a little! ... ҚЫЗМЕТ АТҚАРУШЫ temporary acting (government, etc.); ... ҮКІМЕТ provisional government.

УАҒЫРАҚ smaller, finer.

УКАЗ decree, edict.

УЛА- to poison.

УЛАН- to poison oneself; to be poisoned.

УЛАП-ШУЛА- to raise a racket, shout; to make a din, to cry loudly.

УЛАСТЫР- 1) to tie, join ends with ends; 2) to put right, to adjust; to mend.

УЛАЯТ district, country.

УЛАҚ- to fall (down).

УЛЫ poisonous, caustic; ... ГАЗ suffocating gas; ... ГАЗДАР poisonous gases.

УЛЫҚСАТ permit, permission.

УМАШТА- to crumple, to tousle, to tatter, to rub, to grind with the palm.

УМАҚ-ШУМАҚ wholesale, in a body, in a heap, in a crowd.

УМТА- to make small, to pulverize, to break, to smash to pieces.

УНИВЕРМАГ department store.

УНИВЕРСИТЕТ university.

УР- to put, to place, to set, to establish.
УСТАВ regulations.
УТОПИЯ Utopia.
УТОПИЯЛЫҚ Utopian.
УТОПИЯШЫЛ /УТОПИСТ/ Utopian, Utopist.
УЫЗ colostrum; biestings; ҚАШПАҒАН ҚАШЫРДЫҢ УЫЗЫНА ҚАРАТ- (to force to wait for biestings of a dry heifer), to feed with hopes; ... ҚЫМЫЗ first spring kumiss.
УЫЗДАН- to ripen (of an ear of grain).
УЫЛДЫРЫҚ roe, hard roe; caviare; ... ШАШУ spawning (of a fish).
УЫЛЖЫ- to be delicate, loving, pleasant.
УЫЛУ appearance of a disease in the mouth of a child (stomatitis).
УЫС handful; hollow of the hand; БІРЕУДІҢ УЫСЫНДА БОЛ- to be in someone's power (in someone's fist).
УЫСТА- to take in handfuls.
УЫСТАТ- to force to take in handfuls; to permit someone to take something in handfuls.
УЫТ antidote, neutralization, binder, adhesive; УЫТЫН ТАП /Б/- to find a means; АУЗЫНЫҢ УЫТЫ БАР he persuades anybody.
УЫҚ sticks, forming roof of a yurt; ... БАУ rope fastened to the lower part of УЫҚ for attaching to the grating.
УҚАЛА- 1) to rub with the palm; to give a massage; to soften leather by massaging it; 2) to trim with lace.
УҚАЛАН- to rub oneself briskly; to be kneaded, rubbed, massaged; to be crumpled.
УҚАЛАТ- to give a massage.
УӘДЕ persuasion; agreement, compact, promise; УӘДЕСІН АЛ- to take a word, promise to secure agreement on something; УӘДЕГЕ ЖЕТ- to fulfill one's promise. ... БОЙЫНША according to the promise; according to the agreement; ... БАЙЛА- to negotiate; to contract; ... БЕР- to promise.
УӘДЕЛЕС- to agree, to arrange, to negotiate, to come to an agreement.
УӘДЕЛІ promised, agreed; ... КҮНДЕ on the agreed day; ... АДАМ a man who keeps his word.
УӘДЕСІЗ not fulfilling one's promise, not keeping one's word.
УӘДЕСІЗДІК inconstancy, carelessness.
УӘДЕШІЛ true to one's word; punctually fulfilling one's promise.
УӘДЕШІЛДІК loyalty to one's promise, word.
УӘЖ reason, cause, way, method, means; УӘЖІН ТАП /Б/- to find a way, method; НЕ УӘЖБЕН КЕЛДІҢІЗ? for what purpose do you come?
УӘКІЛ deputy, representative, agent.

Ф

ФАБРИКА factory.
ФАБРИКАЛЫҚ industrial, manufacturing.
ФАБРИКАШЫ manufacturer, factory owner.
ФАЗА phase, period.
ФАКТ fact.
ФАКТОР factor.
ФАКТУРА invoice, bill.
ФАКУЛЬТЕТ faculty, department.
ФАМИЛИЯ family name, surname.
ФАРИСЕЙЛІК Pharesism.
ФАСОН fashion, style.
ФАТАЛИЗМ fatalism.
ФАТАЛИСТ fatalist.
ФАШИЗМ fascism.
ФАШИСТ fascist.
ФАШИСТЕНДІРУ fascistization.
ФАШИСТІК fascist /adj./.
ФЕДЕРАЛИЗМ federalism.
ФЕДЕРАЛИСТ federalist.
ФЕДЕРАЦИЯ federation.
ФЕДЕРАЦИЯЛЫҚ federative, federal.
ФЕОДАЛ feudal lord.
ФЕОДАЛДЫҚ feudal.
ФЕОДАЛИЗМ feudalism.
ФЕРМА farm; КОЛХОЗДЫҚ ... collective farm.
ФЕТИШ fetish.
ФИЗИКА physics.
ФИЗИКАЛЫ physical.
ФИЗИОЛОГИЯ physiology.
ФИЗКУЛЬТУРА physical culture.
ФИЗКУЛЬТУРАЛЫҚ physical culture /adj./, sports /adj./; ... ЗАРЯДКА ЖАСА- to do gymnastics.
ФИЛИАЛ branch (office), subsidiary.
ФИЛОЛОГИЯ philology.
ФИЛОЛОГИЯЛЫҚ philological.
ФИЛОСОФ philosopher.
ФИЛОСОФИЯ philosophy.
ФИЛОСОФИЯЛЫҚ philosophical.
ФИЛЬМ film.
ФИНАНСЫ finances, money.
ФЛОРА flora.
ФЛОТ fleet.
ФОЛЬКЛОР folklore.
ФОНЕМА phoneme.
ФОНЕМАЛЫҚ phonemic.
ФОНЕТИКА phonetics.
ФОНЕТИКАЛЫҚ phonetic.
ФОНОГРАФ phonograph.
ФОНТАН fountain.
ФОРМА form; ШАРУАШЫЛЫҚТЫҢ СОЦИАЛИСТІК ФОРМАСЫ socialist form of economy.
ФОРМАЛДЫҚ formal; ... ТҰРҒЫДАН ҚАРАУ formal approach.
ФОРМАЛИЗМ formalism.
ФОРМАЛИСТ formalist.
ФОРМАЛЫ КИІМ equipment, clothing, uniform.
ФОРМАТ size.
ФОРМАЦИЯ formation, structure; ҚОҒАМДЫҚ ФОРМАЦИЯЛАР social structure.
ФОРМУЛА formula.
ФОРТ fort.
ФОСФОР phosphorous.
ФОСФОРИТ phosphorite.
ФОТОГРАФ photographer.
ФОТОГРАФИЯ photography.
ФОТОГРАФИЯЛЫҚ photographically.
ФОТОТЕЛЕГРАФ phototelegraph.
ФРАКЦИЯ fraction.
ФРАКЦИЯЛЫҚ fractional.
ФРАНЦУЗ Frenchman.
ФРОНТОВИК front-line soldier.
ФУГАС fougasse, field charge, landmine.
ФУНКЦИЯ function.
ФУТБОЛ soccer.
ФУТБОЛИСТ /ФУТБОЛШЫ/ soccer-player.
ФУФАЙКА jersey sweater.

Х

ХАБАР news, information, communication; report, message; ХАБАРЫМ ЖОҚ I don't have information, I don't know; ...-ОШАР news, information; ... АЛ- to receive news, to inquire (about); to want to know; ... БЕР- to inform, to notify, to let know.

ХАБАРЛА- to notify, to inform, to give information.

ХАБАРЛАН- to receive news, to be notified.

ХАБАРЛАНДЫР- to inform, to notify.

ХАБАРСЫЗ unknown, obscure, uninformed, unaware (of), without news; АЛ ... ЖОҚ БОЛДЫ his is missing.

ХАБАРСЫЗДЫҚ obscurity.

ХАБАРШЫ herald, messenger.

ХАЖ pilgrimage.

ХАЖЕТ necessary; indispensable.

ХАЙУАНДАР АЛЕМІ fauna.

ХАЛ-АХУАЛ health, life, position, material condition.

ХАЛ-ЖАЙ position, situation.

ХАЛЫҚ 1) people; 2) population; ... СОТЫ people's court; ... ҮШІН public.

ХАЛЫҚАРА international.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ international; ... ЖАҒДАЙ international situation.

ХАЛЫҚШЫЛЫҚ narediem /pol./, populism.

ХАЛҚЫ АЗ scantily populated.

ХАН Khan, prince.

ХАНДЫҚ khanate.

ХАНЫМ woman.

ХАРАМҚАНА harem.

ХАС peculiar to, corresponding (to), proper (to).

ХАТ letter, writing; АШЫҚ ... postcard, reading and writing; ... ЖАЗЫСЫП ТҰР- to be in correspondence with, to exchange letters; ҚАЛ ... subscription, signed statement, receipt, written promise; СЕНІМ ... warrant, power of attorney; ... АЛЫСЫП ТҰР- to correspond /intr./; ... ТИЕСІ АДАМ addresses; ... /ҚАТ/ ҚАҒАЗ notepaper, letter paper.

ХАТТАН- to learn to read and write.

ХАТАСЫЗ faultlessly.

ХАТЕЛІК fallacy, error.

ХАТТА even.

ХАТШЫ clerk, scribe, secretary (technical).

ХАУІПСІЗ safe, secure.

ХАУІПСІЗДІК safety, security.

ХАҚЫНДА of, about, concerning.

ХИМИЯ chemistry.

ХИМИЯЛЫҚ chemical.

ХИРУРГ surgeon.

ХИРУРГИЯ surgery.

ХИРУРГИЯЛЫҚ surgical.

ХЛОР chlorine.

ХЛОРЛЫ chloride.

ХЛОРОФОРМ chloroform.

ХОККЕЙ hockey.

ХОР chorus; ... БАСҚАРУШЫ leader of a chorus.

ХОШ ИІС aroma, fragrance.

ХОШ ИІСТІ aromatic, balmy air, fragrant.

ХРЕСТОМАТИЯ reader, reading book.

ХРИСТИАН ДІНІМДЕГІ АДАМ Christian.

ХРИСТИАНДЫҚ Christianity.

ХРОМ chromium.

ХРОНИКА chronicle.

ХРОНОЛОГИЯ chronology.

ХРОНОЛОГИЯЛЫҚ chronological.

ХРОНОМЕТР chronometer.

ХРОНОМЕТРАЖ time-keeping, timing.

ХҰРМЕТ see ҚҰРМЕТ.

ХҰҚҰҚ right.

ХҰҚҰҚСЫЗ disfranchised person.

ХҰҚҰҚЫ БАРЛЫҚ competence.

ХУЖРЕ cell.

Ц

ЦАРИЗМ tsarism.
ЦЕЙХГАУЗ arsenal, armory.
ЦЕЛЛЮЛОЗА cellulose, (paper) pulp.
ЦЕМЕНТ cement.
ЦЕМЕНТЗАВОДЫ cement works.
ЦЕМЕНТТЕ- to cement.
ЦЕНЗУРА censorship, censure.
ЦЕНЗУРАЛЫ censorial.
ЦЕНТНЕР centner (50 kilogramm).
ЦЕНТРИЗМ centrism.
ЦЕНТРОСОЮЗ The All-Union Consumers Association.
ЦЕХ works, plant department, trade union.
ЦИВИЛИЗАЦИЯ civilization.
ЦИВИЛИЗАЦИЯЛЫ civilized.
ЦИКЛОН cyclone /meteor./, dust extractor.
ЦИКОРИЙ chicory, succory.
ЦИЛИНДР cylinder, drum.
ЦИНК zinc.
ЦИНКТА- to zincify.
ЦИНКОГРАФИЯ zincography.
ЦИРК circus.
ЦИРКУЛЬ compass (for drawing), dividers, calipers.
ЦИСТЕРНА cistern, tank.
ЦИТАТА quotation, citation.
ЦИФР figure, cipher.
ЦЫҒАНДАР КӨШІ gypsy camp.

Ч

ЧАРТИЗМ chartism.
ЧЕК check.
ЧЕМОДАН trunk, suitcase.
ЧЕМПИОН champion.
ЧЕРВОНЕЦ ten-rubles gold piece.
ЧИН-МА Chinese /n./, the Chinese.

Ш

ША /ШЕ/ 1) /word-forming, affix./ like; similar to; 2) for the present, while, until; 3) instead of..., it would be better to...
ШААР chaff.
ШАБАЛАҢДА- 1) to bark fiercely at something (of a dog); 2) to cry out, to quarrel violently with one another, to swear strongly.
ШАБАН 1) shepherd; 2) slow, lazy, sluggish; 3) a lazy horse.
ШАБАНДА- to slow down, to linger, to be slow; to become lazy, slow, sluggish.
ШАБАНДАТ- to slacken the pace, to reduce speed.
ШАБАНДЫҚ sluggishness, laziness.
ШАБАРМАН special.
ШАБАҚ spoke (of a wheel); ... БАЛЫҚ bream (small fish), small fry.
ШАБАҚТА- to pierce a swelling with some sort of sharp instrument (needle, sharp knife) to cause bleeding with incisions.
ШАБДАР yellow with white tail and mane (horse).
ШАБУ 1) cutting of timber; 2) attack, assault; 3) mowing, haymaking; 4) coat-tails.
ШАБУЛШЫ special, express messenger.
ШАБУЫЛ attack, offensive, invasion; raid, gallop; ЖАЛПЫ ... general offensive; ҚАРУЛЫ ... armed attack; ... ЖАСА- to attack; to assault.
ШАБЫН haymaking, meadow.
ШАБЫН- 1) to rage, to rave, to storm; 2) to steam (russian bath).
ШАБЫНДЫ haymaking.
ШАБЫНДЫҚ meadow.
ШАБЫРТТАН- to be cloudy (sky).
ШАБЫС horse race, running (of a horse race).
ШАБЫТ 1) desire, wish, appetite; 2) inspiration.
ШАБЫТТАН- 1) to reveal a strong desire; to do something with pleasure; 2) to have a good appetite.
ШАБЫТТЫ appetizing.
ШАБЫШ- to fight.
ШАБЫҚ time of mowing hay; haymaking, mowing.
ШАБҰЛДА- to gallop.
ШАДЫР extremely quick-tempered; inclined toward conflict.
ШАЖЫРҚАЙ mesentery.
ШАЙ tea; ШАЙҒА ШАҚЫР- to invite to tea.
ШАЙ- /ШАІ-/ 1) to wash by pouring water over something; 2) to rinse the mouth; 3) to wash away (for example, earth) thereby forming a ravine; 4) to rinse, to swill.
ШАЙ ШЕШЕК Corydalis ranunculus.
ШАЙНА- 1) to bite to death, to worry the life out of, to tear (to pieces); 2) to chew; БІР ШАЙНАМ ЕТ chunk of boiled meat (which one could take in one's mouth).
ШАЙНАМА eatable, (edible); an article of food.
ШАЙНАС- 1) to bite, to bite each other, to fight; 2) to grapple (with), to quarrel.
ШАЙНЕ teapot.
ШАЙПА- 1) to trample down damage (for example, meadow, cornfield); 2) to cause confusion, turmoil.
ШАЙТАН devil; ... ТАЯҒЫ cotton thistle; common thistle (Onopordon), plumed thistle.
ШАЙХАНА teahouse.
ШАЙЫ delicate, fine silk.
ШАЙЫЛ- to be rinsed, to be washed off; КӨҢІЛ ... to be disappointed (with something); ЖҮРЕК ... to be taken aback; to become frightened; to grow timid.
ШАЙЫНДЫ shops.
ШАЙЫР /ШАІР/ 1) tree resin; resin derived from trees, colophony; 2) smart, forward, busy, quick, prompt, efficient.
ШАЙЫРЛА- to get fat (excessively).
ШАЙЫРЛАН- to get covered with resin; to cover oneself with resin.
ШАЙЫРЛАТ- to drive to great obesity (of a ram).

ШАЙҚА- 1) to churn butter; to stir kumiss; 2) to shake, to rock, to swing, to move, to shake up; 3) to rinse (linens).
ШАЙҚАЛ- 1) to rock, to swing, to move; 2) to be rinsed.
ШАЙҚАЛТ- to shake (a little).
ШАЙҚАС- to quarrel; to measure oneself (with), to fight (with), to wrestle.
ШАЙҚАҚТА- to rock, to shake, to shiver, to tremble.
ШАЙҚАНДА- to walk with an air of importance.
ШАЙҚОР a lover of tea.
ШАЛ- 1) to eat a little grass on the move (of cattle); 2) to trip someone up unfairly in a fight; also /fig./; 3) to strike with one stroke; 4) to slaughter; 5) to tie a rope or cord around the circumference of something; 6) to catch sight of, to notice, to observe; 7) to sound in the ears.
ШАЛЫШ ТІГУ special method of sewing.
ШАЛ 1) old, old man; 2) gray, gray-haired.
ШАЛА half (way), undecided, indefinite; ... ПІСКЕН ЖУМЫРТҚА soft-boiled egg.
ШАЛАЛЫҚ halfway policy, imperfections, unfinished design.
ШАЛАП beverage (a mixture of water and sour milk).
ШАЛАУЫЗ ҚОЙ large, greasy ram.
ШАЛАҒАЙ shallow person (not carrying the matter to completion; carrying out work perfunctorily); ... ШЫҒАРМАЛАР hack work; hack production.
ШАЛБАР trousers, wide trousers.
ШАЛБЫР- 1) to offend; 2) to despise, to disdain.
ШАЛДУАР restive, jibbing, hardmouthed (of a horse); spoiled, undisciplined.
ШАЛДЫР- to let a horse rest and eat a bit (along the way).
ШАЛДЫРТ- see ШАЛДЫР-.
ШАЛЖАҚ 1) restive, rearing, unbroken (horse); 2) spoiled, naughty (of a child).
ШАЛЖАҚТА- 1) to be naughty, to play, to play pranks, to indulge oneself; 2) to be affected.
ШАЛЖАҚТАТ- to spoil; to permit pranks.
ШАЛЖЫЙ- to sit with an important air.
ШАЛМА chalma – a kind of turban (headdress worn by men of Eastern nations).
ШАЛПЫ loving to talk slander (of women).
ШАЛПЫЛ splash (of water).
ШАЛПЫЛДА- to ripple, to babble.
ШАЛПЫЛДАТ- to splash (water).
ШАЛШЫҚ 1) dirt, filth, mud; 2) pool, puddle.
ШАЛЫ unhusked rice.
ШАЛЫМДЫ 1) strong, sturdy; 2) agile, quick, clever.
ШАЛЫС slanting, oblique, squinting (eyes), obliquely; АТТЫ ... ЕРЕЛЕ- to hobble a horse; ... КӨЗ squint-eyed, cross-eyed; ... СӨЛЕ- to speak defiantly, aggressively.
ШАЛЫҚ ailment, dizziness, fit (of madness).
ШАЛЫҚ- to go mad, to be mad.
ШАЛЫҚТА- 1) to smile (of a child); 2) to live in clover.
ШАЛҚ- 1) to bend aside, to deviate, to digress; 2) to rest on one's laurels.
ШАЛҚАЙ- 1) to move away; to depart; to withdraw; to deviate; to come off; to pass away (die); 2) to lean backwards; 3) to stick out one's chest and stomach; ОЛ ӘЛДЕҚАНДАЙ БОЛЫП ШАЛҚАЯ ҚАЛЫПТЫ he got conceited and gives himself airs.
ШАЛҚАСЫНАН: ... САЛ- to throw (wrestling); ... ТУС- to fall over backward; ЕСІК ... АШЫЛДЫ the door opened wide; МЕН ОСЫНЫ АЙТЫП ЕДІМ, ОЛ ... ТУСТІ when I told him that, he refused flatly.
ШАЛҚАЛА- to move backward and topple over backward; to lean backwards.
ШАЛҚАМ /ШАЛҚАН/ turnip.
ШАЛҚАН see ШАЛҚАМ.
ШАЛҚАР a big lake; ... КӨЛ big lake.
ШАЛҚАҚ stretched out (of a man); leaning (thrown) back.
ШАЛҚАҚТА- 1) to walk with one's head thrown back; 2) to give oneself airs, to get conceited.
ШАЛҚАНДА- see ШАЛҚАҚТА-.
ШАЛҒАЙ- 1) to the side, not on the way; 2) facing (of a coat) lapel.
ШАЛҒЫ scythe; ШӨП МАШИНАНЫҢ ШАЛҒЫСЫ scythe (blade) of a mowing machine.
ШАЛҒЫН Alpine grasslands, high grass, hay-cutting.
ШАЛҒЫШЫ mower.
ШАМ (used only in the possessive form) that which causes offence; ОНЫҢ ШАМЫНА ТИМЕ Don't offend him!
ШАМ candle(s); lamp; МАЙ ... candle; ... МАЙЫ stearine; ... ҚОЙҒЫШ candle-

stick; ШАМНЫҢ ҚАЛПАҒЫ lamp-shade.

ШАМА 1) tea-residue; 2) approximate size (value, magnitude), approximately, about, size, visual evaluation; 3) strength, power, possibility, opportunity, means; МҰНЫ ІСТЕУГЕ ОНЫҢ ШАМАСЫ КЕЛЕР МЕ ЕКЕН? Will he be able to do this work? (does he have the capabilities?); ШАМАМНАН КЕЛГЕНШЕ to the extent of my strength; ШАМАДАН ТЫС without measure, without bounds, measureless.

ШАМАЛА- to determine approximately (the size of something); to estimate visually; БАЛА, СЕН ... boy, don't overdo it.

ШАМАЛАС isometric, equigraphic, equivalent, (roughly) identical.

ШАМАЛЫ approximately, about a little limited, narrow-minded, mediocre, none too clever (men).

ШАМАСЫЗ infinitely, too.

ШАМДАЛ candlestick.

ШАМДАН- to take offense, to be hurt, to take something as an insult, to be obstinate (of a horse).

ШАМДАНДЫР- to speak caustically; to wound someone's self-esteem.

ШАМДАҒАЙ athlete; ШАМДАҒАЙЫҚ ӨНЕР athletics.

ШАМЫРҚАН- to be thirsty (and quench one's thirst).

ШАНА sledge, sled.

ШАНД- to tie (a cord, rope around); to wind a cord or rope around.

ШАНДЫР groin.

ШАНШ- /ШАНШЫ-/ to stab, to break, to slaughter, to kill, to split, to knock, to hammer, to prick, to sting, to stick (into), to drive (into), to run (into), to pierce, to wound someone (with words).

ШАНШАҚ /ШАНШҚАҚ/ dragon fly.

ШАНШУ puncture, perforation, cleaving, splitting, colic.

ШАНШЫ- see ШАНШ-.

ШАНШҚАҚ see ШАНШАҚ.

ШАНЫШҚЫ a trident for chipping (splintering); fork.

ШАНЫШҚЫЛА- to puncture, to prick, to pierce.

ШАП- to raid, rob, to gallop, to cut, to slash, to mow, to hew, to beat, to strike, to hit, to attack, to assault; АСҚА МЕЙЛІМ ШАППАЙДЫ (I have) no appetite; КӨҢІЛ ... to have a desire.

ШАП 1) flank of horse, groin; 2) zap /onomatopoeia/; ... БЕР- to seize quickly; ... АЙЫЛ the hind (back) saddle-girth.

ШАПА ШОТ a little axe (hatchet) for firewood.

ШАПАЛАҚ banging, slamming, knocking, slapping, splashing.

ШАПАЛАҚТА- to spank; ҚОЛ ... to applaud.

ШАПАН dressing-gown, house robe, overalls, oriental robe.

ШАПАНШАҢ only in one robe.

ШАПАШОТ /ШАПҚЫ/ chopper.

ШАПАҚ horizon; glow; ТАҢ ШАПАҒЫ daybreak.

ШАППА 1) cock (of a gun); 2) pen-knife; ... ПШАҚ pocket-knife; ... ІЛГЕК trigger.

ШАППЫ cleaver, chisel.

ШАПРАШ cross-eyed; ... МІНЕЗДІ АДАМ man with an unbalanced character.

ШАПРАШТАН- to look aslant; to look angrily.

ШАПРАШТЫҚ squint; strabismus.

ШАПТАЛЫ peach; ... АҒАШЫ peach tree.

ШАПТЫР- 1) to make a horse gallop; to go fast; 2) to force, to strike, to hit; 3) to couple a stallion.

ШАПТЫРУ /ШАПТРУ/ coupling of horses.

ШАПТЫҚ /Ғ/- to fly into a rage; to swear, to rage, to rave.

ШАПТЫҚТЫР- to put someone in a rage; to force to swear (rave).

ШАПШ- to spring, to jump, to leap; to gush out (of a fountain).

ШАПШАҢ quickly, promptly, adroitly; ... ОҚУ fluent reading.

ШАПШАҢДА- to hurry, to hasten.

ШАПШАҢДАТ- to hasten, to speed up, to force to hurry, to hasten, to spur on, to urge on.

ШАПШАҢДЫҚ quickness, speed, agility, promptness, efficiency, fluency.

ШАПШЫМА СУ fountain.

ШАПҚАН ЕТ ground meat.

ШАПҚЫЛА- to chop.

ШАПҚЫЛАС- 1) to skip, to jump, to gallop; 2) to fight with swords.

ШАПҚЫН a race horse.

ШАПҚЫНШЫ bandit.

ШАПҚЫНШЫЛЫҚ raid, robbery.

ШАР 1) ball, sphere; 2) whetstone; 3) cattle tracks in different directions, trampled-down places; ШАРҒА ТҮС- to be ballotted; ...

ТЕМІР brittle metal (iron); ... ҚОЙДЫҢ ЕТІ meat of an old ram.

ШАРА 1) a big wooden bowl (for meat); 2) eye-socket, orbit of the eye; КӨЗІ ШАРАСЫНАН ШЫҚТЫ his eyes fell out of their sockets, (he) became frightened.

ШАРАЙ КӨЗГЕ- to hit the right nail on the head.

ШАРАНА caul, amnion.

ШАРАП wine, beverage; "АЛАТАУ" ШАРАБЫ "Alataw" (apple wine).

ШАРАСЫЗ without issue, hopeless.

ШАРАСЫЗДЫҚ hopelessness.

ШАРБАҚ fence, yard, hurdle.

ШАРДАҚ attic.

ШАРЛА- to go all over, to visit everywhere.

ШАРЛАН- to get fat, to be walked over.

ШАРП- to singe.

ШАРПЫ layer of fat (on the stomach).

ШАРПЫЛ- 1) to be enveloped in flames; to burn, to scorch; 2) to suffer some sort of damage.

ШАРТ 1) contract, treaty, terms, demand, condition; 2) sharp sound, crash, crack; ... ЖАСА- to conclude a treaty.

ШАРТ-ШҰРТ see ШАРТПА-ШҰРТ.

ШАРТПА-ШҰРТ ТӨБЕЛЕС- to suddenly start a brawl.

ШАРТСЫЗ unconditional.

ШАРТАС- to arrange, to agree, to conclude an agreement, treaty.

ШАРТТЫ conditional.

ШАРТЫЛДА- to crash loudly, to crack loudly, to roar loudly, to crack, to break with a noise.

ШАРТЫЛДАТ- to produce a loud crack, crash, roar.

ШАРТЫЛ КЕБІСІ shoes.

ШАРТЫЛДАҚ МАЙ melted butter.

ШАРУА 1) peasant, farmer, agriculturist; 2) economy (farm); 3) affair, business, cause, deed; ШАРУАҢ БОЛМАСЫН It's none of your business.

ШАРУАШЫЛЫҚ economics, economy farm; КӨМЕКШІ ... subsidiary economy; ЖОСПАРЛЫ ... planned economy.

ШАРША- to weaken, to grow weak, to get tired, to tire, to weary.

ШАРША ТАМЫЗ /obs./ July.

ШАРШАМАЙ without fatigue.

ШАРШАМАСТАН indefatigable.

ШАРШАТ- to wear out, to exhaust, to tire, to fatigue.

ШАРШАУ weariness, fatigue, tiredness.

ШАРШЫ 1) square; 2) noon time; ... БОЙЛЫ short and stocky.

ШАРЫЛДА- to shout, to howl furiously.

ШАРШЫЛЫҚ КЕЛЕМ quadrature.

ШАРШЫЛЫҚ ӨЛШЕУІШТЕРІ square measures.

ШАРЫҚ grindstone, whetstone; ... КЕБІС leather sandals; bad foot-wear; ... ҚАЙРАҚ grindstone.

ШАРЫҚТА- 1) to turnabout in the sky, to soar high in the sky; 2) to become conceited.

ШАРҚАТ red silk scarf.

ШАТ 1) joint of pelvis bones; 2) happy.

ШАТ- to babble nonsense; ШАТПАЙ ОТЫР Don't babble!

ШАТА illegitimate child (out of wedlock).

ШАТАС distant relationship, kinship.

ШАТАС- 1) to be confused, to lose one's senses, to entangle oneself, to get entangled, to get confused; 2) to quarrel, to fall out with.

ШАТАСТЫР- 1) to implicate, to confuse, to muddle; 2) to quarrel.

ШАТАСҚАНДЫҚ madness, insanity.

ШАТАҚ intricate business scandal; ... ШЫҒАР- to start a scandal.

ШАТАҚ- 1) to communicate, to get into contact, to have to do with; 2) to unite, to join, to combine; 3) to entangle oneself, to get entangled.

ШАТНА- 1) to crack, to hit; 2) to get angry.

ШАТПАҚ nonsense, absurdity, scrawl (on paper).

ШАТПАҚТА- to make scrawls (on paper), to write or say something absurd, senseless.

ШАТТАН- to be gay, to rejoice.

ШАТТАНДЫР- to make glad, happy; to cause joy; to cheer up /tr./.

ШАТТЫҚ gladness, merriment, mirth, gaiety.

ШАТЫЛ- to be involved in some sort of evil business; to entangle oneself, to get entangled.

ШАТЫНА- to burst, to break, to crack.

ШАТЫР tent, roof; ... ТАЯНЫШЫ rafter.

ШАТЫРАШ see ДОЙБЫ.

ШАТЫРЛА- to crack, to creak, to chirp, to jabber, to rumble (of thunder).

ШАТЫР-ШҰТЫР sharp crack, crash, roar.

ШАТЫС confusion, muddle, mess; СҮЙЕК ... КІСІЛЕР people, having family ties.

ШАТЫС- to entangle oneself; to be entangled.

ШАТҚАЛ pass, gorge, defile.

ШАУЫН horned cattle.

ШАШ- 1) to sprinkle, to strew, to sow, to plant, to scatter, to spill over; 2) to squander, to waste, to dispute.

ШАШ hair; ... МАЙЫ burdock oil; ... ТАРАЗ hairdresser, barber.

ШАШТҮЙРЕҮІМ hairpin, tack, brad.

ШАШАҒА horse's fetlock.

ШАШАУЛАН- to repulse, to struggle, to separate, to get detached, to seclude oneself, to break off.

ШАШАҚ brush, tassel, fringe.

ШАШАҚТА- to border with tassels and fringe.

ШАШАҚТАН- to look like a brush, tassel.

ШАШАҚТЫ БАУ fringe.

ШАШБАУ ribbon, twisted in plaits; ШАШБАУЫН КӨТЕР- to worm oneself into the favor of; to fawn (upon).

ШАШРА- /ШАШЫРА-/ to sprinkle, to splash, to spatter, to scamper off, to crumble, to disperse (of cattle), to straggle.

ШАШРАТ- /ШАШЫРАТ-/ to sprinkle; to splash; to spatter.

ШАШСЫЗ hairless.

ШАШТАРАЗ see ШАШ ТАРАЗ.

ШАШТЫ hairy.

ШАШУ gifts, brought to the wedding festival.

ШАШЫ АҒАРҒАН gray-haired.

ШАШЫЛ- to tire oneself out; to be exhausted; to spend all one had.

ШАШЫРА- see ШАШРА-.

ШАШЫРАТ- see ШАШРАТ-.

ШАШЫРАНДЫ spray, sparks, drops, splashes.

ШАЯН 1) scorpion, crawfish; 2) sharp-tongued; ОНЫН-ТІЛІ ... he speaks only caustically.

ШАҚ /Ғ/- 1) to strike fire (from a flint); 2) to sting (of insects), to bite (snakes); 3) to crack (nuts); 4) to break a bone; 5) to complain; 6) to hammer (of blood in the temples); 7) to hurt someone's feelings; МҰҢ ... to lament one's fate; БАҚАЙ-ШАҒЫНА ДЕЙІН ... (thoroughly; the smallest detail; to investigate someone's actions, behavior), to examine in detail.

ШАҚ 1) term (time), age, time, period (of 8 months, date, etc.); 2) hardly enough, just enough; 3) suitable, fit (of clothing); КЕЛЕР ..., ОСЫ ..., ӨТКЕН ... future tense, present tense, past tense; ЖАН БАСЫНА ШАҚҚАНДАҒЫ МӨШЕРІ per head, per capita.

ШАҚА 1) small copper coin, a quarter kopeck piece; 2) naked, bare; ҚЫЗЫЛ ... completely bare (of the young of animals).

ШАҚАЛ jackal.

ШАҚАР /АДАМ/ 1) desperate; 2) mischievous (man), dare-devil.

ШАҚПАҚ cocking-piece, flint, steel; ... ТАС flint.

ШАҚПАҚТЫ МЫЛТЫҚ a light flintlock musket.

ШАҚРЫМ verst (3,500 feet).

ШАҚТА- to limit, to restrict, to diminish, to reduce; АЯҒЫНДЫ КЕРПЕҢЕ ШАҚТАП СОЗ- to cut one's coat according to the cloth.

ШАҚТЫ (word used after cardinal numbers) about, approximately.

ШАҚША snuffbox.

ШАҚШЫ- to jingle, to strum, to knock.

ШАҚШҰҚ clang, clank.

ШАҚЫЛДА- to squeak, to creak, to crack, to crackle, to crunch, to give a knock, to tap, to rap.

ШАҚЫЛДАТ- to knock, to chatter, to pound.

ШАҚЫР- to call, to invite, to crow; ҚОНАҚҚА ... to invite as a guest.

ШАҚЫРДА- to clank, to clang, to grit one's teeth.

ШАҚЫРТ- to force to call, to force to invite; to call through someone.

ШАҚЫРТТЫР- to call (someone) through a person.

ШАҚЫРУ call, appeal, irritation, summons, challenge; ... ҚАҒАЗ notification.

ШАҚЫР-ШҰҚЫР crunch, crackle, crash.

ШАҚЫРЫЛ- to be called, invited.

ШАҚЫРЫЛУШЫ one who is called, summoned.

ШАҚЫРЫМ verst; ... БАҒАНАСЫ milestone.

ШАҚЫРЫС- to call (summon) one another; to invite one another and guests.

ШАҒА raven nestling.

ШАҒАЛА seagull.

ШАҒАЛАДАЙ totally white.

ШАҒАТЫН ЖЫЛАН viper.

ШАҒЫЛ 1) road metal (gravel, broken stone, etc.); 2) crescent-shaped sand dune.

ШАҒЫЛ- 1) to be reflected, to reverberate, to have an effect (on); 2) to dazzle, to blind (irritate) the eyes; 3) to be broken into pieces, to smash into pieces; ТАУЫ ... to fail, to be disappointed.

ШАҒЫЛЫС reflection.

ШАҒЫЛЫС- to mate (birds).

ШАҒЫЛЫСУ 1) reflection, reverberation, repulse; 2) mating of birds.
ШАҒЫМ (legal) appealed complaint; appeal, complaint, denunciation, information (against), slander, calumny; ... АРЫЗ (legal) appealed complaint; complaint; ... АРЫЗ БЕР- to appeal (law); ... СОТЫ (highest) court of appeal; Court of Cassation; ... ҚАҒАЗ (legal) appealed complaint.
ШАҒЫМПАС calumniator; slanderer.
ШАҒЫМЫ 1) tattletale, sneak; 2) prosecutor, plaintiff.
ШАҒЫН 1) not big, limited, scanty; 2) suitable, proper (of clothing); ... БАС small family.
ШАҒЫНДА- to fit, to suit, to adapt, to make (something) to size, to spend, to use something economically.
ШАҒЫР 1) grey (of the eyes of a man or a horse); 2) (tall) weeds.
ШАҒЫРЫМ see ШАҚЫРЫМ.
ШАҒЫС- to quarrel.
ШАҒЫСТЫР- to bring about a quarrel, to slander, to defame, to calumniate, to set (on), to hound.
ШАҢ dust; ШАҢЫНА ІЛЕСТІРМЕ- to leave far behind, to outstrip.
ШАҢАРАҚ /ШАҢЫРАҚ/ wooden circle forming the smoke opening of a yurt.
ШАҢГЫЛ rifle.
ШАҢДАҚ dusty place.
ШАҢЫЛДА- /ШАҢҚЫЛДА-/ to strum, to jingle, to make a noise; ШАҢҚЫЛДАП ҮР- to bark loudly; ШАҢҚЫЛДАП СӨЛЕ- to talk loudly.
ШАҢЫРАҚ see ШАҢАРАҚ.
ШАҢҚАН shining white.
ШАҢҚЫЛДАҚ loud, stentorian.
ШАҢҒЫ skis; ... ТЕБУМІ skier; ШАНҒЫМЕН ЖАРЫСУ skiing.
ШАҢҒЫШЫ skier.
ШАІ see ШАЙ.
ШАІЛА- 1) to drink tea; 2) to fatten excessively.
ШАІР see ШАЙР.
ШЕБЕР 1) foreman, master (craftsman, expert); 2) tailor.
ШЕБЕРЛЕН- to specialize (in); to become the master (of a craft, etc.).
ШЕБЕРЛІК 1) ability, skill, handicraft, trade; 2) tailor's trade.
ШЕБЕРХАНА workshop.
ШЕГЕ nail; ... БҰРҒЫ small borer, gimlet.
ШЕГЕЛЕ- to nail.
ШЕГЕЛЕН- to stick; to stay much too long; to be long delayed.
ШЕГЕН framework of a well.
ШЕГЕНДЕ- to strengthen the walls of a well (with a framework).
ШЕГЕР- to strike off, to knock off, to deduct from an account, to subtract, to deduct, to take away.
ШЕГЕРТКЕ see ШЕГІРТКЕ.
ШЕГІН- 1) to move backward; 2) to release, to give leave (of absence).
ШЕГІНДІР- 1) to force to go backward; 2) to force to release, give leave (of absence) to.
ШЕГІНУ retreat (digression, deviation).
ШЕГІНШЕК irresolute (of a man), restive, jibbing (of a horse).
ШЕГІНШЕКТЕ- see ШЕГІН-.
ШЕГІНІС retreat.
ШЕГІР grey (of the eyes of a man).
ШЕГІРТКЕ /ШЕГЕРТКЕ/ grasshopper, locust.
ШЕГІРШІН elm (tree similar to hornbeam, Ulmus densa).
ШЕДЕР hobble (for horses).
ШЕДІРЕЙ- to stare (at).
ШЕЙІН to, up to, until.
ШЕК /Г/- 1) to hand, to measure, to try on; 2) to smoke; АЗАП ... to experience torture; САИАР ... to travel; ШЫЛЫМ ... to smoke (tobacco, a cigarette); ҚАЙҒЫ ... to know sorrow.
ШЕК 1) boundary; border, limit; 2) viscera, intestines, internal organs; 3) doubt, suspicion; ШЕКТЕН ТЫС excessive; ... КЕЛТІР- to doubt; ... ҚОЙЫЛМАҒАН МОНАРХИЯ absolute monarchy (unlimited); ... ҚОЙЫЛҒАН МОНАРХИЯ limited monarchy.
ШЕКАРА boundary, bound.
ШЕКАРАДАҒЫ ӨСКЕР frontier guard.
ШЕКАРАЛЫҚ frontier /adj./; border /adj./; ... БАҒАНА a boundary stake.
ШЕКАРАШЫ frontier-guard.
ШЕКАРАШЫЛАР ОТРЯДЫ a frontier detachment.
ШЕКЕ brain cavity (cranium); place above temples; ШЕКЕСІНЕН ҚАРА- to look down on (someone); ҚЫЗЫЛ ... БОЛ- to fight fiercely; ШЕКЕЛЕ to hit on the head (cheek).
ШЕКЕР sugar; ҚҰМ ... granulated sugar.
ШЕККІ scales, balance.
ШЕКПЕН material of camel's hair.

ШЕКСІЗ 1) measureless, boundless; 2) without a doubt, undoubtedly.
ШЕКСІЗДІК 1) immoderateness; intemperance; 2) endlessness, infinity.
ШЕКТЕН- to doubt, to suspect.
ШЕКТЕНДІР- to arouse doubt, suspicion.
ШЕКТЕС adjacent, contiguous (to), neighboring, to be adjacent (to), to have a common border; to be contiguous to.
ШЕКТІ 1) limited, scanty, final ultimate; 2) doubtful, suspicious.
ШЕКІЛДЕУІК hazelnut; ... АҒАШЫ hazelnut tree (Corylus avellana).
ШЕКІС- to squabble (with); to enter into conflict.
ШЕКӘЛӘ- to strike on the head.
ШЕЛ 1) thin layer of fat (hypodermic fat); 2) wall-eyed; КӨЗІН ... ҚАПТАҒАН he gives himself airs.
ШЕЛДЕ- to scrape the remaining (fat) from the hide.
ШЕЛДЕН- to grow fat; to fatten (cattle).
ШЕЛЕК bucket, pail, milkpail.
ШЕЛЕКТЕ- to measure in buckets; to pour, to draw (water, etc.) in buckets.
ШЕЛПЕК a thin, flat cake, cooked in fat.
ШЕМ candle.
ШЕМБІ /obs./ Saturday.
ШЕМІРШЕК cartilage, gristle.
ШЕМІРШЕКТЕН- to turn into gristle /intr./.
ШЕН 1) rank, grade (rank) shoulder strap, epaulet; 2) time; 3) place; БІЗДІҢ ҮЙ ҚАЛАҢЫҢ ОРТА ШЕНІНДЕ our house is in the center of town; ТҮС ШЕНІНДЕ at noon; ШЕННЕН ШЫҚҚАН ЖҮЙРІК jumper or fast horse, knowing no equal; ОЛ ШЕНІНЕ ЖУЫТПАДЫ he didn't let (anybody) approach him; ОЛ ОСЫ ШЕНДЕ БОЛСА КЕРЕК one must suppose, that he (it) is in the environs.
ШЕНДЕС neighboring, adjoining, nearby.
ШЕНЕ- to offend someone with caustic remarks.
ШЕП barricade, barrage, obstruction; ... ҚҰР- to construct a barrier.
ШЕР grief, sorrow, melancholy, depressed condition, chronic, long time illness; ... ТАРҚАТ- to dispel sorrow.
ШЕРКЕУ church; ... МҰНАРАСЫ steeple, bell-tower.
ШЕРЛІ small.
ШЕРМЕҢДЕ ashamed, disgraceful, depressed.
ШЕРМЕҢ pregnant; ШЕРМЕҢ-ШЕРМЕҢ ЕТ- to move clumsily (of a portly person).
ШЕРМЕҢДЕ- to walk with flatulent stomach, to be pregnant.
ШЕРМИЙ- /ШЕРТИЙ-/ to swell, to stick out.
ШЕРТ- 1) to play (for example, on the dombra, a musical instrument); 2) to snap (one's) fingers.
ШЕРТИЙ- see ШЕРМИЙ-.
ШЕРТУ snapping the finger, playing on the dombra.
ШЕРШЕМБІ /obs./ Wednesday.
ШЕТ edge, border, borderland, outskirts, unfamiliar, strange, foreign; ... ЕЛ foreign land (beyond the border); ... ЕЛДІК foreigners; ШЕТТЕН КЕЛГЕН the newly-come, foreign, alien; ШЕТТЕН КЕЛГЕН КІСІ the newly-come, foreigner, alien; ШЕТТЕН ТАСУ import; ШЕТКЕ ШЫҒАРУ expert.
ШЕТКІ extreme, the last.
ШЕТЕН fence.
ШЕТТЕТ- to isolate.
ШЕТТӘ- to put to shame, to offend.
ШЕШ- 1) to decide; 2) to untie, to undo, to allow, to resolve, to achieve.
ШЕШЕ mother, grandmother.
ШЕШЕК 1) flower; 2) smallpox.
ШЕШЕКТІ variolic, variolous.
ШЕШЕН 1) eloquent; expressive; 2) orator.
ШЕШЕНДІК eloquence, oration.
ШЕШЕНС- to pretend to be an orator.
ШЕШУ solution (of a question).
ШЕШУШІ he who unties or undoes something; decisive (moment).
ШЕШІЛ- to be undressed.
ШЕШІН- 1) to undress; 2) to dare to do something; ШЕШІНГЕН СУДАН ТАЙЫНБАС to the resolute (daring?) nothing is fearful.
ШЕШІНДІР- to undress.
ШЕҢ near place, close, near.
ШЕҢБЕР circumference, hoop, circle.
ШЕҢБЕРЛЕ- to put on a hoop (as clothing).
ШЕҢГЕЛ 1) strong hand; 2) paw, claws of a predatory bird; 3) thorny reed.
ШИ 1) mats of shaggy grass covering the latticed part of yurt; 2) rough shaggy grass (Lasia grostia splendens or Stipa splendens).
ШИДЕН quilted gown.
ШИЕ cherries; cherry tree; ... АҒАШЫ cherry tree, cherries.
ШИЕ /-ЛЕП/ БАЙЛА- to tie a knot, which is difficult to untie.

ШИЕЛЕН- to be tightly tied, to entangle oneself; to get tangled up.
ШИЕЛЕНІС- to get tangled into knots; to become complicated.
ШИКІ raw, uncooked, unripe, green (of fruit); undressed, raw (for example, hide), unfinished; ... ТЕРІ rawhide (leather), skin, hide (raw); ШИКІЗАТ raw material.
ШИКІЛІК immaturity, unripeness, imperfection.
ШИЛАН purse.
ШИМАЙ disorderly constructed lines.
ШИМАЙЛА- to draw confusedly.
ШИМАЙАТ- to force (permit somebody) to hatch, shade, cover with drawings in a disorderly fashion.
ШИМАЙЛАТТЫР- to force (through a person) to draw in a disorderly way.
ШИРАТ- to spin, to twist to find.
ШИРАҚ see ШЫРАҚ.
ШИРАҚ cheerful, lively, quick, adroit.
ШИРАҚТЫҚ quickness, agility, cheerfulness.
ШИРЕК quarter.
ШИТ- /ШІТ-, ШИІТ-/ to be wet, to be soaked, to void, to urinate.
ШИІН aftergrass, aftermath.
ШИІНДА- grow over with grass.
ШИІР pasture, where the grass has been eaten; ... ШЕТ farthest frontier.
ШИІТ cotton seed.
ШИҚАН abscess, boil.
ШИҚЫЛДА- to cheep, peep (of nestlings), to squeak (of a cart).
ШИҚЫЛДАҚ squeaker; ... АРБА squeaky cart.
ШОДЫР see ШОР.
ШОДЫРАЙ- to swell.
ШОДЫРАЙТ- to cause swelling.
ШОДЫРМАҚ bump, lump, cone, kernel.
ШОЙНАҚ lame, lame person.
ШОЙНАНДА- to limp.
ШОЙЫН cast iron; ... ЕРІТЕТІН ЗАВОД smelter, iron works; ... ҚОРЫТАТЫН ЗАВОД cast-iron foundry; iron foundry; ... ҚҰЯТЫН ЗАВОД cast-iron foundry.
ШОЙЫРЫЛ- to suffer from sciatica; to limp on both hind legs.
ШОЛ- to survey, to view, to review.
ШОЛАҚ crippled, maimed, dock-tailed, short; ... КЕШЕ alley, lane.
ШОЛАҚТЫҚ shortness.
ШОЛЖАҢДА- 1) to lisp (of a man with a speech defect); to pronounce incorrectly, unclearly, several sounds; 2) to play pranks, to be naughty, to treat oneself (to).
ШОЛЖАҚ see ШОЛЖЫҢ.
ШОЛЖАҚТАТ- to let someone be naughty.
ШОЛЖАҢ pet, favorite, spoiled (person).
ШОЛЖЫҢ lisping.
ШОЛЖЫҢДЫҚ lisping.
ШОЛПАН 1) Venus (planet); 2) woman's name; 3) dawn; ... ЖҰЛДЫЗ morning star.
ШОЛТАҢ-ШОЛТАҢ- to walk (of a small man); to move, to stir (of short man).
ШОЛТАҢДА- to be docktailed.
ШОЛТЫЙТ- to dock a tail, to shorten.
ШОЛУ review, survey, reconnoitring, exploration.
ШОМ- to dive.
ШОМБАЛ 1) mangle (for ironing linen); 2) fat, massive.
ШОМБАЛА- /ШОМБУ-/ to stick in the mud.
ШОМЫЛ- to bathe (oneself), to take a bath.
ШОМЫЛДЫР- to bathe /tr./; to give a bath (to).
ШОМЫЛМА bathhouse, bathing-place.
ШОМЫЛУ bathing.
ШОНАЙНА agrimony (Agrimonia), burdock.
ЖОНЖАР 1) tall, high; 2) big shot, bigwig, boss.
ШОНТАЙ cartridge clip, cartridge belt.
ШОПАН shepherd, sheepfarmer, herdsman, cowboy.
ШОПАНАТА name of the mythical patron of sheep and goats.
ШОПЫЛДАТ- to kiss; to give a smacking kiss.
ШОР growth.
ШОРАЛА- to be lucky; to be happy; to do someone good, to be good to someone.
ШОРАҒАТАЙ pike.
ШОРЛАН- to form (of a growth on the body).
ШОРТ flatly, pointblank; ... КЕС- to cut off, to chop off, to sever; ... СЫН- to break into at once.
ШОРТАН pike.
ШОРШ- to splash (of fish); to start, to flinch, to jump up, to run up.
ШОРҚАҚ inexperienced, clumsy.
ШОРҚАҚТЫҚ inexperience, clumsiness.
ШОТ 1) hoe (for cultivating around trees); 2) abacus; ... ОРАҚ a sickle for feather grass.
ШОТА latticed side of a cart.
ШОТҚА a brush for painting skin (leather).

ШОШ- to become inflamed, to swell (of a gland).
ШОШАЙ- 1) to jut out, to protrude, to stick; 2) to be gathered in a cone-shaped heap; 3) to be funny, to be comical.
ШОШАЙТ- to put something on end, to gather something in a cone-shaped heap.
ШОШАҚ haystack, rick, pointed; ... ТАС the Khokand saddle.
ШОШАҚТА- to be restless, fidgety.
ШОШАҢ-ШОШАҢ ЕТ- to be frivolous, extremely light-headed.
ШОШАҢДАТ- to make frequent short movements with something; to move something often.
ШОШУ- to fear, to become frightened.
ШОШУТ- to frighten.
ШОШЫН- to become frightened (unexpectedly, without cause).
ШОШЫНДЫР- to frighten, to cow.
ШОШҚА /ШУШҚА/ pig, swine; ... БАҚТАШЫСЫ swineherd; ... ЖАҢҒАҚ acorn; ... ӨСІРУ ШАРУАШЫЛЫҒЫ swinebreeding; ШОШҚАНЫҢ АЗБАНЫ pig; ШОШҚАНЫҢ ЕТІ pork; ШОШҚАНЫҢ ҚЫЛЫ bristle.
ШОҚ 1) bush(es), brushwood, shrubbery, shrubs, grove; 2) small brush, painting brush, tassel; 3) hot coal; БІР ... ГҮЛ bouquet of flowers; ... ТАЛ dense willow grove.
ШОҚАЛАҚ locality, covered with small mounds.
ШОҚАҚТА- to go at a gallop; to skip along.
ШОҚПАР cudgel, club (with a thick end); blackjack, arm(s), weapon(s); БІРЕУГЕ ҚОЛ ... БОЛ- to be (blind), a fool in someone's hands.
ШОҚПЫТ shabby clothing, rags.
ШОҚПЫТТАЛ- to be extremely worn out; to become dishevelled.
ШОҚРАҚ pace, gait, light gallop.
ШОҚРАҚТЫ moving at a slow gallop.
ШОҚТЫҚ withers.
ШОҚУ- to peck.
ШОҚУМА /ШОҚЫМА/ scattered scabs.
ШОҚУР sturgeon.
ШОҚША bundle, bunch; ... САҚАЛ pointed little beard.
ШОҚЫ pointed hill, knoll, peak, spire, pinnacle.
ШОҚЫР sturgeon.
ШОҚЫТ- to go at a gallop.
ШОҒЫР group, mob, assemblage.
ШОҒЫРЛАН- to accumulate; to be gathered in a heap.
ШОҒЫРМАҚ 1) assemblage, small group; 2) crust, rind, bark.
ШОҢҚАЙ- to squat, folding the hind paws under himself (an animal).
ШУ noise.
ШУАҚ glitter, shine, aureole, radiance, ray of sunlight; КҮН-ШУАҚ sunny side.
ШУАҚТА- to bask in the sun.
ШУБАТ sour camel's milk.
ШУБУРТПА beads, necklace.
ШУДА camel hair; long hair from the underside of the neck and on the legs above the knees of a camel.
ШУЖУҚ sausage.
ШУЛА- to roar, to bellow, to howl, to shout, to cry, to make a noise, to be noisy.
ШУЛАТ- to force to make a noise, to raise a noise, racket.
ШУЛДА- to shout.
ШУЛУҚ scarf.
ШУМАҚ 1) sheaf, bunch, cupola; 2) couplet, stanza.
ШУМАҚТА- to coil a rope.
ШУРАЙ good or greasy fat, rich piece (of meat, etc.).
ШУЫЛ noise.
ШУЫЛДА- to make a noise, to shout.
ШУЫЛДАТ- to force someone to make a noise, to cry out.
ШУЫЛДАҚ noisy, boisterous.
ШУҚАНАҚ small mound; small hillock.
ШУҚАНАҚТЫ ЖЕР hummocky place.
ШЫБАР multi-colored, motley, mixed.
ШЫБАҚ ditch.
ШЫБАҚШЫ ditch-digger.
ШЫБЖЫҢДА- to be very anxious, worried, to fuss.
ШЫБЖЫҢДАТ- to force someone to stir; to fuss about anxiously.
ШЫБЫН fly; ШЫБЫН-ШІРКЕЙ swarm of midges; ШЫБЫН-ШІРКЕЙ БОЛЫП АРАҒА ТҮС- to intercede for someone; ... ЖАНЫ ЖАТЫР (he) is hardly alive; ШЫБЫН-ҚҮЙВН БОЛЫП ШАУЫП КЕТТІ (he) darted quickly.
ШЫБЫНДА- to fan off flies.
ШЫБЫРЛА- to swarm (with); to teem (with).
ШЫБЫРТҚЫ whip, lash.
ШЫБЫШ a year-old kid (goat).
ШЫБЫШЫҚ wagtail.
ШЫБЫҚ small twig; (long) thin switch, (long) dry branch, birch (rod).

ШЫБЫҚТА- to whip, beat with a switch, birch rod.
ШЫДА- to suffer, to endure, to undergo, to bear, sustain, stand.
ШЫДАМ patience, endurance.
ШЫДАМДЫ patient, of great endurance.
ШЫДАМДЫЛЫҚ tenacity, self-control, endurance, patience.
ШЫДАМСЫЗДЫҚ impatience; lack of self-control.
ШЫЖБАЙ drawing, design.
ШЫЖ- 1) to bake in the sun; 2) to melt (of fat, lard, tallow); КҮН ШЫЖЫП ТҰР this sun is hot.
ШЫЖЫҚ cracklings (hard chunks boiled in melted fat).
ШЫЖЫҢ diabetes.
ШЫЖҒЫР- to torment, to cause pain with words; to fry, to melt (butter, fat, lard, tallow); ШЫЖҒЫРҒАН МАЙ melted butter.
ШЫЙЫРШЫҚ twisted thread; ОЛ ... АТЫП ЖӨНЕЛДІ /fig. expr./ he took an impetuous step.
ШЫЙЫРШЫҚТА- to spin, to whirl, to twist.
ШЫЙЫРШЫҚТАН- to be twisted (of thread, cord, rope).
ШЫЙҚАН abscess, boil.
ШЫЛ /ШІЛ/ hazel-hen.
ШЫЛА- to moisten.
ШЫЛАН- to be moistened.
ШЫЛАНШЫН see ШЫЛАНШЫЛ.
ШЫЛАНШЫЛ wash-basin.
ШЫЛАУ moistening; ... СӨЗДЕР /gram./ link-work.
ШЫЛАУЫШ outer kerchief.
ШЫЛБЫР long reins (for tethering a horse).
ШЫЛБЫРЛЫ АТ a horse led by the reins.
ШЫЛДЫРА- /ШЫЛДЫРЛА-/ to ring, to jingle, to clank.
ШЫЛДЫРЛА- see ШЫЛДЫРА-.
ШЫЛДЫРЛАТ- to clang, to ring.
ШЫЛПЫЛДА- to tumble, fall down, to squelch /intr./.
ШЫЛШЫЛДАТ- to walk, squelching in the mud; to smack one's lips.
ШЫЛШЫЛДАҚ squelching.
ШЫЛЫМ (tobacco) cigarette, pipe; ... ТАРТУ /... ШЕГУ/ smoking; ... ҚАҒАСЫ rice paper.
ШЫЛҚЫЛДА- to splash in the mud, to squelch in the mud.
ШЫЛҚЫЛДАТ- to splash.
ШЫЛҚЫЛДАҚ slightly wet (damp) place.
ШЫЛҒИ /ИЛРИ/ everywhere, completely, entirely, exclusively, solely.
ШЫМ ҚАРА very black.
ШЫМ turf; ... САЗДЫ ЖЕР peat bog; ... ТЕЗЕК peat; ... ТЕЗЕК ӨНЕР КӘСІБІ peat industry; ... ТЕЗЕКТІ ЖЕР peat bog; ШЫМДАС ЖЕР sod, turf.
ШЫМДЫ sod, turf.
ШЫМШ- to pinch, to nip, to nibble.
ШЫМШУ pinching.
ШЫМШУЫР long pair of tongs, long pincers.
ШЫМ-ШЫТЫРЫҚ confusion, muddle, mess.
ШЫМШЫЛА- to pinch (repeatedly), to nip, to nibble.
ШЫМШЫҚ goldfinch.
ШЫМЫЛДЫҚ curtain.
ШЫМЫР- to turn (around), to twist (around).
ШЫМЫР 1) smart, sharp, pert, busy; 2) solid, strong, sturdy; ... АҒАШ box-tree (Buxus).
ШЫМЫРЛА- 1) to start to boil, to gurgle, to boil slowly; 2) to flow (of a spring); 3) to get the shivers.
ШЫМЫРЛАН- to produce a faint noise.
ШЫН /ШЫН АДАМ/ honest, an honest man, real, veritable, true; ШЫНЫН АЙТҚЫЗ- to force someone to tell the truth; ШЫНЫНДА really, in reality.
ШЫНАР plane (tree) (Platanus).
ШЫНАШАҚ the little finger, little toe.
ШЫНАЯҚ cup.
ШЫНДА- to be serious.
ШЫНДЫҚ reality, validity, truth.
ШЫНЖЫР chain; ... БАЛАҚ bloodsucker, exploiter, parasite.
ШЫНТАҚ 1) little finger; 2) little toe; 3) elbow.
ШЫНТАҚТА- to lean one's elbows (on).
ШЫНЫ 1) glass; 2) porcelain, china; ... АЯҚ cup; ... ӨНДІРІСІ glass industry; ШЫНЫДАН ІСТЕЛГЕН ЫДЫС glassware.
ШЫНЫҚ /F/- to become tempered.
ШЫНЫҚТЫР- to temper, to strengthen.
ШЫНЫҒУ hardening, chilling, hardiness.
ШЫПАҢДА- to wag the tail.
ШЫПЫЛДАТ- 1) to lash, to whip, to beat; 2) to fill to the edge.
ШЫПЫРЛА- to swarm.
ШЫР: ОҒАН ... БІТПЕЙДІ he didn't get well; ОЛ БІЗДІҢ ШЫРЫМЫЗДЫ БҰ-

ЗЫП КЕТТІ he shattered our gaiety; ... АЙНАЛ- to rotate, to revolve; БАСЫН ... АЙНАЛДЫР- to set someone's head spinning; ... КЕБЕЛЕК АЙНАЛДЫР- to spin a top.

ШЫРА- to give light, to shine.

ШЫРА splinter, chip, sliver.

ШЫРАЙ look, aspect, appearance, exterior, outward (look, view, appearance), facial features.

ШЫРАЙЛЫ 1) beautiful, kind, nice; 2) sister in relation to her brother's father-in-law.

ШЫРАМЫТ- to recognize, to discern.

ШЫРАҚ 1) candle, light, lamp; 2) heavenly body; 3) darling.

ШЫРАҒЫМ my darling, my dear fellow.

ШЫРЛА- to chirp.

ШЫРМА- to tie together, to link, to wrap, to roll up, to screw up.

ШЫРМАЛ- to get tangled (of thread, string).

ШЫРМАЛА- to tie together, to bind, to wrap up, to turn, to roll up.

ШЫРМАУЛЫҚ a bit of quicksilver /fig./.

ШЫРМАУЫҚ bindweed (Convolvulus), hop, rape.

ШЫРПЫ matches, chip, sliver, splinter.

ШЫРТ ЕТ- to crash, to crack, to make a noise, to crackle.

ШЫРТЫЛДА- to crack, to crackle, to chirp, to jabber, to knock, to hammer.

ШЫРША spruce.

ШЫРШЫҚ marsh, swamp, moor, fog.

ШЫРЫЛАҚ loud.

ШЫРЫЛДА- to shout loudly, to laugh boisterously, to chirp, to twitter, to cheep.

ШЫРЫЛДАТ- to force to chirp, to twitter, to cheep.

ШЫРЫЛДАУЫҚ cricket (insect), chirper, twitterer.

ШЫРЫН juice, juicy fresh (of fruit), gelatin, meat-jelly.

ШЫРЫНДЫ juicy.

ШЫРЫШ juice, sap, fruit juice.

ШЫРЫҚ calm, tranquility, composure.

ШЫРҚА- to strike up a song, to start to sing loudly.

ШЫРҚЫРА- to whimper, to snivel, to complain; to ripple, to babble; to begin to yell, to cheep, to peep.

ШЫРҒА bait, lure, enticement.

ШЫРҒАЛ- to loiter, to linger, to be late, to delay.

ШЫТ chintz, calico (print), cotton print.

ШЫТ-: ҚАБАҚ ... to knit one's brows.

ШЫТАҚ a woman's headdress, ornamented.

ШЫТРА a small silver ornament.

ШЫТЫН- to frown, to be overcast.

ШЫТЫНА- to crack, to clap, to hit, to burst; ШЫТЫНАҒАН ЖЕР crack, split /n./.

ШЫТЫР 1) crack, crash, crackle; 2) a kind of grass.

ШЫТЫРЛА- to crunch, to crackle, to rustle.

ШЫТЫРЛАТ- to cause a crash, crack, crackle.

ШЫТЫРМА dense wood, thick, dense shrubbery.

ШЫТЫРМАН thick, dense shrubbery, thicket, dense wood, complex /fig./; involved (for example) business.

ШЫҚ dew.

ШЫҚ /Ғ/- 1) to climb (up), to ascend; 2) to germinate, to sprout, to shoot; 3) to come to a head (of an abscess, festering sore); 4) to dislocate, to sprain; 5) to overtake, to catch, to surprise; 6) to project, to jut out; 7) to advance, to perform; 8) to go out, to alight, to appear; АЛЫП ... to take out, to drag out; АҒЫП ... to have its source; ЖҰЛЫП ... to draw out, to drag out, to pull out; ҮСТІНЕН ... to surprise; ЖОЛРА ШЫҒУ departure.

ШЫҒА КЕЛ- /fig./ to spring from nowhere.

ШЫҚТА- to drizzle.

ШЫҚТЫ- to be moist, to be damp.

ШЫҚ-ШЫЛАУ precipitation.

ШЫҚШЫТ cheekbone; mammiform appendix of the temporal bone; ... БЕЗІ parotid (gland).

ШЫҚЫЛЫҚТА- to scream, to chirp, to chatter.

ШЫҚЫРДА- to creak (of a cart); to squeak (of a cart).

ШЫҚЫРЛА- to gnash one's teeth, to crunch, to crackle.

ШЫҚЫРЛАТ- to cause grinding of teeth, crackling, crunching.

ШЫҚҚАНЫ private.

ШЫҢ 1) ringing; 2) cliff, summit (of a mountain); 3) /fig./ summit.

ШЫҢГРАУ ҚҰДЫҚ a deep well, an artesian well.

ШЫҢДА- to sharpen (a scythe).

ШЫҢДЫ ЖЕР rocky country.

ШЫҢРАУ see ШЫҢЫРАУ.

ШЫҢЫЛ clank, clang, tinkling.

ШЫҢЫЛДА- /ШЫҢҚЫЛДА-/ to produce

a ringing; to tinkle, to clank, to ring in the ears.
ШЫҢЫРАУ /ШЫҢРАУ/ deep well, precipice, abyss.
ШЫҢҚЫЛДА- see ШЫҢЫЛДА-.
ШЫҢҒЫР- to scream loudly, to shriek loudly.
ШЫҒАНАҚ gulf, bay; ... СҮЙЕК ulna bone.
ШЫҒАР probably.
ШЫҒАР- 1) to publish; to proclaim; 2) to eliminate, to exclude; 3) to waste, to spend, to expend; to exhale; 4) to carry away; 5) to compose, to write, to invent, to tell stories; 6) to discharge, to dismiss, to space; 7) to let out, to set free, to emit; 8) to turn out, to evict; 9) to take out, to pull out, to extract, to steal; 10) to force to climb up, to force to ascend; 11) to lead out, to force to leave; ДАЯРЛАП ... to turn out, to graduate /trans./, to prepare for life (of students, etc.); ЕСЕПТЕН ... to strike off the list; ҚАРАР ... to make a decision.
ШЫҒАРМА work, labor (industry, production), composition, work.
ШЫҒАРТ- to force to lead out, to order to lead out.
ШЫҒЫМДЫЛЫҚ productivity, crop capacity.
ШЫҒАРУШЫ author, compiler, writer.
ШЫҒАРЫНДЫ deduction.
ШЫҒЫМ 1) harvest (good) crop; 2) a strong brew (of tea).
ШЫҒЫМДЫ 1) good year (for crops); 2) germinable; 3) strong (of tea).
ШЫҒЫМДЫЛЫҚ strength, richness of tea, broth, etc.
ШЫҒЫН expenses, expenditure, loss.
ШЫҒЫНДАН- to spend (a great deal of money), to spend all one has.
ШЫҒЫНДЫ unprofitable, detrimental.
ШЫҒЫНДЫН- to incur loss.
ШЫҒЫР 1) windlass (construction for irrigating fields, consisting of a pump, or a bucket and crank), large iron disk with a groove, adjustable for the lifting of water from a well).
ШЫҒЫРШЫҚ hoop, ring (iron).
ШЫҒЫС 1) the East; 2) exit, outlet, issue; 3) rising, outcome, result, expenditure; ... ЕЛДЕРІ Eastern nations.
ШЫҒЫҢҚЫ ЖЕР jut; projection.
ШҰБА doubt, suspicion.
ШҰБАЛАН- to doubt, to suspect.
ШҰБАЛЫ doubtful, suspicious.
ШҰБЕРЕК a rag, clothes, milksop; ... БЕЛБЕУ sash, girdle.
ШҰГЕР splinter, squabbler.
ШҰЙГІН juicy, sappy, rich.
ШҰЙДЕ 1) butt of an axe; 2) neck fat from an animal.
ШҰЙКЕ lock of hair, tuft of hair, woolen tow.
ШҰЙІЛ- to dart downward (for example, of a hunting bird); to dive, to swoop.
ШҰЙІР- to lift up, to break, to bully.
ШҰЙІРКЕЛЕС- to carry on an intimate conversation.
ШҰЙҰНШҰЛӨ- to bring good news.
ШҰЙҰНШҰЛӨТ- to send good news.
ШҰЛЕК the spout of a tea-pot.
ШҰМЕК 1) tap, faucet; 2) spout of a container.
ШҰМЕНДЕ- /ШҰМӨНДЕ-/ to be tired, to be weary.
ШҰМӨНДЕ- see ШҰМЕНДЕ-.
ШҰРЕГЕЙ teal; ШҰРІҒЕЙ ҮЙРЕК teal.
ШҰТЕ /ШҰТӨ/ snipe.
ШҰҢІРЕК hollow, sunken.
ШҰУ- to wind around /v.tr./.
ШҰБА- to walk single file.
ШҰБАЛ earthworm.
ШҰБАЛ- to drag, trail /intr./ along the ground; to move in file; to run (after).
ШҰБАЛАҢ sluggish, inert, unenergetic (of a man); long (of clothing), long, tiresome (of speech).
ШҰБАЛАҢДА- to move sluggishly, without energy, to drag, to be dragged.
ШҰБАЛАҢДАТ- to make something long.
ШҰБАЛТ- to make something long, to drag something behind oneself; to drag along the ground; to speak tiresomely.
ШҰБАР pitted, speckled, pocked, pock-marked; ... ТЫШҚАН chipmunk.
ШҰБАРЛАН- to appear many-colored; to be gayly colored; to become motley, gay, many-colored.
ШҰБАРТ- to speak much.
ШҰБАТ kumiss, made from camel's milk.
ШҰБАТ- to drag on the ground; to cause one to follow another.
ШҰБАТЫЛ- 1) to follow one another; 2) to be dragged along the ground.
ШҰБУРТ- to lie, to tell a lie.
ШҰБЫР- 1) to put one behind the other (single file); 2) to talk unceasingly.
ШҰБЫРЫНДЫ vagrant, restless, unjustly forced to go (walk).
ШҰДА ЖІП a thread made of camel's wool.

ШҰЛЫҚ stocking.
ШҰЛҚ /Ғ/- to shake its head (of an animal); to nod (of a man).
ШҰЛҒАН- to wrap up the legs in foot-cloths.
ШҰЛҒАУ strips of cloth worn instead of stockings.
ШҰМДЫҚ crime.
ШҰНАҚ without ears.
ШҰНАҚАЙ hypocrite, cheat, swindler.
ШҰНТИ- to have its tail docked (of horses, etc.); to be made short; to become scanty.
ШҰНТИТ- to shorten, to cut off.
ШҰРА- to winnow grain.
ШҰРАЙ better part of something.
ШҰРАЙЛЫ the best, fertile, fecund; АСА ... ЖЕРЛЕР highly fertile land.
ШҰРЫЛДА- to grumble, to rumble.
ШҰРҚЫРА- to begin to neigh at the sight of the foal (of a mare); to begin to neigh when danger presents itself (of a horse).
ШҰҚ- to peck, to bite.
ШҰҚАНАҚ hummock-covered.
ШҰҚУ- to rummage (in), to dawdle, to peck, to pick, to tinker.
ШҰҚШЫЙ- to fix one's eyes on something; to persistently strive to do something.
ШҰҚЫН- to busy oneself with something; investigating, delving into the details.
ШҰҚЫР /ШҰҢҚЫР/ washout, erosion, bog, pit, hole, hollow, cavity, depression, foundation pit, rainwater reservoir.
ШҰҚЫРЛА- to make a pit, hole, depression.
ШҰҢҚЫР see ШҰҚЫР.
ШҰҢҚЫРЛА- see ШҰҚЫРЛА-.
ШҰҢҒЫЛ deep.
ШҰҒА cloth, woolen fabric; ... БАСАТЫН ЖЕР fullery, fulling mill, plant for fulling cloth; ... ФАБРИКАСЫ cloth manufacturing plant.
ШҰҒЫЛ suddenly, hastily, quickly.
ШҰҒЫЛДАН- to busy oneself with something; to concentrate on something; to study something.
ШӨБЕРЕ great-grandson, great-granddaughter.
ШӨГЕР- to force to lie (down); to kneel (of a camel).
ШӨГІР splinter.
ШӨЖЕ chicken, chick.
ШӨК /Г/- 1) to sit down, to settle, to sink; 2) to kneel (of a camel).
ШӨЛ 1) desert, steppe, plain, without water, waterless; 2) cataract, wall-eye; 3) thirst.
ШӨЛДЕ- /ШӨЛДӨ-/ to thirst, to crave.
ШӨЛДЕТ- to cause hunger.
ШӨЛДЕУ a strong desire to drink.
ШӨЛДӨ- see ШӨЛДЕ-.
ШӨЛЕЙТ waterless area, semi-desert.
ШӨЛЕЙТТЕУ a steppe with little water.
ШӨЛМЕК bottle, vial, glass, pot; ... ТАҚТАЙША tile.
ШӨЛПЕК flat cake or fritter.
ШӨЛҰРКЕ- to thirst, to crave.
ШӨМЕЙ- to bend, to stoop, to cower.
ШӨМЕЛЕ shock (of wheat, etc.), rick (of hay).
ШӨМЕЛЕЛЕ- to pile in shocks, to pile in ricks.
ШӨМЕН loose-hanging.
ШӨМІШ ladle, scoop.
ШӨМІШТЕ- to ladle out.
ШӨП grass, hay; ... ЖЕР meadow; ... СҮРЛЕЙТІН ШҰҚЫР silo; ... ШАБАТЫН МАШИНА mowing machine.
ШӨП-ШАЛАМ debris, rubbish.
ШӨПШЕК dry branches, brushwood.
ШӨШІНШЕ tussore (silk).
ШІГЕР КӨЗ blue-eyed.
ШІДЕР 1) hobble, chains, fetters; 2) tripod.
ШІДЕРЛЕ- to hobble (a horse).
ШІКІ МАЙ fat, tallow.
ШІКІРЕЙ- 1) to be a dandy, to show off, to flaunt; 2) to plume oneself.
ШІЛ white partridge, willow-ptarmigan, hazel-hen.
ШІЛБИ- to become lean.
ШІЛДЕ 40 hottest summer days; June.
ШІЛЕК mountain ash (Sorbus aucuparia).
ШІРКІН (word used for expressing satisfaction, pleasure); used iron (fig. 1), excellent, wonderful, marvellous, (you) poor thing.
ШІРУ rotting, putrefaction.
ШІРІК rotten, putrefied, rotten stuff, mould.
ШІРІН juice, sap.
ШІРІТ- to let rot.
ШІРӘН- to stretch one's legs; to be idle, to do nothing.
ШІЛИЯ hip strap and breeching in Russian harness.
ШІЛТЕ blame, reproach, censure.
ШІЛТЕ- to reprove, to rebuke, to reproach.
ШІЛТЕР 1) lace; 2) wick (of a kerosene lamp).
ШІЛТӘЛӘ- to make a remark, to reprimand /v.tr./.
ШІЛІК reed, rush.

ШІМІРКЕН- to shudder, to get irritated.
ШІМІРКЕНУШІЛІК irritability.
ШІНЖІР chain.
ШІРАК candle.
ШІРЕН- 1) to sprawl (stretching out one's leg); 2) to plume oneself, to put on airs.
ШІРКЕЙ plant louse, aphid, midge, gnat.
ШІРЕКУ church.
ШІРІ- to rot, to decay.
ШІҢГЕЛ Siberian (yellow) acacia (Caragana arborescens).
ШІҢКІЛДЕ- 1) to speak in a thin, squeaky, voice; 2) to neigh (of a foal).
ШӘЙНЕ teapot; ШӘЙНЕКТІН ШҮМЕГІ the spout of the teapot.
ШӘК /ШЕК/ doubt.
ШӘКІРТ student of a Moslim ecclesiastical school; successor, disciple.
ШӘЛКЕМ-ШАЛЫС skirmish, collision, conflict.
ШӘЛТИ- to hang around (of a man).
ШӘҮІЛДЕ- to bark incessantly.
ШӘҮІЛДЕТ- to tease a dog.
ШӘҺЕР town.

Ы

ЫБЫР-ЖЫБЫР confused, irregular movement; ... ЕТ- to romp, to be busy, to fuss.
ЫБЫР-СЫБЫР whisper, quiet conversation.
ЫДРА- to go to pieces, to scatter, to spill; to divide into, to get divided.
ЫДЫРА- to disperse (ink), to get scattered, to dissipate; ОЛАР ЫДЫРАП ТАРАП КЕТТІ They dispersed in various directions.
ЫДЫРАУ disintegrate.
ЫДЫС vessel, plates and dishes, kitchen utensils.
ЫЖБЫС- to quarrel, to swear, to swear at one another, to argue.
ЫЖДАҒАТ endeavor, effort.
ЫЖДАҒАТТАН- to endeavor, to try.
ЫЖДАҒАТТЫ assiduous, diligent.
ЫЗ- to sew.
ЫЗА 1) vexation, disappointment, offence, wrong, anger, spite, bitterness; 2) subsoil water.
ЫЗАЛАН- to be vexed, annoyed; to bemoan (something), to get angry (with someone).
ЫЗАЛАНДЫР- to tease, to make (someone) angry, to anger.
ЫЗАҚОР touchy, quick to take offense, irritable.
ЫЗБА narrow ribbon, sewed with a thread of twisted wool (belonging to yourta), ribbon for braiding the hair, woven of colored silk twisted thread.
ЫЗБЫРАЙ harness.
ЫЗЫЛ- to sew together, to be interlaced, to interlace /intr./; to be sewed together.
ЫЗЫЛДА- to whistle, to sing, to whine, to buzz, to hum, to drone.
ЫЗЫҢ whistle, singing, whine, buzz, hum; whispering expression of dissatisfaction on the quiet.
ЫЗЫҢДА- see ЫЗЫЛДА-.
ЫЗҒАР 1) stern appearance, severity; 2) piercing cold.
ЫЗҒАРЛАН- to become terrible, to inspire fear.
ЫЗҒАРЛЫ 1) terrible, fierce, fearful, dreadful (of a man); 2) frosty.
ЫЗҒАРСЫЗ АДАМ man with gentle character.
ЫЗҒАРСЫЗ ЖЕЛ light (non-piercing) wind.
ЫЙЫҚ shoulder.
ЫЛ- to hang, to hang up, to suspend.
ЫЛАЖСЫЗ desperate, hopeless.
ЫЛАЙ silt, slime, muddy, turbid, cloudy, dull; ... СУ muddy water; ЫЛАЙМЕН ЕМДКЙТІН ОРЫН mud-baths; ЫЛАЙМЕН КМДЕУ treatment with mudbaths.
ЫЛАС dirty.
ЫЛАУ cart; ... ШЫҒА-ТУҒУН ЖЕР mail station.
ЫЛАҚ kid (goat).
ЫЛАҢ epidemic, pestilence.
ЫЛДЫЙ depression, valley, low place, slope.
ЫЛДЫЙЛА- to come down, to lower, to sink, to descend.
ЫЛДЫМ-ЖЫЛДЫМ adroit, agile, nimble.
ЫЛТАН sole.
ЫЛЫН- to hang, to be hanging.
ЫЛҒЫ ҚАРА jet black.
ЫЛҒЫЙ constantly, always, one, exclusively.
ЫЛҒАЛ moisture, wet, damp, humid.
ЫЛҒАЛДЫ wet, humid, moist, damp; АРТЫҚ ... ЖЕРЛЕРІ КЕП БОЛАТЫН АУДАНДАР areas of too much moistening.
ЫМ 1) sign, symbol, signal; 2) mimicry; ... ҚАҚ /Ғ/- to signal, give the signal, to wink (at).
ЫМДА- to give a signal by mimicry, to wink (at).
ЫМЫРА concessions, conciliation, reconciliation; ЫМЫРАҒА КЕИ- to come to a reconciliation.
ЫНЖЫҚ 1) quiet, gentle, not bold or courageous; 2) untractable.
ЫНСАП small satisfaction.
ЫНСАПСЫЗ grasping, unsatisfied, greedy.
ЫНСАПСЫЗДЫҚ greediness, avidity, lack of self-control.
ЫНСАПТЫ 1) abstinent, temperate, frugal;

2) modest, unpretentious.

ЫНТА diligence, industry, zeal, initiative, passion for something; ... ҚОЙ- to become interested (in); ... ҚОЙЫП ОҚ- to study zealously.

ЫНТАЛАН- to seek, to strive, to show initiative, zeal.

ЫНТАЛЫ full of initiative, having a passion for something.

ЫНТЫЗАР 1) thirst, craving, impatient expectation, passion (for something); 2) tense, condition, state.

ЫНТЫМАҚ consent, concord, unity, unanimity, collaboration; ... ЖАСА- to come to an agreement, to arrange things.

ЫНТЫМАҚТАС- to collaborate, to come to an agreement and to conclude an alliance.

ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ collaboration.

ЫНТЫМАҚШЫЛ- to strive for unity, concord.

ЫНТЫҚ /Ғ/- to be short of breath, to breathe with difficulty.

ЫНТЫҚ passion, strong desire to possess something; ... БОЛ- to have a strong desire, passion.

ЫРАБАТ ruins.

ЫРАС /РАС/ truth.

ЫРАҢ-ТЫРАҢ БОЛ- to be in bliss; to feel free.

ЫРБАҚ ШАНА sled, sledge.

ЫРЖАҢЫРЖАҢ ЕТ- to laugh stupidly, to make faces.

ЫРЖАҢДА- to laugh stupidly (showing one's teeth), to scoff, banter.

ЫРЖЫЙ- 1) to gape (of a wound); 2) to grin; 3) /fig./ to lose everything; ЫРЖЫЙЫП КҮЛ- to grin from ear to ear.

ЫРЖЫЙТ- to show (bare) one's teeth.

ЫРЗА see РАЗЫ.

ЫРЗАЛАС- see РИЗАЛАС-.

ЫРЗАЛЫҚ see РИЗАЛЫҚ.

ЫРС-ЫРС-ЕТ- see ЫРСЫЛДА-.

ЫРСЫЙ- see ЫРЖЫЙ-.

ЫРСЫЛ panting, breathing with difficulty.

ЫРСЫЛДА- to be out of breath; to pant.

ЫРШ- to jump; ШЕГІРТКЕ ЫРМЫП ТҮСТІ the dragon-fly jumped upward; КӨЗІНЕН ЖАС ЫРШЫП-ЫРУЫП КЕТТІ tears gushed from the eyes.

ЫРЫЛДАС- (scornfully) to quarrel, to argue, to grumble, to growl (of a dog), to snarl, to belch.

ЫРЫМ belief in omens, superstition; ЫРЫМЫН ЕТ- /fig./ to observe the duty of courtesy (according to custom).

ЫРЫМ- to undertake something, for example, to give something in meagre quantity.

ЫРЫМ-ЖЫРЫМ rags.

ЫРЫМШЫЛ 1) superstitious; believing in omens; 2) /fig./ observing tradition (for propriety's sake).

ЫРЫМШЫҚ curds (boiled fermented milk).

ЫРЫС fate, lot, happiness, best, good fortune; СЕНІҢ ЫРЫСЫҢ БАР-АУ ДЕЙМІН! you are lucky!

ЫРЫСТЫ successful, happy, fortunate, lucky.

ЫРЫҚ will, liberty; БҰЛ ІС МЕНІҢ ЫРҚЫМДА ЕМЕС the affair is out of my hands.

ЫРЫҚСЫЗ unwillingly, under compulsion; ... ЕГІС /gram./ passive voice.

ЫРЫҚТЫ free (in choice).

ЫРЫҢ-ЖЫРЫҢ lack of coordinates, disorganization, trouble, long-drawn-out proceedings; ... БОЛУ lack of agreement, harmony, concord.

ЫРҚ /Ғ/- to sit down (on a horse); ЫРҚЫНА ЖІБЕР- to leave something to someone's discretion; АТҚА ЫРҒЫП МІНДІ to jump on a horse.

ЫРҒА- to rock, to pump, to move something first to one side, then to the other; to swing.

ЫРҒАЙ honeysuckle (Lonicera); МОЙНЫ ЫРҒАЙДАЙ he has a neck like honeysuckle (slender).

ЫРҒАЛ- to rock, swing oneself, to move oneself; to move /intr./, now to one side, now to the other, now forward, now backward.

ЫРҒАҚ 1) rhythm; 2) hook, harpoon; ... ШАНА departing sledge.

ЫРҒАҚТА- to hook; ЫРҒАҚТАП ЖҰЛ- to pull out with a hook.

ЫРҒЫ- to jump, to jump up, to gallop.

ЫС root, lampblack, smoke, fume; ... САЛ /ІСТА/- to fumigate; ҮЙГЕ ... САЛ- to fumigate a house (for purpose of disinfection); ... БОЛ- to be covered with a yellow film (from smoke); to be smoked.

ЫС- to get warm (for example, water); to become hot.

ЫСМОЛА tar, pit.

ЫСПАТ proof, evidence, agreement; demonstration.

ЫСПАТТА- to prove, to demonstrate, to argue, to confirm.

ЫСПАТТАЛ- to be corroborated.

ЫСПАТТЫЛМАҒАН unproved.
ЫСРАП loss, needless expenditure, squandering; ... БОЛ- to be wasted; ... ЖАСА- to squander, to spend (something) to no purpose.
ЫССЫ hot; ... ТҮСКЕНДЕ when the hot season comes.
ЫССЫЛА- to get soft, to stew, to be stewed thoroughly.
ЫСТА- to smoke /tran./, to fumigate.
ЫСТАЛ- to smoke /intr./, to become covered with soot, to be fumigated.
ЫСТАНСА station.
ЫСТАТЫЯ article (of law).
ЫСТЫҚ see ЫССЫ.
ЫСТЫҚ ЖЕЛ dry wind.
ЫСТЫҚТА- see ЫССЫЛА-.
ЫСТЫҚТЫҚ heat.
ЫСШЫ knowing how to work smoked skins (from which leather dishes are made).
ЫСЫ- to become hot.
ЫСЫЛ- 1) to acquire a habit; 2) /fig./ to grow thin; КЕПТІ КЕРІП ЫСЕЫЛҒАН АДАМ a man who has seen much; an old hand.
ЫСЫЛДА- to hiss (for example, a snake); to emit a whistling noise (while breathing); to breathe with difficulty; to be short of breath.
ЫСЫР- to move /tran./, to press, crowd, to rake out, to clean out, to row.
ЫСЫРЫЛЫС- to crowd /intr./, to cluster, to be squeezed; ЕКІ КІСІ ЫСЫРЫЛЫССА, БІР КІСІКЕ ОРЫН БАР (if two crowd one another, to one there will be a place), about a necessity to give help to one another.
ЫСЫТ- to warm (up), to heat.
ЫСҚАЯҚ smart dealer, unscrupulous; ... АДАМ unscrupulous man.
ЫСҚЫЛА- to rub, to massage (the body).
ЫСҚЫН color of the face.
ЫСҚЫР- to whistle, to ring, to whine.
ЫСҚЫРЫҚ whistle.
ЫТҚЫ- to come out in a great gush; to dash away, to gallop at full speed.
ЫШҚАР wardrobe, bookcase.
ЫШТАН trousers.
ЫШҚЫН- to be in an agonizing condition.
ЫҚ leeside; sheltered place (for bad weather).
ЫҚ /Ғ/- 1) to go downwind (escaping from bad weather); to escape from bad weather; 2) /fig./ to step back, to retreat, to give up one's position under pressure.
ЫҚПАЛ assimilation, influence; ЫҚПАЛЫ ТИ- to influence; КЕЙІНДІ ... regressive assimilation; ІЛГЕРІНДІ ... /gram./ progressive assimilation.
ЫҚПАЛДЫ influential; having a large influence.
ЫҚТА- to seek shelter (from bad weather); to move /intr./ windward (in the direction of the wind during a snowstorm – of cattle); to turn away from the wind; /fig./ to lean on someone.
ЫҚТАСЫН see ЫҚТЫН.
ЫҚТЫМАЛ possible.
ЫҚТИМАЛДЫҚ ТЕОРИЯСЫ theory of probability.
ЫҚТЫН protected (from bad weather) place, shelter.
ЫҚТЫРМА special shelter on the open field for the protection of cattle during a snowstorm (small poles are driven into the ground, from which felted material is hung).
ЫҚТЫЯР wish, will, desire; ӨЗ ЫҚТЫЯРЫМЕН of one's own free will; ... БЕР- to give vent (to something).
ЫҚТЫЯРЛЫ free, unrestricted.
ЫҚШАМ 1) portable, comfortable, convenient, opportune; 2) short.
ЫҚШАМДА- to abridge (for example, text) to shorten (clothing).
ЫҚЫЛАС attention; ЫҚЫЛАСЫ ТҮС- to look attentively (at); ... ҚОЙ- to fix (one's) attention.
ЫҚЫЛАСТАН- to have a desire, to feel (a wish).
ЫҚЫЛАСТЫ attentive, diligent, industrious, favorable.
ЫҚЫЛАСТЫЛЫҚ benevolence, favor, zeal, diligence.
ЫҚЫЛЫҚ hiccup; ... АТ- 1) to hiccup; 2) to be in agony.
ЫҚЫҚ hiccup.
ЫҢ-ЖЫҢ many voices, noise, discordant singing, polyphony; ... БОЛ- to make noise by the use of many noises – polyphony.
ЫҢЫРАН- 1) to moan, to sigh, to groan; 2) /fig./ to stretch lazily.
ЫҢЫРС- see ЫҢЫРАН-.
ЫҢЫРШАҚ 1) packsaddle; 2) saddlestrap.
ЫҢҚЫЛ groan, moan; ... СЫҢҚЫЛ diseased condition of the feet.
ЫҢҚЫЛДА- to moan, to groan.
ЫҢҒАЙ 1) comfort, convenience, opportunity; 2) direction.
ЫҢҒАЙЛАН- to be adapted, adjusted (to);

to be directed towards a favorable end; ЫҢҒАЙЛАНДЫ a favorable direction was given to the affair.

ЫҢҒАЙЛЫ comfortable, convenient, adaptable, accommodating.

ЫҢҒАЙСЫЗ inconvenient, uncomfortable, unadaptable, unaccommodating.

ЫҢҒАЙСЫЗДЫҚ discomfort, inconvenience, unadaptability.

ЫҒАЙ-СЫҒАЙ the selected ones.

ЫҒЫ-ЖЫҒЫ БОЛ- to fuss, hustle, to be in disorderly motion.

ЫҒЫН-ШЫҒЫН expenses, costs.

ЫҒЫНДЫ departure, deviations; БИДАЙ ЫҒЫНДЫСЫ departure of the wheat which goes away in the direction of the wind.

ЫҒЫР annoyance, irksomeness; ... БОЛ- to evade, to shun; ... ҚЫЛ- to pester, to bother, to bore.

ЫҒЫС- 1) to more, to shift, to step aside, to avoid; 2) /fig./ to be timid, to quail, to step back, to retreat; ЫҒЫСЫП ОТЫР- to crowd /intr./, to be squeezed.

ЫҒЫСТЫР- to move /tran./, to shift.

ЭВАКУАЦИЯ evacuation.
ЭВАКУАЦИЯЛАН- to evacuate.
ЭВАКУАЦИЯЛАНҒАН evacuee.
ЭВОЛЮЦИЯ evolution.
ЭВОЛЮЦИЯЛЫҚ evolutional.
ЭГОИЗМ selfishness, egoism.
ЭГОИСТ egoist.
ЭГОИСТІК selfish, egoistical.
ЭКВАТОР equator.
ЭКИПАЖ 1) carriage; 2) crew.
ЭКОНОМИЗМ economism.
ЭКОНОМИКА economics, economic structure.
ЭКОНОМИКАЛЫҚ economic; ... БАЙЛАНЫС economic connection.
ЭКОНОМИЯ economy; САЯСИ ... political economy; ... ЖАСА- to economize.
ЭКОНОМИЯЛЫ economical, thrifty.
ЭКОНОМИЯСЫЗ uneconomical, extravagant.
ЭКРАН screen.
ЭКСКАВАТОР excavator.
ЭКСПАНСИЯ expansion.
ЭКСПЕДИЦИЯ expedition, dispatch office.
ЭКСПЕРИМЕНТ experiment.
ЭКСПЕРТ expert.
ЭКСПОНАТ exhibit.
ЭКСПОРТ export.
ЭКСПРОПРИАЦИЯ expropriation.
ЭКСПРОПРИАЦИЯЛА- to expropriate, to dispossess.
ЭКСПРОПРИАЦИЯЛАУН- to be expropriated.
ЭКСТЕНСИВТІК extensive; ... ЕГІНШІЛІК extensive agriculture.
ЭКСТЕРН student allowed to take examination without regularly attending school.
ЭЛЕВАТОР elevator.
ЭЛЕКТР electricity; ... ШАМ electric lamp.
ЭЛЕКТРЛЕНДІРУ electrification; ӨНДІРІСТІ ... electrification of production.
ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ electric power station.
ЭЛЕКТІР ЖАРЫҒЫ electric light /local S/.
ЭЛЕКТІР ЛАМПАСЫ electric lamp, light /local S/.
ЭЛЕМЕНТ element.
ЭМБЛЕМА emblem.
ЭМИЯН pocketbook, leather case, purse /local S/.
ЭМОЦИЯЛЫ emotion.
ЭСКАДРА squadron.
ЭСКАДРОН squadron.
ЭТАЖЕРКА bookstand, what-not.
ЭТИКЕТ etiquette.
ЭТИМОЛОГИЯ etymology.
ЭШЕЛОН 1) line, wave, echelon; 2) train.
ЭФИР other.

Я

Я or.
ЯКИ or.
ЯКОРЬ anchor, armature.
ЯНВАРЬ January.

ЯСЛИ day nursery, creche.
ЯҒНИ that is.
ЯһУДИ Jew, Hebrew /local S/.
ЯһУДИЛІК Judaism /local S/.

І

ІБЛІС 1) tempter, debaucher, seducer; 2) /rel./ devil.

ІЖДІҺАТ ҚЫЛУ zeal, diligence.

ІЗ- to sew.

ІЗ trace, footprints, tracks; ІЗІНШЕ by fresh tracks; ІЗІН СУЫТПАЙ ІЗДЕ КЕРЕК it is necessary to look along the fresh (hot) tracks; ОЛАР ІЗГЕ ТУСТІ they came across the trail (track); ІЗІН ЖАСЫР- to notice tracks, to conceal, keep something in secret; ІЗІН БАС- to follow someone; БІРЕУДІҢ ІЗІНЕ ТУС- to persecute someone; to pursue someone.

ІЗБЕС lime, calx; ... ТАС limestone.

ІЗГІ see ЕЗГІ.

ІЗДЕ- to look for, to seek; СЕНІ ІЗДЕУШІ БОЛДЫ МА? Who believed about you? ІЗДЕГЕНГЕ-СҰРАҒАН two boots are a pair.

ІЗДЕН- 1) to fumble (in, about); to rummage (in, about); to look for, to search for; 2) to solicit (for), to petition (for), to trouble about something.

ІЗДЕНУШІ 1) agent, solicitor, intercessor; 2) a man striving for something, searcher, seeker.

ІЗДЕСТІР- to take measures in a search for something; to give aid to someone in a search.

ІЗДЕУШІ seeker, searcher; АҢ ІЗДЕУШІЛЕР hunters for (wild) beasts.

ІЗСІЗ traceless, without a trace; ІЗСІЗ-ТУССІЗ nothing has been heard of.

ІЗШІ pathfinder, a man who knows how to distinguish, recognize cattle by their tracks (by their hoofprints).

ІЛ- 1) to hand, to weigh, to hook, to catch; 2) to be polite; ІЛІП ҚОЙ- to hang, to weigh; КӨЗГЕ ... to notice.; ІЛІП АЛ- to catch up; to snatch; to pick up; ОЛ МЕНІҢ СӨЗІМДІ ІЛІП АЛА ҚОЙДЫ he immediately picked up my words.

ІЛГЕК clasp, buckle, hasp, button fastening.

ІЛГЕКТЕ- to do up, to button up, to hook up, to buckle, to catch.

ІЛГЕКТЕН- to be done up, to be buttoned up, to be hooked up.

ІЛГЕРГІ front, anterior, located in front, forward, previous, former, ancient; ... ЗАМАНДА in ancient times.

ІЛГЕРІ- ahead; to (go etc.) ahead = to improve /fig./ to improve, /intr./ to be successful.

ІЛГЕРІ in front (of), before; ... БАС- to go forward; ... КЕТ- to succeed, to prosper; БІРЕУДЕН ..., БІРЕУДЕН КЕЙІН better than some, worse than others; ІЛГЕРІРЕК ОТЫРЫҢЫЗ sit-down closer (to the place of honor); БІЗДІҢ АТТАРЫМЫЗ ОЛАРДІКІНЕН ӘЛДЕ ҚАЙДА ... our horses are much better than their horses.

ІЛГЕРІДЕН since olden times.

ІЛГЕРІЛЕТ- to increase, to improve, to push, to move forward.

ІЛГЕРІЛІ ЫҚПАЛ /ling./ progressive assimilation.

ІЛГЕРІЛІК movement forward progress.

ІЛГЕШЕК catch, peg, hitch, tugger.

ІЛГЕШЕКТЕ- to hook.

ІЛГІЗ- see ІЛДІР-.

ІЛГІР tenacious; catching (of a hunter of birds).

ІЛГІШ peg, rack, stand, hanger, catch, hook.

ІЛДИР- to hang, to hang up, suspend.

ІЛЕ-САЛА immediately.

ІЛЕ-МАЛА immediately, by fresh tracks.

ІЛЕС- to follow somebody closely, to take aim; ҮЛКЕНДЕРГЕ ІЛЕСІП КЕТТІК we followed the elders; ОЛ МАҒАН ІЛЕСЕ АЛМАДЫ he didn't have time to follow me; ОНЫҢ ЖАЗУЫНА КӨЗ ІЛЕСПЕЙДІ he writes very fast (there is no time to follow with the eyes); МҰНДА КОЛХОЗШЫЛАРДЫҢ АРБАСЫНА ІЛЕСІП КЕЛДІМ but (he) came here on the cart of the collective farmers; АТЫҢ

ЖЕЛГІР ЕКЕН, БІЗДІ ІЛЕСТІРЕТІП ЕМЕС your horse is a trotter; it's no use for us to run after you.

ІЛМЕ see ІЛМЕК.

ІЛМЕК loop, buttonhole, stitch, hinge, hook, boathook, gaff.

ІЛМЕКТЕ- see ІЛГЕКТЕ-.

ІЛМЕЛЕ- to couple, fasten loops.

ІЛП /Б/- to move /intr./, just a tiny bit, to go at the slowest possible rate.

ІЛТИПАТ attention, benevolence, goodwill, courtesy, kindness.

ІЛУ a gift, presented by fiance to the relatives of the bride or by the bride to the relatives of the fiance.

ІЛУДЕ БІРЕУ now and then.

ІЛУЛІ: КИІМ ... ТҰР the clothing is hanging.

ІЛІК /Г/- 1) to fall one's lot, to find oneself, to let oneself (do something), to find time (for); 2) to have time to find, to succeed in finding; ҚОЛЫМА ІЛІКПЕЙ КЕТКЕНІН ҚАРАШЫ It's a shame that he didn't fall into my hands.

ІЛІК 1) cavil, captious, objection, accusation, reproach (undeserved); 2) tie, connection, family tie; ТЕК ... АУДАРҒЫСЫ КЕЛІП ОТЫР He only wants to shift the blame to others; ... ЖАЛҒАУ /gram./ ending of the genitive case.

ІЛІКТЕСТІК mutual tie.

ІЛІКТІР- 1) to couple, to hook, to catch; 2) to catch.

ІЛІКТІРГІШ tenacious.

ІЛІМ studies, teaching.

ІЛІМЭСІЛІМ rags.

ІЛІН- to catch (on) /intr./, to hang /intr./; ҚОЛЫНА ІЖДЕМЕ ІЛІНБЕЙ ЖУРАУ he is unlucky; АУЫЗҒА ... to earn for oneself authority; СӨЗГЕ ... to be the subject of conversation.

ІЛІНІС- to be coupled, to catch (on), /intr./ to get entangled, to get confused; БІРЕУМЕН ІЛІНІСПЕЙ ЖАЙЫҢА ЖУР don't become attached (to another).

ІН den, haunt, lair, burrow, hole; ІНІНЕ СУ ҚҰЙЫЛДЫ /lit./ (his burrow is flooded with water); he has no place to go.

ІНДЕТ epidemic disease, epizootic pestilence, plague.

ІНДЕТ- to trace (a wild animal).

ІНЖ- see ЯНЖ-.

ІНЖУ pearl.

ІНІ younger brother.

ІНІШЕК (term of endearment), brother, little brother.

ІССІЗДІК idleness, slothfulness.

ІР pus, matter.

ІР- to deteriorate, to rot, to decompose, to disintegrate, to break down, to turn sour; ІРІП-ШІР- to rot, to putrefy.

ІРГЕ 1) foundation; 2) lower part of the lattice of the yurt; 3) by, near; ... КИІЗ narrow detached felting for covering the lower part of the lattice of the yurt (of the outside); ІРГЕНДІ АУЛАҚ САЛ /lit./ (make your home a little farther away from us), I don't want to have anything in common with you.

ІРГЕЛІ fundamental, capital, strong, powerful (of a people).

ІРГЕЛІК see ІРГЕ КИІЗ.

ІРЕ- to cut, to skin (an animal); ІРЕПСОЙ- /fig./ to criticize severely.

ІРК- 1) to detain, to retard, to delay; 2) to refrain from something; ҚАРЖЫ ... to economize means; ТҮЙЕ БҰЙДАСЫН ІРІККЕН ЖОҚ the camel was led by the bridle (without delay).

ІРКІЛ- 1) to pause; to be suspended; to be halted; 2) to prick oneself, to gather, to flow together in one place (for example, water); 3) to feel shy, to stand on ceremony, to be ashamed; ОЛ СӨЗІН ІРКІЛМЕЙ АЙТТЫ he spoke his mind, without hesitation.

ІРКІЛДЕ- to be friable, to be loose, to be thin, delicate; ОЛ ІРКІЛДЕП АТ ЖҮРЕ АЛМАДЫ this fat man (grown very fat) could not ride horseback; ІРКІЛДЕК friable, loose, thin, delicate, quag, quagmire.

ІРКІЛДЕТ- to shake (of a wineskin, filled with kumiss).

ІРКІНДІ СУ water, which has flowed together.

ІРКІС fold or tuck, formed on the material when sewing; uneven spots, formed by an unskilful twist of the thread; cord, lasso.

ІРКІСТЕН- to be formed (of folds, tucks of material).

ІРКІСІН see ІРКІС.

ІРКІТ fermented sour milk, from which ҚҰРТ is brewed.

ІРМЕК СҮТ curdled milk.

ІРІ large, large-scale, great, major; ІРІЛЕУ larger; ІРІРЕК larger; ... БАЛЫҚ salmon; ... САУДА wholesale trade; ... САУДАГЕР wholesale dealer; ... ҚАРА МАЛ

cattle; ... ӨНДІРІС ОРНЫ factory.
ІРІК- 1) to become frightened; 2) to stop.
ІРІКТЕ- to sort, to choose.
ІРІЛЕ- to enlarge, to make large; ҰСАҚ АҚШАНЫ ... to exchange for larger denominations (of money).
ІРІЛЕН- 1) to become large, to consolidate; 2) to become proud, to get conceited (to turn up one's nose).
ІРІЛЕНДІР- to enlarge.
ІРІЛЕНДІРУ enlarging (on).
ІРІЛЕУ /math./ conversion, transformation.
ІРІМШІК curds, cottage cheese; ... ЗАВОДЫ cheese factory; ... ҚАЙНАТАТЫН ЖЕР cheese dairy; БІР ... ІРІМШІК a little slice of cheese.
ІРІТ- to decompose, to rot, to throw into confusion; ІРІТІП-ШІРІТ- to spoil /tr./; АЙРАН ҰЙЫТСА ІРІТКЕН, ТЕРІ ИЛЕСЕ ШІРІТКЕН no matter what she undertakes, nothing succeeds for her.
ІРІТКІ 1) ferment (for milk, so that it will curdle); 2) /fig./ disorder, discord; ... САЛ- to decompose, to rot, to throw into confusion.
ІРІҢ pus, matter.
ІРІҢДЕ- to suppurate, to fester, to discharge pus.
ІРІҢДЕТ- to cause suppuration.
ІРІҢДЕУ abscess, festering sore.
ІРІҢДІ purulent, festering; ... ІСІК purulent, mattery abscess.
ІС affair, business, occupation, studies; ... ЖҮЗІНДЕ actually, from a practical point of view, in fact; ... ЖҮЗІНЕ АСЫР- to carry out, realize, to put into practice; БҰЛ МЕНІҢ ІСІМ ЕМЕС that is not my affair; (it doesn't concern me); ... ЖҮРГІЗУШІ clerk; ІСКЕ СӘТ! I wish you luck in your affairs; БИГЕ ІСІҢ ТҮСПЕСІҢ, ХАНҒА КҮНІҢ ТҮСПЕСІН Don't look for justice from a judge; from a khan, pity; ІСІ ТҮС- to be dependent (on something); ІСКЕ САЛҚЫН ҚАРАУШЫ inactive; ІСКЕ САЛҚЫН ҚАРАУШЫЛЫҚ inaction.
ІС- to swell.
ІСЕК 1) swelling, tumor; 2) gelded ram (two-year-old).
ІСЕН- to trust, to rely upon.
ІСЕП account, bill.
ІСКЕК (pair of) tweezers.
ІСКЕКТЕ- to pull out, pluck with tweezers (for example, hair).
ІСКЕР businesslike, efficient, active, energetic.
ІСКЕРЛІК business ability, activity, efficiency, energy.
ІСПІРТ spirit(s), alcohol.
ІССІЗ inert, passive, idle, indolent; ... САНДАЛ- to idl.
ІССІЗДІК inaction.
ІСТЕ- to do, to make; ІСТЕЙ БІЛ- to know how to make, do; ІСТЕП АЛ- to make; ІСТЕП ШЫҒАР- to manufacture, to produce; ІСТЕСЕҢ-ТІСТЕРСІҢ if you work, you will eat.
ІСТЕҒІМ efficient, industrious.
ІСТЕН ШЫҒАРУ annulment.
ІСТЕС comrade in work.
ІСТЕСТІК collaboration.
ІСТЕУМІ executor, maker, does.
ІСТІК ТЕМІР spit.
ІСІК inflation, edema, swelling, tumor.
ІСІН- 1) to swell, to inflate; 2) /fig./ to be conceited, to fancy oneself.
ІСІНДІР- /fig./ to fatten cattle.
ІСІҢКІ swollen, puffed.
ІСТӘ- to work.
ІТӘР- push away.
ІШ bowels, guts, abdomen, stomach; inside, the interior; СОЙҒАН ҚОЙДЫҢ ІМІНЕН МАЙ КЕП ТҮСТІ from the slaughtered sheep provided much inside fat; ... КИІМ linen, underclothes, drawers, underpants; ... ПЫС- to be bored; ... СҮЗЕК typhoid fever; ... ТАРТ- to show a feeling of alliance (kinship); ... ТЫЙЫЛЫ constipation; ... КҮЙ- to be displeased (with), to be vexed (by), to be irritated; ... ӨТУ diarrhea; ІШІНДЕ inside; ІШІНЕ on the inside; ІШКЕ САҚТА- to conceal wickedness; ІШІ БҰЗЫҚ АДАМ man with an ulterior motive; ІШІМ УДАЙ АШЫДЫ I was very disturbed (angry); (I) felt it (some experience) deeply; ІШІҢ БІЛСІН! know and keep silent! ІШТІН БҰЗЫЛУЫ indigestion.
ІШ- to eat, to drink; ТАМАҚ ... to eat.
ІШЕК bowels, intestine; АШЫ ... small intestine; ТОҚ ІШЕК large intestine; ДОМБЫРАНЫҢ ІШЕГІ string of a dombra (musical instrument); ІШЕКҚАРЫН bowels, intestine.
ІШКЕРІ inside; ... КІРІҢІЗ he went inside (the house).
ІШКИІМ underclothing.
ІШКІ inner; ... АУРУЛАР internal diseases; ... САРАЙ bowels, intestines; internal organs; ... СУЛАР inland waters; ...

ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ Ministry of Internal Affairs; ЕЛДІҢ ... ХАЛЫ internal condition of a country.

ІМКІЗ- to accustom /tr./ to hard drinking; to give to drink.

ІШКІЛІК alcoholic beverage.

ІШКІШ hard drinker, drunkard; ҚАН ... /fig./ parasite, extortionist.

ІШТЕМЕ nothing; ... ДЕ БОЛҒАН ЖОҚ nothing happened.

ІШТІ 1) capacious; spacious; 2) pregnant (of animals).

ІШІ in(side), interior.

ІШІК fur coat.

ІШІМПАЗ see ІШКІМ.

ІШІНАРА specifically; by the way.

ІШІР- to give to drink.

ІҢКӘР fervent desire.

ІҢІР twilight, dusk; ... ӘЛЕТІНДЕ; ... АРАСЫНДА in the evening, at twilight.

Қ

ҚАБАР- to rise (of dough); to swell, to form (of a blister, lump); АЛАҚАНЫМ ҚАБАРЫП ҚАЛДЫ I rubbed a sore place on my palm.
ҚАБАРСЫЗДЫҚ state of being unknown, obscure.
ҚАБАРШЫ 1) orderly (to an officer); 2) messenger.
ҚАБАТ 1) layer, stratum; 2) row, time; 3) floor, story; ЕКІ ... ӘЙЕЛ /fig./ pregnant woman; ЕКІ ... ЖІППЕН ТІК /Г/- to sew with a double thread.
ҚАБАТТА- to pile in layers; to flake, to peel off.
ҚАБАТТАС- 1) to flake, to peel off; 2) /fig./ to interfere.
ҚАБАТТЫ something in several layers, rows.
ҚАБАҚ 1) eyelid; 2) tavern; 3) edge of the bank, shore border, edge of something; БҮГІН ҚАБАҒЫҢ АШЫҚ КЕРІНЕДІ I see that today you are happy; БІРЕУДІҢ ҚАСЫ МЕН ҚАБАҒЫНА ҚАРА- to feel dependent on someone; ҚАБАҒЫ ЖАБЫҚ /fig./ angry, gloomy.
ҚАБАҒАН angry (of a dog).
ҚАБЛАН /ҚАБЫЛАН/ 1) leopard; 2) /fig./ fine fellow, good lad.
ҚАБЛЕТ ability.
ҚАБЛЕТТІЛІК ability.
ҚАБЫЗ- to fan (the fire).
ҚАБЫЛ АЛ- to take, to agree; ТӘУЕКЕЛІ ҚАБЫЛ АДАМ he is lucky.
ҚАБЫЛАН see ҚАБЛАН.
ҚАБЫЛДА- to approve.
ҚАБЫЛДАН- to be approved, accepted.
ҚАБЫЛДАС- to approve, accept jointly.
ҚАБЫН- 1) to catch fire, to flare up; 2) to choke, suffocate.
ҚАБЫР grave; ... БАСЫНДАҒЫ ТАС tomb stone; ... ҚАЗУШЫ grave-digger.
ҚАБЫРШАҚ scales (fish, etc.); ... МҰЗ 1) thin layer of ice; 2) sludge; ... ТАС cockle-shell, mussel.
ҚАБЫРШАҚТАН- to be covered with a thin layer (of ice); to be covered with a thin scab (of a wound).
ҚАБЫРҒА 1) rib, edge; 2) wall; ҚАБЫРҒАМА БАТЫП ОТЫР- to feel keenly, to pity (someone); ҚАБЫРҒАНМЕН КЕҢЕС think carefully!; ... ГАЗЕТІ wall newspaper.
ҚАБЫРҒАЛАС- to equal, to ride side by side, to align.
ҚАБЫРҒАЛЫ 1) fat, well-fed (of cattle); 2) strong.
ҚАБЫРҒАЛЫРАҚ stronger.
ҚАБЫС- 1) to become flat; to be flattened (for example, of metal objects); 2) to correspond to, to conform to, to fit exactly.
ҚАБЫСУ /gram./ adjoining.
ҚАБЫҚ bark, crust, husk, rind, peel, fruit skin, shell, cover, jacket, shell of a nut.
ҚАБІЛЕТСІЗ talentless /adj./; dull, inept.
ҚАВҚАЗ ҚҰРМАСЫ box tree (Buxus sempervirens).
ҚАДА 1) post, pole, landmark, long stake, picket; 2) nail, stud, peg; 3) stake used for tying horses.
ҚАДА- 1) to dive (something) in; to stick in; to thrust; 2) to sew; ҚӨЗ ... /fig./ to stare.
ҚАДАЛ- 1) to be driven in, to be stuck in, to pierce; 2) to be sewed; 3) to fix one's eyes on; 4) to display persistence; to take a great interest in, to display insistence; КІТАПТАН КӨЗІН АЙЫРМАЙ ҚАДАЛЫП ҚАЛЫПТЫ he doesn't move his eyes from the book (he became engrossed in reading).
ҚАДАМ step, undertaking; ҚАДАМЫҢ ҚАЙЫРЛЫ БОЛСЫН I wish you luck (good journey).
ҚАДАМДА- to pace off, to measure by stepping off.
ҚАЛАУБАС punch (for punching holes in iron).
ҚАДАҚ pound.
ҚАДАҚТА- to weigh in pounds.

ҚАДАҢ-ҚАДАҢ: АЯҚТЫ ... БАС- to stamp one's feet, to step unhesitatingly.
ҚАДАҒАЛА- to test, to examine, to follow.
ҚАДЫРЛЫ see ҚАДІРЛІ.
ҚАДІМГІ /КӘДІМГІ, КӘДУІЛГІ/ usual, normal.
ҚАДІР respect, esteem, dignity, virtue, value, honor; ЖҰРТШЫЛЫҚ АЛДЫНДА ҚАДІРІ БАР (he) is held in high respect by the community.
ҚАДІРЛЕ- to respect, to show respect, to value.
ҚАДІРЛІ esteemed, respected, valued; ... МЕТАЛДАР precious metals.
ҚАДІРІЛІК respect, esteem, value.
ҚАДІРСІЗ of little value.
ҚАДІРСІЗДЕН- to lose respect (for).
ҚАЖ pilgrimage.
ҚАЖ- to grow weak, to get tired.
ҚАЖА- 1) to rub, to polish, to grate; 2) to wear out by rubbing together; 3) /fig./ to speak maliciously, to be malicious.
ҚАЖАТ prayer.
ҚАЖЕТ necessary; necessity; ТІРШІЛІК ҚАЖЕТІ necessity of life; it should be done; one ought; НЕМЕНЕГЕ ...? What for?
ҚАЖЕТТІЛІК necessity.
ҚАЖЫ- 1) to tire, to get tired; 2) to lie, to tell lies; 3) to become bent, to become crooked.
ҚАЖЫР persistence, energy, obstinacy.
ҚАЖЫРЛАН- to persist (in), to be obstinate, to display fortitude.
ҚАЖЫРЛЫ persistent, stubborn, energetic.
ҚАЖЫРЛЫЛЫҚ energy, obstinacy, persistence.
ҚАЖЫРСЫЗ weak, unenergetic, sluggish, weak-willed, spineless.
ҚАЗ- to dig.
ҚАЗ goose (domestic); ... ТҰР- to stand on one's feet (of a child); ... ОТЫ larkspur, delphinium (Delphinium).
ҚАЗ-ҚАЗ! ТОП-ТОП! (said to a child when teaching him to walk).
ҚАЗА misfortune, loss, disaster; ... БОЛ-/... ТАП-/ to die; to pass away; ... ТАБУ death.
ҚАЗАЛАН- 1) to suffer a disaster; 2) to die.
ҚАЗАЛЫ see ҚАРАЛЫ.
ҚАЗАН 1) /obs./ September; 2) boiler, kettle, cauldron; ... ШҰҢҚЫР hollow.
ҚАЗАНДЫҚ adobe or brick structure; (hearth for placing a cauldron).
ҚАЗАНША small cauldron, small boiler.
ҚАЗАНШЫ 1) male cook (chosen to prepare food for an artel during a journey); 2) boilermaker (an expert in the manufacture of boilers, cauldrons).
ҚАЗАУТУ moss.
ҚАЗАҚ Kazakh (Cossack); ... АТ Kazakh (Cossack) horse; ... ОРЫС Kazakh (Cossack); ... ӘНІ Kazakh (Cossack) song.
ҚАЗАҚҰАР one who is a master of the Kazakh (Cossack) language and who knows the life and customs of the Kazakhs very well.
ҚАЗАҚША in Kazakh, Kazakh.
ҚАЗАҢ ШҰҢҚЫР /ШҰҢҚҰРЫ/ recess, hollow, deepening.
ҚАЗБА /ҚАЗЫМЫР/ too particular, carping.
ҚАЗБА КЕН fossil.
ҚАЗБАЛА- to bore, to wear out, with words (with one's carping).
ҚАЗДЫРТ- to force to dig (through another person).
ҚАЗМОЙЫН with a (beautiful) neck, like that of a goose (of horses).
ҚАЗНА treasury, public coffers, riches, wealth.
ҚАЗНАЛЫҚ fiscal, public expense, bureaucratic, trite, banal.
ҚАЗОТЫ creeping green grass, /lit./ (goosegrass).
ҚАЗУ undermining.
ҚАЗУЛЫ dug up; ОНЫҢ КЕРІ ... /fig., lit./ (his grave is dug); misfortune awaits him.
ҚАЗЫ 1) abdominal fat (within) of a horse or camel; 2) special dish; 3) sausage; 4) judge, arbitrator; ҚАЗЫНЫҢ ҚЫРТЫСЫ a slice of meat from (a special dish); a slice of sausage meat.
ҚАЗЫМЫР too particular, carping, quarrelsome.
ҚАЗЫМЫРЛАН- to become carping, quarrelsome.
ҚАЗЫМЫРЛЫҚ quarrelsomeness, nagging /n./, carping.
ҚАЗЫС- to dig jointly, to help somebody dig.
ҚАЗЫҚ 1) post, pile, stake; 2) /fig./ soul (the central person in some sort of undertaking organization); ҚАЗЫҚТЫҢ ҰШЫН ШЫҒАР- to hew, to trim a stake; ... ҚАҚ- to drive in a stake.
ҚАЗЫҚТА- to tie something to a stake driven into the ground; to fasten something with a stake, which has been driven into

the ground (for example, a yurt during a storm).
ҚАЗІРГІ the present.
ҚАЙ- to sew (for example, the hem of a skirt) with a small stitch.
ҚАЙ such a, which.
ҚАЙ ЖАҚТАН? from where?
ҚАЙ-ҚАЙСЫСЫ any, each, every.
ҚАЙДА where.
ҚАЙДАН from where; ҚАУЫП ... БОЛСА, ҚАТЕР СОНАН /lit./ (Whence doubts, thence also danger); if you doubt something then verify it, as one ought.
ҚАЙДАҒЫ being located somewhere; КІМ БІЛЕДІ ҚАЙДАҒЫНЫ АЙТЫП ОТЫРҒАНЫН? who knows, what he is talking about?
ҚАЙЛА pick (miner's).
ҚАЙЛА see АЙЛА.
ҚАЙМАҚ cream, sour cream; a sweet dish (thick, boiled sweet cream).
ҚАЙМАҚТА- to take off the cream; to skim milk.
ҚАЙМАҚТАН- to form (of cream); to be covered with a layer of sour cream (of milk).
ҚАЙМАҚТЫ with sour cream; rich (of milk).
ҚАЙМЫҚ- to be timid; to quail; to stand off ceremony; to refrain (from).
ҚАЙНА- 1) to boil, to seethe; 2) to become hot; ҚАНЫМ ҚАЙНАП КЕТТІ /fig./ I went into a fury; I got angry; ҚАЙНАҒАН СУ boiling water.
ҚАНҚАЙА- to be extremely upset; ЗЫҒЫРЫ ҚАЙНА- to be greatly irritated.
ҚАЙНАР /ҚАЙНАР БҰЛАҚ/ source, spring, wellhead.
ҚАЙНАТ- 1) to boil; 2) /fig./ to get angry, to lose patience; БІР ҚАЙНАТЫМ ШАЙ enough tea for one pot.
ҚАЙНАҒА brother-in-law, husband's brother, wife's brother.
ҚАЙРА- 1) to sharpen, to gnaw, to prey upon, to secrete; 2) to hound, to urge on, to egg on, to incite, to instigate.
ҚАЙРАН Alas! be sorry, pity; ОЛАРДЫҢ ОСЫ ІСІНЕ МЕН ҚАЙРАНМЫН I am surprised at their action (used with the nuance of surprise, grief, chagrin).
ҚАЙРАТ energy, boiling force, intensity.
ҚАЙРАТКЕР wrestler, struggler, fighter.
ҚАЙРАТТАН- to gather strength.
ҚАЙРАТТАНДЫР- to cheer up, to encourage, to inspire.
ҚАЙРАТТЫЛЫҚ energy.
ҚАЙРАТТЫ energetic.
ҚАЙРАУЫШ whetstone, grindstone.
ҚАЙРАҚ grindstone, whetstone (for scythe, axe, etc.); ... ТАС grindstone, sharpening stone.
ҚАЙРАН 1) a slanting bank (gentle slope), bank, shoal, shallow; 2) hard, sandy soil (in the bottom of a river, lake).
ҚАЙРАҢДА- to run aground.
ҚАЙРЫМДЫ /ҚАЙЫРЫМДЫ/ kind, good.
ҚАЙСАР persistent, determined, stubborn; with a strong will; insistent.
ҚАЙСАРЛАН- /ҚАЙСАРС-/ to insist on having one's own way; to display resolution and firmness, not to deviate from one's own way.
ҚАЙСАРЛЫҚ persistence, insistence, firmness, resoluteness.
ҚАЙСАРС- see ҚАЙСАРЛАН-.
ҚАЙСЫ which.
ҚАЙСЫБІР УАҚЫТТА sometimes.
ҚАЙСЫБІРЕУЛЕР several.
ҚАЙТ- to return; ҚАЙТЫП АЛ- to take back; ҚАЙТЫП БЕР- give (it) back; АЙТҚАНЫМНАН ҚАЙТПАЙМЫН I won't take back my words; ДҮНИЕДЕН ҚАЙТТЫ (he) passed away.
ҚАЙТ- /ҚАЛАЙ ЕТ-/ what to do, how to act, what to undertake; ҚАЙТСЕ ДЕ /ҚАЙТКЕНДЕ ДЕ/ in any case, under any circumstances.
ҚАЙТА 1) again, back, backwards; 2) on the contrary; 3) repeatedly, several times; ... ҚОЗҒАН ДАУ ЖАМАН, ... ШАПҚАН ЖАУ ЖАМАН there is nothing worse than a repeated competition; suit, discord; ... ҚҰР- to rebuild, to reorganize, to reform.
ҚАЙТАДАН again, anew.
ҚАЙТАЛА- to repeat, to do something repeatedly.
ҚАЙТАЛМА СҮЗЕК recurring typhoid fever.
ҚАЙТАР- 1) to return; 2) to bring, drive home (to fit, adjust), to direct (to), to send; 3) to compensate (for).
ҚАЙТА-ҚАЙТА repeatedly, several times.
ҚАЙТПАС which cannot return; which cannot recur (irrevocable, irreparable).
ҚАЙТЫП БЕРІЛМЕЙТІН irretrievable, irrevocable.

ҚАЙТЫС КІСІ /ҚАЙТЫС МАЛ/ petty person; cattle of little value.
ҚАЙТЫС БОЛ- to pass away, to die.
ҚАЙШЫ 1) scissors (pair of); 2) /fig./ contradictory.
ҚАЙШЫЛА- 1) to cut with scissors; 2) /fig./ to twitch its ears (of a horse).
ҚАЙШЫЛЫҚ contradiction, discrepancy; lack of correspondence.
ҚАЙЫЗҒАҚ dandruff, scurf.
ҚАЙЫЗҒАҚТАН- to be covered with dandruff, scurf.
ҚАЙЫН wife's relatives; ... АТА husband or wife's father; ... АҒА husband or wife's elder brother; ... ІНІ /ЕНЕ/ husband's younger brother; ... СІҢЛІ husband's younger sister; ... БИКЕ wife's elder sister.
ҚАЙЫР shallow /n./, shoal.
ҚАЙЫР- to train (a hunting bird).
ҚАЙЫРЛА- to run aground (of a vessel).
ҚАЙЫРМА 1) refrain (music); 2) with a lapel (flap); ... ЖАРА turn-down collar.
ҚАЙЫРМАЛА- to drive, to exhaust, to call a halt, to stop (for example, a herd of horses).
ҚАЙЫРУЛЫ ПАТШАЛЫҚ limited (constitutional) monarchy.
ҚАЙЫРУСЫЗ ПАТШАЛЫҚ absolute (unlimited) monarchy.
ҚАЙЫРШАҚ little pebbles.
ҚАЙЫРШЫ beggar, beggarly, poverty-ridden.
ҚАЙЫРШЫЛАН- to become impoverished; to fall into poverty.
ҚАЙЫРШЫЛАНДЫРУ impoverishment, destruction, ruin.
ҚАЙЫРШЫЛЫҚ poverty, beggarliness, destitution.
ҚАЙЫРЫЛ- 1) to be turned down (of a collar); 2) /fig./ to render assistance, to be a benefactor (to).
ҚАЙЫРЫЛЫП- to glance backward.
ҚАЙЫРЫМ good /n./.
ҚАЙЫРЫМДЫ without spite, without anger.
ҚАЙЫРЫМСЫЗ pitiless, soulless, lifeless.
ҚАЙЫРЫМСЫЗДЫҚ lack of sympathy, inattentiveness (to the needs of others).
ҚАЙЫРМЫ beggar, beggarly, poverty-ridden.
ҚАЙЫРЫМШЫЛДЫҚ mercy.
ҚАЙЫС- 1) to bend down /intr./, to bow down, to stoop; 2) /fig./ to be sympathetic, compassionate, to experience, go through, endure, to display anxiety, go through; МАҒАН ҚАБЫРҒАСЫ ҚАЙЫСЫП ЖҮР he condoles with me.
ҚАЙЫС strap, belt, rawhide strap; ... АЙЫЛ a belly-strap of rawhide; ... БЕЛБЕУ belt (leather).
ҚАЙЫТУ coupling of camels.
ҚАЙЫҚ boat.
ҚАЙЫҚШЫ boatman, ferryman.
ҚАЙЫҢ birch (Betula); ҚАЙЫҢЫҢ ҚАБЫҒЫ birch bark.
ҚАЙҚАЙ- 1) to lean back; to settle back, to bend (of the body), to bulge out; 2) /fig./ to assume a proud pose; ҚАЙҚАЙ! /ҚАЙҚАЙЫП ТҰР/ Get out of here!
ҚАЙҚАЙТ- to drive out, to throw back, to bend back /tr./, to stick out, to overemphasize; БАСЫҢДЫ ҚАЙҚАЙТПАЙ ТҮЗУ ТҰР stand straight.
ҚАЙҚАҚТА- 1) to walk with one's head thrown back; 2) /fig./ to excuse oneself; 3) to find it difficult.
ҚАЙҚАНДА- see ҚАЙҚАҚТА-.
ҚАЙҚЫ turned-up, bent upwards; ... ПЫШАҚ shaving-knife, planer (tool for planing, scraping off).
ҚАЙҚЫЙ- see ҚАЙҚАЙ-.
ҚАЙҚЫЛАН- to be turned up.
ҚАЙҒЫ sadness, sorrow, grief, misfortune, mishap; МЕНІҢ ҮШІН ... ЖЕМЕ don't bother about me; I'll manage without you; ... БАС- to grieve; ... БАСҚАН unconsolable.
ҚАЙҒЫЛАН- to be sad, to grieve.
ҚАЙҒЫЛАНДЫР- to sadden, to grieve.
ҚАЙҒЫЛЫ sad, poor creature, grievous.
ҚАЙҒЫР- to grieve.
ҚАЙҒЫРТ- to look after, to take care of, to attend (to).
ҚАЙҒЫСЫЗ carefree, untroubled.
ҚАЙҒЫСЫЗДЫҚ carelessness, serenity, light-heartedness.
ҚАЛ- 1) to fall behind, to be slow, to leave alone; 2) to remain; АДАМСЫЗ ... to become desolate, to become depopulated; АЛЫП ... (to take and) leave, abandon; АРТТА ... to set aside (from others); БӘЛЕГЕ ... to bring troubles on oneself; КЕШІГІП ... to be late, to be behind schedule; КЕРЫП ... to see; КЕҢІЛ ... to take offense, to feel hurt; СЫНЫП ... to break, ҰЯТҚА ... to find oneself in an uncomfortable position; ... БАР- to be petrified, to be stupefied.
ҚАЛ small birthmark.

ҚАЛА- 1) to place, to put, to raise, to lay; 2) /obs./ to take something from a friend (for example, a good horse, a thing); 3) to set fire to; 4) to choose, to select, to elect; 5) to provide, furnish, supply; ҚАЛАҒАНЫҢДЫ АЛ choose what you like; МАЛАЗИНДЕРДЕ НЕ ҚАЛАҒАНЫҢ ТАБЫЛАДЫ in the stores there is (everything) one might want; КІРПІШ ... to lay bricks (to build).

ҚАЛА city, town, village; ... АДАМЫ citizen, townsman, city-dweller; ... МАҢЫ suburb; ҚАЛАНЫ ӘСКЕРМЕН ҚАМАУ siege of a town.

ҚАЛАЙ as, like, how; ... БОЛСА ДА by all means.

ҚАЛАЙДЫ tin.

ҚАЛАЙЫЛА- to plate with tin; to tin.

ҚАЛАЛЫҚ townsman; city-dweller; city, town /adj./.

ҚАЛАМ penholder; ҚАЛАМЫ ЖҮЙРІК knowing how to use a pen (written language) silfully.

ҚАЛАМПЫР pinks, carnations (Dianthus).

ҚАЛАМҚАС 1) with thin eyebrows; having black brows; 2) feminine name.

ҚАЛАМҰШ pen.

ҚАЛАТ dressing-gown, house robe, an oriental robe, worn by men.

ҚАЛАУЛЫ foremost, advanced, honorable, honorary, divided among others; elect, elected person, favorite.

ҚАЛАУШЫ (something) chosen (for oneself); ТАС ... (stone mason, bricklayer).

ҚАЛАШ Kalatch, white bread; ҚАТЫН-ҚАЛАШ /coll./ women.

ҚАЛАҚ 1) scoop, dustpan; 2) churn-staff; 3) wing, pinion, arm; ҚҰЛ ... wooden (small) shovel for panning gold.

ҚАЛАҚАЙ nettle (Urtica).

ҚАЛАҚТА- to take with a shovel or scoop.

ҚАЛБАЛАҚ preventive, precautionary, fussy, fidgety, obliging.

ҚАЛБАЛАҚТА- 1) to fuss, to fidget, to rush about; 2) /fig./ to treat somebody (to something).

ҚАЛБАЛАҢДА- see ҚАЛБАЛАҚТА-.

ҚАЛБАҚ spoon.

ҚАЛБАҢ-ҚҰЛБАҢ in a hurry, hastily, fussily.

ҚАЛҒЫЙ- to hang down, droop (for example, of a wide brim of a hat).

ҚАЛБЫЙ hardly standing on one's feet.

ҚАЛБЫР metallic flask, canteen, tin can, flask.

ҚАЛДЫР- 1) to calm, to soothe, to quiet; 2) to leave, to give up, to abandon; 3) to emit, to leave out.

ҚАЛДЫРЛА- to thunder, to clatter, to rustle.

ҚАЛДЫҚ 1) remainder, residue, difference, remnants, vestiges; 2) /math./ remainder (in division).

ҚАЛЖА meat dish (which is prepared for a woman recently confined childbirth).

ҚАЛЖАҚ 1) windbag, idle taleteller; 2) joke, jest, trick.

ҚАЛЖАҚТА- 1) to roll over, to tumble over, to be unsteady (of an unbroken horse); 2) to talk nonsense.

ҚАЛЖЫНҚОЙ a chatterbox and joker, a jester.

ҚАЛЖЫРА- to grow weak, to get very tired.

ҚАЛЖЫҢ joke, jest, amusement, fun.

ҚАЛЖЫҢБАС joker, jester.

ҚАЛЖЫҢДА- to joke, to jest.

ҚАЛЖЫҢШЫЛ see ҚАЛЖЫҢБАС.

ҚАЛМАҚ Kalmyk (Kalmuck).

ҚАЛП- to cut into thin slices from the top.

ҚАЛПАҚ cap, hat.

ҚАЛТ slyness, craftiness, fraud, deception; ... ЕТКЕНДЕ ЖАЗЫП ТАСТА write, when you have the time.

ҚАЛТ-ҚҰЛТ just hardly, hardly.

ҚАЛТА 1) pocket; 2) purse, small bag, sack.

ҚАЛТАРЫС 1) turn, bend, curve, change; 2) side street, lane, alley.

ҚАЛТАҚТА- to rush in confusion from side to side.

ҚАЛТАҢДА- to rush, to hurry, to fuss, to fidget.

ҚАЛТЫЛДА- to rock, to be unsteady, to shake, to tremble.

ҚАЛТЫРА- 1) to shake, to shiver (from cold); 2) /fig./ to tremble (from greed).

ҚАЛТЫРАУ chill, shivering fever.

ҚАЛТЫРАУЫҚ 1) person sensitive to cold; 2) greedy, stingy; 3) ill with paralysis, palsy, paralyzed, palsied.

ҚАЛТҚЫ 1) float; 2) /fig./ ulterior motive (suspicious).

ҚАЛТҚЫСЫЗ without an ulterior motive.

ҚАЛУІН sow-thistle (Sonchus).

ҚАЛШЫЙ- to set against; to push (like a bull or ox).

ҚАЛШЫЛДА- 1) to shiver, to shake; 2) to fall completely apart, to be greatly upset.

ҚАЛШ-ҚАЛШ ЕТ- to shiver (from cold); to shake, to be beside oneself (from rage).

ҚАЛЫНДЫҚ bride.
ҚАЛЫП 1) shoe-tree, last model; form; 2) position, situation, condition; ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ restoration, renewal, restatement, rehabilitation.
ҚАЛЫПТА- to attach, a form or shape; to stretch on a last.
ҚАЛЫПТАЛ- 1) to go into a usual, normal situation; 2) to reach a definite position, standard situation.
ҚАЛЫПТАН- see ҚАЛЫПТАЛ-.
ҚАЛЫПТАНДЫР- to cultivate, inculcate, to strive for the cultivation of certain habits.
ҚАЛЫПТАС- to consolidate one's hold; to strengthen, to be made legal.
ҚАЛЫПТАСАТЫН accommodating.
ҚАЛЫПТАСУ accommodation.
ҚАЛЫҚ /ҚАЛҚ/ 1) people; 2) backward (opposite – ОЗБЕК).
ҚАЛЫҚТА- to soar, to hover (of birds), to flutter.
ҚАЛЫҢ 1) stout, thick, deep; 2) brushwood, undergrowth, thicket; ... АҒАШ thicket; ... КЕНЕП a coarse tissue; sack-cloth, sacking; ... МАЛ bride-money /obs./; ... ОРМАН dense forest; ... ҚАЗЫҚ АҒАШ ДУАЛ paling, stockade.
ҚАЛЫҢДА- to become fat, thick.
ҚАЛЫҢДЫҚ 1) stoutness, thickness; density; 2) /obs./ fiancee.
ҚАЛҚ see ҚАЛЫҚ.
ҚАЛҚ /Ғ/- to swim on the top of a liquid; 2) to remove, to take away; 3) /fig./ to lack depth; 4) to doze, to slumber; СОРПАНЫҢ МАЙЫН ҚАЛҚЫП АЛ- to remove the fat (from a soup).
ҚАЛҚА 1) a shed with a sloping roof; a sloping roof, projecting from a wall; a penthouse; 2) canopy, dias; 3) blindage, shelter, dugout; 4) /mil./ covering, screen, covering detachment, shield; 5) name of a melody.
ҚАЛҚАЛА- to project, to come, to scream.
ҚАЛҚАМ /fig./ an affectionate, indulgent address.
ҚАЛҚАН 1) helmet, shield; 2) longitudinal upper part of the body of a cart.
ҚАЛҚАНСЫЗ АРБА van, hearse.
ҚАЛҚЫЙ hardly standing on one's legs.
ҚАЛҚЫМАЛЫ КЕПІР pontoon bridge.
ҚАЛҒАНЫ remainder, rest.
ҚАМ care, trouble, concern, suffering, sadness; БАЛАЛАР ТУРАЛ ... ЖАСА- to look after children; ТІРМІЛІК ҚАМЫ everyday affairs; ХАЛЫҚТЫҢ ҚАМЫН ЖЕ- to look after people.
ҚАМА beaver (fur).
ҚАМА- 1) to surround, to encircle; to besiege, to lay siege to; 2) to drive (cattle) into an enclosure; 3) to arrest, to imprison; 4) to irritate (someone), to get on someone's nerves.
ҚАМАЛ 1) Ram (constellation); 2) /obs./ March; 3) bastion, fortress, fort barricade, fortifications; ҚАМАЛДЫ БҰЗЫП АЛ- to take a fortress by an attack; ҚАМАЛДЫ ҚОРҒАУ defense of a fortress; ҚАМАЛДЫ ӘСКЕРМЕН ҚАМАУ siege of a fortress.
ҚАМАЛ- 1) to be driven into an enclosure (of cattle); 2) to be arrested; 3) to be surrounded, laid siege to (of a fortress); 4) to assemble, gather together.
ҚАМАЛА- to crowd (of waiting people); to huddle together, to form a herd (of cattle).
ҚАМАП ҰСТАУ battue (hunt), raid, roundup.
ҚАМАТТЫР- 1) to force to arrest and imprison; 2) to force to drive (cattle) into an enclosure.
ҚАМАУ siege; ... ҚАЛПЫ state of siege.
ҚАМБА 1) barn, depot, storehouse, granary; 2) fox-hole.
ҚАМДА- to prepare.
ҚАМДАН- to attend to; to take measures; to take precautionary measures.
ҚАМЗОЛ sleeveless coat.
ҚАМПАЙ- to swell.
ҚАМСЫЗ well-to-do, secure, carefree.
ҚАМСЫЗ- to be well-to-do; to be secure.
ҚАМСЫЗДАН- to be well-to-do, secure, insured (against something).
ҚАМСЫЗДАНДЫР- to insure (against), to ensure, to safeguard.
ҚАМСЫЗДАНДЫРУ insurance, insuring.
ҚАМСЫЗДАНУ insurance, insuring.
ҚАМСЫЗДЫҚ insurance, insuring, carefree, untroubled.
ҚАМТЫ- to intercept, to borrow, to snatch.
ҚАМТАМА guaranteeing, securing, ensuring.
ҚАМТАМАСЫЗ guaranteed, insured, secured, satisfied, contented, well-to-do; ... ЕТ- to guarantee, to secure, to ensure.
ҚАМШАТ otter, beaver fur.
ҚАМШЫ whip, whipcord, lash, riding whip, crop; ... ЖАҚ right side.
ҚАМШЫЛА- to whip, to beat with a whip.

ҚАМЫР 1) dough, paste; 2) peninsula on a river; cape; promontory.
ҚАМЫРЛА- to glue up, to stick up, to smear with dough, paste.
ҚАМЫС reed (Scirpus); ... АЯҚ small Bashkir cup.
ҚАМЫСТЫ КӨЛ lake, grown over with reeds.
ҚАМЫТТА- to put a horn collar (on something).
ҚАМЫТ horse-collar, yoke; ... БАУ hame strap, tug (part of harness); ҚАМЫТ-ДОҒА harness.
ҚАМЫТШЫ harness maker, saddler.
ҚАМЫҚ /Ғ/- to be sad, to grieve, to feel hurt.
ҚАМҚА brocade.
ҚАМҚОР chief, protector, patron, guardian, tutor.
ҚАМҚОРЛЫҚ patronage, guardianship, tutorage; ҚАМҚОРЛЫҚҚА АЛ- to look after (someone); to take under one's patronage.
ҚАМҚОРС ostentatious solicitude.
ҚАМҚОРСЫЗ homeless, neglected (left to one's self).
ҚАМҚОРСЫЗДЫҚ neglect.
ҚАМҚОРШЫ chief, patron, tutor.
ҚАН- to quench one's thirst; БОЯУЫ ... to be painted well; БОЯУЫ ... painted well; СЕЗГЕ ... to elucidate (understand) everything thoroughly; ШАЙҒА ... to quench one's thirst with tea; ҰЙҚЫМ ҚАНДЫ I had a good sleep.
ҚАН 1) blood; 2) mine; 3) khan; ҚАНЫ ҚАС he is hostile; ҚАНЫН ІМІНЕ ТАРТ- to grow pale (from anger); ҚАН-ЖОСА БОЛ- 1) to be blood-stained; 2) to be beaten; 3) to wear out cattle by fast driving; ... АЛУ bleeding; blood-letting; ... ЖЫЛАТ- to be reduced to poverty; ... ЖҮРУ /... ЖҮРУІ/ circulation of the blood; ... ЖҰТ- to be in great sorrow, grief; ... КЕТУ hemorrhage; ... МАЙДАН battlefield; ... ТАМЫРЫ blood vessel; ... ТАРАЛУЫ circulation of the blood; ... ТҮКІРУ hemoptysis; ... ТҮЙІР-ШІКТЕРІ blood corpuscle; ... ҚАҚЫРУ hemoptysis; ... ҚҰЙ blood transfusion; ... ҚУЙЫЛУ hemorrhage; ... КҰМАР blood-thirsty.
ҚАНАЛ- to be oppressed, exploited.
ҚАНАУШЫ exploited.
ҚАНАТ- to stain with blood.
ҚАНАТ 1) /mil./ flank, wing, side; 2) part of the grating of a felt hut (yurt); ҚАНЫТ-ҚҰЙРЫҚ relatives (assistants); ҚАНАТ-ҚҰЙРЫҚСЫЗ /fig./ lonely, solitary (without relatives); ... ҚАҚ /Ғ/- to flap (its) wings; АЙНАЛАЙЫН ҚАНАТЫМ my darling; АЛТЫ ... ҮЙ nomad tent made of six sections of grating; ҰШАРҒА ҚАНАТЫ ЖОҚ /fig./ he is in a hurry, to get ready to fly.
ҚАНАТСЫЗ without wings, wingless.
ҚАНАТТАС neighboring, residing in a vicinity, neighborhood, neighbors.
ҚАНАТТЫ 1) birds; 2) winged.
ҚАНАУШЫ exploiter, oppressor.
ҚАНАУШЫЛЫҚ exploitation, oppression.
ҚАНАУЫШЫЛАР ТАБЫ class of exploiters.
ҚАНАҒАТ satisfaction, contentment with little, pleasure; ... ҚАРЫН ТОЙҒЫЗАР, ҚАНАҒАТСЫЗДЫҚ ЖАЛҒЫЗ АТТЫ СОЙҒЫЗАР /lit./ (if you satisfy yourself with a little, you will be always satisfied, even if you slaughter your only horse).
ҚАНАҒАТТАН- to satisfy oneself with little, to be satisfied, to content oneself.
ҚАНАҒАТТАНАРЛЫҚ satisfactory.
ҚАНАҒАТТАНДЫР- to satisfy, to content.
ҚАНАҒАТСЫЗ greedy, covetous.
ҚАНАҒАТСЫЗДЫҚ greediness, intemperance in one's demands, covetousness.
ҚАНАҒАТШЫЛ satisfied with little, modest (in one's demands), abstemious, temperate.
ҚАНДАЙ what, which, what sort.
ҚАНДАЙЫ БОЛМАСЫН whatever it may be.
ҚАНДАЛА bedbug.
ҚАНДЕН pug dog.
ҚАНДЫ full-blooded, sanguineous, well-fed, plump; ... БАЛАҚ executioner; ... КӨЗ bloodthirsty.
ҚАНДЫР- to satisfy someone's thirst; desire.
ҚАНА- 1) to oppress, to exploit; 2) to flow (of blood).
ҚАНЖАР dagger.
ҚАНСОНАР newly fallen snow.
ҚАНСЫЗДАҚ anaemic.
ҚАНСЫРА- to bleed profusely; to be pallid.
ҚАНТ sugar; ШАҚПАҚ ... lump sugar; ... ЗАВОДЫ sugar refinery; ... САУЫТ /... ҚАЙНАТУ/ sugar-refining /n./; ... ҚЫЗЫЛШАСЫ sugar beet.
ҚАНТАЛА- 1) to be covered with bruises; 2) to turn red, to blush.

ҚАНТӨГІС slaughter house.
ҚАНША how much.
ҚАНШЫҚ bitch; ... ҚАСҚЫР she wolf.
ҚАНЫ АЗ anaemic.
ҚАНЫ АЗДЫҚ anemia.
ҚАНЫЛТЫР sheet iron, steel or copper.
ҚАНЫҚ: ҰЙҚЫСЫ ... he had enough sleep; he had a good sleep; БОЯУЫ ... brightly decorated; ХАБАРҒА ҚАНЫҚПЫЗ we are well versed (in).
ҚАНІШЕР 1) parasite, extortioner, bloodthirsty; 2) murderer, assassin.
ҚАП 1) lid, top; 2) pocket; 3) (carrying) case; 4) bag; 5) Oh! Alas!; ... БӘЛЕМ oh! alas!
ҚАП /Б/- 1) to quit; 2) to grasp, to seize, to grab, to carry away; 3) to snatch (with the teeth); to bite; ҚАБУҒА ШАҚЫР- to invite (young married women) to a quilting bee.
ҚАПА close, stuffy; ... БОЛ- to bother, to get upset, to be painted, to grieve.
ҚАПАЛАН- 1) to become close, stuffy; 2) to live (through), to survive.
ҚАПАС cage, coop, cell.
ҚАПЕЛІМДЕ immediately, momentarily.
ҚАПЕРСІЗ carefree, lighthearted.
ҚАПСАҒАЙ 1) tall and thin; 2) gorge, ravine, canyon.
ҚАПСЫР- to join, to unite ends, to squeeze; ҚАПСЫРА ҚҰМАҚТА- to embrace heartily.
ҚАПСЫРМА see ҚАПТЫРМА.
ҚАПСЫРМА oven fork.
ҚАПТА- 1) to measure with bags; 2) to sew, to make clothes, to upholster; 3) to put a paper cover (on a book); 4) to fill (out), to pack, to flood, to pour; 5) to move with a large mass.
ҚАПТАЛ 1) a long gown with a turn-down collar; 2) slope, hillsides; 3) saddle-tree; АҚ ... /АТ/ a horse with narrow bands of white hair in the places where the belly-bands are pulled tight.
ҚАПТАЛДА- to go, to ride in rows.
ҚАПТАЛДЫҚ part of the back of a horse, on which the saddle fits.
ҚАПТЕСЕР mouse (Mus musculus).
ҚАПТЫР- to force to bite; to bite (badly, or all over); ИТКЕ ... to set a dog on someone.
ҚАПТЫРМА metallic (usually silver) buckle or clasp for outer clothing.
ҚАПШАҒАЙ deep ravine, gorge.
ҚАПМЫҚ bag.
ҚАПЫ unexpectedly, unawares, by surprise.
ҚАПЫЛЫС see ҚАПЫ.
ҚАПЫЛЫСТА hastily, in a fidgety way.
ҚАПЫСЫН ТАП /Б/- to catch a moment (to find a means).
ҚАПЫЛ-ҚҰПЫЛ in a hurry; hastily.
ҚАПҚА gate, gates.
ҚАР- to burn, to scorch, to cauterize, to sear.
ҚАР 1) snow; 2) upper part of the arm (hand); forearm; АҚША ... newly fallen snow; ҚҰРТІҚ ... snowdrift; ... БАС- /fig./ to reach the age of one (of a dog); ... ЕРІГЕН ЖЕР thawed island of ground; ... ЕТ- to croak, to caw; ... ЖІЛІК ulna; ... СУЫ spring (season) waters.
ҚАРА 1) black; 2) black (color of horse); 3) livestock; 4) silhouette, apparition, spectre; 5) dry, piercing; 6) /fig./ reading and writing; 7) /fig./ something negative; 8) mourning; 9) guilty; ... АҒАШ alder (Alnus); ... АНДЫЗ elecampane; tall tansy /bot./ (Inula); ... БАЛЫҚ /zool./ tench (a fish) (Tinea tinca); ... БАРЫҚ saltwort (Salsola); ... БАУЫР cruel, hard man; ... БЕТ shameless, dishonest (corrupt); ... БИДАЙ rye; ... БҰЛДІРГЕН blackberry; blackberry bush; ... БҰЛТ /... БҰЛЫТ/ thick cloud; ... ДАУЫЛ gale without rain; ... ЖАРЫС races without prizes; ... ЖАСЫЛ dark green; ... ЖАЯУ without a horse (horseless, about a poor peasant); ... ЖЕЛ a piercing wind; ...-ЖЕР black earth; ... ЖОЛ unpaved road; ... ЖҮРЕК fierce; ... КӨЗ black-eyed; ... КҮРЕҢ crimson, bloodred; ... МАЛ livestock (except horses); ... МЕТАЛДАР black metals; ... ОТ salt grass (grass on salty soil); ... ПАШ camel or dromedary (taboo); ... САЛҒЫН /bot./ sedge (Carex); ... САҒАУЫЗ /obs./ August; ... СУ stagnant water; ... СУЫҚ a dry frost; ... СҮЙЕК low origin; ... ТАЛ /bot./ willow (Salix nigricans); ... ТАНЫҒАН /obs./ literate; ... ТАУЫҚ /zool./ thrush; ... ТЕРЕК black poplar (Populus nigra); ... ТОРЫ bay (reddish-brown); dark reddish brown (color of a horse) with black mane; ... ТОРҒАЙ /zool./ starling; ... ШАШТЫ brunette; ... ШАҒАН tatar maple /bot./ (Acer tataricum); ... ҚАРҒА /zool./ rook (bird); ... ҚҰМЫҚ /bot./ buckwheat (Fagopyrum esculentem); АЛЫСТА БІР ... КЕРІНЕДІ there's something black in the distance; ЕРГЕДЕН ... КЕШКЕ

ДЕЙІН from morning to late at night; СЕНІ НЕ ... БАСЫП ОТЫР? What's making you feel bad?; IPI ... large domestic animals (cows, horses, camels); ICI ... he is guilty.

ҚАРА- 1) to look at, to inspect, to turn one's attention (to); 2) to belong; 3) to wait for, to expect; ЖЕРГЕ ... to be ashamed; БҰҒАН ҚАРАМАСТАН despite this.

ҚАРАБАУЫР /zool./ hamster.

ҚАРАБАІР АТ crossing of an argamak (a race of horses) with a Kazakh mare.

ҚАРАГЕР dark bay, brown (color of horses).

ҚАРАДАҚ thawed island of ground; thawed patch.

ҚАРАЖАТ resources, capital, finances.

ҚАРАЙ 1) accordingly; 2) in accordance with; БҰДАН АРЫ ... in the future, henceforth; ЖАСЫНА ... depending on the age; ОЛ БАЗАРҒА ... КЕТТІ he went towards the bazaar; ЗАМАНЫНА ... – ЗАНЫ, ТОҒАЙЫНА ... АНЫ /lit./ as the times are, so are its laws and customs; ҚАРАЙ-ҚАРАЙ КЕЗІМ ТАЛДЫ I became tired, waiting; as the forest is, so are its beasts.

ҚАРАЙ- to turn black, to show black; ҚАР КЕТІП, ЖЕР ҚАРАЙДЫ the snow has thawed, and the land has "turned black"; ҚАС ҚАРАЙДЫ night has come, it's gotten dark; КЕҢІЛ ... to be offended; to be disappointed; ҚАРАЙЫП ҚАЛЫППЫН I completely forgot.

ҚАРАЙЛА- to expect, to look back, to look around (in expectation of something), to linger (expecting someone).

ҚАРАЙЛАС almost identical, similar close (in dimensions, quality, etc.).

ҚАРАКЕСЕК 1) Lenten; 2) lean (non-fat).

ҚАРАКҮЙЕ 1) /zool./ moth; 2) /chem./ mole, gram, molecule; 3) soot.

ҚАРАКЕЛЕҢКЕ a whole day, twenty-four hours.

ҚАРАЛ- to be considered, examined.

ҚАРАЛА- 1) to soil, to smear; 2) to accuse, to slander.

ҚАРАЛАН- 1) to be slandered; 2) /fig./ to disgrace oneself.

ҚАРАЛАУМЫ 1) someone who soils, smears; 2) /fig./ a slanderer.

ҚАРАЛТЫМ darkish, rather dark.

ҚАРАЛЫ 1) mourning; 2) sorrowful.

ҚАРАЛЫҚ 1) blackness; 2) /fig./ dishonesty; malicious intent.

ҚАРАМА-ҚАРСЫ (exactly) opposite, diametrically opposed.

ҚАРАМА-ҚАРСЫЛЫҚ contrast, opposition, antithesis.

ҚАРАМАЙ tar.

ҚАРАМАЙЛА- to tar, to smear with tar.

ҚАРАМАЙШЫ tar worker.

ҚАРАМЫҚ 1) /bot./ weed, weeds; 2) /med./ german measles (a childhood disease).

ҚАРАН- to look around (on both sides).

ҚАРАОТ coarse grasses (for example, wormwood, alhagi and others).

ҚАРАП БАЙҚА- to look around.

ҚАРАПАЙЫМ ordinary, plain; ... ҒАНА АТ plain (work) horse.

ҚАРАПАЙЫМДА usually, at the usual time.

ҚАРАР resolution, decision.

ҚАРАРЛЫ steadfast, constant, permanent, regular, unceasing.

ҚАРАРСЫЗ irregular, variable, inconstant.

ҚАРАС- to help, to give support.

ҚАРАС stagnant water, pond.

ҚАРАСАН /med./ malignant anthrax (name of an epidemic disease in cattle).

ҚАРАСТЫР- to investigate, to try to find.

ҚАРА-ТОПРАҚ black earth.

ҚАРАСЫН living accommodations, shelters (where one can take cover in bad weather).

ҚАРАСӨЗ prose.

ҚАРАТАН /bot./ black willow.

ҚАРАТОРЫ 1) dark bay; 2) swarthy, dark-complexioned, brunette.

ҚАРАУ 1) review; 2) examination of a case study of an affair analysis of a case; 3) dishonest, unconscientious; ... АДАМ a stingy person.

ҚАРАУЫЛ 1) guard, watch; 2) sight (on a weapon or instrument); ҚАРАУЫЛҒА АЛ- to sight, to take aim; ... ҚАРА- to guard, to watch.

ҚАРАУЫЛДА- to watch, to guard, to protect.

ҚАРАУЫЛШЫ sentry, guard, watchman; formerly, a member of secret police in Tsarist Russia; ... ӘСКЕРЛЕР escort, convoy.

ҚАРАШ ЕРІК /ӨЙРІК/ АҒАШЫ 1) plum; 2) plum tree.

ҚАРАША yurt, an old felt hut.

ҚАРАШАРУА /ҚАРАШАРЫУА/ peasant.

ҚАРАШАҒАЗ wild goose.

ҚАРАШЕКПЕН peasant.

ҚАРАШЫҚ pupil (of the eye).

ҚАРАШЫҒЫМ my dear.
ҚАРАШЫҚ bindweed, convulvulus (a weed).
ҚАРАҚАТ black currants.
ҚАРАҚОШҚЫ dark-brown.
ҚАРАҚОШҚЫЛДАН- to turn dark-brown.
ҚАРАҚУЙРЫҚ /ҚАРАҚҰЙРЫҚ/ /zool./ gazelle (Gazella subgutturosa), roe-deer.
ҚАРАҚУРТ a large poisonous spider.
ҚАРАҚШЫ 1) stuffed bird or animal; 2) scarecrow.
ҚАРАҚҰЙРЫҚ see ҚАРАҚУЙРЫҚ.
ҚАРАҚҰС carrion-vulture, carrion-eagle.
ҚАРАҢДА- to be hardly visible, to show black in the distance.
ҚАРАҢҒЫ 1) dark, darkness; 2) prison; БҰЛ ІСТІҢ АҚЫРЫ НЕМЕН ТЫНАТЫНЫ МАҒАН ... how this affair will turn out, I don't know; ... ТҮС to get dark.
ҚАРАҢҒЫЛА- to darken, to obscure.
ҚАРАҢҒЫЛАН- to get dark.
ҚАРАҢҒЫЛЫҚ darkness.
ҚАРАҒАЙ /bot./ pine (Pinus silvestris); ҚАРАҒАЙДЫҢ ИНЕСІ coniferous needles /bot./, acerose leaf.
ҚАРАҚАТ a type of reed.
ҚАРАҒҰС МЫЙЫ cerebellum.
ҚАРАӨКПЕ the name of a cattle disease.
ҚАРБАЛАС bustle, confusion, upheaval.
ҚАРБАЛАСТЫҚ fuss, bustle, fussiness; haste.
ҚАРБЫЗ watermelon.
ҚАРЖЫ fund, financial resources.
ҚАРЖЫЛАН- to obtain, to get money (the necessary means).
ҚАРИЯ (the) elder.
ҚАРЛЫ snowy; ... БОРАН snowstorm, blizzard.
ҚАРЛЫҚ /Ғ/- to get hoarse.
ҚАРЛЫҒАШ swallow.
ҚАРМА- to catch, to snatch, to pluck; to drag, to pull, carry off, to grab, to grasp.
ҚАРМАЛА- to seize, to feel, to recognize by the feel.
ҚАРМАН- to look for a way out (of a situation which has arisen), to look for support from someone; ҚАРМАНҒАН ҚАРАП ҚАЛМАС (adage) Nothing ventured, nothing gained?
ҚАРМАҚ fishing-rod, hook, fishhook; ... САЛ- 1) to fish, to angle; 2) /fig./ to explore the ground; to look into, to find out; ... САЛУ angling /n./.
ҚАРМАҚЛА- to angle, to fish (with rod).
ҚАРОРМАН property.
ҚАРП- 1) to seize with the mouth (usually about a camel); 2) to bite off a huge piece; 3) to full (felt).
ҚАРСАҚ /zool./ vulpes corsak (a species of fox).
ҚАРСАҢ eve.
ҚАРСЫ anti-, against, contra-; КІМ ...? Who is opposed?; ... АЛ- to meet; ... АЙТ- to object; ... БОЛ /ШЫҚ/- to come out against; ... ЖАҚ 1) opposite (contrasting, opposing), side; 2) enemy, foe; ... ШАБУЫЛ counter-attack.
ҚАРСЫЛАС- to resist, to oppose, to quarrel with, to contradict.
ҚАРСЫЛЫҚ resistance, objection; ... ЕТПЕЙТІН without protest, without murmur, resigned, uncomplaining, meek.
ҚАРСЫЛЫҚСЫЗ resignation.
ҚАРТ eldest, elder, old, old man.
ҚАРТА 1) large intestine of a horse (a tasty dish, when cooked); 2) map.
ҚАРТАҢ oldish, elderly.
ҚАРТАЙ- grow old /v./.
ҚАРТОП potato.
ҚАРТТЫҚ old age.
ҚАРУ weapon(s), arm(s); СЫН ҚАРУЫ weapons of criticism; ...-ЖАРАҚ armament; arms, weapons; ...-ЖАРАҚ МИНИСТРЛІГІ Minister of armament; ...-ЖАРАҚ ҚОЙМАСЫ arms depot.
ҚАРУЛАН- to arm oneself, to equip oneself.
ҚАРУЛАНДЫР- to arm, to equip.
ҚАРУЛЫ 1) armed, equipped; 2) strong; ... КҮШТЕР МИНИСТРЛІГІ ministry of armed forces.
ҚАРУСЫЗ 1) unarmed, without weapons; 2) weak, impotant.
ҚАРУСЫЗДАНДЫР- to disarm.
ҚАРШАДАЙ young, under age (of a person), short; ҚАРШАДАЙЫНАН from infancy.
ҚАРШЫҒА hawk.
ҚАРЫ old.
ҚАРЫ- to burn oneself.
ҚАРЫЗ debt, duty, loan, credit.
ҚАРЫЗДАН- to have money owed to one.
ҚАРЫЗДАР debtor.
ҚАРЫЛЫҒАШ swallow.
ҚАРЫМ-ҚАТЫС relation, connection, tie.
ҚАРЫН belly, stomach; ҚАРЫНЫМ АШТЫ /fig./ I feel like eating something; ҚАРЫНЫ ТОҚ he's full, satisfied; ... СУЫ gastric juice.
ҚАРЫНДАС brother or sister; АҒАЙЫН-... remote relatives.

ҚАРЫНДАСТЫҚ relationship, kinship.
ҚАРЫНДАШ pencil.
ҚАРЫС a measure of length (the distance between the ends of the thumb and the middle finger when spread apart, a quarter of an arshin).
ҚАРЫС- 1) to be contracted (from a cramp); to be cramped; 2) to resist, to protest; ЖАҒЫ ҚАРЫСЫП ҚАЛДЫ he has a cramp in his jaw; ЖАҒЫ ҚАРЫСҚАН АДАМША ҮНДЕМЕДІҢ You're as quiet as if you had water in your mouth.
ҚАРЫСПА stubborn (of a person).
ҚАРЫСТА- to measure with the thumb and middle fingers spread apart.
ҚАРЫҚ /Ғ/- 1) to suffer pain in the eyes, caused by the glaring sunlight reflected by snow; 2) to darken.
ҚАРЫҚ БОЛ- to receive something in abundance.
ҚАРЫҚ ЕТ- to provide a full amount of something (to give something in abundance).
ҚАРҚ /Ғ/- to jump over; АТҚА ҚАРҒЫП МІНДІ he jumped on the horse.
ҚАРҚАРА heron.
ҚАР-ҚАРҚ КҮЛ- see ҚАРҚЫЛДА-.
ҚАРҚЫЛДА- 1) to guffaw, to laugh loudly; 2) to croak (of a crow).
ҚАРҚЫН 1) speed, rate, time, tempo; 2) speed (of a horse).
ҚАРҚЫНДАТ- to increase the tempo.
ҚАРҚЫНДЫ ЖҰМЫС pressing work.
ҚАРҒА crow; АЛА ... crow; ҰЗАҚ ... /ҰЗАҚ/ rook.
ҚАРҒА- to curse, to damn.
ҚАРҒАН- to swear, to vow.
ҚАРҒЫ collar, dog collar.
ҚАРҒЫ- to jump /v./.
ҚАРҒЫБАУ /obs./ a gift from the parents of the bridegroom to the parents of the bride (before the wedding).
ҚАРҒЫЛЫ ТАЗЫ a hound (borzoi) with a collar.
ҚАРҒЫС damnation! damn! (curse, imprecation).
ҚАС 1) eyebrow; 2) /geogr./ height, rising ground; 3) bank of a big river; 4) embankment, heaped earth (brought from another place); 5) rampart; 6) enemy, hostile, inimical; ... ПЕН КӨЗДІҢ АРАСЫНДА instantaneously, in a flash, in a twinkling; ҚАСЫМДА near me; БАСЫҚАСЫНДА БОЛДЫ he attended, taking a close interest; КҮН БАТЫП, ... ҚАРЙҒАНДА the sun went down and it began to get dark.
ҚАС- 1) to comb, to scratch; 2) /fig./ to affect, to offend; ЖЕЛКЕСІН ... to regret, to pity, /lit./ (to scratch the back of the neck).
ҚАСАМ oath (the swearing in).
ҚАСАПТА- to cut a carcass into small pieces; to process a carcass like a butcher (skilfully).
ҚАСАПШЫ /ҚАСАП/ butcher.
ҚАСАР beggar.
ҚАСАҚАНА 1) with malicious intent, maliciously; 2) on purpose for fun.
ҚАСАҚЫ harmful, pernicious.
ҚАСАҚЫЛЫҚ harm.
ҚАСИЕТ 1) dignity, self-respect, merit, worth; 2) property, quality; 3) use benefit.
ҚАСИЕТСІЗ 1) disadvantageous, useless; 2) unworthy.
ҚАСИЕТСІЗДІК worthlessness.
ҚАСИЕТТІ 1) completely worthy, worth while; generous; 2) saint.
ҚАСҚҮНЕМ wrecker, saboteur, malicious person.
ҚАСҚҮНЕМДІК sabotage; evil intention.
ҚАСҚҮНЕМШІЛ saboteur.
ҚАСПАҚ dregs at the bottom of a kettle of milk.
ҚАССЫЗ without eyebrows.
ҚАСТАС- to quarrel with each other; to be angry with each other.
ҚАСТАУЫП smut, rust (a disease of cereal plants).
ҚАСТЫҚ 1) hostility, enmity, crime, sabotage; 2) spite, anger, wrath.
ҚАСЫ at, near.
ҚАСЫ ЖОҚ without eyebrows.
ҚАСЫН- to scratch oneself.
ҚАСЫНДА near.
ҚАСЫҚ spoon; ЕКІ АРАМЫЗ МАЙЛЫ ҚАСЫҚТАЙ we are very friendly with him.
ҚАСІРЕТ grief, sadness.
ҚАСҚА 1) with a white mark (striped on the forehead); 2) /colloq./ unfortunate, poor, miserable; ҚАРА ... АТ brown (of a horse) with a bald spot; ... БАС /fig./ bald (of a person).
ҚАСҚЫР wolf.
ҚАТ letter (epistle).
ҚАТ- to harden.
ҚАТА error, mistake.
ҚАТАЛ cruel, stern.
ҚАТАЛДЫЫҚ cruelty.
ҚАТАР 1) chain of mountains; 2) row, /mil./

line, /mil./ formation; ... СЫЗЫҚ parallel.
ҚАТНАС connections, relations.
ҚАТПАР stratum.
ҚАТТА- 1) to put in layers; 2) to do often, to make often.
ҚАТТЫ hard, strong, cruel; ... БОРАН snowstorm; ... ЖЕЛ strong wind; ... ЗАТ solid; ... ПІСКЕН ЖҰМЫРТҚА hard-boiled egg; ... ШАБЫС career (full speed); ... ҚҰЙЫН waterspout.
ҚАТТЫЛЫҚ cruelty, toughness, stinginess.
ҚАТУЛАН- to become severe, threatening (of a person).
ҚАТШЫ scribe, clerk, secretary.
ҚАТЫЛДАҚ ЖЕР surface covered with ripples; shifting, vacillating surface.
ҚАТЫН wife, married woman; ... ЖҰМЫСЫ peasant woman's business, job; ... ӨСЕК peasant women's gossip; ҚАТЫНЫ ӨЛГЕН a widower.
ҚАТЫР- to freeze, to chill.
ҚАТЫРМА cardboard, carton; ... ЖАҒА starched collar.
ҚАТЫС- to take part in, to have a share in.
ҚАТЫСПАЙТЫН indifferent (one who is not taking part).
ҚАТЫСПАУШЫЛЫҚ indifference.
ҚАТЫҚ 1) thick sour milk, a fermented milk dish (sour milk with boiled milk), clotted cream; 2) seasoning (for soup).
ҚАТҚАҚ the first autumn frosts.
ҚАТҚЫЛ 1) /geogr./ turfy, sodded ground; 2) severe violent illness.
ҚАУ last year's grass; uncut (high) grass.
ҚАУАП a dish of lamb and rice.
ҚАУАШАҚ /bot./ boll, pod.
ҚАУДЫРЛА- to rustle.
ҚАУЛА- to shoot up, to grow furiously, to sprout (of a plant).
ҚАУЛАТ- to develop, to grow vigorously.
ҚАУЛЫ decision, judgment pronounced by the court, resolution; ... АЛ /ШЫҒАР/- to carry out resolution; to resolve, to decree.
ҚАУМАЛА- to surround, encircle; ЖЫЛҚЫНЫ ҚАУМАЛАП ҰСТА- to catch horses (by surrounding them).
ҚАУЕСЕТ unpleasant news.
ҚАУСА- 1) to dry out, to crack (of a dish); 2) to get loose (for example, of the teeth); 3) /fig./ to fall into decay, to ruin.
ҚАУСЫР- 1) to cram in, to push in; 2) to place one flap of a garment on another.
ҚАУСЫРЫН- see ҚАУСЫР-.
ҚАУЫЗ pod, legume, ear, spike (of wheat, corn, etc.), husk (of grain).
ҚАУЫЗДА- to husk.
ҚАУЫМ people, nation, tribe, community, commune.
ҚАУЫН melon, muskmelon.
ҚАУЫРСЫН feather (of a bird).
ҚАУЫРТ hasty, urgent, in haste, urgently, sharply.
ҚАУЫС /obs./ November.
ҚАУЫС- to meet, to join, to agree, to coincide; КҮН ҚАУЫСТЫ the sun has set; gone down.
ҚАУІП danger, threat.
ҚАУІПСІЗ safe, safely.
ҚАУІПСІЗДЕНДІР- to feel free from danger, make secure; to insure; ӘМІРДІ ҚАУІПСІЗДЕНДІРУ life insurance.
ҚАУІПСІЗДЕНДІРІЛ- to be insured.
ҚАУІПСІЗДІК safety; ... СОВЕТІ Security Soviet (special detachment).
ҚАУІПСІН- to fear, to apprehend.
ҚАУІПТЕН- see ҚАУІПСІН-.
ҚАУІПТІ dangerous, risky.
ҚАУҒА bucket, tub.
ҚАШ- to run away (from), to avoid; АЛЫП ... ХАБАР /fig./ rumors, hearsay; АТ АЛЫП ҚАШТЫ the horse bolted; ЕТІ ҚАШҚАН ЕКЕН (it looks as if) he has grown thin; ТИІП-ҚАШЫП in snatches, at odd moments; ТҮСІ ... to turn pale (of a person); ҰЙҚЫ ... to suffer from sleeplessness.
ҚАША- to cut down, to chop off, to puncture a board with a chisel.
ҚАШАН when?
ҚАШАННАН БЕРІ beginning when? from what time?
ҚАШАНҒЫ ancient, old, long-established.
ҚАШАР two-year-old calf.
ҚАШАУ chisel.
ҚАШАҒАН one that is rearing, to run away (usually of a horse).
ҚАШУ 1) coupling, pairing; 2) flight.
ҚАШЫР mule.
ҚАШЫРТ- 1) to conceal, to hide; 2) to confuse, embroil; to entangle.
ҚАШЫҚ distant /adj./.
ҚАШЫҚТА- to recede, to move from.
ҚАШЫҚТЫҚ remoteness, aloofness.
ҚАШҚЫН fugitive, runaway, deserter.
ҚАЯЗ /zool./ barbel (fish); a long-horned beetle (Agapanthia dahli).

ҚАЯУ 1) shortage, deficiency, damage, breakage; 2) crack, crevice.

ҚАҚ 1) a sweetmeat made of fruit or berries; 2) water hole; ... БЕЛ- to divide in equal parts; ... ЖАР- to cut something in halves; ... ЖЕР a dry, barren place; ҚАТТЫ ЖЕРГЕ ... ТҰРАР /lit./ (a pond forms on hard ground); frugality is a guarantee of accumulation.

ҚАҚ /Ғ/- 1) to knock, pound; to knock at, to bang, crack, slap, clap; 2) to pound (of the heart); 3) to hammer, to drive in, to wedge, to hammer in (a nail, stake); 4) to snatch, catch, grasp; 5) to let fall, to shake out, to jolt out; to shake off; АРҚАҒА ... to slap on the back (in the sense of approval); БАҒЫП-... to rear carefully, solicitously; to nurture, grow, raise; ӘҢГІМЕНІҢ ... ОРТАСЫНДА БОЛДЫМ I was there from the beginning to the end and I heard the whole conversation (with my own ears); АЙТҚАНДЫ ТЕЗ ҚАҒЫП АЛ- to grasp (the meaning quickly).

ҚАҚА- to rage (of a hard frost).

ҚАҚАЙ- 1) to curve back, to one up high; to ascend to a height; 2) /fig./ to throw one's head back in a haughty manner, to assume an arrogant pose.

ҚАҚАЙТ- 1) to bend (the body) back; 2) to lift something up high, to raise something high.

ҚАҚАҢ to choke.

ҚАҚАС on the side, outside, beyond (everything).

ҚАҚБАС /bot./ puffball (Lycoperdon giganticum).

ҚАҚПА arch, vault, arc, gates.

ҚАҚПАЛА- 1) to urge on (for example, a tired horse); switching the neck and the flanks lightly; 2) /fig./ to distract (someone's) attention.

ҚАҚПАҢ trap.

ҚАҚПАШЫ 1) a trapper; one who sets traps skilfully (a hunter who catches wild animals with traps); 2) gatekeeper, porter, janitor.

ҚАҚПАҚ cover(ing), tire cover.

ҚАҚПАҚЫЛ a kind of game with knucklebones.

ҚАҚСА- 1) to repeat over and over again, to repeat in a tiresome way; 2) to bleat incessantly (of a sheep); 3) to ache severely (for example, teeth).

ҚАҚТА- 1) to cut (meat) into small pieces for salting and drying; 2) to hammer, flatten, hammer out (metal); ҚАҚТАҒАН ЕТ dried, cured meat.

ҚАҚТЫҚ /Ғ/- to bump against, to strike (against) something.

ҚАҚТЫҒЫС- to get into a fight, to clash.

ҚАҚЫЙ- see ҚАҚАЙ-.

ҚАҚЫЙТ- 1) to stand something on end; 2) to force (someone) to stand without moving.

ҚАҚЫЛДА- to talk loudly and incessantly.

ҚАҚЫҢДА about.

ҚАҚЫР- to spit, expectorate.

ҚАҚЫРА- to rip along the seams, to be torn lengthwise, to burst at the seams /v.intr./.

ҚАҚЫРАТ- to tear along the seams (for example, a dress).

ҚАҚЫРЫН- to be expectorated.

ҚАҚЫРЫҚ phlegm, sputum, moisture, wetness.

ҚАҢБАҚ /bot./ eryngium, tumble weed.

ҚАҢЖЫҒА saddle-bags.

ҚАҢС- 1) to crack, to dry out (for example, a cask or barrel); 2) to give off an acid unpleasant smell.

ҚАҢСЫЛА- to squeal, to yelp (of a dog).

ҚАҢТАР /obs./ December.

ҚАҢТАР- 1) to leave a horse standing; to cool off, tieing the reins to the pommel of the saddle; 2) /fig./ to hold up, delay, detain, make someone exhausted waiting for something.

ҚАҢТАРЫЛ- /fig./ to be forced to remain inactive.

ҚАҢЫЛТАҚ light (in weight), slight, thin, delicate, keen, subtle; ... НАН toast.

ҚАҢЫЛТЫР tin, tinplate, sheet iron.

ҚАҢЫЛТЫРЛА- to cover with tin plate, sheet iron.

ҚАҢЫРА- to become empty, to empty, to be completely empty.

ҚАҢҚ /Ғ/- 1) to ferment, to wander; 2) to barely walk (of an old horse).

ҚАҢҚА skeleton.

ҚАҢҚАЙ- to be cumbersome, to overwhelm because of size or volume.

ҚАҢҚУ a malicious half-hint; irony.

ҚАҢҚЫЙ- see ҚАҢҚАЙ-.

ҚАҢҚЫЛ cackling, gaggling (of a swan or goose).

ҚАҢҚЫДА- to gaggle, cackling.

ҚАҢҒЫ- to move to another place (of nomads).

ҚАҢҒЫБАС a restless, fidgety person, vagabond, tramp.
ҚАҢҒЫБАСТАН- to become restless, to roam about among the villages (aimlessly).
ҚАҢҒЫР- to wander, to roam (aimlessly).
ҚАҒАЖУ dismissal, discharge, alienation, confiscation.
ҚАҒАЖУЛАН- to keep aloof (from affairs).
ҚАҒАЗ paper; ... АҚША paper money.
ҚАҒУ 1) clear, windy weather; 2) ban, prohibition; 3) persecution.
ҚАҒЫЙДА /lit./ law, rule.
ҚАҒЫЛ thin new snow.
ҚАҒЫЛ- 1) to bump, to strike, to hit (against), to pound, to knock, to chatter (teeth); 2) to be driven in, to be wedged in; being driven in.
ҚАҒЫЛЕЗ vivacious, lively, bright, smart.
ҚАҒЫЛУ being shaken out.
ҚАҒЫНДЫ pneumonia (inflammation of the lungs).
ҚАҒЫР 1) covered with dirt and hardened (for example, a saddle-cloth); 2) punishment.
ҚАҒЫС- to clash, to strike one another.
ҚАҒЫСТЫР- /fig./ to seek out, to try to find.
ҚАҒЫТ- to tease (verbally), to chaff, to provoke.
ҚАһАР anger, fury.
ҚАһАРЛАН- to get angry, to fly into a rage, to get furious.
ҚАһАРЛЫ terrible, furious, angry.
ҚАһАРМАН 1) a strongly built man; a very strong man, an athlete; 2) hero, valiant, heroic; 3) character, a personage.
ҚАһАРМАНДЫҚ heroism, valor.
ҚОБАЛЖ- 1) to feel sick, to be nauseated, to vomit; 2) to begin to stir; to begin to bustle; 3) to quake (of the heart).
ҚОБДЫЙ case (a small wooden box with a lid, for holding different kinds of instruments).
ҚОБУ a small ravine, opening into a lake.
ҚОБЫЗ the national musical instrument (a stringed instrument with a bow), a Kazakh violin.
ҚОБЫЗШЫ a musician playing the kobiz.
ҚОДА- to fit supports under the load on a camel's back.
ҚОДАС 1) yak; 2) bow-legged (with legs like a yoke); ... ТҮЙЕ a camel, whose front legs are crooked.
ҚОДАҢДАП ЖҮР- to step clumsily.
ҚОДЫРАЙ- to bulge out, to stick out, to jut out, to protrude.
ҚОДЫҚ foal of a Kulan (wild horse), young ass.
ҚОЖА 1) proprietor, owner, master; 2) Mohammed's descendant; 3) /hist./ name of a clan or tribe.
ҚОЖАЛАҚ 1) uneven, irregular, rough, ragged; 2) dirty-faced, smudgy.
ҚОЖАЛЫҚ the right of the owner; property, ownership; ... ЕТ, to have the use of.
ҚОЖАҢДА- to rule over someone, to dominate someone; to show oneself the master of the situation.
ҚОЖЫР 1) rough, not finished smoothly, crudely made; 2) pitted, pockmarked.
ҚОЖЫРА- 1) to fall off in the milk yield, to give less milk (because of a lack of fodder).
ҚОЗ- 1) to flare up again, to return, to become active again (about a disease); 2) to be carried away, to show a keen interest in; 3) to be excited, to get irritated; АЯҒЫНЫҢ ЖЕЛІ ҚОЗЫП ОТЫР he wanted to take a walk (a stroll) very much.
ҚОЗА raw cotton, cotton wool.
ҚОЗБА- to throw down.
ҚОЗДА- to lamb.
ҚОЗЫ 1) lamb; 2) lambskin; 3) wing nut, thumbscrew.
ҚОЗҒА- 1) to move, to stir, to oscillate, to waver; 2) to excite, to arouse, to disturb, to touch.
ҚОЗҒАЛ- to move, advance; to stir; to begin to move.
ҚОЗҒАЛМАЙТЫН МҮЛІК real estate.
ҚОЗҒАЛМАЛЫ МҮЛІК movable property, personal property.
ҚОЗҒАЛЫС movement, revolt, insurrection; ШАРУАЛАР ҚОЗҒАЛЫСЫ peasant movement.
ҚОЗҒАУ САЛ- to stimulate, to give impetus to.
ҚОЗҒАУЫШ motor, engine.
ҚОЙ- 1) to let go /v./, to free, to release; 2) to suppose; 3) to order; 4) to allow; 5) to leave, to abandon.
ҚОЙ sheep (in the general sense), ram; ... БАҚҚАН ЖІГІТ shepherd's dog, sheep-dog; shepherd; ... БАҒУ sheep-breeding; ... ЕТІ mutton, lamb; ... ТАС boulder; ... УСТАУ sheepraising; .. ШАРУАШЫЛЫҒЫ sheep breeding; ... ҚОРА sheep pen; ҚОЙДЫҢ ЖҮНІ sheep's wool.

ҚОЙБОЛДЫ futile, ineffective, something which remains without after-effects, consequences.
ҚОЙМА 1) barn, granary, depot, storehouse; 2) /fig./ birthplace; СУ ҚОЙМАСЫ reservoir.
ҚОЙНАУ 1) crack, crevice, fissure; ravine, canyon, gorge; 2) bay, haven cove, gulf.
ҚОЙШЫ sheep-dog, shepherd.
ҚОЙЫН 1) embrace; 2) bosom; 3) /fig./ lap (of nature).
ҚОЙЫРТПАҚ sour milk mixed with fresh milk.
ҚОЙҚЫН nankeen (cloth), a firm yellow or buff material made of Chinese cotton.
ҚОЙҒА bowl.
ҚОЛ 1) hand, wrist, arm; 2) foreleg (of animals); 3) army, /mil./ detachment; ... ТУМА /АТ/ home-grown (horse); ҚОЛЫ АШЫҚ КІСІ hospitable person; ҚОЛЫ-ЖОЛЫ ҰЗЫН (person) who has every opportunity; БҰЛ МЕНІҢ ҚОЛЫМНАН КЕЛМЕЙДІ this is not within my power; I am not up to this; ОСЫНЫ ІСТЕ СЕНІҢ ҚОЛЫҢНАН КЕЛЕДІ ҒОЙ you (familiar) are quite able to do this; ҚОЛДА БАРДЫҢ ҚАДІРІ ЖОҚ we do not value what we have ourselves; ... СҰҚ /Ғ/- to lay hands (on), to attack, assault; СУЫҚ ... КІРМЕСІН so that no one will dare to loot (public property); ... ЖҰМСА- to use brute force; ОНЫҢ ... АСТЫНДА his conduct or under his authority; ... ҰШЫН БЕР- to help; БІРЕУГЕ ... ЖАУЛЫҚ БОЛ- to fall under someone's influence; to be someone's instrument; ... ҚОЙ- to sign, to subscribe, to add to; ҚОЛЫМ ТИМЕЙДІ I haven't any time, I have no time, I haven't got time; ... ҮЗ- to break connection; МАЛДАН ... КЕТЕР- to lose (one's) livestock; ҚОЛЫ БАРЖЫЙРАН with fleshy hands; ҚОЛМА-ҚОЛ from hand to hand; ҚОЛЫНЫҢ БЕРЕКЕСІ БАР economical, thrifty; ҚОЛЫМДЫ ҚАЙТАРМА don't refuse (my request); ҚОЛЫ ТҮСКЕН ТАЙ foal (yearling) stallion, limping on his foreleg; ҚОЙДЫҢ ... ЕТІ lamb (front section); ... КӨТӨР- (to raise one's hand), to vote; ... АРАМАЛ pocket-handkerchief; ... АСТЫНДАҒЫ subordinate /n. and adj./. ... БАЛА adopted child, foster child; ... БАСЫ military chief; ... ЖҮКШІ porter; ... ЖҰМЫСЫ physical work, hand work; ... САУСАҒЫ finger; ... ТУМА МАЛ home-grown cattle; ... ШАПАЛАҚТА- to applaud; ... ШАПАЛАҚТАУ applause, clapping; ... ШАТЫР umbrella; ... ҚОЙ- to sign; ... ӨНЕРШІ craftsman; ... ӨНЕРІ trace, profession, occupation; БІРЕУГЕ ҚОЛШОҚПАР БОЛ- to become a blind tool for someone else; ҚОЛДЫҢ БАСЫ wrist of the hand; ҚОЛДЫҢ ҚОСПАСЫ wrist.
ҚОЛА bronze.
ҚОЛА- to go down, to descend.
ҚОЛАЙЛА- to designate, to select, to choose, to consider suitable.
ҚОЛАЙЛАН- 1) to intend to, to be about to, to prepare for, to undertake; 2) to be put in proper order.
ҚОЛАЙЛЫ acceptance, admissible, suitable, appropriate, appointed, destined.
ҚОЛАЙСЫЗ inconvenient, uncomfortable, inadmissible, clumsy, bandy-legged.
ҚОЛАЙСЫЗДЫҚ inconvenience, unsuitability, unacceptability.
ҚОЛАМТА burning ashes, hot ashes.
ҚОЛАПАЙСЫЗ awkward, clumsy, slow, sluggish.
ҚОЛАУ lameness (in the front leg), in a foal, when he is exhausted, driven too hard.
ҚОЛАҢ ШАШ with thick black hair (of a woman).
ҚОЛАҢСА 1) an unpleasant smell of sweat from the underarms; 2) a growth on the inner side of the front leg of a horse (above the knee).
ҚОЛБАСШЫ captain, general military chief.
ҚОЛДА- 1) to support, to patronize; 2) /fig./ to beat soundly, to inflict blows.
ҚОЛДАН- 1) to use, make use of; 2) to follow, to use (as a guide); ТИІСТІ ШАРА ҚОЛДАНДЫ (he) took appropriate measures; БҰЛ ...-БАҒАН ӘДЕТІМ ЕДІ this was not my practice (I was not used to this); ... КЕЛМЕГЕН unsuccessful.
ҚОЛДАНЫЛ- 1) to adapt oneself to; to be used for a guide.
ҚОЛДАС- 1) to carry something together; 2) to fight, to deal blows (to each other).
ҚОЛДАУ 1) support; 2) armpit (of an animal).
ҚОЛДЫ БОЛ- to be stolen, abducted (walked).
ҚОЛЖАЗБА manuscript.
ҚОЛЖЕТ- to attain, to achieve.
ҚОЛПЫЛДА- to drag (for example, of loose shoes).

ҚОЛСЫЗ without an arm; without a hand.
ҚОЛТУМА home-grown cattle.
ҚОЛТЫҚ 1) gulf, bay; 2) armpit; БІР ... ПІШЕҢ half an armload of hay; БІРЕУДІҢ ҚОЛТЫҒЫНЫҢ АСТЫНА КІР- /fig./ to be under someone's protection.
ҚОЛТЫҚТА- 1) to take (someone's) arm, to slip one's arm through (somebody else's); 2) /fig./ to support someone.
ҚОЛТЫҚТАС- to go arm-in-arm with each other.
ҚОЛҚЫЛДА- see ҚОЛПЫЛДА-.
ҚОЛҒАБЫС help.
ҚОЛҒАБЫСШЫ aide, helper.
ҚОЛҒАНАТ 1) a "sponger", a relative who lives in the house as a hanger-on; 2) minors (with respect to their parents).
ҚОЛХАТ receipt, voucher, painting (of walls, etc.).
ҚОЛШАТЫР umbrella.
ҚОЛҚА /anat./ aorta; ... САЛ- to ask (a friend) to give you something; НЕ ҚОЛҚАН БАР? What do you want (to receive as a gift) from me?
ҚОЛӨНЕР trade, profession; ... КӘСІБІ cottage industries.
ҚОМ 1) piece of felt which replaces a saddle on a double-humped camel; 2) fat back (on a camel); ... ШАШ- to get fat (a camel).
ҚОМАҚТЫ large, voluminous.
ҚОМАҒАЙ voracious, gluttonous.
ҚОМАҒАЙДАН- to be very hungry, to want to eat badly, to display gluttony.
ҚОМАҒАЙЛЫҚ voraciousness; a strong desire for food.
ҚОМДАЛ- to be saddled (of a camel).
ҚОМДАН- 1) to get fat (of a camel); 2) to get wings ready for flight (of a bird).
ҚОМПЫЙ- 1) to be distinguished by tall stature; 2) /fig./ to put on airs, to pride oneself (upon something).
ҚОМСЫН- not to feel sympathy; to fail to show sympathy, liking.
ҚОМЫТ clothes (all patched).
ҚОМЫТТА- to put different patches on (one after another), to patch up.
ҚОН- 1) to settle down for life; to settle permanently; to live, to dwell, to stay; 2) to pass the night, to spend the night; 3) to descend, to come down, to perch (to earth), to land (of bird or plane); 4) /fig./ to mount a horse.
ҚОНАҚ guest; ... ҚОЙДАН ЖУАС БЕРСЕҢ ДЕ, ЖЕЙ БЕРЕДІ a guest should be modest; ... АСЫ БЕР- to entertain guests; ... БОЛ- to pay an extended visit; to visit for a while; ... ШАҚЫР- to invite guests (to an entertainment).
ҚОНАҚАСЫ food for the visitor, the guest.
ҚОНАҚТА- to stay with, to be on a visit; to go for a visit, to pay a visit.
ҚОНАҚШЫЛ hospitable.
ҚОНАҒА spending the night, food for a guest.
ҚОНДЫР- to keep a guest overnight, to put a hunting-bird (on one's wrist) (upon going out to hunt), to settle, to establish; (КЕЗЕК) ... to print (a design, pattern, etc. on a fabric, etc.).
ҚОНДЫРМА building on, a superstructure.
ҚОНЖЫЙ- to mount, to take a seat.
ҚОНУ place to stay for the night; night-lodging.
ҚОНЫМДЫ suitable, proper, appropriate.
ҚОНЫР fallow-bay (color of a horse).
ҚОНЫС 1) a village (aul) stopping-place with a pasture; 2) place for spending the night; 3) forests; ... АУДАР- to lead a nomadic life; to wander, to be a nomad, to migrate.
ҚОНЫСТАН- to settle; to find a job, to establish oneself.
ҚОНЫСТАС adjacent, neighboring, adjoining (in land-tenure).
ҚОНЫСТАСТЫҚ neighborhood.
ҚОНЫШ top of a boot.
ҚОЙ- 1) to place, to put, to set; 2) to stop, to break off, to put an end to; to cease; 3) to strike, to hit; 4) to bury, to inter; ШАШ ... to let one's hair grow long; ҚОЛ ... Sign! ҚҰЛАҚ ... to listen to, to heed; ОЛ КЕРЕ ҚОЙДЫ he noticed right away; ОЛ БІТІРМЕЙ ҚОЙМАЙДЫ he won't stop until he has finished.
ҚОПА lake or area covered with reeds.
ҚОПАЛЫ КӨЛ a lake overgrown with reeds, sedge.
ҚОПАР- to twist out, to wrench out; to turn upside down, to swing around; to dig up, to uproot, to eradicate.
ҚОПАРЫЛ- /fig./ to advance, to rise, to ascend as a whole, en masse.
ҚОПАҢДА- 1) first to go up and then to come down in (one) place (for example, when riding horseback); 2) /fig./ to be in a disturbed condition.

ҚОПСЫТ- to turn inside out, to hoe, turn, loosen (the soil).
ҚОР 1) supplies, reserve, resources; 2) fund, stock, reserve; funds; 3) yeast, leaven, ferment for kumiss; 4) base, basis, foundation; ... БОЛ- to descent, to go down, to sink, to fall.
ҚОР- to guard, to protect.
ҚОРА 1) bread, loaf, corn; 2) a living; 3) yard, court, pen, enclosure, penning, enclosing; 4) herd, flock.
ҚОРАБА sour, spoiled (of milk or kumiss which has stood for a long time).
ҚОРАЗ /ӘТЕШ/ cock.
ҚОРАЗДАН- to be on one's high horse, to put on airs.
ҚОРАЛЫ МАЛ herd animals.
ҚОРАМСАҚ quiver (for arrows).
ҚОРАП box, case; chest, tank, body; housing; chamber; compartment.
ҚОРАПТЫ supplied with a case, wallet, knapsack.
ҚОРАСАН smallpox.
ҚОРАУСЫЗ neglected.
ҚОРАШ ill-favored, unenviable (in appearance), insignificant, unreliable.
ҚОРАШСЫН- to feel shy, ashamed (because of a shortcoming of some sort on one's own part); to consider insufficient, insignificant.
ҚОРАШТЫҚ plainness, insignificance, insufficiency, deficiency.
ҚОРА-ҚОПСЫ estate, farm, any country house with adjoining buildings and garden.
ҚОРДА 1) reserves, funds, stocks; 2) pile (of remnants, leavings of hay, straw, etc.).
ҚОРАДЫ having reserves, thrifty, provident.
ҚОРЕК scanty nourishment, diet necessary to exist, minimum subsistence; СҮТ ҚОРЕКТІЛЕР /zool./ mammal.
ҚОРЕКТЕН- to feed (on), to take a limited amount of food.
ҚОРЕНДІ recovering, filling out quickly; not fussy about feeding (of cattle).
ҚОРЖЫЙ- to sit, to sit (solemnly); (clambering up in a pompous way).
ҚОРЖЫН (carpet) saddle bag with two compartments.
ҚОРЖЫНАУ a square, in outline similar to a saddlebag.
ҚОРЛА- to humiliate, insult – to shame, disgrace; to treat contemptuously.
ҚОРЛАН- to feel humiliated, offended, to be angry, to be outraged.
ҚОРЛЫҚ 1) injury, offense, insult, torment, vexation; 2) disgrace, humiliation.
ҚОРСУН- 1) to diminish, to curtail, to lessen, to make smaller; 2) to humiliate, to humble, to abase.
ҚОРСЫЛДА- to grunt.
ҚОРТПА /zool./ sturgeon (fish).
ҚОРТЫНДЫ БАЛАНС significance; considerable balance.
ҚОРТЫНДЫСЫЗ without result, futile.
ҚОРТЫҚ cretin, degenerate.
ҚОРУ- to defend.
ҚОРУҚ- to fear.
ҚОРУҚТУР- frighten.
ҚОРША- to surround, to inclose, to barricade.
ҚОРШАЛ- to be surrounded, enclosed (by a fence).
ҚОРШАУ blockade, fence, enclosure.
ҚОРЫЛ snore, snoring (of a person).
ҚОРЫЛДА- to snore.
ҚОРЫН- to be ashamed, embarrassed (because of one's deficiency), to fear.
ҚОРЫС silt, sediment, sludge; slip (in ceramics); ... ҚЫЛ- to turn upside down, to play havoc.
ҚОРЫТ- 1) to conclude, to infer, to reach the conclusion; 2) to melt, to smelt.
ҚОРЫТУ conclusion.
ҚОРЫТУШЫ founder (expert, foreman).
ҚОРЫТЫНДЫ conclusion.
ҚОРЫҚ reservation, preserve; ҚОРЫҚ-ҚАНҒА ҚОС КЕРІНЕДІ (adage) Everything is frightened to a frightened man.
ҚОРЫҚПАЙТЫН fearless.
ҚОРҚ- to fear.
ҚОРҚАУ ҚАСҚЫР /zool./ hyena.
ҚОРҚАҚ coward, cowardly; ҚӨЗ ... ҚОЛ БАТЫР (adage) /lit./ (The eye is a coward, but the hand is brave), labor triumphs.
ҚОРҚАҚТЫҚ timidity, fear.
ҚОРҚЫНШАҚ coward.
ҚОРҚЫНЫШ danger.
ҚОРҚЫНЫШСЫЗ safe, harmless.
ҚОРҚЫНЫШСЫЗДЫҚ safety, security.
ҚОРҚЫНЫШТЫ dangerous, frightful, fearful.
ҚОРҚЫРА- to speak hoarsely, to croak.
ҚОРҚЫТ- to frighten, to terrify.
ҚОРҒА- to take care of, to look after, to administer, to govern, to rule, to surround with a wall, to depend, to guard against.
ҚОРҒАЛА- 1) to escape, to seek shelter, to take cover (from bad weather); 2) to be shy, ashamed, to be afraid.

ҚОРҒАЛАТ- 1) to frighten, to inspire fear; 2) to oppress; 3) to cover, to shelter.
ҚОРҒАЛАҚ see ҚОРҒАНШАҚ.
ҚОРҒАЛАҚТА- see ҚОРҒАЛА-.
ҚОРҒАЛАҚТЫҚ cowardice, vacillation, indecisiveness.
ҚОРҒАН fortress, defense bastion, bulwark, fortification, support abutment, stronghold; ... ДАЛДА defense construction, erection, works.
ҚОРҒАН- to defend; to defend oneself, to guard against, to protect oneself against.
ҚОРҒАНДА- to treat fortifications, to surround something with a rampart.
ҚОРҒАНЛЫ surrounded, encircled by a rampart fortification.
ҚОРҒАНСЫЗ 1) neglected, unsupervised; 2) defenseless.
ҚОРҒАНСЫЗДЫҚ defenselessness.
ҚОРҒАНШАҚ cowardly, timid, fearful.
ҚОРҒАНЫМПАЗДЫҚ defense capability, potential.
ҚОРҒАНЫС defense, self-defense.
ҚОРҒАНЫШ defense, support, protection.
ҚОРҒАСЫН /met./ lead; ... ЗАВОДЫ lead foundry.
ҚОРҒАСЫНДА- to fasten something, with lead (to solder with lead).
ҚОРҒАУ defense.
ҚОРҒАУШЫ lawyer; defense attorney, counsel for the defense; defender, protector.
ҚОС 1) a small (movable) yurt, which workers live in temporarily; 2) (the) aggregate of agricultural tools, domestic animals, and workers; 3) flock (of sheep); 4) pair, twin, double, twofold; ҚОРЫҚ-ҚАНҒА ... КЕРІНЕДІ fear makes the eyes big; ... ШЫҚТЫ ploughing has begun (or harvesting); ... АУЫЗ double-barreled gun; ... АУЫЗ МЫЛТЫҚ double-barreled gun; ... ТІС teeth which have grown together; ... ҚАТЫН АЛУ bigamy; ... ҮЙ a small felt-hut for traveling; ... УЫС handful.
ҚОС- 1) to command, to order, to instruct, charge; 2) to put together, to join, to add; БАС ... /fig./ to gather, together, to assemble, to consult.
ҚОСА together, jointly, in common.
ҚОСАЛҚЫ /adj/. space, reserve, supplementary; ... БӨЛМЕ passage.
ҚОСАРЛАН- to pair off, to accompany each other.
ҚОСАУЫЗ МЫЛТЫҚ double-barreled gun.
ҚОСАЯҚ /zool./ jerboa.
ҚОСАҚ 1) sheep tied together (neck to neck), during milking; 2) /fig./ mates, companions, partners; 3) a team of two animals; 4) a line, row of sheep on one cord.
ҚОСАҚТА- to tie one sheep to another by the neck.
ҚОСКІНДІК a disease of young camels.
ҚОСПА mixture.
ҚОСПАҚ one breed of camel (a camel hybrid); a crossing of the first crossing of camels (dromedaries) and a two-humped camel (Bactrian).
ҚОСТА- to approve, to support.
ҚОСТАБАН /math./ trapezium.
ҚОСТАС cohabitant.
ҚОСТАС- to say good-bye, to take leave.
ҚОСТАУШЫ one who approves, says "Yes".
ҚОСУ /math./ addition.
ҚОСШЫ convoy, escort on a journey; ... БИ /leg./ court assessor.
ҚОСЫЛ- 1) to meet, to come together, to be introduced; 2) to increase, to be added, to be joined, to be put together; ІСКЕ ... to be brought into action, into operation; ТАУ ТАУҒА ҚОСЫЛМАЙДЫ, АДАМ АДАМҒА ҚОСЫЛАДЫ mountain does not meet mountain, but man does meet man.
ҚОСЫМША supplement, addition; surplus, additional.
ҚОСЫНДЫ /math./ item, component.
ҚОТАН pen, sheep pen.
ҚОТАР- 1) to shift, move somewhere else; to interlay, to reset, to transpose, to set to (music); to put too much; 2) to drink all up at a gulp; 3) to pour out, to pour from ... to ...; to decant, to transfer, to transfuse.
ҚОТАРЫСТЫР- see ҚОТАР-.
ҚОТЫР itch, scab; mange; ... БОЛ- to get mangy, to get sick from mange.
ҚОТЫРЛАН- to get mangy, to get sick from mange.
ҚОШ 1) good luck! good-bye! 2) a cry to a sheep (during milking); ... КЕЛДІҢІЗ welcome! you're welcome; ... УАҚЫТТА БОЛЫҢЫЗ I wish (you) the best of everything.
ҚОШАМЕТ approval; a flattering reference; ... КЕРСЕТ- to honor, to give a banquet in honor of (someone).
ҚОШАМЕТТЕ- to approve, to honor, to show honor and respect.
ҚОШАҚАЙ lamb.

ҚОШАҚАН little lamb /aff. dim./ (for lambs).
ҚОШТАС- to say good-bye, to take one's leave.
ҚОШШЫ worker who takes care of the packhorses.
ҚОШҚАР mountain sheep, ram; ... МҮЙІЗ the horn of a ram.
ҚОШҚЫЛ dark-brown.
ҚОШҚЫЛДАН- to take on a dark-brown color, to turn dark-brown.
ҚОЮ thick, dense.
ҚОЮЛ- 1) to be left /v./; to be released, to let out; 2) to thicken.
ҚОЮЛАН- to thicken /intr./; to become thick.
ҚОЮЛАТ- to thicken, condense; to make thick.
ҚОЮЛДУР- to make thick, to make dense.
ҚОЮЛТ- to make thick, to make dense.
ҚОЮЛЫҚ thickness, density.
ҚОЮРТПАҚ mixture of kumiss and milk.
ҚОЯН hare; ҮЙ ҚОЯНЫ rabbit; ... ЖҮРЕК coward.
ҚОЯНШЫҚ /... АУРУ/ epilepsy.
ҚОЯН-ҚОЛТЫҚ hand-in-hand.
ҚОҚ- to be scattered, disconnected, incoherent; to be in a chaotic state, a state of chaos.
ҚОҚАЙ- to stick out, to protrude; to stand out among others; ҚОҚАЙЫП АТҚА ОТЫРЫСЫН ҚАРАШЫ look how clumsy he is on a horse!
ҚОҚАҚТА- 1) to be on one's high horse, to put on airs; 2) to threaten, to menace.
ҚОҚАНДА- see ҚОҚАҚТА-.
ҚОҚТЫҚ see ҚОҚЫР.
ҚОҚЫМ dust; small things, details, trivia, particles (of fuel, made of dung).
ҚОҚЫМДА- to spray with dust (from fuel in the form of bricks made of dung).
ҚОҚЫМДАЛ- to be covered with dust from dung bricks.
ҚОҚЫР 1) particles, scraps, shreds (put together in a disorderly way); 2) dung, manure.
ҚОҚЫРАЙ- to stand on end (for example, of the hair of the head).
ҚОҚЫРЛАН- to be littered, obstructed; to be blocked up; to crowd (together) in a disorderly fashion.
ҚОҚЫС disorder, chaos.
ҚОҚЫТ- 1) to confuse, to fetter; 2) to litter.
ҚОҢАЙ- to put on weight, to fill out.
ҚОҢРАУ see ҚОҢЫРАУ.
ҚОҢСУ- to stink.
ҚОҢЫЗ beetle.
ҚОҢЫЛТАЯҚ: ЕТІГІН ... КИДІ he put his shoes on his bare feet.
ҚОҢЫЛТАҚ: ЖҰҚА ШАПАН ... КИІМ a thin summer dressing-gown, cool, light clothing.
ҚОҢЫЛТАҚС- to be cool, chilly.
ҚОҢЫР light brown (of hair); brown (of the color of material); dark grey (hides of livestock); ... ДАУЫС baritone; ... ЖЕЛ gentle breeze; ... КҮЗ early fall; ... САЛҚЫН the cool (for example, of evening), coolness; ... ҮЙРЕК wild duck (a variety).
ҚОҢЫРАУ little bell, bell, /bot./ bluebell (Campanula); ... САРАТ alarm clock.
ҚОҢЫРБАС rebel, insurgent.
ҚОҢЫРЛЫҚ a local plant cover, consisting mainly of wormwood grasses.
ҚОҢЫРСАЛҚЫН coolness, the cool, cool.
ҚОҢЫРС there is a smell of burning.
ҚОҢЫРСЫ a smell of (something) burning.
ҚОҢҚАЙ- to be turned up too much, to turn up too much (of a nose).
ҚОҒА /bot./ cattail, reed mace; /bot./ sweet-flag (Typha), (Acorus calamus).
ҚОҒАЛЫ a place overgrown with cattails.
ҚОҒАМ organization, society; ... АЙЫПТАУШЫСЫ public prosecutor; ... ТАНУ ҒЫЛЫМЫ social science.
ҚОҒАМДАСТЫР- to socialize; to collectivize.
ҚОҒАМДАСТЫРУ collectivization, socialization.
ҚОҒАМДАСТЫРЫЛ- to be collectivized; to be socialized.
ҚОҒАМДЫҚ public, social, common; ... БАЙЛЫҚ social richness, wealth.
ҚОҒАМШЫЛ socially-conscious person; devoted to public activities.
ҚОҒАМШЫЛДЫҚ community, public opinion; an inclination towards public activities.
ҚУ- to pursue /v./; to drive away; to send away; ҚУЫП ЖЕТ- to overtake, to catch up with; АҚЫ ... to sue, to bring suit against; ДАУ ... to litigate; ШАРУА ... to devote oneself to household affairs.
ҚУ 1) swan; 2) pale, dried-up, withered (of a plant); 3) /fig./ old fox, sly, cunning; ... БАС skull (cattle, livestock).
ҚУАЛА- 1) to pursue, hunt down, persecute; 2) to testify; 3) to drive away; to drive, to chase.

ҚУАЛЫ witness /n./.
ҚУАН- to be happy, glad, to amuse oneself, to have fun.
ҚУАНДЫР- to gladden, to make happy.
ҚУАНТ- see ҚУАНДЫР-.
ҚУАНЫШ joy, gladness.
ҚУАНЫШСЫЗ joyless, unhappy, sad, hopeless, desolate, dreary, disconsolate.
ҚУАНЫШТЫ glad, joyful; ... МЕРЕКЕ fête, festival.
ҚУАР- to wither, dry up (of a person); to turn yellow, to fade (of grass).
ҚУАРТ- to dry, wither; to shrivel; to consume, /fig./ to waste.
ҚУАРЫҢҚЫ somewhat pale (of the face); yellowed, faded (of grass).
ҚУАТ force, energy, power; ҚУАТЫ ҚАЙТ- to lose one's strength (to age).
ҚУАТСЫЗ weak, feeble, listless.
ҚУАТСЫЗДЫҚ weakness, impotence.
ҚУАТТА- to support, to show support, to encourage, to come to someone's defense.
ҚУАТТАН- to become strong, powerful; to support, to reinforce.
ҚУАТТЫ energetic, strong.
ҚУАТТЫЛЫҚ a sign of strength, energy.
ҚУАЯҚ with narrow feet, slender feet.
ҚУАҚЫ a wit, a "comedian"; ... АДАМ buffoon, joker.
ҚУАҚЫЛАН to joke, to make jokes.
ҚУАҢ arid; faded (from the sun), burned out (of grass).
ҚУБАС- to turn around, to spin, to revolve
ҚУДАЛА- to persecute, to subject to persecution.
ҚУДАЛАН- to be persecuted.
ҚУДАЛАН УШЫЛЫҚ persecution.
ҚУДАЛАУШЫ persecutor.
ҚУДЫРТ- to have (someone) pursued.
ҚУЙ- to dare /v./.
ҚУЛАН- to be joyful.
ҚУЛЫҚ 1) slyness, cunning, fraud, deception; 2) a young mare foaling for the first time; ...-СҰМДЫҚ slyness and treachery.
ҚУНА- to rest (in order to accumulate strength); АУНАП-... to breathe freely.
ҚУНАҚ cheerful, playful.
ҚУРА- to dry out.
ҚУРАЙ 1) /bot./ a plant of the umbelliferae family; 2) /bot./ orache or goosefoot (Atripex or Chenopodium); 3) /bot./ reed; saltwort (Salsola kali or Salsola ruthenica); ... СЫБЫЗҒЫ pipe, reed-pipe.
ҚУРДАТ- 1) to surround, to encircle; 2) to adapt.
ҚУРУТ- to dry.
ҚУРҒА- to get dry, to grow dry.
ҚУСЫР- 1) to twist, bind; to squeeze, to pucker, to compress; 2) to sew together (one part of clothing to another); 3) /mil./ to close.
ҚУСЫРЫЛ- 1) to be compressed, twisted, bound; 2) to be sewn together; 3) /mil./ to close.
ҚУТЫҢ-ҚУТЫҢ ЕТ- to bustle about in a self-satisfied way.
ҚУТЫНДА- to bustle, to show complacency.
ҚУУ 1) tinder; 2) a sly person (of women), /lit./ (a witch).
ҚУУ- to pursue, to persecute.
ҚУУАР- to turn pale.
ҚУУНА- to rest (about horses).
ҚУШХАНА slaughter /n./; shambles; abattoir.
ҚУЮҚ- to run away.
ҚУЮҚ armor; shell.
ҚУЫР- to fry, to roast; АПШЫСЫН ... to finish (off), to destroy, to give the coup de grace; БИДАЙЫҚТАЙ ... to terrorize, /lit./ (like a gerfalcon).
ҚУЫРДАҚ roast (meat).
ҚУЫРШАҚ doll.
ҚУЫРЫЛ- to shrink, contract; to dry, shrink.
ҚУЫС emptiness, void; excavation, cavity, hollow of a tree.
ҚУЫСТА- to hollow out, to make an excavation.
ҚУЫСТАП- to excavate, to dig out (earth).
ҚУЫСТАН- 1) to feel guilty; 2) to feel awkward.
ҚУЫҚ /anat./ gall-bladder, bladder; ... ТҰТЫЛУ urinary (obstruction or withholding).
ҚУЫСҚАҚ spasm, cramp.
ҚУҚЫЛ somewhat pale, colorless, yellowed (of grass).
ҚУҚЫЛДАН- to become pale, to turn pale (of the face); to fade, turn yellow (of grass).
ҚУҢ /anat./ rectum, anus.
ҚУҒЫН persecution, pursuit; ...-СҮРГІН persecution, pursuit.
ҚУҒЫНДАУ persecution.
ҚУҒЫНШЫ persecutor.
ҚУӘЛАНДЫР- to testify, to attest, to bear witness (to).

ҚЫБЫЖЫҢДА- 1) to feel shy, ashamed; 2) to move uncertainly, indecisively.

ҚЫБЫР slow movement; ... ЕТКЕН ЖАН ЖОҚ not a single (living) soul; ...-ЖЫБЫР ЖҮРГЕН АДАМ scurrying people; ҚЫЛ-... wool (the hair of animals).

ҚЫБЫРЛА- 1) to move slowly; 2) to swarm, teem.

ҚЫБЫРЛАТ- to move slowly; АЯҚТЫ ҚЫБЫРЛАТЫП БАС- to walk slowly, scarcely moving one's feet.

ҚЫДЫР- to ride around, to wander, to roam about, to wander in, search of something, to loiter, to take a walk, to ride about.

ҚЫДЫРМА see ҚЫДЫРҒЫШ.

ҚЫДЫРТ- to transfer from one to another.

ҚЫДЫРУ promenade, taking a walk, stroll (strolling), festivity, parade.

ҚЫДЫРЫМПАЗ see ҚЫДЫРҒЫШ.

ҚЫДЫРЫМПАЗДЫҚ the habit of roaming about idly.

ҚЫДЫРҒЫШ idler; someone who likes to wander around (on searches).

ҚЫЖАҚТА- to look closely, to observe with suspicion.

ҚЫЖЫЛДА- to fizz, effervesce (of fermentation); ЖҮРЕГІМ ҚЫЖЫЛДАЙДЫ I have heartburn.

ҚЫЖЫРАЙ- to look askance (at someone); to be angry with (someone).

ҚЫЗ- to have a temperature; to become hot; ҚЫЗБАЙ СӨЗЛЕ- to speak, without getting angry.

ҚЫЗ 1) daughter; 2) girl, little girl, young girl; ... БАЛА a little girl; ... ҰЗАТҚАНДАҒЫ ТОЙ wedding.

ҚЫЗАЛАҚ little girl.

ҚЫЗАМЫҚ /med./ German measles.

ҚЫЗАР- 1) to blush, to get red; 2) to be ready, brewed (of tea).

ҚЫЗАРАҢДА- to be angry; to be nervous.

ҚЫЗАРАҢДАС- to quarrel, to argue, to "get hot".

ҚЫЗАРТ- 1) to redden, to make red; 2) to shame, to put to shame.

ҚЫЗБА excitable (of a person); hot-tempered; excitement.

ҚЫЗДЫР- 1) to warm; give warmth; incandesce; 2) to excite, arouse, provoke; 3) to fry; 4) to incandesce, to make burning hot.

ҚЫЗДЫРМА instigation; ... ПЕШ furnace (for heating).

ҚЫЗДЫРТ- to cause (something); to warm, give warmth.

ҚЫЗДЫРЫН- to get warm, to warm oneself.

ҚЫЗДЫҢ КҮЙЕУ bridegroom.

ҚЫЗМЕТ 1) office, post, employment; 2) service, labor, work; ... БЕРУМІ employer (one who gives work); ... БӨЛМЕСІ study, office; ... ІСТЕ- to work.

ҚЫЗМЕТКЕР employee, clerk, worker, laborer; АҒА ҒЫЛМИ ... senior scientific worker.

ҚЫЗМЕТТЕС colleague, fellow worker.

ҚЫЗМЕТШІ employee, clerk, worker, servant.

ҚЫЗМЕТ-ҚАР servant.

ҚЫЗТЕКЕ hermaphrodite.

ҚЫЗУ heat; ... АДАМ hot-tempered (excitable) person.

ҚЫЗУЛАН- to get hot, to flare up, to get angry.

ҚЫЗУЛЫ hot, retaining heat for a long time.

ҚЫЗУЛЫҚ heat; ardor; ҚЫЗУЛЫҚПЕН АЙТЫП САЛДЫМ I spoke hastily, in a fit of anger.

ҚЫЗЫЛ 1) red; 2) rosy, ruddy (of a person); ... АТ a horse's hide (reddish light grey); ... БАЛЫҚ /zool./ salmon (Salmo salar); ... БАШ Persian, Iranian; ... ОУРЫШ red pepper; ... ДӘРІ pepper; ... ЖАҚУТ ruby; ... ЖЕЛ sharp wind; ... ЖҰЛДЫЗ ОРДЕНІ Order of Red Star; ... САҢЫРАУ ҚУЛАҚ /bot./ aspen mushroom (Boletus rufus); ... ТАЛ 1) /bot./ ash (tree) (Fraxinus); 2) /bot./ willow (Salix); ... ТАРАҚАН cockroach; ... ТОРЫ light brown (bay) (horse's hide); ... ШИЕ cherries, a cherry; /bot./ a cherry tree (Cerasus avium); ... ШИЕ АҒАШЫ /bot./ sweet cherry tree (Cerasus avium); ... ШЫРАЙЛЫ red-cheeked; ... ҚАНАТТЫ БАЛЫҚ /zool./ a kind of sturgeon (Acipenser stellatus); ... ҚАРАҚАТ red currants; a /bot./ currant (Ribes rubrum); ... ҚҰРАЙ /bot./ Kendyr, Indian hemp (Apocynum cannabinum); ... ҚҰРТ /med./ worms, helminth, intestinal worm; ... ӘСКЕР soldier in the Red Army; red army soldier.

ҚЫЗЫЛДАР the Reds.

ҚЫЗЫЛДАУ reddish.

ҚЫЗЫЛДЫ something predominantly red; ...-ЖАСЫЛДЫ attracting attention to oneself because of (one's) scarlet red color.

ҚЫЗЫЛМАЙ БОЛ- to be winded (of an exhausted horse).
ҚЫЗЫЛША 1) measles; 2) beetroot, beets; /bot./ garden beet (Beta vulgaris); ҚАНТ ҚЫЗЫЛШАСЫ /bot./ sugar beet.
ҚЫЗЫЛӘСКЕР /obs./ Red Army man.
ҚЫЗЫҚ interesting, amusing, diverting; /adv./ interesting, funny, diverting, amusing; МІНЕ, ҚЫЗЫҚ! strange!
ҚЫЗЫҚ /Ғ/- to get interested in, to show interest, to take a liking to, to acquire a taste for; ҚЫЗЫҚҚА БАТ- to fully enjoy oneself.
ҚЫЗЫҚСЫЗ uninteresting, not amusing.
ҚЫЗЫҚСЫН- to get interested in.
ҚЫЗЫҚТЫ interesting, funny, amusing, diverting.
ҚЫЗЫҚТЫР- to cause interest, to excite interest, to encourage, to stimulate.
ҚЫЗЫҚҚЫШ (someone) who has become slightly interested in, who has acquired somewhat of a taste for.
ҚЫЗҒАЛДАҚ 1) /bot./ tulip (Tulipa); 2) /bot./ lily (Lilium); 3) /bot./ poppy (Papaver), poppy seeds.
ҚЫЗҒАЛДАҚТАЙ red, fresh (as a tulip).
ҚЫЗҒАН- to envy, to be jealous (of).
ҚЫЗҒАНШАҚ envious, jealous.
ҚЫЗҒАНШАҚТЫҚ envy, jealousy.
ҚЫЗҒЫЛЫҚСЫЗ see ҚЫЗЫҚСЫЗ.
ҚЫЗҒЫЛЫҚТЫ see ҚЫЗЫҚТЫ.
ҚЫЗҒЫЛТ reddish; ...-САРЫ orange (color).
ҚЫЗҒЫШ /zool./ peewit, lapwing.
ҚЫЙ- 1) to risk, to date, not to spare; 2) to graft; 3) to adjust, adapt (of wooden objects); 4) to fix price; 5) to cut, clip, pare, trim, prune; 6) to sharpen, stress, emphasize; 7) to move, decline, deviate; ЖАН ... to risk (offer) (one's) life; АТЫҢДЫ ҚЫЙСАҢ МАҒАН МІНУГЕ БЕРЕ ТҰР if you don't mind, give me your horse for a short ride; ЖОЛДАСТАРЫН ҚЫЙЫП КЕТЕ АЛМАДЫ he decided not to part from his friends.
ҚЫЙ sheep's manure.
ҚЫЙДАЛА- to cut something with a dull object (for example, a dull knife); ТІСІМЕН ҚЫЙДАЛАП ҮЗІПТІ he interrupted in a sharp manner, in a snappish way.
ҚЫЙЗДАЛА- see ҚЫЙДАЛА-.
ҚЫЙМАЙЫ 1) special type of pitch or tar (tar prepared in a primitive way and used as an ointment for sheep mange).
ҚЫЙМАЛЫ ЕСІК a door made out of pieces of board.
ҚЫЙМЫЛ movement, motion, action; ... ЖАСА- to act.
ҚЫЙМЫЛДА- to move, to stir, to act, to operate.
ҚЫЙМЫЛДАТ- to stir, to move, to force (someone) to act, to hasten, quicken.
ҚЫЙМЫЛСЫЗ immovable, motionless.
ҚЫЙМЫЛСЫЗДЫҚ immobility, inactivity.
ҚЫЙМЫНДАТ- to put in motion, to set in motion, to cause to move.
ҚЫЙМЫРТ- to put in motion, to set in motion, to cause to move.
ҚЫЙНА- to torment, to torture.
ҚЫЙНАЛ- to be tormented, to be overworked, to find oneself in a difficult position.
ҚЫЙНАЛТ- to torment, to put someone in a difficult position.
ҚЫЙПАҢДА- to be shy, to be ashamed, to feel awkward.
ҚЫЙПАҚТА- see ҚЫЙПАҢДА-.
ҚЫЙРА- to be broken, to be destroyed, to be smashed to pieces.
ҚЫЙРАЛАҢДА- to grimace, to walk with a limp, to hobble.
ҚЫЙРАМАТ fault, guilt.
ҚЫЙРАНУ instruction.
ҚЫЙРАТ- to destroy, break, smash up, smash to pieces; ОЛ ЖҰМЫСТЫ ҚЫЙРАТЫП ІСТЕДІ he worked as necessary, the way he had to.
ҚЫЙРАТУШЫ destructive.
ҚЫЙРАТЫЛ- to be destroyed, smashed.
ҚЫЙРАҢ 1) an affected person, poseur; 2) a congenital physical defect.
ҚЫЙРАҢДА- to hobble.
ҚЫЙСАП number.
ҚЫЙСАҚТА- to bow, bend, to sway, to walk unsteadily.
ҚЫЙСАҚТАТ- to rock, to shake.
ҚЫЙСАҢ- to bend, to incline, to get crooked.
ҚЫЙСАҢДА- see ҚЫЙСАҚТА-.
ҚЫЙСАҢДАТ- see ҚЫЙСАҚТАТ-.
ҚЫЙСЫН opportunity, occasion, cause, basis, theory; ҚЫЙСЫНЫ КЕЛІП ҚАЛДЫ was forced to speak.
ҚЫЙСЫНДЫ with a system, based, founded, probable, likely.
ҚЫЙСЫНСЫЗ unsystematic, unmethodically, without foundation, groundless.
ҚЫЙСЫҚ 1) crooked, curved, bent; 2) /fig./ stubborn, naughty, capricious person; ...

СЫЗЫҚ curved line; ... ТҮЙЕ hybrid from a male (camel) and a Bactrian female.
ҚЫЙСЫҚТЫҚ stubbornness, obstinacy.
ҚЫЙТ ЕТСЕ at every trifle.
ҚЫЙТЫҚ 1) self-respect, pride; 2) hindrance.
ҚЫЙТЫҚТАН- to be offended, hurt; to persist, to be obstinate.
ҚЫЙЫЛ- 1) to be turned down, to be failed; flunked in an examination; 2) to be cut up, to be shredded, to be bent, to be curved; ҚАСЫ ҚЫЙЫЛҒАН with curved (crescent) eyebrows; ҚЫЙЫЛЫП СҰРА imploringly; to urgently request.
ҚЫЙЫМ a small unit of land, measure.
ҚЫЙЫН 1) complicated, complex; 2) groove, slot (in a door); ... БОЛДЫ it became difficult; ... КЕР- to consider difficult; ... ХАЛ calamity, distress.
ҚЫЙЫНДА- to get difficult, to get complex, complicated.
ҚЫЙЫНДАС- to meet, to fit together.
ҚЫЙЫНДАСТЫР- to adjust, to adapt, to fit.
ҚЫЙЫНДАТ- to hamper, to complicate, to make difficult.
ҚЫЙЫНДЫ a rafter.
ҚЫЙЫНДЫҚ difficulty.
ҚЫЙЫНСЫН- to find it difficult.
ҚЫЙЫНШЫЛЫҚ difficulty, embarrassment.
ҚЫЙЫР edge, limit, border; ... ШЫҒЫС the Far East; ҰШЫ-ҚЫЙЫРЫ ЖОҚ the land is endless.
ҚЫЙЫРШЫҚ hoarfrost, sleet; ... ТАС flat pebbles.
ҚЫЙЫРШЫҚТА- to set in, fall (of hoarfrost, sleet).
ҚЫЙЫС- to unite, to be united, joined, fastened together.
ҚЫЙЫС /gram./ agreement.
ҚЫЙЫСТЫР- to make coherent, harmonious; ... СӨЙЛЕ- to speak coherently.
ҚЫЙЫҚ 1) cut, section; junction, joint; 2) scraps; КӨЗІНІҢ ҚЫЙЫҒЫМЕН ҚАРАДЫ /fig./ he looked askance.
ҚЫУЫҚЛА- see ҚЫЙЫҚТА-.
ҚЫЙЫҚТА- 1) to bend, to cut obliquely; 2) to oppress.
ҚЫЙҚА-ЖЫЙҚА put together in a disorderly way, left as fallen, ill-assembled.
ҚЫЙҚАЙ- 1) to have a very poor look, appearance; 2) to be obstinate.
ҚЫЙҚАР obstinate, stubborn.
ҚЫЙҚАРЛАН- to be stubborn; to get insolent.
ҚЫЙҚАРЛЫҚ persistence, stubbornness.
ҚЫЙҚАҢДА- 1) to rock, to toss, to totter (from pain or a heavy load); 2) /fig./ to wriggle, to grimace, to be affected.
ҚЫЙҚ a cry, shout (of many voices).
ҚЫЙҚУЛА- to cry out (many voices).
ҚЫЙҚЫЙ- to get bent, to bend, bow; to be on one's last legs.
ҚЫЙҚЫЛДА- to make muffled or choking sounds (for example, of someone who is suffocating or choking); ҚЫЙҚЫЛДАП-ШЫЙҚЫЛДА- to breathe hoarsely and with difficulty.
ҚЫЙҚЫМ crumbs (of bread); small fragments (of something); ...-СЫЙҚЫМ 1) crumbs, etc.; 2) tow, hemp fiber.
ҚЫЙҚЫМДА- 1) to crumble, to chop; 2) to litter.
ҚЫЙҒАШ 1) not on the way (off to the side, off the track); 2) crooked, curved, bent; ... ҚАС arched (beautiful) eyebrows.
ҚЫЙҒАШТЫҚ 1) curvature, crookedness; 2) /fig./ contradiction, discrepancy, lack of understanding.
ҚЫЙҒЫЛЫҚ scandal; ... САЛ- to create a scandal, to kick up a fuss, to raise a row.
ҚЫЙҒЫР- to invite.
ҚЫЛ a hair, a strand of wool, a thread; horsehair; ... ЖАЛ mane, crest; ... ТАБЫНДА (of a trained horse) well-kept (in proper shape); ... ҚҰЙРЫҚ /coll./ horses.
ҚЫЛ- to make, to do.
ҚЫЛАУ untouched, untapped, unpolluted; ... ҚЫЛАУ ҚАР snowflakes falling in calm weather; ... ТУСПЕГЕН АТ a horse which is completely untamed, which has never been ridden at all.
ҚЫЛАУЛА- to fall slowly and infrequently (of snow); ҚАР ҚЫЛАУЛАП ТҰР it is snowing a little.
ҚЫЛАҢ 1) a white coat (horse); 2) /fig./ a coquette, a fashion-plate (only of a woman).
ҚЫЛАНДА- 1) to lighten, to turn white (of the dawn); 2) to strut (of a smartly dressed woman).
ҚЫЛДАЙ very thin, /lit./ (like hair).
ҚЫЛДЫ a small pot with a handle.
ҚЫЛДЫР- to force to make, to force to do.
ҚЫЛЖАҚ negligent, careless.
ҚЫЛЖАҚТА- to play the clown, to joke, to indulge in inappropriate jokes.

ҚЫЛЖЫЙ- 1) to fall down, to drop the way one has fallen; 2) /derog./ to die, to 'croak'.
ҚЫЛЖЫР obstinate, inflexible, unyielding.
ҚЫЛМЫЙ- to be very thin; МОЙНЫ ҚЫЛМЫЙЫП КЕТІПТІ his neck has become thin (so he has lost weight).
ҚЫЛМЫС crime, criminal offence, guilt, fault, misdemeanor; МЕНІҢ САҒАН ҚЫЛМЫСЫМ ЖАҚПАДЫ? What have I done to you?; ... ЗАҢЫ to commit a criminal offense; ... ІС /law/ criminal code.
ҚЫЛЖЫСТЫ criminal case, criminal, culprit, felon, guilty; ... ІС criminal affair.
ҚЫЛМЫҢДА- to make eyes, to flirt.
ҚЫЛП- to be finely sharpened or finished.
ҚЫЛПЫЛДА- to be upset, disturbed.
ҚЫЛТАМАҚ 1) /med./ angina pectoris; 2) cancer (of the throat).
ҚЫЛТАНАҚ a hair, a thread, a strand of wool, a blade of grass.
ҚЫЛТАНАҚСЫЗ /bot./ awnless.
ҚЫЛТЫЙ- to just show the tip (for example, of the first growth of grass).
ҚЫЛТЫЙТ- to thrust out, to show furtively.
ҚЫЛТЫЛДА- to be barely visible; to show oneself.
ҚЫЛТЫЛДАТ- to thrust out, to barely show.
ҚЫЛТЫҢДА- to be careful, to make flirting, coquettish motions.
ҚЫЛШЫҚ hair, thread, strand.
ҚЫЛШЫҚСЫЗ without a hair (downy, fluffy); ... БИДАЙ awnless wheat.
ҚЫЛШЫҚТА- to clean (fuzz) from the hair.
ҚЫЛШЫҚТЫ fibrous, with a prevalence of hair (or wool).
ҚЫЛЫ 1) a strait; 2) handle (of a pail).
ҚЫЛЫЙ slanting, oblique, cross-eyed, squinting.
ҚЫЛЫМСЫ- to flirt.
ҚЫЛЫШ curved sword, sabre (a steel sword of Damascus); ... БАУ sword-belt; ... ТАРМАҒЫ sword-hilt; ҚЫЛЫШТЫҢ ТҰТҚАСЫ sword-hilt, hilt.
ҚЫЛЫШТА- to slash, to cut with a sword (sabre).
ҚЫЛЫҚ 1) politeness; 2) pluck, courage, valor, bravery; 3) patience, endurance; 4) action, deed, disposition, nature.
ҚЫЛЫҚТЫ АДАМ a man of good character.
ҚЫЛҚАН 1) /bot./ awn; 2) needle (of a tree); 3) bone; the small bones in a fish.
ҚЫЛҚАНДЫ with a bone, bones; with tendrils (of an ear of corn) or bones (of a fish); ... АҒАШ coniferous tree; ... ТОҒАЙ /bot./ coniferous forest; acicular wood.
ҚЫЛҚЫЛДА- to gurgle, to be overfilled, overflowing.
ҚЫЛҒЫН- 1) to choke, suffocate; to be asphyxiated, smothered; 2) to expect to be treated.
ҚЫМ-ҚЫЙҒАШ bustle, confusion, confused movement, muddle.
ҚЫМ-КУЫТ joyful noise, commotion, bustle.
ҚЫМБАТ valuable, expensive, dear; ... ЗАТ precious thing, valuable thing, jewel, jewelry.
ҚЫМБАТТА- to value, to care for; to rise in price.
ҚЫМБАТТАТ- to rise prices.
ҚЫМБАТТЫ see ҚЫМБАТ.
ҚЫМБАТШЫЛЫҚ high prices, expensiveness.
ҚЫМСЫН- to shrink, to contract; to hesitate; to feel constrained.
ҚЫМТЫ- 1) to ache; 2) to hold back, to pull up; АТТЫҢ ДЕЛБЕСІН ҚЫМТЫП ҚОЙ switch the horse lightly with the reins.
ҚЫМТА- 1) to wrap up, to muffle up; to cover; 2) to tuck in under, to draw in; 3) /fig./ to conceal, to help to conceal.
ҚЫМТАН- to be wrapped up, to be covered.
ҚЫМЫЗ kumiss (fermented mare's milk); ... АЯҚ our fire kumiss; ... КУРОРТЫ clinic for kumiss treatments; ... ОЖАУ scoop, ladle for kumiss.
ҚЫМЫЗДЫҚ sorrel, dock (Rumex).
ҚЫМЫРАН thin, watery sour milk (a drink).
ҚЫМҚЫ- 1) to carry off, to haul away, to lead away; 2) to conceal.
ҚЫМҚА a little bit, scarcely.
ҚЫН sheath, scabbard.
ҚЫНА 1) henna (a plant from which dye is obtained); 2) lichen; ... ТАСҚА БІТЕР (saying), "Henna grows on rock."
ҚЫНА- to clasp strongly, to envelop closely, to grip tightly; to make close fitting.
ҚЫНАМА БЕЛ with a graceful, supple waist (of a woman).
ҚЫНАМА БЕЛДІК corset.
ҚЫНАП scabbard, sheath.
ҚЫНАС- to approach.
ҚЫНЖЫЛ- to be pained, to be vexed.
ҚЫНЖЫЛТ- to vex.
ҚЫНЫР СЫЗЫҚ a curved (broken) line.
ҚЫНШАБЕЛ a slender waist, with a slender supple waist (of a woman).

ҚЫШЫЛДА- to be terribly upset (to sit as if on pins and needles).
ҚЫШЫЛЫҚТА- to blink, to wink at, to look blank, understand nothing.
ҚЫШЫЛЫҚТАТ- see ҚЫШЫЛЫҚТА-.
ҚЫШЫҚ oppressed, uncourageous.
ҚЫШЫҚТА- to feel shy, confused.
ҚЫР- 1) to ruin, to destroy, to annihilate, to kill, to break; 2) to plane, to shave off, to scrape off.
ҚЫР 1) high bank; 2) steppes; 3) crest of the mountain, mountain rid, mountain range; 4) (slightly) elevated area with pastures and areas under cultivation; 5) cudgel, club; 6) /math./ facet; КӨП ЖАҚТЫНЫҢ ҚЫРЛАРЫ facet of a polyhedron; КӨЗ ҚЫРЫН САЛ- to look after, to keep an eye on; ... АРҚА /anat./ spinal column, backbone; ... ЖЕМІС wild fruit; ... МҰРЫНДЫ with a straight nose; ... КӨРСЕТ- to threaten; ... ШЫҒАР- to cut (to make facets by grinding), to accentuate, to emphasize (of speech).
ҚЫРАН 1) adroit, deft, alert, grasping; 2) epithet for great people; ... ҚАРШЫҒА the best falcon (killing without a miss); ТАУ ҚЫРАНЫ /zool./ mountain eagle.
ҚЫРАНДЫҚ 1) farsightedness, perspicacity, sagacity; 2) adroitness, agility, vigilance.
ҚЫРАТ 1) hill, mound, high steppe, hillock, plateau, table-land; 2) /geogr./ height, any area of hills or mounds.
ҚЫРАУ hoarfrost.
ҚЫРАУЛАН- to be covered with frost.
ҚЫРАҢ see ҚЫРАТ.
ҚЫРАҒЫ far-sighted, watchful, alert, vigilant; ... КӨЗ sharp eyes, a sharp eye.
ҚЫРАҒЫЛЫҚ vigilance, alertness, watchfulness.
ҚЫРЖЫЙ- to be very small; to be shortened.
ҚЫРЖЫЙТ- to contort, to shorten.
ҚЫРЛА- to finish the edges, to edge; 2) /fig./ to offend, to castigate; ТЕРТ ҚЫРЛАП ЖОНДЫ he planed (it), making a four-sided form.
ҚЫРЛЫ cut.
ҚЫРЛЫҚ steppe area; ... ЖЕР an area with arable land and pastures.
ҚЫРМА low steppe plants (grass); ... САҚАЛ with a shaved beard (no beard).
ҚЫРМАН threshing-place; ... БАСЫНДА in the threshing-place, on the threshing-floor.
ҚЫРМЫЗЫ red, red silk of the finest quality; ... ҚЫЗЫЛ ЖІБЕК red, bright red silk; ... ҚЫЗЫЛ ЖІБЕКТЕЙ БОЗБАЛАЛАР blooming youth.
ҚЫРНА- to polish, to make smooth, to scrape off.
ҚЫРСАУ lazy.
ҚЫРСАУЛАН- to grow lazy, to get lazy.
ҚЫРСЫЗ loafer, idler, without initiative.
ҚЫРСЫЗДАН- to loaf, to lose one's initiative; to sink into indifference; to be nonchalant.
ҚЫРСЫЗДЫҚ inactivity, idleness, apathy.
ҚЫРСЫҚ misfortune, catastrophe, calamity, bad luck, failure.
ҚЫРСЫҚТАН- to persist, to be wilful.
ҚЫРСЫҚТЫ unlucky person, unfortunate; stubborn, wilful.
ҚЫРТ АДАМ chatterbox, babbler.
ҚЫРТЫЙ- 1) to get angry, to pout; 2) to be stunted, to be undersized.
ҚЫРТЫС shell (of a nut), bark, crust, cortex, turf; upper crust, top layer (of earth), soil, humus.
ҚЫРТЫСТАН- to develop (of folds, wrinkles), to be covered with a hard layer, to have a hard crust.
ҚЫРТЫСТЫ a multitude, turfy, soddy.
ҚЫРУАР a multitude, a mass.
ҚЫРШЫ- to cut off, chop, sever, to bite off.
ҚЫРШАҢҚЫ 1) mangy, lousy; 2) /fig./ caustic; 3) jade, Rosinante, a wornout, old horse.
ҚЫРШЫН ЖАСТАР blooming (picked) youth, young people in the full bloom of youth.
ҚЫРЫЛДАТ- to wheeze, to speak hoarsely, to get hoarse.
ҚЫРЫЛДАҚ hoarse, wheezy.
ҚЫРЫЛДАҚТЫҚ hoarseness.
ҚЫРЫЛЫС a fierce, violent struggle; a battle to the death; mass destruction.
ҚЫРЫЛЫСТЫР- to incite, to urge to mutual annihilation.
ҚЫРЫН obliquely, askance, sideways, sidewalk; ИТІ ... ЖҮГІРУ failure, misfortune, bad luck; ... КЕЛУ /fig./ bad luck, misfortune; ... ҚАРА- to look askance, to dislike, to be repulsed, to feel revulsion (for someone); ... ЕТ- to go through sideways; ҚЫРЫНАН sideways, edgewise, on edge; ҚЫРЫНАН ЖАТ- to lie on (its, one's) side.
ҚЫРЫН- to shave, to have a shave.

ҚЫРЫНДА- to go up to, to approach, sideways, to go by a roundabout way.
ҚЫРЫНДЫ what was scraped off; ІШЕКТІҢ ҚЫРЫНДЫСЫ a thin rat.
ҚЫРЫС ТЫШҚАН membrane scraped from the intestine.
ҚЫРЫШТАР war (military), loot, booty, plunder; prisoner of war.
ҚЫРЫҚ see ҚЫРҚ.
ҚЫРЫҚАЯҚ see ҚЫРҚАЯҚ.
ҚЫРЫҚБУЫН see ҚЫРЫҚ БУЫН.
ҚЫРЫҚТЫҚ shears (for shearing sheep).
ҚЫРЫҚТЫҚШЫ an expert at shearing sheep.
ҚЫРЫҚ БУЫН 1) a caterpillar; 2) /bot./ horsetail, mare's tail (Equisetum), creeping trailing grass.
ҚЫРЫҒЫЛЫҚ far-sightedness.
ҚЫРҚ forty; ... АЯҚ /zool./ centipede; ... ҮЙЕК October.
ҚЫРҚ- to shear, to cut off; ҚОЙ ҚЫРҚУ shearing sheep.
ҚЫРҚА /geogr./ a slight elevation, tableland, mesa, plateau.
ҚЫРҚАР /fig./ sheep; ... КӨБЕЙСІН (a greeting) Let the domestic sheep increase! БІР ... ТОҚТЫ a lamb from the last lambing-time.
ҚЫРҚУ the shearing of sheep.
ҚЫРҚЫЛДА- to have a rattle in the throat; to choke, gasp for breath.
ҚЫРҚЫНШЫ fortieth.
ҚЫРҚЫС- /fig./ to be hostile to each other; to quarrel with each other.
ҚЫРҚЫСУШЫЛЫҚ discord, dissension.
ҚЫРҚҰЛАҚ scurvy.
ҚЫРҒАУЫЛ pheasant.
ҚЫРҒЫЙ /zool./ sparrow-hawk.
ҚЫРҒЫЙДАЙ ТИ- to destroy, to shatter.
ҚЫРҒЫЙ-ҚАБАҚ БОЛ- to be at war, to quarrel.
ҚЫРҒЫЗ Kirghiz.
ҚЫРҒЫШ currycomb, scraper, trowel.
ҚЫС- to press, to compress, to squeeze, /fig./ to drive into a corner, to put someone in a hopeless position; КӨЗ ... to wink at.
ҚЫС winter; ҚЫСЫ-ЖАСЫ summer and winter.
ҚЫСАҢ narrow; ... ДАУЫСТЫ ДЫБЫС /ling./ narrow vowel.
ҚЫСАҢДЫҚ see ҚЫСАҢШЫЛЫҚ.
ҚЫСАҢШЫЛЫҚ a cramped position, straitened circumstances, inconvenience, restriction.
ҚЫСАҒА itching, scabies (in a camel).
ҚЫСПАҚ constraint, embarrassment; ҚЫСПАҚҚА ТҮС- to land in a difficult position.
ҚЫСПАҚТА- to constrain, to embarrass, to oppress, to force.
ҚЫСРАҚ a drove of young mares.
ҚЫСТА- to pass the winter, to hibernate.
ҚЫСТАЙ the whole winter long.
ҚЫСТАЛ- to be in need.
ҚЫСТАТ-: МАЛ ... to set up winter quarters for livestock.
ҚЫСТАУ mud hut, winter quarters.
ҚЫСТАҚ kishlak (a village in Central Asia); village; ... БАСЫ elder of the village.
ҚЫСТЫР- to jam, pinch, to grip with tongs, to push in, to squeeze in (between two things); to insert, to lay.
ҚЫСТЫРЫЛ- to poke one's nose into; to intrude; to be jammed.
ҚЫСТЫҚ an amount, sufficient for the whole winter.
ҚЫСУ itching, scabies.
ҚЫСШЫ potter.
ҚЫСЫЛ- 1) to be pinched, squeezed; 2) to feel strained; to find oneself in a difficult position; 3) to suffer the death agony.
ҚЫСЫЛШАҢ a difficult case, (a) critical condition.
ҚЫСЫЛШАҢДЫҚ haste, difficulty.
ҚЫСЫЛЫС a difficult situation.
ҚЫСЫМ clamp, clutch, suppression, pressure, attack, charge; /phys./ pressure, compression; ... ЖАСА- to exert pressure; АУАНЫН ҚЫСЫМЫ atmospheric pressure.
ҚЫСЫМШЫЛЫҚ suppression, clutch, embarrassment, constraint, difficult, difficult circumstances, repression.
ҚЫСЫР 1) a barren mare, a sterile mare; 2) barren, dry, sterile; ҚЫСЫР БИЕ see ҚЫСЫР; ... ЕМГЕН ТАЙ a yearling; foal, still nursing; ... САУ- to milk dry mares; ... СЫЙЫР sterile cow.
ҚЫСЫРА- to be barren, sterile (of a mare).
ҚЫСЫРАҚ young mares, just released into the herd and not yet having foaled.
ҚЫСЫҚ flattened, flat, narrowed, screwed up; ... КӨЗ weak, weak-sighted (eye).
ҚЫСҚА short, brief; СӨЗДІҢ ҚЫСҚАСЫ in a word, in one word, in short, briefly speaking; ... АЯҚ short-legged; ... БАҚАЙ АТ horse with short pasterns (sign of strength).

ҚЫСҚАЛЫҚ 1) shortness, insufficiency (in length); 2) /fig./ lack of opportunity; ҚОЛ ҚЫСҚАЛЫҒЫ lack of help (in the family) or insufficient material opportunities.
ҚЫСҚАР- to grow short, reduce, decline, be cancelled by, tighten, cut down, contract, /math./ be cancelled by.
ҚЫСҚАРТ- to shorten, reduce, curtail, discontinue; ... ТІЛІҢДІ! Be quiet!
ҚЫСҚАШ /ҚЫШҚАШ/ tongs, pincers, pliers, in brief, in short.
ҚЫСҚЫ /adj./ winter.
ҚЫСҚЫШ press, vice.
ҚЫСҚЫШБАҚА crawfish.
ҚЫТАЙ a Chinese.
ҚЫТЫР crunch, crackle.
ҚЫТЫР-ҚЫТЫР crunch, crackle, crackling.
ҚЫТЫРЛА- to crunch, to crackle.
ҚЫТЫРЛАТ- to chew something with a crackling noise.
ҚЫТЫРЛАТ- tickling.
ҚЫТЫҚТА- to tickle.
ҚЫТЫҚТАН- 1) to fear tickling; 2) /fig./ to feel hurt, to take umbrage.
ҚЫТЫҚШЫЛ ticklish, delicate.
ҚЫТЫҒЫ КЕЛДІ it tickles him.
ҚЫТҚЫЛДА- to cackle.
ҚЫШ porcelain, china, brick.
ҚЫШ- to itch, to scratch oneself.
ҚЫШТЫ strong.
ҚЫШЫЛ- to itch, to scratch oneself; to get sour, to turn sour.
ҚЫШЫМА itch, scabies.
ҚЫШҚАШ see ҚЫСҚАШ.
ҚЫШҚЫЛ- to call.
ҚЫШҚЫЛ somewhat sour with a rancid taste; sourness.
ҚЫШҚЫЛДАН- to oxidize, to get sour.
ҚЫШҚЫЛДАНДЫР- to oxidize.
ҚЫШҚЫЛДАТЫЛҒАН ТАЛҚАН malt.
ҚЫШҚЫЛТЫМ somewhat sour.
ҚЫШҚЫР- to scream, to quarrel, to scold; to insult each other, to abuse each other, to swear.
ҚЫЮ finishing, trimming (hem and flaps of a fur coat).
ҚЫЮЛА- to finish, trim material (hem and flaps of a fur coat).
ҚЫЮЛАСУ combination.
ҚЫЯ 1) slope, hillside, cliff; 2) distant country, far away; 3) obliquely; ... ЖОЛ a road cutting through something obliquely (for example, a field).
ҚЫЯЛ dream, daydream, fantasy.
ҚЫЯЛА- to move along a slope, to walk on a winding path.
ҚЫЯЛШЫЛ dreamy, pensive, dreamer.
ҚЫЯЛЫЙ abnormal, insane; a man carried away by unreal dreams.
ҚЫЯМЕТ КҮНІ last judgment; Doomsday; the day of judgment.
ҚЫЯН a long way off, distance, a remote place; remote, distant, far-off; ОЛ ҚЫЯННАН КЕРЕДІ he sees from a distance (far-sighted).
ҚЫЯНАТ insidiousness; misuse.
ҚЫЯНАТСЫЗ honest, fair, conscientious.
ҚЫЯНАТТА- to slander, to accuse someone unjustly, to gossip about someone.
ҚЫЯНАТШЫЛ dishonest, unscrupulous, swindler.
ҚЫЯНАТШЫЛДЫҚ dishonesty, unconscientiousness.
ҚЫЯНКЕСКІ ТӨБЕЛЕС fierce fight; violent struggle.
ҚЫЯПАТ physiognomy, appearance, facial aspect, features.
ҚЫЯР cucumber.
ҚЫЯҚ sedge (Carex), the name of a grass (growing in sandy soil).
ҚЫЯНҚЫ 1) tease, bully; 2) disobedient, bully.
ҚЫҢРАД- to be obstinate.
ҚЫҢСЫ- to squeal, to yelp, to howl.
ҚЫҢСЫЛ- squeal, yelp.
ҚЫҢСЫЛ to squeal, to whine.
ҚЫҢСЫР 1) crooked, curved; tilting sideways; 2) stubborn, self-willed.
ҚЫҢЫР ҚАРА- to be hostile, to look askance (unsympathetically).
ҚЫҢЫРАЙ- 1) to get crooked, bent on one side; 2) /fig./ to persist, be stubborn; to insist on one's own way.
ҚЫҢЫРАЙЫС- to part company; each insisting on his own way.
ҚЫҢЫРЖАҚ a concealed, indirectly put demand; a secret claim.
ҚЫҢЫРЖАҚТА- see ҚЫҢЫРТҚ-.
ҚЫҢЫРТҚЫ- to approach something covertly, by a circuitous route.
ҚЫҢҚЫЛ 1) begging, wheedling; a tiresome man; 2) whim, a capricious demand (of children).
ҚЫҢҚЫЛДА- 1) to beg, to wheedle, to grumble, to annoy with repeated requests for one and the same thing; 2) to be capricious, to make a capricious demand (of children).

ҚҰА ТАЛ willow (Salix).
ҚҰБА pale yellow color, light yellow hide (of a cow).
ҚҰБАТАЛ /bot./ a species of willow (Salix).
ҚҰБАҚАЙ АТ a horse of a light bay color.
ҚҰБЛАНАМА compass.
ҚҰБЫЖЫҚ scarecrow, a fright.
ҚҰБЫЛ- 1) to change, to reform; to be changeable, inconstant; 2) to irridesce (to take on another aspect).
ҚҰБЫЛЖ- 1) to be inconstant, to change one's word, decision; 2) to modulate (of the tones of the voice); ҚҰБЫЛЖЫТЫП САЙРАДЫ /fig./ he sang with modulation.
ҚҰБЫЛМАЛЫ steady, changeable.
ҚҰБЫЛЫС appearance, phenomenon, change, alteration.
ҚҰБЫЛҒЫШ changeable, inconstant, changing (quickly).
ҚҰДА matchmaker; kinsman (father, daughter or son-in-law).
ҚҰДАЙ 1) God; 2) "the very best", the best of all possible; АРТИЛЛЕРИЯ – ОСЫ КҮНГІ СОҒЫСТЫҢ ҚҰДАЙЫ /fig./ artillery is the god of modern warfare; ҚҰДАЙЫ ҚОНАҚ unexpected (uninvited) guest.
ҚҰДАЙ АНА mother of God.
ҚҰДАЙ ТАҒАЛА The Most High, supreme God.
ҚҰДАЙСЫ- to place oneself above others, to put on airs.
ҚҰДАЙСЫЗ an atheist; the godless; godless, infamous.
ҚҰДАЙСЫЗДЫҚ atheism, godlessness.
ҚҰДАЙШЫЛ devout, pious.
ҚҰДАЛАС- to become related through the marriage of their children.
ҚҰДАЛЫҚ match-making.
ҚҰДАНДА 1) match-maker; 2) adopted brother.
ҚҰДАНДАЛЫ- to be related through the marriage of their children.
ҚҰДАНДРА brother-in-law (the husband of the wife's sister).
ҚҰДАША Svat'ya (a young kinswoman of the groom or bride), brother-in-law.
ҚҰДАҒАЙ see ҚҰДАҒЫЙ.
ҚҰДАҒЫЙ 1) godparent (mother of the bride or groom); 2) matchmaker (female).
ҚҰДДЫ exactly, neither give nor take, as is.
ҚҰДЫЙ- to fly (to gallop) like an arrow.
ҚҰДЫҚ a well; ... СУ well water; ... ШЕГЕНІ the framework of a well.
ҚҰДІРЕТ /lit./ omnipotence.
ҚҰЖ-ҚҰЖ ҚАЙНА- to swarm (with).
ҚҰЖЫНА- to swarm, teem (with).
ҚҰЖЫРЛАН- to get excited, worked.
ҚҰЗ peak, crag, cliff.
ҚҰЗҒЫН 1) raven; 2) /fig./ inexhaustible.
ҚҰЙ- 1) to pour, to pour in, to spill out, to overflow; 2) to fall, to go down; ЖАҢБЫР ҚҰЙЫП ТҰР the rain is pouring down, it is pouring rain (as if from a bucket); МЕМЛЕКЕТКЕ АСТЫҚ ҚҰЙ (ОТ) ТАПСЫР- to give up wheat; the state.
ҚҰЙМА casting, moulding, cast; ... БОЛАТ cast (smelted), steel; ... ШОЙЫН cast iron, pig iron.
ҚҰЙМАҚ oladya (a kind of thick pancake).
ҚҰЙМЫНДА- to move.
ҚҰЙРЫҚ tail, posterior, hind; fatty tail of a sheep; АҚ ... ШАЙ /fig./ the best grade of tea; ҚАНАТ-... children, descendants, posterity; ҚЫЛ ... /fig./ a horse.
ҚҰЙРЫҚТА- to seize by the tail; ЖЫЛҚЫНЫ ҚҰЙРЫҚТАП ҰСТА- to catch a horse by the tail while riding another (one way of catching horses among horse-breeders).
ҚҰЙРЫҚТЫ fat-tailed; ... ЖҰЛДЫЗ comet, falling star.
ҚҰЙЫЛ- to be poured, poured in; /geol./ quick, loose, sliding (of sand).
ҚҰЙЫЛ mouth, estuary, junction (of rivers).
ҚҰЙЫМШАҚ /anat./ sacrum.
ҚҰЙЫН waterspout, sandstorm, whirlwind, tornado; ШЫБЫН-... very quickly.
ҚҰЙЫН- /obs./ to bathe, to take a bath.
ҚҰЙЫНДАТ- 1) to raise a storm; 2) to fly like an arrow, to gallop very quickly.
ҚҰЙЫНДЫР- to bathe.
ҚҰЙЫРШЫҚ 1) the last section of the sacrum; a short tail; 2) /fig./ hanger-on.
ҚҰЙЫРШЫҚТАН- to adapt oneself; to fawn upon.
ҚҰЙЫСҚАН strap which passes under the tail of a horse (crupper).
ҚҰЙЫСҚАНДА- to fasten a crupper on a horse.
ҚҰЙҚА singed head of an animal (livestock), (for preparing a dish).
ҚҰЙҚАЛАҚ dishevelled, crumpled.
ҚҰЙҚАЛЫ ЖЕР new, virgin soil; black earth.
ҚҰЙҚЫЛЖЫ- to be changeable, to change one's mind often; to flirt.

ҚҰЛ slave, servant.

ҚҰЛА- 1) to tumble down, collapse; 2) /fig./ to tumble, pour down with great force (of the swift course of a river); 3) /fig./ to fail (for example, in examinations).

ҚҰЛА 1) hide (horse); 2) dun, light bay (color of a horse); ... АТ greyish horse; ... ДҮЗ desert, semi-desert.

ҚҰЛАДЫН a species of hunting bird (of the hawk family).

ҚҰЛАЗ- 1) to stand empty; 2) to be vast, spacious, limitless; ҮЙ ҚҰЛАЗЫП ТҰР the house is standing empty, is tenantless (the absence of the people who own it is felt).

ҚҰЛАМА steepness, precipice, slope.

ҚҰЛАМАЛЫ 1) steep, precipitous; 2) slanting, uneven.

ҚҰЛАН onager, wild ass; Przheval'skij's horse pony.

ҚҰЛАНШЫ musician.

ҚҰЛАТ ravine, gorge canyon.

ҚҰЛАТ- to knock down, to overthrow, to fail.

ҚҰЛАШ a measure of length (the distance between the ends of the arms extended horizontally to the sides); ҚҰЛАШЫН ЖАЙЫП ҚАРСЫ АЛ- to receive with open arms; ТІЛ ҚҰЛАШ-ҚҰЛАШ ШЫҒАДЫ he does not care if he hurts (someone) (with what he says).

ҚҰЛАШТА- 1) to measure with arms extended; 2) /fig./ to do, to act, to undertake something with all one's might, employing all one's resources.

ҚҰЛАҚ 1) ear; 2) the peg on a stringed instrument; 3) the handle on a kettle; ЕЛ ҚҰЛАҒЫ ЕЛУ /lit./ (the people have fifty ears); you can't hide anything from the people (the masses); ОСЫ АЙТҚАНЫМ ДҰРЫС БОЛМАСА ҚҰЛАҒЫМДЫ КЕСІП БЕРЕЙІН /lit./ (I'll have my ears cut of, if this isn't so); САЛПАҢ ... /АТ/ a mongrel horse, a horse of mixed breeds; САЛПАҢ ... /КІСІ/ lop-eared (limp); ҚЫР ... complete exhaustion of a system; organism (because of malnutrition); ҚҰЛЫН ҚАРА ... БОЛДЫ the foal is (half-grown) (It's time to start milking the mares to prepare the kumiss); ҰЗЫН ... /ХАБАР/ rumors; ... БАУ tug, rope; ...-МҰРЫН КЕСКЕНДЕЙ /lit./ (as if the ears and nose were cut off); as if in the grave (of silence); the silence of the grave; ... САЛ- to listen to, obey, pay attention; ... ТҰР- to listen to attentively; ҚҰЛАҚТЫҢ ҚҰРЫШЫН ҚАНДЫР- to have heard a lot, plenty (of); ҚҰЛАҚТЫҢ ПЕРДЕСІ /anat./ eardrum, tympanum.

ҚҰЛАҚСЫЗ earless, without ears.

ҚҰЛАҚТАН- 1) to be notified; 2) /fig./ to put out shoots, the first runners (of a plant); КҮН ҚҰЛАҚТАНДЫ /fig./ a dark circle has formed around the sun.

ҚҰЛАҚТАНДЫР- to announce, to publish, to notify, to declare; ҚҰЛАҚТАНДЫРУ ЖАЗ- to write a notice, announcement; ҚҰЛАҚТАНДЫРУ ЖІБЕРІЛДІ notice was sent.

ҚҰЛАҚШЫН Ushanka (a warm cap).

ҚҰЛДЫР see ШҰНАҚ.

ҚҰЛДЫРА- 1) to move quickly on an inclined plane, to roll (down); 2) to fall into decay (of a farm).

ҚҰЛДЫҚ slavery, slave; ҚҰЛДЫҚҚА ТҮСІР- to enslave, to enthrall; ҚҰЛДЫҚҚА ТҮСІРУ enslavement, enthrallment; ҚҰЛДЫҚҚА САЛУ enslavement.

ҚҰЛДЫҚСЫЛЫҚ piety, devoutness, servility.

ҚҰЛЖА mountain, wild goat, sheep.

ҚҰЛИЕЛЕНУШІЛІК slave-owning.

ҚҰЛМАҚ /bot./ hops (Humulus lupulus); ... ӨСІРУШІЛІК hop-raising, planting.

ҚҰЛПЫ ТАС tombstone (usually a 4-sided stone with an inscription giving the patronymic, surname and the years of birth and death of the deceased).

ҚҰЛПЫР- 1) to change color, to assume different hues; 2) /fig./ to be renewed, to revive, to improve.

ҚҰЛПЫРМА ЖІБЕК taffeta.

ҚҰЛШЫН- to show readiness, willingness, to be completely ready for action.

ҚҰЛЫН colt in his first year; ... ЖАРҒАҚ outer garment; (fur coat) made from the hide of foal.

ҚҰЛЫНДА- to foal.

ҚҰЛЫНДЫ with a nursing foal (of a mare).

ҚҰЛЫНМАҚ /dim./ foal.

ҚҰЛЫП lock, padlock; ... САЛ- to fasten with a lock; ... ТАС tombstone; ... ТАС ЖАЗУЫ inscription on the tomb.

ҚҰЛЫПТА- to fasten with a lock, padlock.

ҚҰЛЫПТАЛ- to dent, to shut up, to "clam up", to refuse to speak.

ҚҰЛЫПТЫ fastened with a lock.

ҚҰЛЫҚ 1) conduct, character; 2) cunning, artfulness; 3) sulphur, brimstone.
ҚҰЛЫҚСЫЗ (person) of bad character.
ҚҰЛЫҚСЫЗДЫҚ impatience (of character, conduct).
ҚҰЛЫҚТЫ of good behavior, amiable, sociable.
ҚҰЛҚЫН /med./ pharynx, throat, gullet; ҚҰЛҚЫНЫ ЖАМАН greedy.
ҚҰЛҒАНА syphilis.
ҚҰЛҒАНАДАЙ ҚАДАЛ- to bite (cling?) like a leech.
ҚҰМ 1) sand; 2) /chem./ silica; АУЗЫНА ... ҚҰЙЫЛДЫ he kept quiet (they forced him to be silent); ... ТАС sandstone; ... ТОПРАҚ clayey soil, argillaceous ground; ... ТӨБЕ the dunes; ... ШЕКЕР granulated, fine sugar.
ҚҰМАЙ 1) gentle, placid horse; 2) a Turkman borzoi; 3) /obs./ a fantastic dog from which no kind of animal can escape.
ҚҰМАЙТ sandy; ... ЖЕР sandy loan (soil containing 60–80% sand).
ҚҰМАЛАҚ pellet (sheep or camel dung); ТОҒЫЗ ... national game; ... САЛ- /obs./ to tell fortunes (by choosing pebbles, grains, etc.); БІР ... БІР ҚАРЫН МАЙДЫ ШІРІТЕДІ (saying) one pebble will spoil a whole wineskin of butter; compare with Russian: a spoon with tar will spoil the cask of honey.
ҚҰМАЛАҚШЫ fortune-teller.
ҚҰМАН ewer, jug-shaped vessel, water-jug, pitcher for water.
ҚҰМАР strong desire, passion, excitement; БАҚ ... careerist, climber; ҚАН ... parasite; bloodthirsty; ... БОЛ- to feel a strong desire; to give oneself up to.
ҚҰМАРЛАН- see ҚҰМАР БОЛ-.
ҚҰМАРЛАНДЫР- to arouse a strong desire.
ҚҰМАРЛЫҚ a weakness (for), a predilection; attraction towards something excitable; hot tempered.
ҚҰМАРПАЗ excitable, hot-tempered.
ҚҰМАРТ- to be attracted to, to have a weakness for.
ҚҰМАРШЫҚ a wild cereal plant in the sand dunes (with a brownish grain).
ҚҰМАҚ a sand area.
ҚҰМДАУ hops.
ҚҰМДАУЫТ sandy loam (soil with 60–80% sand).
ҚҰМДАҚ 1) argillaceous soil, clayey soil (soil with sand and 25–50% clay); 2) sandstone; 3) sandhill, sand dune; 4) gunstock.
ҚҰМДЫ sandy (of soil); ... ЖЕР sandy place; ... ЖОЛ sandy road; ... ТОПРАҚ sandy loam (soil with 60–80% sand).
ҚҰМЫРА pot, earthenware; a water jug, pitcher.
ҚҰМЫРАШЫ potter.
ҚҰМЫРСҚА ant; ... БЕЛ slender, with a wasp waist (of a woman); ... ИЛЕУІ ant hill.
ҚҰН blood-price, payment for killing or maiming; СОМНЫҢ ҚҰНЫ the rate of the ruble; ... ЖЕТПЕЙТІН АТ an invaluable horse; ... АЛ- to take revenge for the blood of someone who has been killed.
ҚҰНА misdemeanor, fault.
ҚҰНАЖЫН three year old heifer.
ҚҰНАН colt of two or three years (old); ... АТАН a gelded camel in the third year; ... ҚОЙ a sheep two or three years old; ... ӨГІЗ young bull (calf), three or four years old.
ҚҰНАНША an affectionate diminutive term for a young domestic animal.
ҚҰНАРЛАН- to give a large yield of milk (or livestock); to become fertile, rich (of soil).
ҚҰНАРЛЫ ЖЕР fertile land.
ҚҰНАРЛЫ СЫЙЫР a cow that gives a lot of milk.
ҚҰНАРЛЫЛЫҚ fertility.
ҚҰНАРСЫЗ ЖЕР barren ground.
ҚҰНАРСЫЗ ІНГЕН a female camel that doesn't give milk.
ҚҰНДАҚ 1) a heap of children's belongings; 2) workbench; 3) gun-stock.
ҚҰНДАҚТА- to swaddle (a baby).
ҚҰНДЫ valuable.
ҚҰНДЫЗ /zool./ otter, beaver.
ҚҰНДЫЗДЫҚ part over the hoof (in a horse).
ҚҰНСЫЗ inferior, of poor quality; ... КЕТ- to waste, to be in vain, to be wasted.
ҚҰНСЫЗДАН depreciation, devaluation.
ҚҰНТ care, attention, concern, diligence; ... ЕТ- to pay attention.
ҚҰНТСЫЗ carefree, untroubled, unconcerned; without economy, without calculation, inattentive, inaccurate.
ҚҰНТСЫЗДЫҚ inattention, inertness, sluggishness.
ҚҰНТТА- 1) to try, endeavor; to be interested (in), care (for), to pay attention (to).

ҚҰНТТЫ 1) thoughtful, careful; 2) attentive, concerned, painstaking.
ҚҰНТТЫЛЫҚ 1) solicitude, care; 2) attentiveness, conscientiousness, carefulness.
ҚҰНТЫЙ- to be of low stature, a dumpy person.
ҚҰНТЫЙТ- to reduce, to diminish, to curtail, to shorten.
ҚҰНЫС humpbacked.
ҚҰНЫС- to huddle up, to hem and haw, to writhe and squirm.
ҚҰНЫҚ /Ғ/- to get accustomed to; to acquire a taste for.
ҚҰП Very well! All right! O.K.!; ... БОЛАДЫ O.K.! Fine! All right! Good! ҚҰП (as an intensifying participle); ...-ҚУ dead white.
ҚҰПЫЯ covertly, secret /adj./, -ly /adv./; ... АВТОР anonymous author; ҚҰПЫЯДА АЙТАРМЫН I'll tell you in private (confidentially).
ҚҰПЫЯЛА- to say something privately.
ҚҰР- 1) to raise, construct, build, erect, set, form, draw up; 2) /fig./ to set a snare, to intrigue; 3) to decline, perish, waste away; ТҰЗАҚ ... to set a net (snare); ҚАЙТА ... to rebuild; ӘҢГІМЕ ... to converse.
ҚҰР 1) /zool./ partridge, black grouse; 2) a wool strip or band used for fastening the seam of the garter, in a yurt, etc.; 3) fat, well fed, fattened, fatted; 4) only one, only, empty, bare, with nothing; ... АЙЫЛ belly-band woven out of wool; ... АЛАҚАН with empty hands, empty-handed; ... АЛАҚАН ОТЫРМЫН I have no money; ... ҚАЛ- to remain without anything; ... ҚОЛ unarmed (empty-handed); ...-ҚҰРЛА an (appeal) to horse with the aim of stopping it.
ҚҰРА- 1) to patch, mend, gather, to sew something from different rags, patches; 2) to compose, gather, assemble; 3) to form; 4) to write, to join.
ҚҰРАБА ferment for milk.
ҚҰРАЛ arms, implements, tools, means, weapons, equipment, ordnance; ...-САЙМАН instruments, tools, ordnance; ... ТАСТА- to be disarmed, dismantled.
ҚҰРАЛ- to be assembled, composed of different little pieces, patches, to accumulate.
ҚҰРАЛАЙ 1) a period of time (15th–20th of May), rainy season (middle of May); 2) female wild goat.
ҚҰРАЛДАН- 1) to go armed; 2) to equip oneself with the means of production.
ҚҰРАЛДАНУ МИНИСТРЛІГІ Ministry of Armament.
ҚҰРАЛДЫ 1) armed; 2) possessing the means of production; ... КҮШ armed forces; ... КӨТЕРІЛІС armed revolt; insurrection.
ҚҰРАЛДЫЛЫҚ a state of readiness, preparedness.
ҚҰРАЛСЫЗ 1) unarmed; 2) without the means of production.
ҚҰРАЛСЫЗДАН- to be deprived of weapons (of production).
ҚҰРАЛСЫЗДАНУ disarmament.
ҚҰРАЛСЫЗДЫҚ mildness, meekness.
ҚҰРАМ composition, structure.
ҚҰРАМА combined, compound, joining, combining, uniting, joined, united; АМЕРИКАНЫҢ ... ШТАТТАРЫ USA; ... /ҚҰРАҚ КЕРПЕ/ patchwork quilt.
ҚҰРАМАЙ ҚАП /Б/- to receive nothing, to be left with nothing.
ҚҰРАМАЛЫ sewed from scraps, compound, joined, combined.
ҚҰРАН the Koran.
ҚҰРАНДЫ agglomerate.
ҚҰРАС- to help to compile, form, gather something.
ҚҰРАСТЫР- to form (something) from separate scraps; to compile from separate parts, bits.
ҚҰРАСТЫРУШЫ compiler, composer, gatherer.
ҚҰРАСТЫРЫҚ- to be compiled, formed, gathered.
ҚҰРАУ repairing, mending, little patch; КИІМІ ҚЫРЫҚ ... on his clothes there are forty small patches.
ҚҰРАҚ 1) piece of material, sewed from various scraps; 2) reed; ... ҚҰРА- to sew together various scraps (for example, for a quilt).
ҚҰРАҒЫТ- to feel thirsty.
ҚҰРБАН sacrifice, victim; ЖОЛЫНДА ... БОЛАЙЫН I am ready to sacrifice myself for you.
ҚҰРБАНДЫҚ ҚОЙ sacrificial lamb.
ҚҰРБАҚА frog, toad.
ҚҰРБЫ coeval (person), equal, a person of the same age.
ҚҰРБЫЛАС coevals.
ҚҰРБЫЛЫҚ friendship of coevals.
ҚҰРДАС coeval.
ҚҰРДАСТЫҚ friendship of coevals.
ҚҰРДЫМ place where river disappears in

the sands; ... ЖЕР land which quickly soaks up moisture; ... КІСІ thirsty person.

ҚҰРМА date (Phoenix); ... АҒАШЫ date palm.

ҚҰРМАЛА- to surround, to drive /tran./ into a blind alley; ЖЫЛҚЫНЫ ҚҰРМАЛАП ҰСТА capturing horses by driving them into a blind alley (fence or a natural barrier).

ҚҰРМАЛАС- to make a mutual pledge.

ҚҰРМАЛАС /gram./ connection of single sentences with one another by means of subordinates or coordinates; ... СӨЙЛЕМ /gram./ complex sentence.

ҚҰРМЕТ respect, honor; ... КӨРСЕТ- to respect (to show one's respect).

ҚҰРМЕТТЕ- to honor, to respect.

ҚҰРМЕТТЕН- to be honored, to be respected.

ҚҰРМЕТТІ honored, respected.

ҚҰРМЕТТІЛІК honorableness.

ҚҰРСА- to surround, encircle, envelop.

ҚҰРСАУ hoop.

ҚҰРСАҚ belly, stomach, abdomen.

ҚҰРСАҚТАН- to eat.

ҚҰРСАҚТАНДЫР- 1) to feed; 2) to make pregnant.

ҚҰРСАҚТЫ expectant mother.

ҚҰРТ worm, larva.

ҚҰРТПА beluga, white sturgeon, great sturgeon.

ҚҰРТТА- 1) to become wormy; 2) to free of worms.

ҚҰРТТАЙ tiny; insignificant.

ҚҰРТТАУЫШ small plate for extracting worms (in wormy sheep).

ҚҰРТТАҒАН ҚОЙ a wormy sheep.

ҚҰРЫЛТАЙ congress, convention; ... МӘЖІЛІСІ /obs./ Constituent Assembly.

ҚҰРТУЛТАЙ bird (Aegithalus).

ҚҰРТ-ҚҰМЫРСҚА insect.

ҚҰРУ atrophy; ... ЖЕР (dry) land; ... ОТ hay.

ҚҰРУШЫ builder; ҚАҚПАН ... trapper.

ҚҰРШ raisins, currants.

ҚҰРЫ dry; ... ЖЕР (dry) land.

ҚҰРЫЛ- to be being built; to be under construction; to build for oneself.

ҚҰРЫЛЫМ structure.

ҚҰРЫЛЫС building; construction; ... МАТЕРИАЛДЫ building materials.

ҚҰРЫЛҒАН construction /adj./.

ҚҰРЫМ soot, something blackened with smoke; ... КИІЗ shabby (smoke-blackened); thick felt (of a yurt).

ҚҰРЫМДАН- to be sooty, to be smoke-blackened.

ҚҰРЫС- to shrivel, to cramp /intr./.

ҚҰРЫСТАУ rheumatic pain.

ҚҰРЫСТЫР- see ҚҰРЫСТАУ.

ҚҰРЫСУ cramp, spasm.

ҚҰРЫТ- to destroy.

ҚҰРЫТЫЛ- to be destroyed.

ҚҰРЫШ white steel; ҚҰРЫШДЕНЕ hard, hardy (of the body); ... БОЛАТ Bessemer steel.

ҚҰРЫҚ Kuruk (device for capturing unbroken horses); ... САЛ- to throw out a "kuruk", to catch (a horse) with a "kuruk".

ҚҰРЫҚТА- to capture unbroken horses (with a kuruk).

ҚҰРЫҚШЫ he who knows how to use a kuruk skilfully.

ҚҰРҚЫЛТАЙ small bird.

ҚҰРҒА- to dry (up).

ҚҰРҒАН АҒАШ dry.

ҚҰРҒАТУ drying; БАТПАҚ ЖЕРЛЕРДІ ... drying up of swampy land.

ҚҰРҒАТЫЛ- to be dried up.

ҚҰРҒАҚ dry; ... СӨЗ БАСАУЫРТ empty words grow quickly dull; ... ЖЕР (dry) land; ... ШЕР hay; ҚҰРҒАҚТЫҚ aridity, dryness, drought, lack of water.

ҚҰРҒАҚШЫЛЫҚ see ҚҰРҒАҚТЫҚ; ҚҰРҒАҚШЫЛЫҚҚА ТӨЗІМДІ ӨСІМДІК plant which requires little water.

ҚҰРҒЫР; ОЙ, ҚҰРҒЫР! Be damned! curse word.

ҚҰС bird; АҢ АУЛАЙТЫН ... hunting bird; ЖЫРТҚЫШ ... bird of prey; ТҮЙЕ ... ostrich; ... САЛ- to hunt with a hunting-bird; ИТ-... predatory (birds); ҚҰСТЫҢ МАМЫҒЫ bird's down; ҚҰСТЫҢ ҰЙҚЫСЫНДАЙ light sleep; ... АСЫРАУ poultry raising; ... АУЛАУ КӘСІБІ fowling; ... ЖОЛЫ Milky Way; ... ОЙНАҚ mating place (of birds); ... ТӨСЕК feather bed; ... ШАРУАШЫЛЫҒЫ breeding of birds, poultry raising; ... ҚАНАТ dispatch; ... ӨСІРУШІ МАМАН fowler.

ҚҰС- to vomit.

ҚҰСА melancholy, ennui, longing; ... БОЛ- to be sad, to grieve.

ҚҰСАЛЫ melancholy, sad, grieving.

ҚҰСБЕГІ trainer of hunting birds, one who loves to hunt with hunting birds.

ҚҰСТЫР- to be the reason for vomiting (of something sickening); to vomit.

ҚҰСУ vomiting /n./.
ҚҰСЫҚ vomiting.
ҚҰТ luck, happiness, good fortune; ... ҚОН- to be happy, to be fortunate.
ҚҰТАЙ- to get accustomed (to a place).
ҚҰТАЙТ- to give an opportunity to become accustomed.
ҚҰТАН servant.
ҚҰТПАН dog's name.
ҚҰТСЫЗ unhappy, unlucky, unfortunate.
ҚҰТТЫ lucky, fortunate, beneficial, abundant, happy; ҮЙ ... БОЛСЫН I congratulate you on your (new) house; ... БОЛСЫН АЙТ- to congratulate.
ҚҰТТЫҚТА- to congratulate, to greet.
ҚҰТУЛ- to flee, to get free, to make oneself free.
ҚҰТЫ small jar, pot, tincan flash, canteen.
ҚҰТЫЛ- to get rid of.
ҚҰТЫЛДЫР- to help out, to rescue, to liberate, to serve.
ҚҰТЫЛТ- to help get rid of.
ҚҰТЫЛЫС deliverance.
ҚҰТЫМ ҰШТЫ I was very much afraid.
ҚҰТЫР- 1) to fall ill (with psychic disorder); 2) to be violent, wild.
ҚҰТЫРТ- 1) to infuriate; to drive into a rage; 2) /fig./ to hound, to urge.
ҚҰТЫРТУШЫ instigator, firebrand.
ҚҰТЫРУ rabies, madness, rage.
ҚҰТЫРЫН- see ҚҰТЫР-.
ҚҰТҚАР- to save, to liberate, to free, to set free, to rescue, to help; БАСЫМДЫ БӘЛЕДЕН ҚҰТҚАРДЫ he rescued me from misfortune.
ҚҰТҚАРТТЫР- to save, rescue, free (through some person).
ҚҰТҚАРУШЫ deliverer.
ҚҰТҚАРЫС- to save, rescue, free, jointly to help.
ҚҰШ- to love, to like.
ҚҰШАҚ an armful, bosom; ҚҰШАҒЫН ЖАЮ with arms outstretched.
ҚҰШАҚТА- to embrace, to take in one's arms, to take an armful.
ҚҰШАҚТАН- to be embraced; to embrace one another.
ҚҰШАҚТАТ- to permit to embrace, to permit to take an armful of something.
ҚҰШТАР having an inclination in love; ... БОЛ- to fall in love; to take a great interest (in).
ҚҰШТАРЛАН- to fall in love; to display a strong desire.
ҚҰШЫРЛАН- to move, act with intensity.

Ғ

ҒАЖАЙЫП notable, remarkable, rare.
ҒАЖАП miracle, wonder, marvellous, surprisingly, wonderful, miraculous.
ҒАЖАПТАН- to be surprised, to be amazed.
ҒАЙСА ПАЙҒАМБАР Jesus Christ.
ҒАЙСАНЫҢ АНАСЫ Mother of God.
ҒАЙЫП unexpectedly, suddenly; ... БОЛ- to disappear suddenly, to be missing.
ҒАЛЫМ scientific.
ҒАНА /ҚАНА/ only, just.
ҒАПУ apology, excuse, forgiveness; ... ЕТІҢІЗ Excuse me! Forgive me!; ... СҰРА- to beg forgiveness.
ҒАРМОН accordion.
ҒАСЫР age, century.
ҒАШЫҚ in love; ... БОЛ- to fall in love.
ҒАШЫҚТЫҚ amorousness, love.
ҒИБАДАТШЫЛ pilgrims, devotee.
ҒОЙ /ҚОЙ/ (a particle which adds the sense of completion and affirmation to the utterance); АЛ АЙТСА БОЛҒАНЫ ... If he says so, that will be (entirely) different.
ҒЫБРАТ model, pattern, example (bookish); ... АЛ- to take an example.
ҒЫЙНЫВАР January.
ҒЫЛЫМ science; ҒЫЛМИ ТАЖРІБЕ scientific experiment; ҒЫЛМИ ЗЕРТТЕУШІ researcher, investigator; ҒЫЛМИ ШЫҒАРМА scientific work.
ҒЫМАРАТ building, edifice.
ҒҰРЛЫМ (postposition) just like.
ҒҰРЫП custom.

Ү

ҮБІРЛІ-МҮБІРЛІ family.
ҮГІЛГІШ see ҮГІЛМЕЛІ.
ҮГІЛМЕЛІ easy to grind, easily crumbled.
ҮГІНДІ sawdust, filings.
ҮГІТ agitation.
ҮГІТТЕ- to agitate, to admonish.
ҮГІТТЕУШІ /ҮГІТШІ/ agitator, tutor, teacher.
ҮГІТШІ see ҮГІТТЕУШІ.
ҮДЕ- 1) to become stronger, to intensify; 2) to gather speed (of a horse).
ҮДЕМЕЛІ growing, increasing.
ҮДЕР- /ҮДӨР-/ to migrate, stopping for the night halfway; ҮДЕРЕ КЕМ- to migrate (unexpectedly, early in the morning).
ҮДЕРІМ 20–25 kilometers.
ҮДЕТ- to develop, to grow stronger, to intensify, to increase the tempo (of the work).
ҮДІТ hoopoe.
ҮДӨР- see ҮДЕР-.
ҮЗ- to tear, to tear to pieces, to strip off, to break apart, to tear off, to pluck, to interrupt, to suspend, to sever; ҚОЛ ... to sever a tie; ҮЗБЕЙ ГАЗЕТ-ЖУРНА АЛДЫРЫП ТҰРАМЫН I continually receive newspaper and magazines.
ҮЗБЕЛЕ- to tear off, divert a little at a time.
ҮЗБЕЛІ severing /adj./; tear off.
ҮЗБЕСТЕН uninterruptedly, incessantly.
ҮЗДІК unsurpassed, remarkable, foremost; ...-СОЗДЫҚ uneven, not uniform, with interruptions; ...-СОЗДЫҚ ІСТЕ- to work with breaks, intermission.
ҮЗДІКСІЗ unceasing.
ҮЗДІРТ- to force to interrupt, sever, take a break, cease, tear off (through some person).
ҮЗЕҢГІ stirrup; ... БАУ stirrup strap.
ҮЗІК 1) interruption, break, intermission; 2) narrow part of a river; 3) river connecting two lakes; 4) thick felt covering yurt; 5) strait, sound; 6) ragged, torn-off, alienaged (from), cut off (from).
ҮЗІЛ /ҮЗҮЛ/- 1) to disappear; 2) to tear, to break; ҮЗІЛДІ-КЕСІЛДІ АЙТТЫ he said once for all.
ҮЗІЛГІМ fragile.
ҮЗІЛІС intermission, interval, space.
ҮЗІМ a small piece.
ҮЗІНДІ fragment, extract.
ҮЙ- to amass, to put in a heap, to accumulate, to stack (hay); ҮЙГЕН ЖЕР earth heap; ҮЙГЕН ТАС stone heap.
ҮЙ 1) nomad's tent, yurt, house; 2) woman; ҮЙДЕ at home; ҮЙДЕГІ located in the house; ОЛ БАЗАРДАН ҮЙІНЕ БҰЛДЫ ҮЙІП ӘКЕЛІПТІ at the bazaar he bought for his family many textiles; ... АЙНАЛАСЫ farmstead, country estate; ... БАСҚАРМАСЫ house management; ... БАҒУШЫ one who guards a house; ... ИЕСІ head of the household; ... КІСІ woman; ... МАҢАЙЫ place belonging to the house; ... САЛ- to build a house; ... САЛАТЫН АҒАШ lumber; ... САЛУШЫ ЖҰМЫСШЫЛАР building workers; ... СЫРЫҒЫ a pole for lifting the "Koshmas" when constructing a yurt; ... ТІК /Г/- to set up a yurt; ... ІШІ household articles; ... ҚОЯН rabbit; ... КҰ poultry; ҮЙДІҢ АЙНАЛАСЫНДА around the house; ҮЙДІҢ ТЕБЕСІ roof; ҮЙДІҢ ШАТЫРЫ roof.
ҮЙГІЗ- to force to put into a heap, pile, to force to gather into a pile.
ҮЙДІР- see ҮЙГІЗ-.
ҮЙЕЗ /hist./ district head, chief.
ҮЙЕЗДЕ- to gather /intr./ in one place (of a herd of horses), to protect themselves from flies, gadflies.
ҮЙЕК pole; СОЛТҮСТІК ... North Pole.
ҮЙЕЛ July.
ҮЙЕЛЕ- to be turned over (of cattle); in such a way that they are not in a good position to get up without outside help.
ҮЙЕН June.
ҮЙЕҢКІ 1) verdure, shoots; 2) maple (Acer).

ҮЙКЕ- to rub, to polish, to grind; САБЫН ... to soap, to lathe.
ҮЙКЕЛЕ- to rub two things together.
ҮЙЛЕН- to get married; ҮЙЛЕНГЕН married.
ҮЙЛЕНДІР- to marry off, to marry to.
ҮЙЛЕС- to come together, to meet, to be in contact, to correspond with one another; ЖҰМЫСТЫ ОНЫМЕН ҮЙЛЕСІП ІСТЕУГЕ БОЛА one can work in contact with him.
ҮЙЛЕСІМДІ suitable, appropriate, right.
" ҮЙЛЕСІМСІЗ not corresponding, uncoordinated.
ҮЙЛІ having a house; married, family /adj./; ...-КҮЙЛІ АДАМ a man who has his own home.
ҮЙМЕ-ЖҮЙМЕ БОЛ- to crowd, to bunch.
ҮЙМЕЛЕ- to crowd, to bunch.
ҮЙМЕЛЕС- to bunch, to crowd.
ҮЙРЕК duck; СҰҢЛУІР ... pochard; ... ТҰМСЫҚ duck-billed.
ҮЙРЕН- to get used to something; to become accustomed; to learn something; СІЗДЕН САБАҚ ҮЙРЕНСЕМ ДЕП ЕДІМ I wanted to consult with you.
" ҮЙРЕНШІКТІ habitual, usual, chronic (of an illness).
" ҮЙРЕНІС- to get used to one another; to enter into a normal relationship with one another; not to stand on ceremony with one another; ҮЙРЕНІСЕНІН accommodational; ҮЙРЕНІСКЕН accustomed /adj./, one who is accustomed; ҮЙРЕНІСУ accommodation.
" ҮЙРЕТ /ҮЙРӨТ/- to teach, to train.
" ҮЙРЕТУМІ instructor, trainer, tamer, teacher.
" ҮЙРЕТІЛГЕН ӘСКЕР regular troops, drill troops.
ҮЙСІЗ homeless; ...-КҮЙСІЗ homeless.
ҮЙТ- to burn, to scorch; БАС ... to burn the head (of a ram).
ҮЙТ /ОЛАЙ ЕТ/- to act in such a way to do this.
ҮЙТІП-БҮЙТІП anyhow, hapharzardly, with difficulty.
ҮЙТКЕНІ because.
ҮЙТПЕСЕ otherwise.
ҮЙТСЕ ДЕ /ОЛАЙ ЕТСЕ ДЕ/ all the same, in any case, nevertheless.
ҮЙШІК little house, hovel, hut.
ҮЙІЛ- to accumulate.
ҮЙІМ 1) hill, heap; 2) organization.

ҮЙІНДІ bank, embankment, hill, heap.
ҮЙІР herd of horses, flock, crowd, society; ҮЙІР-ҮЙІР ЖЫЛҚЫ many herds of horses; ... БОЛ- to become good friends; to get accustomed.
ҮЙІР- to turn; ОЛ АТҚА МІНУГЕ ... he hunts on horseback; ҚАМШЫ ... to threaten with a whip.
ҮЙІРЛЕС- to become good friends, to get accustomed.
ҮЙІРЛІ МАЛ herd.
" ҮЙІРЛІК 1) inquisitiveness; searchingness; 2) conviviality, sociableness.
ҮЙІРМЕ circle, society, group (hobby).
" ҮЙІРСЕК 1) accustomed to his herd (of a horse); 2) /fig./ sociable, convivial.
" ҮЙІРІЛ- to whirl around /intr./, to revolve.
ҮК /Г/- /ҮЙКЕ/- to mill, to grind, to rub, to crumble (bread).
ҮКІ eagle owl.
ҮКІЛЕ- to groan, to moan, to sigh.
ҮКІМ sentence of judgment; ... АЙТ- to announce the sentence; ... ШЫҒАР- to pass sentence.
ҮКІМЕТ power, authority, government; ... АДАМДАРЫ authority, authorities.
ҮЛБІРЕ- to be tender, delicate, refined, graceful.
ҮЛБІРЕУ thin.
ҮЛГІ example, form, pattern.
ҮЛГІЛІ demonstrative, model /adj./, exemplary; ... МЕКТЕП model school.
ҮЛГІР /ҮЛГҮР/- to have time, to be in time; to reach.
ҮЛГІРТ- to prepare (for).
ҮЛДЕ МЕН БҮЛДЕ the most expensive silk.
ҮЛДІРІК /ҮЛДҮРІК/ 1) roe, caviare; 2) pole for stretching, spreading out linen; 3) special shelf (in the yurt) for dishes.
ҮЛЕС share, plot of land; part, share, portion lot; ... АЛ- to receive a share; ҮЛЕСІМЕ ТИГЕНІ that which fell to my lot.
ҮЛЕС- to divide among oneselves; ҮЛЕСІП АЛ- to divide among oneselves.
ҮЛЕСТЕС sharer, one who has a portion.
ҮЛЕСТІР- to distribute, to allot, to give out.
ҮЛКЕЙ- 1) to increase, to enlarge, to extend, to grow in size; 2) to grow old, to make old, to make look old; 3) to grow up (or work); ОЛ ЖҰМЫСТЫ ЖАҚСЫ ІСТЕЙДІ, ОЛ ҮЛКЕЙДІ he works well, he grew up (on work).

ҮЛКЕЙТ- 1) to raise, elevate; 2) to increase, to extend, to enlarge.
ҮЛКЕЙТКІШ ШЫНЫ magnifying-glass.
ҮЛКЕН high, tall, big, large, huge, great, grown-up, adult, bigger, older; ОЛ МЕНЕН ҮЛКЕНІРЕК he is older than I; ... АТА grandfather; ... БАШАЙ big toe; ... ДУАЛ billow, roller, bank, share; ... ЖОЛ highway, large road; ... ТАМЫР aorta; ... ШЕШЕ great-grandmother; ... ӘЖЕ grandmother; ... ҮЙ eldest wife.
ҮЛКЕНДІК height, seniority (according to age); ... ЖАСА- 1) /fig./ to place oneself above others, to give oneself airs; 2) /fig./ to encroach, relying on one's strength.
ҮЛПЕРШЕК heart with the aorta and all the fat (usually of a horse) in a prepared form, a tasty dish.
ҮЛПІЛДЕ- to be scolded; to become friable, crumbly, loose, light.
ҮЛПІЛДЕК downy, fluffy, loose, friable, crumbly, light, mellow.
ҮМБЕТ /coll./ mohammedan.
ҮМЕ help; ... САЛ- organize help.
ҮМІТ hope; ... ЕТ- to hope, to pin one's hopes (on); ... ЕТУГЕ БОЛМАЙТЫН hopeless; ... КЕС- to despair (of), to lose hope; ... ҮЗБЕ- not to lose hope; ҮМІТСІЗ desolate, disconsolate, cheerless, dismal, dreary, hopeless; ҮМІТСІЗДІК pessimism, despair, hopelessness.
ҮМІТТЕН- to hope, to cherish hope.
ҮМІТТІ cherishing, hope something.
ҮН sound, tone; ... ШЫҒАРМАДЫ he kept silent; ... ҚАТ- to give tongue; ... ҚАТПАСТАН silently; tacitly; ...-ТҮН ЖОҚ not a sound; ҮНІ ӨШТІ (he) fell silent; ... ҚОСУ accompaniment.
ҮНДЕ /ҮНДӨ/- to voice, to call, to give voice, to summon, to respond, to comment (on).
ҮНДЕМЕСТЕН silently, tacitly.
ҮНДЕМЕС taciturn, silent, intractable, speechless; gnat, midge.
ҮНДЕМЕУ silence, stillness.
ҮНДЕМЕУШІЛІК silence.
ҮНДЕС in keeping with, in harmony with.
ҮНДЕС- to give tongue to one another.
ҮНДЕСТІК ЗАҢЫ /gram./ rule of harmony of speech sounds.
ҮНДЕТПЕ- to force (someone) to be silent.
ҮНДЕУ appeal, proclamation.
ҮНДІ /ҮНДІЛІК/ Hindu, Indian.
ҮНДӨ- see ҮНДЕ-.
ҮНЕМ economy; ... ҚЫЛ- to economize.
ҮНЕМДЕ- to economize, to take care of, to protect.
ҮНЕМДІ economical, thrifty.
ҮНЕМСІЗ unproductive; uneconomical.
ҮНЕМШІЛ economical; frugal; cautious man.
ҮНЕМШІЛДІК ability to encourage economy.
ҮНЕМІ all the time, always, constantly.
ҮНСІЗ silent, silence, stillness, noiseless, soundless, mute, voiceless.
ҮП property, possessions.
ҮП- (intensifying syllable added to words, beginning in Ү); ҮП-ҮЛКЕН very big, huge.
ҮР heap, pile.
ҮР- to blow, to bark.
ҮР ЖАҢА brand-new.
ҮРГЕЛЕК timid, timorous, scaremonger, alarmist.
ҮРГІЗ- to provoke (dogs) to bark, to annoy a dog.
ҮРГІЗДІР- see ҮРГІЗ-.
ҮРЕЙ spirit, soul; ҮРЕЙІН-ҰШЫР- to inspire fear; ҮРЕЙІ ҚАМ- to get panicky.
ҮРЕЙЛЕН- to get panicky, to become greatly afraid.
ҮРЕН seed, grain, fruit, progeny, posterity, generation.
ҮРК /Г/- 1) to be (become) frightened; 2) to dash to the side.
ҮРКЕК 1) fearful, shy; 2) /fig./ unsociable; ... АДАМ unsociable person.
ҮРКЕКТІК fearfulness, timidity.
ҮРКЕР Pleiades (constellation).
ҮРКІТ /ҮРКҮТ/- to frighten.
ҮРЛЕ- to blow (of the wind).
ҮРПЕ-ТҮРПЕ tousled, dishevelled (of hair).
ҮРПЕК dishevelled; ... БАС shaggy (with dishevelled hair).
ҮРПИ- to bristle up, to tousle, to stand on end (of hair); АШУЛАНЫП ШАШЫ ҮРПИІП КЕТТІ he became very angry /lit./ (his hair stood on end).
ҮРПИІС- to stare in fright.
ҮРПІК young golden eagle.
ҮРСЕК herd of animals.
ҮРІКТҮРГІШ scarecrow.
ҮРУК- see ҮРК-.
ҮС- to freeze, to suffer from cold, to shiver.
ҮСКІ 1) borer, brace and bit, drill, auger; 2) upper.
ҮС /Т/ top, head, summit, height; ҮСКЕ up,

upwards; ҮСТІНДЕ on top of something; ҮСТІНЕН from above, from the top, on top; ҮСТІ-ҮСТІНЕ one after another, in succession.
ҮСКЕ big awl.
ҮСКІЛЕ- to bore, to drill, to perforate.
ҮСКІРІК АЯЗ hard frost.
ҮСТ see ҮС.
ҮСТЕ adverb.
ҮСТЕ- to add, to pour some more, to increase.
ҮСТЕЛ table.
ҮСТЕЛ- to be added, poured in.
ҮСТЕМ ruling /adj./, prevailing, predominant; ЖАУДЫҢ КҮШІНЕН БІЗДІҢ КҮШІМІЗ ... БОЛЫП ШЫ our forces proved superior to the enemy's.
ҮСТЕМДІК supremacy, predominance, dictatorship, domination; ... ЖҮРГІЗ- to bring about supremacy; ... ОРНАТ- to achieve supremacy.
ҮСТЕМЕ addition, augmentation, increase.
ҮСТЕМШІЛ dictator.
ҮСТІ top, upper part.
ҮСТІИ /ОСЫЛАЙ ЕТІП/ thus, so, in this manner.
ҮСТІРТ 1) fugitive, runaway; 2) plateau; 3) /geogr./ height.
ҮСТІРТІН superficially; ... ҚАРА- to regard superficially; to treat superficially.
ҮСТІҢГІ ҮСКІ upper.
ҮСТІ-ҮСТІНЕ always bigger and bigger, continually, incessantly.
ҮСІ- to freeze, to shiver, to congeal; ҮСІК АЛДЫ (it) froze; АЯҒЫМДЫ ҮСІК ШАЛДЫ my foot got frostbitten.
ҮСІН- to get slightly frostbitten.
ҮСІТ- to get frostbitten; БАЛА БАРМАҒЫН ҮСІТІП АЛЫПТЫ the boy's finger got frostbitten.
ҮТ /ҚҰТ, ФЕВРАЛЬ/ (February) old name.
ҮТІК iron (for pressing).
ҮТІР comma.
ҮШ- see ӨШ-.
ҮШ three; ҮШТЕН БІР one third; ... АЯҚ ЖОЛ country road; ... ЕСЕ three times, triple; ... ЖЕРДЕ ... three times three; ... РЕТ three times; ҮШБҰРЫШ triangle.
ҮШЕУ-ҮШЕУ in threes.
ҮШЕУ /І/ three.
ҮШЕУІ (they are) three (together).
ҮШЕУЛЕ- to act together in a group of three.
ҮШЕУЛЕП the three together.
ҮШЕУМІЗ three together.
ҮШКЕЛ school.
ҮШКІЛ triangle.
ҮШТІК three.
ҮШІН for, for the sake of.
ҮШІНШІ third; ... КҮНІ of the day before yesterday.
ҮҢГУ mine, undermining, sap.
ҮҢГІР cave, cavern, trench; ... ҮЙ hut, cabin, shack.
ҮҢГІРЛЕ- to make a deep excavation.
ҮҢК /Г/- to make a pit, hole (by boring); to make an excavation.
ҮҢІЛ- to look fixedly, to stare, to peer; КІТАПҚА ҮҢЛІП ОТЫР- to become engrossed (in reading).
ҮҢІР see ҮҢГІР.
ҮҢІРЕЙ- to gape, to yawn; ОНЫҢ ОРНЫ ҮҢІРЕЙІП ТҰР his absence is felt.
ҮҢІРЕК КӨЗ man with sunken eyes.

Ұ

ҰБАН- see УАН-.
ҰДАЙЫ always, permanently.
ҰЖЫМ united.
ҰЖЫМДАС- to unite, to be united.
ҰЖДАН conscience.
ҰЖДАНДЫ honest.
ҰЖДАНСЫЗ dishonest, unscrupulous.
ҰЖДАНСЫЗДЫҚ dishonesty, unscrupulousness.
ҰЗА- 1) to separate, to go away far; 2) to become long.
ҰЗАЙ- to become long.
ҰЗАЙТТЫР- to prolong, to make someone prolong.
ҰЗАЙТ- to make longer.
ҰЗАМАЙ soon.
ҰЗАР- to become longer, to last longer.
ҰЗАТ- to delay, to postpone.
ҰЗАТЫЛ- to be delayed, postponed.
ҰЗАҚ 1) distant, remote; 2) long, lasting.
ҰЗАҚШЫЛ (running) long distances.
ҰЗЫН long, high.
ҰЗЫНДЫҚ length.
ҰЗЫНША oblong.
ҰЙПАЛА- to crumple, to dishevel.
ҰЙПАЛАҚ crumpled, dishevelled.
ҰЙЫТ- to make sour, to make coagulate (milk).
ҰЙЫМ organization.
ҰЙЫМДАС- to be organized.
ҰЙЫМШЫЛДЫҚ the state of being well organized.
ҰЙЫС- to become lumpy (hair, fur), to curl, to lie down (grass).
ҰЙЫҚ 1) woollen stockings; 2) swamp.
ҰЙҚАС commensurate, suitable.
ҰЙҚАСТЫҚ proportion.
ҰЙҚТА- to sleep.
ҰЙҚТАТ- to put to sleep, to make sleep, to let sleep.
ҰЙҚЫ sleep.
ҰЙҚЫЛЫ sleepy.
ҰЙҚЫСЫЗ sleepless.
ҰЙҚЫСЫЗДЫҚ insomnia, sleeplessness.
ҰЙҚЫСЫРА- to talk in the sleep.
ҰЙҚЫШЫЛ sleepy.
ҰЙҚЫШЫЛДЫҚ sleepiness.
ҰЙҒАР- 1) to make an estimate; 2) to decide, approve.
ҰЙҒАРЫНДЫ decision, approval.
ҰЙҒАРЫС- 1) to make an estimate collectively; 2) to decide together.
ҰЛ son.
ҰЛАР mountain grouse.
ҰЛАС- 1) to follow each other uninterruptedly; 2) to develop; 3) to become complicated.
ҰЛАСТЫР- to continue.
ҰЛПА fluffy, soft.
ҰЛТ nation, nationality.
ҰЛТАБАР abomasus, one of the stomachs of a ruminant animal.
ҰЛТАН sole of the boot.
ҰЛТАНДАТ- to order a new sole.
ҰЛТАНДЫ compact, dense; well-organized.
ҰЛТАРАҚ inner sole of a shoe.
ҰЛТАР- to fix a new sole to a shoe.
ҰЛТТЫҚ national.
ҰЛТШЫЛ nationalist.
ҰЛЫ great.
ҰЛҒАЙ- to increase, to become larger.
ҰЛҒАЙМАЛЫ enlarged.
ҰЛҒАЙТ- to make bigger.
ҰМСЫНДЫР- to give hope.
ҰМТЫЛ- to move ahead.
ҰМТЫЛДЫР- to make advance.
ҰМТЫЛТ- to rush ahead.
ҰМЫТ- to forget.
ҰМЫТТЫР- to make forget.
ҰМЫТЫЛМАС unforgettable.
ҰН flour.
ҰНА- to be liked.
ҰНАМДЫ liked, pleasing, who pleases.
ҰНАМСЫЗ not liked, unpleasant, disgusting.
ҰНАТ- to approve, to be sympathetic with.
ҰНТА- to break to small pieces, to powderize.
ҰНТАҚ powder, crumbs.
ҰПАЙ gain, winning.
ҰР- to beat, hit, thrash.

ҰРА 1) excrescence; 2) thrashing-floor.
ҰРАН slogan, public address, pass-word, warcry.
ҰРАНДАС to respond.
ҰРЛА- to steal.
ҰРЛАН- to be stolen.
ҰРЛАТ- to make steal, to send thieves, to organize a theft.
ҰРЛАТТЫР- to organize a theft through a third person.
ҰРЛЫҚ theft.
ҰРЛЫҚТАС participant in a theft.
ҰРПАҚ generation, descendant.
ҰРСЫС- to quarrel.
ҰРТ the mouth cavity.
ҰРТТА- to take a full mouth of water.
ҰРТТАМ one gulp.
ҰРТТАТ- to give one gulp of something to drink.
ҰРШЫҚ 1) spindle; 2) shin-bone.
ҰРЫ thief.
ҰРЫН 1) to collide, to hit something, run into something; 2) to quibble.
ҰРЫНДЫР- to cause a collision.
ҰРЫНШАҚ quarrelsome, provoking quarrels.
ҰРЫС quarrel, battle, fight.
ҰРЫСҚАҚ scolding, chiding.
ҰСАҚ fine, small.
ҰСАҚТА- to mince, crumble.
ҰСАҚТАЛ- to be minced.
ҰСАҚТАТ- to make mince.
ҰСТА artisan, smith.
ҰСТА- to hold, arrest; to spend.
ҰСТАЗ teacher.
ҰСТАРА razor.
ҰСТАТ- to make hold, to make arrest.
ҰСЫН- to make a suggestion, to suggest.
ҰСЫНЫС suggestion, offer.
ҰТ- to win.
ҰТТЫР- to make the other win, i.e., to lose.
ҰТЫЛ- to lose in a game.
ҰТЫЛЫС loss in a game.
ҰТЫС gain.
ҰТҚЫР ready-witted.
ҰШ sharp end, point.
ҰШ- to fly.
ҰШАН limitless, vast.
ҰШПА flying; a light-minded person.
ҰШТА- to sharpen, to make pointed.
ҰШТАЛ- to be sharpened.
ҰШТАСУ union.
ҰШТАТ- to make sharpen.
ҰШЫН- to appear (blisters on the lips).
ҰШЫР- to make fly; to winnow.
ҰШЫРА- to meet, encounter
ҰШЫРАТ- to encounter, to receive (a person).
ҰШЫРТ- to make fly; to make winnow.
ҰШЫРҒЫШ 1) a person skilful in winnowing; 2) kite.
ҰШЫҚ 1) blister on the lip; 2) end of thread.
ҰШҚАЛАҚ light-minded, inconsistent, easily changing his mind.
ҰШҚАЛАҚТАН- to act imprudently.
ҰШҚАЛАҚТЫҚ light-mindedness, imprudence.
ҰШҚАРЫ light-mindedly, imprudently.
ҰШҚАРЫЛЫҚ imprudence.
ҰШҚЫН spark.
ҰШҚЫНДА- to fly (sparks).
ҰШҚЫР quick, fast (horse); finding his way (person).
ҰШҚЫРЛЫҚ quickness.
ҰЯ nest.
ҰЯЛ- to be ashamed, to be timid.
ҰЯЛА- to make a nest, to breed.
ҰЯЛАТ- to give the bird a chance to make a nest.
ҰЯЛТ- to make ashamed.
ҰЯЛШАҚ timid, shy.
ҰЯТ shame.
ҰЯТСЫЗ shameless, impudent.
ҰЯТСЫЗДЫҚ shamelessness, impudence.
ҰЯҢ 1) soft (wool); 2) modest, timid (person); 3) voiced (consonant).
ҰЯҢДА- to be voiced (consonant).
ҰЯҢДАТ- to make voiced (a consonant).
ҰЯҢДЫҚ timidity, modesty.
ҰҚСА- to be similar, to resemble; to be fulfilled as it should.
ҰҚСАС resembling, similar.
ҰҚСАСТЫҚ similarity, resemblance.
ҰҚСАТ- to find something similar, to regard as similar, find resemblance.
ҰҚЫПСЫЗ inaccurate, inattentive.
ҰҚЫПТЫ accurate, attentive.
ҰҚЫПТЫЛЫҚ accuracy, attentiveness.
ҰҢҒЫ an opening for a handle (e.g., ax).
ҰҢҒЫЛА- to attach a handle.
ҰҒЫМ idea.
ҰҒЫМДЫ understandable; understanding.
ҰҒЫМСЫЗ unintelligible; unintelligent.
ҰҒЫН- to understand.
ҰҒЫНДЫР- to explain, make understandable.

Ө

ӨГЕЙ unrelated, step- /adj./, related by marriage, not by blood; ӨГЕЙАНА stepmother; ... БАЛА stepson; ... ШЕШЕ stepmother; ... ҚЫЗ stepdaughter; ... ҰЛ stepson; ӨГЕЙӘКЕ stepfather.

ӨГЕЙСІ- to feel the lack of a parental regard for oneself, to miss one's parents.

ӨГЕЙСЫН- to treat as a non-relative (of a stepmother or a stepfather).

ӨГІЗ ox; ӨЛЕҢДІ ЖЕРДЕ ... СЕМІРЕДІ, ӨЛІМДІ ЖЕРДЕ МОЛДА СЕМІРЕДІ (saying): Where there is new grass, the ox gets fat; where there is much death, the mullah gets fat.

ӨГІЗШЕ a young bull.

ӨЖЕТ stubborn, persistent.

ӨЖЕТТЕН- to persist, to be stubborn; to stand one's ground.

ӨЖЕТТІК persistence, stubbornness, obstinacy.

Ө3 self; ӨЗІМ I, myself, ӨЗІҢ you yourself (familiar); ӨЗІ he himself; ӨЗІМЕ (to) me myself; ӨЗІҢЕ (to) you yourself (familiar); ӨЗІНЕ (to) him himself; ...-ӨЗІ they themselves (among themselves); ...-ӨЗІНЕН by himself; ... БІЛІПМЕН (at) one's own discretion; ... ЗАМАНЫМЫЗДА in our time, nowadays.

ӨЗАРА among ourselves, yourselves, themselves; ... ЖӘРДЕМ mutual aid; ... СЫН self-criticism.

ӨЗБЕК Uzbek.

ӨЗБЕТІНДІК drift, laissez-faire; /tech./ gravity feed.

ӨЗГЕ other, special, different (from others); ОЛ ӨЗГЕМІЗ ЕМЕС he is known to us, he is not a stranger to us (he shouldn't be turned away); ... УАҚЫТТА (at) another time, a different time; ӨЗГЕДЕН КӨРІ than others; ӨЗГЕРЕК somewhat different, in a different way.

ӨЗГЕЛЕ- difference, distinction, isolation.

ӨЗГЕР to change, to reform.

ӨЗГЕРЕК- to act as if towards a stranger, to display hostility or an unfriendly attitude.

ӨЗГЕРГЕНДІК interval, recess, change.

ӨЗГЕРГІШ changeable, unsteady.

ӨЗГЕРГІШТІК changeability, variability.

ӨЗГЕРУШІЛІК see ӨЗГЕРІШТІК.

ӨЗГЕРІС reform, change.

ӨЗГЕРІССІЗ without a change, without a break.

ӨЗГЕШЕ special (especially), otherwise, another way.

ӨЗГЕШЕЛІК quality, peculiarity, difference, distinction; ӨЗГЕШЕЛІП ЖОҚ impersonal, without personality (faceless).

ӨЗЕК 1) heartwood, nut kernel, grain in spikes; 2) valley, stream, rivulet (sometimes drying up); 3) breast and belly /anat./; viscera, internal organs, core, heart /fig./, heart; АҒАШТЫҢ ӨЗЕГІ heartwood ӨЗЕГІМ ТАЛДЫ I was getting hungry.

ӨЗЕЛЕН- 1) to overdo it; 2) to argue and dispute (breaking up, splitting apart).

ӨЗЕН river; ... АЛАБЫ river valley; ... АЛҚАСЫ flood plain; ... АРНАСЫ river bed; ... БОЙЫ riverside, shore, bank; ... ЖАҒАСЫ shore; ... САЛАЛАРЫ river system, network; ... СУ river water, water from the river; ... СУЫ river water; ӨЗЕННІҢ АЙНАЛМАСЫ winding of a river, river bend, a bend, a curve of a river; ӨЗЕННІҢ АЙРЫҒЫ branch of a river; ӨЗЕННІҢ АРНАСЫ bed of a river, river bed; ӨЗЕННІҢ БАРЛЫҚ АЛҚАБЫ river basin, basin of a river; ӨЗЕННІҢ БАСЫ source of a river; ӨЗЕННІҢ САҒА ЖАҒЫ the lower reaches of a river; ӨЗЕННІҢ ҚУЙЫ БАСЫ estuary, mouth of a river.

ӨЗІ (he) himself; ... ТІЛЕНГЕН volunteer /n./; ӨЗІМ I myself; ӨЗІМ grapes; ӨЗІМЛІКІ my own.

ӨЗІМСІН- to take liberties with, to permit oneself to take liberties with someone else (on the basis of good relations).

ӨЗІМШЕ in my own way.

ӨЗІМШІЛ egotist, selfish, egotistical.
ӨЗІМШІЛДІК egotism, selfishness.
ӨЗІМІЗ (we) ourselves.
ӨЗІН ӨЗІ БАСҚАРУ self-government.
ӨЗІНДІК БАҒА cost, cost price.
ӨЗІНЕ АЛУ acquisition.
ӨЗІНШЕЛІК originality.
ӨЗІНІКІ his own.
ӨЗІНШЕ in his own way.
ӨЗІНІҢ him himself /gen. or acc./.
ӨЗІҢ /obs./ thyself, yourself.
ӨЙРІК apricot, apricot tree.
ӨЙТКЕНІ see ҮЙТКЕНІ.
ӨКСІ- sob; ӨКСІП ЖЫЛА- to cry (sobbing).
ӨКСІГІН БАС- to calm down and stop sobbing.
ӨКСІЛ sobbing.
ӨКТЕБІР October.
ӨКТЕМ imperious, authoritative, assertive.
ӨКТЕМДІК assertiveness, aggressiveness.
ӨКШЕ heel; БИІК ... ЕТІК high-heeled shoes; ... І3 original direction, initial course.
ӨКШЕЛЕ- to follow someone closely, to shadow someone; О ДА МЕНІ ӨКШЕЛЕП КЕЛЕ ЖАТЫР He walks right on my heels too.
ӨКШЕЛЕС КІСІ almost the same (a person).
ӨКШЕЛІК material for a heel, heel (stocking).
ӨКІЛ representative, delegate, plenipotentiary, deputy.
ӨКІМ dictatorship.
ӨКІМЕТ power, authority; ... БОЛМАУШЫЛЫҚ lack or absence of authority, anarchy.
ӨКІН reproach, censure, blame.
ӨКІН- to complain, to regret, to feel remorse, to repent.
ӨКІНУШІ a repentant, remorseful person.
ӨКІНУШІЛІК see ӨКІНІШ.
ӨКІНІС- to mutually regret.
ӨКІНІШ repentance, regret.
ӨКІНІШТІ annoying, pitiful, sorry, a pity, a nuisance.
ӨКІР- 1) to moo (of a cow); 2) /fig./ to sob (of a person).
ӨКІРТ- /colloq./ to do something easily or lightly.
ӨЛ- to die, to sink, to fall, to perish; ӨЛГЕНШЕ as long as it is possible, to the last drop of blood.
ӨЛАРА the interval of time between the end of the preceding and the beginning of the coming (lunar) month.
ӨЛГЕ mountain stream or river.
ӨЛГЕН lifeless, (the one) killed /n./, killed /n. or adj./.
ӨЛЕКСЕ corpse, carrion, impurities; ҚҰДЫҚТЫҢ ... ТОПЫРАҒЫН АРШ КЕРЕК the well needs to be cleaned out.
ӨЛЕРМЕН a speculative (person), a venturesome (person), a person who utilizes every opportunity (even at the risk of humiliation).
ӨЛЕРМЕНДІК utilization of every opportunity to achieve one's goal.
ӨЛЕТ 1) spoiled meat from livestock that died or were killed a long time ago; 2) ulcer, abscess; 3) hotbed.
ӨЛЕҢ 1) /bot./ sedge (Carex); grass that provides scant nourishment, e.g., sedge; 2) song, poem; ... АЙТУ singing; ... АЙТҚЫШ singer.
ӨЛЕҢДЕТ- to sing a song, to sing.
ӨЛЕҢШІ singer.
ӨЛКЕ province, realm, oblast.
ӨЛКЕЛІК regional, territorial.
ӨЛПЕ ҚАР dry snow.
ӨЛТІР- to kill, to destroy.
ӨЛТІРМЕКШІ БАЛУ attempt at assassination.
ӨЛТІРУ murder, assassination.
ӨЛТІРІЛГЕН killed, assassinated.
ӨЛШЕ- to measure, to weigh, to measure off, to try on, to fit.
ӨЛШЕМ measure, measuring rod, standard, criterion, dimension, meter, dose; ... БІРЛІГ a unit of measure.
ӨЛШЕН- to be measured.
ӨЛШЕУСІЗ boundless, measureless.
ӨЛШЕУІШ measure, scales, gauge.
ӨЛІ corpse, without soul, callous, heartless, dead, lifeless; in combination with БҰЙЫМ = raw materials; ... /ОҒ ШИКІ БҰЙЫМ КЕП КЕРЕК/ there is a large demand for raw materials; ... ТАСИҒАТ inanimate nature, still-life.
ӨЛІК 1) corpse, the deceased, the departed 2) landslide (at the bottom of an old wall).
ӨЛІМ death, decease, demise; ӨЛІМНЕН ҰЯТ КҮШТІ (saying): Shame (disgrace) is more bitter than death; ... АЗАБЫ agony; ... ЖАДАСЫ death sentence; ... ЖЕТІМ epidemic, plague; ... ЖІТІМ death and sorrow.
ӨЛІМСІРЕ- to be half-dead or feeble, to look pitiful in the extreme, to be wretchedly poor.
ӨЛІМТІК see ӨЛЕКСЕ.
ӨЛІМШІ БОЛ- to be beaten half to death.

ӨЛУУ epidemic.
ӨМІЛДІРІК breastplate fastened to the saddle and saddle-girth.
ӨМІЛДІРІКТЕ- to put a breastplate on a horse.
ӨМІР life, existence; ӨМІРІНДЕ ҰМЫТПАС he will remember his whole life long; ... БАЯН autobiography; ... БАЯНЫ autobiography; ... БОЙЫ (for) life, (one's) whole life, all (one's life); ... ЖҮЗІНДЕ in practice; ... СҮР- to live, to exist, to get along; ӨМІРГЕ ҚАЖЕТТІ actual, urgent.
ӨМІРЛІК vital, eternal, everlasting.
ӨМІРІНШЕ one's whole life long, always.
ӨН- 1) to increase, to gain weight, to rise, to succeed; 2) to turn out well; 3) to be forthcoming, to have success, to be successful; ЖҰМЫС ӨНДІ the work is successfull; ӨНБЕЙТІН ДАУ a lost lawsuit.
ӨНДІР- 1) to recover, to collect; 2) to carry out (production), to produce; АРТЫҚ ӨНДІРІЛУ overproduction.
ӨНДІРІП АЛ- to collect a tax.
ӨНДІРГІШ КҮШТЕР productive force.
ӨНДІРУ 1) tax; 2) manufacture, elaboration, output.
ӨНДІРШЕК /anat./ pharynx, throat, neck.
ӨНДІРІС production, enterprise; ... АНАРХИЯСЫ anarchy or production; ... ҚҰРАЛЫ means of production.
ӨНДІРІСТІК-ТЕХНИКАЛЫҚ БАЗА production, technical base.
ӨНЕБОЙЫ ӨНБОЙЫ always, constantly.
ӨНЕГЕ model, example.
ӨНЕГЕЛІ model /adj./, exemplary.
ӨНЕР art, trade, profession, occupation; ... ШЕБЕРІ artist, painter; ӨНЕРБЕТ artist, tradesman, one who has a trade or occupation; ӨНЕРКАСІП industry; ОТЫН ӨНЕРКАСІБІ fuel industry; МАШИНА ЖАСАУ ӨНЕРКАСІБІ machine-building industry.
ӨНЕРЛІ trained, educated, having a specialty.
ӨНЕРПАЗ see ӨНЕРЛІ.
ӨНЕРШІЛ a lover of arts and crafts.
ӨНІК harvest, crop, good crop, abundance, productive, abundant.
ӨНІМ crops, product, production, output, goods; ТҰТЫНУ ӨНІМІ consumer goods; ... АЙЫРБАСТАУ trading of goods, exchange of goods; ... БЕРУ fruit bearing; ӨНІМНІҢ ӨЗІНДІК БАҒАСЫ cost of production.
ӨНІМДІ productive, efficient.
ӨНІМДІЛІК productivity, output, efficiency.
ӨНІМСІЗ unproductive, inefficient, not productive, of small efficiency; ... ЖЕР sterile, barren.
ӨНІМСІЗДЕН- to become unproductive or inefficient.
ӨНІМСІЗДІК unproductiveness, ineffectiveness.
ӨНІС productivity.
ӨПКЕ 1) lung; 2) offense, injury, resentment, chagrin, distress; СЕНДЕ ӨПКЕСІ БАР КӨРІНЕДІ (it developed that) he bears you a grudge, has a grudge against you; ...-АУРУЫ consumption, tuberculosis; ...-БАУЫР liver, pluck; ...-НАЗ grudge; ...-САҚТА- to bear a grudge, to harbor resentment; ... ТАЛАУРАУЫ pneumonia.
ӨПКЕЛЕ- to be offended, to be displeased.
ӨПКЕЛЕГІШ touchy, quick to take offence.
ӨПКЕЛЕГІШТІК touchiness, susceptibility to offence.
ӨПКЕЛЕТ- to wound, to offend, to injure.
ӨПКЕЛІ offended, bearing a grudge against someone.
ӨПКЕШІЛ see ӨПКЕЛЕГІШ.
ӨПКЕШІЛДІК see ӨПКЕЛЕГІШТІК.
ӨПТЕ- to kiss.
ӨР 1) height /geogr./, rise, slight elevation; 2) herd, drove of horses; 3) proud, majestic.
ӨР- 1) to plait, to weave, to braid; 2) drift apart, to disperse in the pasture; ӨРГЕ СҮЙРЕ- /fig./ to help someone rise.
ӨРБІГІШ reproducing quickly.
ӨРГІЗ- 1) to drive cattle to pasture; 2) to raise fledglings.
ӨРДЕ- to move upstream, to ascend.
ӨРДЕК duck.
ӨРЕ 1) shackles, hobbles; 2) shelf; shed, a shelf (on four posts) for drying ҚҰРТ (see); АТҚА ... САЛ- to put hobbles on the left front and left rear legs of a horse; ... КИІЗ a large piece of felt.
ӨРЕЛЕ- to put hobbles on the left front and left rear legs of a horse.
ӨРЕСКЕЛ rough, clumsy, unacceptable, inexcusable.
ӨРЕСКЕЛДІК clumsiness, unsuitability.
ӨРКЕН posterity; ӨРКЕНІҢ ӨССІН! May your tribe increase (flourish)!
ӨРКЕНДЕ- to develop, to flourish.
ӨРКЕНДЕТ- to develop, to increase, to rise.
ӨРКЕНДЕУ development.
ӨРКЕШ camel's hump; АЙЫР ... two-

humped camel; ӨРКЕШ-ӨРКЕШ /fig./ toothed, with teeth; ... ШУДА hair on the humps of camels.

ӨРКЕШТЕН- 1) to rise and fall in high billows or rollers; 2) to extend in chains (range of mountains).

ӨРКЕКІРЕК prouder, presumptuous, self-sumptuous.

ӨРЛЕ- to ascend, to rise, to develop.

ӨРЛЕТ- 1) to walk (ride) upstream (along the shore of a river), to move upstream; 2) to occupy the place of honor.

ӨРЛЕУ lifting, ascent, rise, development, uplifting, enthusiasm.

ӨРМЕ ҚАМЫШ woven whip (lash); ТӨРТ ӨРМЕ ҚАМЫШЫ four-sided whip (woven of four leather thongs).

ӨРМЕК 1) cobweb; 2) cloth mats made of camel's wool; 3) /obs./ total equipment consisting of a primitive Kazakh loom with the yarn; ... ҚҰР- to arrange or to place this bench.

ӨРМЕКШІ spider.

ӨРМЕЛЕ- 1) to climb, to clamber, to haul oneself up; 2) to weave a basket.

ӨРНЕК model.

ӨРП /Б/- 1) to propagate, to breed; 2) appear in abundance, to occur.

ӨРПЕК a scarf, a kerchief.

ӨРПІ pasture.

ӨРПІН udder.

ӨРТ 1) paul; 2) fire; 3) excuse; ... СӨНДІР- to put out a fire; ... ПЕН СУТІЛСІЗ ЖАУ /lit./ fire and water are mute enemies, water and fluid are natural calamities; ӨРТТІҢ ОРНЫ pawl.

ӨРТ- 1) to cover; 2) to look, to look in, to lock up.

ӨРТЕ- to set fire to, to make a fire, to build a fire.

ӨРТЕН- to burn (down), to catch fire; ӨРТЕНГЕН ЖЕР the ruins or rubble after a fire.

ӨРТЕУШИ an arsonist.

ӨРТЕҢ green grass growing in an area which has been burned.

ӨРТТЕ- to set on fire, to light.

ӨРТТЕН- to burn (of forests and meadows).

ӨРТТЕШ- burned meadow.

ӨРУ weaving.

ӨРУЛІ woven, braided, wicker.

ӨРУШІ /ӨРІМШІ/ making something by braiding, saddle-maker, a master at braiding.

ӨРШ- 1) to develop, to increase, to grow, to spread, to be disposed, to be arranged; ӨСІП-... to grow and develop.

ӨРШЕЛЕН- to be furious, to fly into a rage.

ӨРШІТУШІ someone who is enlarging or developing something.

ӨРІК dried apricots, apricot, apricot tree; ... АҒАШЫ apricot tree.

ӨРІМ weaving, braiding; ҚАМШЫНЫҢ ӨРІМІ leather part of a lash, ӨРІМ-ӨРІМ torn to pieces, ruined; КӨЙЛЕГІ ӨРІМ-ӨРІМ his shirt has turned into rags; ...-БУТАҚ descendants, posterity, genealogical tree.

ӨРІМШІ see ӨРУШІ.

ӨРІС 1) pasture near a Caucasian village; common pasture; 2) /fig./ relatives or close friends with whom it is still possible to visit and stay for a while; ЖІГІТТІҢ БІР ӨРІСІ – ҚАЙЫН ЖҰРТЫ /prov./.

ӨРІСТЕ- 1) to set out for the pasture, to arrive at the pasture; 2) to unroll, to unfold, to display oneself, to spread.

ӨРІСТЕ (keeping) livestock with someone in one common pasture.

ӨРІСТЕТ- to unroll, to develop.

ӨРІСТЕТУ unrolling, unwinding.

ӨС- to grow, increase, to enlarge, to extend, to multiply, to develop.

ӨСЕК gossip, scandal, slander, calumny; ...-АЯҢҒА ЕР- to become an object for gossip; ... АЙТ- to gossip, to tell tales.

ӨСЕКТЕ- to gossip, to slander.

ӨСЕКТЕУШІ see ӨСЕКШІ.

ӨСЕКШІ gossip (female).

ӨСЕКШІЛ gossip (male).

ӨСИЕТ behest, last will, directions, admonition, precept.

ӨСИЕТТЕ- to admonish.

ӨСИЕТТЕУШІ tutor, mentor.

ӨСКЕЛЕҢ fruitful, growing quickly.

ӨСКЕЛЕҢДІК fertility, ability to breed quickly.

ӨСУ growth, increase, development.

ӨСІМ increase (of livestock).

ӨСІМДІК plant; ... МАЙЫ vegetable oil; ... ТАНУ botany; ... ШІРІНДІ humus; ӨСІМДІКТЕР ӘЛЕМІ flora.

ӨСІР- to raise, to cultivate, to develop; АСЫРАП ... to bring up the rear.

ӨТ- 1) to pass, to pass by, to go by; 2) to elapse (time); to be over; 3) to flow, to run (of water); 4) to pass over, to pass through, to cross; 5) to be converted, to turn into; 6) to escape; 7) to die; ДҮНИЕ-

ДЕН ... 8) to be sharp (of cutting objects); 9) to be popular, to be salable (of goods); 10) to have an effect; БАСТАН ӨТКЕН УАҚЫЙҒА past event; ӨТКЕН ШАҚ /gram./ past tense; ОНЫҢ СӨЗІ ӨТЕДІ his words have an effect (people listen to him).

ӨТ /anat./ gall bladder, bile, gall; ЖЕЛДІҢ ӨТІНДЕ ӨТЫРМА don't sit in a draft.

ӨТЕ very, completely, too; ...-МӨТЕ especially, too; ... БЕРІК peremptory, categorical, allowing no appeal; ... ЖАҚСЫ above reproach, irreproachable; ... ТЕРЕҢ fathomless, without a bottom.

ӨТЕ- to carry out, to fulfill, to discharge (a duty, obligation), to payoff, to liquidate indebtedness, to refund expenses, to justify expenses or labor.

ӨТЕК hem of a dress, skirt.

ӨТЕЛ- to be repaid, to be reimbursed, to be paid off in full, to be fulfilled.

ӨТЕУ ransom of prisoners.

ӨТКЕЛ ford, passage, crossing.

ӨТКЕН the past; ... ЖЫЛ last year.

ӨТКІЗ- 1) to pass through, to let through, to admit; 2) to cross a river; 3) to leave out, to skip, to miss; 4) to sell; 5) to thread a needle; 6) to live, to survive, to exist; 7) /fig./ to pierce (with words); 8) to exceed, to be overdue, to lose (time); 9) to hand in, to return, to yield, to turn over, to rent, to deal; 10) to pass (an examination, test); КҮН ... to live, to exist; ТЕМІР ЖОЛДАРДЫҢ ПОЕЗД ӨТКІЗУ ҚАБЛЕТІ carrying capacity (of the main) railway lines.

ӨТКІНШ ЖАҢБЫР rain with thunder.

ӨТКІР 1) sharp; 2) smart, forward, /fig./ daring.

ӨТКІРЛЕН- 1) to get sharp; 2) to be daring.

ӨТКІРЛІК audacity, decisiveness.

ӨТПЕЛІ transitional, /gram./ transities.

ӨТТІ ЖІГІТ agile, dexterous.

ӨТУ passage.

ӨТІК shoes, boots (with hard soles).

ӨТІМ demand (for goods).

ӨТІМДІ 1) salable, popular, current (of goods); 2) capable of having an effect; СӨЗІ ... his words make an impression.

ӨТІМСІЗ unpopular, unsalable, not in demand.

ӨТІН- to entreat, to ask, to beg.

ӨТІНУШІ petitioner.

ӨТІНІШ request.

ӨТІРІК deception, fraud, lie, false.

ӨТІРІКШІ liar.

ӨҮЕ sky, heaven, firmament.

ӨШ- to die, to go out, to become extinct, to die down, to be obliterated, to be crossed out, to be quiet, to lapse into silence, to come to an end, to cease to exist.

ӨШ anger, wrath, vengeance, hostile, malicious, wicked, fond of something, susceptible to something; ОЛ МЕМІМЕН ... he hates me; ОЛ ТАТТІГЕ ... he is fond of sweets.

ӨШАЛ- to revenge oneself, to avenge.

ӨШПЕНДІ feuding, to have unfriendly relations with someone.

ӨШПЕНДІЛІК enmity, hostility.

ӨШТЕС feuding with someone.

ӨШТЕС- to be at loggerheads with, to be quarreling with, to be feuding with.

ӨШТЕСТІРУШІ instigator, agent provocateur, someone who sets one person against another.

ӨШТЕСУШІЛІК state of hostility, hostile relations.

ӨШТІ see ӨШПЕНДІ.

ӨШТІК see ӨШПЕИДІЛІК.

ӨШУШІ obsolescent.

ӨШІК /Г/- to be furious, to rage.

ӨШІКТІР- to tease, to irritate, to incite.

ӨШІР- to put out, to extinguish, to cross out, to erase.

ӨШІРГІШ eraser.

ӨҢ 1) front part; 2) aspect, appearance, countenance, facial color, hue, tint; 3) right side (of material); 4) reality; ӨҢІМ БЕ, ТҮСІМ БЕ? real or in a dream?

ӨҢГЕ another, other, the rest.

ӨҢГЕР- to put someone of something in front of oneself on the saddle; АТ ҮСТІНЕН ӨҢГЕРІП ӘКЕТ- while riding a horse, to seize a person standing on the ground and carry (him, her) off.

ӨҢДЕ- 1) to prepare, to tan (a sheepskin); 2) to work, to cultivate, to treat, to fertilize (soil); 3) /fig./ to correct (a to t).

ӨҢДЕН- 1) to be processed, to be cleaned of flesh (a hide); 2) /fig./ to put on weight, to get better.

ӨҢДЕС- having the same aspect or color; similar, like, monochrome.

ӨҢДІ 1) having a red appearance, a good color in the face (handsome, attractive); 2) processed, tanned (a hide).

ӨҢЕЗ a slimy deposit on the inside (of a pot).

ӨҢЕЗДІ 1) to be covered with slime, scum (of a dirty pot).
ӨҢЕШ /ӨҢГЕШ/ windpipe, esophagus.
ӨҢКЕЙ entirely, everywhere, only.
ӨҢКІЛДІ- 1) to moo or bellow only (a cow who has lost her calf); 2) to howl, to wail, to sob.
ӨҢМЕНДЕ- to push forward, to push through, to force one's way through, knocking everything in one's way aside.
ӨҢСІЗ 1) unsightly, ugly (of material); 2) pale, faded, withered, gaunt (of a person).
ӨҢШЕҢ see ӨҢКЕЙ.
ӨҢІР 1) the hem of a dress; 2) a woman's bodice (breastplate, with embroidery or silver coins or ornaments sewn on); 3) /fig./ environs, surroundings.

Ә

Ә exclamation of response; ... ДЕГЕНШЕ instantly, in a moment.
ӘБДЕН 1) fully, completely, perfectly, absolutely; 2) very.
ӘБДЕРА drawer, box, case.
ӘБЗЕЛ 1) blinkers; 2) accessories, saddle and appurtenances; ҮЙ ӘБЗЕЛДЕРІ household objects.
ӘБЗЕЛШІ saddler.
ӘБІГЕР ЖАСА- to cause trouble.
ӘБІГЕРЛЕ- to disturb, to upset.
ӘБІГЕРЛЕН- to be upset, to be disturbed, to fuss, to bustle.
ӘБІГЕРШІЛІК anxiety, agitation, a nervous state, a disturbed condition.
ӘДЕБИ literary.
ӘДЕБИЕТ literature.
ӘДЕБИЕТШІ writer, man of letters.
ӘДЕЙІ on purpose, intentionally, deliberately, especially.
ӘДЕМІ elegant, graceful, beautiful, fine, handsome, beauty /n., masc./.
ӘДЕМІЛЕ- to decorate.
ӘДЕМІЛЕН- 1) to become beautiful or pleasant; 2) /fig./ to fix oneself up.
ӘДЕМІЛІК grace, elegance, beauty, an attractive appearance.
ӘДЕП courtesy, politness, decorum; ... САҚТА- to observe the rules of propriety.
ӘДЕПСІЗ ill-bred, unmannerly, indecent, unseemly, crude, rough, immoral, impolite.
ӘДЕПСІЗДЕН- 1) to prove to be impolite or indecorous; 2) to permit oneself to be disagreeably rude.
ӘДЕПСІЗДІК ill-breeding, lack of manners, crudeness, rudeness.
ӘДЕПТІ polite, well-bred, courteous.
ӘДЕПТІЛІК politeness, courtesy, good breeding, good manners, good education, good behavior.
ӘДЕТ habit, custom, tradition; ...-ҒҰРЫИ ancient legal principles, bases, customary, established.
ӘДЕТТЕГІ customary, established.
ӘДЕТТЕН- to get accustomed to, to acquire the habit.
ӘДІЛ right, true, just, justice, equity.
ӘДІЛДІК justice, fairness, truthfulness, equity.
ӘДІЛЕТСІЗ unjust.
ӘДІЛЕТСІЗДІК injustice.
ӘДІЛСІЗЛІК injustice, unfairness.
ӘДІЛШІЛІК justice, fairness.
ӘДІЛІК impartiality.
ӘДІЛІТТІЛІК justice.
ӘДІП padding along the edges of the skirt.
ӘДІПТЕ- to sew the padding along the edges of the hem of the skirt.
ӘДІРЕС address.
ӘДІС 1) method, means; 2) craftiness, slyness.
ӘДІСШІЛ able to use different methods /derog./ resorting to various tricks.
ӘДІСШІЛДІК 1) custom or practice of adopting suitable methods in combat; 2) the skill and cunning to resort to tricks.
ӘЖЕ grandmother, old woman /dim./.
ӘЖЕПТАУІР becoming, presentable, decent, good.
ӘЖЕПХАНА lady's room, men's room, restroom.
ӘЖНЕ old woman.
ӘЖУА АЖУА joke, gibe.
ӘЖУАЛА- to deride, to chaff.
ӘЖУАШЫЛ scoffer, joker.
ӘЗІЛ joke, farce, foolery.
ӘЗІЛДЕ- to chaff, to banter.
ӘЗІЛДЕС- to swap jokes, to chaff one another.
ӘЗІЛШІЛ joker, wag, scoffer.
ӘЗІР 1) ready; 2) while; ... БОЛ- to be ready; ... ТАМАҚ dish, course.
ӘЗІРГЕ for the present, meanwhile.
ӘЗІРЛЕ- to prepare, to train.
ӘЗІРЛЕН- to prepare oneself, to get prepared, to get ready for, to get set for, to make ready, to do something.
ӘЗІРЛІК preparations; ҚЫСҚА ... winter preparations.
ӘЗІРШЕ in the meanwhile.

ӘЗРЕТ mister, gentleman, master.
ӘЙ 1) cry of appeal; 2) well!
ӘЙГІЛЕ- to proclaim, to make public, to bring to general attention.
ӘЙГІЛЕН- to be made public, to be brought to general attention.
ӘЙЕЛ woman, wife; ... АЛ- to get married (of a man); ... АЛУ marriage; ӘЙЕЛДІН ІШ КИІМ women's pants; ӘЙЕЛІ БАР married (of a man).
ӘЙНЕК glass, the glass, glasses, spectacles; ... ЗАВОДЫ glass works.
ӘЙНЕКТЕ- to glaze.
ӘЙНЕКШІ glazier.
ӘЙТЕУІР however, nevertheless, be that as it may, anyhow.
ӘЙТКЕНМЕН nevertheless, despite, notwithstanding, in spite of.
ӘЙТПЕСЕ otherwise.
ӘЙТСЕДЕ nevertheless, for all that.
ӘК lime.
ӘКЕ father; ...-ШЕШЕ parents; ...-ШЕШЕ ЖОҚ without family or relatives; ... ТАҒЫНА МҰРАГЕР heir to the throne.
ӘКЕЛ- to bring.
ӘКЕЛІН- to be brought, to be led.
ӘКЕТ- to carry away, to take away.
ӘКЕТАЙ /aff./ little father.
ӘКЕЛІНУ import, imports.
ӘКІМ ruler, chief, head, boss, administrator.
ӘКІМШІЛІК administrative; ... БӨЛІМ administrative division.
ӘЛ strength, force, power.
ӘЛБЕТТЕ Of course! Certainly!
ӘЛГІ that (one) /masc. and neut./ this one /masc. and neut./.
ӘЛГІДЕ recently, not long ago, just...
ӘЛГІДЕЙ the same.
ӘЛЗЕ or.
ӘЛДЕ-КІМ someone, a certain someone, someone unfamiliar.
ӘЛДЕ-ҚАШАН long ago.
ӘЛДЕН from that time (on).
ӘЛДЕН- to become strong or powerful, to become prosperous.
ӘЛДЕН УАҚЫТТА after a long interval.
ӘЛДЕНЕШЕ several, a few, more than one, several times, repeatedly.
ӘЛДІ powerful, strong, well-off, prosperous.
ӘЛДІ-ӘЛДІ lullaby; Hush!
ӘЛДІЛЕ- to sing to sleep, to lull.
ӘЛЕК trouble(s), care(s), torment; ... БОЛ- to perish; ӘЛІН БИЛМЕГЕН ... he perishes who does not know his own strength; ... САЛ- to cause a disaster or calamity; ... ШЫҒАР- to cause (a) disaster.
ӘЛЕКТЕН- to have trouble, to be tormented.
ӘЛЕМ 1) (the) world, universe; 2) banner, standard.
ӘЛЕМЕТ miracle.
ӘЛЕМІШ patterns, designs, stripes, tabs; ...-ҚҰЛАМЫШ varicolored, motley.
ӘЛЕМІШТЕ- to decorate with patterns or designs.
ӘЛЕУМЕТ 1) organization, society; 2) the public, public opinion, the people.
ӘЛЕУМЕТТІК social.
ӘЛПЕНШЕК swing /n./.
ӘЛПЕТ aspect, appearance.
ӘЛПЕШТЕ- to cherish, to rear, to bring up solicitously.
ӘЛСІЗ weak, impotent, defenseless.
ӘЛСІЗДЕН- to become weak.
ӘЛСІЗДІК weakness, impotence.
ӘЛСІРЕ- to weaken, to be deprived of one's strength.
ӘЛСІРЕМЕ not to overstrain oneself.
ӘЛСІРЕМЕ to torment, to cause (someone a lot of) trouble.
ӘЛСІРЕУ atony.
ӘЛІ still, till now, while.
ӘЛІ ЖЕТ- to overpower, to master.
ӘЛІДЕ still.
ӘЛІНШЕ as far as possible.
ӘЛІППЕ the alphabet, ABC.
ӘЛІСІН-ӘЛІСІН frequently, from time to time.
ӘМІР edict, order; ... ЕТ- to order.
ӘН tune, melody, song; ... САЛУ singing; ӘНДІ БЕЗІЛДЕТ- to sing a tune at a brisk tempo.
ӘНІ youngest brother.
ӘНТЕК 1) hardly, slightly, inappropriate, indecorous.
ӘНШЕЙІН 1) free, without charge; 2) simply, merely, so-so.
ӘНШЕЙІНДЕ usually, ordinarily.
ӘНШІ singer; ... ҚҰСТАР songbirds /zool./.
ӘПЕР- 1) to buy for another or for someone else; 2) to serve, to help (with food, a coat, etc.); ӘПЕРІП ТҰРУШЫ waiter, waitress.
ӘПЕР БАҚАН dashing fellow.
ӘПІРЕЛ April.
ӘПСЕТТЕ in an instant, instantly, in on time.
ӘПТЕ week.
ӘР each, every; ... ҚАШАНДА always; ... ТҮСТІ polychromatic, multicolored; ӘР-БІР any, every, each; ӘРБІРЕУ everyone.

ӘРДЕЙІМ always, constantly.
ӘРЕКЕТ action, activity, endeavor; ... БОЛМАЙ БЕРЕКЕТ БОЛМАС (saying): nothing ventured, nothing gained.
ӘРЕКЕТСІЗ inactive.
ӘРЕКЕТСІЗДІК lack of activity.
ӘРЕКЕТТЕН- to act, to endeavor, to try, to begin on something.
ӘРЕКЕТТЕС associate, accomplice.
ӘРЕҢ hardly, with difficulty.
ӘРИНЕ certainly, indubitable, undoubtedly.
ӘРІ farther, there and; ...-БЕРІДЕН СОН after some time, after a while.
ӘРІН- to be lazy, to be bored.
ӘРІП letter (of the alphabet), print, type; БАС ... capital letter; ... ТЕРТІБІ alphabetical order; ... ТЕРУШІ typesetter.
ӘРКЕЛКІ uneven, regular.
ӘРКІМ everyone who, anyone who.
ӘРКІМНІҢ each has.
ӘРКІМГЕ (for, to) each.
ӘРЛІ-БЕРЛІ there and back.
ӘРМЕН farther, there.
ӘРҚАШАН always, constantly.
ӘСЕМ beautiful, elegant, fine.
ӘСЕМДЕ- to decorate, to adorn, to put in good condition.
ӘСЕМДЕН- to fix oneself up, to become sympathetic, to become attractive.
ӘСЕМДІК elegance, beauty.
ӘСЕМПАЗ 1) fond of showing off; see КӨРСЕҒЫЗАР.
ӘСЕР impression, influence; ... ЕТ- to have an influence, to influence; ... ҒЫЛЫМЫ mathematics.
ӘСЕРЛЕН- 1) to have an impression, to impress itself; 2) to be aroused, to be inspired, to get excited.
ӘСЕРЛІ sensitive.
ӘСЕТ July /obs./.
ӘСКЕР forces, army, warrior, soldier, infantry; ... БАСЫ commander, military commander; ... ЖАБДЫҚТАРЫ soldier's equipment; ... ТӨК- to display one's forces; ... ҚАРУ-ЖАРАҒЫНЫҢ ҚОЙМАСЫ arsenal; ... ҚҰРАЛЫН ЖАСАЙТЫҢ ОРЫН arsenal; ӘСКЕРГЕ ШАҚЫРЫЛАТЫН ЖАС drafting age; ӘСКЕРДІН ОРНАЛАСУЫ disposition of military formation.
ӘСКЕРИ relating to the army; ... БӨЛІМ military formation; ... ДӘРЕЖЕ rank, grade; ... ЖЕТЕКШІ military instructor; ... ИНЖЕНЕР military engineer; ... МЕКТЕП military school; ... СОТ court martial, military court; ... УСТАВ military regulation.
ӘСКЕРЛІК of the army, belonging to the army; ... МІНДЕТ military service (obligatory), draft.
ӘСМҰШКЕ an eighth.
ӘСІРЕ 1) steel of the highest quality; 2) award.
ӘСІРЕЛЕ- to hyperbolize /lit./.
ӘСІРЕЛЕУ hyperbola /lit./.
ӘСІРЕСЕ especially, in particular.
ӘТЕШ cock, rooster.
ӘТКЕНШЕК merry-go-round, carousel.
ӘТКЕНШЕК ТЕП /Б/- to ride on the merry-go-round.
ӘТТЕГЕН АЙ Alas! I regret that... unfortunately..., It's too bad that... /obs./.
ӘТРЕТ see ӘТІРЕТ.
ӘТТЕҢ see ӘТТЕГЕН АЙ.
ӘТІРЕТ /ӘТРЕТ/ detachment /mil./.
ӘУ Yes?, I'm listening.
ӘУЕ the sky, the heavens, the firmament, sky, air; ... ДАБЫЛЫ air-raid alarm; ... КЕМЕСІ air ship; ... ПОЦТА air mail; ... ҰРЫСЫ air combat; ӘУЕДЕ ҰШУ aviation.
ӘУЕЗ accoustics, part, motif, tune, melody.
ӘУЕЗДІК acoustic.
ӘУЕЛГІ primary, original, elemental.
ӘУЕЛДЕ first, in the beginning.
ӘУЕЛДЕН from the very beginning.
ӘУЕЛГІДЕ the first time, originally.
ӘУЕЛІ from the beginning, at first.
ӘУЕН see АУАН.
ӘУЕС given (to), curious (about), keen on.
ӘУЕСТЕН- to be attracted to something, to be passionately interested in something, to be curious about.
ӘУЕСТІК desire, curiosity, inclination, passion, attraction.
ӘУКЕМ address to a cow.
ӘУЛЕТ descendants, posterity.
ӘУЛИЕ holy, saint.
ӘУЛІК- to speak loudly.
ӘУПІЛДЕК swamp bird.
ӘУРЕ bother, trouble(s), care(s).
ӘУРЕ- to fuss, to worry; ... ҚЫЛ- to disturb for nothing.
ӘУРЕЛЕ- to torment, to disturb, to worry.
ӘУРЕЛЕН- to worry about, to be disturbed.
ӘШЕ if this is so, in such a case.
ӘШЕКЕЙ decoration, mosaic, design.
ӘШЕКЕЙЛЕ- to adorn.

ӘШЕКЕЙЛІ adorned, decorated.
ӘШЕЙІН see ӘНШЕЙІН.
ӘШКЕРЕ openly, obviously, publicly, nationally.
ӘШКЕРЕЛЕ- to reveal, to expose, to bring out, to make known.
ӘҢ ӘУЕЛІ first of all.
ӘҢГІЛЕ- to make noise.
ӘҢГІЛЕН- to talk loudly and heatedly, excitedly.
ӘҢГІМЕ conversation, discussion, account.
ӘҢГІМЕЛЕС- to talk with someone, to converse with.
ӘҢГІМЕШІЛ someone who loves to talk or to tell stories.
ӘҢГУДІК 1) careless; rash; 2) name of a game.

h

hIЖРА Hegira.

hУДhID hoopoe /zool./.

INDIANA UNIVERSITY PUBLICATIONS

Uralic and Altaic Series

7. KRUEGER, JOHN R., *Chuvash Manual.* Introduction, Grammar, Reader, and Vocabulary. 1961. 285 pp. 15.5 × 23 cm. *f* 20,—
8. BOSSON, JAMES E., *Buriat Reader.* Supervised and edited by Nicholas Poppe. 1962. 259 pp. 15 × 23 cm. *f* 7,25
13. *American Studies in Altaic Linguistics.* Edited by Nicholas Poppe. 1962. 360 pp., 3 figs. 14 × 21.5 cm. *f* 25,25
16. OLMSTED, D. L., *Korean Folklore Reader.* Texts with Presyntactic Analysis. With the collaboration of Peter Park and Do-Sik Kim. 1963. 105 pp. 14 × 21.5 cm. *f* 7,25
18. SJOBERG, ANDRÉE F., *Uzbek Structural Grammar.* 1963. 170 pp. 14 × 21.5 cm. *f* 12,75
19. SWIFT, LLOYD B., *A Reference Grammar of Modern Turkish.* 1963. 284 pp. 15 × 22 cm. *f* 18,—
20. KRADER, LAWRENCE, *Social Organization of the Mongol-Turkic Pastoral Nomads.* 1963. 422 pp., 3 maps. 15.5 × 23 cm. *f* 48,—
21. KRUEGER, JOHN R., *Yakut Manual.* 1962. 405 pp., 3 maps. 15.5 × 23 cm. *f* 14,50
22. TIETZE, ANDREAS, *Turkish Literary Reader.* 1963. 283 pp. 15 × 23 cm. *f* 14,50
23. SINOR, DENIS (ed.), *Aspects of Altaic Civilization.* Proceedings of the Fifth Meeting of the Permanent International Altaistic Conference held at Indiana University, June 4-9, 1962. 1963. 273 pp., 8 figs. 14 × 21.5 cm. *f* 18,—
24. STREET, JOHN C., *Khalkha Structure.* 1963. 263 pp. 15 × 23 cm. *f* 14,50
25. POPPE, NICHOLAS, *Tatar Manual.* Descriptive Grammar and Texts, with a Tatar-English Glossary. 1963. 283 pp. 15 × 23 cm. *f* 12,75
29. AUSTIN, WILLIAM M., JOHN G. HANGIN, PETER M. ONON, *Mongol Reader.* 1963. 276 pp. 15 × 23 cm. *f* 11,—
30. SMEDT, A. DE et A. MOSTAERT, *Le dialecte Monguor parlé par les Mongols du Kansou occidental.* IIe partie: *Grammaire.* Reproduction photomécanique. 1964. 221 pp. 15.5 × 23 cm. *f* 27,—
32. KRUEGER, JOHN R. (ed.), *The Turkic Peoples.* Selected Russian entries from the Great Soviet Encyclopedia, with an Index in English. 1963. 446 pp., many figs. and maps. 21.3 × 28 cm. *f* 43,50
33. HEBERT, RAYMOND J., and NICHOLAS POPPE, *Kirghiz Manual.* 1963. 160 pp. 15 × 23 cm. *f* 11,—
35. BÖHTLINGK, OTTO, *Über die Sprache der Jakuten.* Photomechanischer Nachdruck. 1964. 650 pp. 16.5 × 24 cm. *f* 60,—
36. POPPE, NICHOLAS, *Bashkir Manual.* Descriptive Grammar and Texts with a Bashkir-English Glossary. 1964. 191 pp. 15 × 23 cm. *f* 11,—
37. RUPEN, ROBERT A., *Mongols of the Twentieth Century.* 2 volumes. 1964. Part I: 532 pp., 83 ills. Part II: 179 pp., map. 17.5 × 25.5 cm. *f* 54,—
38. BOSSON, JAMES A., *Modern Mongolian: A Primer and Reader.* 1964. 266 pp. 15.5 × 23 cm. *f* 13,—
43. RIASANOVSKY, VALENTIN A., *Fundamental Principles of Mongol Law.* 1965. 357 pp., portrait. 15.2 × 23 cm. *f* 27,—